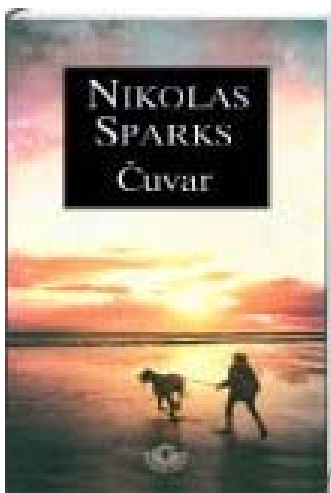

Nicholas Sparks

ČUVAR

Roman prepun neizvesnosti i iščekivanja zasigurno je novi Sparksov bestseler. Na Badnje večer, mlada udovica Džulija dobija veoma zanimljiv poklon – mladunče danskog ovčara koje je njen pokojni suprug Džim naručio da joj se dostavi neposredno pre nego što je umro. Džulijin novi ljubimac sjajno procenjuje karaktere ljudi koji ulaze u Džulijin život tako da će i na pojavu Ričarda Frenklina, novog čoveka u Džulijinom životu, vođen svojim nepogrešivim instinktom burno reagovati. U ovom romanu, po prvi put, Sparks je uspešno iskombinovao elemente romantike i trilera.

BIBLIOTEKA MEGAHIT

Knjiga br. 530

Nicholas Sparks

THE GUARDIAN

Prevod Milović Milena

Za Larija Kiršbauma i Morin Igen, divne ljude, divne prijatelje

Beleška autora

Bilo bi nemoguće započeti bilo kakvo zahvaljivanje a da ga najpre ne izrazim Ketii, koja je moja supruga već skoro četrnaest godina. Ti si najdivnija osoba koju poznajem i volim te više nego što možeš i da zamisliš.

Takođe, nijedna knjiga ne bi, naravno, bila kompletna a da se ne zahvalim dečici. Majls, Rajan, Landon, Leksi i Savana mogu biti prilično naporni, no, i pored toga, oni su neiscrpan izvor radosti. Moji dani bi bili prazni bez vas.

Tereza Park iz firme Sanford Grinburger asosijets takođe zaslužuje moju zahvalnost. Terezo, ti si moj agent i menadžer, no isto tako i moj dobri duh i rame za plakanje. Ti si, takođe, i jedna od mojih najdražih prijateljica. Teško je poverovati da smo zajedno pregrmeli već sedam romana, a ja sa nestrpljenjem očekujem još mnogo budućih.

Džejmi Rab, moja urednica, prosto je najbolja urednica od svih koji su u ovom poslu, a ovoj knjizi je, više nego bilo kojoj drugoj, bilo potrebno njeno strpljenje i mudrost. Džejmi, ne bih završio ovaj roman da nije bilo tebe i imam tu čast da radim sa nekim mudrim i dobrim poput tebe.

Deniz Dinovi, producent Poruke u boci i Šetnje za pamćenje, postala je veoma posebna ličnost u mom životu. Deniz, hvala ti puno što si moj život promenila na bolje. Ne znam da li ću ikada naći načina da ti se odužim.

Džuli Barner, koja radi kao agent u firmi Sanford Grinburger, bila je tako ljubazna da pročita rukopis ovog romana dok je bila na odmoru i pruži neke sugestije. Džuli, ne znam kako da ti se zahvalim za to što si učinila i nadam se da si zadovoljna glavnim likom.

Huvi Sanders i Ričard Grin, moji filmski agenti u UTA takođe zaslužuju moju zahvalnost za rad koji su uložili ne samo u ovaj projekat nego i u sve moje romane. Najbolji su u onome što rade.

Skot Svimer, moj advokat, ne samo da je neverovatan u onome čime se bavi, već je i prijatelj koji mi u mnogome olakšava posao. Hvala ti što si uvek uz mene.

Dejv Park, moj televizijski agent u UTA, strpljivo me je vodio kroz lavirint televizijskog sveta i zaslužuje moju zahvalnost za sve što je uradio na projektu Spašavanje.

Lorenzo de Bonaventura i Kortni Valenti iz kompanije Varner braders, Lin Haris iz kompanije Nju lajn sinema, Mark Džonson, Hant Lauri i Ed Gejlor II bili su sjajni saradnici i zaslužuju da im kažem hvala.

Dženifer Romanelo, Emi Batalja, Edna Farli iz marketinga, urednik Džon Ahern i Fleg, svi oni su pomogli da moja karijera bude ovakva kakva jeste. Hvala vam.

I, na kraju, hvala Todu Robinsonu, koji je tako vredno radio na televizijskoj seriji. Srećan sam što sam sarađivao sa tobom.

Prolog

Badnje večere 1998.

Tačno četrdeset dana nakon što je poslednji put držala svog supruga za ruku, Džuli Barenson je sedela i posmatrala kroz prozor tihe ulice Svansboroa. Bilo je hladno; nebo je besnelo već nedelju dana, a kiša je tiho dobovala po prozorskim oknima. Drveće je bilo golo, a kvrgave grane skvrčile su se na ledenom vazduhu poput prstiju obolelih od artritisa.

Znala je da bi Džim želeo da ona sluša muziku večeras; čula je Binga Krozbija kako peva Vajt Kristmas u pozadini. Ona bi i jelku okitila za njega, no, onda kada je resila da to uradi, sve jelke koje su preostale bile su suve i sa malo grana i mogle su se besplatno uzeti u supermarketu. Nije važno. Čak i kad je završila sa kićenjem, nije mogla da skupi dovoljno energije da joj bude stalo do toga. Bilo je teško osetiti bilo šta otkad je tumor, koji se razvio na Džimovom mozgu, odneo njegov život.

U dvadeset petoj, ona je udovica i mrzi sve što je u vezi sa tom reci: kako ona zvuči, šta znači, način na koji joj se usta pomeraju dok je izgovara. Izbegava je u potpunosti. Ako bi je ljudi upitali kako je, jednostavno bi slegla ramenima. No, ponekad, tek ponekad, osetila bi potrebu da odgovori. Želite da znate kako se osećam pošto sam izgubila muža?, htela je da ih pita. Evo kako mi je.

Džim je mrtav, i pošto ga nema, i ja se osećam kao mrtva. Da li je, pitala se Džuli, to ono što ljudi žele da čuju? Ili hoće otrcane fraze? Biću dobro. Teško je, ali preguraću ja ovo. Hvala na pitanju. Verovatno bi mogla da se pravi da je hrabri mali vojnik, ali nikada to nije činila. Bilo je kako lakše, tako i poštenije, samo slegnuti ramenima i oćutati.

U svakom slučaju, nije se osećala dobro. Najvećim delom vremena imala je utisak da neće moći da pregura dan a da ne pukne. Narocito tokom večeri kao što je ova.

U odsjaju sijalica sa jelke, pritisla je dlan uz prozor, osećajući na koži hladnoću okna.

Mejbel ju je pitala da li bi htela da dođe na večeru, ali Džuli je odbila. Pitali su je i Majk i Henri i Ema, ali i njih je odbila. Svi su je razumeli. Ili, bolje rečeno, pretvarali su se da je razumeju, pošto je očigledno da niko od njih ne misli da bi trebalo da bude sama. A možda su i u pravu. Sve u kući, sve što bi ugledala, dodimula, pomirisala, sve je podseća na Džima. Njegova odeće zauzima polovinu ormara, njegov brijač se i dalje nalazi pored sapuna u kupatilu, pretplata na časopis Sports ilustrated stigla je poštom prethodnog dana. Dve boce hajnekena, njegovog omiljenog, i dalje su u frižideru. Ranije te večeri, kada ih je ugledala na polici, prošaputala je za sebe: Džim ih nikada neće popiti, a onda je zatvorila vrata frižidera, naslonila se na njih i provela sat vremena u kuhinji, plačući.

Prizor koji je posmatrala kroz prozor bio je zamućen; izgubljena u mislima, Džuli je postepeno počela da opaža slabašan zvuk grane koja je dobovala o zid. Dobovanje je bilo neprestano, pravilnog ritma, no, tek nekoliko trenutaka kasnije, shvatila je da je pogrešila kad je pomislila da je u pitanju grana, Neko kuca na vrata.

Ustala je, a pokreti su joj bili beživotni. Zastala je ispred vrata da bi prstima prošla kroz kosu, nadajući se da će se tako pribrali. U slučaju da je neko od njenih prijatelja došao da je obide, nije želela da pomisle da joj je potrebno da ostanu sa njom neko vreme. Međutim, kada je otvorila vrata, iznenadila se jer je ugledala jednog mladića u žutoj kabanici. U rukama je držao veliku, uvijenu kutiju. Gospođa Barenson?, pitao je. Da?

Nepoznati mladić obazrivo je zakoračio napred, Treba ovo da vam predam. Moj tata je rekao da je veoma važno. Da?

- Hteo je da se pobrine da ovo do vas stigne večeras.
- A da li ja njega poznajem?
- Ne znam. Ali prilično je insistirao na ovome. To je poklon od nekoga.
- Od koga?

– Otac mi je rekao da ćete sve shvatiti čim ga otvorite. No, nemojte tresti kutiju – držite ovaj kraj uspravno.

Mladić je tutnuo kutiju u Džuline ruke pre nego što je mogla da ga zaustavi, a onda je krenuo.

– Čekaj, rekla je, ne razumem...

Mladić se osvrnuo preko ramena. „Srećan Božić“, rekao je.

Džuli je stajala u dovratku i posmatrala ga kako ulazi u svoj kombi. Zatim je, kada je ušla u kuću, spustila kutiju na pod kraj jelke i čučnula pored nje. Letimičan pregled potvrdio je da nema nikakve čestitke, a ni drugih naznaka ko bi mogao biti pošiljalac. Odvezala je mašnu, a onda odigla poklopac koji je bio posebno uvijen i našla se kako zuri bez reci u ono što je dobila.

Bilo je prekriveno retkim dlačicama i nalikovalo je patuljku, nije imalo više od kilo i po i sedelo je na stražnjici u uglu kutije, izgledajući skoro kao najružnije štene koje je ikada videla. Glava mu je bila velika, nesrazmerna u odnosu na ostatak tela. Cvileći, podiglo je pogled ka njoj, očiju punih krmelja.

Neko mi je, pomislila je, kupio štene. Ružno štene.

Koverta je bila zalepljena za unutrašnjost kutije. Dok ju je odlepljivala, sinulo joj je da joj rukopis izgleda poznato i zastala je. Ne, pomislila je, nijejnoćuće...

Taj rukopis poznavala je iz ljubavnih pisama koja joj je pisao za njihove godišnjice, iz na brzinu nažvrljanih poruka kraj telefona, sa papira koji su se nagomilali na njegovom stolu. Držala je kovertu ispred sebe, iščitavajući svoje ime iznova i iznova. Onda je, drhtavim rukama, izvadila pismo. Pogled je usmerila ka recima napisanim u gornjem levom uglu.

Draga Džuls,

To je nadimak koji joj je Džim dao i Džuli je zatvorila oči, osećajući kao da joj se čitavo telo odjednom smanjuje. Naterala je sebe da duboko udahne i počela je iznova.

Draga Džuls,

Znam da sam, ako ti čitaš ovo pismo, već mrtav. Ne znam koliko me dugo već nema, ali se nadam da si počela da me prebolevaš. Znam da bi mi, kad bih se našao na tvom mestu, bilo teško, ali isto tako znaš da sam uvek bio ubeđen da si ti jača od mene.

Kupio sam ti psa, kao što vidiš. Harold Kuphald je prijatelj moga oca i bavi se odgajanjem velikih danskih doga još od mog detinjstva. Uvek sam želeo jednog takvog psa, ali pošto je naša kuća bila mala, mama bi uvek rekla ne. Slažem se da su to veliki psi, ali prema Haroldovim recima, oni su lakode i najsladi psi na svetu. Nadam se da ćeš uživati u njemu (npj).

Pretpostavljam da sam uvek podsvesno znao da neću uspeti da se izborim sa bolešcu. Međutim, nisam hteo da mislim o tom, jer sam znao da nećeš imati nikga da ti pomogne da prebodiš to. Nikoga od porodice. Srce mi se slama kad bih pomislio da ćeš ostati potpuno sama. Ne znajući sto drugo da učinim, pobrinuo sam se da ti nabavim to štene.

Ako ti se ne svuda, naravno da ne moras da ga uzmeš. Harold je rekao da ce ga primiti, nema problema. (Trebalo bi da je njegov broj takođe u kutiji.)

Nadam se da si dobro. Otkako sam se razboleo, stalno mislm o tome. Volim te Džuls. zaista. Bio sam najsrećniji covek na svetu kad si usla u moj život. Srce bi mi prepuklo kad bih pomislio da nikada vise nećeš biti srećna. Zato. molim te. ucini to za mene. Budi ponovo srećna. Nađi nekog ka ce te usrećiti. Možda će ti biti tesko. možda ces pomisliti da to nije moguće, ali ja bih voleo da pokušaš. Ovaj svet je bolje mesto kada se ti nasmejes.

I ne brini. Gde god da sam. paziću na tebe. Dragaa moja. Bicu tvoj anđeo čuvar. Možeš da se pouzdaš u mene da cu te paziti..

Volim te.

Džim

Je ti to meni pevas?, pitala je. osmehujući se blago po prvi put. Tako meni to zvuči, znas.

Na trenutak, pas je prestao da zavija i pogledao je pravo u oči. Onda je ponovo počeo da zavija, iako se činilo da ovoga puta nije tako uplašen,

– Pevač, prošaputala je.

– Zvacu te Pevač.

Četiri godine kasnije

U godinama nakon Džimove smrti, Džuli Barenson je nekako uspela da pronađe način da ponovo počne da živi. To se nije desilo odmah. Prvih par godina posle njegove smrti bilo je teško i ona je bila usamljena, no vreme je na kraju učinilo svoje i ublažilo gubitak koji je Džuli osećala. Iako je volela Džima i znala da će ga jedan deo nje uvek voleti, bol nije bio tako oštar kao nekad. Sećala se suza i potpune praznine u koju se njen život pretvorio neposredno posle njegove smrti, ali neizdrživ bol koji je ispunjavao te dane bio je iza nje. Sada, kada bi pomislila na Džima, sećanje je pratio osmeh zahvalnosti zato što jejio deo njenog života.

Takođe, bila je zahvalna i na Pevaču. Džim je učinio pravu stvar nabavivši joj tog psa. Na neki način, Pevač je taj koji joj je omogućio da nastavi sa životom.

No, u ovom trenutku, ležeći u krevetu u prohladno prolećno jutro u Svansborou, u Severnoj Karolini, Džuli nije mislila o tome kako joj je Pevač bio sjajna podrška u protekle četiri godine. Umesto toga, u sebi je proklinjala što on uopšte postoji dok se borila da dođe do daha, razmišljajući – ne mogu da verujem da ću ovako umreti.

Moj sopstveni pas će me ugušiti u krevetu.

Kako je Pevač bio na njoj, prikucavši je za dušek, zamišljala je kako joj usne postaju modre od nedostatka kiseonika.

Ustaj, lenjo pseto, prošištala je. Ubićeš me.

Hrčući glasno, Pevač je nije čuo, te je Džuli počela da se meškolji pokušavajući da ga trgne iz dremeža. Gušeci se pod njegovom težinom, osećala se kao da ju je neko uvio u čebe i bacio u jezero, u mafijaškom stilu.

Ozbiljna sam, uspela je da izgovori, ne mogu da dišem.

Pevač je konačno podigao svoju ogromnu glavu i zatrepao pospano. Kao da pita: Kakva je ovo buka? Zar ne vidiš da pokušavam da se malo odmorim?

– Silazi sa mene!, procedila je Džuli hrapavim glasom.

Pevač je zevnuo, gurkajući svoju hladnu njušku uz njen obraz.

– Da, da, dobro jutro i tebi, s mukom je izgovorila. – A sad beži.

Na to, Pevač je frknuo i počeo da se uspravlja, pritiskajući razne delove njenog tela svojim šapama dok je ustajao. I ustajao. I ustajao. I ustajao. Trenutak kasnije, nadvijajući se nad njom uz omanju balu na ustima, ličio je na nešto što je izašlo iz nekog niskobudžetnog horor filma. Blagi boze, pomislila je, on je ogroman. Pomislio bi čovek da sam se na to do sada već navikla. Duboko je uzdahnula i pogledala ga, namrgođeno.

– Da li sam ti dozvolila da dođeš u moj krevet?, pitala je.

Pevač je obično spavao u jednom ćošku njene sobe. Protekle dve noći, međutim, zavukao bi se kod nje. Ili, preciznije, legao bi na nju. Blesav pas.

Pevač je spustio glavu i liznuo je po licu.

– Ne, nije ti oprošteno, rekla je, odgurnuvši ga. Nemoj ni da se trudiš da se opravdaš. Mogao si da me ubiješ. Gotovo si dvaput teži od mene, znaš. A sada silazi sa kreveta.

Pevač je zacvileo kao dete koje se duri pre nego što je skočio na pod. Džuli se uspravila u krevetu, a rebra su je bolela, i pogledala je na sat, razmišljajući: Već? Ona i Pevač su se protegnuli u isto vreme pre nego što je ona zbacila prekrivače sa sebe.

Ajde, rekla je, pusticu te napolje pre nego što odem na tuširanje. Ali, nemoj slučajno da si išao da njuškaš oko komšijskih kanti za smeće. Ostavili su mi neprijatnu poruku na sekretarici.

Pevač ju je pogledao.

– Znam, znam, rekla je, to je samo smeće. Ali neki ljudi su čudni.

Pevač je izašao iz spavaće sobe, uputivši se ka ulaznim vratima. Džuli je protresla ramena dok je išla za njim i zatvorila oči samo na trenutak. Velika greška. Na izlasku iz spavaće sobe, zakačila je garderober nožnim palcem. Bol se proširio od palca kroz čitavu potkolenicu. Nakon početnog jauka, počela je da psuje, kombinujući prostakluge na raznorazne načine. Skakućući na jednoj nozi u svojoj roze pidžami, bila je sigurna da liči na neku vrstu poludelog zečiča iz reklame za enerđajzer baterije. Pevač joj je samo uputio pogled koji kao da je govorio: Sto smo stali? Ti si me probudila, sećaš se, zato hajde da požurimo. Ima nekih stvari koje moram da obavim napolju.

Ona je zastenjala. Zar ne vidiš da sam ranjena?

Pevač je ponovo zevnuo, a Džuli je protrljala palac pre nego što je odšepala za njim.

– Baš ti hvala što si mi pritekao u pomoć. Nisi ni od kakve koristi u kriznim situacijama.

Trenutak kasnije, pošto je Pevač zgazio Džulin palac kada je prolazio kroz ulazna vrata – Džuli zna da je to učinio namerno – on se našao napolju. Umesto da se ustremi ka kantama za smeće, Pevač je odšetao ka nenaseljenim placevima obraslim šumom koji su se nalazili oko njene kuće. Posmatrala ga je dok je okretao svoju ogromnu glavu s jedne na drugu stranu, kao da hoće da se uveri da prethodnog dana neko nije zasadio novo žbunje ili drveće. Svi psi vole da obeležavaju svoju teritoriju, ali Pevač kao da je bio ubeden da će nekako, ako bude našao dovoljni broj mesta na kojima bi se olakšao, biti pomazen i proglašen za kralja svih pasa ovoga sveta. No, bar bi nakratko prestao da joj ide na živce.

Hvala bogu za te male, dobre stvari, pomislila je Džuli. Pevač ju je izluđivao poslednjih nekoliko dana. Pratio je svuda, nije hteo da je ispusti iz vida ni na trenutak, osim kad bi ga isterala napolje. Nije mogla ni da raskloni sudove a da ne naleti na njega nekoliko puta. Još gori je bio tokom noći. Prošle noći, uhvatio ga je napad rezanja koji je trajao sat vremena, a koji je uviđavno prošarao sa po kojim lavežom, zbog čega je ona počela da mašta ili o nabavci zvučno izolovane kućice za pse, ili o kupovini puške za slonove.

Nije da je Pevačevo ponašanje ikada bilo... pa, uobičajeno. Pored te stvari u vezi sa zapišavanjem, taj pas se oduvek ponašao kao da je umislio da je čovek. Odbijao je da jede iz činije za pse, nikada mu mje bio potreban povodac, a kada bi Džuli gledala televiziju, popeo bi se na kauč i zurio u ekran. A kada bi mu se ona obratila – kad god bi mu se bilo ko obratio u stvari – Pevač bi posmatrao koncentrisano, glave nakrivljene u stranu, kao da prati tok razgovora. Uglavnom se činilo kao da on zaista razume šta mu ona govori. Bez obzira na to šta bi mu ona rekla da uradi, bez obzira na to kako apsurdno ta komanda zvučala, on bi je uvek sproveo u delo. Možeš li da mi doneseš torbu iz spavaće sobe? Pevač bi dokaskao noseći je nekoliko trenutaka kasnije. Možeš li da izgasiš svetlo u spavaćoj sobi? Uspravio bi se na zadnje noge i ugasio ga vrhom njuške. Oduvijek donesi ovu konzervu supe u ostavu, važi? Odneo bi je držeći je u ustima i spustio bi je na policu. Istina, irna i drugih pasa koji su dobro dresirani, ali ne na taj način. Pored toga, Pevaču nije bila potrebna dresura. Bar ne dresura u pravom smislu. Sve što je ona trebalo da uradi bilo je da mu nešto jednom pokaže i to je to. Drugima se to činilo sablasnim, no pošto se Džuli zbog toga osećala kao savremeni doktor Dulitl, njoj se dopadalo.

Bez obzira na to što je to značilo da ona razgovara sa svojim psom koristeći cele rečenice, raspravlja se sa njim i s vremena na vreme traži savet od njega.

No, čekaj, rekla bi sebi, pa to i nije tako čudno, zar ne? Oni su zajedno otkad je Džim umro, samo njih dvoje, a Pevač je, uglavnom, dobro društvo.

Međutim, Pevač se ponaša čudno otkad je počela ponovo da izlazi i nije mu se dopao nijedan muškarac koji se pojavio pred vratima u poslednjih par meseci. Džuli je to i očekivala. Još otkad je bio štene imao je običaj da reži na muškarce kada bi ih prvi put video. Ona je pomišljala da Pevač ima šesto čulo koje mu pomaže da razlikuje dobre momke od onih kojih bi ona trebalo da se kloni, no u poslednje vreme počela je da menja mišljenje. Sada nije mogla a da ne pomisli da je on samo jedna ogromna, dlakava verzija ljubomornog momka.

To postaje problem, zaključila je. Njih dvoje će morati da obave jedan ozbiljan razgovor. Pevač ne želi da ona bude sama, zar ne? Ne, naravno da ne. Možda će mu trebati malo vremena da se navikne na to da postoji još neko, ali na kraju će razumeti. Ma, vremenom, čak će i biti srećan zbog nje. No, pitala se, koji je najbolji način da mu sve to objasni?

Zastala je na trenutak, razmišljajući o tom pitanju, pre nego što je shvatila kakvo je značenje ovakvog njenog razmišljanja.

Da mu sve objasnim? Blagi bože, pomislila je, ja gubim razum.

Džuli je odšepala do kupatila da bi počela da se sprema za posao, skidajući usput sa sebe pidžamu. Stojeći iznad lavaboa, iskezila se svom odrazu u ogledalu. Vidi ti mene, pomislila je, imam dvadeset devet godina i raspadam se. Rebra su je bolela kad bi udahnula, palac na nozi joj je pulsirao, a pogled u ogledalo joj nije ni malo dopao. Tokom dana, njena braon kosa bila je dugačka i ravna, ali posle noći provedene u krevetu, izgledala je kao da su je napali patuljci iz jastuka koji vole da se našale sa češljem. Bila je zamršena i razbarušena, u opsadnom stanju, kako je Džim to lepo opisivao. Maškara joj je bila razmazana po obrazu. Vrh nosa joj je bio crven, a zelene oči nadiivene od prolećene polenske alergije. No, jedno tuširanje će sve to popraviti, zar ne?

Pa, možda neće pomoći kod alergije. Otvorila je ormarić sa lekovima i popila jedan klaritin pre nego što je ponovo podigla pogled ka ogledalu, kao da očekuje trenutno poboljšanje.

Bljak.

A možda, pomislila je, ipak neće morati da se trudi mnogo da učini da Bobovo interesovanje splasne. Ima već godinu dana kako šiša Boba, ili bar kako skraćuje ono što mu je od kose ostalo. Pre dva meseca, Bob je konačno skupio snage da je pozove da izađu. On nije baš najzgodniji dasa na svetu – proćelav, okruglog lica, preblizu postavljenih očiju, sa stomakom u povelju – no, nije oženjen i uspešan je, a Džuli nije izašla ni sa kim otkad je Džim umro. Zaključila je da je to dobar način da ponovo uđe u svet izlazaka. Greška. Postoji razlog zašto se Bob nije oženio. Ne samo da loše izgleda, već je bio tako dosadan kada su izašli da su joj čak ljudi za okolnim stolovima upućivali sažaljive poglede. Njegova najomiljenija tema za razgovor tom prilikom bilo je knjigovodstvo. Nije pokazao interesovanje ni za šta drugo: ni za nju, ni za jelovnik, ni za vreme, ni za sport, ni za malu crnu haljinu koju je obukla. Samo za knjigovodstvo. Tri sata slušala je Boba kako monotonim glasom gnjavi o odbicima po stavkama, o raspodeli kapitalne dobiti, amortizaciji i reinvestiranju penzionog fonda. Pred kraj večere, kada se nagnuo preko stola i poverljivim tonom joj saopštio da zna neke važne ljude u Poreskoj upravi, Džuline oči su postale tako staklaste, kao da su bile prevučene glazurom dovoljnom za tuce krofni.

Podrazumevalo se, naravno, da se Bob divno proveo. Zvao ju je par puta nedeljno od tada, pitajući je da li bi mogli da se sastanu i da se još jednom konsultuju, ha, ha, ha. Uporan je, nema šta. Dosadan kao đavo, ali uporan.

Zatim, tu je Ros, drugi muškarac sa kojim je izašla. Doktor Ros. Zgodni momak Ros. Perverznejak Ros. Jedan izlazak sa njim je sasvim dovoljan, hvala lepo.

A i stari dobri Adam je nezaboravan. Radi za jednu opštinsku službu, rekao je. Uživa u svom poslu, rekao je. Samo običan momak, rekao je.

Adam, kako je saznala, radi za gradski vodovod i kanalizaciju.

Ne smrdi, nepoznate stvari mu ne rastu pod noktima, kosa mu nema onaj masni sjaj, ali ona je znala da dok god je živa neće moći da se navikne na pomisao da će se on jednog dana pojaviti na vratima izgledajući upravo tako. Imali smo malu nezgodu na poslu, dušo. Izvini što dolazim kući ovakav. Od same pomisli na to sva bi se naježila. A nije mogla ni da zamisli kako mu stavlja odeću na pranje posle toga. Ta veza je bila osuđena na propast od samog početka.

Baš kad je počela da se pita da li uopšte više postoje normalni muškarci poput Džima, baš kad je počela da se pita šta je to na njoj što privlači čudake kao neonska reklama na kojoj piše Slobodna sam – Nije potrebno da budeš normalan, Ričard je ušetao u njen život.

I, gle, čudna mi čuda, čak i posle prvog izlaska prošle subote, on se i dalje činio... normalnim. Konsultant u firmi Džej di Blanšard inženjering iz Klivlenda – to je preduzeće koje popravljaju most koji preko zaliva spaja dve obale – upoznao se sa njom kada je došao u salon da se ošiša. Kada su izašli, otvorao joj je vrata, smeja se baš kad treba dok su razgovarali, poručio je kod kelnera večeru i za nju i nije ni pokušao da je poljubi kada ju je odveo kući. Što je najbolje od svega, on je zgodan muškarac, na onaj umetnički način, sa istaknutim jagodicama, smaragdno zelenim očima, crnom kosom i brkovima. Pošto ju je odveo kući, njoj je došlo da poviče: Aleluja! Ima nade!

Činilo se da Pevač nije baš tako impresioniran. Pošto je poželela Ričardu laku noć, Pevač je počeo da se ponaša u stilu ja sam ovde gazda. Režao je dok Džuli nije otvorila vrata.

– O, prekini, rekla je. Nemoj da si tako strog prema njemu.

Pevač je poslušao, ali onda je otišao u spavaću sobu i durio se ostatak noći.

Kad bi moj pas bio još malo čudniji, mogli bismo zajedno da izvodimo tačku na karnevalu, odmah pored onog tipa što jede sijalice. Međutim, ni moj život nije baš najnormalniji.

Džuli je odvrnula slavinu i stala ispod tuša, pokušajući da prekine sećanja koja su navirala. Kakva korist od podsećanja na teška vremena? Njenu majku su, kako bi često pomišljala, fatalno privlačile dve stvari: piće i loši muškarci. Čak i jedno od ta dva bi samo po sebi bilo dovoljno loše, ali takva kombinacija je bila nepodnošljiva za Džuli. Njena majka je trošila momke kao jeftine papirne maramice, a pored nekih od njih Džuli se sve manje prijatno osećala kada je ušla u pubertet. Poslednji među njima pokušao je da je siluje, a kada je Džuli to ispričala svojoj majci, ona je u besu praćenom suzama i alkoholom okrivila nju da se nabacivala njemu. Nije prošlo mnogo, a Džuli se našla bez doma.

Život na ulici bio je zastrašujući čak i tih skoro šest meseci pre nego što se Džim pojavio. Skoro svi koje je sretala su se drogirali, prosili ili krali... ili radili još gore stvari. Uplašena da će postati nalik tim na propast osuđenim beguncima po skloništima ili haustorima koje je viđala svake večeri, očajnički se prihvatala svakog poslića koji je mogla da nađe, a koji bi je prehranio i sklonio van njihovog domašaja. Radila je sve fizičkeoslove koji su se nudili i pokušavala da ostane neprimetna. Kada je prvi put sreća Džima u jednom restoranu brze hrane u Dejtoni, pila je kafu koju je kupila od poslednjeg sitniša iz džepa. Džim joj je platio doručak, a kada je izlazio napolje rekao je da će to isto učiniti i sutra ako se ona pojavi ponovo. Kako je bila gladna, pojavila se, a kada ga je prozvala po pitanju njegovih motiva za takav postupak (pretpostavila je da zna kakvi su mu razlozi i seća se da se spremila za jednu prilično posramljujuću javnu tiradu o onima koji jure maloletnice i o tome kako ih čeka zatvorska kazna), Džim je porekao da je njegovo interesovanje za nju neprikladno na bilo koji način. A krajem nedelje, kada se spremio da se vrati kući, predložio joj je sledeće: ako se preseli u Svansboro, u Severnoj Karolini, pomoći će joj da dobije stalni posao i mesto za život.

Seća se da je tada zurila u njega kao da su mu bube milele iz ušiju.

No, mesec dana kasnije, pošto joj kalendar društvenih događanja mje bio baš pretrpan, pojavila se u Svansborou, razmišljajući dok je silazila iz autobusa: Šta ja, za ime sveta, tražim u ovoj nedodiji? Bez obzira na to, potražila je Džima, koji ju je – uprkos njenoj konstantnoj

sumnjičavosti – odveo u frizerski salon gde je upoznala njegovu tetku Mejbel. I, za tren oka, zatekla je sebe kako čisti pod u salonu za dnevnicu i živi u sobi iznad salona.

U početku, Džuli je osećala olakšanje zbog Džimove očigledne nezainteresovanosti za nju. No, onda joj je to postalo čudno. Zatim je počelo da je nervira. Na kraju, pošto je naletela na Džima stalno i upućivala mu, kako se njoj činilo, besramne signale, rasplakala se pred Mejbel i pitala je da li misli da ona Džimu uopšte nije privlačna. On kao da je tek tada shvatio poruku. Izašli su jednom, pa još jednom, a pošto su proveli mesec dana zajedno, hormoni su divljali među njima. Prava ljubav desila im se nešto kasnije. On ju je zaprosio, odšetali su pred oltar u crkvi u kojoj je Džim kršten i Džuli je provela prvih par godina svog braka crtajući nasmejane čovečuljke svaki put kada bi žvrljala nešto pored telefona. Šta bi još, padalo joj je na pamet kada bi razmišljala o svom životu, iko mogao da poželi?

Mnogo, kako je uskoro shvatila. Nekoliko nedelja posle četvrte godišnjice braka, Džim je imao napad kada su se vraćali iz crkve i hitno su ga odvezli u bolnicu. Dve godine kasnije, tumor na mozgu odneo je njegov život, tako da se Džuli u dvadeset petoj godini opet našla na početku. Dodamo li na to neočekivanu pojavu Pevača, ona je došla do one tačke u životu kada je više ništa nije moglo iznenaditi.

Ovih dana, razmišljala je, važne su joj male stvari. Ako su prelomne tačke njene prošlosti ono što je dalo ton njenom životu, sada su svakodnevni događaji to što definiše ono što ona jeste. Mejbel je, Bog je blagoslovio, pravi anđeo. Pomogla je Džuli da stekne dozvolu i postane frizerka i tako zaradi za pristojan, ako ne ekstravagantan, život. Henri i Ema, dvoje Džimovih dobrih prijatelja, ne samo da su joj pomogli da se snađe kada je došla, već su joj ostali bliski i pošto je Džim preminuo. A tu je i Majk, Henrijev mlađi brat i Džimov najbolji prijatelj iz detinjstva.

Pod tušem, Džuli se nasmejala. Majk.

E, to je momak koji će usrećiti neku ženu jednog dana, bez obzira na to što ponekad deluje izgubljeno.

Nekoliko minuta kasnije, pošto se obrisala peškirom, Džuli je oprala zube i očešljala kosu, našminkala se i obukla. Pošto su joj kola na popravci, moraće peške do posla – oko kilometar i po uz ulicu – tako da je obula udobne cipele. Pozvala je Pevača dok je zaključavala vrata na izlasku i gotovo da je previdela nešto što je bilo ostavljeno za nju.

Krajičkom oka ugledala je poruku koja je bila uglavljena u poklopac poštanskog sandučeta, tik uz ulazna vrata.

Radoznala, Džuli ju je otvorila, čitajući je na tremu kad je Pevač nahrupio iz šume i dokaskao do nje.

Draga Džuli,

Divno sam se proveo u subotu. Ne mogu da prestanem da mislim na tebe.

Ričard

Znači, zato je Pevač odlepio prošle noći.

– Vidiš, rekla je, pružajući poruku tako da Pevač može da je vidi, rekla sam ti da je fin.

Pevač je okrenuo glavu.

– Nemoj da si takav. Mogao bi da priznaš da si pogrešio, znaš. Ja mislim da si ti samo ljubomoran.

Pevač se pribio uz nju.

– Znači, to je? Ljubomoran si? Da bi ga pomazila, Džuli nije morala, kao kod drugih pasa, da se sagne. On je viši nego što je ona bila kada je krenula u srednju školu.

– Nemoj biti ljubomoran, važi? Budi srećan zbog mene.

Pevač ju je obišao sa druge strane i podigao pogled ka njoj.

– A sad, kreni. Moraćemo peške zato što Majk još popravljaju džip.

Na pomen Majkovog imena, Pevač je zamahao repom.

Tekstovima pesama Majka Harisa bilo je potrebno još dosta dorade, a njegov glas nije baš toliko privlačio ljude iz diskografskih kuća da bi bili put do njegovih vrata u Svansborou. No, on jeste svirao gitaru i vežbao svakodnevno, nadajući se da ga prava šansa čeka iza prvog ćoška. Za deset godina, svirao je sa desetak različitih bendova u rasponu od onih dugokosih rokenrol bukača iz osamdesetih do kantri muzike u stilu železničara i kamiondžija. Na bini, nosio je sve od oznih pantalona i dezena u stilu zmijske kože boe konstruktora do ubojskih kožnih navlaka za pantalone i kaubojskih šešira, a, iako je sa očiglednim entuzijazmom i članovi benda nisu mogli a da se ne vole, obično bi ga odveli na stranu posle nekoliko nedelja i rekli mu da stvari ne funkcionišu kako treba iz nekog razloga. To se desilo toliko puta da je čak i Majk shvatio da nije u pitanju samo sukob ličnosti, no i dalje nije mogao da natera sebe da prizna da njegova muzika u stvari ništa ne valja.

Majk ima i jednu beležnicu u koju je zapisuje svoje misli u časovima dokolice, sa idejom da te beleške iskoristi za budući roman, ali pokazalo se da je proces pisanja mnogo teži nego što je on prvobitno zamišljao. Nije da on nema ideja, problem je u tome što ih ima i na pretek i ne može da razluči šta bi trebalo uneti u zaplet a šta ne. Prošle godine pokušao je da napiše priču o misterioznom ubistvu koje se dešava na krstarenju, nešto što liči na Agatu Kristi, a koja bi uključivala uobičajenih desetak osumnjičenih. No zaplet nije, kako je on mislio, bio dovoljno uzbudljiv, tako da je pokušao da ga malo razdrma koristeći sve ideje koje su mu ikada pale na pamet, uključujući i onu o nuklearnoj bojevoj glavi sakrivenoj u San Francisku, o korumpiranom policajcu koji je bio svedok atentata na Kenedija, o irskom teroristi, o mafiji, o jednom dečaku i njegovom psu, o zlom kapitalisti i o naučniku koji putuje kroz vreme i uspeva da izbegne progon u Svetom rimskom carstvu. Na kraju je sam prolog imao sto strana, a glavni osumnjičeni se još uvek nisu ni pojavili na sceni. Normalno, nije nastavio sa pisanjem.

Ranije, oprobao se i u crtanju, slikanju, radu sa bojenim staklom, grnčarstvu, duborezu i makrame tehnicu, a uspeo je i da sastavi neka umetnička dela slobodne forme u naletu inspiracije koji ga je nedelju dana držao dalje od posla. Vario je i žicom povezivao delove automobila sa otpada u visoke, neuravnotežene konstrukcije, a kada je završio, seo je na stepenice ispred kuće, zureći ponosno u svoje delo, znajući duboko u srcu da je konačno našao svoj pravi poziv. To osećanje je trajalo nedelju dana, sve dok gradski savet, na u žurbi sazvanom sastanku, nije doneo odluku o zabrani držanja delova sa otpada u dvorištima. Kao i mnogi ljudi, i Majk je sanjao i želeo da postane umetnik; on jedino nije imao talenta za to.

Majk, međutim, ume sve da popravi. On je sveznajući majstor, pravi vitez u sjajnom oklopu kad god se stvori barica ispod sudopere u kuhinji ili kad se pokvare uređaji za odlaganje smeća. No, ako kažemo da je dobar majstor, onda moramo reći da je pravi savremeni čarobnjak Merlin kada je u pitanju bilo šta sa četiri točka i turbo motorom. On i Henri su suvlasnici automehaničarske radionice sa najviše posla u gradu i dok je Henri zadužen za papirologiju, Majk je taj koji obavlja popravke. Strana ili domaća vozila, ford eskorti sa četiri cilindra ili porše 911 sa turbo punjačima, on može da popravi sve. On osluškuje motore, čuje krckanja i šumove koje drugi ne čuju i ustanovi šta nije u redu, obično već za nekoliko minuta. On zna sve o cilindričnim odvodima, podupiračima i klipovima, hladnjacima i vratilima, a napamet može da odredi godinu proizvodnje bilo kog automobila koji ude u njegovu radionicu. Može ponovo da sastavi motor a da ni ne pogleda u priručnik sa uputstvima. Prsti su mu stalno crni i, iako zna da je to dobar način da se zarađuje za život, ponekad poželi da može delić tog talenta da primeni na druge oblasti života.

Tradicionalna reputacija ženskaroša koja obično ide uz mehaničare i muzičare zaobišla je Majka. Imao je dve ozbiljne veze u životu, a pošto je jedna od njih bila još u srednjoj školi, a

druga, sa Sarom, završena pre tri godine, moglo bi se zaključiti da Majk ne traži dugu vezu, kao i da ne traži čak ni vezu za jedno leto. Čak bi se i Majk ponekad zapitao zašto je to tako, ali u poslednje vreme, bez obzira na to koliko on želeo da sve bude drugačije, čini se da se većina njegovih izlazaka završavala poljupcem u obraz dok bi mu ona zahvaljivala što je tako dobar prijatelj. Sa trideset četiri godine, Majk je dobro verziran u praktikovanju nežne umetnosti grljenja žene na bratski način dok mu one plaću na ramenu i žale se kakav je idiot bio prethodni momak. Nije u pitanju njegov izgled. Sa svetlo smeđom kosom, plavim očima i osmehom koji je pratio njegovu vitku građu, on je zgodan čovek na onaj američki način. Niti je u pitanju to da žene ne uživaju u njegovom društvu, zato što je upravo suprotno. Njegov nedostatak sreće ima više veze sa činjenicom da su žene koje su izlazile sa Majkom osetile da veza sa njima nije ono što Majk zaista želi.

Njegov brat, Henri, zna zašto je to tako; zna to i Majkova snaja, Ema. I Mejbel zna razlog, kao i skoro svi koji poznaju Majka Harisa.

Majk je, znaju to svi, već zaljubljen u nekog drugog.

– Hej, Džuli, stani malo.

Tek što je stigla do oboda staromodne poslovne četvrti Svansboroa, Džuli se okrenula kada je čula Majka kako je doziva.

Pevač je podigao pogled prema njoj, a ona je klimnula glavom. Hajde, rekla je.

Pevač je odgalopirao, sretnuši se sa Majkom na pola puta. Majk ga je mazio po glavi i leđima dok su hodali jedan pored drugog, a onda ga je počeo iza ušiju. Kada je Majk prestao da pokreće ruku, Pevač je mahao glavom gore-dole, tražeći još.

– To je sve za sada, veliki momče, rekao je Majk. Pusti me da pričam sa Džuli.

Trenutak kasnije stigao je do Džuli dok ga je Pevač pratio u stopu i dalje tražeći još.

– Zdravo Majk, rekla je Džuli, osmehujući se. Šta ima novo?

– Ništa značajno. Samo sam hteo da ti kažem da je popravka tvog džipa završena.

– Šta nije bilo u redu?

– Alternator.

Setila se da je upravo to ono što je on naveo kao problem u petak kada je od vezla kola na popravku. Da li si morao da ga zameniš?

– Da. Tvoj je crko. Ništa komplikovano – u prodavnici su ih imali dosta na zalihama. Usput, popravio sam ti i mesto iz koga je curilo ulje. Morao sam da zamenim zaptivak blizu filtera za ulje.

– Ulje je curilo?

– Zar nisi primetila mrlje na parkingu ispred kuće?

– Ne, ali nisam baš ni zagledala.

Majk se nasmejao. Pa, i to je popravljeno. Hoćeš li da uzmem tvoje ključeve i dovezem ti kola?

– Ne, pokupiću ih posle posla. Potrebna su mi tek kasnije. Imam zakazane mušterije ceo dan. Znaš kako je ponedeljkom. Nasmejala se. Nego, kako je bilo kod „Klipera“? Žao mi je što nisam mogla da dođem.

Majk je proveo vikend svirajući grandž sa grupom propaliteta iz srednje škole koji su sanjali samo o tome da upoznaju neke cice, da piju pivo i ispune svoje dane gledanjem MTV-ja. Majk je bar deset godina stariji, od svakog od njih, a kada je prošle nedelje pokazao Džuli široke pantalone i iscepanu majicu koje je planirao da obuče za nastup, ona je klimnula glavom i rekla: O, baš fino, što je u stvari značilo: Izgledaćeš potpuno smešno na toj bini.

– Ma, okej, rekao je.

– Samo okej?

Slegao je ramenima. To ionako nije vrsta muzike koja je po mom ukusu.

Klimnula je glavom. Koliko god da joj se on dopadao, čak ni njoj nije sviđalo njegovo pevanje. Međutim, Pevač ga je obožavao. Kad god bi Majk pevao za prijatelje, Pevač bi zavijao zajedno sa njim.

Prema mišljenju lokalaca, bila je to mrtva trka između njih dvojice ko će pre postati slavan.

– Dakle, koliko koštaju popravke?, pitala je.

Majk kao da se dvoumio po tom pitanju dok se odsutno češkao po bradi. Biće dovoljna dva šišanja.

– Ma hajde. Pusti me da platim ovaj put. Bar za delove. Ja imam para, znaš.

Tokom prošle godine, njen džip, stari model CJ7, bio je na popravci tri puta. Majk je, međutim, uspevao da obezbedi njegovo glatko funkcionisanje između ovih poseta radionici.

– Pa plaćaš mi, bunio se Majk. Iako mi se kosa malo proredila, i dalje mi je, s vremena na vreme, potrebno šišanje.

Dva šišanja mi ne zvuči kao ispravna pogodba.

– Nije mi dugo trebalo da ga popravim. A ni delovi nisu bili skupi. Taj tip mi je dugovao uslugu.

Džuli je malo podigla bradu. Zna li Henri da ti ovo radiš?

Majk je raširio ruke, izgledajući kao nevinašce. Naravno da zna. Ja sam njegov partner. A i to je njegova ideja.

Kako da ne, pomislila je ona.

– Pa, hvala ti, rekla je na kraju. Cenim to.

– Zadovoljstvo mi je. Majk je zastao. Pošto je želeo još malo da razgovara sa njom, a nije znao šta da kaže, bacio je pogled na Pevaca. Pevač ga je pomno posmatrao, glave nakrivljene na stranu, kao da mu govori: Ma šta čekaš, Romeo! Obojica znamo zašto ti u stvari razgovaraš sa njom. Majk je progutao knedlu.

– Pa, kako je bilo sa... ovaj... Pokušao je da zvuči što opuštenija Ričardom?

– Sa Ričardom. Bilo je fino.

Majk je klimnuo glavom, osećajući kako mu se graške znoja skupljaju na čelu. Pitao se kako je moguće da je tako toplo već od ranog jutra.

– Pa... ovaj... gde ste izašli?

– U „Slokum haus“.

– Prilično otmeno za prvi sastanak, primetio je.

– Bilo je ili tamo ili u „Pica hat“. Meni je prepustio izbor.

Majk se premestio sa jedne noge na drugu, čekajući da vidi da li će ona dodati nešto na to. Nije.

To nije dobro, pomislio je. Ričard se definitivno razlikuje od Boba, romantične mastiljare. Ili od Rosa, seksualnog manijaka. Ili Adama, iz utrobe Svansboroa. Dok su mu takvi muškarci bili konkurencija, Majk je mislio da ima šanse. Ali Ričard? Slokum haus? Bilo je fino.

– Znači... dobro si se provela?, pitao ju je.

– Da. Bilo je zabavno.

– Zabavno? Koliko zabavno? Ovo, pomislio je, uopšte nije dobro.

– Drago mi je, slagao je, trudeći se iz petnih žila da odglumi oduševljenje.

Džuli ga je uhvatila za ruku. Ne brini, Majk. Ti znaš da ću te ja uvek najviše voleti, zar ne?

Majk je zavukao ruke u džepove. To je samo zato što ti ja popravljam kola, rekao je.

– Nemoj da potcenjuješ sebe, rekla je. Pomogao si mi i oko krova.

– A popravio sam ti i mašinu za veš.

Nagnula se napred i poljubila ga u obraz, a onda ga je stisla za ruku.

– Sta da kažem, Majk? Ti si jednostavno dobar momak.

Džuli je osećala Majkov pogled na sebi dok je odlazila ka salonu, iako joj to, za razliku od pažnje koju su joj iskazivali neki drugi muškarci, uopšte nije smetalo. On je njen dobar prijatelj, pomislila je, a onda se brzo predomisli. Ne, Majk je zaista dobar prijatelj, neko

koga ne bi oklevala da pozove kad je hitno; on je ona vrsta prijatelja zbog koga joj je život u Svansborou mnogo lakši jednostavno zato što zna da će uvek biti tu za nju. Prijatelji kao on retki su i zato osećala loše što neke lične aspekte svog života – kao što je njen poslednji izlazak – drži podalje od njega.

Nema srca da mu ispriča sve detalje, zato što Majk... pa, zato što Majk nikada nije bio gospodin Misteriozni po pitanju osećanja koja i prema njoj, a ona ne želi da ga povredi. Šta je trebalo da kaže? U poređenju sa ostalim muškarcima sa kojima sam izlazila, Ričard je sjajan! Naravno da ću izaći sa njim ponovo! Zna da Majk želi da izlazi sa njom; ima već nekoliko godina otkako to zna. Ali njena osećanja prema Majku, pored toga što ga smatra za svog najboljeg prijatelja – komplikovana su. A kako i ne bi bila? Džim i Majk su bili najbolji prijatelji dok su odrastali, Majk im je bio kum na venčanju, a on je bio i onaj od koga je potražila utehu kada je Džim umro. Posmatrala ga je više kao brata i nije mogla tek tako da okrene neki prekidač u sebi i promeni svoja osećanja.

No, u pitanju je i nešto više od toga. Zbog toga što su Džim i Majk bili tako bliski, zbog toga što je Majk bio deo njihovih života, čak i kad bi samo zamislila da izlazi sa njim osetila bi nešto neodređeno, poput izdaje. Ako bi prisna da izađe sa njim, zar to ne bi značilo da je, negde duboko u sebi, oduvek to želela? Šta bi Džim mislio o tome? I da li bi ikad bila u stanju da pogleda Majka a da ne pomisli na Džima i na sve one prošle trenutke koje su proveli zajedno? Nije bila sigurna. A šta bi se desilo ako bi izašli i iz bilo kog razloga to ne bi uspelo? Sve bi se promenilo između njih, a ona ne bi mogla da podnese da ga izgubi kao prijatelja. Lakše je da sve ostane tako kako jeste.

Smatrala je da i Majk sve to zna i da je zato nikad nije pozvao da izađu, uprkos činjenici da to želi.

Ponekad, međutim – kao kad su prošlog leta čamcem išli sa Henrijem i Emom na skijanje na vodi – ona je osetila da on skuplja snagu da to učini, a Majk je uvek bio pomalo komičan kad bi ga uhvatilo takvo raspoloženje. Umesto da se ponaša kao gospodin Briga Me – Majk bi odjednom postao ćutljiv, kao da je mislio da čitav problem koji ima sa Džuli – potice od toga što ona ne misli da je on dovoljno dobar. Umesto da se smeje, vrtao očima, čak i šalama upućenim na njegov račun. Ili pak pomno posmatrao svoje nokte, a kada joj se ismeje zbog onoga što su drugi pričali, on bi namigivao, ili prekezio na čamcu tada izgledalo je kao da pokušava da kaže: Hej, mala, hoćeš li da popušimo ovaj džoint i dobro se zabavimo? Njegov stariji brat. Henri, bio je nemilosrdan kad god bi Majka uhvatilo takvo raspoloženje. Pošto je primetio ovu iznenadnu promenu u ponašanju svog brata, Henri je pitao Majka da nije možda pojeo previše pasulja za ručak, pošto ne izgleda dobro.

Majkov ego odmah je splasnulo.

Nasmejala se sad kad se toga setila. Jadni Majk.

Sledećeg dana ponovo je bio onaj stari. A Džuli se ta verzija Majka mnogo više dopadala. Tipovi koji misle da bi svaka žena trebalo da bude srećna što ih ima, tipovi koji su kul, opasni i koji započinju tuče u barovima da bi dokazali svetu da niko ne može da ih maltretira, njoj su dosadni. S druge strane, tipovi kao Majk su pravo zlato, bez obzira na to kakvo stanovište ona ima o njemu. On je i dobrodušan i zgodan; sviđa joj se kako mu se oči namreškaju kad se smeje, a obožava njegove rupice na obrazima. Vremenom je počela da se divi načinu na koji on loše vesti jednostavno strese sa sebe slegnuvši ramenima. Sviđaju joj se momci koji se smeju, a Majk se puno smeje.

Kao i uvek, međutim, kada bi počela da razmišlja na tu temu, začula bi odmah neki glas u sebi koji bi joj rekao: Ne razmišljaj u tom pravcu. Majk je tvoj prijatelj, tvoj najbolji prijatelj i ti ne želiš da pokvariš to, zar ne?

Dok je razmišljala o svemu tome, Pevač se pribio uz nju, prenuvši je iz razmišljanja. Podigao je pogled ka njoj.

– Hajde, samo napred, ti velika skitnice, rekla je.

Pevač je odkaskao ispred nje, prošao pored pekare, a onda skrenuo i prošao kroz otvorena vrata Mejbelinog salona. Mejbel bi mu svakog dana dala biskvit.

– Dakle, kako se provela na sastanku? Henri se naslonio na dovrtak kraj aparata za kafu, govoreći dok je pio iz stiroporske čaše.

– Nisam je pitao ništa o tome, odgovorio je Majk, a ton njegovog glasa govorio je da je i sama ta pomisao apsurdna. Uvukao se u kombinezon i navukao ga preko farmerki.

– Zašto je nisi pitao?

Nisam razmišljao o tome.

– Aha, rekao je Henri.

Sa trideset osam godina, Henri je četiri godine stariji od Majka i na mnoge načine on je Majkov stariji, zreliji alter ego. Henri je viši i teži, a u srednje doba uplovljava sa obimom struka koji se povećava istom brzinom kojom mu se prorađuje kosa; uz dvanaestogodišnji brak sa Emom, tri ćerke i kućom umesto stana, on ima više stabilnosti u svom životu. Za razliku od Majka, nikada nije imao nikakve umetničke aspiracije. Na koledžu, Henri je diplomirao na poslovnim finansijama. A, kao i većina starije braće, nije mogao da se otme osećanju da mora da čuva svog mlađeg brata, da se pobrine da sve bude u redu, da ne uradi nešto zbog čega će kasnije zažaliti. Neko bi pomislio da je bezdušno to što njegova bratska podrška uključuje zadirkivanje, uvrede i povremenu zajedljivu opasku da bi se Majk spustio na zemlju, ali kako bi to moglo biti drugačije? Henri se nasmejao. Neko mora da pazi na Majka.

Majk je navukao zamašćeni kombinezon do pojasa.

– Samo sam hteo da ti kažem da su joj kola gotova.

– Već? Mislio sam da si rekao da im negde curi ulje.

– I curilo je.

– A ti si to već popravio?

– Trebalo mi je samo nekoliko sati.

– Aha... Henri je klimnuo glavom, razmišljajući: Da si samo malo više pečen, brajko, poslužili bi te za večeru sa jabukom u ustima.

Umesto da to i kaže, Henri se nakašljao. Znači, to si radio za vikend? Popravljao si njena kola?

– Ne sve vreme. Imao sam i svirku u „Kliperu“, ali pretpostavljam da si ti to zaboravio, zar ne?

Henri je podigao ruke u odbrambeni stav. Ti znaš da sam ja vise poklonik Garta Bruksa i Tima Mekgroa. Ne sviđa mi se ta nova muzika. A i Emini su došli na večeru.

– Mogli su i oni da pođu.

On se nasmejao, gotovo prosvuši kafu. Da, kako da ne. Da li zamisliš mene kako dovodim to dvoje u „Kliper“? Njima je muzika koju pustaju u liftu preglasna, kao i da je rok Satani način kontrole uma. Bubne opne bi im prokrvarile da su otisl, u „Kliper“.

– Reći ću mu šta si rekao.

– Ona će se složiti sa mnom, rekao je. To su njene reci, ne moje. Nego, kako je bilo? U „Kliperu“?

– Okej.

Henri je klimnuo glavom, shvativši sve u potpunosti. Žao mi je što to čujem.

Majk je slegao ramenima dok je zakopčavao kombinezon.

– Dakle, koliko si naplatio Džuli za popravku ovoga puta? Tri olovke i sendvič?

– Ne.

– Blistavi kamenčić?

– Ha, ha.

– Ozbiljno. Samo sam radoznao.

– Kao i obično.

Henri je zazviždao. Dobro je što sam ja taj koji se ovde stara o knjigama.

Majk mu je dobacio netrpeljiv pogled. Ti znaš da bi joj i ti dflo popust.

– Znam.

– Pa zašto onda pominješ to?

– Zato što hoću da znam kako se provela na sastanku.

– A kakve veze ima to koliko joj ja naplaćujem za popravku sa njenim sastankom?

Henri se nasmejao. Ne znam, braco. Šta ti misliš?

– Mislim da si popio previše kafe jutros i da ne razmišljaš kako treba.

Henri je ispio kafu. Znaš, verovatno si u pravu. Siguran sam da te baš briga za Džulin sastanak.

– Baš tako.

Henri je dohvatio posudu sa kafom i sipao sebi još jednu solju. Onda te verovatno ne interesuje ni šta Mejbel misli o tome.

Majk je podigao pogled. Mejbel?

Henri je nonšalantno sipao mleka i dodao šećer u kafu. Da, Mejbel. Videla ih je u subotu uveče.

– Stvarno?

Henri je okrenuo leđa Majku i krenuo prema kancelariji, razvukavši usta u kez. No, kao što si rekao, tebe to ne interesuje, tako da ću prestati da pričam o tome.

Henri je znao iz iskustva da Majk i dalje stoji pred vratima, zaleđen u mestu, dugo pošto je on seo za svoj sto.

Iako je Andrea Radli stekla frizersku dozvolu pre godinu dana i radi kod Mejbel već devet meseci, ona nije najuzorniji radnik. Ne samo da ima običaj da uzima slobodne dane iz ličnih razloga – obično se ne bi ni javila – već je onih dana kad bi uspela da se pojavi na poslu retko dolazila na vreme. Niti je naročito vesta u šišanju i pravljenju frizura, bar ne prema instrukcijama koje bi joj dale njene mušterije. Nije imalo uticaja ni to što bi mušterije poneie sa sobom slike niti to što bi joj polako i detaljno objasnile tačno šta hoće; Andrea je sve šišala na isti način. No, to nije imalo nikakvog značaja. Andrea je već imala isti broj mušterija kao i Džuli, iako su, što nije iznenađujuće, u pitanju bili sve sami muškarci.

Andrea ima dvadeset tri godine, duge noge, plavu kosu, preplanula je tokom cej godine kao da je došla pravo sa plaža Kalifornije, a ne iz malog planinskog mesta Bun, u Severnoj Karolini, gde je odrasla. Takođe, trudi se što bolje može i da se oblači odgovarajuće – bez obzira koliko je hladno, uvek nosi mini suknje u salonu. U leto, dopunjava to oskudnim topovima; u zimu, visokim kožnim čizmama. Svaku mušteriju oslovljava sa šećeru, trepće svojim dugačkim, maškarom uvećanim trepavicama i neprestano žvaće žvaku. Džuli i Mejbel su se kikitale zbog sanjivih pogleda koje bi muškarci slali Andrei dok su je posmatrali u ogledalu. Andrea bi, mislile su, mogla slučajno i da obrije mušteriji glavu, a da on i dalje nastavi da dolazi.

Uprkos spoljašnjem izgledu, Andrea je pomalo naivna kada su u pitanju muškarci. O, mislila je, zna ona šta oni hoće, i tu je uglavnom bila u pravu. Ono što Andrea ne shvata je kako da zadrži muškarca posle toga. Nikada joj nije palo na pamet da njen izgled privlaci samo određenu sortu muškaraca na uštrb drugih. Andrea nije ala problema da ugovori sastanak sa istetoviranim momcima koji voze harlije, ili sa pijandurama koji vise u „Kliperu“, ili sa omcima koji primaju socijalnu pomoć, ali nikada nije izlazila sa muskarcima sa stalnim poslovima. Bar je to govorila sebi kad je bila u nekoj od faza samosažaljenja. U stvarnosti, Andreu su na sastanke redovno pozivali pouzdani, zaposleni muškarci, no ona je brzo gubila interesovanje za njih, a onda bi brzo zaboravila da su je uopšte zvali.

Za protekla tri meseca, izašla je sa sedam muškaraca, trideset jednom tetovažom, šest harlija, dva prekršioaca uslovne kazne i ni jednim zaposlenim i sad joj je bilo žao same sebe. U subotu je morala da plati večeru i bioskop jer njen pratilac nije imao para, ali da li je on zvao sledećeg jutra? Ne. Naravno da nije. Ne bi mu ni palo na pamet da je pozove danas.– Momci sa kojim je izlazila nikada se nisu javljali, osim ukoliko im nije bio potreban novac ili ako su se osećali pomalo usamljeno, kako bi to većina njih sročila.

Ali Ričard je telefonirao u salon tog jutra i tražio Džuli.

Da stvar bude gora, Džuli verovatno nije morala da mu plati večeru da bi on to uradio. Zašto, pitala se, Džuli pokupi sve dobre momke? Nije baš da se lepo oblači. Uglavnom izgleda sasvim obično u farmerkama i širokim džemperima i – budimo iskreni – ružnim cipelama. Nije baš da se svojski trudi da istakne svoju figuru, nokti joj nisu izmanikirani, a preplanula je samo tokom leta, a to može svako. Pa zašto se onda Ričardu tako dopala? Obe su bile tu kada je Ričard ušao u salon na šišanje prošle nedelje, obe su imale prazan termin, obe su podigle pogled i rekle zdravo u isto vreme. Ali Ričard je zamolio Džuli, a ne nju, da ga ošiša i iz toga se nekako izrodio izlazak. Andrea se namrštila i pri samoj pomisli na to.

– Jaoj!

Pošto ju je u stvarnost vratio jauk, Andrea je pogledala u odraz svoje mušterije u ogledalu. Bio je to jedan advokat, tridesetih godina. On se, takođe, češao po glavi. Andrea je sklonila ruke.

– Šta je bilo, šećeru?

– Ubola si me u glavu makazama.

– Stvarno?

– Da. Zabolelo me je.

Andrea je zatreptala. Žao mi je šećeru. Nisam htela da te povredim. Ne ljutiš se na mene, zar ne?

– Ne... ne baš, rekao je, konačno sklonivši ruku sa glave. Ponovo gledajući u ogledalo, posmatrao je ono što je ona radila. Zar ne misliš da mi je kosa nekako nakrivo?

– Ode?

– Ovde. Pokazao je prstom. Mnogo si skratila ovaj zuluf.

Andrea je zatreptala dva puta, a onda polako nakrivila glavi sa jedne strane na drugu. Mislim da je ogledalo krivo.

– Ogledalo?, ponovio je on.

Ona je stavila jednu ruku na njegovo rame i nasmejala se. Ma, ja mislim da si ti baš zgodan, šećeru.

– Stvarno?

Na drugom kraju prostorije, kraj prozora, Mejbel je podigla pogled sa stranice časopisa. Onaj muškarac se, kako je primetila, praktično topio od milja u stolici. Odmahnula je glavom kad je Andrea ponovo počela da šiša. Nakon nekoliko trenutaka, pošto je oslobođen sumnji, muškarac se malo uspravio u stolici.

– Vidi, imam karte za koncert Tejt hila u Reliju za nekoliko nedelja, rekao je. Pitao sam se da li bi ti pošla sa mnom.

Na njegovu nesreću, Andreine misli su se ponovo usmerile na Ričarda i Džuli. Mejbel joj je rekla da su izašli u Slokum haus. Slokum haus! Znala je, iako nikada nije bila tamo, da je Slokom haus otmeni restoran, jedno od onih mesta gde imate svece na stolovima. Tamo vam, takođe, i obeše kaput, ako za to ima potrebe, u jednoj prostoriji posebno namenjenoj za to. A stolnjaci su platnjeni, ne oni jeftini, plastični, sa crveno-belim kariranim dezenom. Momci sa kojima je izlazila nju nikada nisu vodili na takva mesta. Oni verovatno ne bi mogli ni da nađu takvo mesto.

– Zao mi je, ne mogu, odgovorila je automatski.

Znajući Ričarda (iako ga ona, naravno, uopšte nije poznavala), on joj je verovatno poslao i cveće. Možda čak ruže. Crvene ruže! Jasno je mogla da zamisli tu sliku. Zašto Džuli uvek dobije sve dobre prilike?

– Oh, rekao je onaj muškarac.

Način na koji je to rekao prenuo je Andreu i vratio je u stvarnost. Molim?, upitala je.

Ništa. Samo sam rekao oh.

Andrea nije imala pojma o čemu on govori. Kad si u nedoumici – Pomislila je, nasmeši se. To je i učinila. Nakon par trenutaka muškarac je ponovo počeo da se topi u stolici.

U drugom uglu prostorije, Mejbel je morala da priguši smeh.

Mejbel je ugledala Džuli kako prolazi kroz vrata minut pošto je Pevač ušao. Spremala se da je pozdravi kad je Andrea progovorila.

– Ričard je zvao, rekla je Andrea, ne trudeći se da sakrije prezir. Turpijala je svoje savršeno izmanikirane nokte žustro, kao da pokušava da zguli neku bubu sa njihovih vrhova.

– Zvao je?, pitala je Džuli. Šta je hteo?

– Nisam se potrudila ni da ga pitam, breznula se Andrea. Nisam ti ja sekretarica, znaš.

Mejbel je odmahнула glavom, kao da je htela da kaže Džuli da se ne brine oko toga.

Sa šezdeset tri godine, Mejbel je jedna od najbližih Džulinih prijateljica – to što je bila Džimova tetka nije imalo nikakve veze sa tim. Mejbel je dala Džuli posao i krov nad glavom pre jedanaest godina i Džuli to nikada neće zaboraviti, ali jedanaest godina je dovoljno dug period tokom koga je Džuli shvatila da bi uživala u Mejbelinom društvu sve i da se ništa od tih drugih stvari nije desilo.

Džuli nije važno to što je Mejbel pomalo ekscentrična, najblaže rečeno. Tokom godina koje je provela tu, Džuli je shvatila da skoro svi u gradu poseduju po neku živopisnu karakteristiku. Ali Mejbel je ekscentrična sa velikim početnim slovom E, naročito u tom malom, konzervativnom, južnjačkom gradu i to ne samo zato što je ima par bezopasnih falinki. Mejbel je zaista drugačija u poređenju sa svima ostalima u tom gradu i ona je, kao i svi ostali, svesna toga. Uprkos tome što je tri puta bila prošena, nikada se nije udala, a sama ta činjenica ju je isključivala iz raznih klubova i kružoka ljudi njenih godina. Ali čak i kad bi se zanemarile njene druge osobenosti – to što mopedom dolazi u salon, osim kada pada kiša, što preferira odevne predmete tufnastog dezena i što svoju kolekciju Elvisovih suvenira smatra predmetima od umetničke vrednosti – Mejbel bi i dalje bila smatrana za potpuno čudnu osobu zbog nečega što je uradila pre više od četvrt stoleća. Kada je imala trideset šest godina, pošto je ceo dotadašnji život provela u Svansborou, odselila se a da nikome nije rekla gde ide, niti da uopšte namerava da ode. Narednih osam godina, slala je razglednice svojoj porodici iz svih krajeva sveta; iz Ajers Roka u Australiji, sa Kilimandžara u Africi, iz norveških fjordova, hongkonške luke, Vavela u Poljskoj. Kada se konačno vratila u Svansboro – pojavivši se podjednako neočekivano kao i kada je otišla nastavila je tamo gde je stala, ponovo se uselivši u istu kuću i ponovo počevši da radi u salonu. Niko nije znao zašto je to uradila niti odakle joj novac za putovanja, kao ni od čega je kupila salon godinu dana kasnije, niti je ona odgovarala na pitanja o tome kada bi je neko pitao. To je misterija, rekla bi i namignula, a to je samo raspirivalo šapatom izgovarana nagađanja ostalih žitelja o tome kako je Mejbelina prošlost ne baš tako svetla, kao i da joj fali više nego jedna daska u glavi.

Mejbel ne mari za mišljenje drugih i za Džuli je upravo to deo njenog šarma. Mejbel se oblači kako ona hoće, druži se sa kim hoće i radi stvari koje želi. Više puta Džuli se zapitala da li je Mejbelino osobenjaštvo stvarno, ili ga ona namerno naglašava da bi teral druge da se stalno pitaju kakva je ona. Kako god bilo, Džuli obožava sve u vezi sa Mejbel. Čak i njenu sklonost da zabada nos u tuđe stvari.

– Dakle, kako je bilo sa Ričardom?, pitala je Mejbel.

– Pa, da budem iskrena, bila sam sve vreme pomalo zabrinuta za tebe , rekla je Džuli. Mislila sam da ćeš istegnuti mišiće na vratu ako još malo budeš krivila glavu da bi prislušivala.

– O, ne brini zato, relsM je Mejbel. Malo „tilenola“ i bila sam kao nova već sutradan. Ali prestani da menjaš temu. Je l' sve bilo u redu?

– Bilo je dobro, uzimajući u obzir činjenicu da sam ga tek upoznala.

– Sa moje tačke gledišta, izgledalo je gotovo kao da on tebe odnekud već poznaje.

– Zašto to kažeš?

– Ne znam. Zbog njegovog izraza lica, pretpostavljam, ili možda zbog načina na koji je zurio u tebe celo veče. Na trenutak pomislila sam da je njegov pogled povezan sa tvojim nekom nevidljivom niti.

– Nije bilo baš tako očigledno, zar ne?

– Dušo, on je ličio na mornara na dopustu koji gleda striptiz.

Džuli se nasmejala dok je oblačila svoju uniformu. Mora da sam ga očarala.

– Pretpostavljam.

Zbog nečega u tonu njenog glasa Džuli je podigla pogled. Šta? NiJe ti se svideo?

– Nisam to rekla. Nisam ga još ni upoznala, sećaš se? Ja nisam Ma tu kada se pojavio u salonu, a ti se baš nisi trudila da nas upoznaš u subotu. Bila si isuviše zauzeta uzvraćanjem pogleda. Mejbel je namignula. – A, pored toga, ja sam stari romantik u duši. Dok god te muškarac sluša i zainteresovan je za ono što imaš da kažeš, njegov izgled nije toliko važan.

– Ti ne misliš da je on zgodan?

– O, znaš ti mene – meni se više sviđaju momci koji dolaze da traže Andreu. Za mene su tetovaže koje prekrivaju ruke seksi.

Džuli se nasmejala. Nemoj da te Andrea čuje da si to rekla. Može da se uvredi.

– Neće. Osim ako joj ne nacrtam, neće shvatiti o kome pričam.

U tom trenutku, vrata su se otvorila i jedna žena je ušla. Bila je to prva Džulina mušterija za taj dan. Trenutak kasnije, ušla je i žena koja je imala zakazano kod Mejbel.

– Nego... hoćeš li opet izaći sa njim?

– Ne znam da li će me pozvati, ali verovatno hoću.

– Želiš li da te pozove?

– Da, priznala je, mislim da želim.

Mejbeline oči su se zacaklile. A... šta će tvoj dragi Bob reći na to? Slomićeš mu srce.

– Ako se ponovo javi, možda ću mu reći da si ti zainteresovana.

– O, molim te, učini to – treba mi pomoć oko poreza. Na nesreću, međutim, možda će pomisliti da sam isuviše veliki avanturista za njegov ukus. Zacutala je na trenutak. Nego, kako je Majk to primio?

Sa svog mesta kraj prozora Mejbel ih je videla kako razgovaraju.

Džuli je slegla ramenima. Znala je da će je Mejbel to pitati. Dobro.

– On je dobar momak, znaš.

– Da, jeste.

Mejbel nije dalje navaljivala, znajući da nema svrhe. Već je pokušala nekoliko puta, ali bez rezultata. No, u sebi je mislila da je šteta što do sad stvari nisu profunkcionisale među njima. Majk i Džuli, pomislila je, oni bi bili dobar par. A uprkos onome šta on ili ona misle, Mejbel je sigurna da Džim ne bi imao ništa protiv.

Ona valjda zna. Naposletku, ona mu je tetka.

Dok je jutarnje sunce nagoveštavalo preuranjeni talas vrućine za to doba godine, Majkov francuski ključ se zaglavio negde u utrobi motora. Mučeći se da ga oslobodi, povukao je prejako i udario se po nadlanici. Pošto je dezinfikovao ranu i stavio zavoj, pokušao je da

izvuče ključ, po drugi put, neuspešno. Psujući u sebi, odmakao se od kola iznerviran i buljio u njih, hladnokrvanog izraza lica, kao da pokušava da ih zaplaši i tako natera da urade ono što on hoće. Čitavo jutro pravio je jednu glupu grešku za drugom pri popravci koju je inače mogao da obavi žmureći, a sad nije čak mogao ni da izvuče taj glupi ključ. No, naravno, to nije isključivo njegova greška. Ako je iko kriv, onda je to Džuli, pomislio je Majk. Kako je uopšte on mogao da se koncentriše na svoj posao kad nije mogao da prestane da misli o njenom izlasku sa Ričardom?

O njenom lepom izlasku. Zabavnom izlasku.

Šta je to, pitao se, tako lepo u vezi s tim? A šta je mislila kad je rekla da je bilo zabavno.

Znao je da postoji samo jedan način da to sazna, iako se ježio i pri samoj pomisli na to. Ali, šta mu je drugo preostalo? Nije baš da je Džuli bila voljna da mu kaže sve, a i nije baš mogao da zapuca do salona i lično pita Mejbel, bar ne dok je Džuli tamo. To je ostavljalo Henrija kao njegovu jedinu opciju.

Henri, dobri, fini, stariji brat.

Da, kako da ne, pomislio je Majk.

Henri je sve mogao već da mu ispriča, ali, ne, nikako, morao je da ga isprovocira. Henri je tačno znao šta radi kad je onako naglo završio razgovor između njih dvojice. Želeo je da Majk dođe na kolenima da ga moli za informacije. Da dopuzi. Da dobije nekoliko zajedljivih opaski.

Da, ali ne ovog puta, druškane, resio je Majk. Ne i ovog puta.

Majk se ponovo približio kolima i počeo je rukom da pipa po unutrašnjosti, tražeći francuski ključ. I dalje je bio zaglavljen. Osvrcuci se preko ramena, pitao se da li će mu šrafciiger dati neophodnu snagu da sistemom poluge oslobodi ključ.

Pošto je probao, zavukao ga je unutra i baš kad ga je namestio tamo gde treba, ponovo je začuo Džulin glas i šrafciiger mu je iskliznuo iz ruke.

Bas je lepo, rekla je Džuli. Bilo je zabavno.

Dok je zavlacio ruku da bi izvadio šrafciiger, ovaj je propadao sve dublje i dublje, zvekećući kao kuglica u fliperu i, na kraju, nestajući mu iz vidokruga. Nagnuo se napred, ali uprkos činjenici što je znao sve o tom tipu motora, nije imao pojma gde se šrafciiger izgubio.

Majk se zagledao u čudu, pokušavajući da treptanjem odagna nevericu.

Odlično, pomislio je, sjajno. Francuski ključ se zaglavio, šrafciiger je nestao u auomehaničarskoj crnoj rupi, a ja ništa nisam uradio. Radim već sat vremena, a ako se ovako nastavi, moraću da pošaljem novu porudzbenu Blejim Sateni, zastupniku firme „Snap on“ koja proizvodi alat.

Mora da porazgovara sa Henrijem. To je jedini način da prevazide to.

Sranje.

Majk je dohvatio krpu i počeo da briše ruke dok je izlazio iz radionice, mrzeći sebe što je došlo do toga i pokušavajući da smisli koji je najbolji način da se raspita. Bilo bi najbolje kada bi ta tema došla na red spontano, jer bi se u suprotnom završilo tako što bi mu Henri to nabio na nos. Njegov brat obožava takve trenutke. Verovatno je proveo čitavo jutro smišljajući nekoliko zajedljivih opaski. Sa takvim ljudima, čovek može da se ponaša samo na jedan način, a to je da se služi suptilnom umetnošću obmane. Pošto je zastao na trenutak da bi definisao svoj plan, Majk je provirio u Henrijevu kancelariju.

Henri je sedeo za svojim pretrpanim stolom i preko telefona naručivao nešto. Pravo ispred njega nalazilo se pakovanje mini krofni i konzerva pepsija. Henri je uvek držao zalihe brze hrane u fioci da bi njima nadoknadio sve one zdrave ručkove koje mu je Ema spremala kod kuće. Henri je mahnuo Majku da uđe i on je seo na stolicu preko puta njega samo što je ovaj spustio slušalicu.

– To je bio diler iz Džeksonvila, rekao je Henri. Neće dobiti onaj prekidač što si tražio za Volvo još nedelju dana. Podseti me da pozovem Evelin, važi?

- Naravno, rekao je Majk.
- Dakle, šta ti je na umu, braco?

Naravno, Henri je već znao o čemu je Majk došao da razgovara. Izraz na licu njegovog brata jasno je ukazivao na temu razgovora, ali, iako je mogao odmah da mu ispriča ono što mu je Mejbel rekla, nije to učinio. Bilo je nečega u prizoru Majka koji se nelagodno vrpolti zbog čega bi uvek likovao ceo dan.

- Pa, rekao je Majk, razmišljao sam... Zastao je.
- Da?, pitao je Henri.

– Pa, mislio sam da bih možda mogao ponovo da počnem da idem u crkvu sa tobom i sa tvojom porodicom.

Henri je primeo jedan prst bradi, zamišljeno. To je originalan početak. Ništa ti neće pomoći, ali to je definitivno originalno.

- O, stvarno?, rekao je, prikrivajući osmeh.
- Da, znaš. Nisam bio dugo, ali to bi bilo dobro za mene.

Henri je klimnuo glavom. Mmrn... možda si u pravu. Hoćeš li da se nađemo tamo, ili hoćeš da te mi pokupimo?

Majk se promeškoltio u stolici. Pre nego što dođemo do toga – hteo bih da znam kakav je novi sveštenik. Mislim, da li se ljudima dopada ono što govori u propovedima? Da li razgovaraju o tome posle službe?

- Ponekad.
- Ali ljudi razgovaraju? Mislim, posle crkve?
- Naravno. Ali sve će ti biti jasno u nedelju. Mi idemo oko devet.
- Oko devet. U redu. Dobro. Majk je klimnuo glavom, zastavši na trenutak. Dakle, tek onako, o čemu se pričalo prošle nedelje?

– O, pa, da razmislim... Henri je dobio prstima praveći se da se koncentriše. Kad malo bolje razmislim, ne znam. Ja sam razgovarao sa Mejbel.

Bingo, pomislio je Majk, smejući se u sebi. Baš kao što sam planirao. Ja sam majstor obmane.

- Sa Mejbel, kažeš?, pitao je.

Henri je uzeo krofnu. Zagrizavši je, odmahnuo je rukom i zavalio se u svoju stolicu, govoreći i žvaćući u isto vreme. Da. Ona obično dođe na raniju službu, ali pretpostavljam da je zakasnila. Prilično dugo smo razgovarali i, čoveče, ne da mi je ispričala zanimljive stvari. Zastao je na trenutak da bi podigao pogled na gore, počeo je da roji male rupe na tavanici čisto zbog efekta, a onda se ponovo zajuljaounapred u svojoj stolici, odmahujući glavom. Ali ti ne želiš a slušaš o tome. Razgovarali smo samo o Džulinom izlasku, a ti si ranije već rekao da te to ne interesuje. Nego, hoćemo li doći da te pokupimo u nedelju, ili kako ćemo?

Shvatajući da mu je plan upravo propao, Majk je samo sedeo, pokušavajući uzalud da popravi svoju poziciju.

- Pa... ovaj...

Henri mu je dobio jedan kratak pogled, a izazov mu je zasijao u očima. Osim ako, naravno, nisi promenio mišljenje.

- Majk je pobledeo. – Oh...

Henri se nasmejao. Dobro se zabavio, ali, koliko god da je uživao u tome, znao je da je sada vreme da prestane. Odgovori mi na jedno pitanje, Majk, rekao je, nagingujući se napred. Zašto se uporno pretvaraš da ne želiš da izađeš sa Džuli?

- Majk je zatrepao. Mi smo samo prijatelji, rekao je, a taj odgovor je bio automatski.

- Henri je ignorisao njegove reci. Je l' to zbog Džima?

Pošto mu Majk nije odgovorio, Henri je spustio krofnu. On je mrtav već dugo. To nije kao da pokušavaš da mu preotmeš ženu.

– Pa zašto si se onda ti ponašao kao da ja ne bi trebalo da izađem sa njom? Kao onda na čamcu prošle godine?

– Zato što joj je bilo potrebno vreme, Majk. Ti to znaš. Nije bila spremna da pocene da izlazi prošle godine, pa ni pre šest meseci. Ali sada jeste.

Našavši se u nezgodnoj situaciji, Majk nije znao šta da kaže. Niti je razumeo kako Henri zna tako mnogo o tome.

– To nije lako, konačno je odgovorio.

– Naravno da nije. Misliš li da je meni bilo lako da pozovem Emu da izađe sa mnom prvi put? Bilo je puno momaka koji su hteli da se viđaju sa njom, ali ja sam shvatio da je najgore što može da se desi to da me ona odbije.

– Ma daj, Ema mi je rekla da si joj se dopadao i pre nego što si je pozvao da izađete. Vas dvoje ste stvoreni jedno za drugo.

– Ali ja to nisam znao. Bar ne tada. Sve što sam znao je da moram da probam.

Majk je pogledao Hernija u oči. Ali ona nije bila udata za tvog najboljeg prijatelja.

– Ne, rekao je Henri, nije. No, ja i ona smo pre toga bili prijatelji, baš kao ti i Džuli.

– Zbog toga je to tako teško. Šta ako se stvari promene između nas?

– Već se menjaju, braco.

– Ne baš.

Naravno da se menjaju, rekao je. Inače ne bi morao mene da pitas kako se provela na sastanku, zar ne? Džuli bi ti sama ispričala. Ispričala ti je sve o Bobu, zar ne?

Majk nije imao spreman odgovor na to, ali kada je nekoliko trenutaka kasnije izašao iz kancelarije, znao je da je Henri u pravu.

Pevač je podigao glavu sa cebeta čim je Ričard ušao u salon, ali iako je zarežao, rezanje je bilo prigušeno, kao da je mislio da će ga Džuli ponovo grđiti.

– Hej, šećeru? Došao si na još jedno šišanje?, pitala je Andrea, osmehujući se. Nosio je farmerke, a gornje dugme na teksas košulji bilo mu je nezakopčano, ostavljajući sasvim dovoljno prostora da se primete kovrdžave malje na njegovim grudima. A tek te njegove oči. Ja završavam ovde za par minuta.

Ričard je odmahnuo glavom. Ne, hvala ti, rekao je. Je l' tu Džuli?

Andrein osmejak je izbledeo. Napravila je balon od žvakaće gume, pukla ga i odmahнула glavom ka zadnjem delu salona. Da, tu je, rekla je, dureći se. Pozadi je.

Mejbel je čula kako se oglasilo zvonce na vratima i vratila se u salon iz pregrađene prostorije.

– O... Ričard, zar ne? Kako ste?, pitala je.

Ričard je skupio ruke ispred sebe. Prepoznao ju je od pre neko veće iz restorana, ali iako je njen izraz lica bio sasvim prijatan, znao je da ga ona još uvek procenjuje. Mali gradovi su svuda isti.

– Dobro sam, gospođo, hvala na pitanju. A vi?

– Dobro sam. Džuli će doći za minut. Smešta jednu mušteriju pod sušilicu, ali reći ću joj da ste ovde.

Hvala vam.

Iako se nije okrenuo prema njoj, Ričard je znao da ga Andrea i dalje posmatra. Obara s nogu, to bi većina rekla za nju, ali on uopšte nije bio impresioniran. Njemu je ona izgledala kao izveštačena kao da se isuviše trudi. Njemu se dopadaju žene koje izgledaju prirodno, kao Džuli.

– Ričarde?, upitala je Džuli trenutak kasnije. Osmehnula mu se, ponovo očarana njegovim izgledom.

Pevač je ustao sa ćebeta i samo što nije krenuo za njom, ali ona je podigla ruku da bi ga zaustavila. On je stao kao ukopan i prestao je da reži.

– Zdravo, odgovorio je Ričard. Valjda se navikava na mene, zar ne?

Džuli je bacila pogled ka Pevaču. On? O, nas dvoje smo porazgovarali. Mislim da je sada sve u redu.

– Porazgovarali ste?

– On je ljubomoran.

– Ljubomoran?

Slegla je ramenima. Morao bi da živiš sa njim da bi razumeo.

Ričard je podigao obrvu, ali nije prokomentarisao takvu opasku.

– Dakle, šta ti radiš ovde?, pitala je.

– Pomislio sam da bi mogao da svratim i vidim kako si.

– Dobro sam, ali sam trenutno prilično zauzeta. Zatrpana sam poslom čitavo jutro. Zašto ti nisi na poslu?

– Jesam. Bar na neki način. To što sam konsultant daje mi određenu slobodu, pa sam resio da svratim do grada.

– Samo da bi mene video? Nisam mogao da smislim šta bih radije učinio od toga.

Nasmejala se. Lepo sam se provela u subotu, prokomentarisala je.

– I ja sam. Ričardov pogled je prelazio sa Mejbel na Andreu i, iako se činilo da su obe zauzete drugim stvarima, znao je da prisluškuju. Da li bi mogla da izađeš na jednu kratku pauzu, pa da popričamo napolju? Telefonirao sam ranije, ali ti nisi bila tu.

– Volela bih, ali imam mušteriju pozadi.

– Nećemo dugo.

Džuli je oklevala, brzo pogledavši na sat.

– Obećavam, rekao je Ričard. Znam da radiš.

Prema brzoj proceni zaključila je da ima oko pet minuta.

– Pretpostavljam da je to u redu onda, rekla je, ali ne mogu dugo. Inače ću provesti ostatak dana pokušavajući da popravim tu boju, a ti ćeš pasti u nemilost. Nego, daj mi minut da proverim kako mi je mušterija, važi?

– Naravno.

Džuli je otišla da proveriti kako joj je mušterija. Ta žena je došla da se satira te joj je glava bila prekrivena plastičnom kapom sa rupicama. Odabrani pramenovi kose koji su virili kroz rupe na kapi bili su prekriveni sluzavom mešavinom purpurne boje. Džuli je proverila šta se dešava sa bojom, smanjila je jačinu haube, obezbedivši time sebi dodatnih nekoliko minuta – i ponovo se vratila u salon.

– U redu, rekla je, krećući prema vratima. Spremna sam.

Ričard je krenuo napolje za njom. Vrata su se uz tresak zatvorila za njima, a zvonce se ponovo oglasilo.

– Dakle, o čemu si hteo da razgovaramo?

Ričard je slegnuo ramenima, Ni o čemu važnom, u stvari. Samo sam hteo da te vidim na minut.

– Šališ se.

– Nikako.

– Ali zašto?

– Ma daj, rekao je, izigravajući nevinašce, stvarno nemam pojma.

– Našla sam tvoju poruku, rekla je. Nisi morao to da radiš.

– Znam da nisam. Ali sam zeleo.

– Da li si zato telefonirao jutros? Da proveriš da li sam je dobila?

– Ne. Hteo sam samo da ti čujem glas. Da oživim lepe uspomene, znaš?

– Već?

– Očaran sam.

Džuli se zagledala u njega, razmišljajući, Laskanje je tako divan način da se započne dan. Nakon nekoliko trenutaka, Ričard je počeo da se igra kaišem od sata.

– No, pored toga što sam želeo da te vidim, postoji još jedan razlog što sam svratio.

– O, shvatam. Sad kad si me razmazio laskanjem, istina izlazi na videlo, jelda?

Nasmejao se. Tako nekako. Istina je da sam hteo da proverim da li bi izašla ponovo sa mnom ove subote.

U subotu, setila se Džuli uz žaljenje, trebalo bi da ide na večeru kod Eme, sa Henrijem i Majkom.

– Volela bih, ali ne mogu. Prijatelji su me pozvali na večeru. Možemo da izađemo u petak? Ili možda neki drugi dan tokom nedelje?

Ričard je odmahnuo glavom. Voleo bih da mogu, ali putujem za Klivlend večeras i vrac'am se tek u subotu. A upravo sam saznao da sledećeg vikenda možda opet neću biti ovde. Nije sto posto sigurno, ali sve su prilike da ću morati da idem. Zastao je. Jesi li sigurna da ne možeš?

– Zaista ne mogu, rekla je, naglašavajući te reci, želeći da ne mora da ih izgovori. To su mi dobri prijatelji. Ne mogu da ih otkačim u poslednjem trenutku.

Na trenutak, Ričard je složio zagonetni izraz lica, ali isto tako brzo kao što se pojavio, taj izraz je i nestao.

– U redu, rekao je.

– Žao mi je, rekla je, nadajući se da on zna da ona to i misli.

– Ne brini. Kao da se zagledao u daljinu pre nego što se ponovo obratio Džuli. Vidi, dešava se. Nije strašno. Ali neće ti smetati ako te nazovem za par nedelja? Mislim, kad se vratim? Možda bismo onda mogli nešto da se dogovorimo.

Nekoliko nedelja?

– Pa, sačekaj, rekla je Džuli. Uvek možeš da pođeš na tu večeru sa mnom. Sigurna sam da mojim prijateljima neće smetati.

Ričard je odmahnuo glavom Ne. To su tvoji prijatelji, a ja nisam baš vest u upoznavanju sa ljudima. Nikad nisam ni bio – stidljiv sam, šta li – a ne želim da ti menjaš svoje planove. Osmehnuo se pre nego što je klimnuo glavom prema salonu. Vidi, naterala si me da obećam da te neću zadržavati, a ja sam momak koji uvek održi reč. Uz to, i ja moram da se vratim na posao. Ponovo se osmehnuo. Usput, izgledaš divno.

Dok se on okretao da pođe i pre nego što je mogla da zaustavi samu sebe, Džuli je uzviknula: Sačekaj!

Ričard je zastao. Da?

Razumeće oni, zar ne? – pomislila je.

– Pa, ako ti nećeš biti u gradu sledeće nedelje, možda ja mogu da promenim planove. Razgovaraću sa Emom. Sigurna sam da mi neće zameriti.

– Neću da zbog mene prekršiš dogovor.

– Nije to baš tako strašno... Mi se ionako stalno viđamo.

– Jesi li sigurna?, pitao je.

– Da, sigurna sam.

Pogledao ju je pravo u oči, zureći u nju kao da je vidi prvi put. To je sjajno..., rekao je, a pre nego što je ona shvatila šta se dešava, nagnuo se napred i poljubio ju je.

Ne jako, ne predugo, ali svejedno ju je poljubio.

– Hvala ti, promrmljao je.

Pre nego što je uspela da smisli bilo šta da kaže, Ričard se okrenuo i krenuo niz trotoar. Sve što je Džuli bila u stanju da učini je da ga posmatra kako odlazi.

– Je l' on to nju poljubio?, pitao je Majk, zinuvi u čudu.

Nekoliko trenutaka ranije, stajao je blizu otvorenih vrata radionice, te je video Ričarda kako dolazi uz ulicu. Najpre je posmatrao Ričarda kako ide sam, zatim je video Ričarda i

Džuli kako su izašli na ulicu zajedno, a Henri se pojavio baš u trenutku kada se Ričard nagnuo napred da poljubi Džuli.

- Meni je to tako izgledalo, odgovorio je Henri.
 - Oni se čak ni ne poznaju.
 - Sad se poznaju.
 - Hvala, Henri. Baš mi pomažeš da se osećam bolje.
 - A je l' bi ti da te ja lažem?
 - U ovom trenutku, mislim da bih to voleo, promumlao je Majk.
 - U redu, rekao je Henri, razmišljajući o tome. Taj tip je baš ružan.
- Posle ovog Henrijevog komentara, Majk se rukama uhvatio za glavu.
Kad je ušla u salon, Džuli se vratila svojoj mušteriji.

– Mislila sam da ste zaboravili na mene, požalila se žena dok je spuštala časopis.
Džuli je proverila kakva je boja na nekoliko pramenova njene kose. Izvinjavam se, ali pazila sam na vreme. Čini mi se da mora dati još par minuta. Osim ukoliko ne želite ovako tamnu nijansu.

- Ja mislim da bi trebalo a bude svetlija, a vi?
- I ja to mislim.

Žena je nastavila da priča o tome kakvu tačno boju želi. Iako je Džuli znala da ona govori, nije se koncentrisala na sadržaj njenih reci. Umesto toga, razmišljala je o Ričardu i onome što se upravo dogodilo napolju.

Poljubio ju je.

Nije to ništa strašno, naravno, bar ne u sveukupnom ovozemaljskom poretku stvari. Pa ipak, iz nekog razloga, nije mogla da prestane da misli o tome, niti je mogla da spozna kako se tačno oseća zbog toga. Način na koji se to desilo bio je tako... tako... tako – kakav?

Napadan? Iznenadujući?

Džuli je otišla do lavaboja da bi potražila odgovarajući šampon, a utom joj je i Mejbel prišla.

– Da li sam ja upravo videla ono što mislim da sam videla?, upitala je. Jesi li ti to njega upravo poljubila?

- Zapravo, on je poljubio mene.
- Ne čini se da si baš srećna zbog toga.
- Nisam sigurna da je „srećna“ prava reč da se to opiše.
- Zašto?

– Ne znam, rekla je Džuli. Jednostavno, to mi je bilo... Zaćutala je, i dalje u potrazi za pravom reci.

– Neočekivano?, rekla je Mejbel.

Džuli je počela da razmišlja o tome. Iako to jeste bilo napadno, nije baš da je on preterao sa tim. A on joj se zaista dopada, pristala je da izađe sa njim, tako da nije bila sigurna ni da je iznenadujuće prava reč. U isto vreme, bila je svesna toga da uopšte ne bi preispitivala taj njegov postupak da ju je poljubio nakon izlaska naredne subote. Naredne subote, možda bi se našla uvređena da se to nije desilo.

Pa zašto se onda oseća kao da je on prešao neku granicu a da je nije pitao za dozvolu?

Džuli je slegla ramenima. Pretpostavljam da je to u pitanju.

Mejbel ju je na trenutak pomno posmatrala. Pa, ja bih rekla da to znači da se i on podjednako dobro proveo kao i ti, rekla je. Iako nisam uopšte toliko iznenađena. Očigledno ti se udvara po svim propisima.

Džuli je polako klimnula glavom. Pretpostavljam da je tako.

- Pretpostavljaš?
 - Takođe je ostavio i poruku na mom tremu. Našla sam je jutros.
- Mejbel je podigla obrve.

Misliš li da je to preterano?, pitala je Džuli. Uzimajući u obzir činjenicu da smo se tek upoznali?

– Ne mora da znači.

– Ali moglo bi da bude tako?

– Oh, ne znam. Može biti da je on od onih tipova koji tačno znaju šta hoće a kada to i nađu, bez oklevanja prelaze na stvar. Upoznala sam puno takvih muškaraca. Imaju oni šarma. A ti si veoma dobra prilika, znaš.

Džuli se nasmejala.

– Ili je možda, rekla je Mejbel uz sleganje ramenima, jednostavno lud.

– Baš ti hvala.

– Nema na čemu. No, u svakom slučaju, sve što ja mogu da ti kažem je dobrodošla nazad u divan svet izlazaka. Kao što govorim svima, to nikad ne dosadi, zar ne?

Dugo je prošlo otkad se Ričard poslednji put glasno nasmejao, ali u skućenom prostoru njegovog auta zvuk se činio glasnijim nego što jeste.

On je ljubomoran, to je Džuli rekla za svog psa. Kao da zaista veruje da je on ljudsko biće. Baš je to slatko.

Veče koje su proveli zajedno bilo je divno. On je, naravno, uživao u njenom društvu, ali ono čemu se najviše divi kod nje je njena vitalnost. Imala je težak život i većina ljudi bi zbog toga bila besna ili ogorčena, ali na sastanku nije to primetio kod nje.

Ona je takođe ljupka. Kako se samo smejala sa njim, sa onim gotovo detinjim uzbuđenjem, a tek onaj izraz lica koji je odavao njenu unutrašnju bitku dok se dvoumila da li da otkáže planove za večeru sa prijateljima... činilo mu se kao da bi mogao da je posmatra satima i da mu to ne dosadi.

Lepo sam se provela u subotu, rekla je.

Bio je gotovo siguran da jeste, ali morao je da je vidi danas da se uveri da je tako. Znao je on da se u umu mogu dešavati čudne stvari. Pitanja, brige, sumnje...

Juče, prisećao se njihovog izlaska, prizivajući u sećanju Džuline izraze lica i pokušavajući da razmisli dali je u njenim rečenicama bilo nekog skrivenog podteksta koji bi mu sugerisao da je nešto pogrešio. Probdeo je noć, nije oka sklopio, a na kraju je morao da joj napiše onu poruku i odnese je da bi je ona našla ujutru.

No, nije bilo mesta brizi. Oboje su se dobro proveli – ne, divno su se proveli. Glupo je što je uopšte mislio da je možda negde pogrešio.

Njegov mobilni telefon je zazvonio i on je pogledao identifikaciju poziva.

Blansen, sa posla. Nadzornik radova mu, bez sumnje, javlja još loših vesti vezanih za rokove, kašnjenje, nepredviđene troškove. Odlaganje. Blansen uvek saopštava loše vesti. Glasnik ružnih stvari. Baš je depresivan taj tip. Kaže da mu je stalo do njegovih radnika, ali ono što zaista misli pod tim je da ne želi da oni previše rade.

Umesto da se javi, prizvao je ponovo pred očima Džulin lik. Mora da je sudbina umešala prste, pomislio je, zbog načina na koji su se sreli. Toga jutra mogao je da se nađe na stotinu drugih mesta. Nije mu bilo potrebno šišanje bar još nekoliko nedelja, ali on je gurnuo vrata salona i ušao kao da ga je u tome vodila neka neznana sila. Sudbina.

Mobilni je ponovo zazvonio.

Da, sastanak je dobro prošao, no, ima tu još nešto. Danas, pre nego što su se rastali...

Možda nije trebalo da je poljubi. Nije baš da je planirao da to uradi, ali bio je tako oduševljan kada je promenila svoje planove da bi mogla da se vidi sa njim ponovo... to se jednostavno desilo. Iznenadjenje za oboje. Ali da li je to bilo previše, prerano?

Da, zaključio je, verovatno jeste i zažalio je zbog toga. Nema tu nikakve žurbe. Bilo bi mu bolje da uspori stvari kad se sledeći put budu videli. Da joj da malo prostora, da sama formira svoje mišljenje o njemu, bez pritiska. Spontano.

Mobilni je zazvonio i treći put, ali on je nastavio da ga ignoriše. U glavi je ponovo odmotao tu scenu.

Veoma ljupko.

U subotu uveče, za večerom, Ričard je preko stola zurio u Džuli, a lagani osmejak mu je prešao preko usana. Čemu se smeškaš?, pitala je Džuli.

Ričard kao da se prenuo, sa posramljenim izrazom lica. Izvinjavam se, na trenutak sam se prepustio sanjarenju. Zar sam ja tako dosadna?

– Nikako. Samo mi je drago što si uspela da izađeš sa mnom veceras. Prinevši salvetu usnama da bi ih obrisao, pogledao ju je pravo u oči. Jesam li ti rekao kako divno izgledaš večeras?

– Desetak puta.

– Želiš li da prestanem?

– Ne. Možeš kazati da sam čudna, ali ja volim da budem na pijedestalu.

Ričard se nasmejao. Daću sve od sebe da tamo i ostaneš.

Sedeli su Kod Pađinija, to je jedan mali, prijatan restoran u Murhed Sitiju koji je mirsao na sveže začine i puter, jedno od onih mesta gde su kelneri obučeni u crno-belu kombinaciju i gde se večera sprema obično kraj vašeg stola. Jedna boca šardonea bila je položena u kofu sa ledom kraj stola; kelner je nasuo dve čaše i one su odavale žućkast sjaj na prigušenoj svetlosti. On se pojavio pred njenim vratima obučen u lanenflako, držeći buket ruža i blago mirišući na losion posle brijanja.

– Nego, pričaj mi kako si provela ovu nedelju, rekao je. Kakve su ti se uzbuđljive stvari desile dok sam ja bio odsutan?

– Misliš na poslu?

– Na poslu, u životu, šta god. Ja želim sve da znam.

– Verovatno bih ja tebi trebalo da postavim to pitanje.

– Zašto?

– Zato, rekla joj je moj zivot uopšte nije uzbuđljiv. Ja radim u frizerskom salonu u jednom malom, južnjačkom gradu, sećaš se?

– Još uvek mi nisi ispričao mnogo o sebi. Ja čak ne znam ti cime se zaista baviš.

– Mislim da sam ti rekao da sam konsultant, zar ne?

– Ali nisi baš zalazio u detalje.

– Zato što je moj posao dosadan.

Pravila se da izgleda sumnjičavo i Ričard se zamislio na trenutak. – U redu... moj posao... Zastao je. Pa, razmišljaj o meni kao o čoveku koji se, radeći iza scene, brine da se most ne sruši.

– To nije dosadno.

– To je samo lep način da se kaže da ja po čitav dan radim sa brojkama. Kad dođeš do suštine, ja sam ono što bi većina ljudi nazvala štreberom.

Preletela je pogledom preko njega, u sebi sumnjajući u ono što joj je rekao. Je l' onaj sastanak bio u vezi s tim?

– Koji sastanak?

– Onaj u Klivlendu.

– A... ne, rekao je, odmahujući glavom. Ima još jedan projekat u Floridi, u koji firma ima nameru da se upusti, pa se mora obaviti dosta istraživanja – predviđanje troškova, obima saobraćaja, očekivanog opterećenja, takve stvari. Oni imaju svoje ljude za to, naravno, ali pozivaju konsultante kao što sam ja da bi se pobrinuli da sve prođe kroz vladin sistem javnog nadmetanja bez ikakvih poteškoća. Zaprepastilo bi te koliko je rada potrebno uložiti pre nego

što započneš jedan projekat. Lično sam odgovoran za uništavanje ogromnih šumskih površina, samo zbog papirologije koju zahteva administracija, a trenutno nemam dovoljno zaposlenih.

Džuli ga je posmatrala pod prigušenim svetlom restorana. Njegovo uglasto lice, istovremeno i grubo i dečaćko, podsećalo ju je na one muškarce koji za život zarađuju pozirajući u reklamama za cigarete. Pokušala je, ali nije uspela da zamisli kako je izgledao kao dete.

– Šta radiš u slobodno vreme? Mislim koji su ti hobiji?

– Ništa posebno, zaista. Od posla i pokušaja da ostanem u formi, nemam mnogo vremena za bilo šta drugo. Međutim, nekad sam se bavio fotografijom. Išao sam na nekoliko kurseva na koledžu i jedno kratko vreme sam se zanosio da od toga napravim karijeru. Čak sam kupio i nešto opreme. No, to je težak način da se zaradi za plaćanje računa, osim ako ne otvoriš studio, a ja nisam imao želju da provodim vikende fotografišući venčanja, bar micvahe ili decu koju roditelji dovuku na slikanje.

– Pa si umesto toga postao inženjer.

Klimnuo je glavom. Na trenutak, došlo je do zatišja u razgovoru i Džuli je posegla za vinom.

– A rodom si iz Klivlenda?, pitala je.

Ne. Ne živim u Klivlendu tako dugo. Godinu dana, ili malo više. U stvari, odrastao sam u Denveru i veći deo života sam proveo tamo.

– Čime se tvoji roditelji bave?

– Otac mi je radio u jednoj hemijskoj fabrici. A mama je bila samo mama. Bar u početku. Znaš, bila je kod kuće, spremala večeru, čistila kuću, kao u onoj seriji o srećnoj porodici. No, kad je moj otac umro, morala je da se zaposli kao služavka. To nije bio baš sjajno plaćen posao, ali uspevala je nekako da nas izdržava. Da budem iskren, ne znam kako joj je to polazilo za rukom.

– Zvuči kao da je u pitanju izuzetna žena.

– I bila je.

– Bila?

– Jeste. Spustio je pogled, mućkajući vino u čaši. Imala je slog pre nekoliko godina i... nije dobro. Jedva da je svesna onoga što se dešava oko nje, a mene se uopšte ne seća. U stvari, slabo se bilo čega seća. Morao sam da je smestim u jednu ustanovu u Solt Lejk Sitiju koja je specijalizovaa za takve slučajeve.

Džuli se trgnula. Videvši njen izraz lica, Ričard je odmahnuo glavom.

– U redu je. Nisi znala to. No, da budem iskren, to nije nešto o čemu obično pričam. To nekako dovede razgovor do neprijatne pauze, naročito kada ljudi čuju da mi je i otac umro. To ih natera da se zapitaju kako je to živeti bez porodice. No, pretpostavljam da ja ne moram da ti objašnjavam ništa u vezi s tim.

Ne, pomislila je, nije. To mi je dobro poznato.

– Znači, zato si otišao iz Denvera? Zbog tvoje majke?

– To je samo deo razloga. Spustio je pogled ka stolu pre nego sto ga je ponovo podigao. Pretpostavljam da je sada pravi trenutak da ti kažem da sam jednom bio oženjen. Ženom koja se zove Džesika. I zbog nje sam otišao.

Iako je bila malo iznenađena što to nije pomenuo ranije, Džuli mje ništa rekla. Mogla je da oseti kako se u sebi lomi da li da nastavi dalje, no konačnog odlučio da to učini, govoreći ravnim glasom.

– Ne znam šta je pošlo naopako. Mogao bih da provedem čitavu noc pričajući o tome i pokušavajući da shvatim smisao, ali, da budem iskren, i dalje mi ništa nije jasno. Na kraju krajeva, jednostavno nije išlo.

– Koliko dugo si bio u braku?
– Četiri godine. Pogledi su im se ukrstili. Je l' zaista hoćeš da znaš šta je bilo?
– Ne ako ti ne želiš da mi kažeš.
– Hvala ti, rekao je ona i uz uzdah se nasmejao. Nemaš pojma koliko mi je drago što si to rekla.

Nasmejala se. Znači, Klivlend, je l' tako? Sviđa ti se tamo?
– Nije loše, ali ja i ne provodim mnogo vremena tamo. Obično sam na građevini, baš kao sad. Kada se ovaj projekat završi, nemam pojma gde ću se zateći sledeći put.
– Kladam se da je to ponekad teško.
– Da, ponekad jeste, naročito kad se vučem po hotelima. Ovaj projekat je dobar zato što ću ipak neko vreme provesti ovde, te sam uspeo da iznajmim stan. I, naravno, imao sam priliku da tebe sretnem.

Dok je govorio, Džuli je uz iznenađenje shvatila koliko toga njihovi životi imaju zajedničkog, od toga da su oboje jedinci koje su odgajile majke, do toga da su oboje doneli odluke da počnu ispočetka na nekom drugom mestu. A, iako su se njihovi brakovi različito završili, nešto u njegovom tonu je nagoveštavalo da je on taj koji je ostavljen, da je on taj koji se posle borio sa osećajem gubitka. Tokom svih tih godina provedenih u Svansborou, Džuli nije sreća nikoga ko bi razumeo koliko se usamljeno ponekad osećala, naročito u vreme praznika, kada bi Majk i Henri pomenuli da idu da posete roditelje ili kada bi Mejbel otišla u Čarlston da poseti sestru.

Ali Ričard zna kako je to, i ona je osetila kako se između njih polako stvara neka veza, onakva kakvu turisti u stranoj zemlji osećaju kada saznaju da su im ljudi za susednim stolom zemljaci.

Veče je prolazilo, a boja neba je potamnela, otkrivajući zvezde. Ni Džuli ni Ričard nisu žurili sa večerom. Naručili su kafu posle obroka i podelili parče kolača od limuna, jedući ga svako sa svog kraja dok na kraju nije ostalo jedno parčence koje niko nije hteo da pojede.

I dalje je bilo toplo kad su konačno izašli iz restorana. Očekujući da će joj ponuditi da ga uhvati pod ruku ili da će on nju uhvatiti za ruku, Džuli je bila iznenađena jer on nije uradio ni jedno ni drugo.

Deo nje pitao se da li je suzdržan zato što je osetio da ju je uhvatio nespremnu onim poljupcem od pre nekoliko dana; drugi deo nje nitao da li je iznenadio samoga sebe time što joj je ispričao toliko stvari vezanih za njegovu prošlost. Ima tu, pomislila je, puno stvari koje tek treba prihvatiti. To da je ranije bio oženjen saopštio joj je iznebuha i ona se pitala zašto joj to nije rekao na prvom sastanku, kada mu je ona ispričala za Džima.

No, to je u redu. Podsetila je sebe da se ljudi razlikuju kada je u pitanju pominjanje prošlosti. A i, u svakom slučaju, sad kad su opušteniji kad su zajedno, shvatila je da u ovom izlasku uživa podjednako kao u prethodnom. Lepo joj je – nije baš da je oborena s nogu – ali joj je definitivno lepo. Kada su zastali na pešačkom prelazu, Džuli je pogledala Ričarda. Dopada mi se, pomislila je. Nisam još uvek luda za njim, biću spremna da se oprostim sa njim kasnije tokom večeri, ali dopada mi se. A to je za mene u ovom trenutku dovoljno.

– Voliš li da plešeš?, pitala je.
– Zašto? Tebi se pleše?
– Ako ti to želiš.
– O, ne znam baš. Nisam baš dobar u tome.
– Hajde, rekla je. Znam jedno odlično mesto.
– Sigurna si da ne želiš da ostanemo ovde još malo? Verovatno bismo mogli da pronađemo neko mesto gde bi popili nešto.
– Sedeli smo satima. Mislim da sam sada spremna za malo zabave.
– Ne misliš da je veče do sada bilo zabavno?, pitao je, praveći se da je povređen. – A ja sam se tako dobro provodio.

– Znaš na šta mislim. Ali, ako će ti biti bolje, ni ja nisam baš vesta u plesanju, tako da obećavam da neću ništa reći ako me budeš nagazio. Pokušaću čak ni da ne ustuknem.

– Trpećeš patnju uz osmeh?

– To je sudbina žena, znaš.

– U redu, rekao je, ali držim te za reč. Ona se nasmejala i pokazala glavom prema njegovim kolima.

Bio je svestan da ona pokušava da ga dokuči, da pokušava da spoji priču koju je čula sa čovekom koji sedi preko puta nje. Ali nije bilo moguće pogrešno protumačiti izraz saosećanja na njenom licu onoga trenutka kada je shvatila koliko su slični.

– Sejling Kliper je bar tipičan za male, priobalne gradove: slabo osvetljen, ispunjen mirisom budi, cigareta i ustajalog pića, popularan među radnicima koji se okupljaju oko šanka naručujući badvajzer u potocima. Uz zid u dnu prostorije, bina se uzdiže nad blago iskrivljenim podijumom za igru koji je pun kad god je neka svirka. Nekoliko desetina stolova, u koje su urezani inicijali gotovo svih koji su prošli kroz vrata tog bara, raspoređeno je nasumice, a okružuje ih gomila različitih stolica.

Grupa na bini, Okrakouk inlet, neka je vrsta redovnih u Kliperu. Vlasniku bara, čoveku sa jednom nogom koga zovu Čgpavi Džo, dopada se ovaj bend zato što svira muziku koja stvara dobro raspoloženje kod ljudi, zbog čega oni žele da ostanu, što je s druge strane dobro za posao, jer onda naručuju piće u velikim količinama. Taj bend ne svira ništa originalno, ništa smelo, ništa što se ne može naći na spisku pesama u džuboksima širom zemlje, a što je upravo razlog, pomislio je Majk, zbog koga ih svi toliko vole. Zaista ih vole. Onih večeri kad su njihove svirke, ljudi dolaze u gomili, što nikada nije bio slučaj kada su u pitanju bendovi sa kojima je on svirao. Međutim, oni nikada nisu zamolili Majka da svira sa njima, iako je dobro poznao sve članove grupe. Bez obzira na to da li je u pitanju drugorazredni bend ili ne, ta činjenica je deprimirajuća.

No, čitavo veče je deprimirajuće. Do đavola, kad smo kod toga, čitava nedelja je deprimirajuća. Još od ponedeljka, kad je Džuli svratila da uzme ključeve svojih kola i usput (usput!) pomenula da će u subotu, umesto da provede veče sa njima, izaći sa Ričardom, Majk je neraspoložen. Mumlao je za sebe tako često kako to sve nije fer da se nekoliko mušterija požalilo Henriju. Što je još gore, Majk nije mogao da skupi hrabrost da razgovara sa Džuli tokom nedelje, pošto je znao da će ona insistirati da otkrije šta ga muči. Nije bio spreman da joj kaže istinu, ali pošto ju je svaki dan posmatrao dok je prolazila red radionice, to ga je podsećalo da nema pojma kako da se nosi sa tom situacijom.

Henri i Ema su svakako sjajni i on voli da provodi vreme sa njima No. da budemo iskreni – prilikom izlaska kao što je ovaj, Majk je svestan da je on tu da drži svecu. Oni imaju jedno drugo i zajedno će otići kući. Majk, sa druge strane, nema nikog, osim ako u tu grupu ne ubroji ponekog miša koji bi mu povremeno protrčao kroz kuhinju. Oni imaju jedno drugo za ples; Majk je veći deo vremena proveo sam za stolom, čitajući etikete dok ih je ljuštio sa pivskih boca. A kada ga je Ema pitala da pleše sa njom, što je te večeri činila vrlo često, Majk bi se uputio na podijum pognute glave, moleći se Bosu da niko ne primeti da pleše sa ženom svog brata.

Ženom svog brata. Snajom. Kako god. Te tehnikalijske nisu važne u takvim trenucima. Kada bi ga pitala, osećao bi se kao da mu je majka ponudila da ide sa njim na matursko veče zato što ne može da nade pratilju.

Stvari nije trebalo tako da izgledaju te večeri. Džuli je trebalo da bude ovde. Džuli je ta koja je trebalo da drži svecu zajedno sa njim. Džuli je trebalo datmde ta koja će plesati sa njim, osmehivati mu se uz piće, smeјati se i flertovati sa njim. A to bi tako i bilo da nije Ričarda.

Ričard.

Mrzi tog tipa.

Ne poznaje ga. Ne želi da ga upozna. On nije važan. Samo kad bi se setio tog imena, namrštio se, a te večeri se prilično mrštio.

Pažljivo posmatrajući svog brata, Henri je izručio poslednje gutljaje iz svoje boce kora piva i spustio je sa strane.

– Mislim da bi trebalo da smanjiš sa tim jeftinim pivom – prokomentarisao je Henri. Izgleda da ti izaziva gasove.

Majk je podigao pogled. Henri se cerekao dok je dohvatao Emi bocu piva. Ona je otišla do toaleta, a uzimajući u obzir red koji se tamo stvorio kad god je bilo ovoliko ljudi, Henri je znao da će potrajati. Već je naručio novu bocu umesto te.

– Pijem isto pivo kao i ti.

Istina, rekao je Henri, ali moraš da razumeš da neki muškarci bolje podnose od drugih.

– A, da... samo ti nastavi da blebećeš.

– Boga mu, al' je neko raspoložen večeras, rekao je Henri.

– Maltretiraš me čitavo veče.

– Ako uzmemo u obzir tvoje ponašanje u poslednje vreme, zaslužio si. Imali smo divnu večeru, ja sam te zabavljao svojim blistavim dosetkama čitavo veče, a Ema se pobrinula da ne sediš sam za stolom kao neki luzer koga je devojka ispalila.

– To nije smešno.

– I ne treba da bude. Ja samo govorim istinu. Zamisli da sam ja tvoj lični zapaljeni grm. Kada si u dilemi, kada su ti potrebni odgovori, obrati se meni. Na primer – moraš se oraspoložiti kada je ovo u pitanju. Puštaš da ti upropasti čitavo veče.

– Vidi – trudim se koliko mogu, u redu?

– O, rekao je Henri izvivši jednu obrvu, vidim. Žao mi je. Pretpostavljam da sam samo umislio sve te duboke uzdahe.

Majk je skinuo ostatak etikete sa boce i zgužvao je. Da, da. Ti si pravi šaljivdžija, Henri. Mogao bi da se oprobaš u Vegasu. Veruj mi, ja bih ti prvi spakovao kofere.

Henri se zavalio unazad u svojoj stolici. Ma, daj. Samo se malo zabavljam.

– Da – na moj račun.

Henri je podigao ruke, praveći se da je nevin. Jedino si ti ovde. Koga bih drugog mogao da zadirkujem?

Majk ga je ljutito pogledao pre nego što je skrenuo pogled.

– U redu, u redu... već mi je žao, rekao je Henri. No, slušaj – ponoviću ti nešto. Samo zato što je ona izašla sa Ričardom ne znači da si izgubio šansu zauvek. Umesto da ideš okolo podvijenog repa, prihvati to kao izazov. Možda će te to inspirisati da je pozoveš da izađete.

– To sam i planirao.

– Zaista?

– Da. Posle onog razgovora od ponedeljka, resio sam da postupim baš onako kako si mi rekao. Večeras je to trebalo da se desi.

Henri ga je pomno posmatrao. Dobro je, konačno je progovorio. Ponosan sam na tebe.

Majk je čekao još nešto, ali Henri nije više ništa rekao.

– Sta? Ovoga puta nema šale?

– Nema razloga za to.

– Žao što mi ne veruješ?

– Ne, verujem ti, Moram da ti verujem, valjda.

– Zašto?

– Zato što ću onda doživeti da to i učiniš.

– Molim?

– Bogovi su uz tebe, braco.

– O čemu, do đavola, ti bulazniš?

– Čik pogodi ko je upravo ušao!

Ričard je stajao tik uz Džuli na samom ulazu, dok je ona izvijala vrat tražeći pogledom mesto za sedenje.

– Nisam očekivao da će biti ovolika gužva, povikao je Ričard, nadglasavajući buku. Jesi li sigurna da želiš da ostanemo?

– Hajde, biće zabavno. Videćeš.

Iako joj se kratko osmehnuo u znak odobravanja, Ričard je bio sumnjičav. To mesto mu se učinilo kao sklonište za one koji piju da bi pobjegli od svih problema, za ljude koji očajnički žude za društvom, pa makar i neznanaca. To je, pomislio je, ona vrsta atmosfere koja je naglašavala činjenicu da su svi prisutni, bez obzira da li su u društvu ili ne, svima na raspolaganju. Džuli ne pripada tu ništa više od njega.

Na bini, bend je ponovo počeo da svira i ljudi su počeli da razmenjuju mesta na podijumu, jedni su se kretali ka njemu, a drugi su odlazili da malo predahnu. Nagnuo se blizu Džuli i ona je osetila njegov dah na svom licu. Hajde da naručimo nešto za piće, rekao je, – pre nego što nađemo mesto i sednemo.

Džuli je klimnula glavom. Naravno. Ti kreni prvi. Šank je pravo ispred nas.

Kada je krenuo da se provlači kroz gužvu, Ričard je pružio ruku iza sebe i ponudio je Džuli. Bez oklevanja, ona ju je prihvatila. Kad su stigli do bara, on je nastavio da je drži dok je drugom rukom pokušavao da privuče pažnju barmena.

– Znači to je on, jelda?, rekla je Ema. Ema ima trideset i osam godina, plavu kosu i zelene oči, vedru narav, što sasvim dovoljno umanjuje činjenicu da ona uopšte nije lepa u klasičnom smislu. Niska, okruglog lica, stalno je držala dijete, bez uspeha, iako ni Majk ni Henri nisu umeli da objasne zašto se uopšte muči. Ljudima bi se Ema dopala ne iz površnih razloga, već zbog onoga ko je i šta sve čini. Redovno je radila kao volonter u školi u koju idu njena deca, a u tri sata svakog popodneva, otvorila bi širom vrata svoje kuće i postavila ciglu da se ne bi zatvarala, na taj način obezbeđujući deci iz kraja mesto za druženje. A oni su se tu i skupljali – njena kuća bila je poput košnice, dok su deca ulazila i izlazila – privučena domaćim picama koje je ona pravila gotovo svaki dan.

No, ako kažemo da je deca vole, Henri je obožava i smatra sebe pravim srećnikom što je ima. Ema je dobra za Hernija i obrnuto; kao što bi često govorili drugima, isuviše su zauzeti smejanjem jedno drugom da bi imali vremena za svađu. Poput Henrija, i Ema voli da zadirkuje druge, a kad bi se udružili, činilo se kao da jedno drugo pothranjuju idejama. A posle nekoliko pića? Čuvaj se, pomislio je Majk. Smrtonosni su, kao ajkule koje se hrane svojim potomstvom.

Na Majkovu nesreću, on je bio svestan da je trenutno ništa drugo do beba ajkula koja pliva tik ispred maminih razjapljenih čeljusti. Sam pogled na glad koja je isijavala iz njihovih očiju bila je dovoljna da poželi da nađe sebi zaklon.

Henri je klimnuo glavom. To je on.

Ema je nastavila da zuri u njega. Baš dobro izgleda, zar ne?

– Mislim da je Mejbel upotrebila reč... seksi, dodao je Henri.

Ema je podigla kažiprst, kao da je Henri advokat koji je izneo verodostojnu primedbu na sudu. Da... seksi. Veoma seksi. Mislim, na onaj način kako to samo jedan zgodan neznanac može da bude.

Majk je skrstio ruke i zavalio se još dublje u svoju stolicu, pitajući se da li to veče može postati još gore.

– I ja isto mislim, rekao je Henri. Još uvek čekajući piće, Ričard i Džuli su stajali kraj šanka, a lica su im mogli videti u profilu. Stvarno su lep par, dodao je.

– Baš se ističu u gomili, složila se Ema.

– Kao da su iz jednog od onih članaka „Pipi magazina“ o najglamuroznijim svetskim parovima.

– Kao da glume u nekom filmu zajedno.

– Prekinite ljudi, umešao se Majk konačno. Shvatio sam poruku. On je savršen, on je divan, on je gospodin Perfektni.

Henri i Ema su pogledali Majka, a oči su im se sijale od zadovoljstva.

– Mi to nismo rekli, Majk, rekao je Henri, mi samo kažemo da on tako izgleda.

Ema je pružila ruku preko stola i potapšala Majka po ramenu. Pored toga, rekla je, nema razloga da gubiš nadu. Izgled nije najvažniji.

Majk ih je ljutilo pogledao.

Henri se nagnuo prema Emi. Pretpostavljam da bi trebalo da znaš da moj braca pati zbog ovoga. A sudeći po njegovom izrazu lica, mislim da mu nismo pomogli.

– O, stvarno?, upitala je Ema navino.

– Biću dobro ako vas dvoje prestanete da me zadevate. Radite to čitavo veče.

– Ali ti si tako laka meta kad si u tom raspoloženju. Ema se zakikotala. Hoće to od durenja, znaš.

– Henri i ja smo već razgovarali o tome.

– A durenje uopšte nije privlačno, rekla je Ema, ignorišući njegovu primedbu. To ti kaže žena koja se razume u te stvari. Osim ukoliko ne želiš da te pobeđi takav jedan tip, moraćeš da okreneš list dok ne bude prekasno. Ako nastaviš da se ponašaš ovako kao večeras, možeš odmah da se oprostiš od nje.

Majk je zatreptao zbog iskrenosti njenih reci. Znači trebalo bi da se ponašam kao da mi nije stalo?

– Ne, Majk. Ponašaj se kao da ti je stalo, kao da želiš ono što je najbolje za nju.

– A kako to da izvedeni?

– Budi joj prijatelj.

– Ja jesam njen prijatelj.

– Ne, sada nisi. Da si joj prijatelj, bio bi srećan zbog nje.

– Zašto bih ja bio srećan što je ona sa njim?

– Zato, rekla je Ema, kao da je odgovor na to pitanje sasvim očigledan, zato što ovo znači da je spremna da počne da traži pravog muškarca za sebe, a svi znamo ko je to. Na kraju krajeva, iskreno sumnjam da će to biti onaj tip tamo. Nasmejala se i ponovo ga potapšala po ramenu. Zar zaista misliš da bismo te toliko zadirkivali da ne mislimo da će se stvari na kraju srediti između vas dvoje?

Koliko god da ga je začikavala, Majk je u tom trenutku shvatio zašto je Henri toliko voli. I zašto je on voli. Kao snaju, naravno.

Džuli i Ričard su konačno dobili naručeno piće – burbon za njega i dijetalnu kokakolu za nju – i pošto je platio, Ričard je vratio novčanik na mesto, a onda bacio pogled postrance, ka čoveku koji je sedeo na kraju šanka.

On je vrteo piće u čaši i pravio se da gleda svoja posla. No, Ričard je sačekao trenutak, i, kao što je i očekivao, pogled tog čoveka je odlutao prema Džuli. Sve vreme dok su čekali na piće, taj čovek je upravo to radio, iako se trudio da to ne bude očigledno. Međutim, ovoga puta, Ričard ga je pogledao pravo u oči i posmatrao ga netremice dok ovaj na kraju nije skrenuo pogled.

– Koga to gledaš?, pitala je Džuli.

Ričard je odmahnuo glavom. Nikoga, rekao je. Samo sam se zamislio oko nečega na trenutak. Nasmejao se.

– Jesi li spreman da kreneš na podijum za ples?, pitala ga je.

– Još uvek ne. Mislim da ću prvo dovršiti piće.

Andrea, obučena u tesnu, crnu mini suknju, vrtoglavo visoke štikle i korset, razvukla je žvaku iz usta i vrtela ju je oko prsta iz dosade, dok je Kobra gutao svoju šestu tekilu i propratio je limunom. Brišući limunovu pulpu sa usana nadlanicom, iskezió se Andrei, a o njegov zlatni očnjak odbila se svetlost neonske reklame koja je bleštala iza njih.

Kobra se dovezao do salona na svom harliju u četvrtak ujutro – iako Andrea to nije znala, njeno ime je često pominjano u bajkerskim barovima čak i u Luizijani – a do trenutka kada je otišao, Andrea mu je dala svoj broj telefona i provela ostatak dana vrcajući po radnji, osećajući se baš zadovoljno sobom. U svom tom oduševljenju, nije primetila sažaljive poglede koje joj je upućivala Mejbel, niti je shvatala da je Kobra, kao i svi muškarci sa kojima je izlazila, u suštini gubitnik.

Javio joj se nešto ranije te večeri, nakon nekoliko piva, i predložio joj da se nađe sa njim i njegovim prijateljima u Kliperu. Iako to i nije bio sastanak – nije se ponudio da dođe da je pokupi, niti je i jednom od njih dvoje palo na pamet da bi on mogao da predloži da nrvo odu nešto da pojedu – Andrea je bila oduševljena kad je spustila slušalicu, razmišljajući da je to dovoljno blizu da bi se ona osećala kao da je u pitanju izlazak. Provela je čitav sat razmišljajući šta da obuče – prvi utisak je veoma važan – pre nego što je otišla da pronade Kobru u Kliperu.

Prva stvar koju je on uradio bila je da je obgrli rukama, uhvativši je za zadnjicu dok ju je ljubio po vratu.

To joj nije smetalo. Na posletku, Kobra i ne izgleda tako loše u poređenju sa drugim momcima sa kojima se viđala. Iako je nosio crnu majicu na čijoj prednjoj strani se nalazila slika krvave lobanje, kožne kaubojske navlake preko izanđalih farmerki, nije bio ni dlakav ni debeo. A tetovaža sirene koju je imao na ruci, morala je priznati, bila je relativno odrađena sa ukusom u poređenju sa onima koje je viđala. Nije baš bila oduševljena njegovim zlatnim zubom, ali izgledao je i mirisao prilično čisto, što nije uvilc.bilo pravilo.

No, uprkos svemu, konačno je shvatila da je veče u potpunosti protraćeno i da je pogrešila što mu je dala broj telefona. Na primer, posle nekoliko pića, kad su stvari tek počele da postaju interesantne, nekoliko njegovih prijatelja se pojavilo i jedan od njih ju je obavestio da Kobra nije njegovo pravo ime, već ono kojim se predstavljao među prijateljima. Pravo ime mu je Ed Diboner.

Tada je njeno interesovanje splaslo. Koliko god da se trudila, nije mogla da zamisli sebe kako to priznaje bilo kome. Za razliku od Kobre, (ili Zmije, Pacova, pa čak i Dina), Ed nije ime za nekoga ko vozi harli, ko je za korak ispred zakona i živi životom slobodnih.

Čak nije ni ime za stvarnu osobu. To je ime konja koji priča, za ime boga. A da ni ne pominjemo prezime. ...?

Diboner.

Kad joj je to rekao, samo što nije ispljunula piće.

– Hoćeš da odemo do tebe, lutka?, pitao ju je Kobra, nerazgovetno promumlavši.

Andrea je uvukla žvaku u usta. Ne.

Hajde onda da popijemo još jedno piće.

Ti nemaš para.

– Pa ti mi onda plati piće, a ja ću ti se odužiti kasnije, lutka.

Iako joj se ranije sviđalo što je zove lutka, misleći da je to čini poželjnom, bilo je to samo zato što je to Kobra činio. A ne neki tip koji se zove Ed Diboner. Andrea je naduvala balon od žvakaće gume i pukla.

Kobra kao da nije primećivao njen prezir. Zavukao je ruku ispod stola i uhvatio je za butinu, a ona je ustala, odgurnuvši ga, jer joj je bilo potrebno još jedno piće.

U trenutku kada se približila šanku, prepoznala je Ričarda.

Džulino lice se ozarilo čim je ugledala Majka, Henrija i Emu za stolom blizu podijuma. Uхватила je Ričarda za ruku.

– Hajde, rekla je, mislim da sam spazila jedno mesto gde možemo sestiti.

Progurali su se kroz gužvu, prešli ivicu podijuma i stigli do stola.

– Zdravo. Nisam očekivala da ću vas sresti ovde, rekla je Džuli. Kako ste?

– Dobro smo, rekao je Henri. Pomislili smo da bi bilo dobro da svratimo posle večere da vidimo šta se dešava.

Ričard je stajao pored nje i ona ga je povukla za ruku. Hoću da upoznate nekoga. Ričarde, ovo su Henri i Ema. A ovo je moj najbolji prijatelj, Majk.

Henri je ispružio ruku. Kako ste?, rekao je.

Ričard je oklevao pre nego što ju je prihvatio. Zdravo, rekao je – Majk i Ema su bili sledeći na redu. Kada je Džuli bacila pogled ka Majku, on se prijatno nasmešio, iako ga je taj čin gotovo ubio. Zbog toplote u baru, njeno lice se blago zarumenelo. Ona je, pomislio je, posebno lepa večeras.

– Hoćete li da sednete?, ponudio ih je Henri. Ima par slobodnih stolica.

– Ne, nećemo da vam smetamo, rekao je Ričard.

– Ne smetate nam. Hajde, pridružite nam se, dodala je Ema.

– Sigurni ste da vam ne smeta?, pitala je Džuli.

– Ne budi smešna, rekla je Ema. Svi smo ovde prijatelji.

Džuli se nasmešila i zaobišla oko stola da bi sela; Ričard ju je sledio i učinio isto to. Kad su se udobno smestili, Ema se nagnula preko stola.

– Pa, Ričarde, kaži nam nešto o sebi.

Razgovor je tekao uz prekide, ispočetka gotovo neprijatno, zato što Ričard nije davao više informacija od onih koje su direktno tražili od njega. Povremeno, Džuli bi saopštavala dodatne podatke umesto njega, ili bi ga nestašno gurkala laktom, kao da ga prekoreva, sve dok ne bi nastavio.

Dok je on govorio, Majk se trudio iz petnih žila da izgleda zainteresovano.

A tako je i bilo, bar iz sopstvenog interesa, tek da bi video na koga se namerio. No, kako su minuti prolazili, počeo je da se oseća kao da mu predstoji sudbina lososa koji pliva uzvodno. Čak i on je uviđao zašto je Džuli zainteresovana za Ričarda. On je inteligentan (i, da, zgodan, morao je da prkta, ali samo ako vam se dopadaju grubi, atletski građeni tipovi) i za razliku od Majka, veoma obrazovan, a i naputovao se. Iako se nije mnogo šalio ili smejao – niti je odobravao kad su Ema i Henri to činili – činilo se da njegova nelagoda potiče više od stidljivosti nego od arogancije. A ono što je osećao prema Džuli bilo je očigledno. Kad god bi progovorila, Ričard nije skidao pogleda sa nje; ponašao se kao muž koji se probudio prvog jutra na medenom mesecu.

Kroz čitav razgovor, Majk se smešio i klimao glavom, mrzeći Ričarda iz dna duše.

Malo kasnije, Ema i Džuli počele su da pretresaju najnovije gradske tračeve, a Ričard je dovršio piće. Pošto je pitao Džuli da li želi još nešto, izvinio se i rekao da ide do šanka. Kada ga je Henri pitao da li bi mogao da donese još nekoliko piva, i Majk je ustao, dobrovoljno se javivši da ide sa Ričardom.

– Pomoći ću ti da sve doneseš.

Stigli su do šanka, a šanker im je signalizirao da će ih uslužiti c'ni bude mogao. Ričard je izvadio novčanik i nastavio da ćuti bez obzira na to što je Majk stajao pored njega.

– Ona je sjajna žena, konačno je Majk progovorio.

Ričard se okrenuo i činilo se da ga pomno proučava pre nego što se ponovo okrenuo.

– Da, jeste, rekao je jednostavno.

Ni jedan ni drugi nisu više prozborili ni reč.

Kada su se vratili za sto, Ričard je pitao Džuli da li je za ples i, pošto su se pozdravili, otišli su.

– Eto, to nije bilo tako teško, zar ne?, pitala je Ema.

Majk je slegnuo ramenima, ne želeći da odgovori.

– A i baš je fin, dodao je Henri. Nekako je tih, ali je uljudan.

Majk je posegao za svojim pivom. Nije mi se svideo, rekao je.

– O, kakvo iznenađenje, rekao je Henri smejući se.

– Nisam siguran da mu verujem.

Henri je nastavio da se cereka. Pa, pošto si propustio priliku, pretpostavljam da ćemo morati još malo da se zadržimo ovde.

– Kakvu priliku?

– Rekao si da ćeš je večeras pozvati da izađete. Umukni, Henri.

Nešto kasnije, Majk je sedeo i dobio prstima po stolu. Henri i Ema su otišli da se pozdrave sa poznanicima i pošto je ostao sam, Majk je pokušavao da odgonetne šta je tačno to što mu se ne sviđa kod Ričarda Franklina.

Osim onog što je očigledno.

Ne, ima tu još nečeg. Bez obzira na to šta je Henri rekao, ili šta Džuli misli, njemu se Ričard nije učinio kao naročito fin čovek. Ono što se desilo za šankom jasno je ukazivalo na to. Kad je rekao šta je imao o Džuli, Ričard ga je pogledao tako kao da već naslućuje njegova osećanja prema njoj, a njegov izraz lica je jasno pokazao šta misli o tome: Ti si izgubio, zato se drži podalje.

To baš i nije obeležje jednog finog tipa.

Dakle, zašto onda Džuli nije u stanju da vidi tu stranu Ričardove ličnosti koju on vidi? A zašto ni Henri ni Ema ne vide to? Ili je sve to možda samo plod njegove mašte?

Majk je ponovo odmotao film pred očima. Ne, zaključio je na kraju nisam ja to umislio. Znam šta sam video. I on mi se ne sviđa.

Zavalio se u stolicu, udahnuvši duboko dok je pogledom prelazio o prostoriji. Ugledao je Ričarda i Džuli i posmatrao ih je na trenutak pre nego što je prisilio sebe da skrene pogled.

Tokom pauze koju je napravio bend, Džuli i Ričard su sišli sa nodiuma i našli jedan manji sto kraj suprotnog čašica šanka, a Majk je od tada stalno gledao prema njima. Nije mogao da prestane. Iako se i dalje pravio da pokušava da odgonetne Ričarda, znao je da to što ga nagoni da gleda u njihovom pravcu ima više zajedničkog sa onim nagonom koji ljudi osećaju kad naiđu na prizor krvave nesreće. Ili, još preciznije, pomislio je, posmatrati ih tako zajedno liči na posmatranje kola koja sleću sa ogromne litice, uz pogled iz ptičije perspektive kroz šoferšajbnu.

Bar mu se to tako činilo. Kako je noć odmicala, nije mogao da se otme utisku da su njegove šanse kod Džuli počele da tonu kao Atlantida. Dok je Majk sedeo sam za stolom, Džuli i Ričard su se netremice gledali, uz pomalo blesavi kež napicima. Naginjali su se jedno prema drugom, šaputali i smejali se, očigledno uživajući u zajedničkim trenucima.

Odvratno.

Bar je tako bilo kad je poslednji put pogledao, pre nekoliko sekundi.

Ali, pitao se, šta rade sada?

Polako, veoma suptilno, Majkov pogled je krenuo u njihovom pravcu ponovo. Džuli mu je bila okrenuta leđima, te, hvala bogu, nije bilo šanse da ga ona vidi. Ako bi ga videla kako zuri, mogla bi da mu manne, ili da mu klimne glavom i nasmeši se, ili, što je još gore a ga ignoriše. Zbog prve dve opcije, osećao bi se kao idiot, a treća bi mu slomila srce.

Kada se okrenuo, video je kako Džuli pretura po torbi u potrazi za nečim. Pogleda uperenog ka svom krilu.

– Da, Majk, znam da buljiš.

Majk se zaledio, kao klinac koga su uhvatili kako izvlači dvadeseticu iz majčinog novčanika.

Hteo je da se okrene, ali nije mogao da skupi energiju da se pomeri dok nije začuo neki glas iza leđa. Pogledao je preko ramena i video Drua, pevača benda, kako stoji blizu njegovog stola.

– Hej, Majk, rekao je Dru, imaš li minut vremena? Hteo bih da popričam sa tobom o nečemu.

Sat kasnije, pošto je Kobra bio potpuno pijan, Andrea je krenula ka toaletu. Kao što je to činila otkad je prvi put ugledala Ričarda te večeri, prešla je pogledom po prostoriji tražeći ga dok je čekala u redu. On i Džuli su silazili sa plesnog podijuma. Ričard se nagnuo da joj nešto šapne, a onda je krenuo ka muškom toaletu.

Znajući da će proći pravo pored nje, Andrea je na brzinu provukla ruku kroz kosu i namestila suknu i korset. Istupila je iz reda i stala pravo pred njega.

– Hej, Ričarde, rekla je veselo, kako si?

– Dobro, hvala, rekao je. Iako mu je bilo potrebno nekoliko trenutaka, videla je po njegovom izrazu lica da ju je prepoznao. Andrea, zar ne?

Nasmejala se, pomislivši, znala sam da će se setiti. Nisam te viđala ovde ranije, rekla je.

– Ovo mi je prvi put. . Zar ne misliš da je sjajno?

– Ne baš.

– O, pa ni ja ne mislim da je tako, ali nema baš puno mesta gde bi čovek mogao da izađe ovde. Život u malom gradu, znaš?

– Učim, rekao je.

– No, bolje je petkom uveče.

– Zar?

– Da. Tada ja obično dolazim. U stvari, tada sam gotovo uvek ovde.

Zastao je, pogledavši je pravo u oči i zadržavši pogled na njoj, pre nego što je klimnuo glavom u pravcu Džuli.

– Slušaj, voleo bih da ostanem da popričamo, ali zaista ne mogu.

– Zato što si sa Džuli?

Slegao je ramenima. Sa njom sam izašao.

– Da, znam, rekla je Andrea.

– Nego, vidi, drago mi je što smo se opet videli, rekao je.

– Hvala. I meni je drago.

Trenutak kasnije prošao je kroz vrata toaleta, puštajući da se žare za njim. Dok je Andrea buljila u ta vrata, Kobra se doteturio do nje, mumlajući nešto neotesano o telesnim funkcijama.

Čim je i on prošao kroz ta vrata za Ričardom, ona je odlučila da je vreme da ode.

Ako bi još jednom videla Kobru, pomislila je, to bi uništilo ono što je osetila kada su njene oči srele Ričardove.

Tek što je prošla ponoć, sve je bilo obasjano nekom srebrnastom svetlošću, a Džuli i Ričard su stajali na tremu njene kuće. Žabe i cvrčci su pevali, lagani povetarac je njihao lišće, a kao da je i Pevač bio naklonjeniji Ričardu. Iako mu je njuška virila kroz zavese i pažljivo ih je posmatrao, nije pustio ni glasa od sebe.

– Hvala ti za večeras, rekla je.

– Nema na čemu. Divno sam se proveo.

– Čak i u Kliperu?

– Ako je tebi bilo lepo, meni je onda drago što smo išli.

– To baš i nije tvoj tip mesta za izlazak, zar ne?

Slegao je ramenima. Da budem iskren, verovatno bi mi se više svidelo nešto malo intimnije. Gde bismo ti i ja bili sami.

– Bili smo sami.

– Ne sve vreme.

Pogledala ga je sa upitnim izrazom lica.

– Da li pri tom misliš na ono kad smo seli na kratko sa mojim Prijateljima?, pitala je. Misliš li da sam to uradila zato što mi je bilo dosadno?

– Nisam bio siguran šta da mislim. Ponekad žene tome pribegavaju kad izlazak ne ide baš najbolje. U stilu „Pomagajte! Spasite me!“

Nasmejala se. O, pa to uopšte nije bilo tako. Oni su prijatelji sa kojima je trebalo da se vidim večeras, pa sam, kada sam ih videla, morala da im se javim.

– Znam da sam bio nekako tih u društvu tvojih prijatelja – Zao mi je zbog toga. Nikad ne znam šta da kažem.

– Sigurna sam da si im se dopao.

– Nisam siguran da sam se dopao Majku.

Hteo je da se okrene, ali nije mogao da skupi energiju da se pomeri dok nije začuo neki glas iza leđa. Pogledao je preko ramena i video Drua, pevača benda, kako stoji blizu njegovog stola.

– Hej, Majk, rekao je Dru, imaš li minut vremena? Hteo bih da popričam sa tobom o nečemu.

Sat kasnije, pošto je Kobra bio potpuno pijan, Andrea je krenula ka toaletu. Kao što je to činila otkad je prvi put ugledala Ričarda te večeri, prešla je pogledom po prostoriji tražeći ga dok je čekala u redu. On i Džuli su silazili sa plesnog podijuma. Ričard se nagnuo da joj nešto šapne, a onda je krenuo ka muškom toaletu.

Znajući da će proći pravo pored nje, Andrea je na brzinu provukla ruku kroz kosu i namestila suknju i korset. Istupila je iz reda i stala pravo pred njega.

– Hej, Ričarde, rekla je veselo, kako si?

– Dobro, hvala, rekao je. Iako mu je bilo potrebno nekoliko trenutaka, videla je po njegovom izrazu lica da ju je prepoznao. Andrea, zar ne?

Nasmejala se, pomislivši, znala sam da će se setiti. Nisam te viđala ovde ranije, rekla je.

– Ovo mi je prvi put. Zar ne misliš da je sjajno?

– Ne baš.

– O, pa ni ja ne mislim da je tako, ali nema baš puno mesta gde bi čovek mogao da izađe ovde. Život u malom gradu, znaš?

– Učim, rekao je.

– No, bolje je petkom uveče.

– Zar?

– Da. Tada ja obično dolazim. U stvari, tada sam gotovo uvek ovde.

Zastao je, pogledavši je pravo u oči i zadržavši pogled na njoj, pre nego što je klimnuo glavom u pravcu Džuli.

– Slušaj, voleo bih da ostanem da popričamo, ali zaista ne mogu.

– Zato što si sa Džuli?

Slegao je ramenima. Sa njom sam izašao.

– Da, znam, rekla je Andrea. Nego, vidi, drago mi je što smo se opet videli, rekao je.

– Hvala. I meni je drago.

Trenutak kasnije prošao je kroz vrata toaleta, puštajući da se zatvore za njim. Dok je Andrea buljila u ta vrata, Kobra se doteturao do nje, mumlajući nešto neotesano o telesnim funkcijama.

Čim je i on prošao kroz ta vrata za Ričardom, ona je odlučila da je vreme da ode.

Ako bi još jednom videla Kobru, pomislila je, to bi uništilo ono što je osetila kada su njene oči srele Ričardove.

Tek što je prošla ponoć, sve je bilo obasjano nekom srebrnastom svetlošću, a Džuli i Ričard su stajali na tremu njene kuće. Žabe i cvrčci su pevali, lagani povetarac je njihao lišće, a kao da je i Pevač bio naklonjeniji Ričardu. Iako mu je njuška virila kroz zavese i pažljivo ih je posmatrao, nije pustio ni glasa od sebe.

– Hvala ti za večeras, rekla je.

– Nema na čemu. Divno sam se proveo.

– Čak i u Kliperu?

– Ako je tebi bilo lepo, meni je onda drago. Što smo išli.

– To baš i nije tvoj tip mesta za izlazak, zar ne?

Slegao je ramenima. Da budem iskren, verovatno bi mi se više svidelo nešto malo intimnije. Gde bismo ti i ja bili sami.

– Bili smo sami.

– Ne sve vreme.

Pogledala ga je sa upitnim izrazom lica.

– Da li pri tom misliš na ono kad smo seli na kratko sa mojim prijateljima?, pitala je. Misliš li da sam to uradila zato što mi je bilo dosadno?

– Nisam bio siguran šta da mislim. Ponekad žene tome pribegavaju kad izlazak ne ide baš najbolje. U stilu 'Pomagajte! Spasite me!'

Nasmejala se. O pa to uopšte nije bilo tako. Oni su prijatelji sa kojima je trebalo da se vidim večeras, pa sam, kada sam ih videla, mela da im se javim.

Ričardov pogled je odlutao ka svetlu na tremu, a onda se vratio a Džuli. Hej... slušaj, znam da sam bio nekako tih u društvu tvojih prijatelja. Žao mi je zbog toga. Nikad ne znam šta da kažem.

– Bio si fin. Sigurna sam da si im se dopao.

– Nisam siguran da sam se dopao Majku.

– Majku?

– On nas je posmatrao.

Iako nije to primetila, shvatila je da je tako nešto mogla i da očekuje. Majk i ja se poznajemo godinama, rekla je. On samo vodi računa o meni. To je sve.

Ričard kao da je vagao ove njene reci. Na kraju, lagani osmeh mu je preleteo preko lica.

– U redu, rekao je. Neko vreme ni jedno od njih nije progovorilo. Onda joj se Ričard približio.

Ovoga puta, iako je očekivala poljubac i želela je to – bar je mislila da to želi – nije mogla da prenebregne blago olakšanje kada se on okrenuo i otišao nekoliko trenutaka kasnije.

Nema potrebe srljati ni u šta, pomislila je. Ako je to ono pravo, znadu.

– Eno ga, rekao je Henri, tačno na vreme.

Bio je utorak ujutru, nekoliko dana posle zajednički provedene večeri u Kliperu. Henri je pio doktor peper i posmatrao Ričarda dok se ovaj kretao niz ulicu ka salonu. Ričard je nosio poklon – jednu malu kutiju – ali to nije bio razlog Henrijeve radoznalosti. Zbog toga što je rekao Ričardu gde radi kada su se upoznali u subotu, očekivao je da će Ričard bar baciti pogled ka radionici. Prethodnog dana, Henri mu je čak i mahnuo, ali Ričard ga nije ni video, ili se pretvarao da nije. Umesto toga, gledao je pravo ispred sebe i produžio pravo. Baš kao danas.

Čuvši reci svog brata, Majk se pojavio ispod haube jednog automobila. Pošto je izvukao krpku koja mu je bila zatakuta za pojas, počeo je da briše ruke.

– Mora da je lepo kad je čovek konsultant, rekao je Majk. Radi li uopšte taj tip?

– Nemoj sad da se nerviraš. Prošle nedelje si iskoristio sve pravo na durenje za ovu godinu. Pored toga, zar bi više voleo da je on posećuje kod kuće umesto na poslu?

Jedan pogled koji je uputio Majku bio je Henriju dovoljan da shvatio da ovaj nije ni razmišljao o tome. A onda, gotovo istog trenutka, Majkovo lice je poprimilo gotovo preplašen izraz.

– Je l' to on njoj nosi poklon?, pitao je.

– Aha

– Kojim povodom?

Možda hoće da je impresionira.

Maik je ponovo obrisao ruke. Pa, ako je tako, možda ću i ja da svratim do nje malo kasnije sa poklonom.

Tako treba, rekao je Henri, potapšavši svog brata po leđima. Baš to sam želeo da čujem od tebe. Mi Harisovi smo uvek bili muškarci koji znaju kako da se ponašaju u svakoj situaciji.

– Hvala ti, Henri.

– Ali pre nego što se uputiš tamo pucajući iz svih topova, hoću da te nešto posvetujem.

– Svakako.

– Mani se poklona.

– Ali zar nisi malopre rekao...

– To je njegova fora. Tebi neće upaliti.

– Ali...

– Veruj mi. Pokazaćeš koliko si očajan ako učiniš to isto. Ali ja i jesam očajan.

– Možda i jesi, složio se Henri. jeli ne smeš to da joj staviš do, znanja. Misliće da si patetičan.

– Ričarde..., rekla je Džuli, zureći u otvorenu kutiju za nakit k ju je držala u ruci. Unutra se na zlatnom lančiću nalazo kitnjasti medaljon u obliku srca. Divan je.

Stajali su ispred vrata i nisu bili svesni da ih Majk i Henri posmatraju preko ulice, a Mejbel i Pevač vire kroz vrata iza njih. Ali... zbog čega? Mislim, kojim povodom?

– Bez povoda. Video sam ga i... svideo mi se. Ili, još bolje, pomislio sam na tebe i znao da bi ti trebalo da ga dobiješ.

Pogled na medaljon – Samim tim vuče sa sobom neka dodatna očekivanja žeH P] pročitao misli' Ričard Je podigao ruke. Molim te, da i. ga Uzmeš' Ako već nekako moraš da ga odrediš, smatraj daje to rođendanski poklon.

– Moj rođendan je tek u avgustu.

– Dakle ja sam malo poranio. Zastao je. Molim te.

I dalje...

– Ričarde... to je divno, ali zaista ne bi trebalo da ga uzmem.

– To je samo medaljon, nije verenički prsten.

Iako je i dalje bila pomalo nesigurna, na kraju je popustila i poljubila ga. Hvala ti, promrmljala je.

Ričard je pokazao prem medaljonu. Probaj ga.

Džuli je otkočila kopču i stavila ga oko vrata. Kako izgleda?

On je zurio u medaljon, uz čudan osmeh na licu, kao da razmišlja o nečemu drugom.

– Savršen je. Baš takvog ga se sećam?

– Sećaš ga se?

– Iz juvelirnice, rekao je. Ali na tebi lepše izgleda.

– Oh, stvarno nije trebalo.

– Tu grešiš. Baš to je ono što je trebalo da uradim.

Džuli spusti ruku na kuk. Razmazićeš me, znaš. Ljudi mi obično ne kupuju poklone bez povoda.

– Onda je dobro što ja to činim. A da li ti zaista veruješ da uvek mora postojati razlog? Zar ti se nije desilo da vidiš nešto što savršeno odgovara nekome i onda to i kupiš?

– Naravno. Ali ništa poput ovoga. A i ne želim da ti pomisliš da ja od tebe očekujem ovakve stvari, zato što nije tako.

– Znam. Ali to je jedan od razloga zašto sam to i uradio. Svakome je potrebno iznenađenje s vremena na vreme. Zastao je. Dakle, da li si raspoložena za izlazak u petak?

– Mislila sam da ideš van grada na neki sastanak.

– Trebalo je da bude tako. Ali ispostavilo se da je sastanak otkazan. U stvari, onaj deo kome je ja trebalo da prisustvujem, pa sara slobodan čitav vikend.

– Šta imaš na umu?, pitala je.

– Nešto zaista posebno. Međutim, voleo bih da to ostane iznenađenje.

Džuli mu nije odmah odgovorila, a Ričard je, kao da je osetio njenu nesigurnost, uhvatio za ruku. Svideće ti se, Džuli. Veruj mi – Ali moraćeš da izađeš sa posla malo ranije. Moraću da te dođem po tebe oko četiri.

– Zašto tako rano?’

– Potrebno je malo više vremena da bismo stigli tamo gde planiram da te odvedeni. Misliš li da ćeš moći?’

Nasmejala se. Moraću malo da promenim raspored, ali mislim ću moći. Da li da obučem nešto elegantno ili sportski?’

To je bio kulturna način da ga pita da li bi trebalo da spakuje stvari za put. Ako bi joj odgovorio da ponese i elegantnu i sportsku deću to bi značilo da će negde provesti vikend zajedno, a ona još uvek nije mogla da zamisli da će se to desiti.

Ja ću obući sako i kravatu, ako ti to nešto znači.

Zaista je zvučalo kao da im se sprema pravi izlazak. Pretpostavljam da ću morati u kupovinu, rekla je na kraju.

– Siguran sam da ćeš izgledati divno šta god da obučeš.

Rekavši to, poljubio ju je još jednom, a kada je konačno, otišao, Džulini prsti su napipali medaljon. Otvorio se uz klik, a ona je onda videla da je ispravno pretpostavila da se unutra mogu smestiti male fotografije. No, bila je iznenađena kada je videla da je on već dao da se unutra ugraviraju njeni inicijali, po jedno slovo sa svake strane.

– Ovo ne miriše na dobro, braco, priznao je Henri. Briga me šta je Ema rekla ono veče. Ovo ne izgleda dobro.

– Hvala na informaciji, genije, promumlao je Majk.

– Da ti dam jedan savet.

– Još jedan?’

Henri je klimnuo glavom, kao da hoće da kaže Majku da ne mora da mu se zahvaljuje. Pre nego što bilo šta uradiš, moraćeš da smisliš nekakav plan.

– Kakav plan?’

– Ne znam. Ali da sam na tvom mestu, ja bih smislio dobar plan.

– Divan je, rekla je Mejbel, posmatrajući medaljon, pretpostajući ga.

Izgleda kao da si ga baš očarala, jelda? Čini mi se da je koštao čitavo malo bogatstvo. Ispružila je ruku prema medaljonu. Smem li?’

Naravno, samo izvoli, rekla je Džuli nagingujući se napred, pustajući ga da pažljivo pregledala. Definitivno nije kupljen u nekih od naših juvelirnica. Izgleda kao ručni rad. Stvarno?’

I dalje...

– Ričarde... to je divno, ali zaista ne bi trebalo da ga uzmem.

– To je samo medaljon, nije verenički prsten.

Iako je i dalje bila pomalo nesigurna, na kraju je popustila i poljubila ga. Hvala ti, promrmljala je.

Ričard je pokazao prema medaljonu. Probaj ga.

Džuli je otkačila kopču i stavila ga oko vrata. Kako izgleda?’

On je zurio u medaljon, uz čudan osmeh na licu, kao da razmišlja o nečemu drugom.

– Savršen je. Baš takvog ga se sećam?’

– Sećaš ga se?’

– Iz juvelirnice, rekao je. Ali na tebi lepše izgleda.

– Oh, stvarno nije trebalo.

– Tu grešiš. Baš to je ono što je trebalo da uradim.

Džuli spusti ruku na kuk. Razmazićeš me, znaš. Ljudi mi obično ne kupuju poklone bez povoda.

– Onda je dobro što ja to činim. A da li ti zaista veruješ da uvek mora postojati razlog? Zar ti se nije desilo da vidiš nešto što savršeno odgovara nekome i onda to i kupiš?

– Naravno. Ali ništa poput ovoga. A i ne želim da ti pomisliš da ja od tebe očekujem ovakve stvari, zato što nije tako.

– Znam. Ali to je jedan od razloga zašto sam to i uradio. Svakome je potrebno iznenađenje s vremena na vreme. Zastao je. Dakle, da li si raspoložena za izlazak u petak?

– Mislila sam da ideš van grada na neki sastanak.

– Trebalo je da bude tako. Ali ispostavilo se da je sastanak otkazan. U stvari, onaj deo kome je ja trebalo da prisustvujem, pa sam slobodan čitav vikend.

– Šta imaš na umu?, pitala je.

– Nešto zaista posebno. Međutim, voleo bih da to ostane iznenađenje.

Džuli mu nije odmah odgovorila, a Ričard je, kao da je osetio njenu nesigurnost, uhvatio za ruku. Svideće ti se, Džuli. Veruj mi – Ali moraćeš da izađeš sa posla malo ranije. Moraću da te dođem po tebe oko četiri.

– Zašto tako rano?

– Potrebno je malo više vremena da bismo stigli tamo gde planiram da te odvedem. Misliš li da ćeš moći?

Nasmejala se. Moraću malo da promenim raspored, ali mislim, cu moci. Da li da obučem nešto elegantno ili sportski?

To je bio kulturna način da ga pita da li bi trebalo da spakuje stvari za put. Ako bi joj odgovorio da ponese i elegantnu i sportsku odeću, to bi značilo da će negde provesti vikend zajedno, a ona još uvek nije mogla da zamisli da će se to desiti.

Ja ću obući sako i kravatu, ako ti to nešto znači.

Zaista je zvučalo kao da im se sprema pravi izlazak. Pretpostavljam da ću morati u kupovinu, rekla je na kraju.

– Siguran sam da ćeš izgledati divno šta god da obučeš.

Rekavši to, poljubio ju je još jednom, a kada je konačno, otišao, Džulini prsti su napipali medaljon. Otvorio se uz klik, a ona je onda videla da je ispravno pretpostavila da se unutra mogu smestiti male fotografije. No, bila je iznenađena kada je videla da je on već dao da se unutra ugraviraju njeni inicijali, po jedno slovo sa svake strane.

– Ovo ne miriše na dobro, braco, priznao je Henri. Briga me šta je Ema rekla ono veće. Ovo ne izgleda dobro.

– Hvala na informaciji, genije, promumlao je Majk.

– Da ti dam jedan savet.

– Još jedan?

Henri je klimnuo glavom, kao da hoće da kaže Majku da ne mora da mu se zahvaljuje. Pre nego što bilo šta uradiš, moraćeš da smisliš nekakav plan.

– Kakav plan?

Ne znam. Ali da sam na tvom mestu, ja bih smislio dobar plan.

Divan je, rekla je Mejbel, posmatrajući medaljon. Pretpostavljam da si ga baš očarala, jelda? Čini mi se da je koštao čitavo malo bogatstvo. Ispružila je ruku prema medaljonu. Smem li? Njavno, samo izvoli, rekla je Džuli naginjući se napred. Definitivno nije kupljen u nekih nasih juvelirnica. Izgleda kad ručni rad. Stvarno?

– Sigurna sam. I ne samo to, već si saznala i nešto veoma važno o Ričardu Franklinu.

– Šta?

– Ima dobar ukus.

Mejbel je pustila medaljon iz ruke, a Džuli je osetila kako ju je lagano udario po grudima. Ponovo ga je pogledala. Sad još samo treba da pronađem dve slike koje bih stavila unutra.

Mejbeline oči su zasvetlucale. O, dušo, ako misliš da okolišiš, nemoj. Biće mi i više nego drago da ti dam moju sliku da je nosiš sa sobom. Štaviše, biće mi čast.

Džuli se nasmejala. Hvala. Ti si prva na koju sam pomislila, znaš.

– Sigurna sam u to. Nego, hoćeš li staviti i Pevačevu sliku unutra?

Na pomen svog imena, Pevač je podigao pogled. Stajao je pored Džuli otkad se vratila u salon i Džuli ga je pomazila po leđima.

– Da bih dobila sliku koja bi ovde mogla da stane, verovatno bih morala ovu zamlatu da slikam sa udaljenosti od sto metara.

– Istina, rekla je Mejbel. Šta se s njim uopšte dešava? Postao je nesnosan u poslednje vreme.

– Nemam pojma. Ali imaš pravo, izluđuje me. Saplićem se o njega svaki put kad se okrenem.

– Kakav je sa Ričardom? Mislim, kad ste kući?

– Kao i ovde, rekla je. Zuri u njega, ali bar ne reži kao prvi put.

Pevač je zacvileo, ispustivši jedan tihi zvuk iz grla, koji kao da je bio isuviše neprimetan da bi potekao od njega.

Prekini da se žališ, činilo se da je to trebalo da znači. Oboje mamu da ćeš me voleti bez obzira na to kako se ponašam.

Plan, pomislio je Majk. Potreban mi je plan.

Majk je protrljao bradu, nesvestan činjenice da je ostavio tragove mašinskog ulja duž vilične kosti. Henri je u pravu, pomislio je. Bar jednom taj čovek je izrekao nešto što ima smisla. Plan je nešto što mu je definitivno potrebno.

No, problem je, kako je Majk ubrzo shvatio, u tome što je mnogo jednostavnije reći da mu je potreban plan, nego taj plan i smisli.

Majk i nije neki planer, niti je to ikada bio. Stvari su se jednostavno dešavale, a on bi im se prepustio, kao čep koji pluta na talasima. Obično, to i nije bilo tako loše. Uglavnom je bio srećan; uglavnom se osećao dobro u svojoj koži, bez obzira što se ništa za sada nije izrodilo iz njegovih ambicija da postane umetnik ili muzičar.

Međutim, sad je ulog bio malo veći. Svi novci su u igri i vreme je da se karte polože na sto. Bori se ili ćuti. Postalo je gusto i vreme je da se dela. Nema boljeg trenutka od ovog, jer ko rano rani dve sreće grabi.

No, iako su svi klišeji odgovarali ovoj situaciji, on i dalje nije bio siguran šta bi trebalo da uradi.

Plan.

Stvar je u tome što on ne zna odakle da počne. Ranije, on je bio dobar momak, prijatelj, onaj na koga se uvek možeš osloniti. Onaj koji joj popravlja kola i igra frizbi sa Pevačem, onaj koji je prve dve godine po Džimovoj smrti proveo držeći je u naručju dok je plakala. Kao da ništa od toga nije bilo važno; sve te stvari dovele su samo do prva dva izlaska sa Ričardom. Onda je, promenivši sve, počeo da je izbegava prošle nedelje. Nije razgovarao sa njom, nije je zvao telefonom, nije svraćao samo da vidi kako je. A rezultat toga? Ni ona njega nije zvala, nije svraćala, i na kraju, na osnovu onoga što je video na ulici, to je urodilo njenim trećim, izlaskom sa Ričardom.

Dakle, šta bi on trebalo da uradi? Nije mogao tek tako da odšeta tamo i pozove je da izađu. Po svoj prilici, ona izlazi sa Ričardom i šta bi onda on trebalo da kaže na to? O, zauzeta si u subotu? Možeš u u petak? Ili možda sledeće nedelje? Možemo li se onda videti za doručkom? Zbog toga bi, pomislio je, izgledao kao očajnik, a to je nešto što je, prema Henrijevim recima, trebalo izbeći po svaku cenu.

Plan.

Majk je odmahnuo glavom. Najgore u vezi cele ove stvari je što se sa planom ili bez njega, oseća usamljeno.

Da, čitava ova situacija sa Ričardom je pravi bedak najgore vrste ali tokom poslednjih nekoliko godina, Majk je navikao da razgovara sa Džuli bar jednom dnevno. Nekada i više puta.

Ako bi Džuli i Ričard ostali zajedno, to bi mu slomilo srce. Ali, O bi se to i desilo, šta je tu je. Vremenom, možda bi i mogao to da prihvati.

No, ono sa čime nema hrabrosti da se suoči je mogućnost da će se osećati onako kao što se oseća ovih poslednjih desetak dana. Tj nije jednostavno frustracija, ili strah, ili ljubomora. Nije ni depresija. Najviše od svega nedostaje mu Džuli.

Nedostaje mu razgovor sa njom, nedostaje mu njen osmeh i zvuk njenog smeha. Nedostaje mu da posmatra kako njene oči, u kasno popodne, kada je svetlost baš pravog intenziteta, menjaju boju iz zelene u tirkiznu. Nedostaje mu ono njeno ubrzano disanje svaki put kada se bliži kraju neke smešne priče. Čak i način na koji ga udara pesnicom u ruku, ponekad.

Možda bi kasnije trebalo da se uputi pravo kod nje i popriča sa njom, kao i uvek, kao da se ništa nije promenilo između njih. Možda će joj čak reći da mu je drago što se lepo provela pre neko veče, onako kao što bi to učinili Henri ili Ema.

Ne, pomislio je, odjednom promenivši mišljenje. Neću ići tako daleko. Nema razloga za preterivanje. Ići ću korak po korak.

Ali razgovaraću sa njom.

Znao je da to i nije neki plan, ali to je sve što je mogao da smisli.

– Hej, Džuli, povikao je Majk, sačekaj!

Džuli se okrenula i ugledala Majka kako trči prema njoj dok se ona spremala da uđe u kola. Pevač je otrčao u njegovom pravcu, prvi stigavši do njega. Podižući najpre jednu šapu, a onda i drugu, činilo se da se sprema da zgrabi Majka i da ga nekoliko puta balavo, prijateljski lizne. Majk je to izbegao – koliko god da voli Pevača, odurno je biti natopljen psećom pljuvačkom – ali ga je zato pomazio. Kao i Džuli, i on je sa Pevačem razgovarao kao da je živo biće.

– Jesam li ti nedostajao, momčino? Da, da, i ti si meni nedostajao. Trebalo bi da se družimo nas dvojica.

Pevačeve uši su se naćulile, izgledao je zainteresovano, ali Majk je odmahnuo glavom.

– Danas neće biti frizbija, izvinjavam se. Mislio sam kasnije.

To Pevaču kao da nije bilo važno. Kad je Majk nastavio prema Džuli, Pevač se okrenuo i hodao pored njega, gurkajući ga vragolasto.

Naravno, vragolasto je relativan pojam. Taj pas je umalo Majka bio u poštansko sanduče pre nego što je ovaj povratio ravnotežu. Mislim da je tvom psu potrebno više šetnje, rekao je. Puca od snage.

– Samo je uzbuđen što te vidi. Kako si? Nisam te baš puno viđala ovih dana.

– Dobro sam. Samo sam zauzet, to je sve.

Dok joj je odgovarao nije mogao a da ne primeti da su joj oči danas izrazito zelene. Kao žad.

– I ja sam, rekla je. Kako je bilo sa Henrijem i Emom pre neko veče?

– Bilo je zabavno. Voleo bih da si i ti došla, ali...

Slegnuo je ramenima, kao da to nije važno, ali Džuli je znala – na osnovu onoga što joj je Ričard rekao – da verovatno jeste. Izenadio ju je, međutim, time što je odmah promenio temu. No, čuo sam i neke dobre vesti, rekao je. Znaš onaj bend što je svirao? 'Okarakouk inlet'? kada sam odlazio iz bara to veče, Dru me je pitao da li bih uskočio kaozmena za njihovog gitaristu. Taj momak sa kojim stalno sviraju mora na venčanje u Čikago kada sledeći put budu svirali u „Kliperu“.

– Hej... to je sjajno. Kada će to biti?

– Za nekoliko nedelja. Znam da je to samo jednokratna stvar, ali trebalo bi da bude zabavno.

– Misliš, to što ćeš svirati pred punim barom?

– Naravno, rekao je. Mislim, zašto da ne? Znam većinu pesama, a taj bend i nije baš tako loš.

– To nije ono što si mi ranije govorio.

– Ranije me nikada nisu zvali da sviram sa njima.

– Bio si ljubomoran, zar ne?

Čim je to izgovorila, zažalila je, ali činilo se da Majk nije ni primetio.

Ne, nisam bio ljubomoran. Pomalo ljut, da, ali ljubomoran, nikako. A ko zna gde će me to odvesti? Može da se ispostavi da je to ono što mi je potrebno da pronađem neki redovniji angažman.

Pa, rekla je Džuli, ne želeći da umani njegov entuzijizam, drago mi je da se to sredilo.

Trenutak, niko od njih dvoje nije rekao ništa i Majk se premestilo sa noge na nogu.

– Pa, šta si radila ovih dana? Mislim, znam da si se viđala sa Ričardom, ali nas dvoje nismo mnogo razgovarali. Sta se uzbudljivo desilo?

– Ništa, ne mnogo toga. Pevač me izluđuje, to je otprilike to.

– Pevač? Šta je on to uradio?

Džuli ga je uputila u Pevačevo skorašnje pnašanje i Majk se nasmejao. Možda mu treba dati malo tableta za smirenje ili nečeg sličnog.

– Ko zna. Ali ako ne prestane kupicu kućicu za pse i smestiću ga u dvorište.

– Vidi, biće mi drago da ti ga malo skinem s vrata kad god hoćeš. Odvešću ga na plažu i kad se vrati kući posle toga biće tako iscrpljen da neće imati energije da reži, laje ili da te prati po kući ostatak dana.

– Možda ću prihvatiti tu ponudu.

– Nadam se. Ja volim ovog velikog momka. Pružio je ruku ka Pevaču. Zar ne?

Pevač je primio Majkov gest privrženosti uz prijateljski lavež.

– Nego, ima li neka skorašnja dobra priča o Andrei?, pitao je Majk. Andrea je često bila predmet njihovih razgovora. Ispričala mi je kako se provela na sastanku u subotu uveče.

Majk se namrštio. Sa onim tipom sa kojim je bila u „Kliperu“?

– Video si ga?

– Da. To ti je jedan ružan tip. Ima zlatan zub i sve što ide uz to. Mislio sam da ne može gore posle onog tipa sa povezom preko oka, ali vidim da sam pogrešio.

Džuli se nasmejala. Volela bih da sam ga videla. I Mejbel je to rekla.

Onda se upustila u prepričavanje svega onoga što joj je Andrea ispričala o Kobri. Majk je naročito uživao u onom delu priče o Edu Diboneru, iako mu nikako nije bilo jasno zašto je to ono što smeta Andrei, a ne njegove ostale mane. Pred kraj priče, i Džuli se smejala.

– Šta je uopšte njen problem?, pitao je Majk. Nije u stanju da vidi ono što svi drugi vide? Gotovo da mi je žao nje.

– Ti bar ne moraš da radiš sa njom. Iako je, moram priznati, zbog nje zabavno u salonu.

Kladim se da je tako. O, usput, Ema me je zamolila da ti kažem da joj se javiš. Bar mi je Henri tako rekao.

– Hoću. Znaš li šta je u pitanju?

Ne, ne baš. Verovatno hoće da ti da neki novi recept, ili da ti kaže nešto, šta god to bilo o čemu vas dve razgovarate.

– Nas dve ne razgovaramo o receptima. Mi pričamo o sočnim stvarima.

– Drugim recima, tračarite.

– Nije to tračarenje, pobunila se ona. To se zove ostajanje u toku sa zbivanjima.

– Pa, vidi, ako čuješ nešto sočno, ti me pozovi, važi? Biću kući čitavo veče. A možda možemo da se dogovorimo da ti skinem Pevača s vrata, bar nakratko. Možda ovog vikenda? Džuli se nasmejala. Dogovoreno.

Drago mi je što sam to uradio, pomislio je Majk, osećajući se prilično zadovoljan samsobom.

U redu, nije to bio baš najoštroumniji niti najintimniji razgovor koji su vodili, ali to ga je uverilo da Džuli i dalje uživa u konverzaciji sa njim. Šalili su se, smejali su se zajedno, a to nešto znači, zar ne? Naravno da znači!

Izveo je celu stvar kako treba – držao se laganih tema, izbegavao je sve osetljive teme, a što je najbolje od svega, bio je uveren da će verovatno ponovo razgovarati kasnije, nakon njenog razgovora sa Emom. Ema bi uvek rekla nešto što vredi ponoviti, a ako se to slučajno ne desi, ono njegovo Rado ću ti pomoći oko Pevača garantuje da će ga Džuli pozvati.

Odbijao je i da pomisli na Ričarda. Svaki put kada bi mu se njegov lik – iiii paki sijka DMi i Ričarda zajedno, ili onaj glupi medaljon – pojavila pred očima, odagnao ga je na silu. Ričard je možda za sada u prednosti, ali Majk ne želi da dozvoli da to pokvari njegova razmišljanja vezana za Džuli.

A, najvećim delom, njegova strategija funkcioniše kako treba, Majkovo dobro raspoloženje potrajalo je do kraja radnog vremena, Održalo se i na putu do kuće, čak je potrajalo i tokom večere. U stvari držao ga je sve dok se nije našao u krevetu, gledajući dnevnik.

Telefon, shvatio je sav tužan, nije zazvonio.

Za Majka, ostatak nedelje prošao je mučno.

Džuli mu se nije javila, niti je svratila do radionice da ga pozdravi.

Iako je mogao on nju nazvati, iako nikada ranije nije oklevao kada je trebalo podići slušalicu i pozvati je, sada mu se prosto nije dalo. Po njemu, nije ga zvala zato što je sa Ričardom, a on nije mogao da se suoči sa mogućnošću da je zatekne kod kuće, a da mu ona pritom kaže kako ne može da razgovara zato što ima društvo. Ili zato što se sprema da izađe. Ili zato što je usred nečega važnog. A, ako je slučajno ne zatekne kod kuće, svestan je da bi ostatak noći proveo pitajući se gde je i ne bi ni oka sklopio.

Ne samo da ga Džuli nije zvala te nedelje, ne samo da se Ričard pojavljivao svakog bogovetnog dana (i noći, verovatno!), već je Majk u petak video Džuli kako odlazi iz salona usred dana. Iako nije znao gde ide, bio je prilično siguran da zna zašto izlazi ranije.

Zbog Ričarda, pomislio je.

Pokušao je da se pravi da mu nije stalo; govorio je sam sebi da nema razloga za to. Zašto bi njega bilo briga šta oni rade? Njegovo veće je već isplanirano; ima piva u frižideru, video klub mu je iza ćoška, a Domino picerija na pola sata. Provešće se on dobro bez ikoga. Ne, sjajno će se provesti. Zavaliće se na kauč i opustiti se od napetosti čitave nedelje, možda će odsvirati nešto pre nego što ubaci kasetu u video, ostaće budan čitavu noć ako mu se tako bude htelo.

Na trenutak je zamislio kako će to izgledati, a onda je oklembesio ramena. Patetičan sam, pomislio je. Moj život bi zdrave ljude mogao da baci u komu.

No, ono što je bio pravi šlag na torti, takoreći, je to što je uprkos njegovoj odluci da mu nije stalo, ipak saznao gde su Džuli i Ričard bili. Ne od nje. Umesto toga, čuo je od ljudi koje je jedva poznao, deliće priče koju je neko tu i tamo načuo po gradu: u bakalnici, u restoranu, čak i dok je radio u radionici. Odjednom se činilo da čak i Džulini površni poznanici, ljudi kod kojih bi svratila na par minuta nedeljom po podne, znaju o tome mnogo više od njega. U ponedeljak ujutru, bilo mu je potrebno gotovo dvadeset minuta da skupi snagu da ustane iz kreveta.

Ričard je, priča se, došao po Džuli u limuzini punoj šampanjca; otišli su u Reli na večeru. Posle toga, u Domu kulture, u prvom redu, gledali su izvođenje Fantoma iz opere.

A kao da to nije bilo dovoljno, kao da to nije bilo nešto sasvim posebno što ju je impresioniralo, ispostavilo se da su Džuli i Ričard proveli i subotu zajedno, blizu Vilmingtona.

Prvo su se vozili letećim balonom, a onda su imali piknik na plazi.

Kako, do đavola, on da se takmiči sa tipom koji radi takve stvari.

E, to je bio vikend, pomislila je Džuli. Ričard bi, shvatila je, mogao Bobu da da nekoliko lekcija o tome kako da zadivi jednu ženu. Ma, Ričard bi mogao da drži seminar o tome.

Zureći u svoj odraz u ogledalu u nedelju ujutro, i dalje joj je bilo teškoda povelje. Nije provela takav vikend od... ma, nikad nije provela takav vikend. Pozorište je bilo sasvim novo iskustvo za nju, a kada joj je u limuzini konačno rekao gde idu, pretpostavila je da će joj se verovatno dopasti, ali nije bila potpuno sigurna. Njen doživljaj mjuzikla bio je izgrađen na osnovu onih koji su adaptirani za film pre čitave jedne generacije, poput The Music Man i Oklahoma!; negde u podsvesti, pretpostavila je da će gledanje predstave u Reliju nasuprot Njujorku ličiti na neku prilično dobru školsku priredbu.

Čoveče, kako je pogrešila.

Bila je opčinjena svime što je videla: parovi u večernjoj garderobi pijuckaju vino u bašti pre nego što je predstava počela; muk koji je zavladao među publikom kad su svetla počela da se gase; prve energične note koje je orkestar odsvirao, od kojih je poskočila na svom sedištu; romantika i tragičnost priče; virtuoзна izvođenja i pesme, od kojih su neke bile toliko lepe da su joj naterale suze na oči. A tek boje! Rekviziti i raznobojni kostimi, bleštavi reflektori i sablasne senke, sve se to spojilo na pozornici i stvorilo jedan svet koji je u isto vreme i čudesno nadrealan i sasvim stvaran.

Čitavo veče ličilo je na bajku, zaključila je. Ništa od svega toga joj nije bilo poznato i tih nekoliko sati osećala se kao da se slučajno našla u nekom paralelnom univerzumu u kome nije frizerka u malom južnjačkom gradu, ona vrsta cure čiji je vrhunac nedelje stvar tako prozaična kao što je uklanjanje naročito uporne fleke sa kade. Ne, to je jedan drugi svet, mesto koje naseljavaju članovi ekskluzivnih, kapijama od ostalog sveta odvojenih zajednica, koji prate kvote akcija na berzi u jutarnjim novinama, dok dadilja sprema decu za školu. Posle predstave, kad su ona i Ričard izašli napolje i pogledali na gore, ne bi se osećala ništa čudnije ni da je ugledala dva meseca na nebu nad gradom.

No, vidi, ni na šta se ona ne žali. U limuzini, na putu kući, dok je udisala opojni miris kože, a mehurići iz šampanjca su joj golicali nozdrve, setila se da je pomislila, Dakle, ovako živi ona druga polovina. Savršeno mi je jasno kako se ljudi naviknu na ovo.

Naredni dan je takođe bio iznenađenje. Ne samo zbog toga što su se dobro zabavili, već zato što je predstavljao potpuni kontrast u odnosu na prethodno veče: dan, a ne veče, vožnja letećim balonom, a ne predstava, šetnja ulicama kojima je vladalo karnevalsko raspoloženje, a ne vožnja limuzinom, piknik na plaži umesto večere u restoranu. Čitav dijapazon različitih izlazaka za samo nekoliko dana, kao da su novopečeni mladenci koji pokušavaju da ugrabe što više zadovoljstva u poslednjim satima medenog meseca.

Iako je vožnja balonom bila zabavna – pomalo strašna kada ih je zahvatio nalet vetra, ali zabavna – od svega što su radili, od držanja za ruke dok su šetali do poziranja za nekoliko fotografija koje je Ričard napravio, ona je najviše uživala u pikniku. E to je, pomislila je, nešto bliže onome na šta je navikla. Bila je na mnogo piknika u životu – Džim ih je voleo – i na trenutak se ponovo osećala kao ona stara. No, to osećanje nije dugo trajalo. U korpi za piknik nalazila se boca merloa, tanjir sa sirevima i voćem, a kada su završili sa jelom, Ričard se ponudio da joj izmasira stopala. Zvučalo je otrcano kada je to rekao i ona se prvo nasmejala i odbila, ali kada ju je nežno uhvatio za nogu, skinuo joj sandalu i počeo da je masira, nije mogla a da se ne prepusti, zamišljajući da mora da se i Kleopatra tako osećala, dok je ležala opušteno pod lepezama od palminog lišća koje su se blago njihale.

Čudno, ali u tom trenutku je pomislila na svoju majku.

Iako je davno zaključila da je njena majka vrlo nepouzdana kao majka ili kao uzor, nije mogla da se odupre sećanju na nešto što joj je majka rekla jednom kada ju je Džuli pitala zašto je prestala da se vida sa doskorašnjim momkom.

– Nije mi baš uzdrmao čitav svet, saopštila joj je majka suvo. Ponekad je tako.

Džuli, koja je tada imala osam godina, klimnula je glavom, pitajući se gde drže taj svet i zašto ga ona nikada nije videla.

Godinama kasnije, konačno je shvatila šta je njena majka htela da kaže i dok je zurila u Ričarda koji je milovao njeno stopalo, taj izraz joj je pao na pamet.

Da li je Ričard uzdrmao njen svet?

Trebalo bi da jeste, znala je to. Sam bog zna da verovatno neće naći bolju priliku, bar ne u Svansborou. On je muškarac sa svime što uz to ide, bar kad su u pitanju slobodne prilike, ali sada, posle četiri romantična izlaska i mnogo vremena koje su proveli zajedno, ona je odjednom shvatila da on nije uzdrmao njen svet. Zbog toga je počela da se oseća kao da ju je neko privezao za teg na dnu bazena i ona tone, ali nije mogla da porekne da šta god to bilo što spaja ljude – bilo da je u pitanju hernija, magija ili neka kombinacija ove dve stvari – to jednostavno nije postojalo između njih. Nije osećala blage žmarce po vratukao onda kada ju je Džim prvi put uhvatio za ruku. Nije poželela da zatvori oči i sanja o zajedničkoj budućnosti, a znala je sa sigurnošću da neće provesti čitav naredni dan tumarajući unaokolo u bunilu koje je prouzrokovala zaljubljenost. Izlasci koje je planirao bili su sjajni; jednostavno, koliko god želela da nije tako, nije bila baš tako sigurna u Ričarda, a pored toga on se činio finim muškarcem... onakvim kakav bi bio savršen za nekoga drugog.

Ponekad je, kao što reče njena majka, tako.

Pitala se da li je deo problema u tome što pokušava da požuri samu sebe i svoja osećanja. Možda im je potrebno još malo više vremena pre nego što stvari među njima postanu prijatne i opuštene. Naposletku, i njenoj vezi sa Džimom je trebalo vremena da se razvije. Posle još nekoliko sastanaka osvrnuće se na ovo razmišljanje i pitaće se zašto je bila tako ćudljiva. Zar ne?

Dok je češljala kosu pred ogledalom, razmišljala je o tome. Onda, pošto je spustila četku, pomislila je: Da, mora da je to u pitanju. Jednostvano se moramo bolje upoznati. Pored toga, ja sam delimično kriva. Ja sam ta koja se usteže.

Iako je satima razgovarala sa Ričardom, većina njihovih razgovora se držala površnih stvari. Da, zna on sve o njoj što je očigledno, da, i ona takve stvari zna o njemu. Ali ona nije dobrovoljno pristajala da otkrije o sebi više od toga. Kad god bi pomenuli prošlost, nalazila je način da izbegne da priča o njoj. Nije mu rekla kako je tegoban bio njen odnos sa majkom, kako je užasno bilo posmatrajući muškarce kako stalno marširaju kroz kuću, kako se beznadežno osećala što je otišla od kuće pre nego što je završila srednju školu. Ili kako je bila preplašena kada je živela na ulici, naročito noću. Ili kako se osećala kada je Džim umro, kako je mislila kako će uopšte smoći snage da nastavi. To su bile neprijatne uspomene, posle kojih bi ostajao gorak ukus u ustima, ako bi ih izgovorila. Jedan deo nje bio je u iskušenju da to podeli sa njim. da bi on spoznao ko je ona zaista.

Ali, nije to učinila. Nije mogla, iz nekog razloga. A ni on nije pričao mnogo o sebi, primetila je to. I on je uspevao da preskoči prošlost.

Ali, zar nije to ono što je u stvari najvažnije? Mogućnost komunikacije, otvaranja, poverenje? Ona i Džim su imali to, ali kao i kod večite Šta je starije – kokoška ili jaje dileme, nije mogla da se seti šta se prvo desilo, blagi žmarci duž njenog potiljka ili sve te druge stvari.

Telefon je prekinuo njeno razmišljanje. Pevač je krenuo za njom u dnevnu sobu gde je ona podigla slušalicu.

– Halo?

– Dakle, kako je bilo?, pitala je Ema. Hoću sve da čujem. I nemoj nešto da izostaviš.

– Izmasirao joj je stopala?, pitao je Majk, ne trudeći se da sakrije nevericu. To je jedna od stvari koju nije čuo od neznanaca.

– To je ona rekla Emi juče.

– Ali... masaža stopala?

– Priznajem da ima štofa.

– Nisam na to mislio. Majk je zastao, zavukavši ruke duboko u džepove. Lice mu je poprimilo rastrojen izraz.

Henri se nagnuo napred. Slušaj, nije mi drago što moram da ti sopštım još loših vesti, ali Beni je zvao i rekao da dolazi danas.

Majk je ustuknuo. Beni, pomislio je. Blagi bože, Beni.

– O, ovaj dan će ispasti neverovatan, zar ne?

A Blansenu treba njegov kombi, nastavio je Henri. Ti ćeš vršiti, zar ne? To je deo ugovora koji imam sa ljudima, tako da je to važno. Da, završiću ga.

Andrea nije mogla da poveruje, nije htela da poveruje. Praktično joj je bilo muka od svega toga, naročito zbog Džulinog nonšalantnog stava. Limuzina? Šampanjac? Predstava... Fantom iz sapunske opere ili kako li se već zvaše? Vožnja letećim balonom? Piknik na plaži?

Andrea nije htela da sluša o tome. Nije htela čak ni da načuje nehotice, ali to je bilo nemoguće u malom mestu poput njihovog.

Njen vikend nije bio ni malo nalik na Džulin. Ne, njen vikend je bio poput svih prethodnih, samo još jedan u nizu vikenda koje želi da zaboravi. U petak, večje je provela u Kliperu, braneći se od Kobrinog udvaranja po drugi put. Bez obzira na to što nije planirala da se nade sa njim tamo, on ju je odmah primetio i spopadao je čitavo večje kao što crvi napadpji lešinu kraj puta. A u subotu? Kako li se provela popravljajući vrhove glupih noktiju koje je oštetila prethodno večje? Sta kažeš na jedan takav vikend, srce?, htela je da poviče. Kladim se da ti krv proključa od ljubomore zbog toga, zar ne?

No, naravno, niko je nije ni pitao za njen vikend. Ne, sve do čega je Mejbel i Džuli bilo stalo je ono što je Džuli radila. A šta se onda desilo? Kladim se da si bila iznenađena, jelda? Zvuči divno. Džuli, Džuli, Džuli. Uvek se sve vrti oko Džuli. A Džuli sleže ramenima i pravi se kao da to nije ništa.

U ćošku salona, Andrea je turpijala nokte kao da je šljajferica. Ovako, pomislila je, stvari ne bi trebalo da budu.

Ričard je otvorio vrata salona i prdržao ih dok je Džulina mušterija izlazila napolje.

– Zdravo, Ričarde, rekla je Džuli. Baš na vreme. Upravo sam završila.

– Izgledaš prelepo, rekao je, naginjući se da je poljubi.

Uprta kratkoći poljupca, za Džuli je to bio gotovo analitički poduhvat kada su im se usne srele. Nije bilo vatrometa, ali ni straha. Bio je to samo... poljubac.

A akc nastavim ovako, pomislila je istog trena, postaću luda kao moja majki.

– Imaš li par minuta da popijemo kafu?, pitao je.

Mejbe je otišla u banku. Andrea je prevrtala stranice časopisa Nejšend irkvajer u ćošku, čitanje novina, tako je ona to zvala, ali Džuli je ziala da prisluškuje.

– Da, rekla je Džuli. Imam nešto slobodnog vremena. Imam sledeću mušteriju za pola sata.

Dok mu je odgovarala, Ričardov pogled se usredsredio na mekani trougao kože pod njenom bradom.

– Gde i je medaljon?, pitao je.

Džuli je automatski prinela ruku grudima. O, nisam ga stavila danas. Stalno mi se zakačinjao za odeću dok radim, a ovog popodneva imam nekoliko mini valova.

– Zašto ga nisi jednostavno uvukla unutra?

– Pokusala sam, ali stalno je ispadao. Zakoračila je prema vratima. Hajde, rekla je. Idemo odavde. Nisam izašla napolje čitavo prepodne.

– Treba li da ti nabavim kraći lančić?

– Ne budi smešan. Savršen je baš onakav kakav jeste.

– Ali ti ga ne nosiš, insistirao je.

Džuli mu nije odgovorila i tokom duge tišine koja je nastupila pažljivo ga je promatrala. Iako se smešio, bilo je nečega gotovo plastičnog u njegovom izrazu lica.

– Stvarno ti toliko smeta to što ga ne nosim?, pitala ga je.

– Samo sam mislio da ti se sviđa.

– Sviđa mi se. Samo neću da ga nosim dok radim. Ponovo joj se njegov prijatan izraz lica učinio izveštačenim, ali pre nego što je stigla da se zamisli nad tim, Ričard kao da se prenuo iz čini koje su ga omađijale i odjednom je ponovo postao prirodan, kao da je sve to bila samo iluzija.

– Nabanću ti kraći lančić, rekao je. Tako ćeš imati dva i moći ćeš da nosi medaljon kad god poželiš.

– Ne roraš to da radiš.

– Znam, rekao je, spuštajući pogled na trenutak, a onda je ponovo pogledavši u oči. Ali ja to želim.

Zagledala se u njega, odjednom osetivši... šta?

Andrea je sa gađenjem spustila Inkvajer čim su izašli iz salona. Džuli je, pomislila je, najveći idiot na ovoj planeti.

Posle takvog jednog vikenda, o čemu li ona razmišlja?

Morala je da zna da će Ričard svratiti. Svrtao je svakog dana i ona je u potpunosti shvatala zašto je Ričard povređen njenom bezobzirnošću. Ko ne bi bio? Ne dešava se svaki dan da tip kao što je Ričard naiđe, deleći poklone kao političar koji Badnje veče provodi u sirotištu. Ali, da li Džuli ceni sve to što on čini? Da li se ona ikada zapita da li bi možda, možda, trebalo da pomisli na to šta bi Ričarda moglo da usreći, umesto što stalno misli na sebe? Da li je ikad zastala i pomislila da joj je Ričard kupio medaljon zato što je hteo da ona nosi tu glupu stvar? Zato što bi time pokazala da ceni sve što on čini za nju?

Problem je utome što Džuli nije ni svesna da joj je upala kašika u med. Ona bez sumnje misli da su svi tipovi kao Ričard. Verovatno misli da svi oni troše kamare para na poklone, izlaske i vožnje limuzinom. Ali stvari ne stoje tako. Bar ne u tom malom gradu. U čitavom gradu nema ni jednog pristojnog tipa, bar kako se Andrei čini. Do vraga, pa sama limuzina je verovatno koštala više nego svi njeni izlasci tokom protekle godine zajedno. Verovatno je koštala više nego što njeni momci zarađuju godišnje.

Andrea je odmahнула glavom. Džuli ne zaslužuje takvog tipa.

Prava je srećnica što je Ričard tako sjajan tip. A nemojmo, naravno, zaboraviti kako Ričard izgleda. Ričard je, pomislila je, gotovo najseksipilniji muškarac koga je ikada videla.

Izmanipulisana.

Tako se Džuli osećala sada pošto se Ričard vratio na posao.

Izmanipulisana. Kao da je hteo da mu obeća da će ponovo početi da nosi medaljon na posao. Kao da je trebalo da se oseća krivom što to nije činila.

Kao da bi trebalo da ga nosi stalno.

– Izgledaš prelepo, rekao je, naginjući se da je poljubi.

Uprkos kratkoći poljupca, za Džuli je to bio gotovo analitički poduhvat kada su im se usne srele. Nije bilo vatrometa, ali ni straha. Bio je to samo... poljubac.

A ako nastavim ovako, pomislila je istog trena, postaću luda kao moja majka.

– Imaš li par minuta da popijemo kafu?, pitao je.

Mejbel je otišla u banku. Andrea je prevrtala stranice časopisa Nejšenel inkvajer u ćošku, čitanje novina, tako je ona to zvala, ali Džuli je znala da prisluškuje.

– Da, rekla je Džuli. Imam nešto slobodnog vremena. Imam sledeću mušteriju za pola sata.

Dok mu je odgovarala, Ričardov pogled se usredsredio na mekani trougao kože pod njenom bradom.

– Gde ti je medaljon?, pitao je.

Džuli je automatski prinela ruku grudima. O, nisam ga stavila danas. Stalno mi se zakačinjao za odeću dok radim, a ovog popodneva imam nekoliko mini valova.

– Zašto ga nisi jednostavno uvukla unutra?

– Pokušala sam, ali stalno je ispadao. Zakoračila je prema vratima. Hajde, rekla je. Idemo odavde. Nisam izašla napolje čitavo prepodne.

– Treba li da ti nabavim kraći lančić?

– Ne budi smešan. Savršen je baš onakav kakav jeste.

– Ali ti ga ne nosiš, insistirao je.

Džuli mu nije odgovorila i tokom duge tišine koja je nastupila pažljivo ga je promatrala. Iako se smešio, bilo je nečega gotovo plastičnog u njegovom izrazu lica.

– Stvarno ti toliko smeta to što ga ne nosim?, pitala ga je.

– Samo sam mislio da ti se sviđa.

– Sviđa mi se. Samo neću da ga nosim dok radim. I Ponovo joj se njegov prijatan izraz lica učinio izveštačenim, ali pre nego što je stigla da se zamisli nad tim, Ričard kao da se prenuo iz čini koje su ga omađijale i odjednom je ponovo postao prirodan, kao da je sve to bila samo iluzija.

– Nabaviću ti kraći lančić, rekao je. Tako ćeš imati dva i moći ćeš da nosiš medaljon kad god poželiš.

– Ne moraš to da radiš.

– Znam, rekao je, spuštajući pogled na trenutak, a onda je ponovo pogledavši u oči. Ali ja to želim.

Zagledala se u njega, odjednom osetivši... šta?

Andrea je sa gađenjem spustila Inkvajer čim su izašli iz salona. Džuli je, pomislila je, najveći idiot na ovoj planeti.

Posle takvog jednog vikenda, o čemu li ona razmišlja?

Morala je da zna da će Ričard svratiti. Svrtao je svakog dana i ona je u potpunosti shvatala zašto je Ričard povređen njenom bezobzirnošću. Ko ne bi bio? Ne dešava se svaki dan da tip kao što je Ričard naiđe, deleći poklone kao političar koji Badnje veče provodi u sirotištu. Ali, da li Džuli ceni sve to što on čini? Da li se ona ikada zapita da li bi možda, možda, trebalo da pomisli na to šta bi Ričarda moglo da usreći, umesto što stalno misli na sebe? Da li je ikad zastala i pomislila da joj je Ričard kupio medaljon zato što je hteo da ona nosi tu glupu stvar? Zato što bi time pokazala da ceni sve što on čini za nju?

Problem jery, tome što Džuli nije ni svesna da joj je upala kašika u med. Ona bez sumnje misli da su svi tipovi kao Ričard. Verovatno misli da svi oni troše kamare para na poklone, izlaske i vožnje limuzinom. Ali stvari ne stoje tako. Bar ne u tom malom gradu. U čitavom gradu nema ni jednog pristojnog tipa, bar kako se Andrei čini. Do vruga, pa sama limuzina je verovatno koštala više nego svi njeni izlasci tokom protekle godine zajedno. Verovatno je koštala više nego što njeni momci zarađuju godišnje.

Andrea je odmahнула glavom. Džuli ne zaslužuje takvog tipa.

Prava je srećnica što je Ričard tako sjajan tip. A nemojmo, naravno, zaboraviti kako Ričard izgleda. Ričard je, pomislila je, gotovo najseksipilniji muškarac koga je ikada videla.

Izmanipulisana.

Tako se Džuli osećala sada pošto se Ričard vratio na posao.

Izmanipulisana. Kao da je hteo da mu obeća da će ponovo početi da nosi medaljon na posao. Kao da je trebalo da se oseća krivom što to nije činila.

Kao da bi trebalo da ga nosi stalno.

Nije joj se svidelo to osećanje i pokušala je da ga pomiri sa čovekom koji ju je izvodio tokom vikenda. Zašto se toliko uznemirio oko nečega tako... beznačajnog? Zar mu to zaista toliko znači?

Osim ukoliko, naravno, to nije neki podsvesni znak koji odaje njena osećanja prema njemu.

Džuli se u trenutku ukočila, pitajući se da li je to istina, naročito ako se uzme u obzir to kako se osećala u nedelju. Nosila je medaljon otkad joj ga je dao, nosila ga je i tokom vikenda. A sa njim nije nemoguće raditi, jednostavno je nezgodno. No, tog jutra je resila da ga ostavi kod kuće, tako da je možda...

Ne, pomislila je Džuli, odmahujući glavom, nije to u pitanju. Znala je tačno zašto to radi. Taj medaljon joj zaista smeta. Gotovo da je prekinula lanac u dva navrata prošle nedelje, a zapetljao se u kosu mušterija još nekoliko puta. Nije ga stavila zato što nije želela da ga ošteti.

No, nije u tome stvar. Nije u pitanju ona i razlozi zbog kojih ga jeste ili nije nosila, već je u pitanju Ričard i način na koji je reagovao. I to ne samo zašto se to dogodilo, već i na koji način. Kako je on to izgovorio, izraz koji je imao na licu, ono što je zbog toga osetila... sve joj je to smetalo.

Džim nikada nije bio takav. Kad bi se Džim naljutio – što uopšte nije bilo tako često, morala je priznati – nije pokušavao da manipuliše njome. Niti je pokušavao da sakrije ljutnju iza osmeha. Niti je njegova ljutnja na nju ostavila onakav utisak kao Ričardova, utisak koji joj se ni malo nije dopao.

Dok god igramo po mojim pravilima, sve će biti u redu, činilo se da je Ričard to hteo da joj kaže. Ovaj problem se neće ponoviti.

U čemu je, pitala se, njegov problem?

Majk je stajao u radionici, klimajući glavom zamišljeno, trudeći se iz petnih žila da ne otkine glavu svojoj mušteriji.

A i Henriju, koji mu je ovu mušteriju natovario na vrat. Čim je Beni Dikens ušao, Henri se odjednom setio nekog važnog poziva koji nije obavio i izgubio se u nepoznatom pravcu.

– Ne smeta ti da se ti pobrineš za njega, zar ne, Majk?

Beni ima dvadeset i jednu godinu, a rudnik fosfora van grada je u vlasništvu njegove porodice; ta kompanija zapošljava više od trista ljudi, što je čini najvećim poslodavcem u Svansborou. Beni je prekinuo sa školovanjem u desetom razredu, ali je zato vlasnik ogromne kuće pored reke, koju je kupio tatinim novcem. Beni ne radi, Beniju nikad nije ni palo na pamet da razmisli o odlasku na posao, a bar dva mala Benija, od dve različite majke, žive u gradu. No, porodica Dikens je ubedljivo i bez premca najveća mušterija u radionici, onakva kakvu ni jedna mala firma ne može da dopusti sebi da izgubi. A tatica voli svog sina. latica veruje da njegov sin može da hoda po vodi, latica je, kako je Majk odavno zaključio, idiot.

– Glasnije, rekao je Beni, a obrazi su počeli da mu se crvene, dok mu se glas pretvarao u pisak. Rekao sam ti da hoću da bide glasan!

Govorio je o motoru svoje skoro kupljene kalovej korvete. Doterao ju je u radionicu da bi Majk podesio njen motor da bude bučan. Majk je pretpostavio da to želi zato da bi se zvuk motora slagao sa plamenovima vatre koje je stavio na haubu prošle nedelje i sa posebno napravljenim stereo sistemom koji je instalirao. Iako ne pohađa koledž, Beni je odlučio da se odveze kolima do Fort Loderdejla naredne nedelje kada počinje prolećni raspust nadajući se da će zavesti što više devojaka. Tako impresivan mladić.

– Glasan je, rekao je Majk. Da je još malo glasniji, bio bi zabranjen zakonom.

– To nije zabranjeno zakonom.

– Zaustaviće te policija, rekao je Majk, to ti garantujem.

Beni je zatreptao očima kao da pokušava da shvati šta mu je to Majk upravo rekao.

– Ti nemaš pojma o čemu govoriš, ti tupavi, prljavi majmune. To nije nezakonito, čuješ li me?

– Tupavi, prljavi majmun, rekao je Majk, klimajući glavom. Shvatio sam.

Obe ruke oko njegovog vrata, palac na Adamovoj jabučici. Stegni i protresi.

Beni se podbočio o kukove. Kao i obično, imao je na ruci svoj roleks.

– Zar moj tata ne servisira sva svoja vozila ovde?

– Da.

– A. zar nisam i ja bio takođe dobra mušterija?

– Da.

– Da li je ovo radionica u koju sam dovezio i mog 'poršea' i mog 'jaguara'?

– Da.

– Zar uvek ne platim na vreme? Da.

Beni je zamlatario rukama u očajanju, a ton njegovog glasa je postajao sve jači.

– Pa zašto onda nisi napravio da taj motor bude bučml Sećam se da sam ovde došao i sve ti ovo veoma precizno objasnio još pre par dana. Rekao sam da želim da bude glasan! Da bih se vozio štraftom! Ribe vole glasno! A ja ne idem tamo da bih se sunčao! Čuješ li me?

– Ribe, ne sunčanje, rekao je Majk. Kapiram.

– Pa onda ga nasviraj!

– Bučan.

– Nego šta! I hoću da si završio do sutra! Sutra.

– Bučan! To razumeš, zar ne? Bučan!

– Nego šta.

Henri je zamišljeno trljao bradu dok je stajao pored Majka. Čim je Beni uz škripu odjurio u svom jaguaru, on je ponovo ušao u radionicu. Majk se i dalje pušio od besa, mrmljajući nešto za sebe dok je kuckao po motoru, nesvestan Henrijevog prisustva.

– Možda je trebalo više da ga nasviraš, zaključio je Henri. Mislím, motor.

Majk je podigao pogled. Umukni, Henri.

Henri je podigao ruke, praveći se da je nevinašce. Ja samo pokušavam da ti pomognem.

– Da, kako da ne. Kao onaj što okreće prekidač na električnoj stolici. Zašto si me naterao da razgovaram sa tim tipom?

– Znaš da ga ne podnosim.

– O, a ja ga podnosim?

– Možda ne. Ali ti si mnogo bolji u podnošenju uvreda od mene. Ti se sa tim tako dobro nosiš, a znaš da ne možemo da priuštimo sebi da izgubimo mušteriju kakva je firma njegovog tatice.

– Samo što ga nisam zadavio.

– Ali nisi. A, pomisli samo, sad mu verovatno možemo dodatno naplatiti.

– I dalje nije vredno toga.

– Ah, Majk, daj. Poneo si se kao pravi profesionalac. Ja sam impresioniran.

– Nazvao me je tupavim, prljavim majmunom.

– Pošto ti je on rekao, verovatno bi to trebalo da prihvatiš kao kompliment. Henri je spustio ruku na Majkovo rame. Ali slušaj, ako se to ponovi, možda bi mogao da pokušaš nešto drugačije. Da ga malo smiriš.

– Selotejp?

– Ne, mislio sam na nešto suptilnije.

– Kao na primer?

– Ne znam. Zastao je i ponovo je počeo da trlja bradu. Da li si ikada razmišljao o tome da mu ponudiš masažu stopala?

Majk je zinuo.

Ponekad zaista mrzi svg brata iz dna duše.

Džek Blansen je stigao nešto posle četiri popodne da pokupi svoj kombi, a pošto je izmirio račun u kancelariji, krenuo je prema Majku.

– Ključevi su u bravi, rekao je Majk. – A, samo da znaš, podesio sam kočnice da ne bi onako nisko hvatale. Budi spreman na to. Osim toga, sve je u redu i možeš da ga odvezeš.

Džejk Blansen je klimnuo glavom. Iskusni građevinar, Džejk je imao pivski stomak i široka ramena, čačalicu zaglavljenu među zobima i NASCAR logo na bejzbol kačketu. Široke mrlje znoja probile su kroz njegovu majicu, ostavljajući kružne tragove ispod pazuha. Farmerke i čizme bile su mu prekrivene betonskom prašinom.

– Reći ću im, rekao je Džejk. Iako, da budem iskren, ne znam zasto su meni uvalili sve ovo. Održavanje bi trebalo da se pobrine za sve što ima veze sa vozilima. No, pretpostavljam da znaš kako to ide. Sefovi sve zajebu.

Majk je klimnuo glavom u Henrijevom pravcu. Znam na šta misliš. I onaj tamo je ponekad nepodnošljiv. Ali čuo sam da mora da uzima vijagru, pa pretpostavljam da ne mogu da ga osuđujem. Mora biti da je teško kad znaš da si samo pola čoveka.

Džejk se nasmejao. Svidelo mu se to.

I Majk se nasmejao, osećajući da se bar delimično revanširao Henriju. Nego, koliko tvojih momaka radi tamo ovih dana?

– Čak ni ja ne znam. Nekoliko stotina možda. Zašto? Tražiš posao?

– Ne, ja sam automehaničar. Nego upoznao sam jednog od inženjera koji radi kao konsultant za taj most.

– Koga?

– Ričarda Franklina. Znaš ga?

Gledajući Majka pravo u oči, Džejk je izvadio čačalicu iz usta. Da, znam ga, rekao je.

– Fin čovek?

– A šta ti misliš?, pitao je.

Opreznost u njegovom tonu naterala je Majka da malo okleva. Pretpostavljam da je odgovor ne.

Džejk kao da je odmeravao njegove reci.

– A kakve to veze ima sa tobom?, pitao ga je na kraju. Je li ti on prijatelj?

– Ne. Kao što rekoh, sreo sam ga samo jednom.

– Neka tako i ostane. Ne želiš da se поблиže upoznaš sa njim.

– Zašto?

Posle duge tišine, Džejk je odmahnuo glavom i ništa nije rekao, iako je Majk pokušao nešto više da sazna. Umesto toga, vratio je razgovor nazad na temu kombija i nekoliko minuta kasnije otišao iz radionice, ostavivši Majka da se pita šta mu je to Džejk prećutao i zašto mu se to odjednom čini važnijim od onoga što mu je rekao.

Njegovo razmišljanje bilo je, međutim, prekinuto kada je Pevač dokaskao u radionicu.

– Hej, ti veliki momče!, po vikao je Majk.

Kada mu se Pevač približio, poskočio je, održavajući ravnotežu na zadnjim nogama, a njegove prednje šape su pritisle Majkov grudni koš, kao da su par koji peše na maturskoj večeri. Pevač je tiho zacvileo, izražavajući uzbuđenje.

– Šta ti tražiš ovde?, pitao je Majk.

Pevač se ponovo spustio na sve četiri, zatim se okrenuo i krenuo prema Majkovom ormariću.

– Ja nemam hrane, rekao je Majk, prateći ga. Ali znam da Henri ima nešto u svojoj kancelariji. Hajde da ga opelješimo.

Pevač je pošao napred. Pošto je otvorio donju fioku Henrijevog stola, Majk je iz nje izvukao Henrijeve omiljene poslastice – minijaturne krofne posute prah šećerom i keks sa čokoladnim mrvicama – i zavalio se u Henrijevu stolicu. Baca ih je jednu po jednu, a Pevač ih je hvatao u letu, proždirući ih kao žaba muve. Iako to, verovatno, nije dobro za njega, mahao je neprestano repom u znak odobravanja. Što je još bolje, Henri će se zaista iznervirati kad otkrije da su mu zalihe nestale. To ti je kao da dobiješ dve stvari po ceni jedne.

Kako se njena poslednja mušterija za taj dan spremala da izađe napolje, Džuli se osvrnula po salonu. „Jesi li videla Pevača?, upitala je Mejbel.

– Pustila sam ga napolje pre nekog vremena, rekla je Mejbel. Stajao je pred vratima.

– Kad je to bilo?

– Pre oko sat vremena, čini mi se.

Džuli je bacila pogled na sat. Pevač nije nikada tako dugo odsutan.

– I nije se vraćao?

– Mislim da sam ga videla kako odlazi u pravcu Majkove radionice.

Pevač se sklupčao; na jednom starom ćebetu i hrkao je u znak zadovoljstva zbog poslatice koje je dobio dok je Majk podešavao prenos na jednom pontijaku sanberdu.

– Hej, Majk, viknula je Džuli. Jesi li još uvek tu?

Majk je podigao pogled kada je začuo zvuk njenog glasa i izašao je u prednju prostoriju. Evo nas pozadi, povikao je. Pevač je podigao glavu i pospano pogledao.

– Jesi li video Pevača?

– Da, evo ga ovde. Klimnuo je glavom u stranu i uzeo krpu. Dok je brisao ruke, Pevač je ustao i krenuo prema njoj.

– Ti si tu, rekla je. Kada joj je Pevač prišao, ona ga je pomazila po leđima, dok je on kružio oko nje. Počela sam da se brinem za tebe.

Majk se nasmejao, zahvalan što se Pevač nije vratio u salon. i Ona je podigla pogled. Šta ima novo? Ništa značajno. Kako si ti? Dobro sam.

– Samo dobro?

– Danas je jedan od onih dana, rekla je. Znaš kako je.

– Da, pretpostavljam da znam, rekao je on klimajući glavom. Naročito danas. Za početak, dolazio je Beni, a onda je Henri zamalo umro.

– Čekaj... Henri je zamalo umro?

– Umro... ubijen... kako god. Zaustavio sam se u poslednjem trenutku. Nisam mogao da podnesem pomisao na to šta bi mi naši roditelji rekli kad bih se našao iza rešetaka. Ali, moram ti priznati – bilo je za dlaku.

– Maltretirao te je danas?

– A kad me ne maltretira?

– Siromah, rekla je. Podseti me da isplačem jedan potok suza za tebe večeras.

– Znao sam da mogu da računam na tebe, rekao je.

Džuli se nasmejala. Ponekad je tako prokleto sladak, naročito sa tom rupicom. Dakle, šta je sad uradio? Opet ti je prosekao rupu na kombinezonu?

– Ne. Od toga se umorio posle nekog vremena. A i poslednji put kada mi je to uradio, premazao sam jedan francuski ključ superlepkom i onda sam ga zamolio da ga pridrži dok ja nešto proverim. Nije mogao da ga skine sa ruke do sutradan ujutru. Morao je da prespava sa tim u ruci.

– Sedam se toga. Džuli se zakikotala. Nije hteo da uzme ništa od tebe nedeljama posle toga.

– Da, rekao je Majk, prisećajući se sa nostalgijom. To mu je, po njegovom mišljenju, bio jedan od svetlijih trenutaka. Trebalo bi da izvodim takve štosove češće, ali ja jednostavno ne razmišljam na taj način.

Šta god budeš radio, on će te uvek maltretirati. Ali, seti se – on radi zato što je ljubomoran.

– Misliš?

– Znam da je tako. Gubi kosu i ima viseću bolest.

– Viseću?

– Da, stomačina mu visi preko pojasa na pantalonama.

Majk se nasmejao. Da, mora da je teško kad čovek tako stari.

– Nego... nisi mi odgovorio na pitanje. Zašto te je danas maltretirao?

Majk joj nije objasnio značenje Henrijevog komentara, a nije ni mogao. Umesto toga, pokazao je rukom ka automatu za sokove i zavukao ruku u džep u potrazi za sitninom.

– O. ma znaš, rekao je nonšalantno. Iste stare fore.

Podbočila se rukama o kukove. Mora da je bilo nešto dobro kad nećeš da mi ispričaš.

– Nikada ti neću ispričati, rekao je. Zatim se ispravio, a glas mu je poprimio ozbiljan ton. No, ponekad, rekao je, imam utisak da ti takođe sa sopstvenim užitkom proživljavaš njegove lakrdije i moram proznati da me to vređa.

Pružio je Džuli konzervu dijet koka-kole, a za sebe je uzeo konzervu doktor pepera. Nije bilo potrebe da je pita šta želi; već je znao.

– Vređa te, rekla je ona uzimajući konzervu.

– Kao da mi zabadaš nož u srce.

– Je l' ja to moram da ispličem dva potoka suza večeras?

– Dva bi bila sasvim u redu. Ali, isplači ti i treći i onda ću ti definitivno oprostiti.

Kada se iskezio, Džuli je shvatila koliko su joj u poslednje vreme nedostajali razgovori sa njim. Nego, pored Henrija, je l' se još nešto uzbudljivo desilo danas?

Majk je zastao. Jedan tip po imenu Dlejk Blansen dolazio je i izrekao neke misteriozne komentere na Ričardov račun. Hoćeš li da čuješ nešto o tome?

Ne, sad nije trenutak.

Odmahnuo je glavom. Ništa posebno. A kod tebe?

– Ništa. Bacila je pogled ka Pevaču. Osim što je ova momčina Pegla. Na trenutak sam se zaista uplašila da mu se nešto desilo.

– Pevaču? Kola ne bi imala nikakve šanse u sudaru sa njim. Smrvio bi ih kao bubu.

– Ipak sam se zabrinula.

– To je zato što si ti žensko. Muškarci poput mene nikada se ne brinu. Mi smo utrenirani da ne paničimo.

Džuli se nasmejala. To je dobro znati. Ako nas pogodi uragan, ti ćeš biti prvi koga ću pozvati da mi pomogne da zakucam daske na prozore.

– To inače radiš. Sećaš se? Čak si mi kupila i specijalni čekić za te svrhe.

– Pa, ne možeš očekivati od mene da to radim. Mogla bih se uspaničiti ili tome slično.

Majk se zakikota, a na trenutak je zavladao tišina. Šta sad?, pomislio je. Osim onoga što se nameće kao očigledan sled događaja.

– Nego, kako ide sa Ričardom?, pitao ju je, pokušavajući da zvuči opušteno.

Džuli je oklevala. Da, zaista, kako ide?

– U redu je, odgovorila je. Bilo nam je lepo za vikend, ali ... Zastala je, razmišljajući: Koliko stvarno želim da kažem Majku?

– Ali?

– Nije važno.

On ju je pažljivo posmatrao. Jesi li sigurna?

– Da, sigurna sam. Nasmejala se izveštačeno. Kao što rekoh, nije ništa važno.

Majk je osetio njenu nelagodnost, ali nije hteo da insistira. Ona ne želi da priča o Ričardu, a ni on to ne želi. Tu nema problema što se njega tiče.

– Nego, slušaj, ako poželiš da popričaš o bilo čemu, tu sam, u redu?

– U redu.

– Ozbiljan sam, rekao je. Ja sam uvek tu.

– Znam da jesi. Prijateljski mu je stavila ruku na rame, pokušavajući da odagna napetost. Jedan deo mene misli da bi trebalo više da izlaziš. Da vidiš sveta, da odeš na neko egzotično putovanje.

– Molim? I da tako uništim rekordni niz uzastopnih večeri koje provodim u gledanju repriza BejvočaT

– Upravo tako, rekla je. Sve je bolje od televizije. Ali ako putovanja nisu ono što te privlači, onda bi mogao! da se posvetiš nečemu drugom. Na primer, da počneš da sviraš neki instrument, ili nešto tome slično.

Majk je stisnuo usne. – E, to je, draga moja, bio nizak udarac. Njene oči su zablistale. Je li bio dobar kao i Henrijev? Razmislio je na kratko o tome. Ne, rekao je. Henrijev je bio bolji.

– Do đavola.

– Šta da ti kažem? Ti si samo početnik.

Ona se nasmejla, a onda se lagano odmakla unazad, kao da ga na trenutak odmerava. Baš je lako slagati se sa tobom, znaš?

– Zato što me je tako lako začikavati?

– Ne, nego zato što ti to tako dobro podnosiš.

Majk je zastao na trenutak da bi sastrugao ulje koje mu se nakupilo ispod noktiju. To je baš čudno, rekao je.

– Šta?

– Te reci koje si sad upotrebila. Andrea mi je baš pre neki dan rekla to isto.

– Andrea?, ponovila je Džuli, pitajući se da li ga je dobro čula.

– Da, prošlog vikenda. Kad smo izašli zajedno. Što me podseti – treba da je pokupim za nekoliko minuta.

Pogledao je prvo na sat, a onda ka svom ormariću sa odelom.

– Ali... čekaj... Andrea? Džuli nije mogla da sakrije svoju zapanjenost.

– Da – ona je sjajna. Super smo se proveli. No, vidi, moram da požurim...

Džuli ga je uhvatila za ruku. Ali..., rekla je. Ti i Andrea.

Majk je gledao u nju ozbiljnog izraza lica nekoliko sekundi, a onda joj je namignuo. Prešao sam te, zar ne? ;

Džuli je prekrstila ruke. Ne, breknula se.

– Ma daj. Bar malo?

– Ne.

– Priznaj.

– Dobro, u redu. Priznajem.

Majk joj je uputio jedan samozadovoljni pogled. Dobro je. Sad smo egal.

Džuli je pustila da se vrata salona zatvore za njom, i dalje uživajući u razgovoru koji je vodila sa Majkom. Mejbel je podigla pogled sa stola.

– Da li je večeras trebalo da se vidiš sa Ričardom?, pitala je.

– Ne. Zašto?

– Dolazio je i pitao za tebe. Zar ga nisi videla?

– Bila sam u radionici sa Majkom.

– Nisi videla Ričarda kad si se vraćala odatle? Ne.

– To je čudno, rekla je. Trebalo je da se sretnete na ulici. Mislim, on je otišao pre samo nekoliko minuta, a ja sam pomislila da je otišao da te pronade.

– Pa, pretpostavljam da nije. Džuli je bacila pogled prema vratima. Da li je rekao šta hoće?

– Ne baš. Samo je rekao da tebe traži. Možeš još uvek da ga stigneš ako požuriš.

Mejbel je uključila sekretaricu na telefonu i dovršila sređivanje stola, posmatrajući Džuli kako se lomi da li da krene za njim ili ne. Kada je trenutak prošao – na taj način donevši odluku umesto nje – nastavila je sa pričom kao da nije iznela taj predlog.

– Ne znam za tebe, rekla je, ali meni je svega dosta. Sve mušterije su mi se danas na nešto žalile. Ako nije u pitanju kosa, onda su to njihova deca, muževi, novi propovednik ili psi koji laju, ili to kako su vozači sa severa ljudi. Ponekad čovek poželi da im kaže da već jednom odrastu. Znaš na šta mislim?

Džuli je i dalje mislila na Ričarda.

– Mora da je pun mesec, promrmljala je. Svi su danas pomalo van sebe.

– Čak i Majk?

– Ne, ne i Majk. Džuli je sa olakšanjem odmahнула rukom. Majk je uvek isti.

Mejbel je otvorila najdonju fioku svog stola izvadila pljosku. Pa, došlo je vreme da se otresemo briga, izjavila je. Hoćeš li mi se pridružiti?

Mejbel je uživala u redovnom otresanju briga, tako da ih je, kao posledicu toga, imala manje od svih ljudi koje Džuli poznaje.

– Da, pridruziću ti se. Zaključaću vrata. ..?.

Mejbel je izvadila dve plastične čaše iz fioke i raskomotila se na kauču. Do trenutka kada joj se Džuli pridružila, Mejbel je već izula cipele, podigla noge na sto i počela da pije. Zatvorenih očiju i glave zavaljene unazad, činilo se gotovo kao da ona veruje da je zavaljena u ležaljku na nekoj dalekoj plaži, dok je kupaju zraci tropskog sunca.

– Dakle, šta se dešava kod Majka ovih dana?, pitala je, i dalje žmureći. Nije često dolazio ovamo u poslednje vreme.

– Ništa naročito uzbudljivo. Radi, svađa se sa Henrijem, uobičajene stvari. Pored toga, ništa novo. Zastala je. a lice joj se ozarilo. – O, da li si čula da će svrati u „Kliperu“ za nekoliko nedelja?

– O... bravo. Nedostatak entuzijazma u ovoj izjavi bio je i više nego očigledan.

Džuli se nasmejala. Budi fina. I, ovoga puta, svirače sa prilično dobrim bendom.

– To mu neće pomoći.

– Nije on baš tako loš.

Mejbel se nasmejla pre nego što se uspravila. O, dušo, ja znam da ti je on prijatelj, ali meiji dođe kao rod. Gledala sam ga kako trčkara okolo u pelenama i veruj mi kad ti kažem ja definitivno jeste baš tako loš. Znam da i njega to izluđuje zato što je to jedina stvar kojom je istinski želeo da se bavi. Ali kao što kaže Biblija: „Ne trpi loše pevače, jer će ti od njih stradati uši“.

– To ne piše u Bibliji.

– Trebalo bi da piše. Verovatno bi i pisalo da je Majk živeo u to doba.

– O, pa, on u tome uživa. Ako ga nastupi čine srećnim, onda sam i ja srećna zbog njega.

Mejbel se nasmejala. Ti si zaista divna i posebna cura, Džuli. Nije me briga šta drugi pričaju o tebi – meni se dopadaš. Podigla je čašu da bi nazdravila.

– Takođe, rekla je Džuli, kucnuvši se sa njom.

– Nego, šta je sa tobom i Ričardom?, pitala je Mejbel. Jedva da si ga i spomenula pošto je svratio danas.

– Sve je u redu, čini mi se. Mejbel je isturila bradu. Čini ti se? Kao, Čini mi se da ne vidim ledeni breg, kapetane?

– Sve je u redu, ponovila je.

Mejbel je pomno promatrala. Džulin izraz lica. Pa što onda nisi Pokušala da ga stigneš pre par minuta kad sam ti to predložila?

– Ne postoji neki poseban razlog, odgovorila je Džuli. Jednostavno, danas sam ga već videla.

– Aha, rekla je Mejbel, razvlačeći reci. Čini mi se da to ima smisla.

Džuli je otpila gutljaj pića, osećajući kako je peče duboko u grlu. Iako sa Majkom nije mogla da razgovara o Ričardu, sa Mejbel je drugačije. Mejbel će joj, pomislila je, pomoći da shvati kakva osećanja gaji prema njemu.

– Sećaš se onog medaljona koji mi je poklonio?, pitala je.

– Kako bih mogla da zaboravim, sa inicijalima Dž. B.?

– Pa, rekla je Džuli, problem je u tome što ga danas nisam stavila.

– I?

– To sam i ja pomislila. Ali mislim da se Ričard uvredio zbog toga

– Ako ga je to uvredilo, podseti me da pred njega nikad ne iznesem moju veknu sa mesom.

Pošto Džuli nije odgovorila na to, ona je mahnula čašom u ruci pre nego što je nastavila. Znači, uvredio se. Pa šta? Muškarci imaju svoje lutke, pa možda je to jedna od njegovih. A

postoje i gore stvari – veruj mi. No, mislim da bi o tome što se danas desilo trebalo da sudiš na osnovu svega ostalog. Do sada ste izašli na... koliko? Tri sastanka?

– Četiri, zapravo. Ako prošli vikend računamo kao dva.

– I rekla si da je bio fin?

– Da. Do sada.

– Onda je možda samo imao loš dan. Rekla si mi da radi do kasno, zar ne? Možda je u nedelju morao na posao i ostao je do kasno. Ko zna?

Džuli je dobovala prstima po čaši. Možda.

Mejbel je promućkala burbon u čaši. Ne brini se mnogo oko toga, rekla je, ravnim tonom glasa. Dok god ne pretera sa tim, nije strašno.

– Znači, trebalo bi da zaboravim da se uopšte desilo?

– Ne baš. Ne bi trebalo ni da to potpuno ignorišeš.

Džuli je pogledala na gore, a Mejbel je ukrstila pogled sa njenim.

– To ti kaže žena koja je imala previše izlazaka i upoznala previše muškaraca tokom dugog niza godina, rekla je Mejbel. Svi – pa i ti – trude se da se ponašaju na najbolji mogući način na početku veze. Ponekad se ispostavi da su neke mušice u stvari velike mane, a velika prednost koju u tom slučaju žene imaju – ponekad i njihova jedina prednost – to je njihova intuicija.

– Ali, zar mi nisi malopre rekla da ne brinem?

– Jesam. Ali, isto tako nemoj nikada ignorisati svoju intuiciju.

– Znači ti ipak misliš da je to problem?

– Dušo, ja ne znam šta da mislim, baš kao i ti. Ne postoji neka magična knjiga sa odgovorima na sva pitanja. Jednostavno hoću da ti kažem da ne bi trebalo da u potpunosti to zanemariš ako ti već toliko smeta, ali ne treba ni da dozvoliš da to upropasti nešto lepo. Tome izlasci i služe, znaš – da saznaš više o nekoj osobi. Da otkriješ da li se vas dvoje poklapate. Ja samo dodajem malo dobrog, starog, zdravog razuma u tu priču, to je sve.

Džuli je ćutala nekoliko trenutaka. Pretpostavljam da si u pravu, rekla je.

Telefon je zazvonio, a Mejbel se okrenula u pravcu odakle je dopirao zvuk. Nekoliko trenutaka kasnije, uključila se sekretarica. Pošto je čula ko je traži, ponovo se okrenula prema Džuli.

– Znači, četiri izlaska, je l' tako?

Džuli je klimnula glavom.

– Hoće li biti i petog?

– Nije me još uvek pitao, ali mislim da hoće.

– To je čudan način da se odgovori na pitanje.

– Kako to misliš?

– Nisi mi rekla šta ćeš mu ti odgovoriti ako te bude pozvao. ...

Džuli je skrenula pogled.

– Ne, rekla je, izgleda da nisam.

Ričard ju je, čekao kada je stigla kući.

Njegova kola bila su parkirana na ulici ispred njene kuće, a on je stajao naslonjen na njih, posmatrajući je dok je skretala ka prilazu kući.

Pošto se zaustavila, Džuli je pogledala prema Pevača i odvezala sigurnosni pojas.

– Ti samo ostani u kolima dok ti ja ne kažem da izađeš, u redu?

Pevač je naćuljio uši.

– I pristojno se ponašaj, dodala je dok je izlazila iz kola. U tom trenutku Ričard je već bio na prilazu njenoj kući.

– Zdravo, Džuli, rekao je.

– Zdravo, Ričarde, rekla je ona neutralnim tonom glasa. Šta ti radiš ovde?

On se premestio sa noge na nogu. Imao sam par minuta slobodnog vremena i pomislio sam da bi trebalo da svratim. Pokušao sam da te nađem u salonu, ali pretpostavljam da si već bila otišla.

– Morala sam da odem po Pevača. Bio je u radionici.

Ričard je klimnuo glavom. To mi je i Mejbel rekla. No, nisam mogao da te sačekam – nosio sam neke nacрте koje sam morao da odnesem do kancelarije pre nego što je zatvore i, u stvari, morao bih tamo da se vratim čim završimo razgovor. Ali hteo sam samo da ti se izvinim za ono jutros. Razmislio sam o tome kako sam se poneo i mislim da sam malo preterao.

Nasmejao se sa pokajničkim izrazom lica, kao klinac koga su uhvatili na delu, ruke zavučene u kutiju sa keksima.

– Pa, počela je, sad kad si to pomenuo...

Ričard je podigao ruke da bi je zaustavio. Znam, znam. Nemam opravdanja. Samo sam hteo da kažem da mi je žao.

Džuli je sklonila pramen kose koji joj je pao preko lica. Da li si zaista bio onoliko iznerviran samo zato što nisam stavila medaljon?

– Ne, rekao je. Veruj mi, nije to u pitanju.

– U čemu je onda stvar?

Ričard je skrenuo pogled. Glas mu je bio tako tih da je jedva mogla da ga čuje.

– Jednostavno, divno sam se proveo za vikend i kad sam video da ga nisi stavila, nekako sam pomislio da ti ne misliš isto. Čini mi se da sam pomislio da sam te na neki način izneverio. Mislim... ne znaš koliko sam uživao u vremenu koje smo proveli zajedno. Možeš li da shvatiš šta pokušavam da ti kažem?

Džuli se zamislila na trenutak pre nego što je klimnula glavom.¹

– Da, rekla je.

– Znao sam da ćeš razumeti, rekao je. Osvrnuo se, kao da se odjednom unervozio zbog njenog prisustva. Pa, slušaj – kao što već rekoh. Moram da se vratim na posao.

– U redu, rekla je Džuli jednostavno. Naterala je sebe da se nasmeje.

Trenutak kasnije, ovoga puta ni ne pokušavši da je poljubi, otišao je.

U tami, pod srebrnom svetlošću meseca, Ričard se približavao vratima kuće u viktorijanskom stilu koju je privremeno zvao domom. Nalazila se na obodu grada, okružena njivama, uvučena nekoliko stotina metara od glavnog puta.

Kuća je bila obasjana mesečinom, dostižući polovinu visine senki borova koji su je okruživali. Iako donekle zapuštena, kuća je i dalje zadržala staromodni šarm, uz ukrase u drvetu i oplatu zbog čega bi se čovek uvek prisetio čipkom obrubljenih pozivnica na zabavu u guvernerovoj kući. Imanju je trebalo posvetiti pažnju; ono što je nekad bila uredna bašta, postalo je zemljište obraslo korovom i puzavicom, ali to nije ono što bi njemu smetalo. Lepota je sastavni deo nasumičnog karaktera prirode, pomislio je, zakrivljenih i izobličjenih obrisa i senki po noći, raznih boja i oblika grana i lišća preko dana.

Međutim, u kući je više voleo red. Nasumičnost se završavala pred ulaznim vratima i kako je ulazio unutra uključio je svetlo. Iznajmljeni nameštaj – ne mnogo, dovoljno da se kuća učini pristojnom – nije odražavao njegov ukus, ali u malom gradu kakav je Svansboro, izbor je ograničen. U svetu koga čine jeftini proizvodi i prodavci u poliesterskim sakoima, odabrao je one predmete koji najmanje vređaju njegov ukus, a koje je mogao da nađe: kauče presvučene somotom zagasitomrke boje, stočiće od laminiranog hrasta i plastične lampe sa veslačkim mesingom.

Večeras, međutim, unutrašnja dekoracija nije ono što mu privlači pažnju. Večeras, tu je samo Džuli. I medaljon. I način na koji ga je pogledala pre samo nekoliko trenutaka.

Ponovo je preterao i ona mu je to, ponovo, stavila do znanja. Ona postaje pravi izazov, ali to mu se dopada. To poštuje, jer je slabost ono što najviše prezire.

Zašto, pobogu, ona živi u ovako malom gradu?

Džuli, pomislio je, pripada velikom gradu, mestu sa gužvom na pločnicima, neonskim reklamama, oštrim uvredama i brzopoteznim odgovorima na iste. Ona je isuviše pametna, isuviše otmena za ovakav grad. Ovde nema energije koju bi crpla, nema ničega što će joj pomoći da se održi na duži rok. Snaga, ako se ne koristi, propada, a on zna da će, ako Džuli ostane tu, postati slaba, kao što je i njegova majka postala slaba. I vremenom od nje neće ostati ništa što zaslužuje poštovanje.

Baš kao što se desilo sa njegovom majkom. Žrtvom. Uvek je bila žrtva.

Zažmurio je, vraćajući se u prošlost. Godina je 1947, a slika pred njegovim očima uvek ista.

Otečenog levog oka i modrog obraza, njegova majka pakuje stvari u kofer, pokušavajući da sve obavi što brže. U koferu se nalazi odeća za oboje. U tašni ima trideset sedam dolara, sve u sitnini. Bilo joj je potrebno gotovo godinu dana da toliko uštedi; Vernon je držao finansije pod kontrolom i davao joj je tek dovoljno za kupovinu. Nije joj bilo dozvoljeno da priđe čekovnoj knjižici, a čak nije ni znala u kojoj banci podiže platu. Ono malo novca što ima skupila je sa jastučića na kauču, od novčića koji su mu ispadali iz džepova kad bi zadrema ispred televizora. Krila ih je u kutiji za deterđent koja je stajala na najvišoj polici u ostavi, a kad god bi se on zaputio u tom pravcu, srce bi joj zalupalo u grudima.

Govorila je sebi kako ovoga puta odlazi zauvek. Ovoga puta, neće je nagovoriti da se vrati. Govorila je sebi da mu neće poverovati ma koliko ljubazan bio prema njoj, ma koliko iskrena bila njegova obećanja. Govorila je sebi da će je on, ako i ovoga puta ostane, ubiti. A onda će ubiti i njihovog sina. Govorila je sebi sve ove stvari i ponavljala ih gotovo kao mantru, kao da će joj te reci dati snagu da nastavi.

Ričard je pomislio na to kako je njegova majka izgledala tog dana. Kako ga je zadržala u kući i nije mu dala da ode u školu, kako mu je rekla da otrči u kuću i uzme veknu hleba i puter od kikirikija, zato što idu na piknik. Kako mu je rekla da bi trebalo da ponese i jaknu, za slučaj da temperatura padne. Imao je šest godina i uradio je sve ono što mu je majka rekla da uradi, iako je znao da ona laže.

Čuo je majku kako vrišti i plače prethodne noći, dok je ležao u krevetu. Čuo je oštar udarac kada se pesnica njegovog oca spojila sa njenim obrazom, čuo je kako se njegova majka sručila niz tanak zid koji odvaja njegovu sobu od njihove, čuo ju je kak jauče i moli ga da prestane, da joj je žao, da je nameravala da opere veš, ali da je umesto toga morala da odvede njihovog sina kod doktora. Slušao je dok je Vernon nazivao njegovu majku raznim pogrđnim imenima i iznosio iste ne optužbe na njen račun kao i svaki put kad bi se napio. „On ne liči na mene!, zaurlao je njegov otac. On nije moj!

Ležeći u krevetu, slušajući vikanje, molio se da je to istina. Nije želeo da to čudovište bude njegov otac. Mrzeo ga je. Mrzeo je onaj masni sjaj njegove kose kad bi se vratio kući iz fabrike, onaj alkoholni zadah koji je širio oko sebe uveče. Mrzeo je činjenicu da je, dok su druga deca iz komšiluka za Božić dobila bicikle i rošue, on dobio palicu za bejzbol bez rukavice i lopte. Mrzeo je kako je tukao njegovu majku kad kuća ne bi bila dovoljno čista ili kad ne bi mogao da nađe nešto što je ona sklonila. Mrzeo je što stalno drže spuštene zavese i što nikad nikome nije dozvoljeno da im dođe u poseru.

– Požuri, rekla mu je majka, pozivajući ga rukom, moramo naći dobro mesto u parku.

Utrčao je u kuću.

Za sat vremena njegov otac će se vratiti kući na ručak, kao i svakog dana. Iako je na posao išao peške, uvek bi sa sobom poneo ključeve od kola, okačene na jedan privezak koji je lancem bio zakačen o njegov pojas. Njegova majka je sa tog svežnja skinula jedan ključ tog jutra dok je njegov otac pušio i čitao novine i jeo jaja i slaninu koje je ispržila njegova žena.

Trebalo je da krenu odmah, čim je njegov otac zamakao iza brda na putu ka fabrici. Čak i kao šestogodišnjak znao je to, no, umesto toga, njegova majka je sedela za stolom satima, pušeci cigaretu za cigaretom, dok su joj se ruke tresle. Nije ni progovorila niti se pomakla sa stolice do pre nekoliko trenutaka.

No, sada im je ponestajalo vremena. Ona je bila u panici i mislila je da neće uspeti. Opet.

On je izleteo iz kuće noseći hleb, puter od kikirikija i jaknu i potrčao je prema kolima. Čak i dok je trčao mogao je da vidi da je beonjača levog oka njegove majke crvena od krvi. Uz tresak je zalupio vrata na pontijaku, a ona je pokušala da stavi ključ u bravu, ali je promašila. Ruke su joj se tresle. Duboko je udahnula i pokušala ponovo. Ovoga puta motor se pokrenuo i ona je pokušala da se nasmeši. Usna joj je bila otečena pa je osmeh ispao nekako ukrivo; uz otečeno lice i krvavo oko, bilo je nečega zastrašujućeg u tom osmehu.

Ubacila je u rikverc i izašla iz garaže. Na putu su zastali na trenutak dok je ona gledala komandnu tablu.

Nije mogla da dođe do daha. Kazaljka je pokazivala da je rezervoar gotovo prazan.

Tako da su ostali. Ponovo. Kao i uvek.

Te noći, čuo je oca i majku u njihovoj sobi, ali ovoga puta to nisu bili zvuči besa. Umesto toga, čuo ih je kako se smeju i ljube; kasnije, čuo je majku kako teško diše i izgovara ime njegovog oca. Kada je ustao iz kreveta narednog jutra, njegovi roditelji su se grlili u kuhinji. Otac mu je namignuo dok gaje posmatrao kako spušta njegove ruke sve dok se nisu zaustavile na suknji njegove majke.

Video je kako je ona pocrvenela.

Ričard je otvorio oči. Ne, pomislio je, Džuli ne može ostati ovde. Ne ako ima nameru da živi život za koji je predodređena, život koji zaslužuje. On će je odvesti od svega toga.

Bilo je glupo od njega što je rekao bilo šta za medaljon. Glupo. Neće dozvoliti da se to ponovi.

Zadubljen u misli, jedva da je primetio zvonjavu telefona, ali ustao je na vreme da se javi pre nego što se uključi sekretarica.

Zastavši na trenutak, prepoznao je pozivni broj za Dejtonu na identifikaciji poziva i duboko udahnuo pre nego što se javio.

U tami spavaće sobe, uz glavobolju od alergije koja je besnela, Džuli je bacila rezervni jastuk na Pevača.

– Hoćeš li molim te da umukneš!, zajaukala je.

Pevač je ignorisao jastuk, stajao je kod vrata sobe, dahćući i režeći, očigledno tražeći od Džuli da ustane i pusti ga napolje da bi mogao, kako to samo psi mogu, da istraži okolinu. Hodao je kroz kuću poslednjih sat vremena, od spavaće sobe do dnevne sobe i nazad, a nekoliko puta je pritisnuo svoju vlažnu njušku uz nju, od čega bi ona poskočila.

Navukla je jastuk preko glave, ali to nije bilo dovoljno da priguši zvuk, a od pritiska glava ju je samo još više bolela.

– Nema ničega tamo, promumlala je. Noć je i imam glavobolju. Neću da ustanem iz kreveta.

Pevač je nastavio da reži. Nije to bilo zlokobno rezanje, niti podmuklo, nije to bio onaj zvuk koji bi ispuštao kad bi se pojavio čovek koji očitava električno brojilo ili – daleko bilo! – kada bi poštar pokušao da isporuči poštu. Bilo je to samo ono neverovatno dosadno mumlanje koje je bilo teško ignorisati.

Bacila je poslednji jastuk koji joj je ostao na njega. Pevač joj se osvetio tako što je tiho prešao preko sobe i gurnuo joj njušku u uvo.

Uspravila se u krevetu, brišući uvo prstom.

– To je to! Sad je dosta!

Pevač je mahnuo repom, izgledajući zadovoljno. Sad se stvari odvijaju u poželjnom pravcu. Hajde! Otkaskao je iz sobe, krećući se ispred nje.

– U redu! Hoćeš da ti dokažem da tamo nema ničega, ti ljudi psu?

Pošto je uz jaukanje protrljala slepoočnice, Džuli je ustala i kreveta i oteturala se do dnevne sobe. Pevač je već stajao kraj prozora; razmakao je zavese svojom njuškom i posmatrao je okolinu okrećući glavu s jedne u drugu stranu.

I Džuli je povirila, ali nije videla ništa.

– Vidiš? Ništa. Baš kao što sam ti i rekla.

Pevača to nije umirilo. Otišao je do vrata i stao ispred njih.

– Ako izađeš, nemoj da očekuješ da ću te ja čekati budna da se vratiš. Ako izađeš, izašao si. Ja se vraćam u krevet. Glava me zaista boli – iako je tebe baš briga za to.

Pevaču, činilo se, zaista nije bilo stalo.

Otvorila je vrata. Iako je očekivala da će Pevač odjuriti ka šumi, on to nije učinio. Umesto toga, izašao je na trem i dva puta zalajao pre nego što je spustio glavu i počeo da njuška. Kad je on to učinio, Džuli je prekrstila ruke i osvrnula se unaokolo.

Ništa. Nije bilo znakova da je bilo ko napolju. Izuzimajući žabe i zrikavce, bilo je tiho. Lišće je bilo mirno; ulica je bila prazna.

Zadovoljan, Pevač se okrenuo i vratio se u kuću.

– To je to? Naterao si me da ustanem iz kreveta samo zbog toga?

Pevač je podigao pogled prema njoj. Sve je čisto, kao da je govorio. Nema razloga za brigu. Sad možeš da se vratiš u krevet.

Džuli ga je namrgođeno pogledala pre nego što se vratila u spavaću sobu. Pevač nije krenuo za njom. Umesto toga, kad je bacila pogled preko ramena pri povratku u krevet, videla ga je kako sedi pored prozora, razmaknutih zavesa.

– Kako hoćeš, promumlala je.

U kupatilu, dok joj je u glavi i dalje bubnjalo, uzela je tilenol da bi mogla da zaspi.

Kada je on sat kasnije počeo da reži potmulo i da laje, ovoga puta izistinski, Džuli – koja je zatvorila vrata spavaće sobe i uključila ventilator u kupatilu – nije ga čula.

Narednog jutra, stojeći na prilazu kući pod suncem i nebom plavim toliko da je izgledalo veslačko, Džuli je nosila naočari za sunce. Ostaci noćasnje glavobolje su se zadržali, iako bol nije bio ni izbliza tako zaslepljujući kao tokom noći. Pevač je stajao pored nje dok je čitala poruku koju je našla zataknutu ispod brisača na džipu.

Džuli,

Moram da odem iz grada zbog jednog hitnog slučaja, tako da se nećemo videti nekoliko dana. Javiću ti se čim budem mogao. Neću prestati da mislim na tebe.

Ričard

Džuli je pogledala Pevača.

– Znači, sva ona buka bila je zbog ovoga?, pitala je, držeći poruku u ruci. Zbog Ričarda?

Pevač je izgledao samozadovoljno, onako kako samo on to zna. Vidiš, rekao sam ti da je neko bio ovde.

Od tilenoia se osećala pospano i letargično, uz kiselkasti ukus u ustima, tako da nije bila raspoložena za njegov superiorni stav. Nemoj to da mi radiš. Držao si me budnom satima. A i nije baš da ga ne poznaješ, tako da bi mogao da se pomiriš sa tim.

Pevač je frknuo i uskočio u džip.

– Čak nije ni prišao vratima.

Džuli je zatvorila zadnja vrata i sela na prednje sedište. U retrovizoru je videla kako je Pevač napravio jedan krug po zadnjem sedištu, a onda seo, okrenuvši joj leđa.

– Da, pa, i ja sam ljuta na tebe.

Na putu ka poslu, kad je ponovo bacila pogled na retrovizor, Pevač je i dalje bio okrenut leđima, a nije ni proturio glavu kroz prozor, puštajući da mu uši i jezik vijore na vetru kao što

je to obično činio. Čim je parkirala kola, Pevač je iskočio napolje. Iako ga je pozvala, nastavio je svojim putem, prelazeći ulicu i uputivši se prema garaži.

Psi.

Ponekad su, pomislila je, detinjasti kao i muškarci.

Mejbel je telefonirala i otkazivala mušterijama koje su tog dana imale zakazano kod Andree. Andrea neće doći, zato što je uzela još jedan slobodan dan iz ličnih razloga. Ovoga puta se bar javila, pomislila je Mejbel. Bez sumnje, kad dođe na posao imaće već neku neverovatnu priču da ispriča. Kada je poslednji put uzela slobodan dan iz ličnih razloga, tvrdila je da je na parking supermarketa Fud lajon videla Brusa Springstina i onda ga je pratila ceo dan pre nego što je shvatila da to nije on. Činilo se da se ni u jednom trenutku nije upitala zašto bi se Brus Springstin zatekao na parking supermarketa Fud rajon u Svansborou.

Kad je začula zvonce iza leđa, Mejbel se okrenula i ugledala Džuli. A kad je ispružila ruku prema kutiji keksa za pse milk boun, primetila je da je Džuli došla sama.

– Gde je Pevač?, pitala je Mejbel.

Džuli je spustila tašnu na policu kraj njenog radnog mesta. Valjda je otišao da obiđe Majka.

– Ponovo?

– Posvađali smo se.

Rekla je to na isti onaj način kao kada bi se posvađala sa Džimom i Mejbel se nasmejala. Jedino Džuli nije shvatala koliko je to drugim ljudima bilo smešno.

– Posvađali ste se, je l'?, rekla je Mejbel.

– Da, tako da pretpostavljam da je sad otišao da se duri. Kao da me kažnjava što imam petlju da vičem na njega. Ali, zaslužio je.

– Aha, rekla je Mejbel. Dakle, šta se dogodilo?

Džuli je rekla Mejbel šta se dogodilo prethodne noći.

– Ostavio ti je poruku da bi se izvinio?, itala je Mejbel.

– Ne, izvinio mi se juče kad sam došla kući. Poruku je ostavio samo da bi me obavestio da će biti van grada nekoliko dana.

Iako je Mejbel htela da pita kako je prošlo izvinjenje, bilo je očigledno da Džuli nije raspoložena da priča o tome. Mejbel je vratila kutiju sa keksom u ormar i bacila pogled ka Pevačevom ćebet u ćošku.

– Nekako izgleda prazno ovde bez njega, rekla je. Kao da je neko odneo kauč ili tako nešto.

– Ma vratiće se on brzo. Znaš dobro kakav je.

Na njihovo iznenađenje, međutim, ni osam sati kasnije Pevač se nije vratio.

– Pokušao sam da ga vratim nekoliko puta, rekao je Majk, izgledajući isto onako zbunjeno kao što se Džuli osećala. Ali nije hteo da krene napolje za mnom, bez obzira na to koliko bih ga dozivao. Čak sam pokušao da ga podmitim sa sušenom govedinom, ali nije hteo da izađe iz radionice. Padalo mi je na pamet da ga izvučem odavde, ali mi se činilo da mi to ne bi dozvolio.

Džuli je pogledala Pevača. On je sedeo pored Majka, posmatrajući Džuli, glave nakrivljene u stranu.

– Jesi li još uvek ljut na mene, Pevaču?, pitala ga je. Je l' to u pitanju?

– Zašto bi bio ljut na tebe?

– Posvađali smo se! – Oh, rekao je.

– Nastavićeš tu da sediš, ili ćeš doći kod mene?, pitala je.

Pevač se oblizao, ali se nije pomerio.

– Pevaču, dođi, komandovala mu je. Pevač je ostao na istom mestu. K nozi.

Iako mu tu vrstu komande nikada nije uputila, nije znala šta bi drugo rekla i baš kad se činilo da počinje da se nervira, Majk je mahnuo rukom.

– Hajde, Pevaču. Pre nego što upadneš u još veću nevolju.

Na Majkovu komandu, Pevač je ustao i, nerado, činilo se, prišao Džuli. Ona se podbočila rukama.

– Znači, sad slušaš Majka?

– Nemoj mene da kriviš, rekao je Majk, pokušavajući da zvuči kao nevinašce. Ja nisam ništa uradio.

– Ne krivim tebe. Samo ne znam šta ga je spopalo u poslednje vreme. Pevač je seo pored nje i pogledao je. Nego, šta je radio ovde ceo dan?

– Spavao je, ukrao mi je sendvič sa ćurctinom kad sam ustao da uzmem neko piće, išao je iza radionice da obavi svoje poslove. Kao da se uselio ovde na jedan dan.

– Da li ti se činio čudnim?

– Ne. Uopšte. Osim toga što je vreme provodio ovde, činio mi se sasvim u redu.

– Nije bio ljut?

Majk se počeošao po glavi, znajući da ona to posmatra kao ozbiljno pitanje. Pa, da budem iskren, nije mi ništa pominjao, bar ne meni. Hoćeš da odem da pitam Henrija? Možda su njih dvojica razgovarali dok sam ja bio napolju ili tako nešto.

– Je T se ti to meni podsmevaš? Ne, nikako. Ti znaš da ja nikad ne bih učinio tako nešto.

– Dobro je. Pošto sam gotovo izgubila psa zbog nekoga drugog, sad baš i nisam u raspoloženju za šale.

– Nisi ga izgubila. Bio je sa mnom.

– Da. I sad mu se ti više sviđaš.

– Možda mu jednostavno nedostajem. Ja brzo stvaram zavisnost, znaš?

Prvi put otkad je došla Džuli se nasmejala. Jelda?

– Šta da kažem? To je prokletstvo.

Džuli se nasmejala. Mora da je teško biti ti.

Majk je odmahnuo glavom, pomislivši kako je Džuli prelepa.

– Ne možeš ni da zamisliš.

Sat vremena kasnije, Džuli je stajala iznad sudopere u kuhinji, hrabro držeći kuhinjske krpe koje je hitro obmotala oko polomljene česme, trudeći se iz petnih žila da zaustavi mlaz vode koji je eksplodirao prema plafonu kao kućni gejzir. Zgrabila je još jednu krpu, dodala je na već upotrebljene, zatim je pojačala stisak, što je donekle smanjilo mlaz. Na nesreću, bila je sva mokra od vode.

– Možeš li mi doneti telefon?, povikala je, držeći bradu visoko podignutu da bi sprečila da je voda porpska po licu.

Pevač je otišao do dnevne sobe; trenutak kasnije, rukom koja joj je bila slobodna, Džuli je uzela bežični telefon iz njegovih usta. Pritisnula je prvo dugme na opciji zabrzno biranje. :

Majk je sedeo na kauču, jeo je doritos čips, prsti su mu bili prekriveni narandžastim prahom, a konzervu piva držao je zaglavlenu između nogu. Uz bigmek koji je kupio (i pojeo) na putu kući, to mu je bila večera. Na kauču pored njega stajala je gitara, a, kao i uvek, kada bi završio sa sviranjem, zatvorio je oči i zavalio se unazad, zamišljajući Kejti Kurik kako opisuje sledeću scenu publici pred malim ekranima nacionalne televizije:

– Ovo je najnestrpljivije iščekivani koncertni događaj godine, govori Kejti, sva ushićena. Jednim jedinim albumom Majki Haris je zapalio muzički svet. Njegov prvi album je već rasprodat u više primeraka nego što je bio slučaj sa Bitlsima i Elvisom kada se njihove karijere sabere, a očekuje se da će ovaj koncert koji prenosi televizija imati najbrojniju publiku u istoriji. Prenosi se istovremeno širom planete i gleda ga nekih tri milijarde ljudi, a procenjuje se da se publika na samom koncertu približava broju od dva miliona. Ovo je istorijski trenutak, ljudi.

Osmehujući se, Majk je ubacio još jedan čips u usta. O, da, pomislio je. O, da.

– Možete da čujete publiku iza mene kako uzvikuje njegovo ime. Neverovatno je na koliko ljudi je uticao. Ljudi mi prilaze čitav dan i govore mi kako je Majki Haris svojom muzikom izmenio njihove živote... A evo i njega!

Kejtin glas se gubi kako publika kreće napred i eksplodira u zaglušujući aplauz. Majk izlazi na scenu, držeći svoju gitaru.

On pogledom prelazi preko mase. Publika ludi; zvuk probija bubne opne. Zasipaju ga ovećem dok se kreće prema mikrofona. Žene i deca su u transu. Muškarci, boreći se sa svojom ljubomorom, žele da su kao on. Kejti samo što ne padne u nesvest.

Majk kuca o mikrofona, pokazujući da je spreman da počne i publika se odjednom utiša. Oni iščekuju, ali on ne počinje odmah sa svirkom. Sekunde prolaze, još sekundi i sad se publika već trese od grozničavog iščekivanja, ali on i dalje pušta da napetost raste.

I raste dok ne postane gotovo nepodnošljiva. Publika to oseća, Kej ti to oseća. Milijarde ljudi koji gledaju televiziju to osećaju.

Oseća to i Majk.

Na kauču, on pušta da ga njihovo obožavanje preplavi, a ruku drži u kesu doritos čipsa.

O, da...

Kada je telefon na stočiću pored njega iznenada zazvonio kao alarm, Majk se trgnuo iz maštanja i poskočio je; ruka mu je poletela na gore, izazvavši vulkansku erupciju čipsa u svim pravcima i prosuvši mu pivo u krilo. Instinktivno, krenuo je rukom da obriše pivo, ali od toga su mu samo ostale narandžaste pruge među nogama.

– Sranje, rekao je, spuštajući pored sebe praznu konzervu i kesu čipsa. Jednom rukom je dohvatio telefon, dok je drugom pokušavao da obriše fleku od piva. Napravilo se još narandžastih pruga. Ma daj, rekao je, prekini. Telefon je još jednom zazvonio pre nego što je on uspeo da se javi. Halo?

– Hej, Majk, rekla je Džuli, zvučeći uspaničeno. Jesi li zauzet?

Tkanina je nastavila da upija pivo, a on se lagano promigoljio nadajući se da će mu biti udobnije. To mu nije ništa pomoglo – umesto toga, pivo je dospelo do zadnje strane njegovih pantalona. E, sad, pomislio je, to je jedan gadan osećaj bez koga sam mogao da prođem.

– Ne baš.

– Zvučiš odsutno.

– Izvini zbog toga. Upravo sam imao malu nesreću koja je povezana sa mojom večerom.

– Molim?

Majk je dohvatio kesu i počeo da steplja čips sa gitare. Nije ništa ozbiljno, rekao je. Biće u redu. Pa, šta ima?

– Potreban si mi.

– Stvarno? Dok mu je ego rastao, na trenutak je zaboravio na nered u kome sedi.

– Česma mi je eksplodirala.

– O, rekao je, a ego mu je splasao istom brzinom kojom je i narastao. Kako se to desilo?

– Otkud ja znam?

– Jesi li je cimala ili tako nešto?

– Ne. Samo sam pokušala da je upotrebim.

– Je l' i pre toga bila u lošijem stanju?

– Zaista ne znam – ali, da li dolaziš ili ne?

Doneo je momentalnu odluku. Prvo moram da presvučeni pantalone.

– Molim?

– Nema veze. Biću tu za pet minuta – moram da svratim do radnje da ti uzmem novu česmu.

– Neće ti trebati dugo za to, zar ne? Stojim ovde i držim krpnu na česmi, a ide mi se u WC. Ako prekrstim noge još malo jače, polomiću kolena.

– Stižem.

Žureći da se obuče i izađe iz kuće, uz iščekivanje da ponovo vidi Džuli, pao je samo jednom dok je navlačio pantalone.

To mu se činilo sasvim razumnim kad se uzmu u obzir okolnosti.

– Džuli?, povikao je Majk kad je ušao u kuću.

Džuli je iskrivila vrat, popustivši malo stisak oko krpa.

– Ovde sam, Majk. Nego, čini mi se da se nešto desilo. Kao da više ne curi voda.

– Ja sam upravo zatvorio ventil za vodu napolju. Sad bi trebalo da je sve u redu.

Majk je provirio u kuhinju i jedna reč mu je odmah pala na pamet: grudi. Džuli je, mokra do tačke kad je on jasno mogao da vidi obrise njenih grudi, izgledala kao da su je pod svoje uzeli nestašni momci tokom letnjeg raspusta, oni za koje je pijenje potoka piva i takmičenje Miš mokre majice najsvetlija tačka njihovog postojanja.

– Nemaš pojma koliko cenim što si došao, rekla je Džuli. Otresla je vodu sa ruku i odmotala krpe sa česme.

Majk jedva da ju je čuo. Ne bulji u njene grudi, rekao je sebi, šta god da radiš, ne bulji u njene grudi. Jedan džentlmen nikada ne bi buljio. Jedan prijatelj to ne bi činio. Čučajući, otvorio je kutiju sa

Pevač je seo pored njega i onjušio kutiju, kao da traži neku poslasticu.

Nije to ništa, promumlao je.

Džuli je počela da odmotava krpe jednu po jednu. Nadam se da te nisam prekinula u nečemu važnom.

– Ma, ne brini za to.

Džuli je odvojila svoju majicu od kože i pogledala u njega. Jesi li dobro?, pitala ga je.

Majk je počeo da traži vodoinstalaterski ključ – dugačku, tanku alatku kojom se može doći do zavrtnja na nepristupačnim mestima.

– Dobro sam. Zašto?

– Ponašáš se kao da si uznemiren.

– Nisam uznemiren.

– Nećeš ni da me pogledaš.

– Ne buljim u tebe.

– To sam upravo i rekla.

– Oh.

– Majk?

– Evo ga!, rekao je iznenada, zahvaljujući se Bogu na prilici da promeni temu. Nadao sam se da sam ga tu i ostavio.

Džuli je nastavila da zuri u njega, zbunjena. Mislim da ću otići da se presvučem, rekla je na kraju.

– Dobra ideja, promumlao je Majk.

Zadatak koji je bio pred njim pružio je Majku nešto na šta će se oncentrisati i on je odmah prionuo na posao, makar da time samo izbaci Džulinu sliku iz misli.

Rasuo je po podu nekoliko peškira koje je našao u ormaru. Ispraznio ormarić ispod sudopere, slažući sa obe strane njegovih vrata srecistava za čišćenje. Kad se Džuli vratila, već je skoro bio gotov. Obe noge su mu bile mokre; uprkos peškirimu.

Pevač je ležao pored njega zavučene u taj mračni prostor ispod obojice.

– Oces li da prestaneš da dahćeš?, požalio se Majk. ..

Pevač je ignorisao tu primedbu, a Majk je izdahnuo, trudeći se da diše na usta.

– Ozbiljan sam. Smrdi ti iz usta.

Pevač je mahnuo repom gore-dole.

– I napravi mi malo mesta, hoćeš li? Smetaš mi.

Džuli ga je videla kako gura ili, bolje rečeno, pokušava da odgurne Pevača, bez mnogo uspeha. Pošto joj je bilo hladno, obukla je farmerke i tanak džemper. Kosa joj je i dalje bila mokra, iako ju je očešljala i zagladila od lica.

– Kako ide tamo dole?, pitala je.

Na zvuk njenog glasa, Majk je podigao glavu, tresnuvši je o donji deo sudopere. Pevač mu je disao za vrat, a od mirisa njegovog vrelog daha išle su mu suze na oči.

– Dobro je. Skoro sam gotov.

– Već?

– Nije to teško – treba samo odvrnuti nekoliko navoja i česma spadne. Nisam znao kakvu bi česmu htela, pa sam uzeo onu koja liči na tvoju staru. Nadam se da je to u redu.

Bacila je pogled na nju. Dobro je.

– Zato što mogu da odem i zamenim je za neku drugu. Nije problem.

– Ne – dok god radi, savršena je.

Videla je kako rukom ponovo počinje da okreće ključ i na sopstveno iznenađenje, uhvatila je sebe kako odmerava vretenaste mišiće na njegovoj podlaktci dok je radio. Trenutak kasnije, začulo se nekakvo kuckanje i nešto je palo na dno ormarića.

– Evo je, rekao je.

Izvukao se ispod sudopere i, videvši da se presvukla, osetio je kako postaje opušteniji. Lakše je tako. Manje preteče. Manje grudi. Ustao je i podigao staru česmu, pružajući joj je.

– Baš si je uništila, rekao je, pokazujući razjapljenu rupu na vrhu. Čime si je otvarala, čekićem?

– Ne, dinamitom.

– Možda bi trebalo sledeći put da staviš malo manje.

Ona se osmehnula. Znaš li šta nije bilo u redu?

– Jednostavno je stara, pretpostavljam. Verovatno je to prvobitna česma ugrađena u ovu kuću. To je jedna jedina stvar koju ovde nisam morao da menjam, ali verovatno je trebalo da je proverim kada sam ti poslednji put popravljao odvod.

– Znači, ti kažeš da je to tvoja greška?

– Ako ti tako kažeš, rekao je. Mislim, ako ćeš se zbog toga osećati bolje. Ali, daj mi još par minuta i namestiću da sve funkcioniše kako treba, u redu?

– Naravno.

Namontirao joj je novu česmu, zavukao se ponovo ispod sudopere i povezao ju je. Onda je, izašvši iz kuhinje, nestao napolju na trenutak, a Pevač ga je pratio u stopu. Pošto je ponovo otvorio ventil za vodu, vratio se unutra i probao je novu česmu, proveravajući da opet negde ne curi.

– Izgleda da je sve u redu.

– I dalje mi se čini da ti to sve isuviše lako izvodiš, rekla je. Pre nego što si došao, pitala sam se kog ću vodoinstalatera pozvati ako ti to ne budeš mogao da popraviš.

Majk se pravio da je uvreden. Ne mogu da verujem da si posle svih ovih godina mogla i da pomisliš na tako nešto.

Džuli se nasmejala kad je on čučnuo i počeo da vraća sva sredstva za čišćenje na mesto.

– O, ne, ne moraš – pusti mene, rekla je, čučnuvši pored njega. Mogu i ja nešto da uradim.

Dok su sklanjali stvari, Džuli je nekoliko puta osetila kako se njegova ruka očešala o njenu i pitala se zašto je to uopšte primetila. Minut kasnije, ormarić je bio zatvoren, a peškiri skupljeni na gomilu, iako se voda i dalje cedila sa njih. Izašla je iz kuhinje na trenutak da bi ih odnela do prostorije gde je stajala mašina za veš, a Majk je sklonio svoj alat, Kada se vratila, uputila se pravo ka frižideru.

– Ne znam za tebe, ali meni je potrebno pivo posle ovolikog uzbuđenja večeras. Hoćeš li i ti jedno?

– Vrlo rado.

Džuli je uzela dve boce kors lajta i pružila jednu Majku. Pošto je odvrnula zatvarač, kucnula je svojom bocom o njegovu.

– Hvala ti što si došao. Znam da sam to već rekla, ali moram da ponovim.

– Hej, odgovorio je Majk, pa prijatelji valjda za to i služe, zar ne?

– Hajde, rekla je Džuli, zamahnuvši flašom, hajde da sednemo na trem dok pijemo. Isuviše je lepo da bismo ostali unutra.

Krenula je prema vratima, a onda je odjednom stala. Čekaj – jesi li rekao da si već večerao? Mislim, kad sam ti telefonirala?

– Zašto?

– Zato što umirem od gladi. Uz svu gužvu, nisam stigla da jedem. Jesi li raspoložen da podelimo piću?

Majk se nasmejao. To zvuči sjajno.

Džuli je krenula ka telefonu i. dok se kretala, Majk se zapitao da li postoji mogućnost da mu završetak te večeri nekako slomi srce.

– Sa šunkom i ananasom?, doviknula mu je.

Majk je progutao knedlu. Kako god ti hoćeš, meni je svejedno.

Sedeli su u stolicama za ljuljanje na tremu, njihova koža odavala je vrelinu koja je nestajala na prijatnoj temperaturi večeri, zrikavci su brujali, a komarči su kružili oko mreža. Sunce se konačno izgubilo iz vidokruga, a njegovi poslednji zraci su se reflektovali na horizontu i blistali među drvećem.

Džulinu kuću, koja je stajala na placu površine četrdeset ari, sa strane i od pozadi okruživali su prazni placevi obrasli šumom, tako da je, kada je želela da bude sama, trem bio mesto na koje je odlazila. To je takođe bio razlog zašto su ona i Džim uopšte i kupili kuću. Oboje su oduvek sanjali da imaju stariju kuću sa elegantnim tremom koji je čitavu okružuje. Iako je kuća bila u takvom stanju da su jo popravke bile očajnički potrebne, dali su ponudu za nju istog dana kada su je prvi put videli.

Pevač je dremao na tremu blizu stepenica, otvarajući s vremena na vreme jedno oko, kao da hoće da se pobrine da mu ništa ne promakne. Na svetlosti koja je slabila, crte Džulinog lica poprimile su blede odsjaj.

– Ovo me podseća na trenutak kada smo se prvi put sreli, rekao je Majk, osmehujući se. Sećaš li se toga kada nas je Mejbel sve pozvala kod nje da bismo mogli da te upoznamo?

– Kako bih mogla da zaboravim? To je bio jedan od najstrašnijih trenutaka u mom životu.

– Ali mi smo svi tako fini.

– Ja to nisam znala. Tada ste svi vi za mene bili stranci. Nisam imala pojma šta da očekujem.

– Čak ni od Džima?

– Naročito od njega. Bilo mi je potrebno dugo vremena da shvatim zašto je učinio to što je učinio za mene. Mislim, nikad nisam srela nekoga kao što je on i bilo mi je teško da poverujem da na svetu ima ljudi koji su jednostavno... dobri. Mislim da sa njim nisam ni progovorila te večeri.

– Nisi. Sutradan mi je on to i rekao.

– Rekao ti je?

– Nije mislio ništa loše. A, u svakom slučaju, unapred nam je kao da ne očekujemo da ćeš ti mnogo govoriti. Rekao je da si pomalo stidljiva.

– Nije.

– Rekao je da si tiha.

Nasmejala se. Opisivali su me na razne načine, ali tiha nije jedan od njih.

– Pa, mislim da je to rekao samo da bismo ti mi dali šansu. Nije da je nama zaista bio potreban neki izgovor. Činjenica da si se dopala i njemu i Majbel za nas je bila dovoljna.

Džuli je zastala na trenutak, izgledajući gotovo tužno. – I dalje mi je ponekad teško da poverujem da sam ovde, rekla je.

– Zašto?

– Zbog toga kako su se stvari odvijale. Mislim, ja nikada nisam čula za Svansboro dok ga Džim nije pomenuo, a evo me kako, dvanaest godina kasnije, još boravim ovde.

Majk ju je pogledao preko vrha boce piva. Zvučiš kao da bi htela da odeš odavde.

Džuli je podvukla jednu nogu ispod sebe. Ne. Nikako. Sviđa mi se ovde. Mislim, jedno kratko vreme nakon Džimove smrti pomišljala sam da bi trebalo da odem i počnem iz početka na nekom novom mestu, ali jednostavno nikad nisam to ostvarila. A i pored toga, gde bih otišla? Nije baš da sam želela da ponovo živim negde blizu majke.

– Jesi li razgovarala sa njom skoro?

– Nisam već nekoliko meseci. Zvala me je za Božić i rekla mi je da bi htela da dođe da me poseti, ali od tad mi se nije javila. Mislim da je to rekla samo da bih joj ja ponudila da platim put ili tome slično, ali ja nisam imala nameru to da učinim. To bi samo otvorilo stare rane.

– Znam da to mora da je teško.

– Ponekad jeste. Ili je bar bilo. Ali ja zaista sebi više ne dozvoljavam da o tome puno razmišljam. Kada sam počela da izlazim sa Džimom, htela sam da stupim u kontakt sa njom, tek toliko da joj kažem da se kod mene sve sredilo. Pretpostavljam da mi je bilo potrebno njeno odobrenje, znaš? Čudno je što mi je bilo stalo do toga, ali koliko god da je razočarala kao majka, to mi je i dalje bilo važno.

– Ali više nije?

– Ne toliko. Nije se pojavila na venčanju, nije se pojavila ni na sahrani. Posle toga, ja sam nekako odustala. Mislim, nisam neprijatna prema njoj kad me nazove, ali nema tu mnogo emocija. Isto je kao da pričam sa nekim strancem.

Dok je govorila, Majk je zurio u senke oko drveća koje su postajale sve tamnije. U daljini, mali slepi miševi na trenutke su se pojavljivali, a onda nestajali, kao da tamo nikada nisu ni bili.

– Henri me uglavnom izluđuje, a i moji roditelji su ćaknuti kao i on, ali lepo je znati da su tu da mi pruže podršku. Ne znam šta bih radio bez njih. Ne znam da li bih preživeo sam kao što si ti to uspeła.

Ona ga je pogledala. Preživeo bi. Pored toga, ja nisam baš sasvim sama. Imam Pevača i imam prijatelje. To mi je za sada dovoljno.

Majk je hteo da upita kako se Ričard uklapa u tu sliku, ali je odlučio da to ne čini. Nije hteo da pokvari atmosferu. Niti je hteo da pokvari ono lagano, opušteno osećanje koje je imao pošto je skoro ispio celo pivo.

– Mogu li nešto da te pitam?, rekla je Džuli.

– Naravno.

– Šta se uopšte desilo sa Sarom? Mislila sam da ste vas dvoje imali nešto posebno, a onda ste odjednom prestali da se viđate.

Majk se promeškoltio u stolici. Oh, ma znaš...

– Ne, ne baš. Nikada mi nisi ispričao zašto ste raskinuli.

– Nema šta ni da se priča.

– To mi uvek kažeš. Ali, šta se zaista desilo?

Majk je dugo ćutao pre nego što je odmahnuo glavom. Ne želiš da znaš.

– Šta je uradila? Prevarila te je?

Kad joj Majk na to nije odgovorio, Džuli je odjednom shvatila da je njena pretpostavka tačna.

O, Majk, žao mi je.

– Da, i meni. Ili mi je bar bilo žao. Bio je to neki tip s posla. Bjesova kola bila su parkirana ispred njene kuće kad sam ja svratio jednog jutra.

– Šta si uradio?

– Misliš – da li sam pobesneo? Naravno. Ali, da budem iskren, to nije u celosti bila njena krivica. Ja nisam bio baš najpažljiviji dečko. Pretpostavljam da se osećala zanemarenom. Uzdahnuo je, protrljavši lice rukom. Ne znam – pretpostavljam da je deo mene znao da to neće potrajati, tako da sam možda i prestao da se trudim. A onda se nešto moralo dogoditi.

Ni jedno ni drugo nije progovorilo nekoliko trenutaka, a onda je Džuli, primetivši da mu je boca gotovo prazna, pokazala prema pivu.

– Da li ti je potrebno još jedno?

– Verovatno, rekao je.

– Dobićeš ga.

Ustala je, a Majk je malo pomerio stolicu da bi ona mogla da prođe, posrprtrajući je dok se vrata nisu zalupila za njom. Nije mogao a da ne primeti kako joj farmerke dobro stoje.

Odmahnuo je glavom, terajući sebe da izbacii to iz misli. Sad nije vreme za to. Da večeraju jastoga i piju vino, možda, ali pića i pivo? Ne, ovo je samo obično veče. Onako kako je bilo nekad – pre nego što je sebi dopustio nešto tako blesavo poput toga što se zaljubio u nju.

I dalje nije bio siguran kada se tačno to desilo. U nekom trenutku nakon Džimove smrti, to je znao. Ali nije mogao preciznije da utvrdi vreme. Nije to bilo kao da mu se odjednom rasvetlilo pred očima; više je ličilo na izlazak sunca, kada nebo postaje sve svetlije i svetlije, gotovo neprimetno, kad odjednom shvatiš da je već jutro.

Kada se Džuli vratila, pružila mu je bocu i ponovo sela na svoje mesto.

– Džim je to govorio, znaš?

– Šta?

– Verovatno. Kad bih ga pitala hoće li još jedno pivo. To pokupio od tebe?

– Verovatno.

Ona se nasmejala. Da li i dalje misliš na njega?

Majk je klimnuo glavom. Stalno.

– Siguran sam da je tako. On je bio dobar momak – sjajan momak. Nisi mogla bolje da prodeš. A on mi je govorio da ni on nije mogao bolje da prođe.

Zavalila se u svojoj stolici, razmišljajući o tome koliko joj se dopalo to što je rekao. – I ti si dobar momak.

– Da. Ja i još milion ovakvih. Nisam kao Džim.

– Nego šta nego jesi. Obojica ste iz istog gradića, imali ste iste prijatelje, voleli ste da radite iste stvari. U velikoj meri ti i on ste više ličili na braću nego ti i Henri. Osim, naravno, činjenice da Džim nikada ne bi mogao da popravi tu česmu. Nije umeo ništa da popravi.

– Pa ni Henri ne bi mogao da je popravi.

– Stvarno?

– Ne. Henri bi mogao. Ali ne bi to uradio. Ne voli da prlja ruke.

– To je čudno ako se uzme u obzir činjenica da ste vas dvojica vlasnici automehaničarske radionice.

– Pričaj mi o tome. Ali meni to ne smeta. Da budem iskren, meni se ono što ja radim mnogo više sviđa nego onaj deo posla koji on obavlja. Nisam veliki ljubitelj papirologije.

– Znači, pretpostavljam, nikada ne bi radio kao bankarski činovnik koji odobrava zajmove?

– Kao Džim? Nema šanse. Čak i kad bih nekako, na prevaru, uspeo da dobijem taj posao, mislim da ne bih izdržao ni nedelju dana. Ja bih dao zajam svakome ko bi se pojavio na vratima kancelarije. Nisam baš dobar kad treba reći ne nekome kome je nešto zaista potrebno.

Ona je ispružila ruku i dotakla njegovu. Stvarno, ma šta mi reče?

On se nasmejao jer je odjednom ostao bez teksta, želeći svim srcem da taj dodir traje zauvek.

Pića je stigla nekoliko minuta kasnije. Bubuljičavi tinejdžer sa naočarima sa debelim, crnim okvirom neverovatno dugo je buljio u račun dok nije uz mucanje saopštio koliki je iznos.

Majk je posegao za novčanikom kad ga je Džuli odgurnula s puta, držeći u ruci svoj novčanik.

Nema šanse. Ja plaćam ovog puta. Ali ja ću pojesti više.

Možeš i ćelu da je pojedješ ako hoćeš. I dalje ja plaćam. Pre nego što je mogao ponovo da se pobuni ona je raznosaču dala novac, rekavši mu da zadrži kusur, a onda je unela kutiju u kuhinju.

– Ješćemo sa papirnih tanjira. u redu?

– Ja stalno jedem sa papirnih tanjira.

– Znam, rekla je, namignuvši mu. – I ne mogu ti opisati koliko mi je žao zbog toga.

Narednih sat vremena jeli su zajedno, razgovarajući tiho na onaj dobro poznati način kako su to uvek činili. Razgovarali su o Džimu i o uspomenuama, a onda su promenili temu i počeli da pričaju o događajima iz grada i o poznanicima. S vremena na vreme, Pevač bi zacvileo, kao da se oseća zapostavljeno i Majk bi mu onda dobacio parče korice ne prekidajući razgovor.

Kako se veče polako približavalo kraju, Džuli je uhvatila sebe kako duže nego obično gleda Majka pravo u oči. To ju je iznenadilo. Nije da je on uradio ili rekao nešto neuobičajeno otkad je došao; nije da su sedeli na tremu i delili večeru kao da je veče bilo unapred planirano.

Ne, nije bilo razloga da se ona te večeri oseća drugačije, ali činilo se da ona to ne može da kontroliše. Niti, shvatila je, ona želi da to prestane, iako je to osećanje takode besmisleno. U patikama i farmerkama, nogu podignutih na ogradu, raščupane kose, sladak je na onaj uobičajeni način. No, ona je toga oduvek bila svesna, čak i pre nego što je počela da izlazi sa Džimom.

Druženje sa Majkom, shvatila je, ni malo ne liči na njene skorašnje izlaske sa muškarcima, uključujući i protekli vikend sa Ričardom. Tu nema nikakvih pretenzija, nikakvih skrivenih značenja u rečenicama koje su izgovorene, nikakvih detaljnih planova da se impresionira ta druga osoba. Iako je uvek bilo opušteno družiti se sa Majkom, odjednom je shvatila da je u nekoliko proteklih, haotičnih nedelja, zaboravila koliko u tome zaista uživa.

To je ono u čemu je najviše uživala i dok je bila udata za Džinia. Nisu je opčinjavale samo opojni naleti emocija kada bi vodili ljubav; čak više od toga, volela je lenjo jutarnje izležavanje dok bi ci tali novine u krevetu i pili kafu, ili hladna decembarska jutra kad bi sadili lukovice u bašti, ili sati koje su provodili cunjajući kroz razne prodavnice, birajući nameštaj za spavaću sobu, raspravljajući o tome koje su prednosti trešnjevog drveta, a koje javora. To su bili trenuci kada je osećala najveće zadovoljstvo, kada je konačno dopustila sebi da poveruje u nemoguće. To su bili trenuci kada je ceo svet izgledao kako treba.

Prisećajući se tih stvari, Džuli je posmatrala Majka kako jede, smešeći se blago uglovima usana. Borio se sa dugačkim parčićima sira koji su se razvlačili od njegovih usta do parcela piće, čineći da to izgleda teže nego što u stvari jeste. Pošto bi zagrizao parče, ponekad bi se naglo uspravio i mučio bi se sa tim zalogajem, služeći se prstima da bi pridržao nadev i sprečio ga da sklizne ili da bi zaustavio paradajz sos od curenja. Onda bi, smejući se sam sebi, obrisao lice sa salvetom, mumlajući nešto u stilu: Ovim sam zamalo upropastio košulju. To što on sam nije uzimao sebe isuviše ozbiljno i što mu nije smetalo ni kad bi se ona tako postavila, raznežilo ju je prema njemu na način koji ju je podsetio na to kako je zamišljala da se stari parovi osećaju kad sede na klupi u parku držeći se za ruke. To joj je i dalje bilo u mislima kada je nakon nekoliko minuta pošla za njim u kuhinju, dok su oboje nosili ostatke večere sa sobom, i posmatrala ga kako nalazi celofan u fioci pored rerne, a da na mora ni da pita gde je. Dok se bavio umotavanjem piće i dok ju je smeštao u frižider, a onda se automatski uputio prema kesi za smeće i primetio da je puna, zastao je na trenutak, samo na

trenutak, kada joj se učinilo da se ta scene ne odvija sada, već u budućnosti, samo jedno obično veče u nizu takvih zajedničkih večeri.

– Mislim da smo sve sklonili, rekao je Majk, osvrćući se po kuhinji.

Zvuk njegovog glasa prenuo je Džuli i ona je osetila kako su joj se obrazi blago zarumeneli.

– Izgleda da je tako, složila se. Hvala ti što si mi pomogao da sve raspremim.

Jedan dug trenutak prošao je u ćutanju i Džuli je iznenada začula onaj isti refren koji je obeležio njen život u poslednjih nekoliko godina, kao da je neko pustio ploču. Veza sa Majkom? Nikako. Nema šanse.

Majk je sklopio ruke. prekidajući njene misli pre nego što su mogle da odu dalje.

– Verovatno bi trebalo da pođem. Sutra moram rano da ustanem.

Klimnula je glavom. Pretpostavila sam. I ja bih uskoro trebalo da legnem. Pevač me je držao budnom prošle noći satima.

– Šta je radio?

– Cvileo je, režao, lajao, šetao se po kući... radio je sve što je mogao da bi me nervirao.

– Pevaču? Šta se dešava?

– O, Ričard je svratio prošle noći. Znaš kakav je Pevač kad su nepoznati ljudi u pitanju.

Bio je to prvi put da je Ričardovo ime pomenuto te večeri i Majk je odjednom osetio kako mu se nešto u grlu steglo, kao da ga neko priiska palcem.

– Ričard je prošle noći bio ovde?, pitao je.

– Ne – ne u tom smislu. Nismo izašli zajedno, ništa tako. Samo je svratio da ostavi poruku na mojim kolima da bi me obavestio da će biti van grada.

– Tako, rekao je Majk.

– Nije to ništa, rekla je Džuli, odjednom osetivši potrebu da razjasni stvari.

– A u koje vreme je to bilo?, pitao je Majk.

Džuli se okrenula ka satu na zidu, kao da mora da proveri položaj kazaljki da bi se setila.

– Pretpostavljam oko dva. Bar je tada Pevač počeo, ali, kao što već rekoh, to je potrajalo. Zašto?

Majk je stisnuo usne, pomislivši: Pevač je režao sve vreme?

– Pretpostavljam da se jednostavno pitam zašto nije ostavio poruku pre nego što je otišao ujutru, rekao je.

Džuli je slegla rameim. Nemam pojma. Možda nije imao vremena.

Majk je klimnuo glavom, pitajući se da li da kaže nešto više, a onda je na kraju ipak odlučio da ćuti. Umesto toga, pokupio je svoju kutiju sa alatom i česmu koju je zamenio, ne želeći da se veče završi nečim što bi moglo da se razume na pogrešan način. Koraknuo je unazad.

– Slušaj...

Džuli je prošla prstima kroz kosu, primećujući po prvi put jedan mali mladež na njegovom obrazu koji je izgledao gotovo kao ukras, kao da ga je tu postavio neki šminker radi efektnosti. Zašto je, zapitala se, to sada primetila?

– Znam, moraš da ideš, rekla je, prekidajući misao.

Majk se premestio sa noge na nogu. Neznajući šta drugo da kaže, podigao je česmu u vis.

– Pa. hvala ti što si me pozvala zbog ovoga. Verovala ili ne, drago mi je da jesi. Divno sam se proveo večeras.

Pogledi su im se sreli i ukrstili na trenutak pre nego što je Majk okrenuo glavu. Džuli je osetila kako izdiše – nije ni bila svesna da je zadržala dah – i uprkos svemu zatekla je sebe kako pogledom prelazi preko Majka dok se on kretao prema vratima. Farmerke su mu bile pripijene oko zadnjice i osetila je kako su joj se obrazi ponovo zarumeneli, a krv je jurnula na površinu kao mulj kad se digne sa dna seoskog jezerceta.

Podigla je oči iznenada na gore kad je Majk okrenuo kvaku. Na trenutak, osećala se kao da posmatra nekoga na zabavi na drugom kraju sobe pune ljudi, nekoga koga nikada ranije nije videla. U bilo kojoj drugoj situaciji, u bilo kom drugom trenutku, nasmejala bi se apsurdnosti te ideje.

Ali, začudo, sada to nije mogla.

Pošto su se pozdravili, ona je stajala u dovratku posmatrajući Majka kako odlazi do svog kombija. U trenutku pre nego što će zatvoriti vrata, kada se svetio iznad vozačkog sedišta upalilo, on joj je mahnuo.

Džuli mu je odmahнула, a onda je posmatrala kako crvena svetla sa zadnje strane kombija nestaju u daljini. Gotovo čitav minut provela je na tremu pokušavajući da razume svoja osećanja. Majk, ponovo je pomislila, Majk.

Zašto se uopšte trudila da misli na to? To se neće desiti. Prekrstivši ruke, nasmejala se sama sebi. Majk? On je, bez sumnje, fin; naravno, sa njim je lako razgovarati; i, da, on je sladak. Ali, Majk?

To je sve, odjednom je zaključila, neverovatno smešno. Gomila gluposti.

Džuli se okrenula da uđe u kuću. Zar ne?

U svojoj kancelariji. Henri je sledećeg jutra spustio stiroporsku solju sa kafom na sto. Znači, to je to?, pitao je.

Majk se počeošao po glavi. To je to.

– A ti si otišao? Tek onako?

– Da.

Henri je spojio kažiprste, na taj način formirajući trougao koji je smestio ispod brade. Iako bi pod normalnim okolnostima ismevao Majka zbog toga što nije iskoristio priliku da pozove Džuli da izađu, sad nije bilo vreme za to.

– Dakle, hoću da se pobrinem da sam sve dobro razumeo. Čuo si gomilu tajanstvenih stvari od Džejka Blansena o Ričardu, koje bi mogle, ali ne moćaju ništa da znače, ali definitivno zvuče čudno, naročito zato što on neće da kaže nešto više o tome. Zatim, saznaš da je Ričard dolazio do njene kuće usred noći i muvao se okolo ko zna koliko dugo i ti resiš da joj ne kažeš da to tebi zvuči pomalo uvrnuto? Niti čak da spomeneš činjenicu da možda postoji razlog za zabrinutost?

– Ona mi je rekla da je Ričard dolazio. Nije baš da ona ne zna da je bio tu.

– Nije u tome stvar i ti to znaš.

Majk je odmahnuo glavom. Ništa se nije desilo, Henri.

– Ipak je trebalo nešto da kažeš.

– Kako?

Henri se zavalio u svojoj stolici. Baš kao ja sada. Samo joj reci šta misliš.

– Ti to možeš da kažeš na taj način, ali ja ne mogu, rekao je, pogledavši brata pravo u oči. Mogla bi da pomisli da joj ja to govorim zbog moćih osećanja prema njoj.

– Vidi, Majk, rekao je Henri, zvućeći više kao roditelj nego kao brat. Ti si njen prijatelj i to ćeš uvek i biti, bez obzira na to da li će se nešto nekada desiti između vas dvoje. To isto važi i za mene, u redu? A meni se ne sviđa pomisao na to da se taj tip muva oko njene kuće usred noći. To je jezivo kakvi god da su razlozi iza toga. Mogao je da ostavi poruku ujutru, mogao je da je nazove telefonom mogao je da joj ostavi poruku na poslu... Kakav se to čovek obuće uskoči u kola i zapuca na drugi kraj grada da bi nekome ostavio poruku u dva sata izjutra? Zar mi nisi rekao da je Pevač režao satima? Šta ako to znači da se on šunjao oko kuće sve vreme dok je Pevač režao? A šta ako je Blansen pokušao da te na neki način upozori? Zar ti ništa od ovoga nije palo na pamet?

– Naravno da jeste. Ni meni se ništa od toga ne sviđa.

– Onda je trebalo nešto da kažeš.

Majk je zažmurio. Veče je, do tog trenutka, bilo tako divno.

– Nisi bio tu, Henri, rekao je. A i nije mi se učinilo da ona misli daje to nešto neobično, tako da nemoj da preuveličavaš stvari. Sve što je uradio je to što je ostavio poruku.

– Kako znaš da je to sve što je radio?

Majk je zaustio da nešto kaže, ali se zaustavio zbog izraza na Henrijevom licu.

– Vidi, rekao je Henri, obično sam i više nego zadovoljan time što te puštam da radiš stvari na svoj način, čak i kad zabrljaš, ali postoji i vreme i mesto za sve. Ovo nije trenutak da počneš da tajiš nešto od nje, naročito kad su ovakve stvari u pitanju. Da li ti to zvuči razumno?

Nakon nekoliko trenutaka, Majk je spustio bradu na grudi.

– Da, rekao je, to ima smisla.

– Pa, zvuči mi kao da ste se vas dvoje dobro proveli, rekla je Mejbel.

– Jesmo, odgovorila je Džuli. Znaš kako je sa njim. Uvek je zabavan.

Mejbel se vrtela na stolici dok su razgovarale; naredna mušterija je imala zakazano tek kroz nekoliko minuta tako da su bile same u salonu.

– A česma ti je popravljena?

Džuli je bila zauzeta raspremanjem mesta za kojim je šišala i klimnula je glavom potvrdno. Stavio je novu.

– Jel učinio da to izgleda lako? Tako da se pitaš zašto si ga uopšte zvala?

– Da.

– Zar ne mrziš što to radi?

– Svaki put.

Mejbel se nasmejala. On je stvarno poseban, zar ne?

Džuli je oklevala sa odgovorom. Krajičkom oka videla je Pevača kako sedi ispred ulaznih vrata i gleda napolje, kao da hoće da ga pusti da izađe.

Iako pitanje koje je Mejbel postavila nije zapravo tražilo odgovor, on je bio moguć, o čemu nije prestajala da misli od prethodne večeri. Nije bila sigurna zašto joj se to veče zadržalo u mislima. Nije bilo uzbudljivo; nije bilo ni baš tako nezaboravno. Ali prethodne noći, dok se mesečina prelivala kroz njen prozor, a noćni leptiri su udarali o prozorsko staklo. Majk nije bio samo jedina osoba o kojoj je razmišljala pre nego što je zaspala, već i prva osoba koja joj je pala na pamet kada je otvorila oči tog jutra.

Džuli je uspela da nemarno odgovori na pitanje dok se kretala ka vratima da bi pustila Pevača napolje.

– Da, rekla je, jeste.

– Majk, povikao je Henri, imaš društvo. Majk je provirio iz prostorije u kojoj su držali zalihe materijala. Ko je?

– Šta misliš?

Pre nego što je uspeo da odgovori, Pevač je dokaskao do njega.

Kad je Džuli odmarširala do radionice bilo je već kasno popodne. Podbočivši se rukama o kukove, ljutilo je pogledala Pevača.

– Da vas ne znam, pomislila bih da je sve ovo neka vrsta plana kako biste se postarali da ja dođem ovde, rekla je.

Čim je to izgovorila, Majk se trudio iz petnih žila da telepatski emituje znake zahvalnosti Pevaču.

– Možda on pokušava da ti nešto kaže.

– Kao na primer?

– Ne znam. Možda to da u zadnje vreme ne dobija dovoljno pažnje.

– O, dobija on sasvim dovoljno pažnje. Nemoj mu dopustiti da te zavara. On je samo užasno razmažen.

Pevač je, sedeći na stražnjici, počeo da se češe zadnjom nogom, kao da hoće da demonstrira svoju ravnodušnost za bilo šta što njih dvoje kažu. Majk je otkaćinjao kopče na kombinezonu dok su razgovarali.

– Nadam se da ti ne smeta, rekao je, ali ovo me izluđuje. Prosuo sam ulje iz menjača na njega i udišem isparenja čitav dan.

– Znači, malo si se naduvao, jeli tako?

– Ne, samo imam glavobolju. Nisam ja te sreće.

Džuli ga je posmatrala dok je skidao kombinezon, balansirajući prvo na jednoj nozi, pa na drugoj, pre nego što ga je smotao i bacio u ćošak. Pomislil je da izgleda mlade nego što zaista jeste obučen tako u farmerke i crvenu majicu. Nego, šta planiraš večeras?, pitala ga je.

– Uobičajeno. Spasiću svet, nahraniću gladne, zavešću mir.

– Čudo jedno koliko stvari čovek može da uradi za jedno veče samo ako hoće.

– Baš tako. Majk se iskezio dečački. No, kad je Džuli provukla ruku kroz kosu uhvatila ga je ista ona nervoza kao prethodno veče kad je ušao u njenu kuhinju.

– A ti? Jesi li planirala nešto uzbudljivo?

– Ne. Moram malo da pospremim po kući i da platim nekoliko računa. Za razliku od tebe, ja moram da se pobrinem za male stvari pre nego što se bacim na usavršavanje univerzuma.

Majk je krajičkom oka spazio Henrija kako se naslanja na ragastov i pomno proučava gomilu papira koje je držao u rukama, praveći se da ne primećuje Majka i Džuli, no postaravši se da njegovo prisustvo bude primećeno, da Majk ne bi zaboravio ono što je rako. Majk je gurnuo ruke u džepove. Nije želeo to da radi. Znao je da mora, ali nije želeo. Duboko je udahnuo.

– Hej, imaš li par minuta?, pitao je. Ima nešto o čemu bih voleo da popričamo.

– Naravno. O čemu se radi?

– Da li bi ti smetalo kad bi smo otišli negde drugo? Mislim da mi je pre toga potrebno pivo.

Iako je bila zbunjena njegovom iznenadnom ozbiljnošću, Džuli nije moala da porekne da joj je drago što ju je to pitao. . . – Pivo zvuči sjajno, rekla je.

Smešten na udaljenosti jedne kratke šetnje od centra grada, bar .Kod Tizija se nalazi u sendviču između prodavnice kućnih ljubimaca i hemijskog čišćenja; kao i Sejling kliper, niti je naročito čist niti naročito udoban. Televizor zuji na ćošku šanka, prozori su sivi od prašine, a vazduh je ispujen dimom koji se nadvija nad stolovima gust kao sadržaj petrolejske lampe. Za one koji redovno dolaze Kod Tizija ništa od ovoga nije važno, a oko desetak ljudi praktično živi tu. Prema recima Tizija Velborna, vlasnika, njegov bar je popularan zato što ima karakter. Pod karakterom, kako je Majk mislio, podrazumevalo se jeftino piće.

Positivno je to što Tizi nije sitničav u pogledu pravila. Mušterijama nisu potrebne ni košulja ni cipele da bi bile uslužene, niti je njemu stalo do toga šta oni donose sa sobom. Tokom dugog niza godina, sve od samurajskih mačeva do plastičnih lutki sa ljudskim likom na naduvavanje je prošlo kroz vrata bara; uprkos Džulinom vatrenom poricanju te činjenice, i Pevač je spadao u tu kategoriju. Kad su se Majk i Džuli smestili na par barskih stolica za najudaljenijim ćoškom šanka, Pevač je napravio jedan krug oko njih pre nego što je legao na pod.

Tizi ih je pitao šta bi da popiju pre nego što im je doneo dva piva. Iako nisu bila hladna kako bi trebalo, nisu bila ni mlaka i Majk je bio zahvalan na tome. U tom baru mušterija nije mogla da računa na mnogo toga.

Džuli se osvrnula unaokolo. Ovo mesto je takva rupa. Uvek se osećam kao da ću dobiti neku zaraznu bolest ako ostanem duže od sat vremena.

– Ali zato ima karakter, rekao je Majk.

– Nego šta, gospodine veliki trošadžijo. Dakle, šta je tako važno da si ti osetio potrebu da me dovučeš ovamo?

Majk je obema šakama obavio bocu. U pitanju je nešto što mi je Henri rekao da bih trebalo da uradim.

– Henri?

– Aha. Zastao je. On misli da je juče trebalo nešto da kažem Mislim, tebi da kažem.

– O čemu?

– O Ričardu.

– Šta o Ričardu?

Majk se uspravio na stolici. – O tome što je svratio da ti ostavi poruku pre neku noc.

– Šta s tim?

– Henri misli da to zvuči pomalo uvrnuto. Znaš, to što je to uradio usred noći.

Džuli ga je pogledala sumnjičavo. Henri se zabrinuo zbog toga?

– Da. Henri. Aha... ali, ti nisi.

– Ne, rekao je Majk.

Džuli je popili gutljaj piva. Zašto se Henri tako zabrinuo? Nije baš da je Ričard virio kroz prozor. Pevač bi proleteo kroz staklo da se to desilo. A u poruci je napisao da je u pitanju nešto hitno, tako da je možda odmah otišao.

– Pa... nešto drugo se takode desilo. Pre neki dan, jedan od momaka koji rade na mostu dolazio je u radionicu i rekao je nešto pomalo čudno.

– Šta?

Dok je prstima prelazio preko usečenih žljebova na šanku, Majk joj je ispričao šta je Džejk Blansen rekao i malo detaljnije joj opisao Henrijeve komentare. Kad je završio, Džuli je stavila ruku na Majkovo rame, a usne su joj se polako iskrivile u osmeh.

– O, to je tako divno od Henrija što se tako zabrinuo za mene.

Majku je bilo potrebno nekoliko trenutaka da bi svario njenu reakciju.

– Šta – ti nisi ljuta?

– Naravno da nisam ljuta. Osećam se odlično što znam da imam prijatelje poput njega koji se tako brinu za mene.

– Ali...

– Ali šta?

– Pa... uh...

Džuli se nasmejiala, blago gurnuvši Majkovo rame. Priznaj – i ti si bio zabrinut. Nije samo Henri, zar ne?

Majk je progutao knedlu. Nije.

A zašto mi to nisi odmah rekao?

– Zato što... pa. znaš... ti se viđaš sa njim.

– I? I nisam hteo da pomisliš... pa, nisam bio siguran da...

Majk je zastao, ne želeći da izgovori te reci. Nisi hteo da ja pomislim da mi ti to govoriš samo zato što želiš da ja prestanem da se viđam sa njim?, upitala ga je Džuli.

– Da.

Činilo se da ga Džuli pažljivo promatra. Zar zaista imaš tako malo vere u naše prijateljstvo? Misliš da bih ja zanemarila prethodnih dvanaest godina?

Majk joj nije odgovorio.

– Ti me poznaješ bolje nego bilo ko i ti si moj najbolji prijatelj. Mislim da nema ničega što bi mogao da kažeš a što bi me navelo da pomislim da to govoriš samo da bi me povredio. Ako ima nešto što sam naučila o tebi, to je da ti čak nisi ni sposoban za tako nešto. Šta misliš zašto ja toliko volim da provodim vreme sa tobom? Zato što si ti dobar momak. Fin momak.

Majk se okrenuo, pomislivši da je mogla da ga nazove i evnuhom.

– Fini momci su uvek poslednji. Zar ljudi ne govore tako?

Džuli mu je svojim prstom okrenula glavu tako da su se ponovo našli lice u lice i on ju je pogledao u oči. Neki ljudi. Ali ne i ja.

A šta je sa Ričardom?

– Šta sa njim?

– U poslednje vreme provodiš dosta vremena sa njim.

Ona se zavalila unazad u stolici, kao da pokušava bolje da ga celog obuhvati pogledom.

– Da te ne poznajem dobro, pomislila bih da zvučiš ljubomorno zbog toga, zadirkivala ga je.

Majk je otpio gutljaj piva, ignorišući njen komentar.

– Nemoj biti ljubomoran. Izašli smo nekoliko puta i dobro se proveli. Pa šta? Nije to ništa posebno. Nije baš da planiram da se udam za njega

– Ne planiraš?

– Šališ se zar ne? Zastala je, ali zbog njegovog izraza lica morala je sama da odgovori na svoje pitanje. Ti se ipak ne šališ, rekla je. Šta – zar si ti pomislio da sam zaljubljena u njega?

– Nisam imao pojma.

– Oh, rekla je. – E pa, nisam. Nisam čak sigurna ni da ću ponovo izaći sa njim. I to ne zbog ovoga što si mi upravo ispričao. Prošli vikend je bio super, bilo je zabavno, ali tu prosto nema ničega, znaš? A onda, u ponedeljak, nekako mi se činilo da je malo odlepio i zaključila sam da nije vredan truda.

– Stvarno?

Nasmejala se. Stvarno.

– Eh. To je sve što je Majk mogao da izusti.

– Da, eh.

Tizi je prošao pored njih i prebacio program na televizoru na ESPN pre nego što ih je pitao da li žele još jedno piće. I Džuli i Majk su odmahnuili glavom.

– Dakle, šta je sad na redu?, pitao je Majk. Ponovo ćeš izaći sa dobrim starim Bobom?

– Nadam se da neću morati.

Majk je klimnuo glavom. U tami okruženja Džuli je sijala i on je osetio kako mu se grlo osušilo. Ponovo je otpio gutljaj piva.

– Pa, možda će se pojaviti neko drugi, rekao je.

– Možda. Džuli je spustila bradu na ruku, nastavivši da ga gleda pravo u oči.

– Neće proći dugo. Siguran sam da ima puno momaka koji samo čekaju priliku da te pozovu da izađeš sa njima.

– Meni je potreban samo jedan. Široko se nasmejala.

– Tu je on negde, izjavio je Majk. Ja se ne bih brinuo zbog toga.

– Ne brinem se ja. Mislim da mi je sada prilično jasno šta tražim kod muškarca. Sad kad sam par puta izašla, stvari su mi malo jasnije. Hoću da nađem dobrog momka. Finog momka.

– Pa, takvog i zaslužuješ, to je sigurno.

Majk je, Džuli nije mogla da se otme pomisli, ponekad glup kao ćuskija. Pokušala je sa drugim pristupom.

– A šta je sa tobom? Hoćeš li ti ikada naći nekog posebnog?

– Ko zna.

– Hoćeš. To jest, ako počneš da tražiš. Ponekad su ti takve osobe pred nosom.

Majk je povukao majicu od tela. Nije shvatao koliko je toplo, ali osećao je kao da bi mogao da počne da se znoji ako ne izađe odatle za par minuta. Nadam se da si u pravu, rekao je.

Ponovo su začutali.

– Dakle, rekla je ona, terajući ga da nešto kaže.

– Dakle, rekao je on, osvrnuvši se po prostoriji.

Džuli je konačno prestala da suzdržava dah. Pretpostavljam da ovo zavisi od mene, pomislila je. Ako budem čekala ovog kovanu. biću tako stara da će morati da me izvodi u kolicima.

– Dakle, šta radiš sutra uveče?, pitala ga je.

– Nisam razmišljao o tome.

– Mislila sam da bismo mogli da izađemo.

– Da izađemo?

– Da. Ima jedno mesto na ostrvu koje je baš fino. Nalazi se baš na plaži, a čula sam da im je hrana odlična.

– Treba li da se raspitam da li bi i Henri i Ema hteli da idu?

Stavila je prst na bradu. Mmm... a šta ako bismo izašli samo nas dvoje?

– Ti i ja? Osećao je kako mu srce bije ispod rebara.

– Naravno. Zašto da ne? Osim ako ti to ne žališ, naravno.

– Ne, želim ja to, rekao je, malo prebrzo, a onda je odmah zažalio zbog toga. Duboko udahnuvši, naterao je sebe da se smiri. Uputio joj je džejmsdinovski pogled. Mislim, čini mi se da ću moći to da postignem.

Džuli je prigušila stnch.

– Stvarno, rekla je, cenim to.

– Znači pozvao si je da izađete?, rekao je Henri.

Majk se oslanjao o zid kao kauboj u nekom starom vestern filmu, jednog kolena savijenog i stopala oslonjenog o zid, lica usmerenog nadole. Proučavao je svoj nokte, kao da čitava stvar nije ništa posebno.

– Bilo je i vreme. Majk je namerno slegao ramenima.

– Pa... dobro. I siguran si da je to sastanak?

Majk je podigao obrve kao da Henri ovim pitanjem ispituje granice njegovog strpljenja. O da. To je definitivno izlazak.

– Pa, kako si to izveo? Mislim, je l' to tek iskrslu u razgovoru?

– Polako sam došao do toga. Baš polako. Samo sam pustio da se razgovor odvija u tom pravcu i kad se ukazao pogodan trenutak to se jednostavno desilo.

– Tek tako?

– Tek tako.

– Mmm, rekao je Henri. Znao je da Majk laže. ali nije mogao tačno da odredi s čim u vezi. To je, ipak, zvučalo kao da zaista izlaze na pravi sastanak.

– A šta je rekla za Ričarda?

Majk je protrljao nokte o košulju i ponovo ih osmotrio. Mislim da je ta stvar gotova.

– Jel to. ona rekla?

– O da.

– Aha, rekao je Henri. Nije znao šta bi sledeće rekao. Nije mogao da ga zadirkuje, nije mogao da ga posavetuje, nije mogao ništa a da pre toga ne odgonetne zašto mu taj sled događaja zvuči sumnjivo.

– Pa pretpostavljam da je sve što mogu da kažem to da sam ponosan na tebe. Dobro je da ste se vas dvoje konačno upustili u to.

– Hvala, Henri.

– Nema na čemu. Pokazao je rukom preko ramena. Slušaj, imam nedovršenog posla u kancelariji, a hteo bih da se vratim kući u pristojno doba, tako da bi mogao da me pustiš da se vratim poslu.

– Samo izvoli. Osecajući se bolje nego ikada u životu, Majk je trenutak kasnije spustio podignuto stopalo na pod i krenuo nazad prema radionici. Henri ga je posmatrao kako odlazi, zatim se vratio u kancelariju i zatvorio vrata za sobom. Podigao je slušalicu, okrenuo broj i trenutak kasnije začuo je Emin glas sa druge strane žice.

– Nećeš verovati šta sam upravo čuo, rekao je.

– Šta?

Henri joj je sve ispričao.

– Pa bilo je i vreme, likovala je ona.

– Znam. To sam i ja rekao. Nego, slušaj, misliš li da bi moga da saznaš Džulinu stranu priče?

– Mislila sam da si rekao da ti je Majk sve ispričao.

– Jeste. Ali nešto je izostavio.

– Ema je zastala. Ne planiraš ništa, zar ne? Nećeš da ih sabotiraš valjda?

– Ne, nikako. Samo hoću da znam šta se zaista desilo.

– Zašto? Da bi mogao da ga zadirkuješ?

– Naravno da ne.

– Henri...

– Daj, ljubavi. Znaš ti mene. Ne bih ja učinio tako nešto. Samo hoću da znam šta Džuli misli o svemu tome, znaš? Majk ovo shvata prilično ozbiljno i ja ne želim da bude povređen.

– Ema se učutala i on je znao da se pita da li da mu veruje ili ne.

– Pa, nas dve dugo nismo zajedno ručale.

Henri je klimnuo glavom, pomislivši: To je moja devojka.

Džuli je otključala ulazna vrata, noseći ogromnu kesu punu namirnica i poštu i oteturala se u pravcu kuhinje. Pošto joj je ponestalo gotovo svega, svratila je do radnje u nadi da će kupiti nešto zdrave hrane, ali je na kraju uzela jedno pakovanje smrznute lazanje za mikrotalasnu.

Pevač nije ušao za njom; iskočio je iz džipa pošto su se kola zaustavila i krenuo prema šumom obraslim placovima koji su se pružali ka autoputu. Vratit će se tek za nekoliko minuta.

Džuli je ubacila lazanju u rernu, presvukla se u šorts i majicu u spavaćoj sobi, a onda se vratila u kuhinju. Prelistala je poštu – računi, besplatni kuponi, nekoliko kataloga – a onda je sve to odožila sa strane. Nije bila raspoložena da se sada bavi takvim stvarima.

Ona izlazi sa Majkom, pomislila je. Majk.

Izgovorila je njegovo ime glasno, proveravajući da li zvuči tako neverovatno kao što joj se to sad činilo.

Da.

Dok je razmišljala, bacila je pogled na sekretricu i primetila je da lampica za poruke trepće. Pritisnula je dugme i začuo se Emin glas koji ju je pitao da li je raspoložena za ručak u petak. Ako ne možeš da stigneš, javi mi se. U suprotnom, vidimo se u restoranu, važi?

Meni to dobro zvuči, pomislila je Džuli. Trenutak kasnije, sekretarica se ponovo oglasila i začula je Ričardov glas. Zvučao je umorno, kao da je čitav dan kopao.

– Zdravo, Džuli. Samo da ti se javim, mada pretpostavljam da nisi tu, zar ne? Biću van veći deo večeri, ali sutra stižem kući. Zastao je i ona je čula kako je duboko udahnuo. Ne možeš da poveruješ koliko mi sada nedostaješ.

Džulii je čula kako se prekinula veza. Na simsu je videla zebu kako je dva puta poskočila pre nego što je odletela.

O, čoveče, iznenada je pomislila, zašto mi se čini da on ovo neće baš dobro primiti?

Majk je otišao do Džuli naredne večeri nešto pre sedam, obučen u belu lanenu košulju i dokers pantalone. Pošto je isključio motor svog kombija, stavio je ključeve u džep, uzeo bombonjeru i krenuo stazom, vežbajući šta će joj reći. Iako ona želi da on bude prirodan, nije mogao da se otrese želje da je impresionira, da je zaista općini prvom rečenicom koju će izgovoriti. Posle nekoliko sati pažljivog razmatranja, odlučio se za sledeće: Odlazak na plažu je odlična ideja. Veče je divno. I to ne samo zato što to zvuči prirodno, već i zato što nije suviše napadno. Ovo je njegova šansa, možda njegova jedina šansa, i on ne želi da sagori od prevelike želje.

Džuli je izašla napolje baš kad se Majk približavao vratima i rekla je nešto prijateljskog tona, verovatno ga je nekako pozdravila, ali njen glas, zajedno sa neverovatnom činjenicom da njih dvoje stvarno izlaze!, narušio je njegov tok misli i on je zaboravio ono što je nameravao da kaže. U stvari, on je gotovo na sve zaboravio.

Ima lepih žena svuda, pomislio je dok je gledao u nju. Ima žena za kojima se muškarci okreću čak i ako su u društvu druge žene, ima žena koje mogu da se provuku i bez opomene kad ih saobraćajni policajac zaustavi zbog prekoračenja brzine samo zato što su zatreptale svojim dugim trepavicama.

A onda, tu je Džuli.

Većina ljudi bi rekla da je ona privlačna. Ona, naravno, ima mana – blago prćast nos, isu više pegica, kosa koja se uglavnom ponaša kako ona hoće. Ali dok ju je Majk posmatrao dok je silazila niz stepenice, a njena letnja haljina se blago leljala na povetarcu, znao je da nikada nije video ništa lepše.

– Majk?, rekla je Džuli.

U redu, pomislio je, ovo je moja prilika. Nemoj da je uprskáš. Tačno znam šta želim da kažem. Samo treba da ostanem miran i pustim da reci teku prirodno.

– Majk?, rekla je Džuli ponovo.

Njen glas ga je vratio u stvarnost. Vratio je sve osim čuvene prve rečenice.

– Je l' sve u redu?, pitala je ona. Nešto si mi bled.

Majk je na trenutak otvorio usta, a onda ih je zatvorio kad je shvatio da se ne seća šta je hteo da kaže. Ne panici, pomislio je. počinjući da panici. Šta god da činiš, ne panici! Resio je da povrati poverenje u sebe i duboko je udahnuo.

– Doneo sam ti bombonjeru, konačno je izgovorio, pružajući joj kutiju.

Džuli ga je pogledala. Vidim. Hvala ti.

– Doneo sam ti bombonjeru? To je sve što nam uspeo da smislim?

– Zdravo?, opevušila je Džuli. Ima li koga?

Prva rečenica... Prva rečenica... Majk se skoncentrisao i osetio je kako delići te Učenice polako počinju da se slažu. Međutim, Džuli je čekala da nešto kaže, bilo šta.

– Divno izgledaš na plaži večeras, konačno je izbrbljao.

Džuli ga je pomno posmatrala na trenutak, a onda se nasmejala. Hvala. Ali još nismo stigli tamo.

Majk je zavukao ruke u džepove. Idiote!

– Žao mi je, rekao je, ne znajući šta bi drugo.

– Zbog čega?

– Zbog toga što ne znam šta da kažem.

– O čemu ti pričaš?

Njen izraz lica predstvaljao je čudnu mešavinu zbunjenosti i strpljenja i to je ono što je, na kraju, Majku pomoglo da smisli pravu stvar koju je želeo da kaže.

– Zaboravi, rekao je. Pretpostavljam da mi je samo drago što sam ovde.

Džuli je osetila iskrenost njegovih reci.

– I meni je, rekla je.

Majk se posle toga malo oporavio. Nasmehio se, ali mu je pogled odlutao u daljinu, kao da dugo, studiozno proučava okolinu. Nije joj ništa odmah odgovorio, nesiguran u kom pravcu će se stvari razvijati.

– Pa, jesi li spremna da kreneš?, izgovorio je napokon.

– Kad i ti.

Kad se okrenuo i krenuo prema kombiju. Majk je začuo Pevaća kako laje iz kuće i osvrnuo se preko ramena.

– Pevač ne ide sa nama?

– Nisam bila sigurna da bi ti želeo da i on pode.

Majk je zastao. Pevač bi, pomislio je, mogao da ga opusti tako što bi smanjio očekivanja kod oboje. Kao neka vrsta pratilje. On može da pode ako hoćeš. Bićemo na plaži i on će uživati.

Kad je bacila pogled ka kući, Pevač je ponovo zalajao. Njušku je pritisao uz prozor. On je želela da on pođe zato što je uvek išao svuda sa njom, ali ovo je trebalo da bude izlazak. Sa Ričardom – ili sa bilo kojim drugim muškarcem sa kojim je izašla – to nije dolazilo u obzir čak ni za razmatranje.

– Siguran si da ti neće smetati?

– Uopšte.

Nasmejala se. Daj mi sekund da otključam vrata, važi?

Nekoliko minuta kasnije, dok su se vozili ka mostu koji vodi ka Boug Banksu, Pevač je ponovo zalajao. Nalazio se u zadnjem delu kombija, njuška i jezik su mu vijorili na vetru i izgledao je zadovoljno koliko to jedan pas može da bude.

Pevač se sklupčao na toplom pesku ispred restorana kad su Džuli i Majk seli na svoja mesta za malim stolom na terasi na drugom spratu. Niski oblaci su se polako proredivali na nebu koje je postajalo sve tamnije i tamnije. Vetar koji je duvao sa okeana uvek je bio jači na ostrvu tako da se platno suncobrana koji se nalazio iznad stola leluvalo u pravilnom ritmu, a Džuli je stavila kosu iza ušiju da joj pramenovi ne bi padali na lice. Sama plaža je uglavnom bila prazna – gužve su počinjale tek posle Dana pomena poginulima¹ – a talasi su se valjali preko glatkih nanosa peska blizu ivice vode.

U restoranu je opuštено i prijatno, a zbog toga što se nalazio baš na plaži, većina stolova bila je zauzeta. Kad je kelner došao, Džuli je naručila čašu vina; Majk se odlučio za bocu piva.

Tokom kratke vožnje, pričali su o tome kako je ko proveo dan; kao i obično, spomenuli su Mejbel i Andreu, Henrija i Emu. Dok su ćaskali, Majk je pokušao da se sabere. Nije mogao da prede preko činjenice da je uspeo da upropasti celodnevno planiranje kad je zabrljao sa prvom rečenicom, ali nekako se i to sredilo. Želeo je da to pripiše njegovom prirodnom šarmu, ali duboko u sebi znao je da Džuli ništa nije primetila zato što ništa od toga nije bilo neuobičajeno. Ima nečes obeshrabrujućeg u tome, ali pozitivna stvar je to što ga nije ni zadirkivala zbog toga.

Tokom prvih nekoliko minuta u restoranu. Majku je bilo teško da se koncentriše. Ipak je on razmišljao o tom trenutku svakog bogovetnog dana proteklih nekoliko godina. A stalno se vraćao na pomisao da – ako odigra ovo kako treba – postoji šansa da će kasnije poljubiti Džuli. Kada je podigla čašu i otpila gutlja vina, napućivši usne dok je to činila, Majk je znao da je to nešto najsenzualnije što je ikada video.

Dok su ispijali piće, on je održavao nit razgovora i čak je uspeo da je nasmeje nekoliko puta, ali do trenutka kad je došla večera, njegovi nervi su billi tako napeti da nije mogao da se seti skoro ničega o čemu su razgovarali.

Saberi se, pomislio je.

Majk je potpuno van sebe.

Džuli nije bila iznenađena. Znala je da će mu biti potrebno neko vreme da se opusti. Pa ipak, nadala se da će se to desiti ipak pre nego kasnije. Ni ona se nije osećala sasvim opuštено, a on joj i nije baš olakšavao svojim ponašanjem. To kako su mu oči ispadale svaki put kad bi dotakla čašu nateralo ju je da se zapita da li je on ikada ranije video nekoga kako pije vino. Kad se to desilo prvi put, pomislila je da pokušava da se upozori da je na ivici da proguta bubu koja je završila u njenom piću.

Ovo večer je drugačije od večeri kad je došao da joj popravi česmu, ali nije mogla da predvidi koliko će atmosfera biti napeta kad ga je juče, u baru Kod Tizija, pozvala da izađu.

¹ Dan pomena poginulim – Memorial Day – poslednji ponedeljak u maju. kada se građani SAD sećaju svih poginulih u ratovima

Naposletku, Majk nije samo potencijalni deo njene budućnosti već je i sastavni deo njene prošlosti. I, naravno, Džimove.

Pomislila je na Džima nekoliko puta dok su jeli i uhvatila je se be kako poredi njih dvojicu. Ono što ju je iznenadilo je to što s Majk, i pored toga što je otežavao situaciju, prilično dobro kotirao Majk nikada neće biti kao Džim, ali postoji nešto u vezi sa njenim osećanjima prema njemu što ju je podsećalo na lepe trenutke njeno braka. A i bila je sigurna, kao i sa Džimom, ne samo da je Majk voli, već da nikada neće doći dan kad će prestati da je voli. Ono osećanje izdajstva se javilo među njenim mislima samo jednom, nakratko, tokom večere, ostavivši utisak da ih Džim nekako posmatra, ali prošlo je isto onako brzo kao što se i pojavilo. I po prvi put, za tim osećanjem, osetila je neku toplotu, nešto što ju je utešilo i uverilo da se Džim ipak ne bi naljutio zbog ovoga.

Dok su njih dvoje završili večeru, mesec je izašao, ostavljajući lepezasti beli trag po površini vode.

– Jesi li za šetnju?, predložio je Majk.

– To zvuči odlično, rekla je, spuštajući čašu na sto.

Majk je ustao. Džuli je popravila haljinu, a onda je namestila jednu bratelu koja joj je pala preko ramena. Krećući se prema ogradi, Majk je prošao tik pored nje i kroz miris soli i mora, do nje je dopro i miris njegove kolonjske vode, podsećajući je koliko se toga odjednom promenilo. Majk se nagnuo napred, tražeći Pevača, a lice mu je bilo zaklonjeno senkom, ali kad je okrenuo glavu, mesečina je obasjala i nekako naglasila grubu teksturu njegove kože, dajući mu izgled nekoga koga ona gotovo da i ne poznaje. Njegovi prsti, postavljeni na ogradu od kovanog gvozda, bili su puni mrlja od ulja i ona je još jednom shvatila koliko se on razlikuje od čoveka koji ju je jednom odveo pred oltar.

Ne, pomislila je, nisam zaljubljena u Majka. Džuli je osetila kako počinje da se smeši. Bar ne još uvek.

– Nešto si se ućutala pred kraj večere, rekao je Majk.

Šetali su se kraj ivice vode; izuli su cipele, a Majk je podvrnuo pantalone do sredine potkolenice. Pevač je išao ispred njih, njuškajući pesak, u potrazi za krabama.

– Samo sam razmišljala, promrmljala je Džuli.

Majk je klimnuo glavom. O Džimu?

Ona ga je pogledala. Otkud znaš?

– Video sam taj izraz lica puno puta. Bila bi loš pokeraš. Meni ništa ne promiče, znaš.

– O čemu sam, onda, tačno razmišljala? Mislila si o tome kako... kako ti je drago što si se udala za njega.

– E to je već nagađanje.

– A jesam li u pravu?

– Ne.

– Pa o čemu si onda razmišljala?

– Nije važno. A i pored toga, ne želiš da

– Zašto? Je li nešto loše?

– Ne.

– Onda mi reci.

– U redu. Razmišljala sam o njegovim prstima.

– O njegovim prstima?

– Da. Ti imaš mašinsko ulje pod noktima. Pomislila sam kako za sve vreme koje sam bila udala za Džima nisam ni jednom videla da njegovi prsti izgledaju kao tvoji.

Majk je, postidjen, sakrio ruke iza leđa.

– Moje ruke nisu prljave. Ja ih stalno perem. One su samo pune mrlja.

– Nemoj odmah da zauzimaš odbrambenu poziciju. Znaš na šta mislim. A i meni se to dopada. Zaista?

– Pretpostavljam da tako mora. One su samo deo paketa. : – Majk se isprsiio dok su nekoliko koraka prošli u tišini. Nego, šta znaš o izlasku sutra uveče? Možda bismo mogli da odemo do Boforta.

– To zvuči zabavno.

– Možda nećemo moći da povedemo Pevača, dodao je. U redu je. On je veliki dečko. Može on da se nosi sa tim. Ima li neko mesto na koje bi posebno htela da odeš? Na tebe je red da biraš. Majk ju je kradomice pogledao, hvatajući je za ruku – Odlazak na plažu je odlična ideja. Veče je predivno.

Džuli se osmehnula kada su se njeni prsti isprepleli sa njegovim Da, jeste, složila se.

Otišli su sa plaže nekoliko minuta kasnije kad je Džuli postalo hladno. Majk je nerado pustio njenu ruku, čak i kad su stigli do kombija, ali nije imao izbora. Razmišljao je o tome da je ponovo uhvati kad udu unutra, ali ona je obe ruke stavila na krilo i zagledala se kroz prozor.

Ni jedno ni drugo nisu mnogo pričali u povratku, a kad ju je otpratio do vrata, shvato je da nema pojma o čemu ona razmišlja. Međutim, tačno je znao šta je njemu na umu – nadao se da će ona oklevajući zastati na tremu, baš pre nego što bi trebao da se pozdrave, dajući mu šansu da poljubac ispadne baš kako treba. Ni to nije želeo da upropasti.

– Divno sam se proveo večeras, rekao je.

– I ja. U koje vreme da te očekujem sutra?

– U sedam?

– Odlično.

Majk je klimnuo glavom, osećajući se kao tinejdžer, pomislio je, najvažniji je trenutak. Sve se svodi na ovo. Dakle, rekao je on, praveći se da je smiren.

Džuli se osmehnula, pročitavši mu misli. Uхватила ga je za ruku ti slegla ga pre nego što ju je pustila.

– Laku noć, Majk. Vidimo se sutra.

Bio mu je potreban jedan trenutak da shvati da ga je odbila, pa se premestio sa noge na nogu. Sutra?, upitao ju je, nesigurno.

Otvorila je tašnu i počela je da traži ključeve. Da. Izlazimo, sećaš se?

Našla je ključeve, stavila jedan u bravu, a onda je ponovo podigla pogled prema njemu. Tada im se već i Pevač pridružio i ona je otvorila vrata, pustivši ga unutra.

– Hvala još jednom na lepoj večeri.

Mahnula mu je pre nego što je ušla za Pevačem u kuću. Kada su se vrata zatvorila za njom, Majk je jednostavno nastavio da zuri pre nego što je shvatio da ona neće ponovo izaći. Nekoliko sekundi kasnije, otišao je sa trema, šutirajući šljunak na prilazu kući dok je išao ka kombiju.

Znajući da neće moći da zaspi, Džuli je počela da lista neki katalog dok je sedela na kauču, odmotavajući u glavi čitavo veče. Bilo joj je draso što nije poljubila Majku na tremu, iako nije bila sigurna zašto. Možda joj je samo bilo potrebno još vremena da se privikne na svoja novootkrivena osećanja prema Majku.

Ili je možda jednostavno htela da vidi kako se vrpolti. Kad bi se vrpoltio, bio je sladak onako kako samo Majk može da bude. A i Henri je u pravu, zabavno je zadirkivati ga.

Uzela je daljinski i uključila televizor. Još uvek je rano – nema ni deset sati – i usredsredila se na dramu na kanalu CBS o šerifu iz malog grada koji oseća potrebu da rizikuje svoj život da bi spasio druge.

Dvadeset minuta kasnije, baš kad se šerif spremao da spasi dete zarobljeno u kolima koja su gorela, začula je kucanje na vratima.

Pevač je odmah ustao i otrčao na drugi kraj dnevne sobe. Proturio je njušku kroz zavese i ona je pretpostavila da se Majk vratio.

No, onda jeevač počeo da reži.

– Ričarde, rekla je Džuli.

– Zdravo Džuli. Držao je u rukama buket ruža. Uzeo sam ih na aerodromu u povratku. Izvini što nisu sveže kako bi trebalo, ali izbor nije bio baš neki.

Džuli je stajala u do vratku, a Pevač pored nje. Prestao je da reži čim je ona otvorila vrata i kad mu je Ričard pružio ruku otvorenog dlana. Onjušio ga je pre nego stoje podigao pogled, želeći da se utvrdi da lice ide uz poznati miris, a onda se okrenuo. Oh, to je on, činilo se da kaže. Nisam baš oduševljen, ali nema veze.

Za Džuli to nije bilo baš tako lako. Oklevala je pre nego što je prihvatila cveće, poželevši da ga nije doneo.

– Hvala ti, rekla je.

– Žao mi je što svraćam ovako kasno, ali hteo sam da te pozdravim pre nego što odem kući.

– U redu je, rekla je.

– Zvao sam te ranije da se najavim, ali pretpostavljam da nisi bila tu.

– Jesi li ostavio poruku?

– Ne. Nisam imao vremena. Objavljivali su poslednji poziv za ukrcavanje, a moja rezervacija nije bila potvrđena. Znaš kako je. No, juče sam ti ostavio poruku.

– Da, klimnula je glavom nju sam dobila.

Ričard je sklopio ruke ispred sebe. Pa, jesi li bila kući?, pitao je. Mislim, pre par sati?

Osetila je kako su joj ramena klonula. Nije htela sad da prolazi kroz to.

– Izašla sam sa prijateljem, rekla je.

– Sa prijateljem?

– Sećaš se Majka? Izašli smo na večeru na brzaka.

– A, da. Od one noći iz bara, zar ne?, rekao je. Momak koji radi u automehaničarskoj radionici?

– To je on.

– Oh, rekao je. Klimnuo je glavom. Jeste li se lepo proveli?

– Nisam se često viđala sa njim u poslednje vreme, pa je bilo lepo što smo mogli da se ispričamo.

– Dobro je. Pogledao je prema drugoj strani trema, onda ka svojim stopalima, a onda ponovo prema njoj. Mogu li da uđem? nadao sam se da ćemo moći da porazgovaramo na kratko.

– Ne znam, oklevala je. Malo je kasno. Upravo sam se spremala da legnem.

– O, rekao je, – u redu je. Razumem. Možemo li da se vidimo sutra? Možda možemo da izađemo na večeru?

U senci, crte njegovog lica ozgledale su tamnije, ali on se nasmejao, kao da je zna kakav će biti njen odgovor.

Džuli je trepnula, zadržavši oči zatvorene jedan trenutak duže. Mrzim što moram ovo da uradim, mrzim, mrzim, mrzim. Bob je bar mogao da nasluti da se bliži kraj. Ali ne i Ričard. i..

– Žao mi je, rekla je, ali ne mogu. Već sam nešto isplanirala.

– Ponovo sa Majkom?

Klimnula je glavom.

Ričard se odsutno počeošao po obrazu, nastavljajući da je gleda pravo u oči. Znači, to je to? Mislim, što se nas tiče?

Njen izraz lica je odgovorio umesto nje.

– Jesam li ja negde pogrešio?, pitao je.

– Ne, pobunila se ona, nije to u pitanju.

Pa šta je onda? Zar se nisi dobro zabavila kad smo izlazili?

– Da, jesam.

– Pa šta je u pitanju?

Džuli je oklevala. To uopšte nema veze sa tobom, zaista. To ima veze sa mnom i sa Majkom. Mi smo nekako... Ma, ne znam kako to da objasnim. Šta da kažem?

Dok se ona borila da nađe prave reci, vilica je počela da mu se steže i ona je videla kontrakcije mišića na njegovom obrazu. Dugo je ćutao.

– Mora da je ovo bilo nekoliko uzbudljivih dana otkad sam ja otišao, zar ne?, rekao je.

– Vidi, žao mi je...

– Zbog čega? Što si me prevarila iza leđa, čim sam otišao? Što si me iskoristila da napraviš Majka ljubomornim?

Bilo je potrebno nekoliko trenutaka da ona shvati značenje njegovih reci. – O čemu to govoriš?

– Čula si me.

– Nisam te iskoristila...

Ričard je ignorisao njene reci, a ton mu je postao ljutit. Nisi? A zašto onda prekidaš ovo dok se još upoznajemo? I kako to da je Majk odjednom postao tako interesantan? Mislím, ja odem iz grada na nekoliko dana i sledeće što saznam je da je između nas gotovo, a Majk je taj koji je zauzeo moje mesto. Zurio je u nju, a krajevi usana su mu postajali bleđi. Meni to, bogami, zvuči kao da si sve vreme to i planirala.

Njegov napad besa je bio tako neočekivan da su reci navrle iz nje pre nego što je mogla da ih zaustavi. Ti si kreten.

Ričard je dugo zatim nastavio da zuri u nju pre nego što je skrenuo pogled. Njegov bes je odjednom popustio pred izrazom bola.

– Ovo nije fer, rekao je tiho. Molim te, samo želim da razgovaramo na trenutak, u redu?, molio ju je.

Kad je Džuli pogledala u njega zapanjeno je primetila da mu se, u očima skupljaju suze. Zaključila je da je taj čovek kao prava viteška kad su emocije u pitanju. Gore, dole, ukруг. Vidi, žao mi je, Ričarde. Nije trebalo da kažem ono što sam rekla. I nisam želela da te povredim. Zaista. Zastala je, da bi se pobrinula da je sluša. Ali, kasno je i oboje smo umorni. Mislím da bi bilo bolje da uđem unutra pre nego što bilo ko od nas kaže više bilo šta. U redu?

Pošto Ričard nije odgovorio na to, koraknula je unazad i krenula da zatvara vrata. Ričard je odjednom proturio ruku, zaustavivši je

– Džuli! Čekaj!, rekao je. Žao mi je. Molim te... Zaista moram da razgovaram sa tobom.

Kada god se kasnije bude prisećala tog trenutka, uvek će se uz šok setiti kako je brzo Pevač reagovao. Pre nego što je ona uopšte imala vremena da shvati da je Ričard zgrabio vrata, Pevač se ustremio ka ruci, kao da pokušava da uhvati frizbi u letu. Pevačeva vilica našla je svoju metu i Ričard je jauknuo od bola kad se srušio na prag.

– Pevaču!, povikala je Džuli.

Ričard je pao na kolena, jedne ruke pružene, dok je Pevač mrdao glavom s jedne strane na drugu, režeći.

– Zaustavi ga!, povikao je Ričard. Skini ga s mene!

Džuli se ustremila ka Pevaču, zgrabila je njegovu ogrlicu i povukla ga jako. Pusti ga!, naredila mu je. Odmah da si ga pustio!

Uprkos besu koji ga je obuzeo, Pevač se odmah pomerio, a Ričard je instinktivno privukao ruku grudima, obuhvativši je drugom rukom. Pevač je stajao pored Džuli, pokazujući očnjake, nakostrešenc dlake na leđima.

– Pevaču, ne!, povikala je, i dalje zapanjena okrutnošću svog psa. Je li sve u redu sa tvojom rukom?

Ričard je promrdao prste, trzajući se od bola. Mislím da ništa nije slomljeno.

Džuli je spustila ruku na Pevača. Mišići su mu bili ukočeni, a Ričarda je posmatrao netremice.

– Nisam ga ni video kako se približava, reako je Ričard tiho. Podseti me da više nikad ne guram ruku kroz tvoja vrata kad je tvoj pas tu.

Lako je govorio kao da je sve to bilo pomalo komično, Džuli mu nije odgovorila. Pevač je postupio instinktivno, da bi je zaštitio i nije imala nameru da ga kazni zbog toga.

Ričard je zatim ustao, otvarajući i stiskajući šaku. Džuli je videla otiske Pevačevih zuba, iako se nije činilo da je rasepao kožu. On se udalji jedan korak od nje.

– Žao mi je, rekao je. Nije trebalo da pokušam da te zaustavim kad si htela da uđeš u kuću. To je bilo pogrešno s moje strane.

Tu si u pravu, pomislila je.

A nije trebalo ni da se razbesnim na tebe ranije. Uzdahnuo je. Ovo se sve desilo na kraju jedne veoma teške nedelje. To je razlog sto sam hteo da svratim. Znam da to nije nikakav izgovor, ali...

Zvučao je i iskreno i pokajnički u isto vreme, ali ona je podigla ruke da bi ga zaustavila.

– Ričarde..., rekla je.

Njen ton je jasno stavljao do znanja da nije htela da ponovo počinje sa tim. Ričard je skrenuo pogled u stranu. Zurio je, kako se činilo, ni u šta, a svetio sa trema je treperilo na njegovom licu i Džuli je videla da nije pogrešila malopre u vezi suza. Oči su mu se ponovo zamaglile.

Kad je progovorio, glas mu je bio prigušen, iznuren.

– Moja majka je umrla ove nedelje, prošaputao je. Upravo se vraćam sa sahrane.

– Zato sam morao da ti ostavim poruku na kolima, objasnio joj je Ričard. .Doktor je rekao da bi trebalo da uhvatim prvi let na koji stignem zato što nije bio siguran ni da će ona poživeti još jedan dan. Uhvatio sam prvi let iz Relija u četvrtak ujutro i uz sve ove nove mere bezbednosti, morao sam da krenem usred noći da bih stigao tamo na vreme.

Nekoliko minuta je prošlo i Ričard je sedeo na Džulinom kauču, zureći u pod, i dalje se boreći sa suzama. Bilo joj je potrebno nekoliko trenutaka da shvati šta je on rekao, ali kad je shvatila, nije mogla a da ne oseti saosećanje. Pošto je promucala ono uobičajeno Žao mi je i Zašto mi nisi odmah rekao?, Ričard se u potpunosti prepustio bolu i njegove suze su je smekšale. Džuli mu je dozvolila da uđe u kuću pošto je prethodno Pevača poslala u spavaću sobu. Sad je sedela u stolici preko puta njega, slušajući ga dok je govorio, misleći u sebi: Svaka čast, Džuli. Baš umeš da izabereš trenutak da nekom slomiš srce, zar ne?

– Znam da ovo neće promeniti oni što si mi rekla na tremu, ali nisam želeo da se nas dvoje rastanemo u svađi. Isuviše sam uživao u vremenu koje smo proveli zajedno da bih to dopustio.

Nakašljao se i pritisnuo je prstima kapke. Samo mi se učinilo nekako iznenada, znaš? Nisam bio pripremljen za ono što si mi rekla. Uzdahnuo je. Do đavola, nisam bio pripremljen ni za šta. Ne možeš ni da zamisliš kako mi je bilo tamo. Sve... kako je izgledala na kraju, šta su sestre govorile, kako je sve smrdelo...

Princo je obe ruke licu i ona je čula kako isprekidano diše, serija brzih udisaja praćena dugim izdisajem.

– Samo mi je bilo potrebno da popričam sa nekim. Sa nekim za koga znam da će me saslušati.

O, čoveče, pomislila je Džuli. Da li je ovo ikako moglo gore da ispadne.

Naterala je sebe da se blede nasmeši.

– Možemo da popričamo?, rekla je. – I dalje smo prijatelji, zar ne?

Ričard je mleo narednih par sati, skačući sa teme na temu: uspomene na majku, o čemu je razmišljao kad je prvi put ušao u njenu bolničku sobu, kako se osećao narednog jutra kad je znao da je drži za ruku poslednji put. Pošto je pričao neko vreme, Džuli mu je ponudila pivo; kako je veće odmicalo, on je ispio tri i ne primetivši. S vremena na vreme bi zastao i zagledao se u ćošak prostorije, zamišljenog izraza lica, kao da je zaboravio šta je hteo da kaže; na

momente bi govorio kao da je upravo popio dupli espresso, a reci su sustizale jedna drugu. Kroz sve to, Džuli je slušala. Povremeno bi postavila po koje pitanje, kad bi joj se to učinilo umesnim, ali to je bilo sve. Videla je suze u njegovim očima više puta, ali kad god bi navrle, Ričard bi sa oba kažiprsta stegao koren nosa da ih zaustavi.

Ponoć je došla i prošla. Kazaljke na satu iznad kamina prošle su jedan sat posle ponoći i krenule ka dvojci. Do tada su pivo i emotivna iscrpljenost uzele svoj danak. Ričard je počeo da se ponavlja i da nerazgovetno izgovara reci. Kada je Džuli otišla do kuhinje po čašu vode za sebe, primetila je da je Ričard zatvorio oči. Pošto je sedeo zavaljen u čošku kauča, glava mu je bila oslonjena o naslon, a usta otvorena. Njegovo disanje dopiralo je u ravnomernom ritmu.

Držeći u ruci čašu vode, stjala je u mestu, razmišljajući, E, ovo je zaista sjajno. I šta sad da radim?

Htela je da ga probudi, ali nije mislila da je dovoljno trezan da bi se sam odvezao kući. Nije se osećala prijatno zbog toga što će on tu ostati, ali, s druge strane, već je zaspao, te, ako bi ga opet probudila, možda bi hteo još da priča. Uprkos njenoj spremnosti da ga sasluša ako je neophodno, bila je iscrpljena.

– Ričarde, prošaputala je. Jesi li budan?

Ništa.

Trenutak kasnije, pokušala je ponovo, sa istim ishodom. Pretpostavila je da bi ga gurkanje ili vikanje probudilo, ali, razmotrivši opije to joj se činilo kao mnogo više truda nego što bi rezultati vredeli.

Nije to ništa srašno. zaključila je naposljetku, ionako spava.

Džuli je ugasila svetla i ostavivši ga gde jeste, zaputila se u svoju spavaću sobu. zatvorivši i zaključavši vrata za sobom. Pevač je bio na krevetu. Podigao je glavu, posmatrajući je dok je oblačila pidžamu.

– To je samo za večeras, objasnila mu je, kao da pokušava da ubedi sebe da radi pravu stvar. Nije da sam se predomislila. Samo sam umorna, znaš?

Džuli se probudila u zoru i, pošto je bacila pogled na sat, zevnula je i prevrnula se u krevetu, pokušavajući da održi novi dan na odstojanju. Bila je lenja i osećala se kao da pati od mamurluka.

Pošto se izvukla iz kreveta, odškrinuta je vrata da bi provirila; činilo se da Ričard i dalje spava. Istuširala se i obukla se za posao; nije želela da je on vidi u pidžami. Kad je ušla u dnevnu sobu – a Pevač se kretao ispred nje oprezno – Ričard je sedeo na kauču, trljajući lice rukama. Ključevi su mu bili na novčaniku koji se nalazio na stolu ispred njega.

– O, zdravo, rekao je, izgledajući posramljeno. Izgleda da sam se obeznanio, jelda? Izvinjavam se zbog toga.

– Bio je to dug dan, rekla je.

– Da, bio je, odgovorio je. Uzeo je novčanik sa stola dok je ustajao. Kratak osmeh mu je preleteo preko lica. Hvala što si me pustila da ostanem sinoć. Cenim to.

– Nema na čemu, rekla je. Hoćeš li biti u redu?

– Mislim da ću morati. Život ide dalje, zar ne?

Košulja mu se izgužvala i on je pokušao da je izravna rukama. .Još jednom se izvinjavam zbog onoga kako sam se poneo prethodne večeri, dodao je. Ne znam šta me je spopalo.

Džulina kosa se nije osušila do kraja i ona je osetila kako joj voda curi i natapa bluzu.

– U redu je, rekla je. – I znam da mora da je izgledalo kao da je sve došlo niotkuda, ali...

Odmahnuo je glavom. Ne, u redu je. Ne moraš da objašnjava – razumem. Majk mi se čini kao fin momak.

Ona je oklevala. Jeste, rekla je na kraju, hvala ti.

– Želim da budeš srec'na. To je sve što sam ikada želeo. Ti si divna osoba i to i zaslužuješ. A naročito pošto si me slušala kako meljem sinoć. Nemaš pojma koliko mi je to značilo. Nema ljutnje?

– Nema ljutnje, ponovila je.

– I dalje smo prijatelji?

– Naravno, rekla je.

– Hvala. Zatim je, nakon nekoliko sekundi, podigao ključeve i krenuo prema vratima. Otvarajući ih, osvrnuo se preko ramena.

– Majk je srećan momak, doviknuo je. Nemoj to da zaboraviš. Nasmejao se, ali taj osmeh je sa sobom nosio dozu sete. Zbogom, Džuli.

Kad je konačno ušao u kola, Džuli je osetila kako je izdahnula, zahvalna što je sve prošlo mnogo bolje nego što je mislila. Onda se, mršteći se, predomisli. Pa, u svakom slučaju, bilo je bolje nego sinoć. Sve je bolje od toga.

No, sad je barem gotovo.

Kad je ušao u svoju iznajmljenu kuću u viktorijanskom stilu, Ričard se stepenicama popeo do sobe u ćošku. Ofarbao je zidove u crno i oblepio prozore neprozirnim papirom i selotejp trakom; lampa sa crvenom sijalicom visila je nad stočićem na rasklapanje kraj zida. Njegova fotografska oprema nalazila se u ćošku: četiri različita fotoaparata, desetak objektivna, kutije sa filmom. Uključio je lampu i podesio abažur tako da bi svetlo padalo pod boljim uglom.

Kraj plitkih posuda sa hemikalijama koje je koristio za razvijanje filmova nalazila se gomila fotografija koje je snimio kada je izašao sa Džuli i on je posegao za njima.

Prelistavao je slike, zaustavljajući se s vremena na vreme da bi zurio u nju. Izgledala je srećno tog vikenda, pomislio je, kao da je znala da se njen život odjednom promenio nabolje. Izgledala je takođe predivno. Pomno posmatrajući njene izraze lica nije mogao da pronade ništa što bi objasnilo ono što se desilo prethodne večeri.

Odmahnio je glavom. Ne, neće joj tu grešku uzeti za zlo. Svako

može da pređe iz besa u saosećanje tako lako kao ona je pravo blaso i on je srećan što ju je pronašao. Sad već zna podosta o Džuli Barenson. Njena majka je pijandusa naročitom sklonošću ka votki, koja živi u trošnoj prikolici na bodu Dejtone. Otac joj trenutno živi u Minesoti, sa drugom ženom, i preživljava od socijalne pomoći za invalide zbog nesreće koju je doživeo dok je radio na građevini. Bili su venčani dve godine pre nego što je on iznenada napustio grad; Džuli je tada imala tri godine. Šestorica različitih muškaraca živela su sa Džuli i njenom majkom, najkraće jedan mesec, a najduže dve godine. Selile su se nekoliko puta, uvek iz jedne rupčage u drugu.

Svake druge godine je menjala škole dok nije pošla u srednju školu. Imala je prvog dečka sa četrnaest godina; trenirao je američki fudbal i košarku i njihova zajednička slika je objavljena u školskom godišnjaku. Glumila je sporedne likove u dve školske predstave. Napustila je školu pre mature i nestala na nekoliko meseci pre nego što je došla u ovaj gradić.

Nije imao pojma kako ju je Džini namamio da dođe u mesto kakvo je Svansboro.

Srećan brak, sasvim običan muž. Fin, ali običan.

Takođe je saznao i ponešto o Majku od jednog meštana koga je upoznao u Kliperu. Čudo jedno koliko čovek može da postigne ako plati par pića u baru.

Majk je zaljubljen u Džuli, ali to je Ričard već znao. Međutim, nije znao za propast njegove prethodne veze i Sarino neverstvo ga je zamtrigiralo. Seća se kako je počeo da klima glavom dok je razmatrao mogućnosti koje su se iznenada ukazale.

Takođe je saznao da je Majk bio kum na Džulinom venčanju i njihova veza je počela da mu biva jasnija. Prijatno je biti sa Majkom, on je veza sa njenom prošlošću, sa Džimom. Shvatio je Džulinu poruku da se drži toga, da se otrgne svemu što bi moglo da je odvuče. Ali

to je želja koja je odraz straha – straha da će završiti njena majka, straha da će izgubiti sve zbog čega se tako trudila, s. a od nepoznatog. Nije bio iznenađen što Pevač spava u sobi sanjom a i posumnjao je da takođe zaključava vrata od spavaće sobe.

Ona je obazriva, pomislio je. To je verovatno nešto što je radila jos od detinjstva, uzimajući u obzir muškarce koje je njena majka dovodila u kuću. Ali nema razloga da tako živi. Ne više. Ona može da krene dalje, baš kao što je on učinio.

Njihova detinjstva se verovatno ipak ne razlikuju mnogo. Pijanstva. Batine. Kuhinja puna bubašvaba. Miris budi i truleži sa zidova. Mlaka i mutna voda sa česme od koje mu je bilo muka. Njegov jedini vid bekstva bile su fotografije iz knjiga Ansela Adamsa, fotografije koje kao da su šapatom nagoveštavale neka druga, bolja mesta. Otkrio je te knjige u školskoj biblioteci i provodio je sate prelistavajući ih, nestajući u nadrealno lepim pejzažima. Njegova majka je primetila šta ga zanima i tako je Božić obično bio jedan tužan praznik, nekako je uspela da ubedi njegovog oca da potroši nešto novca na jedan mali fotoaparat i nekoliko rolni filma kada je Ričard imao deset godina. To je jedini trenutak njegovog života za koji se seća da je prolio nekoliko suza radosnica.

Provodio je sate fotografišući predmete u kući ili ptice u dvorištu. Fotografisao je u zoru i u sumrak jer mu se sviđalo svetio koje je karakterisalo te delove dana; naučio je da se vesto kreće u tišini, na taj način postižući krupne planove koji su se činili nemogućima. Kada bi ispucao rolnu filma, otrčao bi u kuću i molio oca da je odnese na razvijanje. Kada bi fotografije bile gotove, pomno bi ih pregledao u svojoj sobi, pokušavajući da oceni šta je uradio kako treba, a šta ne.

U početku, činilo se da njegovog oca zabavlja ovo njegovo interesovanje i čak je bacio pogled na fotografije sa prvih nekoliko filmova. Onda su počeli komentari. – O, vidi, još jedna ptica, rekao bi sarkastično i dodao: Boga mu, vidi, još jedna. S vremenom je počeo da stavlja primedbe na novac koji bi trebalo potrošiti na novi hobi njegovog sina. – Samo ga rasipaš, zar ne?, zarežao bi, ali umesto da predloži da njegov sin odradi po neki poslić u komšiluku da bi sam platio za razvijanje, njegov otac je resio da mu održi lekciju.

Ponovo je pio te noći, a i Ričard i njegova majka su pokušavali da mu se sklone sa puta, trudeći se iz petnih žila da budu neprimetni. Kako je Ričard sedeo u kuhinji, mogao je da čuje nesuvislo trabunjanje svog oca koji je gledao utakmicu na televiziji. Kladio se na svoj omiljeni tim – Patriotse – ali izgubio je i Ričard je čuo njegov gnev dok je ovaj udarao pesnicama o zid. Trenutak kasnije, njegov otac je ušao u kuhinju sa fotoaparatom i spustio ga na sto. U drugoj ruci je držao čekić. Pošto se pobrinuo da ga sin pažljivo gleda, razbio je aparat jednim jedinim udarcem.

– Ja ćele nedelje radim da zaradim za život, a ti samo hoćeš da rasipaš novaci Sad više nećemo imati taj problem!

Kasnije te iste godine, njegov otac je umro. Sećanja na taj događaj takode su vrlo živa: ugao pod kojim je jutarnje sunce padalo na kuhinjski sto. bezizražajan pogled njegove majke, ravnomerno kapanje vode sa česme kako su sati odmicali ka popodnevnu. Policajci su govorili prigušenim glasovima kako su dolazili i odlazili: islednik je pregledao telo i odneo ga.

A onda, plač i jauci njegove majke, pošto su konačno ostali sami. ..Šta ćemo raditi bez njega?, jecala je. drmusajući ga za ramena. Kako je to moglo da se desi?

Evo kako: Njegov otac je pio Kod O'Brajena, malom, mračnom baru u Bostonu, nedaleko od njihove kuće. Prema recima ljudi iz bara, odigrao je jednu partiju bilijara i izgubio, a onda je presedeo za šankom ostatak večeri, pijući pivo sa viskijem. Dva meseca pre toga dqbio je otaz u fabrici, te je većinu večeri provodio tu, gnevan čovek koji traži sažaljenje i utehu u društvu alkoholičara.

U to vreme, Vernon ih je oboje tukao redovno, a prethodne noći bio je naročito okrutan.

Napustio je bar nešto pre deset, stao je kraj radnje na čošku da kupi kutiju cigara i prošao kolima kraj kuća u radničkom kraju gde su živeli. Komšija koje je šetao psa video ga je kako

se približava kući. Garaža je ostala otvorena i Vernon je parkirao kola u tom malom prostoru. Gomile kutija bile su naslagane uz oba zida.

No, od tog trenutka počinju spekulacije. Vrata garaže je zatvorio bez sumnje, a dokaz u prilog tome je velika koncentracija ugljen-monoksida. Ali zašto, pitao se islednik, zašto nije najpre isključio motor? I zašto se vratio u kola pošto je zatvorio vrata garaže? Kad se sve namere i svrha njegovih postupaka uzmu u obzir, sve je ukazivalo na samoubistvo, iako su njegovi prijatelji iz bara Kod O'Brajena uporno tvrdili da nema šanse da bi on uradio tako nešto. On je borac, on nikad ne bi odustao. Nikad ne bi izvršio samoubistvo.

Policajci su se vratili u kuću dva dana kasnije, postavljajući pitanja na koja se moglo svakojako odgovoriti, tražeći odgovore. Majka je nepovezano kukala: desetogodišnji dečak ih je samo gledao netremice. Tada su modrice na licu majke i sina već postale zelene po ivicama, tako da su oboje izgledali sablasno. Policajci su otišli praznih ruku.

Na kraju, smrt je proglašena za nesrcni slučaj i pripisana je alkoholu.

Desetak ljudi je bilo na sahrani. Njegova majka bila je obučena u crno i plakala je prekrivši lice belom maramicom, dok je on stajao pored nje. Troje ljudi je govorilo, rekavši po nekoliko lepih reci o čoveku koji je samo trenutno bio loše sreće, a inače je bio dobar čovek. zarađivao je hleb za svoju porodicu, bio je divan muž i otac.

Sin je odlično odigrao svoju ulogu. Držao je pogled oboren; povremeno bi prineo prst obrazu kao da hoće da obriše suzu. Obgrlio je majku i klimao glavom ozbiljno, zahvaljujući se ljudima koji su došli da izjave saučešće.

Međutim, narednog dana, kad se gužva razišla, vratio se do groba i stao je pred sveže nabacanom gomilom zemlje.

Zatim je pljunuo na grob.

U zamračenoj sobi, Ričard je prikao jednu od fotografija za zid. podsetivši se da su senke koje prošlost baca dalekosežne. Lako je zbuniti se, pomislio je. Zna on da ona ne može tome da se odupre i shvata zašto. Oprostio joj je zbog onoga što je učinila.

Zagledao se u njenu sliku. A kako joj i ne bi oprostio?

Pošto se već bila obukla pre nego što je Ričard otišao, Džuli je imala dovoljno vremena da stane i uzme novine pre nego što ode na posao. Sela je za mali sto ispred jedne pekare, pijuckala kafu i čitala, dok joj je Pevač ležao kraj nogu.

Spustivši novine sa strane, posmatrala je kako tihi centar grada polako oživljava. Jedna po jedna, radnje su stavljale znakove otvoreno u svoje izloge i otvarale vrata da bi uhvatile nešto jutarnjeg povetarca. Nebo je bilo bez oblačka, a na staklima kola koja su preko noći ostala na ulicama uhvatilo se nešto rose.

Džuli je ustala, ponudila je novine paru koji je sedeo za susednim stolom, bacila je praznu plastičnu solju u smeće i krenula uz ulicu, prema salonu. Radionica je otvorena već sat vremena i ona je, razmišljajući kako ima još par minuta vremena pre nego što se pojavi na poslu, zaključila sledeće: Zašto da ne, sigurna sam da još uvek nije mnogo zauzet. Pored toga. želela je da svrati da bi se uverila da ono što je osećala prošle večeri nije samo plod njene mašte.

Nije imala nameru da ispriča Majku da je Ričard proveo noć u njenoj kući. Koliko god da se trudila, nije mogla da smisli način na koji bi mu to ispričala, a koji ne bi bio sumnjiv, naročito uzimajući u obzir ono što se desilo sa Sarom. On bi uvek bio sumnjičav, osećala je to. a onda bi to posejalo seme razdora i bola. U svakom slučaju, to nije važno. Sad je gotovo i jedino je to značajno.

Prešla je ulicu, a Pevač je išao ispred nje. U trenutku kad je prošla pored kola koja su bila na popravci. Majk je već krenuo prema na njoj, izgledajući kao da je njegov loz upravo izvučen na lutriji.

– Zdravo, Džuli, rekao je. Kakvo lepo iznenađenje.

Iako je imao trag od mašinskog ulja na obrazu i na čelu su mu se već skupile graške znoja, nije mogla a da ne pomisli: Ti izgledaš prilično dobro. Definitivno nisam ništa umislila.

– Da, drago mi je što i tebe vidim, momčino, dodao je Majk, pružajući ruke prema Pevaču. U tom trenutku dok je mazio Pevača, primetila je flastere na prstima.

– Hej, šta ti se desilo sa prstima?

Majk je bacio pogled na svoje šake. O, nije to ništa. Samo su malo osetljivi jutros.

– Zašto?

– Pa, pretpostavljam da sam ih isuviše snažno ribao sinoć, kad sam se vratio kući.

Ona se namrštila. Zbog onoga što sam ja rekla na plaži?

– Ne, rekao je. No, pretpostavljam da je to bio jedan od razloga.

– Samo sam te zadirkivala.

– Znam, rekao je. Ali sam počeo da se pitam da li bi novi sapun možda pomogao.

– Pa šta si koristio? „Ajaks“?

– „Ajaks“, „lisol“. Probao sam skoro sve.

Podbočila se rukama i pomno se zagledala u nega. Znaš, ponekad ne mogu a da se ne zapitam kakv ćeš biti kad odrasteš.

– Mislim da za to nema mnogo šanse, da ti kažem iskreno.

Nasmejala se, pomislivši: Sviđa mi se ovaj tip. A kako i ne bi?

– Pa, ja sam samo htela da svratim i da ti kažem kako sam se lepo provela sinoć.

– I ja, rekao je..., jedva čekam večeras.

– Trebalo bi da bude zabavno.

Oči su im se srele pre nego što je Džuli bacila pogled na sat. Nego, slušaj, verovatno bi trebalo da krenem. Čitavo jutro imam zakazane mušterije, a trebalo bi da ručam sa Emom, tako da ne bih smela da kasnim.

– Pozdravi Emu u moje ime, hoćeš?

– Naravno, rekla je. Želim ti lep dan. Takođe.

Namignula mu je. – I čuvaj te prste, važi? Ne bih volela da mislim na to kako krvariš po motorima koje popravljáš.

– Ha, ha, rekao je. Nije njemu smetalo što ga zadirkuje. Znao je da je to njen način da flertuje sa njim. Pravi flert, ne prijateljski.

I, tako mu boga, njemu se to dopada! Veoma mu se dopada!

Pozdravili su se i trenutak kasnije Džuli je prelazila ulicu lagano poskakujući dok je hodala.

– Dakle, čini mi se da je vaš izlazak protekao prilično dobro, zar ne? U ruci je Henri držao dopola pojedenu krofnu.

Majk je zakačio jedan prst za kombinezon i šmrknuo. – O, da, rekao je. Prošao je odlično.

Henri je mahnuo krofnom i zavrteo glavom. Hoćeš li prestati sa tim Džejms Din forama, braco? Kažem ti lepo – ne liči to na tebe. A i ne može da sakrije taj sluđeni, zacopani pogled u tvojim očima.

– Ja ne izgledam zacopano. – Zacopano. Zaljubljeno. Kako god hoćeš.

– Hej, nisam ja kriv što joj se sviđam.

– Znam da nisi. Ti si jednostavno neodoljiv, zar ne?

– Mislio sam da će ti biti drago zbog mene. – I jeste, rekao je. A i ponosan sam na tebe.

– Zašto?

– Zato što, kakav god da si smislio plan, čini se da ipak nekako deluje.

– Dakle, šta se desilo sa Ričardom?, pitala je Ema. – U baru. pre neko veče, izgledalo je da se odlično slažete.

– O, znaš kako je... On je fin, ali ja jednostavno ne osećam ništa prema njemu.

– Pretpostavljam da je to zbog njegovog izgleda, zar ne?

– To i nije bilo tako loše kod njega, to priznajem, rekla je Džuli, a Ema se nasmejala. Jele su salate u restoranu koji je prethodno bio kuća u istorijskoj četvri grada. Sunčevi zraci su se prelivali preko stola u uglu za kojim su sedele, preplićući se u njihovim šoljama sa čajem, od čega su one odavalo žučkast sjaj.

– I ja sam isto to rekla Henriju kad smo došli kući. Pitala sam ga zašto više tako ne izgleda.

– Šta ti je on rekao?

– Rekao je... Ema se uspravila i snizila ton svog glasa, imitirajući Henrija. Nemam pojma o čemu pričaš, ali da nisam siguran da me toliko voliš pomislio bih da si me upravo uvredila.

Džuli se nasmejala. Zvučiš isto kao on.

– Dušo, kad je čovek u braku tako dugo kao ja, videćeš da to uopšte nije teško izvesti. Jedino što mi nedostaje je krofna u ruci da njome mahnem.

Džuli se zakikotala dok je pila čaj tako da je prosula malo na sto. Ali, on te i dalje čini srećnom, zar ne? I nakon svih tih godina?

– Uglavnom je jako dobar. Ponekad poželim da ga tresnem tiganjem po glavi, ali pretpostavljam da je to normalno, zar ne?

Iskra nestašluka pojavila se u Džulinim očima kad se nagnula preko stola. Jesam li ti ispričala da sam jednom bacila tiganj na Džima?

– Stvarno? A kad se to desilo?

– Ne sećam se. Ne sedam se ni oko čega smo se svađali, ali ja sam zavrila tiganj pravo na njega. Promašila sam, ali me je posle toga pažljivo saslušao.

Ema je podigla i spustila obrve. Život iza zatvorenih vrata je uvek misterija, zar ne?

– Nego šta.

Ema je otpila gutljaj čaja, a onda je ponovo počela da jede salatu. Nego, šta ja to čujem o Majku?

Džuli je znala da joj se ovo sprema. Umesto politike, sporta ili najnovijih vesti, ljudi su u malim gradovima živeli za tračeve o njihovim sugrađanima.

– To zavisi od toga šta si čula.

– Čula sam da te je pozvao da izađete i da ste bili na večeri.

– Otprilike. U stvari, ja sam njega pozvala da izađemo.

– On nije mogao?

Ona ju je pogledala preko čaše. Šta misliš?

– Mmm... Mislim da se verovatno zaledio kao plitka bara u zimu.

Džuli se nasmejala. Baš tako.

– Nego, kako je bilo? Šta ste radili?

Džuli joj je prepričala njihov izlazak i kad je završila, Ema se zapalila unazad u stolici.

– Zvuči kao da je bilo dobro.

– I jeste.

Na trenutak se pomno zagledala u Džuli. – A šta je sa... znaš... Jesi li pomislila na... Zastala je, a Džuli je dovršila rečenicu umesto nje.

– Na Džima?

Ema je klimnula glavom, a Džuli se zamislila. Ne onoliko koliko sam mislila da ću, rekla je. – A na kraju mi uopšte nije toliko smetalo. Majk i ja... mi se jednostavno dobro slažemo. On me zasmehava. Čini da se osećam dobro u vezi sa sobom samom. Dugo je prošlo otkad sam se tako osećala.

– Zvučiš iznenađeno.

– I jesam. Da budem iskrena, nisam bila sigurna kako će to ispasti.

Emin izraz lica je smekšao. To i nije tako iznenađujuće. Ti i Džim ste zaista bili nešto posebno. Šalili smo se u vezi sa tim kako ste vas dvoje zurili jedno drugo kad bismo izašli.

– Da, bili smo nešto posebno, rekla je, a čežnja se osetila u njenom glasu.

Ema je zastala. Kakav je bio Majk?

– Dobar, pretpostavljam. Istinu govoreći, bio je prilično nervozan, ali mislim da to nema mnogo veze sa Džimom. Mislim da je to više imalo veze sa samim izlaskom.

– O, ma nemoj, stvarno?

Džuli se nasmejala. Stvarno. Ali ja sam se dobro provela.

– Dakle... da li ti se on sviđa?

– Naravno da mi se sviđa.

– Ne. mislim, da li ti se sviđa?

Na to se sve svodi, zar ne?, pomislila je Džuli. Na kraju, nije morala ni da odgovori; njen izraz lica je rekao sve i Ema je ispružila ruku preko stola i slegla Džulinu.

– Drago mi je. Oduvek sam očekivala da će se to desiti.

– Zaista?

– Mislim da su svi očekivali, osim tebe i Majka. Bilo je samo pitanje vremena.

– Nikad mi ništa nisi rekla.

– Nisam ni morala. Pretpostavljala sam da ćeš prepoznati iste one stvari u Majku koje sam ja videla kad za to budeš spremna.

– Kao na primer?

– To da te on ikada neće izneveriti. Da taj dečko ima srce veličine Kentakija i da te voli. To je ono što je važno. Ja bar znam. Moja majka mi je uvek govorila, šta god da uradim, da se obavezno udam za nekoga ko mene više voli nego ja njega.

– Nije ti to djda govorila?

– Naravno da jeste. I ja sam je poslušala. Šta misliš zašto se Henri i ja slažemo tako dobro? Ne kažem da ja njega ne volim, zato što to nije istina. Ali, ako bih ja ikada ostavila Henrija ili ako bi mi se, daleko bilo, nešto desilo, mislim da on ne bi bio u stanju da nastavi dalje. A taj čovek bi žrtvovao svoj život za mene u tren oka.

– I ti misliš da je i Majk takav?

– Dušo, možeš da se kladiš u zadnji dolar da jeste.

Kad je na kraju radnog dana Džuli izašla iz salona, i dalje je razmišljala o ručku sa Emom.

U stvari, razmišljala je o mnogo stvari. Naročito o Džimu. To, bez sumnje, nije bila Emina namera, a čak ni Džuli nije mogla tačno da odredi zašto se oseća tako, ali to ima neke veze sa Eminim komentarom o njenoj majci, naravno, sa Eminom opaskom da Henri ne bi mogao da nastavi dalje ako bi je ikada izgubio.

Tog popodneva, Džim joj je nedostajao više nego ikad posle dugo vremena. Pretpostavila je da je to tako zbog svega što se dešava sa Majkom. Ona je nastavila dalje, ali je počela da se pita da li bi Džim bio u stanju da učini to isto, da su uloge obrnute. Pomislila je da bi verovatno bio, ali ako ne bi mogao, da li bi to značilo da je on nju voleo više nego ona njega? A šta će se desiti, pitala se, ako se zaljubim u Majka? Šta će se desiti sa njenim osećanjima prema Džimu? Sa njenim uspomnama na Džima? To su pitanja koja su neprestano kružila njenim mislima posle ručka, pitanja sa čijim odgovorima nije želela da se suoči. Hoće li njene uspomene postepeno nestati, pitala se, izbledeti kao stare fotografije?

Ne zna odgovor na to. Kao što ne zna ni zašto se zbog toga što će večeras videti Majka oseća nervoznije nego juče. Nervoznije, kad smo kod toga, nego kad su u pitanju svi drugi muškarci sa kojima je izlazila. Zašto sada?

Možda, pomislila je, odgovarajući na sopstveno pitanje, zato što znam da je ovoga puta drugačije.

Džuli je došla do džipa i ušla unutra; Pevač je skočio na zadnje sedište i Džuli je pokrenula motor. Nije se zaputila kući. Umesto toga, krenula je nekoliko blokova niz glavnu ulicu, a onda je krenula levo, prema obodu grada. Nekoliko minuta kasnije, posle još jednog skretanja, stigla je do groblja Brukvju.

Džimov spomenik se nalazio na udaljenosti jedne kratke šetnje, tik preko brežuljka i kraj glavne staze, pod senkom oraha. Džuli je krenula uz stazu. Kad mu se približila, Pevač je stao,

odbijajući da dalje krene za njom. Nikada to nije činio. U početku nije bila sigurna zašto bi Pevač uvek zastao, ali vremenom je zaključila da je na neki način on znao da želi da bude sama.

Stigla je do groba i stala iznad njega, ne znajući kako će se danas osećati. Udahnula je duboko, očekujući suze, ali one se nisu pojavile. Niti je osećala teskobu kao ranije. Zamislila je Džima, prisećajući se srećnih trenutaka i, iako je prigušeno osećanje tuge i gubitka došlo sa uspomenama, ličilo je više na otkucaje sata sa tornja koji se čuju u daljini, ostavljajući za sobom tihi eho pre nego što bi u potpunosti nestali. Umesto ovih osećanja, usledila je neka otupelost; nije bila sigurna šta to znači dok nije ugledala krilatog anđela uklesanog iznad njegovog imena, onoga koji ju je uvek podsećao na pismo koje je stiglo sa Pevačem.

Slomilo bi mi srce ako bih pomislio da nikad više nećeš biti srećna... Nadi nekog ko će te usrećiti... Ovaj svet je bolje mesto kada se ti nasmeješ.

Stojeći pored njegovog groba, odjednom je shvatila da je to ono što je on mislio tim recima. I, kao i prethodne noći, odjednom je shvatila da bi Džim bio srećan zbog nje.

Ne, pomislila je, neću te zaboraviti. Nikada. A neće ni Majk.

To je ono što njega čini drugačijim.

Ostala je tu sve dok komarči nisu počeli da kruže oko nje. Jedan joj je sleteo na ruku i ona ga je odmah pljesnula, srećna što je došla, ali svesna da bi verovatno trebalo da krene. Majk bi trebalo da dođe po nju za manje od sat vremena i htela je da bude spremna.

Dašak vetra zanjihao je lišće iznad nje, što je zazvučalo kao tiho zveckanje oblutaka u tegli. Nakon nekoliko trenutaka to je prestalo, kao da je neko prigušio zvuk. Ali, više nije vladala tišina; sa puta je začula zvuk automobila koji je prolazio pored groblja, zvuk motora se najpre pojačao, a onda stišao, pre nego što se u potpunosti izgubio. Glas deteta koji je dopro iz udaljenih kuća. Začula je neki slabašni zvuk, nalik na grebanje, kao da se nešto očešalo o koru obližnjeg drveta. Jedan kardinal je odleteo sa grane, a, osvrnuvši se preko ramena, Džuli je videla Pevača kako okreće glavu, načuljenih ušiju. No, on je ostao ukopan u mestu i Džuli nije ništa videla. Malo se namrštila i prekrstila je ruke. Okrenuvši se od spomenika, pognula je glavu i krenula prema kolima, dok su je žmarci podilazili po rukama.

Majk se pojavio tačno na vreme i Džuli je izašla iz kuće, zatvarajući vrata za sobom pre nego što je Pevač imao priliku da izađe. Primitivši da je obučen u sako i elegantne pantalone, ona se nasmejala.

– Oho, rekla je, to je već dve večeri za redom da izgledaš prilično otmeno. Trebaće mi malo vremena da se naviknem na to.

Džuli je taj komentar mogla da uputi i na spostveni račun. Kao i prethodne večeri, nosila je letnju haljinu koja je isticala njenu figuru. Dva zlatna kruga visila su joj sa ušiju, a Majk je osetio i blag miris parfema.

– Previše?, pitao je.

– Nikako, razuverila ga je. Dotakla je rever na njegovom sakou. Sviđa mi se – da li je nov?

– Ne, imam ga već neko vreme, samo ga ne nosim tako često.

– Trebalo bi, rekla je. Dobro ti stoji.

Majk je promeškoltio ramena i pokazao prema kombiju pre nego što bi joj pružio priliku da dalje komentariše.

– Nego. jesi li spremna za polazak?

– Kad i ti.

Kako je počeo da se okreće, Džuli ga je uhvatila za ruku. Gde su ti flasteri?

– Skinuo sam ih. Prsti su mi sada bolje.

– Već?

– Šta da ti kažem? Brzo zaceljujem.

Stojeći na tremu, ispružila je ruku kao učiteljica koja traži od učenika da ispljune žvaku, i Majk je morao da ispruži šake.

– Meni i dalje izgledaju crveno. Zastala je pre nego što je podigla pogled, neobičnog izraza na licu. Koliko si ih jako trljao? Čini mi se kao da su neki prokrvarili.

– Krvarenje je prestalo, rekao je.

– Moj bože, rekla je. Da sam znala da ćeš to da uradiš, ne bih ništa rekla. Ali mislim da znam šta im može pomoći.

– Šta?

Džuli je nastavila da ga gleda pravo u oči kad je podigla njegovu ruku do svojih usta i poljubila mu vrhove prstiju.

– Eto. Kako je sad?, pitala ga je, osmehujući se.

Majk se nakašljao. Kao da sam se uhvatio za bodljikavu žicu kroz koju je propuštena struja, pomislio je. Ili kao da stojim u aerodinamičnom tunelu. Ili kao da letim niz planinu na skijama.

– Bolje, uspeo je da odgovori.

Večerao su u restoranu Lending, u centru Boforta. Kao i prethodne večeri, izabrali su sto koji se nalazio na terasi, sa koje su mogli da posmatraju čamce koji su pristajali i odlazili. Na daskama popločanom molu, parovi i porodice su se šetali držeći kornete sa sladoledom ili kese pune turističkih suvenira.

Džuli je spustila salvetu u krilo i nagnula se napred.

– Dobar izbor, Majk, rekla je. Mnogo volim ovo mesto.

– Drago mi je, rekao je sa olakšanjem. I meni se dopada, ali ovde obično dolazim na ručak. Nisam večerao ovde već dugo. Osećao bjt se čudno kada bih sam došao na večeru.

– Uvek možeš da dođeš sa Henrijem.

– Mogu, rekao je, klimajući glavom. A i ne moram.

– Ne voliš da izlaziš sa Henrijem?

– Provodim po čitav dan sa njim. To hi bilo kao da ti izlaziš sa Mejbel.

– Ja volim da izlazim sa Mejbel.

– Mejbel tebe ne vreća.

Džuli se nasmejala, a Majk je spustio salvetu na krilo. Džuli mu je izgledala opuštena i sva je sijala, u poptunosti se osećajući prijatno u tom okruženju.

– Kako je prošao ručak sa Emom?, pitao je.

– O, bilo je zabavno. Sa njom je lako pričati.

– Kao sa mnom?

– Ne, ne kao sa tobom. I sa tobom je lako, ali na drugačiji način. Sa njom mogu da razgovaram o onim stvarima o kojima nas dvoje ne razgovaramo.

– Kao što sam ja?, rekao je.

Lukavo mu je namignula. Naravno. Kakva je korist od toga što izlaziš sa nekim ako o tome ne možeš da pričaš da drugim ljudima?

– Sta si joj rekla? Lepe stvari, nadam se.

– Ne brini. Samo lepo.

Majk se nasmejao i ispružio ruku prema meniju. Dakle, da li bi htela da počnemo sa bocom vina? Možda jedan šardone? Pomislio sam kako bi onaj iz podruma „Kendal-Džekson“ bio sasvim dobar. Nije isuviše težak, a mislim da ima pravu dozu hrastove arome.

– O, rekla je. Impresionirana sam. Nisam imala pojma da znaš toliko o vinima.

– Ja sam čovek sa mnogim talentima, priznao je i Džuli se nasmejala dok je otvarala svoj meni.

Zadržali su se pijući vino i večerajući, pričajući i smejući se, jedva primetivši kelnera koji se vrteo oko njihovog stola, skupljajući prazne tanjire. U trenutku kad su se spremili da krenu, nebo je bilo posuto zvezdama.

Na molu je i dalje bila gužva, ali ljudi su sada bili mlađi; dvadesetogodišnjaci i tridesetogodišnjaci koji su se naslanjali preko ograde nad vodom i milcli po barovima.

Nekoliko metara dalje niz mol nalazila su se dva restorana sa terasama i u svakom od njih po jedan muzičar je vršio poslednje štimovanje gitare pred početak. Pristiglo je više čamaca nego što je bilo mesta za ukotvljavanje tako da su, u duhu večernjeg provoda petkom, kasne pridošlice privezivale svoje čamce za one koji su im bili najbliži sve dok nekoliko desetina čamaca različitih oblika i veličina nije bilo privezano zajedno poput nekog plovećeg gradića. Pivo i cigarete su kružili okolo, čamci su se ljuljali dok su ih ljudi koristili kao nestabilne pločnike i neznanci su bili primorani da se prijatelje sa ljudima koje verovatno više nikada neće videti, sve u ime dobrog provoda.

Kad su izašli iz restorana, Majk joj je ponudio svoju ruku. Džuli ju je prihvatila i kad su počeli šetnju niz mol, a cipele su im dobovale po drvenim daskama kao kopita zauzdanog konja upregnutog u kočiju, Majk je osetio kako se toplina njene ruke prenosi kroz njegovu, pravo do sredine njegovih grudi.

Proveli su još sat vremena u Bofortu, posmatrajuci ljude i razgovarajući sve dok Džuli nije osetila kako su poslednji tragovi nervoze u potpunosti iščileli. Majk ju je i dalje držao za ruku i povremeno je palcem prelazio preko njene nadlanice. Zaustavili su se da bi kupili po kolač sa čokoladnim kremom i bosu su se prošetali kroz travom obrastao park dok nisu našli mesto za sedenje. Mesec je izašao, a zvezde su promenile svoj položaj kad su se njih dvoje vratili na mol na kome je i dalje vladala gužva. Talasi su lenjo zapljuskivali nasip, a beli odsjaj mesečine se razlio po vodi. Još jednom su zastali i zauzeli mesto za vremešnim stolom pod ventilatorom koji je visio iznad njihovih glava i škripao dok je radio. Pevač iz tog restorana klimnuo je glavom u znak pozdrava Majku – bilo je očigledno da se poznaju – a Majk je naručio još jedno pivo dok je Džuli pijuckala dijet kolu.

Dok su slušali muziku, Džuli je osećala Majkov pogled na sebi i čudila se koliko se sve promenilo za poslednjih par dana. Koliko se ona promenila. I koliko će se, pomislila je, promeniti od sada pa na dalje.

Čudno je kako možete poznavati nekoga godinama, a onda ipak otkriti nešto što nikada ranije niste приметili. Uprkos prigušenom svetlu, videla je sede pramenove kose iznad Majkovih ušiju; приметila je sićusni ožiljak ispod nabora na čelu. Prč dva dana, rekla bi da on izgleda kao da je u kasnim dvadesetim; sad je mogla da razazna bore od smejanja na njegovim obrazima i sićušne linije oko uglova njegovih očiju.

Svirač je polako prešao na drugu pesmu, a Majk se nagnuo prema njoj.

- Džim i ja smo ovde često dolazili, rekao je. Pre nego što si se ti doselila. Jesi li to znala?
- Rekao mi je. Rekao mi je da ste vas dvojica dolazili ovde da upoznate žene.
- Znaš li da smo ovde bili kad mi je prvi put rekao za tebe?
- Ovde
- Da. Bili smo ovde vikend nakon što se vratio iz Dejtone. Ispričao mi je sve o jednoj devojci koju je upoznao.
- Šta ti je ispričao?
- Da te je častio doručkom nekoliko puta. I da si lepa.
- Izgledala sam grozno.
- On nije Jako mislio. Takođe mi je rekao da ti je obećao posao i krov nad glavom ako dođeš da živiš ovde.
- Da li si pomislio da je lud?
- Bez sumnje. Naročito kad mi se učinilo da ne može da prestane da priča o tebi.
- Pa šta si ti pomislio kad sam ja došla i tražila da održi reč?
- Pomislio sam da si i ti luda. Ali nakon toga, počeo sam da mislim da si hrabra.
- Nisi.
- Nego šta nego jesam. Potrebna je petlja da bi čovek promenio život kao što si ti učinila.
- Nisam imala izbora.
- Uvek imaš izbora. Neki ljudi jednostavno naprave pogrešan izbor.

- Goveče, al' smo u raspoloženju za filozofiranje večeras?
- Dešava se to kad popijem nekoliko pića.

Muzika je prestala, a njihov razgovor je prekinut kad je svirač spustio gitaru i prišao njihovom stolu da bi nešto šapnuo Majku na uvo.

Džuli se nagnula napred. Šta se dešava?, pitala je.

Svirač ju je pogledao. O, zdravo. Izvini što smetam. Napraviću pauzu, pa sam se pitao da li bi Majk htco da zauzme moje mesto i odsvira pesmu ili dve – rekao je.

Majk se okrenuo ka bini i zagledao se. pre nego što je ipak odmahnuo glavom.

- Voleo bih. ali sam na sastanku, rekao je. – O, hajde, rekla je Džuli. Biću ja dobro. ...
- Sigurna si da ti neće smetati?
- Uopšte. Pored toga, očigledno je da ti to želiš.

Majk se iskcizio i spustio bocu na sto; minut kasnije, prebacio je kaiš gitare preko ramena i prebirao je po žicama, štimujući je. Dobacio je pogled Džuli. namignuo joj pre nego što je odsvirao prve akorde. Bilo je potrebno samo nekoliko sekundi da svi prepoznaju pesmu. Isprva su tapšali i uzvikivali, nekoliko ljudi je zazviždalo; a onda, na Džulino iznenađenje, ljudi su poeli da mašu, sa pivskim bocama u rukama, u ritmu, dok su pratili pesmu.

On je odabrao pesmu koja se uvek dopadne publici onih večeri kad se dosta pije, večitog favorita džuboksova, Ameriken paj.

Njegov glas je, primetila je, kao i uvek bio falš, ali večeras, kod ove publike, to nije bilo važno. Pevali su i njihali se u ritmu sve vreme, a i Džuli sa njima.

Kad je Majk završio, spustio je gitaru i bio pozdravljen glasnim aplauzom, a onda je krenuo prema stolu, upućujući svima koji su ga tapšali po leđima pogled u stilu nije to ništa. Džuli ga je posmatrala sa mešavinom novootkrivenog divljenja i zadovoljstva.

Majk je, pomislila je, upravo jedno lepo veče učinio još boljim.

Nešto kasnije, kad su odlazili, šanker im je rekao da je njihov račun već plaćen.

– Neko od obožavalaca, pretpostavljam, rekao je.

Tokom vožnje kući, Džuli je bila prijatno iznenađena time kako je to veče bilo zabavno. Majk ju je ispratio do vrata, a kada se okrenula i pogledala ga, pročitala je na njegovom licu da razmišlja da je poljubi, ali nakon onoga što se desilo prethodne večeri, nije siguran kako to da izvede. Džuli ga je pogledala, dajući mu zvanično odobrenje, ali umesto da joj se približi, Majk nije razumeo njen signal.

– Slušaj, divno sam se proveo večeras...

– Hoćeš li da uđeš na kratko?, rekla je Džuli, prekidajući ga. Možda se daje neki stari film koji bismo mogli da pogledamo.

– Jesi li sigurna da nije kasno?

– Ne za mene. Ali ako bi ti radije da kreneš...

– Ne, voleo bih da uđem.

Otključala je vrata i povela ga unutra. Pevač je čekao kraj vrata i oboje ih je pozdravio pre nego što je krenuo napolje. Podigao je njušku i zalajao, a onda je spustio glavu i onjušio dvorište, kao da je zadovoljan što nema nekakvih životinja koje bi pojurio. Minut kasnije nestao je među senkama drveća.

Unutra, Majk je skinuo sako i prebacio ga preko fotelje kad je Džuli otišla u kuhinju i vratila se sa dve čaše vode. Majk je i dalje stajao kad ga je ona pokretom pozvala da sedne na kauč. Seli su jedno pored drugog, blizu, ali ne dodirujući se, kad je Džuli uzela daljinski i počela da vrti kanale. Iako nisu našli film koji bi vredelo odgledati, odgledali su epizodu šou programa Aj lav Liši – smejali se pri tom. Zatim je usledio Dik van Dajk šou.

Kad se nrogram završio, Pevač se vratio pred ulazna vrata i ponovo je zalajao. U istom trenutku, Džuli je zevnula.

– Vidim da je vreme da ja krenem, rekao je Majk, ustajući sa kauča. Izgleda da si umorna.

Klimnula je glavom. Ispratiću te.

Kad je bio kod vrata, Majk je okrenuo kvaku i povukao ih; Pevač se progurao pored njih na putu ka spavaćoj sobi, kao da i on zna da je vreme za spavanje.

Dok je posmatrala Majka kako s mukom navlači sportski sako pred otvorenim vratima, Džuli se odjednom setila činjenice da je on njen prijatelj već godinama i da će to što će njihov odnos prerasti u nešto drugo možda označiti kraj prijateljstva. Da li je to vredno takvog rizika?, pitala se. Nije bila sigurna.

A da li će poljubac sa Majkom ličiti na poljubac sa rođenim bratom? To jest, kad bi ona imala brata?

Ni to nije znala.

Ali kao kockar za slot mašinom, nadajući se da će sledeća igra promeniti njen život na bolje, resila je da to utvrdi pre nego što izgubi hrabrost. Uzevši ga za ruku, privukla ga je k sebi, dovoljno da oseti blizinu njegovog tela. Podigla je pogled ka njemu, nakrivivši glavu kako se nagnula napred. Majk, shvatajući šta se dešava, ali imajući poteškoća da poveruje da je to stvarno, takode je nakrivio glavu i zatvorio oči, a lica su im se približavala sve više i više.

Na tremu, noćni leptiri se leteli oko svetla, udarajući ga kao da su hteli da slome staklo. Sova se oglasila iz obližnjeg drveća.

Majk, međutim, nije čuo ništa od toga. Izgubljen u njenom dodiru nalik na dašak vetra, samo jednu stvar je zasigurno znao: u trenutku kada su se njihove usne srele po prvi put, osetio je udar nečega nalik na struju što ga je uverilo da će taj osećaj trajati zauvek.

To je bilo baš lepo, pomislila je Džuli. U stvari, još bolje nego što je očekivala da će biti. I definitivno nije ličilo na poljubac sa rođenim bratom.

I dalje je razmišljala o tome kad ga je čula kako je stanovao motor svog kombija i nestao niz ulicu. Osmehivala se i poscgla je rukom da ugasi lampu kad je krajičkom oka spazila Pevača.

Zurio je u nju, glave nakrivljene, ušiju načuljenih, kao da pita: Da li sam ja to upravo video ono što mislim da sam video?

– Šta je?, rekla je. Poljubili smo se. Pokupila je čaše sa stola i dalje osećajući Pevačev pogled na sebi. Iz nekog razloga, osećala se kao tinejdžera koju su roditelji uhvatili na delu.

– Nije da me i pre nisi vidao kako se ljubim sa nekim, nastavila je.

Pevač je nastavio da pilji.

– Nije to ništa, rekla je, zaputivši se ka kuhinji. Stavila je čaše u mašinu za pranje sudova i uključila svetlo iznad česme. Kad se okrenula jedna senka se nadvila nad njom, a onda je odskočila unazad pre nego što je ona mogla da prepozna šta je u pitanju.

Pevač je ušao u kuhinju. Seo je kraj šanka, jednako piljeći u nju. Džuli se podbočila.

– Hoćeš li prestati da buljiš u mene tako? I prestani da ideš za mnom. Uplašio si me.

Na to, Pevač je konačno skrenuo pogled.

To je već bolje, pomislila je. Uzela je krpnu, preklopila je i počela da briše šank pre nego što je resila da ostavi kuhinju za sutra. Umesto toga, bacila je krpnu u sudoperu i zaputila se u spavaću sobu, dok je u glavi već počela da premotava film sa scenama od te večeri. Osetila je kako se blago zarumenela.

Sve u svemu, zaključila je, Majk se odlično ljubi.

Zadubljena u misli, jedva da je primetila svetlost farova kola koja su prošla njenom obično tihom ulicom, usporavajući dk su prolazila kraj njene kuće.

– Jesi li budan?, rekla je Džuli kroz slušalicu narednog jutra.

Majk se borio sa posteljinom i uspravio se u krevetu kad je prepoznao njen glas. Sad jesam.

– Onda hajde. Propade dan, rekla je. Ustaj i baci se na posao, vojnice.

Majk je protrljao oči, pomislivši kako ona zvuči kao da je budna već satima. O čemu pričaš?

– Vikend je. Šta si isplanirao?
– Ništa, zašto?
– Onda, ustaj i oblači se. Mislila sam da bismo mogli zajedno da odemo do plaže. Dan će biti divan. Mogli bismo da povedemo Pevača i da ga pustimo da trčkara okolo. Da li to tebi dobro zvuči?

Proveli su dan šetajući se bosu po belom pesku, bacajući frizbi Pevaču i sedeći na peškirimu dok su posmatrali penu kako se stvara na vrhovima talasa. Pojeli su piću za ručak, ostali su na plaži dok nebo nije postalo modro ljubičasto sa prvim sumrakom i zajedno večerali. Odatle su otišli u bioskop; Majk je pustio Džuli da izabere i nije se bunio kad je shvatio da je ona odabrala ženski film. A kad su se Džuline oči napunile suzama na pola filma i kad se ona privila bliže uz njega preostalih sat vremena, to je odmah poništilo oštru kritiku filma koju je već pripremio u mislima.

Bilo je kasno kad su se vratili do nje i ponovo su se poljubili na tremu. Poljubac je trajao malo duže ovoga puta. Za Džuli, to ga je učinilo boljim; za Majka, bolje nije ni postojalo, a i bilo je izlišno.

Proveli su nedelju kod Džuli. Majk je pokosio travnjak, potkresao živicu i pomogao joj da zasade cveće u leje. Posle toga, ušao je u kuću i počeo da popravlja sve one male stvari koje hoće da se razglave u jednoj staroj kući – zamenio je nekoliko eksera koji su probili (daske na parketu od punog drveta, podmazao je brave, namesti je novu svetiljku koju je kupila za kupatilo pre nekoliko meseci

Džuli ga je posmatrala dok je radio, ponovo primetivši kako on dobro izgleda u farmerkama i kako je pun samopuzdanja kad radi takve stvari. Kad ga je poljubila jednom usred posla sa čekićem, izraz na njegovom licu pokazao joj je tačno šta on oseća prema njoj i ona je shvatila da je ono što joj je nekada bilo neprijatno u stvari sada postala reakcija za kojom je žudela.

Kada je otišao, ušla je unutra i zatvorila oči, naslonivši se na vrata. Bila je zadovoljna, osećajući se kao Majk dve večeri pre toga.

Nakon posla narednog utorka – a bilo je naročito mnogo posla u salo im pošto se Andrea nije pojavila, pa je nekoliko njenih mušterija zamoililo Džuli da se pobrine za njih – Džuli je polako gurala kolica između polica u radnji, uzimajući ono što joj je potrebno za večeru. Majk je obećao da će kuvati za nju, a ona je, iako nije bila baš oduševljena listom namirnica koju joj je dao, resila ipak da mu pruži šansu. Uprkos njegovim obećanjima da će obed biti ukusan, nije mogla da zamisli kako se nešto što uključuje čips i turšiju može okarakterisati kao elegantan obrok. No, činilo se da je on veoma uzbuđen zbog toga. a ona nije htela da ga povredi.

Gotovo da je završila sa kupovinom kad se setila da je nešto zaboravila. Prolazila je polako kraj police sa začинима i pokušavala da se seti da li joj je potreban crni luk u prahu ili pomešan sa začинима kad jte iznenada osetila kako su se njena kolica zaustavila pošto su udari L a u nekoga.

– O, izvinite, rekla je automatski. Nisam vas videla...
– U redu je... Dobro sam, rekao je. Okrenuo se, a Džuli je razrogačila oči.
– Ričarde?, upitala je.
– O, zdravo, Džuli, odgovorio je tihim glasom. Kako si?
– Dobro sam, rekla je. Kako si ti? Džuli ga nije videla od onog jutra kad je otišao i izgledao je još lošije.

– Provlačim se nekako, rekao je. Bilo mi je baš teško. Ima puno stvari za koje moram da se pobrinem. No, ti znaš kako je to.

– Da, rekla je. Ja znam. Usput, kako tvoja ruka?

– Bolje. I dalje ima mocarica, ali nije zabrinjavajuće. A onda. kao da aa je to što je stegao prsae podsetilo na onu noć, oborio je pogled. Slušaj, hoću da ti se izvirm za ono što sam uradio prošle nedelje. Nisam imao prava da se onako razbesnim.

– U redu je.

– Takode, hoću još jedinom da ti se zahvalim što si me saslušala. Nema mnogo ljudi koji bi uradili to što si ti uradila.

– Nisam uradila ništa posebno.

– Jesi, insistirao je, uradila si. Ne znam šta bih bez tebe. Osećao sam se zaista loše te večeri.

Ona je slegla ramenim.u.

– Nego.... rekao je, kao da pokušava da smisli šta sledeće da kaže. Čvršće je stegao korpu sa namirnicama koju je držao u ruci. Molim te. nemoj pogrešno da me shvatiš, ali izgledaš sjajno.

Rekao je to prijateljski – bez ikakvih aluzija i ona se osmehnula. Hvala ti.

U prolazu između policu jedna žena, punih kolica, kretala se ka njima. Džuli i Ričard su se pc 'tnerili sa strane da bi je pustili da prođe.

– Slušaj, ima još nešto u vezi s onom noći, dodao je Ričard. Osećam kao da ti nešto diugujem zato što si bila tako puna razumevanja zbog načina na koji sam se poneo.

– Ne duguješ mi ništa.

– Ipak bih želeo da ti pookažem koliko to cenim. Mislim, samo kao način da ti se zahvalim. Možda bih mogao da te izvedem na večeru?

Nije mu ništa odmah i odgovorila i Ričard je, osetivši da okleva. nastavio.

– Samo večera – ništa više od toga. To čak ne bi bio ni zvaničan izlazak. Obećavam.

Pogledala je postrance, a onda ponovo u njega. Mislim da, neću moći, rekla je. Žao mi je.

– U redu je, rekao je Samo sam izneo predlog. Nasmeljao se. Znači, nema ljutnje zbog – one večeri?

– Nema ljutnje, ponosila je ona.

– U redu. Odmaknuo se malo od nje. Pa, moram da uzmem još neke stvari. Vidimo se.'

– Naravno.

– Zbogom, rekao, je...

– Zdravo, Ričarde.

– Nego, ponovi, kako se ovo tačno zove?, pitala je Džuli.

Majk je stajao nad šporetom u svom stanu, a mlevena junetina je cvrčala u tiganju.

– Kreolski hamburgeri.

– Znači, to je kuhinja Kejdžena²?

– Da, rekao je. Sta misliš zašto sam tražio ove dve konzerve supe? To je ono što ovom jelu daje autentičnu aromu.

Samo je Majk taj koji, pomislila je, može da kaže da je Kembelova pileća supa sa povrćem i gumbo-mahunama³ deo autentične kejdženske kuhinje.

² Kejdženi (Cajuns) – narod koji živi u junjoj oblasti američke savcne države Luizijane, a koga čine potomci Kanadana francuskog porekla; imaju sopstveni jelovnik, koji je povean sa francuskim, a takode su poznati i po svojoj muzici i kuhinji, a koju koriste mnogo začina i dosta morskih plodova; prim.prev.

³ gumho-mahunc – neobično povrće koje Kejdženi obilato koriste u svojoj kuhinji; prim.prev.

Kad je meso bilo prženo, sipao je supu, a onda dodao malo kečapa i senfa pre nego što je počeo sve da mesa. Džuli se naslonila na njega da bi bacila pogled ka bučkurišu sa izrazom gađenja na licu.

– Podseti me da nikada ne postanem neženja.

– Da, da. Sad se rugaš, ali za nekoliko trenutaka ćeš se osećati kao da jedeš u rajskoj trpezariji.

– Sigurna sam da će tako biti.

Naleteo je na nju okrenuvši se, navodno protestujući i osetio je kako se i ona pomerila s anjim.

– Je l' ti neko nekad rekao da povremeno imaš sklonost ka sarkazmu?, pitao je.

– Samo nekoliko puta. Ali mislim da si ti bio taj koji mi je to rekao.

– Oduvek sam znao da sam pravi pametnjaković.

– I ja sam, rekla je ona, ali ono što mene brine jeste tvoje kuvanje, a ne tvoj mozak.

Petnaest minuta kasnije, sedeli su za stotom, a Džuli je zurila u svoj tanjir.

– Ovo je papazjanija, rekla je.

– Ne', rekao je. podižući svoj sendvič, ovo je kreolski hamburger. Papazjanija ima više aromu paradajza.

– Dok ti preferiraš posebnu aromu iz Luizijane?

– Baš tako. I ne zaboravi da jedeš krastavčice uz to. Oni daju nešto posebo celom obroku.

Džuli je bacila pogled na mali stan, želeći da dobije na vremenu. Iako su veći komadi namštaja mogli biti okarakterisani kao da su birani sa ukusom, bilo je onih malih stvari koje su jasno ukazivale na to da on živi u stilu svih neženja ovog sveta. To su, na primer. patike za teretanu u ćošku dnevne sobe, pored njegove gitare. Gomila nabacane odeće na njegovom krevetu. Televizor sa ogromnim ekranom na čijem je vrhu bila poredana kolekcija flaša stranih piva. I tabla za pikado okačena na ulazna vrata.

Nagnula se preko stola, zadobivši Majkovu pažnju. Mnogo mi se sviđa večerašnji ambijent. Sve što nam je potrebno je sveca i osećaću se kao da sam u Parizu.

– Stvarno mislim da imam svecu negde, rekao je.

Ustao je od stola i otvorio jednu fioku; trenutak kasnije, mali plamen je zatreperio između njih. Ponovo se vratio na svoje mesto.

– Je T sad bolje?

– Baš kao u sobi u studentskom domu.

– U Parizu?

– Mmm... možda sam pogrešila. Pre je kao u... Omahi.

On se nasmejao. Dakle, hoćeš li probati jelo, ili se plašiš?

– Ne, probaću ga. Samo uživam u iščekivanju.

Klimnuo je glavom u pravcu njenog tanjira. – U redu. A onda možeš da smisliš način da se izviniš glavnom kuvaru.

Džuli je podigla sendvič i zagrizla. Majk ju je posmatrao dok je ona isprobavala ukus.

– Nije loše, rekla je nakon što je progutala zalogaj.

– Nije loše?

Zagledala se u sendvič sa izrazom iznenađenja na licu. U stvari, nekako je ukusno.

– Šta sam ti rekao, kazao je. Pileća supa sa gumbo-mahunama je prava stvar.

Uzela je krastavčić i namignula mu. Pokušaću to da zapamtim.

U sredu, bio je red na Džuli da spremi večeru. Napravila je lososa punjenog mesom krabe sa prilogom od prženog povrća, uz bocu sovinjon blana (Nisu kreolski hamburger, ali pretpostavljam da može da prođe, zadirkivao ju je Majk.) U četvrtak su se našli na ručku u restoranu na ostrvu Emerald. Posle toga, dok su hodali po sitnom pesku, Pevač ju je gurnuo u nogu štapom koji je pronašao. Spustio ga je ispred njih, a pošto oni nisu obratili pažnju,

ponovo je uzeo štap i svojim telom ih sprečio da krenu dalje. Podigao je pogled prema Majku. Hajde, kao da je govorio. yiaš što treba da radiš.

– Mislim da hoće da baciš taj štap, primetila je Duli. Misli da ja ne bacam dovoljno daleko.

– To je zato što si žensko.

Ona ga je munula laktom. Pazi se, momče. U meni potajno čuči feministkinja koju vređaju takvi komentari.

– Feministkinje se vređaju zbog svega što muškarci rade bolje od njih.

Odmakao se od nje pre nego što je stigla ponovo da ga mune laktom i zgrabio je štap. Izuo je cipele i čarape, a onda zavrnuo nogavice pantalona. Otrčao je prema vodi i zagazio u nju, dovoljno duboko da ga talasi zapljuskuju tik ispod kolena. Ispružio je štap ispred sebe. Pevač je piljio u njega kao da je svezi biftek.

– Spreman?, upitao ga je Majk.

Zamahnuo je rukom i zavitlao štap što je dalje mogao. Pevač je jurnuo u talase.

Džuli je sela na pesak, privukavši kolena k sebi i obgrlivši ih rukama. Napolju je bilo prohladno; plavetnilo neba presecali su beli oblaci, a sunce se pojavljivalo samo mestimično. Morske laste su letele nisko iznad ivice vode, tražeći hranu, a njihove glave su se spuštale i podizale u ritmu igle na šivaćoj mašini.

Pevač se vratio sa štapom među zubima i otresao je vodu sa krzna, ukvasivši Majka dok je to činio. Majk je uzeo štap i ponovo ga bacio pre nego što se okrenuo prema Džuli, košulje prilepljene za kožu. Sa mesta na kome je sedela, mogla je da vidi mišiće na njegovim rukama i mesto gde je njegov grudni koš prelazio u bokove. Lepo, pomislila je, veoma lepo.

– Hajde da izađemo negde sutra uveče, važi?, doviknuo joj je.

Džuli je klimnula glavom. Kad se Pevač vratio. Džuli je još više privukla noge k sebi i posmatrala ih je kako počinju igru iznova. U daljini, ribarski brod koji vuče mrežu u lovu na škampe, plovio je preko vode. a dugačke mreže su se širile iza njega. Svetionik sa Kejpa lukauta treperio je u daljini. Džuli je osetila povetarac na licu dok ih je posmatrala, pitajući se zašto se ikada brinula.

– Mini golf?, upitala je kad su stali na parking naredne večeri. Bila je obučena u farmerke, kao i on; ranije tog dana rekao joj je da ne mora da se udešava, a sad je shvatila i zašto. Ti bi to radio večeras?

– Ne samo to. Ima ovde i drugih stvari. Imaju video igrice. takođe. A i možeš da vežbaš bejzbol udarce.

– Oooo, rekla je. Oduševljena sam.

– Ha! To je samo zato što misliš da ne možeš da me pobediš, rekao je Majk uz prezrivo frktanje.

Mogu dSte pobedim. Ja sam kao Tajger Vudsu ovim disciplinama.

– Dokaži, rekao je.

Ona je klimnula glavom, a u očima joj je zaiskrio izazov. Važi.

Izašli su iz kombija i krenuli ka kabini gde se izdaju palice za golf. Dajte nam rozu i plavu, rekao je, pokazujući na boju palica. Ti i ja. Muški na žensku.

– Koju bi ti hteo?, pitala ga je ona, praveći se naivna.

– Ha!, nasmejao se grohotom. Nastavi tako i neću ti pokazati ni trunku milosti na terenu.

– Takođe.

Nekoliko minuta kasnije nalazili su se kod prve rupe.

– Neka iskusniji odigra pre lepotice, ponudila je ona, gestikulirajući.

Da bi loptica stigla do prve rupe, najpre je morala da prođe kroz krila vetrenjače koja su se okrenula, a zatim da se spusti na niži nivo gde je bila sama rupa. Majk se koncentrisao na lopticu.

– Gledaj i uči, rekao je.

– Samo je ti već jednom udari.

Udarilo je lopticu ravno i ona je prošla kroz otvor na vetrenjači – nakon što je izašla iz cevi, zaustavila se na manje od pola metra od rupe. Vidiš? Lako je.

– Skloni se. Sad ću ti pokazati kako se to radi.

Spustila je svoju lopticu i udarila je. Odbila se od krila vetrenjače i vratila se ka njoj.

– Mmm... tako mi je žao, rekao je Majk, odmahujući glavom Baš šteta.

– Samo se zagrevam.

Prč nego što je zamahnuia i ponovo udarila lopticu bilo joj je potrebno malo više vremena. Ovoga puta je uspela, a kad je podigla pogled da bi videla gde će loptica završiti, videla ju je kako se kotrlja prema rupi pre nego što se izgubila iz vida.

– Dobar udarac, priznao joj je Majk. Ipak, čista sreća.

Ona ga je gurnula palicom. Sve je to deo plana.

U zamračenoj spavaćoj sobi iznajmljene kuće u viktorijanskom stilu, Ričard je sedeo u svom krevetu, glave oslonjene na uzglavlje. Navukao je zastore. Sobu je osvetljavala samo jedna mala sveca na noćnom stočiću i dok je prstima vrteo komadić voska, mislio je na Džuli.

Bila je sasvim fina prema njemu u radnji, ali on zna da je zažalila što je naletela na njega. Odmahnuo je glavom, pitajući se zašto li je pokušala to da sakrije. To je besmisleno, pomislio je. On tačno zna ko je ona. Na neki način, on je poznaje bolje nego što ona poznaje samu sebe. On zna, na primer, da je ona večeras sa Majkom i da u njemu vidi utehu kakvu je jednom imala i kakvu se nada da će opet pronaći.

Ona se plaši svega što je novo, shvatio je to i poželeo je da ona postane svesna toga da je još toliko stvari čeka, toliko toga za oboje. Zar ne vidi da će je Majk, ako ostane ovde, unazaditi? Da će je njeni prijatelji na kraju povrediti? To se dešava kad čovek pusti strahu da upravlja njegovim odlukama.

To je naučio iz iskustva. On je prezirao svog oca kao što je Džuli prezirala muškarce koji su prolazili kroz njen život. On je mrzeo svoju majku zbog njene slabosti, baš kao što je Džuli mrzela njenu majku zbog njenih slabosti. Ali Džuli pokušava da se pomiri sa svojom prošlošću tako što će je ponovo proživeti. Strah ju je vodio u iluziju utehe, pa ipak, to će na kraju i ostati samo iluzija. Ona ne mora završi kao njena majka: ona ne mora da živi takvim životom. Njen život može biti kakav god ona poželi. Poput njegovog.

Čista sreća!, ponovo je p'ovikao Majk. Na pola terena, rezultat je bio nerešen, sve do Džulinog poslednjeg udarca kada se loptica odbila od zida i završila u rupi. Razmećući se, otišla je da pokupi lopticu.

– Kako to da kad god moja loptica ude u rupu ti to pripíšeš sreći, a kad ti pogodiš, onda je te sve tvoje umeće?, pitala je.

Majk je i dalje piljio u putanju kojom se loptica kretala. Zato što jeste tako! Nema šanse da si to namerno izvela!

– Zvučiš mi kao da postaješ nervozan.

– Ne postajem nervozan.

Imitirajući njegov pokret od malopre, prešla je noktima preko grudi i fiknula. Trebalo bi da budeš. Ne bi ti se dopalo da dozvoliš devojci da te pobeđi.

– Nećeš me pobediti.

– Nego, koliki je rezultat?

Gurnuo je karticu i olovku u zadnji džep. Nema veze. Važan je konačni rezultat.

Majk je krupnim koracima odšetao do naredne rupe, a Džuli se kikotala iza njega.

Ričard je usporio disanje, koncentrišući se na Džulinu fotografiju, lako je sada zbunjena, on zna da je ona drugačija od drugih. Ona je posebna, bolja, poput njesa.

To potajno saznanje o njegovoj jedinstvenoj prirodi je ono što ga je održalo u životu u seljkanj u iz jedne hraniteljske porodice u drugu. Pored nekoliko odevnih predmeta, jedino

što je poneo sa sobom je fotoaparatus koji je ukradio od jednog od bivših komšija i kutija sa fotografijama koje je napravio.

– Ti ljudi koji su ga primili činili su se finima, ali on ih je u najgoroj meri ignorisao. Dolazio je i odlazio po svojoj volji, ne tražeći ništa drugo do mesta za spavanje i hrane. Kao i u većini hraniteljskih porodica, on nije bio jedino dete i delio je sobu sa dva starija dečaka. Ta dva dečaka su bili ti koji su mu ukrali fotoaparatus dva meseca pošto se doselio, prodavši ga u zalagaonici da bi dobili novac za cigarete.

Kad ih je Ričard pronašao, igrali su se na susednom placu koji je bio prazan. Na zemlji je ležala bejzbol palica i on ju je uzeo. Isprva su se smejali. pošto su obojica bili i viši i teži od njega. Na kraju su ih, međutim, odvezli u bolnicu jer su im lica bila isprebijana do neprepoznatljivosti. Socijalni radnik zadužen za smeštanje dece u hraniteljske porodice hteo je da pošalje Ričarda u popravni dom za maloletnike. Došla je u njihovu kuću kasnije tog istog dana sa policijom, pošto su ga njegovi hranitelji prijavili. Ričardu su stavili lisice na ruke i odvezli ga u stanicu. Tu je sedeo na tvrdoj, drvenoj stolici naspram krupnog policajca po imenu Dugan u maloj prostoriji sa ogledalima.

Dugan, rošavog lica i nosa poput babure, govorio je hrapavim glasom. Nagnuvši se napred, rekao je Ričardu kako je strašno povredio dečake i da će zbog toga provesti narednih nekoliko godina u pritvoru. Ali Ričard se nije uplašio, kao što se nije uplašio ni kad je policija došla da ispituje njega i njegovu majku u vezi sa smrću njegovog oca. Znao je šta ga čeka. Oborio je pogled, a onda je počeo da plače.

– Nisam želeo to da uradim, rekao je tiho. Ali oni su mi uzeli fotoaparatus i ja sam rekao da ću ih prijaviti socijalnom radniku. Hteli su da me ubiju. Bio sam uplašen. Jedan od njih me je napao – nožem.

Izgovorivši te reci, raskopčao je jaknu i Dugan je video krv.

Ričarda su odveli u bolnicu; bio je uboden u predelu donjeg stomaka. Jedini razlog što rana nije bila ozbiljnija, tvrdio je Ričard, jeste to što je uspeo da se izmigolji iz njihovog stiska u poselndnjem trenutku. Dugan je našao nož na krovu skladišta, tačno tamo gde je Ričard rekao da je video jednog od dečaka kako ga je bacio.

Njih dvojicu su, a ne Ričarda, poslali u popravni dom, uprkos njihovom insistiranju da nisu ni pipnuli nož, a kamoli izboli Ričarda. Ali čovek u zalagaonici je rekao da je otkupio fotoaparatus od rtfirr i nifeo nije povcrovao njihovim recima. Obojica su, na kraju krajeva, već imala kriminalne dosjee.

Godinama kasnije, Ričard je video jednog od njih u kraju, kako hoda suprotnom stranom ulice. Ovaj je tada već bio odrastao čovek, ali kad je video Ričarda, stao je kao ukopan; Ričard se samo nasmešio i nastavio da hoda, sećajući se s prezirom rane koju je sam sebi tako lako naneo.

Ričard je otvorio oči. Da, on zna iz iskustva da se sve prepreke mogu prevazići. Džuli je jednostavno potrebna prava osoba da joj u tome pomogne. Zajedno, oni će biti u stanju da sve ostvare, ali njemu je potrebno da Džuli poželi da on to za nju uradi. Ona mora da prihvati ono što on nudi.

Zar je to previše što on traži?

– Koliki je sada rezultat?, pitala je Džuli.

Nalazili su se pred poslednjom rupom, a Majk je imao ozbiljan izraz lica. Znao je da zaostaje jedan udarac za njom: pri njegovom prvom udarcu, loptica je izašla sa terena i zaustavila se iza jednog isturcnog kamenja, učinivši tako naredni udarac gotovo neizvodljivim. Obrisao je čelo, ignorišući kez na Džulinom licu.

– Mislim da ti možda vodiš, rekao je. Ali nemoj da se pređeš kod poslednje rupe.

– U redu.

– Zato što možeš da izgubiš ako se to desi.

– U redu.

- Mislim, ne bi ti se dopalo da sve upropastiš na kraju.
- U redu.
- Tako da, šta god da radiš, pobrini se da ne napraviš ni najmanju grešku.
- Aha... u pravu si, treneru. Hvala na recima podrške.

Namestila je lopticu i stala iznad nje, a oči su joj letele od loptice ka rupi i nazad. Udarila ju je i loptica se otkotrljala ravnomerno, zaustavivši se na par santimetara od rupe. Volela bih da sad imam kameru, pomislila je kad se bacila pogled na Majka; izraz na njegovom licu je neopisiv.

– Izgleda da je pritisak sada na tebi, prokomentarisala je, nabijajući mu to na nos. Mislim da bi morao da pogodiš pravo u rupu samo da bi izjednačio, a po onome odakle moraš da izvedeš udarac, sumnjam da ćeš uspeti.

Majk je zurio u njenu lopticu pre nego što je pogledao u nju i slegao ramenima. – U pravu si, priznao je. Gotovo je.

– Ha!

Odmahnuo je glavom. ..Mrzim što ovo moram da ti priznam, ali večeras se uopšte nisam trudio, rekao je. Pustio sam te da pobediš.

Džuli je oklevala samo na trenutak pre nego što je jurnula na njega podignute palice dok je Majk kobajagi pokušao da pobjegne. Stigla ga je, okrenula ga i privukla ga k sebi.

– Izgubio si, rekla je. Priznaj.

– Ne, rekao je on, pogledavši je pravo u oči. Pogrešila si. Možda sam izgubio partiju, ali mislim da sam dobio meč.

– Kako to misliš?

Nasmejao se, nagnuvši se napred da je poljubi.

Ričard je ustao iz kreveta i otišao do prozora. Provirivši napolje, video je senke kako se protežu preko okoliša, prekrivajući zemlju u tami.

Vremenom će ispričati Džuli sve o sebi. Ispričaće joj sve o majci i ocu, o dečacima iz hraniteljske porodice i on zna da će ona razumeti zašto nije imao drugog izbora nego da uradi to što je uradio. Ispričaće joj za gospođu Higans, školskog psihologa, koja se naročito zainteresovala za njega u srednjoj školi kad je čula da je siročić.

Seća se kako je razgovarao sa njom dok je sedeo na kauču u njenoj kancelariji. Ona je možda nekada bila lepa, seća se da je pomislio, ali sva privlačnost koju je možda posedovala je nestala odavno. Kosa joj je bila mešavina prljavoplave i sive boje, a kad bi se nasmejala, bore bi učinile da joj lice izgleda suvo i ispućalo. Ali njemu je bio potreban saveznik. Trebao mu je neko ko će se založiti za njega, ko će reći da on ne pravi probleme, već da je njihova žrtva; a gđa Higans je bila savršena za to. U njenoj kancelariji, sve u njenom ponašanju ukazivalo je na želju da se pokaže kao saosećajna i ljubazna osoba – način na koji se naginjala napred, sa tužnim pogledom u očima, klimajući glavom dok joj je on pričao, jednu za drugom, strašne priče iz svog detinjstva.

Nekoliko puta, suze su se skupile u očima gospođe Higans.

Tokom nekoliko narednih meseci, ona je počela da ga posmatra kao surogat sina, a on je odlično odigrao tu ulogu. Dao joj je čestitku za rođendan; ona je njemu kupila drugi fotoaparatus, tridesetpetomilimetarski, sa kvalitetnim objektivom, jedan od aparata koje i danas poseduje.

Ričard je uvek bio dobar u matematici i prirodnim naukama, ali ona je popričala sa profesorima istorije i engleskog i oni su postali popustljiviji prema njemu. Njegov prošek ocena odjednom je porastao. Obavestila je direktora škole da je na testu inteligencije Ričard pokazao nivo jednog genija i insistirala je da se on uključi u programe za nadarene učenike. Predložila je da on napravi portfolio sa fotografijama koje ukazuju na njegov talenat i platila je sve troškove vezane za to. Napisala je pismo preporuke Univerzitetu u Masačusetsu, univerzitetu koji je ona pohađala, tvrdeći da nikad nije videla jednog mladog čoveka koji je

toliko postigao uprkos svemu. Posetila je tu ustanovu i upoznala se sa komisijom za prijem, moleći ih da mu ukazu šansu dok im je pokazivala njegov portfolio. Uradila je sve što je mogla, ali, iako je osetila duboku satisfakciju kad je saznala da se sav njen trud isplatio, Ričard nije bio taj koji joj je to i saopštio.

Jer, kad su ga primili na univerzitet, on joj se više nikada nije obratio. Poslužilac svrsi i nije mu više bila potrebna.

Na isti način, i Majk je poslužio svrsi kad je Džuli u pitanju, ali s tim je sada svršeno. Majk joj je bio dobar prijatelj, ali sad je vreme da krene svojim putem. Majk je taj koji je sputava, zadržava, sprečava da sama odabere svoju budućnost. Njihovu budućnost.

Za Džuli, dani su počeli da poprimaju novi ritam. Od jutra, kad bi Majk izašao iz radionice da se pozdravi sa njom na ulici, preko ručkova na zabačenim mestima, do lenjih večeri koje su provodili zajedno dugo razgovarajući, on je postao uzbudljiv i važan deo njenog života.

I dalje su se oprezno kretali kroz vezu, kao da su oboje bili uvereni da bi samo jedan pogrešan potez mogao da učini da sve ispari kao dim. Majk nije proveo noć kod Džuli, Džuli nije provela noć kod Majka, a iako je bilo par večeri kad se ukazala prilika za to, ni jedno od njih dvoje nije se činilo spremnim na to.

Šetajući Pevača jedan dan posle posla, Džuli je prihvatila činjenicu da je samo pitanje vremena kad će se to desiti. Bio je četvrtak, dve nedelje nakon njihovog prvog izlaska, i nedelja i po nakon njihove trećeg izlaska, što je, bar prema časopisima, magičan broj kad je u pitanju zajednička noć. Prevalili su taj značajan broj a da ga nisu ni primetili. ali to nju nije iznenadilo. U godinama nakon Džirnovine smrti postojali su trenuci kad se osećala prilično... senzualno, tako je ona to zvala; ali prošlo je toliko vremena otkad je spavala sa nekim tako da je na neki način prihvatila celibat kao deo svog života. Čak je zaboravila kako izgleda poieleći tako nešto, ali, gle čuda, stari hormoni u poslednje su se vreme razbudili i postojali su trenuci kad bi zatekla sebe kako mašta o Majku.

Nije baš da je bila spremna da se baci na njega bez upozorenja. Ne, od toga bi verovatno Majkova čuka počela da preskače. U svakom slučaju, i ona bi, bez sumnje, bila preplašena kao i on. Ako ju je njihov prvi poljubac koštao toliko živaca, kako li će, pobogu, biti sa sledećom stvari koja treba da im se desi? O, zamišljala je sebe kako izgovara dok stoji pred njim u spavaćoj sobi, ove izbočine? Žao mi je, ali znaš da smo mnogo jeli po restoranima u poslednje vreme. Samo ti priguši svetio, srce.

Moguće je da čela stvar ispadne fijasko, sa sve guranjem laktovima i udaranjem glavama i razočarenjem na kraju. A šta bi se onda desilo? Seks sigurno nije najvažnija stvar u jednoj vezi, ali sigurno nije ni na trećem ili četvrtom mestu. Pretpostavila je da će, kad jednom dođe do toga, zbog stresa povezanog sa tim što im je to prvi put, biti gotovo nemoguće uživati u odnosu. Da li treba to da uradim? Da li treba to da mu šapnem? To je kao da učestvuješ u kvizu gde postavljaju pitanja na koja je nemoguće odgovoriti, pomislila je, samo što su takmičari goli.

U redu, prekorila je sebe, možda previše brinem zbog toga. Ali to se dešava kad si bila samo sa jednom osobom u životu, i to sa tipom za koga si se udala. Ovo sad je osveta, pretpostavila je, što je vodila prilično pitom život i, da budemo iskreni, nije više htela da razmišlja o tome. Šetnja sa Pevačem trebalo je da je opusti, a ne da počnu da joj se znoje dlanovi.

Ispred nje, Pevač je odšetao prema šumom obraslim praznim placevima koji su se protezali do autoputa i Džuli je spazila stazu kojom su se uglavnom kretali agenti za nekretnine. Pre mesec dana, znaci su iznikli na sve strane, sve do mora, a ona je videla narandžaste trake koje su označavale mesto gde je trebalo da prođe put. Za nekoliko godina, imaće komšiluk, što je – iako pogodno za cenu nekretni – takođe i loša stvar. Dopadalo joj se to osećanje privatnosti koje joj pružali ti placevi, a i to je bilo sjajno za Pevača. Zaista nije želela da počne da ide za njim sa priborom za uklanjanje psećih govanaca, da ona ne bi ukaljala sveže zalivene

travnjake. Od same pomisli na to bilo joj je muka, jer ne bi mogla da se suoči sa Pevačevim izrazom lica. Uopšte nije sumnjala da će on shvatiti šta se dešava. Posle prvih nekoliko puta. piljiće u nju pre nego što okrene njušku, razmišljajući nešto u stilu: Obavio sam šta sam imao pored drveta – budi dobra i počisti za mnom, hoćeš li?

Nema šanse, pomislila je. Nema šanse da će to trpeti. Hodala je petnaestak minuta pre nego što je stigla do mora i sela je na kratko na jedan panj, posmatrajući čamce koji su prolazili. Nije mogla da vidi Pevača, ali je znala da je u blizini; povemeno je dolazio do nje da se uveri da ga ona prati.

On se zajatitnički ponaša prema njoj. Baš kao i Majk na neki način.

Majk.

Majk i ona su zajedno. Zaista su zajedno. Trenutak kasnije, Džuline misli su se vratile na polaznu tačku, sa sve dlanovima koji su se znojili i svim ostalim što ide uz to.

Kada se približavala kući, sat vremena kasnije, začula je telefon. Zureći da ude unutra, pustila je vrata da se uz tresak zatvore za njom. Verovatno je Ema, pomislila je. Ema ju je često zvala u poslednje vreme – jako je bila srećna zbog svega što se dešavalo između nje i Majka i nije mogla da se suzdrži a da ne priča o tome. A da budemo iskreni, i Džuli je na neki način volela da priča o tome. Samo da stvari sagledala i iz drugog ugla, naravno. Prislonila je slušalicu uz uvo. Halo?

Nije biKi odgovora sa druge strane, iako se činilo da je linija i da je zauzetu.

– Halo?, ponovila je.

Ništa. Dzuui je spustila slušalicu i vratila se da pusti Pevača unutra – U žurbi zalupila je vrata sebi u lice. Ali čim je stigla do vrata, e on je pvnovo zazvonio i ona je ponovo sve isto uradila.

Sa druge strane se ponovo čula samo tišina. Međutim, ovosa puta, pre nego što je spustila slušaliu. učinilo joj se da je čula tihi zvuk prekidanja veze.

– Dakle, kako ide sa Džuli?, pitao je Henri.

– Dobro, odgovorio je Majk, glave zavučene pod haubu automobila. Tokom proteklih nedelja, nije mnogo pričao sa bratom o tome, jednostavno zato što nije imao vremena. Kako je leto stizalo, klimauredaji su se u kolima kvarili čim bi ih uključili i ljudi su dolazili u radionicu sa crnim mrljama od znoja na okovratnicima. Pored toga, bilo je tako zabavno što ima informacije koje Henrija interesuju, a ne deli ih sa njim. Nekako se zbog toga osećao kao da bar jednom on vodi glavnu reč.

Henri ga je pogledao. – S obzirom na to koliko često je vidaš, nadam se da stvari stoje bolje od toga.

– Znaš kako je, rekao je Majk, nastavljajući sa poslom. Dohvatio je gedoru i počeo da odvrće šrafove koji su držali kompresor.

– Zapravo, ne znam.

Da, znam da ne znaš!

– Kao što rekoh, sve ide dobro. Možeš li da mi dodaš krpu? Ruke su mi klizave.

Henri mu je dodao krpu. Nego, čuo sam da si joj spremio večeru u tvom stanu pre nekoliko dana.

– Da, rekao je Majk.

– I?

– Šta i?

– Šta se desilo?

– Svidelo joj se.

– To je sve?

– Šta hoćeš da ti kažem Henri?

– Kako ti se čini, šta ona oseća prema tebi?

– Mislim da joj se dopadam.

Henri je sklopio ruke. Sad smo na pravom putu. Misliš da joj se dopadaš?

Majk je sačekao nekoliko dodatnih sekundi pre nego što je odgovorio, zanjući da Henri hoće da čuje detalje.

– Da.

Pod haubom se nasmejao, pomislivši, Ovo je sjajno!

– Aha, rekao je Henri. O, ovaj dečko, misli da je namazan svim bojama, ali postoji više načina da čovek dođe do odgovora. Nego, slušaj, pitao sam se da li biste vas dvoje hteli da se pridružite Emi i meni na čamcu narednog vikenda.

– Narednog vikenda?

– Da. Pomislio sam da odemo malo da pecamo, popijemo po koje pivo. Biće zabavno.

– Mislim da ćemo moći to da postignemo.

Henri je podigao obrve. Njegov braca misli da je sada opasni dasa, pomislio je. Čudo jedno šta se desi čoveku kad nade devojkju.

– Kad samo ne bi zvučao tako oduševljeno, progundao je.

– Hej, nemoj da se nerviraš. Samo sam mislio da prvo moram da proverim sa Džuli.

– O, rekao je Henri. to ima smisla. A, na nesreću, zaista jeste bilo tako.

Henri je stajao pored Majka još jedan minut, ali Majk se nije ni potrudio da izvuče glavu ispd haube. Na kraju, Henri se okrenuo i krenuo prema svojoj kancelariji, rezmišljajući, U redu Majk, sad si gotov. Sve što sam hteo je po neka informacija, ali, ne, ti si morao da izigravaš jakog, ćutljivog tipa.

Jedini problem je bio u tome što on, ni posle dvadeset minuta, nije mogao da smisli nešto drugo što bi radio. Uživao je u dobroj šali, ali što je pošteno, pošteno je i nije imao nameru da uništi vezu svog mlađeg brata.

Možda sam slab karakter, pomislio je, ali nisam zloban.

– Kažem ti, ti praktično sijaš ovih dana, rekla je Mejbel.

– Nije istina. Samo sam dosta na suncu u poslednje vreme, odgovorila je Džuli.

Bile su u salonu, uživajući u pauzi između dve mušterije. Andrea je šišala jednu mušteriju na svom mestu, vodeći razgovor o politici koji je bio osuđen na propast od trenutka kad je izjavila da joj se sadašnji guverner sviđa zato što njegova kosa bolje izgleda nego kosa onog drugog tipa.

Taj drugi tip koga je pominjala uopšte nije bio važan njenoj mušteriji; on i nije došao zbog konverzacije.

– Ja ne govorim o suncu i ti to znaš.

Džuli je dohvatila metlu i počela da čisti pod oko svoje stolice.

– Da, Mejbel, znam. Ti i nisi baš najsuptilnija osoba koju sam ikada srela.

– Zašto bih bila suptilna? Mnogo je lakše biti otvoren.

– Možda za tebe. Mi, obični smrtnici, se ponekad mučimo zbos stvari kakve su to kako izgledamo drugim ljudima.

– Draga, ne možeš se brinuti zbog takvih stvari. Život je isuviše kratak. A i pored toga, ti me voliš, zar ne? Ti si jedinstvena, to je sigurno.

Majbel se nagnula prema njoj. Onda, pričaj.

Sat vremena kasnije, Andrea je završila sa poslednjom mušterijom i ona je otišla, ostavljajući joj napojnicu dovoljno veliku da pokrije troškove novog vonderbra grudnjaka na koji je bacila oko. Za poslednjih nekoliko nedelja, zaključila je da je njen problem u tome što joj grudi nisu dovoljno velike da privuku pravog muškarca, ali novi grudnjak će joj u tome definitivno pomoći.

Takođe će joj pomoći i da se bolje oseća u svojoj koži. Protekle nedelje, Džuli i Mejbel su čitava prepodneva provodile došaptavajući se, kao da planiraju da opljačkaju banku u ulici, ali čak je i Andrea shvatila da pričaju o Džulinoj vezi sa Majkom. Nisu baš bile spremne da sa njom podele ništa više od najosnovnijih informacija. Znači, poljubila ga je? Pa šta! Andrea

ljubi momke još od drugog razreda, ali Džuli kao da je bila ubeđena da je sve to romantično kao onaj film, Zgodna žena.

A i pored toga, pomislila je Andrea, ta stvar sa Majkom je potpuno smešna. Majk ili Ričard? Ma daj, rekla je sebi, izbor je očigledan, čak i za morona. Majk je fin momak, ali on nije Ričard. Nije ni prići Ričardu. Ričard ima sve, a Majk? Jedno veliko ništa u pogledu seksualne privlačnosti. Ali Džuli je ćorava kao albino slepi miš kad su u pitanju muškarci.

Ako ništa drugo, pomislila je Andrea, Džuli bi trebalo da razgovara sa mnom. Ja bih mogla da joj dam nekoliko saveta kako da popravi situaciju sa Ričardom.

Baš u tom trenutku, začulo se zvono sa ulaznih vrata i Andrea je okrenula glavu, razmišljajući: Mi o vuku...

U salonu je dugo vladala tišina. Mejbel je izašla na minut, a i mušterija je krenula. Ričard joj je pridržao vrata dok je izlazila. Nosio je naočare za sunce, a kada se okrenuo, odraz njenog sopstvenog lika u njima koji je uočila kada ju je pogledao, izazvao je u Džulinom stomaku neko čudno, onespokojavajuće osećanje. Pevač je ustao sa svog ćebeta.

– Ričarde, rekla je Džuli.

Tu rcč je izgovorila krajnje oprezno.

– Zdravo, Džuli. Kako si?

Nije bilo razloga da bude neprijatna prema njemu, ali nije bila raspoložena ni za uljudnu konverzaciju. Iako joj nije smetalo što je znala da će ponekad morati da naleti na Ričarda, jer žive u jednom malom gradu, nije bila sigurna da zaista želi da on nastavi da dolazi u salon. Jedno je kad su njihovi susreti slučajni, a sasvim drugo saznanje da će nastaviti stalno da ga sreće i nije želela da učini ništa što bi ga u tom smislu ohrabrilo. Zasižno nije želela reprizu susreta iz radnje.

– Šta ti treba?, upitala ga je.

Ričard je skinuo naočare i nasmejao se. Kad je progovorio, glas mu je bio blag. Nadao sam se da ćeš imati vremena da me podišiš. Došlo je ponovo vreme da to obavim.

Pitajući se da li je to zaista jedini razlog njegovog dolaska, pregledala je svesku za zakazivanje, znajući unapred šta će tamo videti. Počela je da odmahuje glavom.

– Žao mi je. Mislim da ne mogu da te ubacim – danas sam prilično zauzeta. Imam zakazano već za nekoliko minuta, a posle toga imam jedno farbanje, a to može da potraje.

– Pretpostavljam da je trebalo da zakažem, jelda?, rekao je.

– Ponekad mogu po nekoga da ubacim između dve zakazane mušterije, ali danas jednostavno nemam vremena.

– Vidim. Skrenuo je pogled. Pa, pošto sam već ovde, možda bismo mogli nešto da se dogovorimo. Može li u ponedeljak?

Okrenula je stranu, unapred znajući kakav će odgovor biti.

– Ceo dan imam zakazano, takode. Ponedeljkom je uvek gužva. Tada dolaze redovne mušterije.

– Utorak?

Ovoga puta nije morala ni da gleda u svesku. Radiću samo pola radnog vremena. Imam neke obaveze koje moram da završim popodne.

Ričard je zatvorio oči, a onda ih ponovo otvorio, kao da pita: Znači, tako će biti od sada. Međutim, nije se okrenuo i pošao napolje. Osetivši napetost koja se stvorila između njih, Andrea im je prišla.

– Mogu ja da te ošišam, šećeru, rekla je. Imam slobodnog vremena.

Posle nekoliko trenutaka, Ričard je koraknuo unazad, i dalje gledajući Džuli u oči.

– Može, rekao je, to bi bilo lepo.

Andrea je povukla svoju mini suknju, bacila pogled ka ogledalu, a onda ga povelala za sobom.

– Hajde, šećeru. Idemo pozadi. Prvo moram da ti operem kosu.

– Naravno. Hvala ti, Andrea.

Osvrnula se preko ramena i pogledala ga, uputivši mu svoju najbolju verziju osmeha na božićno jutro, oduševljena kako njeno ime zvuči kad ga on izgovori.

Sta je on tražio tamo?, pitao je Majk. Čim je video kako je Ričard izašao iz salona – Majk je imao običaj da se zagleda u pravcu salona kad god je imao slobodan trenutak, ako ništa drugo, a ono da zamišlja šta Džuli radi u tom trenutku – žurno se uputio tamo, a Džuli je izašla ispred salona da ga sačeka.

– Bio je na šišanju.

– Zašto?

– Pa, to je ono što mi radimo u salonu.

Nestrpljivo ju je pogledao, a ona je nastavila. – Oh, nemoj praviti od ovoga nešto što to nije. Jedva da sam progovorila sa njim. Andrea ga je ošišala, a ne ja.

– Ali on je želeo da to budeš ti, zar ne? Iako si raskinula sa njim?

– To ne mogu da poreknem. Ali mislim da je stekao utisak da radije ne bih da se srećem sa njim, čak ni na poslu. Nisam bila nepristojna, ali sam sigurna da je shvatio poruku.

– Pa... dobro, rekao je. Zastao je. Je li on zna da se ti... viđaš sa mnom?

Umesto da na to odgovori, uhvatila ga je za ruku. Znaš, nekako si baš sladak kad si ljubomoran.

– Nisam ljubomoran.

– Naravno da jesi. Ali ne brini ništa, ja mislim da si ti uvek sladak. Vidimo se večeras?

Prvi put otkad je video Ričarda, Majk je osetio kako se lagano opustio. Doći ću, rekao je. Kada se Džuli vratila u salon nekoliko minuta kasnije, Andrea je već imala novu mušteriju, iako joj je lice i dalje bilo rumeno zbog susreta sa Ričardom. To je prvi put, zaključila je Džuli, da vidi Andreu kako se unervozila zbog nekog muškarca, a to je dobro za nju. Andrea bar jednom zaslužuje nekog tipa sa stalnim zaposlenjem, iako nije mogla da zamisli da bi ona ostala sa nekim takvim dugo. Džuli je iz nekog čudnog razloga sumnjala da će ona dugo moći da ostane sa njim.

Završite je sa poslom nešto posle pet i počela da sprema salon za zatvaranje. Andrea je završila pre pola sata i već je otišla. Mejbel je sređivala zadnji deo salona dok se Džuli pozabavila drugim delom salon, gde su primali mušterije i tada je primetila naočare za sunce na pultu, pored saksije sa cvećem.

Odmah je shvatila da su to Ričardove naočare i na trenutak je pomislila da ga pozove i kaže mu gde ih je ostavio; međutim, resila je da to neće da uradi. Mejbel ili Andrea mogu to da urade. Bolje je tako.

Džuli je svratila u radnju da kupi neophodne namirnice za večeru i približavala se ulaznim vratima svoje kuće kad je začula telefon. Spustila je kesu sa namirnicama na sto i podigla slušalicu.

– Halo?

– Zdravo, Džuli, rekao je Ričard. Ton mu je bio prijateljski, opušten, kao da se čuju telefonom svakog dana. Nisam bio siguran da si već stigla s posla, ali mi je drago što sam te našao kući. Nedostajalo mi je to što nisam mogao da razgovaram sa tobom danas.

Džuli je zažmurcla, pomislivši, Ne opet. Što je dosta, dosta je.

– Zdravo, Ričarde, rekla je hladno.

– Kako si?

– Dobro sam, hvala na pitanju.

Začuvši njen ton, on je zastao. Verovatno se

– Zašto te zovem.

– Da, rekla je.

– Pa, samo sam se pitao da li si našla par naočara za sunce. Mislim da sam ih možda ostavio u salonu.

– Da. tamo su. Ostavila sam ih na stolu. Možeš da ih uzmeš u ponedjeljak.

– Ne radite subotom?

– Ne. Mejbela misli da ljudi ne bi trebalo da rade vikendom.

– Tako znači. Zastao je. Pa, ja sam krenuo van grada i bilo bi super ako bih mogao da ih dobijem pre nego što odem. Da li bi ti mogla da mi otključaš salon večeras? Trebaće ti samo par minuta za to. Kad ih uzmem, mogu da krenem na put.

Džuli je držala slušalicu kraj uva ne odgovorivši mu, razmišljajući: Mora da se šališ. Znam da si ih tamo ostavio namerno, samo da bi imao razlog da me pozoveš.

– Džuli? Jesi li tu?

Izdahnula je, znajući da on to čuje s druge strane žice, ali je više nije bilo briga. Mislim da je ovo otišlo dovoljno daleko, u redu?, rekla je, bez trunke saosećanja ili ljubavnosti u glasu. Znam šta smeriš i ja sam pokušala da budem fina prema tebi, ali mislim da je sada vreme da prestaneš, u redu?

– O čemu ti to govoriš? Ja samo hoću moje naočare.

– Ričarde. Ozbiljno ovo mislim. Sad se viđam sa nekim drugim. Gotovo je. Naočare možeš da uzmeš u ponedjeljak.

– Džuli, čekaj...

Džuli je pritisnula dugme i prekinula poziv.

Sat vremena kasnije, Majk je otovrio vrata Džuline kuće i provirio unutra. Hej, stigao sam, doviknuo je.

Džuli je bila u kupatilu, sušila je kosu, a čim je čuo Majkov glas, Pevač je otišao da ga pozdravi.

– Jesi li odevena?, povikao je Majk. Čuo je kako je isključila fen.

– Da, rekla je Džuli, dođi ovamo.

On je prošao kroz spavaću sobu i provirio kroz vrata od kupatila, tuširala si se?

– Osećala sam se nekako prljavo, rekla je. Obmotala je gajtan feiit oko njegove drške i smestila ga u fioku. „Kad je gužva kao danas, kad završim s poslom, osećam se kao da sam sva prekrivena tuđim dlakama. Završavam za par minuta.

– Hoće li ti smetati ako ostanem ovde?

– Nikako.

Majk se naslonio na zid kad je Džuli posegnula za senkom za oči i posnatrao ju je kako je nanosi kratkim potezima, uokvirivši njome oči. Scdeća na redu je maškara i ona je njome premazala obrve istini tim zialačkim pokretima, prvo gornje, a onda donje, nagnuvši se ka oglecilu dok je to činila.

Ina nečeg senzualnog u ženi koja radi te stvari, nešto što ukazuje na njenu želju da bude smatrana privlačnom, pomislio je Majk dok ju je osmatrao. Primetio je te suptilne promene koje su nastajale pred njegaim očima. Pošto su večerali kod kuće, ta večernja predstava namenjena je samo za njega, što je pomisao koja je njemu neporecivo erotična.

On zna da je zaljubljen u Džuli. Za ovih poslednjih nekoliko nedelja koje su proveli zajedno, to mu je postalo sasvim jasno, ali osećao s drugačije nego pre nego što su počeli da izlaze. Ona više nije sano fantazija, već nešto stvarno, nešto bez čega ne bi mogao da zamiili svoj život i on je prekrstio ruke, kao da je još uvek pripremljei na mogućnost da bi to moglo da mu pobegne.

Slavila je minđuše, osmehnuvši mu se, pitajući se šta mu je toliko bteresantno, ali ipak osećajući toplinu zbog njegovog divljenja. Uzeli je parfem i štrcnula koju kap na vrat i na unutrašnju stranu zglobova na rukama, a onda protrljala zglobove jedan o drugi, ovoga puta gledajući ga pravo u oči.

– Je l' sad bolje?, pitala je.

– Izgledaš divno, rekao je. Kao i uvek.

Džuli je prošla pored Majka kad je izlazila iz kupatila, njeno telo je dotaklo njegovo, a Majk je krenuo za njom, očiju prikovanih za blago: nihanje njenih kukova i glatke obline njene stražnjice. Bosonoga, obučena u izbledele farmerke, ličila je na samu graciju, iako je bio svestan da se ona ne kreće ništa drugačije nego inače.

– Pomislila sam da večeras ispečemo meso, rekla je. Je T to tebi dobro zvuči?

– Odlično mi zvuči, ali još uvek nisam baš jako gladan. Ručao sam nešto u radionici. Ali pivo bi mi dobro došlo.

Džuli je uzela čašu za vino iz kredenca. Kako se popela na prste da bi je dohvatila, bluza joj se podigla i otkrila njen stomak, a Majk je okrenuo glavu, terajući sebe da misli na bejzbol. Trenutak kasnije, stojeći pred njim, ispružila je čašu i Majk joj je sipao vino. a onda je uzeo pivo za sebe. Otvorio ga je i dobro potegao iz konzerve.

A onda još jednom.

– Hoćeš li da sednemo napolju?, pitala je.

– Naravno.

Izašli su na trem, a Džuli je širom otvorila vrata kako bi Pevač mogao da izađe u dvorište. Nosila je bluzu bez rukava. Majk je primetio tanane mišće na njenim nadlakticama i obline na njenim grudima i nije mogao a da ne zamisli kako izgleda kad je naga.

Zažmurio je i duboko uzdahnuo. Molim te, pomislio je, ne dopusti da napravim budalu od sebe. Molim te.

Još jednom je dobro potegnuo, gotovo ispraznivši konzervu.

Ovo će, pomislio je, biti jedna duga, duga noć.

Nije bilo ni izbliza tako strašno kao što je zamišljao. Kao i obično, započeli su laganu konverzaciju kad je večernji povetarac počeo da duva; sat kasnije, Majk je raspalio roštilj i ispekao meso, a Džuli je ušla unutra da napravi salatu.

U kuhinji, Džuli je pomislila kako Majk izgleda kao nimfomanijak koji je proveo godine nasukan na pustom ostrvu. Jadničak, bulji u nju čitavo veče, ali iako se trudi da ne bude direktan, ona tačno zna šta mu se mota po glavi, jer, iskreno, i ona pomišlja na isto. Dlanovi su joj tako znojavi da jedva drži povrće.

Isekla je krastavac i paradajz i stavila ih u činiju, a onda je postavila sto, upotrebivši najbolje porcelansko posude koje ima i najbolji escajg. Udaljivši se nekoliko koraka da proceni kakav je efekat time proizvela, shvatila je da nešto nedostaje. Našla je dve svece, stavila ih na sredinu stola i zapalila ih. Pošto je isključila svetlo, klimnula je glavom, zadovoljna urađenim.

Otišla je do dnevne sobe, stavila CD Ele Fiddžerald u mini liniju a kad je Majk ušao unutra, držeći meso na tanjiru, stavljala je vino na sto. Zaustavio se u samom do vratku kad je video šta je uradila.

– Svida ti se?, pitala je.

– Izgleda... divno, rekao je Majk.

Primetila je da je gledao pravo u nju dok je govorila, a onda su dugo jednostavno samo zurili jedno u drugo. Onda je Majk skrenuo pogled i spustio meso na sto. Međutim, umesto da sedne za sto, on je krenuo ka Džuli i ona je osetila kako joj se nešto u stomaku steglo. O bole, pomislila je da li sam ja stvarno spremna za ovo?

Zaustavivši se tik ispred nje, Majk je prislonio jednu ruku uz njeno lice. otvorenog dlana, kao da traži dozvolu da nastavi. U pozadini, tiho se čula muzika; aroma hrane ispunjavala je malu kuhinju. Džuli jedva da je bila svesna toga. Kao da je sam Majk ispunjavao čitavu prostoriju.

U tom trenutku Džuli je postala svesna da je zaljubljena u njega.

Majk ju je gledao kao da joj čita misli i Džuli mu se prepustila. Prislonila je lice uz njegovu ruku, zažmurivši i dopustivši da se njegov dodir stopi sa njom. Majk joj se približavao sve dok nije osetila njegove grudi uz svoje, kao i snagu njegovih ruku kada ju je obgrlio.

Majk ju je tada poljubio. Poljubac je bio nežan, gotovo kao strujanje vazduha pod krilima slavuja, a iako su se poljubili mnogo puta, ovaj poljubac se činio stvarnijim nego bilo koji ranije. Ponovo ju je poljubio, a kada su im se jezici susreli, Džuli je zagrlila Majka, uverena u saznanju da su se kroz godine prijateljstva oboje polako kretali ka ovom trenutku.

Kad su se odmakli jedno od drugog, Majk je uzeo Džuli za ruku i poveo je iz kuhinje u spavaću sobu. Ponovo su se poljubili kad je Majk polako počeo da otkopčava dugmad na njenoj bluzi. Osetila je njegov dodir na svojoj koži, a onda njegovu ruku koja se spustila ka kopči na njenim pantalonama. Poljubio ju je u vrat, zaronivši ruke u njenu kosu.

– Volim te, prošaputao je Majk.

Činilo se da je čitava soba ispunjena samo senkama i odjekom Majkovih reci. Džuli je uzdahnula.

– O, Majk, rekla je, osećajući kako njegov dah miluje njenu kožu. – I ja tebe volim.

Vodili su ljubav, a iako nije bilo zastrašujuće kako je Džuli zamišljala, nisu baš pokazali ni mnogo strasti. Više od svega, Majk je hteo da zadovolji Džuli, a Džuli je htela da zadovolji Majka i oboje su previše razmišljali da bi jednostavno mogli da uživaju u onome što se dešava.

Kad su završili, ležali su u krevetu jedno pored drugog, zadihani i zagledani u plafon, oboje razmišljajući kako su ispali iz štosu.

Za razliku od nekih parova, međutim, njima nije bilo neprijatno da posle toga leže jedno pored drugog grleći se, pošto su njihove prvobitne nezaustavljive potrebe zamenili nežnošću. Majk je ponovio Džuli da je voli; i ona je izgovorila te reci. Sat kasnije, kada su ponovo vodili ljubav, sve je bilo savršeno.

Prošla je ponoć, a njih dvoje su i dalje bili u krevetu. Džuli je posmatrala Majka dok je prstima lagano kružio po njenom stomaku. Kad to više nije mogla da podnese, izmigoljila se i nasmejala, uhvativši ga za ruku da bi ga zaustavila.

– To me golica, pobunila se.

Poljubio ju je u ruku i zagledao se u nju. Usput, bila si sjajna.

– O, znači sad se spuštamo na taj nivo? Kao da sam ti ja neka za jednu noć, pa sad hoćeš da povlađuješ mojoj sujeti da ne bi osećao krivicu što si me iskoristio?

– Ne, stvarno to mislim. Bila si sjajna. Najbolja. Nisam ni sanjao da može da bude ovako.

Nasmejala se. Klišeji, sve sami klišeji.

– Ne veruješ mi?

– Naravno da ti verujem. Bila sam sjajna, rekla je. Najbolja. Nisi ni sanjao...

Majk je počeo da je golica pre nego što je završila rečenicu, a Džuli je cičala dok je pokušavala da se izmigolji iz njegovog stiska. Onda se, legavši na stomak, Majk oslonio na laktove.

– A samo da se zna, rekao je, nisam te iskoristio.

Džuli je legla na bok da bi ga bolje videla, a onda je povukla čaršav.

– Ma nemoj? Sve što ja znam jeste da sam se u jednom trenutku spremala da večeram, a već u sledećem odeća nam je letela po celoj spavaćoj sobi.

– Baš sam bio zavodljiv, zar ne?

– Bio si veoma zavodljiv. Spustila je ruku i pomazila ga po obrazu. Stvarno te volim, znaš.

– Da, znam.

Odgurnula ga je. Ja se trudim da budem ozbiljna za pramenu, rekla je. Najmanje što možeš da učiniš jeste da i ti to isto meni kažeš.

– Ponovo? Koliko puta treba to da ti kažem?

– Koliko puta bi ti želeo da mi to kažeš?

Majk ju je pogledao, a onda je uzeo njenu ruku i poljubio vrh svakog prsta. Da se ja pitam, rekao je, govorio bih ti to svakog dana do kraja života.

Oh, to je baš slatko.

– Pa, pošto me toliko voliš, da li bi mi doneo nešto za jelo? Umirem od gladi.

– Naravno.

Kad se nagnuo napred da dohvati pantalone, telefon je počeo da zvoni na stočiću pored njega.

Jednom. Dvaput. Kad je zazvonio i treći put, Majk se javio.

– Halo?, rekao je. Sačekao je trenutak. Halo?

Džuli je zatvorila oči, nadajući se da neće više ponoviti tu reč.

– Halo?

Spustio je slušalicu. Niko se ne javlja, rekao je. Pretpostavljam da je neko pogrešio broj, ili tome slično. Pogledao ju je. Jesi li u redu?

Naterala je sebe da se nasmeje. Da, rekla je. Dobro sam.

Telefon je ponovo zazvonio. Ovoga puta, Majk ju je pogledao sa izrazom zbunjenosti na licu pre nego što se ponovo javio.

Ista stvar se ponovila.

Džuli je prekrstila ruke. Iako je ubedivala sebe da to nije ništa, nije mogla da se otrese dejava osetanja koje je imala kad je posetila Džimov grob.

Neko ju je, pomislila je, posmatrao.

Promene u Džulinom životu počele su te večeri.

Većinom su to bile divne stvari. Majk je proveo subotu kod Džuli i vodili su ljubav jednom ujutru i još jednom pre nego što su zaspali uveče. U nedelju, otišli su do tržnog centra u Džeksonvilu i ona je tamo kupila novi kupaći kostim, kao i nekoliko novih šortseva i sandale. Kada se pred njim prošetala u novom bikiniju kada su stigli kući, Majk je piljio u nju izbečenih očiju, a onda je skočio sa kauča i pojurio je. Ona je trčala kroz kuću, smejući se i vrišteći, pre nego što ju je Majk sustigao u spavaćoj sobi. Srušili su se u krevet, kikoćući se, a već nekoliko trenutaka kasnije našli su se ispod pokrivača.

Pored toga što je mnogo vremena provodila gola, ona je bila iznenađena – i veoma zahvalna na tome – da vođenje ljubavi nije poremetilo ništa u njihovom prijateljstvu. Majk se i dalje stalno šalio i zasmekavao je, ona ga je i dalje zadirkivala, a on ju je i dalje držao za ruku dok su sedeli na kauču i gledali filmove.

No, koliko god ona želela da to porekne, ono što joj se najjače urezalo u pamćenje i čega se najbolje sećala kad bi pomislila na tu nedelju, bili su telefonski pozivi. Dva poziva u petak uveče. U subotu, usledila su još dva. U nedelju, telefon je zvonio četiri puta, a u ponedeljak pet, ali Majk je tokom ta dva dana nakratko bio izašao iz kuće i ona je ta koja se javila. U utorak, pošto je legla – Majk se vratio u svoj stan da tamo prespava – primila je četiri poziva pre nego što je isključila telefon. A u sredu, kad je ušla u kuhinju posle dana provedenog na poslu, primetila je da je sekretarica puna poruka.

Seća se kako je pritisla dugme da odsluša prvu poruku, a onda je prebacila na sledeću. Pa na sledeću. Jedan za drugim, pozivi su stizali. Sekretarica je zabeležila i vreme; svaki novi poziv bi usledio u trenutku kad je onaj prethodni prekinut. Kod četvrte poruke, disanje joj se ubrzalo; kod devete, oči su joj bile pune suza. Kod dvanaeste, pritiskala je dugme za brisanje poruka gotovo isto toliko brzo koliko i ono za njihovo preslušavanje, gotovo panično pokušavajući da zaustavi ono što se dešava.

Kad je završila sa tim, sela je za sto, drhteći.

Ukupno dvadeset poziva je upućeno na njen broj tog dana, a svaki je trajao po dva minuta.

Onaj ko je zvao nije rekao ništa ni u jednom od poziva.

A u četvrtak i petak, poziva nije bilo.

– Meni zvuči kao da se sve odvija sjajno, rekla je Ema u subotu.

Nešto ranije tog dana, Majk i Džuli našli su se sa Henrijem i Emora u marini na ostrvu Harker. U čamac su smestili ručne frižidere sa hranom i pivom, kreme za sunčanje, peškire i šešire, kante sa ledom i dovoljno opreme za ribolov da njome upecaju bilo šta što bi moglo da propliva pred pramcem čamca, uključujući Mobija Dika, Orku kita ubicu, ili samu Ajkulu. Već sredinom prepodnevca, u rukavcu blizu Kejp lukauta, Majk i Henri su stajali jedan pored drugoga sa štapovima u rukama, zadubljeni u takmičenje koje se jedino može opisati kao neverovatno nezrelo. Kad god bi jedan nod njih uhvatio ribu, imao je pravo da protrese flašu piva i njime popraska onog drugog. Jedna kofa je već bila puna skuše i lista u količini dovoljnoj da se njome nahrani armija izgladnelih foka, a obojica su skinuli pivom natopljene majice i okačili ih na ogradu da se suše.

Džuli i Ijma su sedele na malim stolicama na rasklapanje pored kabine čamca, ponašajući se ipak malo odraslije. Sunce je nemilosrdno sijalo. Pošto još uvek nije bilo leto, vlaga u vazduhu je bila podnošljiva, ali su njihove konzerve piva bile prekrivene kondenzovanim kapljicama.

– Tako je, rekla je Džuli. – U stvari, i više nego sjajno. Ova protekla nedelja me je naterala da se zapitam zašto sam se plašila toga ovolike godine.

Način na koji je to izgovorila naterao je Emu da zastane na trenutak.

– Šta?

– Nešto te muči, zar ne?

– Zar je toliko očigledno?

– Ne. Ali i ne mora da bude. Ja te dovoljno dugo poznajem da to mogu da prepoznam.

Dakle, šta je u pitanju? Ne uvezi sa Majkom?

– Ne. Nikako.

– Voliš li ga?

– Da, volim ga.

– Pa šta je onda?

Džuli je oprezno spustila svoje pivo na palubu čamca. Dobijam neke veoma čudne telefonske pozive u poslednje vreme.

– Od koga?

– Ne znam. Taj ko zove nikad ništa ne kaže.

– Da nije od onih što stenju i teško dišu?

– Ne, čak ni to. Nema nikakvog zvuka.

– A ne znaš ko te zove?

– Ne. Kad sam okrenula broj za proveru poziva, automat mi je odgovorio da je u pitanju privatni broj, pa sam onda pozvala centralu. Sve što su oni mogli da mi kažu je da pozivi dolaze sa mobilnog telefona. No. broj nije registrovan tako da ne mogu da mi kažu koji je.

– Kako je to moguće?

– Nemam pojma. Objasnili su mi, ali ja ih nisam saslušala. Kad su rekli da ne mogu da mi pomognu, ja sam prestala da slušam.

– Imaš li neku ideju ko bi to mogao da bude?

Džuli se okrenula i pogledala prema Majku koji je ponovo zabacivao udicu. Mislim da bi to mogao da bude Ričard. Ne mogu to da dokažem, ali imam neki osećaj da je to on.

– Zašto?

– Zbog vremena kad su pozivi počeli, pretpostavljam. Mislim, niko drugi mi ne pada na pamet. Nisam upoznala nikoga novog osim njega i... ne znam... jednostavno mislim da je to on. Zbog toga kako se ponašao kad sam mu rekla da je među nama gotovo, zbog toga što se stalno ponovo pojavljuje u mom životu.

– Kako to misliš?

– To su samo sitnice. Naletela sam na njega u radnji, a onda je došao u salon na šišanje. I kad god se sretnemo, čini mi se da on pokušava da pronađe način kako bi mogao da dobije još jednu šansu kod mene.

– Ema ju je pogledala. Šta Majk misli o tome? Ne znam. Nisam mu još uvek rekla.

– Zašto?

– Džuli je slegla ramenima. A šta on tu može? Da ode i da ga prebije? Kao što sam rekla, nisam čak ni sigurna da je Ričard taj koji zove.

– A koliko je poziva bilo?

– Džuli je na trenutak zažmurila. „U sredu, sekretarica je zabeležila dvadeset.

– Ema se odjednom uspravila u stolici. – O moj bože! Jesi li rekla policiji?

– Ne, rekla je Džuli. Tek tada sam sama sebi priznala šta se dešava. Pretpostavljam da sam se sve vreme nadala da je to nekakva greška, poput neke vrste kvara u centrali. Nadala sam se da će prestati. A možda već i jeste. Telefon mi nije zazvonio već dva dana.

– Ema je uhvatila Džuli za ruku. Takvi ljudi ne odustaju. Čitaš u novinama stalno o takvim slučajevima: bivši momak se pojavljuje i izmiruje račune. Ovo podseća na progonitelja. Zar ti to ne shvataš?

– Naravno da shvatam i razmišljala sam o tome. Ali, šta bih rekla policiji? Ne mogu da dokažem da je Ričard taj koji me zove, a ne može ni centrala da mi pomogne u tome. Nije mi pretio. Nisam videla njegov auto parkiran blizu moje kuće ili blizu salona. Ponašao se veoma ljuSazno pri svakom našem susretu, a čak i tada je uvek bilo dosta ljudi oko nas. Sve što bi on trebalo da uradi je da poretne bilo kakvu optužbu. Obrazložila je sve ovo kao advokat koji iznosi svoj slučaj. A i pored toga, rekla je, kao što sam ti rekla, nisam potpuno sigurna da je to on. To bi mogao biti i Bob. Ili neko koga čak i ne poznajem.

– Ema ju je posmatrala neko vreme pre nego što ju je slegla za ruku.

– Ali, ti si devedeset devet odsto sigurna da je to Ričard.

– Posle nekoliko trenutaka, ona je klimnula glavom potvrdno.

– A sinoć nije bilo poziva? Ni preksinoć? Kad je Majk bio kod tebe?

– Ne. Bilo je mirno. Pretpostavljam da je prestao.

– Ema se namrštila kad je pomislila na to.

– Ili on želi da ona poveruje da je prestao?

– Neće joj to reći. Čudno je to, rekla je umesto toga. – I nekako je jezivo. Sva se naježim samo kad pomislim.

– Pa šta nameravaš da uradiš po tom pitanju? Džuli je odmahнула glavom. Nemam pojma.

– Sat kasnije, Džuli je stajala na krmu kad je osetila kako ju je Majk obgrlio rukama i prislonio glavu uz njen vrat. Oslonila se na njega, osećajući se nekako bezbedno kad se on pomerio da stane pored nje.

– Hej, ti, rekla je.

– Zdravo. Izgledaš mi usamljeno ovde.

– Nisam. Samo uživam na povctarcu. Postalo mi je baš vruće na suncu.

– I meni. Mislim da sam izgoreo. Mora da mi je pivo spralo kremu za sunčanje.

– Dakle, da li si pobedio?

– Ne bih želeo da se hvališem, ali recimo da je on mnogo više izgoreo nego ja.

– Nasmejala se. Pa šta Henri radi sada?

– Verovatno se duri.

– Ona se osvrnula iza sebe. Henri je bio nagnut preko ivice čamca, praznom konzerve piva u ruci, punio ju je morskom vodom. Kad je video da ga Džuli posmatra, uspravio se i primeo je kažiprst usnama moleći je da čuti.

– Nego, da li si spreman za večeras?, pitala je. Za „Kliper“?

– Da. Već znam većinu pesama.

– Sta ćeš obući?

– Verovatno samo džins ovoga puta. Mislim da postajem pomalo star da bih se oblačio kao klinac.

– I to si tek sad shvatio?

– Ponekad mi je potrebno vremena za te stvari.

Ona se nagnula ka njemu. Kao sa mnom?

– Da, kao i sa tobom.

U daljini, veliki broj čamaca se ukotvio blizu plaže na Kejp lukautu. Pošto je to bio prvi topli vikend u godini, sve je bilo puno porodica koje su došle na izlet. Deca su se brčkala u vodi i vrištala od sreće, a roditelji su se izležavali na peškirima. Iza te gomile, svetonik se uzdizao do visine od dvestotine pedeset metara; ofarban u crno sa belim rombovima, nalikovao je na sklopljenu šahovsku tablu postavljenu uspravno.

– Nešto si mi ćutljiva danas, rekao je Majk, zagrlivši je snažno.

– Samo sam zamišljena.

– Zbog nečega što ti je Ema rekla?

– Ne. Naprotiv. U pitanju je nešto što sam ja njoj ispričala.

Majk je osećao kako mu pramenovi njene kose dodiruju lice. Ili da porazgovaramo o tome?

Džuli je duboko udahnula pre nego što mu je prepričala sve ono što je već rekla Emi. Dok ju je slušao, izraz Majkovog lica se menjao od zbunjenosti, preko zabrinutosti i na kraju do besa. Kad je završila, uzeo ju je za ruku i okrenuo je prema sebi.

– Znači, ti misliš da je ono bio on kad sam se javio na telefon one noći?

– Ne znam.

– Zašto mi ništa nisi rekla ranije?

– Nisam imala šta da ti kažem. U svakom slučaju, ne do pre par dana.

Majk je skrenuo pogled, mršteći se, a onda je ponovo pogledao Džuli. Pa, ako se to ponovi, ja ću to da resim.

Džuli ga je pažljivo promatrala, a onda se polako osmehnula. Ponovo imaš onaj seksi pogled u očima.

– Ne pokušavaj da promeniš temu, rekao je. Ovo je ozbiljno. Sećaš se o čemu smo razgovarali onda „Kod Tizija“?

– Da, rekla je, sećam se. Ton glasa joj je bio potpuno ravan. Ja se tako nosim sa problemima kad sam uznemirena. Pokušavam sve da okrenem na šalu. To mi je navika, znaš?

Nakon duge pauze, Majk ju je ponovo zagrlio. Ne brini, rekao je. Neću dozvoliti da ti se išta desi.

Ručak je bio sasvim neobavezan – sendviči, čips i krompir salata iz restorana. Pošto je rekla Majku i Emi, a kako je i jela, Džuli se osećala bolje. Donekle ju je utešila činjenica da su oboje shvatili to ozbiljno kao i ona.

Čak je počela i da se opušta i da dozvoljava sebi da se pomalo zabavi. Iako je prema izrazu Majkovog lica videla da on nije zaboravio ono što mu je rekla, Majk je ipak Majk, a on ne može dugo da ostane ozbiljan, naročito ako je tu Henri da ga provocira. U jednom trenutku, Henri je Majku ponudio onu konzervu piva koju je prethodno napunio morskom vodom i Majk je dobro potegao pre nego što se zagrcnuo usred gutljaja i ispljunuo sve preko čamca u more. Henri je urlao od smeha, Ema se kikotała, a pošto je obrisao bradu i Majk se smejao. Ali nije zaboravio. Kasnije je uzeo ribu list i njome začinio jedan od Henrijevih sendviča tako što je ribom premazao hleb.

Henri je pozeleneo kad je ispljunuo zalogaj, a onda je bacio sendvič na Majka. Majk mu je uzvratilo tako što ga je gađao krompir salatam.

Dok se sve to dešavalo, Ema se nagnula ka Džuli. Imbecili, prošaputala joj je na uvo.

– Nemoj nikada da zaboraviš da su muškarci imbecili.

Međutim, upravo zbog telefonskih poziva. Džuli je popila jedno pivo više nego inače. To je upravo ono što joj je danas potrebno, pomislila je a uz pomućenu logiku nekoga kome tlo

polako izmiče pod nogama, pokušala je da odagna strah. Možda su ti pozivi samo jedna vrsta Ričardovog nastupa besa. Možda je ljut zbog načina na koji je razgovarala sa njim kad je zvao zbog naočara za sunce. Prisetila se da je bila prilično gruba sa njim. Istina, on je to i zaslužio, ali sigurno mu nije bilo prijatno da to i čuje. No, zbog toga što se još uvek nije pojavio u salonu da ih uzme. pretpostavila je da je ispravno pomislila da je čitava ta stvar bila samo još jedna smicalica kako bi je ponovo video. Pozivi su njegov način da joj stavi do znanja da je uznemiren što se njegov plan nije ostvario.

A, podsetila je samu sebe, oni su prestali pre dva dana. Nije to duga pauza, ali oni i nisu odavno počeli. Verovatno je sa tim gotovo, pomislila je, kao da hoće samu sebe da ražu veri. Uprkos tome šta Ema misli, ona ovo zaista shvata ozbiljno. To što je kao tinejdžerka, doduše kratko, bila beskućnica, ostavilo je kod nje jednu zdravu dozu paranoje. Sve dok se ne uveri da su pozivi zaista prestali, neće učiniti ništa glupo: neće se kasno noću šetati sama, zaključavaće vrata, Pevač će spavati sa njom u sobi onih večeri kad Majk ne bude tu. Biće pažljiva.

Džuli je prekrstila ruke i osluškivala vodu kako šušti ispod krme.

Ne, neće se to pogoršati, rekla je sebi. Nema šanse da se to desi.

Sredinom popodneva, Ema je pustila CD Džimija Bafita i muzika je glasno svirala; podigli su sidro i prolazili su pored Kejp lukauta dok su se kretali u pravcu ostrva Harker. Čamac se kretao u ritmu blagih talasa, a Ema je zagrlila Henrija koji je čamcem upravljao, povremeno ga grickajući za uvo.

Majk je čistio pramac, vraćajući pribor za pecanje nazad u kutije, pobrinuvši se za to da mašine budu zakočene. Džuli je ponovo stajala na krmi, osećajući kako joj se povetarac provlači kroz kosu. Kao i Majk, i ona je malo izgorela i koža na ramenima joj je bila osetljiva na dodir. Kao i razni drugi delovi tela na koje je propustila da nanese kremu: vrh levog uva, vrh čela, tik ispod kose, jedan deo butine i još jedan na potkolenici. Zapanjujuće je, pomislila je, kako je sunce pronašlo te delove i osvetilo joj se. Izgledam kao leopard sa ružičastim tačkama.

Iako su vremenske prilike i dalje bile divne, bilo je vreme za povratak kući. Ema i Henri su imali jednu malu pobunu u kući toga jutro, sa sve suzama i vrištanjem, jer deca nisu razumela zašto i ona ne mogu da pođu sa njima. Zbog osećaja krivice, obećali su im da će ih kasnije odvesti na piću i u bioskop. Majk je trebalo da bude u Kliperu do osam da bi počeo da se sprema za svirku sa bendom. Džuli nije planirala da ode do tamo pre deset, a i htela je da odspava prč toga. Osećala se slomljeno. Bilo joj je muka od piva i sunca.

Uzela je ranac i navukla majicu na sebe. Desilo se da je, dok je navlačila šorts i pogledala prema plaži, ugledala nešto neobično. Čak ni pažljiviji pogled nije bio dovoljan da joj odmah ukaže na to šta je u pitanju. Zaklanjajući oči od sunca, prešla je pogledom preko čamaca, plićaka i ljudi na obali.

Tamo je. Negde tamo,

A šta god da je, jednostavno se ne uklapa.

Mršteći se, Džuli je još pažljivije pogledala, a onda je odjednom shvatila šta je to što joj je privuklo pažnju. I bila je u pravu. Nije se uklapalo, ne u topao dan na plaži.

Spustila je ruku kojom je zaklanjala oči, sva zbunjena.

Neko u farmerkama i tamnoplavoj majici stajao je kraj peščanih dina, držeći u rukama... šta? Dvogled? Teleskop? Nije bila sigurna šta je, ali je u svakom slučaju bilo upereno prema njihovom čamcu.

Prema njoj.

Džuli je odjednom osetila neku teskobu kad je taj čovek spustio šta god da je držao u rukama, a onda, na trenutak, gotovo da je ubedila sebe da je pogrešila. Međutim, kao da je tačno znao šta je pomislila, taj čovek joj je mahnuo rukom polako, kao veliko klatno stojećeg sata. Tu sam, kao da je govorio, ja sam uvek tu.

Ričard.

Osetila je kako joj je sva krv nestala iz obraza i oštro je udahнула, nadlanicom prigušivši samo delimično krik koji je ispustila.

No, kad je trepnula, Ričard je nestao. Pomerila se prema krmu i nagnula se napred. Ništa. Ni traga od njega. Kao da nikada tamo nije ni bio.

Majk ju je čuo i stigao je do nje trenutak kasnije.

– Sta je bilo?, pitao je.

Džuli je i dalje piljila u pravcu plaže. Majkov pogled je pratio njen, i pošto nije spazila ni traga ni glasa od Ričarda, pošto nije ugledala ništa neuobičajeno, Džuli mu se sklopčala ispod ruke. Ne znam, rekla je.

To mora da je bila fatamorgana, pomislila je. To nije bilo stvarno. Niko ne može da se kreće tako brzo.

Niko.

Majk je vratio Džuli kući i još uvek se nalazio na prilazu kraj auta izvlačeći iz njega njene stvari kad je ona ušla u kuću. Pevač je ušao za njom, a kad je spustila torbu na pult u kuhinji, on se uspravio na zadnje noge da bi se pozdravio sa njom. Ona je pokušavala da se izbori sa njegovim isplaženim jezikom kad je primetila da dugme na sekretarici trepće i pokazuje da ima jednu poruku.

Odgurnula je pevača i on se spustio na sve četiri; otišao je do dnevne sobe, a onda i napolje, verovatno da obiđe Majka. U kuhinji, frižider je zujao. Muva je udarala o okno prozora, zujeći ljutito. Ona nije čula ništa od toga. Niti je mogla da čuje Majka i Pevača, pa čak ni zvuk sopstvenog disanja. Umesto toga, jedina stvar koju je primećivala u kuhinji bila je sekretarica. Treptanje je bilo zlosutno, hipnotičko.

Preslušaj me, kao da je govorilo. Preslušaj me...

Na trenutak, kao da joj se tlo izmaklo pod nogama, Džuli se učinilo da je ponovo na brodu i da posmatra plažu. On joj je mahnuo, pomislila je. On ju je posmatrao, a sad ju je i pozvao da joj to kaže.

Odmahnula je glavom. Ne, nije to. Nije on bio tamo. Nikada. To je bilo priviđenje. Oči su je prevarile, što zbog previše piva, što zbog nervoze.

U kuhinji, sekretarica je nastavila da trepće.

Hajde, Džuli, rekla je, priberi se. Bilo ko je mogao da ostavi tu poi'uku, u čemu je problem? To i jeste razlog što si uopšte nabavila tu sekretaricu, zato idi tamo i pritisni to dugme. Cin to uradiš, videćeš da te je zvala Mejbel ili neko drugi od tvojih prijatelja, ili je zvao neko ko hoće da zakaže šišane, ili neko hoće da se pretplatiš na ovaj ili onaj časopis, ili da podržiš lokalni ogranak neke dobrotvorne organizacije. Samo ti pritisni to dugmine i videćeš da ćeš ispasti smešna.

Preslušaj me...

Zažmurila je pomislivši: Mogu ja to.

Dišući teško, nije mogla da porekne da ju je, ma koliko se trudila da bude hrabra i razložna, ma koliko pokušavala da ubedi sebe da pridaje preveliki značaj tome, strah ovladao. Molim te, pomislila je, samo neka ne bude poruka ispunjena tišinom. Samo da čujem glas. Bilo koji glas sem njegovog.

Rukom koja je drhtala pritisnula je dugme.

U početku nije se čulo ništa osim tišine i ona je uhvatila sebe kako suzdržava dah. Onda se, slabašno, začuo zvuk kao da neko nešto šapuće, šapat koji je nemoguće identifikovati i ona se približila sekretarici da bi mogla bolje da ga čuje. Osluškiivala je, koncentrišući se sa naporom, a tek što je krenula ka dugmetu za brisanje poruka, uspela je da prepozna značenje poruke. Razrogačila je oči kad je čula refren pesme, melodiju koju je znala na pamet.

Pesma koju je Majk svirao one večeri u Bofortu pre dve nedelje.

Baj, haj, miš ameriken paj...

Džulino vrištanje natcralo je Majka da trkom uleti u kuću.

Stajala je pored sekretarice, bledog lica, pritiskajući dugme za brisanje poruka iznova i iznova.

– Šta se desilo?, pitao je Majk. Jesi li dobro?

Džuli jedva da je čula njegove reci. Drhtala je, a slike su joj proletale pred očima, jedna za drugom, od čega joj je bilo muka. Ričard jeste bio na plaži danas – u to je sada sigurna. Ričard jeste taj koji ju je zvao – u to nema ni najmanje sumnje. A Ričard se, odjednom je shvatila, ne zaustavlja na takvim stvarima. On ih je takođe pratio i kad su bili u Bofortu. Držao se podalje dok su ona i Majk večerali, video ih je kako su se šetali po parku, a bio je i dovoljno blizu, sasvim dovoljno, da zna koju joj je pesmu Majk otpevao. Veoma je moguće da je on bio taj koji im je tada platio pice. Takođe, telefonirao je i one noci kad je Majk bio kod nje. A sa teskobnom sigurnošću je shvatila da ju je posmatrao dok je bila na groblju.

On je bio svuda.

To je nemoguće, pomislila je dok joj se grlo stezalo, ali događa se. Odjednom joj se sve učinilo užasno loše. Kuhinja je bila previše svetla, zavese razmaknute, prozori su gledali na placeve obrasle šumom gde je bilo ko mogao da se sakrije. Gde je on mogao da se sakrije. Senke su se protezale u tami, a kada su oblaci počeli da se kotrljaju iznad njene glave, svet je obuhvatilo neko sivilo, kao u starom horor filmu u crnobeloj tehnici. Ako ju je posmatrao danas, ako je on stalno posmatra, onda je posmatra i u ovom trenutku.

U dvorištu, Pevač je podigao njušku i zalajao.

Džuli je poskočila, osećajući kako joj srce tuče u grudima i okrenula se ka Majku, prislonivši lice uz njegove grudi u trenutku kada su suze počele da naviru.

Takvi ljudi nikad ne prestaju, rekla je Ema.

– Džuli? Daj... kaži mi šta se desilo, molio ju je Majk. Sta se dešava?

Njen glas je bio napukao i slabašan kad mu je konačno odgovorila. Plašim se, rekla je.

Džuli se i dalje tresla kad je ušla u kola sa Majkom, nekoliko minuta kasnije. Dremanje sada nije dolazilo u obzir, naravno; nije bilo šanse da će moći da zaspi. A nije nikako dolazilo u obzir da ostane sama u kući kad Majk ode u Kliper. Majk se ponudio da odustane od svirke te večeri, ali ona to nije htela, sigurna da bi proveli čitavu noć sedeći u kući i podgrevajući strah. Nema potrebe da ponovo proživljava taj zagušujući užas.

Ne, ono što je njoj potrebno je bekstvo. Veče u gradu, malo glasne muzike i još nekoliko piva i biće kao nova. Biću opet ona stara ja, pomislila je.

Kao da će to da upali, začula je tanani glas skepticizma u sebi.

Džuli se namrgodila. U redu, to vćovatno neće upaliti, ali ni to. Što će se ona nervirati oko toga joj sigurno neće pomoći. A ona nema nameru da ostane kod kuće. I uopšte neće razmišljati o tome, rekla je sebi, osim u smislu kako da se od sada ponaša.

Uvek je verovala da postoje dve vrste ljudi: oni koji gledaju kroz prednje staklo na automobilu i oni koji stalno gledaju u retrovizor. Ona je uvćk bila od onih prvih: Moraš se usredsrediti na budućnost, a ne na prošlost zato što ti je ona još jedino na raspolaganju. Mama me izbacila iz kuće? Moram naći hranu i mesto za spavanje. Muž umire? Moram nastaviti da radim, inače ću pohteti. Neki tip me uhodi? Moram naći načina da to zaustavim.

U kolima, sa Majkom, čeličila je samu sebe. Džuli Barenson. pomislila je, devojka koja uzima stvari u svoje ruke.

To bodrenje je delovalo nekoliko trenutaka pre nego što je opet obesila ramena. Da, kako da ne, pomislila je. Ovoga puta neće biti tako zato što se ova mala drama još nije završila, a teško se skoncentrisati na rjudućnost kad prošlost još nije završena. Upravo u ovom trenutku Je zaglavljena u sadašnjici i to uopšte nije dobar osećaj. Uprkos hrabrenju koje je pokušala, ona jeste preplašena, čak i više nego kad je živela na ulici. Tamo je bila u stanju da nade način da ostane nevidljiva – skrivaj se da bi preživio, tako je to ona nazivala, što je uglavnom u

velikoj suprotnosti u odnosu na ovo što se dešava sa Ričardom. Problem je što je ona sada isuviše upadljiva, a ništa ne može da promeni po tom pitanju.

Kada se Majk parkirao na ulici ispred svog stana, uhvatila je sebe kako se osvrće preko ramena i napreže se da razazna ima li nekih neobičnih zvukova. Mračni prolazi između kuća nisu pomogli mnogo njenim napregnutim živcima; kao ni šuškanje, za koje se ispostavilo da potiče od mačke koja je provirila iz garaže.

A pitanja koja su je mučila – o, to je tek pravi melem za nerve, zar ne? Šta on hoće? Šta će uraditi sledeće? Na trenutak je zamislila sebe kako leži u krevetu noću u mračnoj sobi, a kad su joj se oči privikle na mrak, shvata da je on tu, u sobi sa njom. Stoji pored kreveta, jedino mu se oči vide kroz masku, drži nešto u ruci dok joj se približava...

Džuli se stresla zbog te poslednje slike. Hajde da se ne zanosi mo. To se neće dogoditi. Neće dozvoliti da se to dogodi. Majk neće dozvoliti da se to dogodi. Nikako. Nema šanse.

Ali, šta činiti?

Poželega je da nije izbrisala poruku. U stvari, poželega je da nije izbrisala ni jednu od poruka, pošto su one bile jedini dokaz da se nešto zaista događa. Policija je možda mogla da uradi nešto sa njima.

Ali, oni i ovako mogu da reaguju, zar ne?

Džuli je pomislila na to, došavši do istog zaključka kao i u razgovoru sa Emom. O, mogla bi da pokuša, naravno, ali čak i uz novi zakon o progoniteljima, bez dokaza ne postoji ništa što bi policija mogla da učini. Završiće preko puta nekog debeljuškastog policajca pretrpanog poslom koji će olovkom lupkati po svom blokčetu čekajući da mu ona iznese neke konkretne dokaze.

Šta je rekao u prvoj poruci? Ništa.

Da li vam je pretio? Ne.

Da li ste ga ikada videli da vas prati? Ne, osim na plaži.

Ako je ta osoba odšaputala tu poslednju poruku, kako znate da je to bio Ričard? Ne mogu to da dokažem, ali znam da je on.

Duga pauza. Tako dakle. Pa, imate li još nešto da kažete? Ne. Osim što sam strašno uznemirena i volela bih da mogu da se istuširam a da ne zamišljam Normana Bejtsa⁴ sa druge strane zavese u kupatilu.

Opet lupkanje olovkom. Dakle tako.

Čak je i njoj samoj sve to zvučalo nateguto. To što ona misli da je on u pitanju ne znači da zaista jeste. Ali to jeste Ričard! Ona je apsolutno sigurna u to.

Zar ne?

U Kliperu, Džuli je sela za šank pored nekoliko muškaraca koji su došli ranije da bi odgledali bejzbol utakmicu.

Džuli je naručila pivo i polako ga je ispijala kad je osam sati došlo i prošlo. Isključili su televizor, a ljudi koji su bili u baru su ustali i otišli; kad su članovi benda proverili pojačala i naštimovali instrumente, otišli su pozadi da se opuste pred nastup. Majk se pridružio

Trudili su se da ne razgovaraju o onome što se desilo, što je, mislila je. isto kao da su govorili o tome, kad čovek malo bolje misli. Ali Džuli je opazila bes u očima kad joj je rekao da mora da izađe na binu.

Paziću šta se dešava, rekao je.

Tada je nekoliko ljudi već prišlo šanku, drugi su sedeli za stolovima, a preostali su se okupljali u grupicama. Do pola deset, kad je počela muzika, još ljudi je došlo, a u ravnomernom ritmu su nastavili da pristizu. Ljudi su se tiskali oko šanka da bi naručili pića, ali Džuli ih je ignorisala, zahvalna na tome što su buka i atmosfera koja je vladala u baru bar

⁴ Norman Bejts – glavni lik i, filma „Psiho“ (Psycho) Alfreda Hičkoka

delimično prigušivale beskrajna pitanja. Pa ipak, refleksno bi se okrenula prema vratima kad god bi se otvorila, plašeći se da će ugledati Ričarda.

Desetine ljudi je dolazilo, ali Ričard se nije pojavio. Sati su prolazili u ravnomernom ritmu – prvo deset, pa jedanaest, ponoć – i po prvi put od tog popodneva Džuli je osetila kako je povratila nešto kontrole. A kao i kod Majka, uz taj osećaj pojavio se bes. Više od svega osetila je želju da Ričarda isprikača pred publikom, da ispali povišenim tonom glasa izgovorenu tiradu koja bi uključivala i upiranje prsta u njegove grudi. Sta ti misliš ko si ti? – zamišljala je sebe kako viče na njega. Zar zaista misliš da ću ja ovo sranje tolerisati još jedan jedini minut? (Upiranje prstom.) Svašta sam ja podnela u životu – preživela sam toliko toga – da bi tebi dopustila da me poraziš. Ja nemam nameru, ponavljam, nemam nameru, da ti dozvolim da mi uništiš život. (Jednom prst u grudi, pa još jednom.) Misliš li da sam od onih što su pogodne da budu žrtve? (Upiranje.) Neka jadnica koja će da sedi na kauču i iščekuje tvoj sledeći potez? O đavola, nema šanse! (Jednom u grudi, pa još jednom.) Vreme je a nastavite sa svojim životom, gospodine Ričarde Frankline. Pobejedio je bolji i, žao mi je, druškane, ali to nisi ti. U stvari, ti nikada nećeš kao on. (Upiranje prstom, još nekoliko puta, praćeno povcima devema žena koje su spontano ustale sa svojih stolica i počele da aplaudiraju.)

Dok je zamišljala svoju osvetu, grupa mladića se progurala pored narucujućih piće za sebe i ostatke svog društva koji nije mogao da d plošura do šanka. Bilo im je potrebno nekoliko minuta za to, a kada su otišli, ona je pogledala postrance.

Na pola šanka videla je dobro poznatu figuru kako se naginje na pred i naručuje piće od šankera.

Ričard.

Njegov lik bio je kao fatalni udarac u pleksus i ona je zaboravila sve one oštre opaske.

On je tu.

On ju je pratio.

Ponovo.

Majk je spazio Ričarda nekoliko minuta ranije i hteo je da skoči sa bine da ga otera. ali naterao je sebe da nastavi da svira.

Ričard je takođe ugledao Majka. Klimnuo mu je glavom uz usiljen osmeh, pre nego što se zaputio pravo ka sredini šanka, praveći se da ne primećuje da je Džuli tu.

Možeš da zabiješ taj pozdrav tamo gde sunce nikad ne šija, Majk je pomislio, osećajući kako mu je adrenalin opet skočio. Jedan pogrešan potez i ova gitara će se takođe naći tamo.

Džuli je mogla da ga vidi, da ga oseti, a to je nalikovalo teskobnim udisajima u prepunom liftu.

On nije ništa učinio. Nije ni pogledao u njenom pravcu, niti je napravio bilo kakav pokret u njenom pravcu. Umesto toga, stajao je leđa okrenutih šanku, prelećući pogledom preko mase sa pićem u ruci, izgledajući kao i bilo koji drugi muškarac u tom baru. Kao da je mislio da će ona zaista poverovati da je sve to samo slučajnost.

Jebi se, pomislila je Džuli. Ti mene ne možeš da uplašiš.

Bend je krenuo sa drugom pesmom i ona je dobacila pogled Majku. Lice mu je bilo ukočeno, a iz očiju mu je izbijala pretnja. Ustima joj je uputio poruku Skoro smo završili, a ona je klimnula glavom, odjednom osetivši očajničku potrebu za pićem. Za pravim pićem, nečim što se služi čisto i konzumira u jednom gutljaju.

Na prigušenoj svetlosti, Ričardov profil bio je osenčen. Jedne noge prekrštene preko druge, stajao je, a na trenutak, ona je pomislila da je videla kako su se njegove usna razvukle u osmeh čuđenja, kao da zna da ga ona posmatra. Usta su joj se, shvatila je, osušila.

Ja zavaravam?, pomislila je (Čak ijednom. On me na smrt plasi)

No. vreme je da se ovo okonča.

Ne znajući odakle joj petlja za to što je sledeće uradila, Džuli je ustala sa stolice i krenula ka njemu. Ričard se okrenuo kad mu je ona nrišla blizu, prijatnog izraza lica kao da je iznenađen što je vidi.

– Džuli, rekao je, nisam znao da si ovde. Kako si?

– Šta ti radiš ovde, Ričarde?

On je slegao ramenima. Samo sam došao na piće.

– Prekini s tim, hoćeš li?

Rekla je to dovoljno glasno da su je čuli drugi ljudi koji su stajali oko njih.

– Molim?, rekao je on.

– Znaš ti dobro o čemu ja pričam.

– Ne, ne znam...

– Pratio si me dovde!

– Šta?

Sada se još više ljudi okrenulo ka njima i posmatralo ih i Džuli je osetila kako joj se vraća onaj govor koji je uvežbavala. Sa bine, Majk ih je posmatrao frenetično i u trenutku kad se pesma završila, krenuo je prema njima, puštajući da rmu gitara padne na binu.

– Ti misliš da možeš da me pratiš okolo i da ću ja to da trpim?, pitala je Džuli, podižući glas.

Ričard je podigao ruke. Džuli... sačekaj. Sačekaj. Ne znam o čemu pričaš.

– Izabrao si pogrešnu devojkicu da probaš da je zaplašiš, a ako nastaviš sa tim, pozvaću policiju i tražiću da ti sud zabrani da mi se približiš. Strpaću te u zatvor. Misliš da možeš da me zoveš na kuću i ostavljaš mi onakve poruke...

– Nisam ti ostavljao nikakve poruke...

Džuli je sada vikala i ljudi su gledali u nju, pa u Ričarda, dok su ieci kao varnice letele među njima. Polukrug se formirao oko njih ljudi su se udaljili kao da su očekivali da će svakoga časa poleteti Pesnice.

Ona se, u međuvremenu, ubacila u štos. Proživljavanje ove fantazije, kako je shvatila, još bolje od zamišljanja. (Tako je! Samo napred, devojkico!)

– ... i da prođeš nekažnjeno? Zar si mislio da neću primetiti kako me posmatraš danas?

Ričard se udaljio od nje za korak. Ovo je prvi put da te vidim Čitav dan sam proveo na gradilištu.

Izgubljena u navali emocija, Džuli nije ni primetila da on sve poriče.

– Ja ovo neću da trpim!

– Da trpiš šta?

– Samo prekini! Hoću da jednostavno prekineš!

Ričard se okrenuo ka licima ljudi koji su ih okruživali, sležući ramenima kao da hoće da zadobije njihove simpatije.

– Vidi – ne znam šta se dešava, ali možda bi najbolje bilo da ja odem...

– Gotovo je! Je l' ti jasno!

U tom trenutku, Majk se progurao kroz okupljenu masu. Džulino lice bilo je crveno, ali ona je izgledala uplašeno i na trenutak Ričardov pogled je sreo Majkov. U trenu, nevidljiv, osim ako čovek baš to ne očekuje, Majk je prepoznao onaj isti pogled kod Ričarda kao kad je ušao u bar – pogled koji izaziva i prkosi, kao da hoće da vidi da li Majk ima smelosti da nešto uradi povodom toga.

To je bilo sasvim dovoljno.

Bes, koji je u Majku rastao od tog popodneva, eksplodirao je. Ričard je stajao kad se Majk bacio na njega, gađajući ga glavom pravo u grudi, kao ragbista kad hoće da sruši protivnika na terenu. Snaga udarca je u trenutku odigla Ričarda sa poda i on je gornjim delom tela udario o šank. Boce i čaše su se sručile na pod, a među okupljenima su se čuli vrisci.

Majk je zgrabio Ričarda za kragnu i uvrnuo mu ruku, a iako je Ričard podigao šake, nije imao dobru ravnotežu, što je omogućilo da ga Majk najpre udari po obrazu. Ričard se ponovo srušio na šank i zadržao se za njega da ne bi pao. Kad je podigao glavu – ovoga puta sporije – videla se posekotina ispod njegovog levog oka. Majk ga je ponovo udario. Ričardova glava se okrenula u stranu. Izgledalo je gotovo kao da se sve odvija usporeno kad je Ričard udario o barsku stolicu i odbivši se od nje, sručio se na pod. Kad se prevrnuo, krv je počela da mu curi iz usta. Majk se spremao da ponovo krene na njega kad ga je nekoliko muškaraca uhvatilo otpozadi da ga obuzda.

Tuča je trajala manje od petnaest sekundi. Majk se borio da se oslobodi njihovog stiska pre nego što je shvatio da ga ljudi drže ne zato da bi Ričard dobio svoju šansu, već da ga on ne bi ozbiljnije povredio. Čim su ga pustili, Džuli ga je uzela za ruku i povela ga napolje.

Čak su i članovi benda znali da ih ne treba zaustavljati.

Kad su izašli napolje. Majk se naslonio na ogradu, pokušavajući da se sabere.

– Daj mi jedan minut. važi?, rekao je.

– Jesi li dobro?, pitala ga je Džuli.

Majk je stavio ruke na lice i izdahnuo, govoreći kroz prste. Dobro sam. Samo sam malo poludeo.

Džuli mu se približila, povlačeći ga za majicu. Ovo je deo tvoje ličnosti koji nikad ranije nisam upoznala. Ali, trebalo bi da znaš da sam se davno snalazila sama.

– Video sam to. Ali, kad mi je uputio onaj pogled, pobesneo sam.

– Kakav pogled?

Majk ga je opisao, a Džuli je zadrhtala. To nisam videla, rekla je.

– Mislim da nije tebi bio namenjen. Ali, pretpostavljam da je sve konačno gotovo.

Dugo nijedno nije progovorilo. Iza njih, nekoliko ljudi je izašlo napolje iz bara i buljilo je u njihovom pravcu. Džuline misli su, međutim, bile usmerene na nešto drugo. Šta joj je ono Ričard rekao? Da je radio? Da je na gradilištu bio čitav dan? Nije ih slušala kad ih je izgovarao, ali su joj zato te reci sada padale na pamet.

– Nadam se, rekla je.

– Gotovo je, ponovio je Majk.

Džuli se na kratko osmehnula, ali bilo je očito da je veoma uznemirena. Rekao je da me nije on posmatrao danas, rekla je. Niti da me je zvao. Rekao je da ne zna o čemu pričam.

– I nisi očekivala da će on to i priznati, zar ne?

– Ne znam. Pretpostavljam da nisam očekivala da će bilo šta reći.

– Ali i dalje si sigurna da je to on, zar ne?

– Da, sigurna sam. Zastala je. Bar mislim da sam sigurna.

On ju je uhvatio za ruku. To je on. Video sam mu to na licu.

Džuli se zagledala u zemlju. – U redu, rekla je.

Majk ju je stegao za ruku. Daj, Džuli. Nećeš valjda da ja sad počnem da se brinem zbog toga što sam pretukao nekoga ni zbog čega, zar ne? On je taj. Veruj mi. A ako uradi još nešto, otići ćemo u policiju i ispričaćemo im sve što se dogodilo. Nabavićemo sudsku zabranu, tužićemo ga. Uradićemo sve što treba. Pored toga, ako on zaista nije taj, šta je tražio onda večeras ovde? I zašto ti se toliko približio, a nije se ni pozdravio? Stajala si na pola metra od njega.

Džuli je zažmurila. On je u pravu, pomislila je. On je apsolutno u pravu. Ričard nikad ne bi otišao tamo. Zar i sam nije rekao da mu se tamo ne dopada? Ne. on je bio tamo zato što ih je video kako su tamo otišli. Naravno da je slagao u vezi s tim. Kad je već sve što je uradio, uradio kao mentalni bolesnik, zašto bih očekivala od njega da mi kaže istinu?

Ali zašto je dopustio sebi da ovoga puta bude viđen? I šta to znači?

Uprkos toploj noći, Džuli je odjednom uhvatila jeza.

- Možda bih svejedno trebalo da odem do policije. Tek da podnesem prijavu.
- To možda i nije loša ideja.
- Hoćeš li ti ići sa mnom?
- Naravno. Majk je ispružio ruku i dotakao joj lice. Nego, je l' se osećaš bolje?
- Malo bolje. I dalje sam uplašena, ali mi je sada bolje.

Majk je prevukao prst preko njenog obraza pre nego što se nagnuo da je poljubi.

- Rekao sam ti da neću dozvoliti da ti se bilo šta desi i zaista neću. U redu?

Koža joj se naježila od njegovog dodira. U redu.

Unutra, u baru, Ričard je konačno uspeo da se pridigne na noge. Među prvima koji su stigli do njega bila je Andrea.; Videla je Majka kako je skočio sa scene i počeo da se gura kroz masu. Tip sa kojim je ona plesala – još jedan gubitnik, priznala je, iako mu je ožiljak na vratu bio nekako seksi – zgrabio ju je za ruku i rekao: Hajde... tuča. Krenuli su putem kojim je Majk prošao, ali, jalo su zakasnili da vide početak ili kraj tuče, ona jeste videla Džuli kako je uhvatila Majka za ruku i povelala ga sa sobom i kako se Ričard pridigao sa poda uhvativši se za nflagare barske stolice. Drugi su niu pomagali, a kako su posmatračići počeli da prepričavaju ono što se doadilo, čula je suštinu priče.

- Ovaj je samo napao čoveka...

– Ovaj tip je samo stajao i gledao čovek svoja posla kad je ona gospođica počela da se dernja na njega, a onda se umešao i onaj drugi tip...

- Ovaj nije ništa uradio...

Andrea je videla resekotinu na njegovom licu, krv u uglu njegovih usana i prestala je da žvaće žvaku. Nije mogla da veruje. Nikad nije čula Majka da je povisio glas, a kamoli da je nekoga napao. Da se duri, to može, ili čak da ode besan i da se krčka u svom besu kod kuće, ali nikada nije učinio ništa ovako nasilno. No, dokaz da je tako, stajao je pravo ispred nje. Ričard je stajao tačno naspram nje i kad se pridigao na noge, ona je odmah ukapirala šta je sledeće što bi trebalo da uradi. Povređen je! Ja sam mu potrebna! Odgurnula je tipa sa kojim je plesala i praktično se bacila na Ričarda.

- O, moj bože... jesi li dobro?

Ričard ju je pogledao bez reci, a kada se zateturio, Andrea je ispružila ruke i obgrlila ga. Nema ni grama sala na njemu, primetila je.

- Šta se desilo?, pitala je, osećajući da se zajapurila.
- Prišao je i udario me, rekao je Ričard.
- Ali, zbog čega?
- Ne znam.

Ponovo se zateturio i Andrea je osetila kako se naslonio na nju.

Ruku je prebacio preko njenog ramena. I tu ima mišiće, primetila je ona.

- Moraš malo da sedneš. Ovde – evo ja ću ti pomoći.

Oprezno su zakoračili i masa je počela da se razmiče. Činilo se gotovo kao da su u poslednjoj sceni nekog filma, tik pre nego što špica počne da se odmotava. Tek što je počela da trepće radi pravog efekta, kad se Čopavi Džo, oslanjajući se na veslačku nogu, iznenada pojavio da pomogne Ričardu.

- Hajde, zrežao je. Ja sam vlasnik. Moramo da popričamo.

Poveo je Ričarda prema jednom stolu, a onda je odjednom pro menio pravac. Andrea je bila odgurnuta u stranu i primorana da sti Ričarda. Trenutak kasnije, Čopavi Džo i Ričard sedeli su za jed nim malim stolom i razgovarali.

Sa drugog kraja šanka, osećajući da su joj pokvarili priliku, Andrea se durila dok ih je posmatrala. Kad se njen pratilac ponovo pojavio pored nje, ona je već bila odlučila šta treba da preduzme.

Sve u svemu, to je bio dan koji Džuli ne bi želela ponovo da proživi.

Naravno, uvek je dobro proveriti motore, da tako kažemo. Proživela je svaku moguću emociju od kad je tog dana ustala iz kreveta i činilo se da svaka od njih savršeno funkcioniše. U ukupnom poretku, pomislila je, ako bi trebalo da rangira dane, ovaj bi bio na prvom mestu prema proživljenom strahu (prevazilazi čak i onu prvu noć kada je spavala ispod nadvožnjaka na autoputu u Dejtoni), na trećem mestu po očajanju (dan Džimove smrti i njegova sahrana još uvek su držali prva dva mesta u toj tužnoj kategoriji), a prvo mesto takođe prema sveukupnoj iscrpljenosti. Ako dodamo malo ljubavi, besa, suza, smeha, iznenađenja, olakšanja i celodnevne trzavice zbog zabrinutosti šta će se sledeće desiti, to je definitivno dan koga će se sećati dugo, dugo.

U kuhinji, Majk je stavljao zrna kafe bez kofeina u filter. Cutao je u kolima i nastavio je tako; tražio je aspirin čim su došli kući i sažvakao je četiri tablete pre nego što je uzeo čašu vode da ih spere niz grlo. Džuli je sedela za stolom. Pevač je odabrao taj trenutak da se nasloni na nju sve dok mu nije posvetila pažnju koju je, bar kako je on to shvatao, dobijao u prilično malim količinama u poslednje vreme.

Majk je definitivno u pravu. Sve ovo mora da je bilo isplanirano, i ne samo to, nego je Ričard i predvideo kako će ona reagovati. Mora da je bilo tako. Njegovi odgovori, njegove laži, dolazile su isuviše brzo, isuviše prirodno, isuviše glatko, da bi bilo drugačije.

A Ričard se uopšte nije suprotstavio Majku.

Te stvari su je i dalje mučile. Naročito, zaključila je, ovo poslednje.

Nešto tu zaista nema nikakvog smisla. Bez obzira na to što je iznenađenja bio na Majkovo strani, nije to baš bilo neko veliko iznenađenje. Ona je videla Majka kako dolazi i imala je vremena da mu se skloni s puta, ali Ričard ne samo da mu se nije suprotstavio, već se nije ni pomerio. Ako je Ričard znao kako će se on ponašati, zar nije trebalo da predvidi i Majkovo ponašanje? Ili bar da nasluti? Pa zašto mu onda nije bilo stalo do toga? A zašto ona ima osećaj da je i to isplanirao?

– Jesi li siguran da ti se ne vrti u glavi? To je prilična čvoruga, rekao je Čopavi Džo.

On i Ričard su stajali kraj vrata Klipera. Ričard je odmahnuo glavom. Samo želim da odem kući.

– Rado ću pozvati hitnu pomoć, ponudio se. Ričardu je to izgledalo kao da govori: Molim te, nemoj da me tužiš.

– U redu je, rekao je Ričard, umoran od tog starca. Izašao je napolje, zakoračio u tamu. Prelazeći pogledom preko parkinga, video je da je policija već otišla. Ostatak parkinga je takođe bio tih i on se zaputio prema svojim kolima.

Kako im je prilazio sve bliže, shvatio je da je neko naslonjen na njih.

– Zdravo, Ričarde, rekla je.

Ričard je oklevao pre nego što joj je odgovorio. Zdravo, Andrea.

Andrea je malo isturila bradu i pogledala ga pravo u oči. – Osećaš li se bolje?

Ričard je slegnuo ramenima.

Nakon nekoliko trenutaka, Andrea se nakašljala. Znam da će ovo možda zvučati čudno, uzimajući u obzir ovo što se desilo večeras, ali da li bi mogao da me odbaciš do kuće?

Ričard se osvrnuo unaokolo. Opet nije video nikoga.

Sta je sa tvojim pratiocem?

Ona je mahnula glavom u pravcu...Klipera. Još je unutra. Rekla sam mu da idem do toaleta.

Ričard je podigao obrvu, ne rekavši ništa.

u tišini, Andrea mu se približila za korak. Kad je bila blizu nje – Polako je podigla ruku i dotakla modricu na njegovom obrazu, netremice ga gledajući.

– Molim te?, prošaputala je.

– A kako bi bilo da odemo negde drugde?

Ona je nakrivila glavu, kao da se pitašta on misli time.

On se osmehnuo. Veruj mi.

U Džulinoj kuhinji čuo se aparat za kafu kad je Majk seo za sto.

– O čemu razmišljaš?, pitao je.

O tome kako mi se sve što se večeras desilo čini nekako pogrešno, pomislila je. Međutim, znajući da će se Majk potruditi što najbolje ume da je uveri da je sve pogrešno protumačila, odgovorila mu je neodređeno. Samo premotavam film. Non-stop mi se vrti po glavi, znaš?

– Da, i meni.

Aparat za kafu je zapištao i Majk je ustao od stola i sipao dve šoljice. Pevač je načuljio uši, a ona ga je posmatrala kako je odlazi u dnevnu sobu. Kako su u žurbi napustili kuću, ona je zaboravila da navuče zastore i čula je kako kola nailaze niz ulicu. Nije bilo mnogo saobraćaja obično u to doba noći i ona je pogledala kroz prozor ne bi li prepoznala nekog od komšija kako se vraća kući posle noćnog izlaska.

Pevač je prišao prozoru, a svetlost farova je počela da se pojačava. No, umesto da primeti kako nebo ponovo postaje tamno kad kola prođu pored njene kuće, videla je kako ta svetlost postaje sve jača. Leptiri i drugi insekti, privučeni svetlošću, učinili su da ta dva snopa izgledaju kao da su sastavljena od prstiju koji se prepliću. Pevač je zalajao i počeo da reži; svetlost farova nastavila je da jača.

Kola su, mogla je da razazna, polako milela putem, a ona se uspravila u stolici. Čula je kako se motor zaustavlja, a onda su se svetla odjednom izgubila. Neko je zalupio vratima na kolima.

On je ovde, pomislila je Džuli. Ričard je došao kod nje.

Majk je pogleda prema prozoru.

Pevačevo rezanje se pojačalo, a dlaka na vratu mu se nakostrešila. Majk je stavio ruku na Džulino rame i oprezno zakoračio prema vratima. Pevač je lajao i režao neprestano dok se Majk kretao napred.

Pevač je onda odjednom pobesneo, a u tom besu desilo se nešto neočekivano. Taj zvuk je istovremeno bio i sasvim normalan i iznenadujući i Majk je zastao, kao da pokušava da razazna da li je ono što je čuo istina.

Onda je ponovo čuo isto to. Neko, shvatili su, kuca na vrata. Majk se okrenuo ka Džuli, kao da pita: Šta?

Provirio je kroz prozor i Džuli je videla kako je opustio ramena; kad ju je ponovo pogledao, na licu mu je bio izraz olakšanja. Potapšao je Pevača po leđima i rekao: Psst. u redu je! na šta je Pevač prestao da reži. Međutim, krenuo je za Majkom kad se ovaj uhvatio za kvaku.

Trenutak kasnije i Džuli je ugledala dva policajca kako stoje na tremu.

Pozornica Dženifer Romanelo bila je nova u gradu, nova na poslu i jedva je čekala dan kad će dobiti svoja patrolna kola. ako ni zbog čega drugog, onda da na taj način pobegne od tipa sa kojim je trenutno radila. Pošto je odradila najveći deo pripravničkog staža u Džeksorwilu, prenešto manje od mesec dana preselila se u Svansboro. Vozila se u patrolnim kolima sa Pitom Gendijem nešto manje od dve nedelje i ostale su joj još četiri – svi početnici morali su da provedu prvih šest nedelja radeći sa iskusnim policajcem da bi završili obuku – a ako ga još jednom čuje da pominje da je on taj koji treba da joj pokaže cake, pomislila je da će ga zadaviti.

Pit Gendi je okrenuo ključ i isključio motor i pogledao u njenom pravcu.

– Pusti mene da se pobrinem za ovo, rekao je. Ti još učiš sve neophodne cake.

Zaista ću ga ubiti, pomislila je.

– Treba li da sačekam u kolima?

Iako je to rekla šaljivim tonom. Pit je promašio poentu i videla ga je kako steže mišiće na nadlaktici. Pit je bicepse shvatao vrlo ozbiljno. Takođe je voleo da baci pogled na sopstvenu pojavu! retrovizoru pre nego što bi krenuo u akciju.

– Ne. Pođi sa mnom. Samo pusti mene da pričam. I obavezno drži oči širom otvorene, mala.

Rekao joj je to kao da ima dovoljno godina da joj bude otac. Stvarno stanje stvari je takvo da je on u policiji radio tek dve godine, a uprkos činjenici da Svansboro nije baš leglo kriminalnih aktivnosti. Pit je uvrteo sebi u glavu teoriju da se mafija infiltrirala u grad, a, tako mu svega, on je taj koji će se sa njima obračunati. Pitov najomiljeniji film svih vremena je Serpiko. To je i razlog zaštr je postao policajac.

Dženifer je zažmurila. Zašto sam od svih idota na ovom svetu ja morala da završim sa ovim tipom?

– Kako sod ti kažeš.

– Majk Haris?, rekao je policajac Gendi.

Pit Gendi je zauzeo onu ja znam da te ova uniforma paši pozu. a Dženifer se borila sa nagonom da ga odalami po glavi. Z:ala je da Pit poznaje Majka i Džuli već godinama – u kolima joj je pomenuo da mu Majk popravlja kola i da se šiša kod Džuli u salonu Nije čak morao ni da potraži Džulinu adresu. Život u malom gradu, uzdahnula je. Za curu koja je odrasla u Bronksu, ovo je jedan potruno novi svet i ona se još uvek privikavala na njega. ∴ O, zdravo. Pite, rekao je Majk. Sta mogu da učinim za tebe? .. Možemo li da uđemo unutra? Moramo da popričamo s: tobom. – Naravno, rekao je Majk.

Oni su oklevali, a Majk je pogledao ka Pevaču. Ne Brinite za njega. Biće dobar.

Policajci su ušli u dnevnu sobu, a Majk je palcem polizao preko ramena. Hoćete li kafe? Upravo sam napravio svezu turu.

– Ne, hvala. Nije nam dozvoljeno da pijemo dok smo na dužnosti.

Dženifer je prevrnula očima, pomislivši: To važi samo za alkohol, ti šmokljane.

Tada se Džuli pojavila iz kuhinje i stajala je nekoliko koraka iza njega, prekrštenih ruku. Pevač je otišao do nje i seo.

– O čemu je reč, Pit, pitala je.

Policajac Pit Gendi nije voleo da ga neko oslovljava po imenu dok je u uniformi i na trenutak nije bio siguran kako da odiraguje na ovu fmilijarnost. Nakašljao se.

– Da li si večeras bio u „Sejling Kliperu“, Majk?

– Da. Svirao sam sa „Okarakouk inletom“

Pit je pogledao prema Dženifer, kao da joj pokazuje kako se to radi. Oooo, veliko otkriće, pomislila je. Već milion ljudi potvrdilo je tu istu činjenicu.

– A da li si bio uključen u raspravu sa gospodinom Ričardom Franklinom?

Prč nego što je Majk stigao da odgovori, Džuli je zakoračila u dnevnu sobu.

– Šta se dešava?, pitala je.

Pit Gendi je živeo za ovaj trenutak. Pored potezanja pištolja, ovo je bio daleko najbolji dco njegovog posla, bez obzira što je u pitanju bio neko koga poznaje. Dužnost je dužnost, a ako pusti da stvari izmaknu kontroli, dok trepneš, Svansboro će postati grad sa najviše ubistava na svetu. Samo za poslednjih mesec dana napisao je desetak kazni za nepropisno prelaženje ulice i još toliko za bacanje smeća po ulici.

– Pa, gospodine, ne volim što ovo moram da uradim, ali imam veliki broj svedoka koji tvrde da ste napali gospodina Frenkilna, a da niste bili ničim izazvani. To je napad i to je protivzakonito.

Dva minuta kasnije, Majka su odvodili ka patrolnim kolima.

– Odveli su ga u zatvor?, pitala je Majbel u neverici.

Bio je ponedeljak ujutro, a pošto je Mejbel bila u poseti svom bratu u Atlanti, nije čula ništa sve dok nije došla u salon tog jutra. Proteklih deset minuta, Džuli je prepričavala Majbel sve što se desilo. Andrea je bila zauzeta pokušavajući da sredi kosu jednog gospodina dok se istovremeno naprezala da prisluškuje. Nije se osmehnula ni jednom otkad je Džuli započela

svoju priču, a što je duže slušala, sve više je osećala potrebu da joj kaže da nema pojma o čemu govori.

Ričard nije opasan! Majk je napao njegov Pored toga, Ričard više uopšte nije zainteresovan za Džuli. Ričard je konačno, bila je sigurna u to, doživeo prosvetljenje. A tek kako je romantičan! Odveo ju je na plažu i razgovarali su! Satima! Čak ni jednom nije pokušao da joj se nabacuje! Ni jedan tip se nikada nije ophodio prema njoj sa takvim poštovanjem. Zar to zvuči kao da je on neki progonitelj? Naravno da ne! Bez obzira na to što je odbio njenu ponudu da uđe kad ju je na kraju odbacio do njene kuće. ona je blistala otkako se probudila tog jutra.

Džuli je slegla ramenima. Lice joj je bilo ispijeno i beldo. kao da uopšte nije spavala.

– Pit Gendi ga je ispitivao sat vremena i bio je tamo dok Henri nije platio kauciju za njega

Mejbel je izgledala zbunjeno. Pit Gendi? Šta taj umišlja? Zar nije saslušao šta je Majk imao da mu kaže?

– Meni se ne čini da jeste. Stalno je pokušavao da pripíše to što se desilo ljubomori. Stalno je tražio da mu Majk kaže pravi razlog zašto je napao Ričarda.

– Jeste li mu ispričali šta se dešava?

– Pokušala sam, ali on je mislio da to nema značaja. Bar ne za optužbu za napad.

Mejbel je spustila svoju tašnu na sto prekriven časopisima. On je idiot. Ali, on je uvek to i bio. Nikada mi neće biti jasno kako je on završio u policiji.

– To je možda istina, ali to neće pomoći Majku. Kad smo kod toga, ne pomaže ni meni.

– A šta će dalje biti sa Majkom? Hoće li podići optužnicu protiv njega?

– Nemam pojma. Valjda ćemo danas saznati. Ima zakazan sastanak kasnije sa Štivom Sajdsom.

Stiven Sajds je lokalni javni pravobranilac; Mejbel poznaje njegovu porodicu već godinama.

– To je pametan izbor. Poznaješ li ga?

– Ne, ali Henri ga poznaje. Nadam se da će uspeti da se nagodi sa tužiocem.

– A šta ćeš ti da radiš? Mislim, u vezi sa Ričardom? Danas menjam broj telefona.

– I to je sve?

– Ne znam šta bih još mogla da uradim. Pit nije hteo da me sasluša, osim što mi je rekao da ako se to nastavi, onda bi trebalo da dođem i prijavim.

– Da li te je ponovo zvao u nedelju?

– Ne. Hvala bogu.

– A nisi ga ni videla?

– Ne.

Na drugom kraju salona. Andrea se mrštila pomislivši: To je zato sto još uvek razmišlja o meni. A sad prekinite da ga pljujete. Znači misliš da je on sve to namestio, zar ne? Mislim da je sve namestio, uključujući i subotu uveče. Uključujući i mene. Ja mislim da on sve ovo posmatra kao jednu igru. Mejbel ju je pogledala pravo u oči. Ovo nije igra, Džuli, rekla je.

Džuli je trebalo nekoliko trenutaka pre nego što je odgovorila. Znam, rekla je.

– Pa kakav je bio?, pitao je Henri, Tokom razgovora.

Sedeli su u Henrijevoj kancelariji, zatvorenih vrata, a Majk je prezrivo izdahnuo.

– Teško je to objasniti.

– Kako to misliš?

– Kao da je već imao ideju u glavi kako se sve to desilo i ništa što sam ja rekao nije moglo to da izmeni.

– Nije ga bilo briga za pozive? Ili za činjenicu da vas je onaj već uhodio?

– Ne. Rekao je da sve to zvuči kao da ona pridaje preveliki značaj toj priči. Ljudi idu u prodavnicu, rekao je, šišaju se. Ništa strašno.

– A kakva je bila ta policajka?

– Pit joj nije dao da bilo šta kaže. tako da nemam pojma kakva je

Henri je uzeo svoju kafu i srknuo gutljaj. Pa, ovoga puta si se stvarno uvalio u probleme, rekao je. Nije da te ja krivim. I ja bih wadio isto to da sam bio tamo.

– A šta misliš da će se desiti sa mnom?

Pa, ne mislim da ćeš završiti u zatvoru, ako me to pitaš.

– Nisam na to mislio.

Henri ga je pogledao. Misliš, šta će biti sa Ričardom? – je potvrdno klimnuo glavom.

Henri je spustio šoljicu na sto. Voleo bih da mogu da ti odgovorim na to pitanje, braco, rekao je.

Pozornici Dženifer je već bilo dosta pozornika Pita, a tog jutra su radili tek sat vremena. Morala je da dođe na posao ranije da bi dovršila izveštaje od nedelje kojima pozornik Pit nije stigao da se pozabavi, jer, kao što je rekao: Ja sam isuviše zauzet održavanjem reda i mira na ulicama ovog grada da bih proveo čitavu smenu za stolom. A pored toga. tako ćeš naučiti cake.

Za dve nedelje koliko radi sa njim, nije naučila ništa o svom poslu, osim činjenice da je Pit i više nego voljan da otalja posao kako bi imao vremena da diže tegove ispred ogedalala. Taj čovek je, kako je zaključila, potpuni moron kad su u pitanju razgovori sa ljudima.

Prethodna noć je savršen primer toga.

Nije joj bila potrebna Nobelova nagrada da bi shvatila da su i Majk i Džuli uplašeni i to ne zato što su Majka odveli na saslušanje u policijsku stanicu usred noći. Ne, oni su bili uplašeni zbog Ričarda Franklina, a ako je ono što su ispričali istina, Dženifer je pomislila da imaju svako pravi da budu uplašeni. Pit Gendi možda ima instinkte jedne drvene bandere, ali njeni su veoma izoštrani, uprkos činjenici da je tek završila obuku. No, ona je odrasla slušajući takve stvari.

Dženifer dolazi iz porodice sa dugom tradicijom rada u policiji; njen otac, njen deda, njena braća, svi jesu ili su bili policajci, iako svi još uvek žive u Njujorku. Kako je ona dospela u priobalni deo Severne Karoline duga je priča, koja uključuje koledž, bivšeg dečka, potrebu da nešto sama postigne i želju da upozna neki drugi deo svoje zemlje. Svi ti razlozi su se javili otprilike pre šest meseci, kada se prijavila na Policijsku akademiju sasvim slučajno i iznenadila samu sebe kad su je zaista primili na posao u Svansborou. Njen otac je, iako je bio ponosan što se pridružila dobrim momcima, bio zaprepašćen što ide u Severnu Karolinu. Svi oni tamo žvaću duvan, jedu griz i svaku ženu oslovljavaju sa dušo. Kako će jedna dobra devojka iz italijanske porodice kao što si ti da se snađe tamo?

Međutim, što je najčudnije od svega, ona se snašla. Do sada, sve je bilo mnogo bolje nego što je očekivala, a naročito ljudi, koji su – pazi sad – bili tako prijateljski nastrojeni da su mahali neznancima kad bi se mimoišli sa njima u toku vožnje. U stvari, svi su divni, izuzev Pita Gendija. Krajičkom oka, videla ga je kako steže mišiće ponovo, a kad god bi prošao pored nekih kola, klimnuo bi glavom vozaču, kao da kaže: Uspori malo, druškane.

– Dakle, šta misliš o priči Majka Harisa od pre neke večeri?, konačno ga je Dženifer upitala.

Pošto ga je uhvatila usred klimanja glavom, bilo mu je potrebno nekoliko trenutaka da shvati da mu se obratila.

Oh, pa, uh... pokušavao je da nade izgovore, rekao je. Kad to jednom vidiš, svaki put je isto. Svako ko je optužen hoće da svali krivicu na onog drugog tipa. Ni jedan kriminalac nije nikada kriv. a ako jeste, onda za to postoji veoma razumno objašnjenje. Kad jednom naučiš cake, navici ćeš se na to vrlo brzo.

– Ali, zar mi nisi rekao da ga poznaješ i da ti se on uvek činio kao povučen momak?

– Nema to veze. Zakon je zakon, isti za sve.

Ona je bila svesna da on pokušava da zvuči mudro, učeno i iznad svega pravedno, ali za dve nedelje koliko je bila Pitov partner, ni jedan od tih prideva nije primenjiv u njegovom slučaju. Mudar i učen? Taj čovek smatra da je profesionalno rvanje pravi sport, a reč pravedno nije se čak ni nalazila u njegovom vokabularu. Jednu kaznu za nepropisno prjsfaženje ulice napisao je ženi koja se teturala u šetalici, zaboga, a prethodne noći, kad je otvorila usta da postavi pitanje Majku Harisu, Pit je odmahnuo rukom, komentarišući: Ova mlada dama još uvek uči cake kad je saslušanje u pitanju. Ne obraćaj pažnju na nju.

Da su se nalazili na nekom drugom mestu a ne u stanici, postavila bi ga ona na njegovo mesto zbog toga. U svakom slučaju joj je malo falilo da to i uradi. Mlada dama? Kad završi obuku, zarekla se da će naterati Pita Gendija da plati zbog toga. Naći će načina i on će platiti.

U svakom slučaju, pošto je tehnički i dalje na obuci, makar to bila i poslednja faza, šta je mogla osim da kipti od besa? Pored toga, nije to u pitanju. Majk Haris i Ričard Franklin, oni su tu važni. I, naravno, Džuli Barenson. Zbog onoga što su Majk i Džuli ispričali i zbog toga što je Ričard bio tako slatkorečiv da je gotovo zacvrkutao kad su ga propitivali, nije dobro spavala kad je završila smenu.

Ričard, imala je osećaj, nije nevinna žrtva u svemu tome. A ni Džuli ni Majk joj se nisu učinili kao lazovi.

– No, zar ne misliš da bi ipak trebalo to da istražimo? Šta ako govore istinu?

Pit je uzdahnuo, kao da mu je ta tema išla na živce. Onda je trebalo da dođu do stanice i da to prijave. Ali nisu. I priznali su da nemaju nikakvih dokaza. Ona čak nije ni sigurna da je Franklin taj koji je zove. I šta ti to govori?

– Ali...

– To ti govori da su najverovatnije sve izmislili. Vidi, bilo je to dobro hapšenje, a i poštovali smo sva njegova prava.

Dženifer je probala ponovo. Ali, šta sa njom? Džuli Barenson. Izgledala je preplašeno, zar ne misliš?

– Naravno da je bila preplašena. Njenog dragog su upravo strpali u zatvor. I to bi bila preplašena. Svako bi.

– U Njujorku. policija...

Pit Gendi je podigao ruku. Dosta više sa tim njujorškim pričama, dogovoreno? Stvari su ovde drugačije. Ovde je su ljudi vrele krvi. Kad jednom naučiš sve cake, shvatićeš da gotovo svaka tuča ima neke veze sa svađom ili osvetom neke vrste, a zakon ne voli mnogo da se u takve stvari mesa, osim ako ne predu neke granice, kao u ovom slučaju. Pored toga, pre nego što si jutros došla, razgovarao sam sa načelnikom i rekao mi je da ga je zvao advokat i da pokušavaju nešto da rese, tako da mislim da je ovo najverovatnije gotovo. Bar što se nas tiče. Osim ako ceo slučaj ne dospe na sud.

Dženifer ga je pogledala. – O čemu ti to pričaš?

Pit je slegao ramenima. To je sve što mi je rekao.

Još jedna stvar koju nije mogla da podnese kod pozornika Gendija je to što je stalno zadržavao za sebe informacije o slučajevima na kojima su radili. Pit Gendi voli da ima kontrolu nad stvarima i to je njegov način da joj pokaže ko je glavni.

Pošto mu Dženifer ništa više nije rekla, vratio se svom klimanju glavom vozačima.

Dženifer je zavrtela glavom. Imbscil.

U tišini koja je usledila, njenmisli su se vratile Majku i Džuli i zapitala se da li bi trebalo možda ponovo sa njima da porazgovara, po mogućstvu kad Pit ne bude sa njom.

Henri je stajao pored Majka u kancelariji, prisluškujući telefonski razgovor koji je ovaj vodio sa svojim advokatom. Mora da se šalite propraćeno je sa Ne mislite valjda ozbiljno, a onda je usledilo

– Ne mogu da verujem! Majk se šetao pomaloj kancelariji, a njegovi teški koraci bili su naglašeni izrazom nevrvice na njegovom licu i on je nastavio da ponavlja sve one izraze od malopre. Na kraju, stegao je vilicu i počeo da daje jednosložne odgovore. a onda je konačno prekinuo vezu.

Niti se pomerio niti je rekao i jednu reč Herniju. Umesto toga, buljio je u telefon, prevlaćći jezik preko zuba.

– Šta je u pitanju?, pitao je Henri.

Henriju se učinilo kao da je to pitanje prošlo kroz jedan kompleksan filter koji ga je najpre preveo sa engleskog na neki drugi jezik, a onda ponovo vratio na engleski. Njegovo lice je poprimilo izraz u stilu sve gore od goreg.

– Kaže da se upravo čuo sa advokatom Ričarda Franklina, rekao je.

– I?

Majk nije mogao da pogleda Henrija. Krenuo je prema vratima, iako se činilo da ne vidi jasno. Kaže da nameravaju da podnesu zahtev za privremenu sudsku zabranu protiv mene osim ako se čitav ovaj slučaj nekako ne resi. Kaže da Ričard Franklin smatra da sam ja pretnja za njegovu sigurnost.

– Ti?

– Takođe mi je rekao da oni nameravaju da podnesu građansku tužbu protiv mene.

– Šališ se.

– To mi je rekao. Ali, prema recima onog drugog advokata, Ričardu je i dalje sve maglovito od onda. Navodno, mislio je da je sve u redu i uspeo je da stigne do kuće u subotu večer. Ali u nedelju ujutru, vid mu je bio zamućen i toliko mu se vrtelo u glavi da je morao da pozove taksi da ga odvede u bolnicu. Njegov advokat tvrdi da je od mene zaradio potres mozga.

Henri je ustuknuo. Jesi li mu rekao da Ričard laže? Mislim, ne želim da te uvredim, siguran sam da si ga dobro odalamio, ali, daj, potres mozga?

Majk je slegao ramenima, još uvck pokušavajući sve da svari, pitajući se kako se sve ovo odjednom otelo kontroli. Pre dva dana jedino što je želeo jeste da Ričard prestane da maltretira Džuli. Pre tri dana nije ni pomišljao na tog tipa i tačka. A sad ga smatraju kriminalcem zato što je uradio ono što je trebalo.

Pozornik Pit Gendi definitivno otpada sa njegove liste zvanica za božićnu žurku. Nije da on pravi žurke za Božić, ali ako bi to ikada učinio, ne bi nikako pozvao Pita Gendija. Da ga je on saslušao, da je bar pokušao da razume Majkove razloge, ništa od ovoga se ne bi dogodilo.

Majk je ustao sa stolice. Moram da popričam sa Džuli, izjavio je na izlazu, zalupivši vrata za sobom.

Kad je stigao do salona, Džuli je bio dovoljan samo jedan pogled da shvati da je Majk toliko iznerviran da ga ona nikada ranije nije videla takvog.

– To je smešno, ponovio je. Mislim, čemu služi policija ako ne može da uradi ništa u vezi sa njim? Nisam ja taj koji predstavlja problem ovde, već on.

– Znam, rekla je Džuli pokušavajući da ga umiri.

– Zar ne znaju da ja nikada ne bih izmislio sve ono što sam pokušao da im kažem? Zar ne znaju da se ja nikad ne bih obračunao sa njim da on to ne zaslužuje? Kako, do đavola, oni misle da poštuju zakon ako ne veruju ni u šta što im čovek ispriča? Sad sam ja taj koji mora da se brani. Ja sam taj koga su iz zatvora pustili uz kauciju. Ja sam taj koji mora da unajmi advokata. Šta to govori o sistemu za borbu protiv kriminala? Taj tip može da uradi šta mu se prohte, a ja ne smem ništa.

Džuli mu ništa nije odmah odgovorila, niti se činilo da je Majku potreban odgovor na ta pitanja. Na kraju, uhvatila ga je za ruku i držala ga sve dok nije popustio.

– U pravu si, to nema nikakvog smisla, rekla je. – I žao mi je zbog toga.

Iako ga je njen dodir na izgled umirio, Majk nije mogao da je pogleda u oči. – I meni je žao, rekao je.

– Zašto je tebi žao?

– Zato što sam uprskao sa policijom. To je ono što me zaista brine. Mogu da podnesem šta god da mi se desi, ali šta je s tobom – Zbog mene, policija ne veruje u tvoju priču. A šta ako u buduće opet ne poveruju ni tebi ni meni?

Džuli nije želela više da razmišlja o tome. Razmišljala je o istoj ari čitavo jutro. Sve je ispalo baš onako kako je Ričard želeo. Bila je uverena više nego ikada pre da je sve to on isplanirao.

– To jednostavno nije fer, rekao je Majk. Jel ti advokat još nešto rekao?

Majk je slegao ramenima. Samo ono uobičajeno. Da još uvek nema razloga za zabrinutost.

– Lako je njemu to da kaže.

Majk se oslobodio Džuline ruke i duboko udahnuo. Da. Rekao je to tako umornim, poraženim tonom i Džuli ga je pogledala.

– Je l' još uvek dolaziš kod mene večeras?

– Ako ti to želiš. Ako nisi isuviše ljuta na mene.

– Nisam ljuta na tebe. Ali biću ako ne dođeš. Zaista ne elim da budem sama večeras.

Kancelarija Stivena Sajdsa nalazila se blizu zgrade suda. Kad je ušao unutra, Majka su odveli do prostorije kojom je dominirao veliki četvorougao sto i police pune pravne literature. Seo je kad je advokat otvorio vrata.

Stiven Sajds ima pedeset godina, okruglo lice i crnu kosu, osedelu na slepoočnicama. Odelo mu je skupo – jedno od onih svilenih, uvezenih iz Italije – ali izgledalo je izgužvano, kao da je zaboravio da ga okači u ormar pošto ga je nosio prethodi put. Koža mu je podnadula, a vrh njegovog nosa ukazuje na to da ima naviku da konzumira nešto više koktela posle radnog vremena nego što je to uobičajeno, ali njegovo ponašanje odaje čvrstinu koja je Majku ulila pove-fenje. Sajds je govorio polako, pažljivo, odmeravajući efekat svake reci. Pustio je Majka da brblja nekoliko minuta, pre nego što ga je nizom pitanja naveo da mu ispriča priču. Majku nije trebalo dugo da mu sve kaže.

Kad je završio, Stiven Sajds je spustio olovku na svoju beležnicu i zavalio se unazad u stolici.

– Kao što sam rekao preko telefona, ja se sada ne bih brinuo oko subote uveče. Kao prvo, nisam siguran da će okružni javni tužilac tražiti sudsko gonjenje, iz raznih razloga. Počeo je da ih nabraja jedan po jedan. Zbog toga što nikad niste osuđivani, zbog vaseg ugleda u zajednici, kao i zbog činjenice da on vrlo dobro zna da biste mogli dovesti desetina karakternih svedoka što bi umanjilo San se da vas i jedna porota osudi. A kad mu kažem šta vas je dovelo dotle, suđenje se dovodi u pitanje, čak i bez ikakvih dokaza o uznemiravanju. To bi se moglo odlično predstaviti poroti i on to zna.

– A šta je sa privatnom tužbom?

– To je druga stvar, ali to nije nešto što će se odmah desiti, ako uopšte do toga dođe. Ako javni tužilac ne podigne optužnicu, to neće ići u prilog Franklinovoj tužbi. Ako javni tužilac podigne optužnicu i izgubi parnicu, ni to mu neće ići u prilog. Po svoj prilici, slučaj neće dospeti na sud, ukoliko ne dobiju preliminarno saslušanje, a ja ne vidim kako se to može desiti. Vi ste mislili da je Džuli u nevolji i odreagovali ste; bez obzira da li je to dobro ili loše. većina ljudi će to smatrati kao razuman potez. A sudska zabrana prilaženja. to je samo razmetanje. Pretpostavljam da vama uopšte neće biti teško da se držite podalje od Ričarda Franklina.

– Uopšte. Ja ionako nikad nisam ni želeo da se nađem blizu tom čoveku.

– Dobro. Ali prepustite meni tužioca, u redu? I nemojte još uvek da razgovarate sa policijom. Uputite ih kod mene i ja ću se pobrinuti za njih.

Majk je klimnuo glavom. Znači, vi ne mislite da ima razloga za brigu?

– Još uvek ne, u svakom slučaju. Hoću da porazgovaram sa par ljudi i obavestiću vas kako stojimo za par dana. Ako imate nameru da se oko nečega brinete, brinite se zbog Ričarda Franklina.

Sajds se nagnuo napred, ozbiljnog lica. Ovo što ću vam reći namenjeno je samo vama, dogovoreno? A to radim samo zato što mi vi izgledate kao pošten čovek. Ako nekome kažete da sam ja taj koji vam je ispričao ovo što upravo nameravam da vam kažem, poreći ću sve.

Nakon nekoliko trenutaka, Majk je klimnuo glavom.

Advokat je sačekao, da bi bio siguran da je zadobio Majkovu pažnju.

– Ima jedna stvar koju morate da shvatite u vezi policije. Policija je odlična kada su u pitanju pljačke i ubistva. Za to je sistem i osmišljen – da hapsi ljude nakon počinjenog krivičnog dela. Bez obzira na to što postoji zakon o progoniteljima, još uvek ne postoji ništa što policija može da uradi ako se neko okomi na vas i vodi računa da ne ostavi za sobom nikakav dokaz koji bi ga odveo u zatvor. Ako se neko zaista nameračio da vas povredi i nije ga briga za moguće posledice onda ste uglavnom prepušteni sami sebi. Vi ste taj koji mora da se nosi sa tim.

– Znači, vi mislite da Ričard Franklin možda želi da naudi Džuli?

– To nije pravo pitanje koje treba da postavite. Pitanje je, da li vi verujete u to? Ako verujete, morate biti spremni da se sa time suočite Jer, ako se od sada stvari pogoršaju, niko neće moći da vam pomogne.

Posle ovog razgovora Majk se osećao malodušno. Sajds je očigledno pametan čovek, a iako se Majk osećao bolje zbog dobrih izgleda u pravnim pitanjima, njegovo olakšanje je Sajds narušio onim upozorenjem.

Da li je zaista sve gotovo sa Ričardom?

Majk je zastao pred svojim kombijem i počeo da razmišlja o tome. Ponovo jesamislilo Ričardov izraz lica iz bara. Video je onaj osmeh, a uz tu sliku, javio mu se i odgovor na pitanje.

Ovo neće prestati, on to zna. Ričard je tek počeo.

A dok je ulazio u kombi, ponovo je začuo Sajdsov glas.

Niko neće moći da vam pomogne.

Te večeri, Majk i Džuli su dali sve od sebe da provedu jedno što normalnije veće. Kupili su piću na putu kući, a onda su odgledali film, ali ni jedno od njih se nije trudilo da sakrije činjenicu da bi se, kad god bi se automobil približavao niz ulicu, ukočili sve dok vozilo ne bi prošlo pored kuće. Navukli su zastore i Pevača zadržali u kući. Njihova nervoza se prenela čak i na psa. Tumarajući po kući, kao da je u patroli, nije ni lajao ni režao. Kad bi sklopio oči da odrema, učinio bi to jednog uveta načuljenog napred.

Jedina stvar koja se činila neobičnom u vezi te večeri je to što je bilo neobično tiho. Pošto je Džuli promenila broj i nije ga prijavila, telefon nije zvonio. Resila je da taj broj da samo nekolicini odabranih ljudi i rekla je Mejebel da ga ne daje mušterijama. Ako Ričard ne može da je zove, možda će, pomislila je, shvatiti poruku.

Džuli se uzvrpoljila na kauču. Možda.

Posle večere, pitala je Majka kako je prošao sastanak sa advokatom i Majk joj je ispričao ono što mu je Sajds rekao – naime, da on misli da Majk nema zašto da se brine. Ali Džulinom pažljivom oku nije promaklo da Majkovo ponašanje sugerise da mu je Sajds rekao mnogo više od toga.

Na drugom kraju grada, Ričard je stajao nad posudom ispunjenom tečnom hemikalijom u zamračenoj sobi, zajapurenog lica, posmatrajući kako se polako obrazuje slika na fotografskom pairu. Taj proces mu se i dalje činio misterioznim – duhovi, senke, tamneći, postaju stvarni. Postaju Džuli.

Njene oči su svetlucale u plitkoj posudi, svetlucale su svuda oko njega.

Uvek se vraćao fotografiji, jedinog konstanti u njegovom životu. Posmatranje lepote svetla i senki koje se reflektuju na slikama donosi smisao, podesećujući ga da je on taj koji kontroliše sopstvenu sudbinu.

Još uvek je bio uzbuđen zbog svega što se desilo prethodne noći. I Džuli, bez sumnje, sada pušta mašti na volju. I sada se pita gde je on, o čemu razmišlja, šta će uraditi sledeće. Kao da je on neko čudovište, utvara iz dečijih košmara. Poželeo je da se nasmeje. Kako je nešto tako grozno moglo da učini da se oseća tako dobro?

A Majk, kako je samo jurišao, kao konjanik, u baru. Kako je samo u potpunosti predvidiv. I tada je gotovo poželeo da se nasmeje. Taj tip ne predstavlja nikakav izazov. Džuli, međutim...

Bila je tako puna emocija. Tako hrabra.

Tako lepa.

Pomno posmatrajući fotografiju ispred sebe, ponovo je primetio sličnosti između Džuli i Džesike. Iste oči. Ista kosa. Isti nevin izgled. U trenutku kada je ušao u salon pomislio je da bi mogle biti sestre.

Ričard je odmahnuo glavom, osećajući kako ga preplavljaju uspomene na Džesiku.

Iznajmili su kuću na Bermudama u kojoj je trebalo da provedu medeni mesec. Kuća je bila tiha i romantična, sa ventilatorima na tavanici i belim nameštajem od trske i sa tremom sa koga se pružao pogled na okean. Imali su i privatnu plažu, gde su njih dvoje sami odi da provode sate na suncu.

O, kako se samo radovao tome! Napravio je desetine njenih fotografija samo za prvih nekoliko dana.

Obožavao je njenu kožu; bila je mekana i bez bora. premazana uljem za sunčanje. Već trećeg dana koža joj je potamnela do bronzane nijanse i u beloj pamučnoj haljini izgledala je zanosno. Te noći, nije ništa želeo više nego da je uzme u naručje, polako skine haljinu sa njenoa tela i vodi ljubav sa njom pod zvezdanim nebom.

Ali ona je htela da idu na ples. Do odmarališta.

Ne, rekao je on, hajde da ostanemo ovde. Na medenom mesecu smo.

Molim te, rekla je. Za mene. Hoćeš li to učiniti za mene?

Otišli su i bilo je glasno, puno pića. a i Džesika je bila bučna i nije prestajala da pije. Počela je nerazgovetno da govori, a ksanije se zanosila u hodu kad je krenula prema toaletu. Naletela je na jednog mladića i gotovo prosula njegovo piće. On ju je dotakao po ruci i nasmejao se, i Džesika se nasmejala sa njim.

Ričard je kipteo od besa dok je posmatrao šta se dešava. Bilo mu je neprijatno. Bio je ljut zbog toga. Ali, oprostite joj on, rekao je sebi. Ona je mlada i nezrela. Oprostite joj zato što je on njen muž i zato što je voli. Ali moraće da mu obeća da se tako nešto neće ponoviti.

No, te večeri kad su se vratili u iznajmljenu kuću, on je pokušao da razgovara sa njom, ali ona nije htela da ga sasluša.

– Samo sam se zabavljala, rekla je. Mogao si i ti da probaš da se malo zabaviš.

– Kako sam mogao kad je moja novopečena žena već počela da flertuje sa neznancima?

– Nisam flertovala.

– Video sam te.

– Prekini da se ponašaš kao luđak.

– Sta si rekla? Šta si to rekla?

– Jao – pusti me... to me boli...

- Sta si rekla?
- Jao – molim te... jao!
- Šta si rekla?

Na kraju, ona me je razočarala, pomislio je Ričard. A i Džuli ona je razočarala. U radnji, u salonu, kad mu je onako spustila slušalicu Počeo je da gubi veru, ali iskupila se za sve u baru. Nije mogla da ga ignoriše, nije mogla jednostavno da se okrene i ode. Ne, pomislio je, morala je da razgovara sa njim, a iako su njen reci bile pakosne zna on šta ona u stvari oseća. Da, znao je on da joj je stalo do njega, jer – ljubav i bes, to su dve strane istog novčića, zar ne? Veliki bes nije moguć bez velike ljubavi... a ona je bila tako besna.

Vinuo se do nebesa pri samoj pomisli na to.

Ričard je izašao iz sobe za razvijanje fotografija i otišao do spavaće sobe. Iz hrpi fotoaparata i objektiva na krevetu, izvukao je mobilni telefon. Njegov fiksni telefon, svestan je toga, ostavio bi trag koji bi bilo moguće otkriti, ali on mora da čuje njen glas večeras, makar i samo preko sekretarice. Kad godpčuje njen glas, vidi njih dvoje zajedno u pozorištu, suze u njenim očima, čuje kako se njeno disanje ubrzava kad fantom treba da odluči da li će dopustiti svojoj dragoj da ga ostavi ili će oboje umreti.

Okrenuo je njen broj, a onda zažmurio u iščekivanju. No, umesto dobro poznatog Džulinog glasa, začuo je automatski govorni aparat iz telefonske centrale. Prekinuo je vezu i ponovo okrenuo broj, ovoga puta malo pažljivije, ali opet je dobio isi odgovor.

Ričard se zagledao u telefon. O, Džuli, pitao se, zašto? Zašto?

Posle toliko uzbuđenja u prethodnih mesec dana, naredna nedelja Džulinog života započela je iznenađujuće mirno. Nije nijednom videla Ričarda tokom nedelje, niti narednog vikenda, ponedeljak je bio podjednako miran i ona je držala prste prekrštene da tako bude i tog dana.

Činilo se da će tako i biti. Njen novi telefonski broj je dokaz činjenice da su neregistrovani brojevi koji ne ostavljaju identifikaciju efikasan način da se zaustave svi neželjeni pozivi, ali, iako joj je veoma dobrodošla jedna briga manje oko toga, počela je da pomišlja kako bi mogla i da zakopa telefon u dvorištu pošto je očigledno da je niko nikada više do kraja njenog života neće nazvati tek da malo mlati praznu slamu sa njom preko telefona. Samo četvoro ljudi – Mejbel, Majk, Henri i Ema – znali su novi broj, no, pošto je čitav dan provodila sa Emom, a čitavu noć sa Majkom, niko od njih nije imao razloga da je pozove. Henri je nikada nije pozvao telefonom za sve godine koliko se poznaju. No, to je ostavljalo Emu kao jedinu osobu kojoj je moglo da padne na pamet da je pozove. Međutim, pošto je čula kako su pozivi uznemirili Džuli, Ema joj je očigledno davala prostora da se malo povrati, ne želeći da bude odgovorna za Džulin eventualni nervni slom.

U redu, priznala je, u početku to i nije bilo tako loše. Lepo je kad možeš da kuvaš, kupaš se ili prelistavaš magazin, ili da se maziš sa Majkom, a da znaš da te niko neće uznemiravati, međutim, posle nedelju dana, to je postalo iritirajuće. Može je ona da telefonira, i to je i čini, ali nije to isto. Zato što je niko nije zvao. zato što niko nije mogao da je zove, nekako je počela da se oseća kao da se vratila u dane prvih doseljenika.

Čudo jedno kako jedna mirna nedelja može da promeni nečiji pogled na svet.

No, nedelja je zaista bila mirna, to je poenta. Stvarno mirna. Uobičajeno mirna. Nije videla nikoga ko bi čak i ličio na Ričarda. čak ni iz daleka, a ona ga je zaista tražila pogledom svakog minuta. A to su, naravno činili i Majk i Mejbel i Henri. Provirivala je kroz prozore salona, osmatrajući okolinu u svim smerovima, desetak puta dnevno. Kad se vozila kolima, ponekad bi naglo skrenula i zaustavila se, gledajući u retrovizor da vidi da li je neko prati. Kao pravi profesionalac skenirala je pogledom parking, a kad bi stajala u redu u radnji ili u pošti, uvek bi bila okrenuta ulaznim vratima. Kad bi došla kući, revač bi krenuo ka šumi, ali ona bi ga pozvala da proveri je li u kuci sve u redu. Pustila bi ga unutra, a ona bi sačekala pred vratima, držeći ruku na bočici spreja sa biberom koju je kupila u supermarketu, dok je Pevač

pretraživao prostorije. No, za nekoliko minuta, on bi se vratio, mašući repom, dok bi mu bale curile iz usta, izgledajući srećni kao neki klinac na rođendanskoj zabavi.

– Sta ti još uvek radiš na tremu?, kao da ju je pitao. Zar ne želiš da uđeš unutra?

Čak je i pas primetio da se ona ponaša pomalo paranoično. Ali, kako kaže stari dobri kliše. bolje sprečiti, nego lečiti.

A tu je i Majk. Majk je nije ispuštao iz vida ni trenutka osim je bila na poslu. Iako je divno što je on stalno tu, ima trenutaka kad ju je to pomalo gušilo. Neke stvari je, pomislila je, bolje raditi kad Majk nije tik uz nju.

Na pravnom frontu, svašta se dešavalo. Pozornica Romanco svratila je prethodne nedelje i razgovarala sa oboma; saslušala je njihovu stranu priče i rekla im da ne oklevaju da je nazovu ako se nešto neobično ponovo desi. Zbog toga se Džuli bolje osećala; i Majk se osećao bolje ali, do sada, nije bilo razloga da je nazovu. Na drugom frontu, okružni javni tužilac nije podigao optužnicu protiv Majka, a, iako je ostavio otvorenu mogućnost da se to desi kasnije, Majk je bio slobodan bar za sad. To je uradio, kako je rekao, ne zato što misli da je Majkov postupak opravdan, već zato što se Ričard nije pojavio kad je trebalo da da zvaničnu izjavu. Niti su oni uspeali da stupe u kontakt sa njim.

Čudno, pomislila je kad je čula za to.

No, osam dana bez ičega, bez apsolutno ikakvih dešavanja, ohrabrilu je Džuli. Nije da je ona glupa da zaboravi moguću rizik – nikada neću biti jedna od onih gošći u jutarnjim programima subotom koje su nečije žrtve, a svi u publici misle da si idiot zato što nisi videla šta ti se sprema, rekla je sebi – ali jedna suptilna promena jeste se desila u njoj, a da ona nije bila toga potpuno svesna. Prethodne nedelje očekivala je da će videti Ričarda. Očekivala je da će je uhoditi svuda i bila je spremna na to. Šta bi po tom pitanju uradila, naravno, zavisilo je od okolnosti, ali ne bi oklevala da počne da vrišti ili da beži ili da pusti Pevača na njega ako za tim bude potrebe. Spremna sam na sve, ponavljala je sebi, samo ti učini svoj potez. I na sam nagoveštaj nevolje, zalalićeš, gospodine Frankline.

No, hiljadu trenutaka koje je provela tražeći ga i osluškujući, a da nije našla ni traga ni glasa od njega, polako su otupeli oštricu njene odlučnosti. Sada je, bez obzira na to što je i dalje osećala povišeni stepen opreznosti, došla do tačke kad više nije očekivala da će ga videti. Tako da kada joj je Majk rekao da mu je Stiven Sajds ostavio poruku da svrati do njega na kratko posle posla, Džuli mu je rekla da je umorna i da će sama krenuti kući.

– Ti dođi kad završiš, rekla je. – A ako ćeš kasniti, javi mi se, važi?

Pevač je iskočio iz džipa čim se ona, parkirala i krenuo je da kruži po dvorištu, sve više se udaljavajući od nje, njuške priljubljene uz nju kad je ona pozvala. Podižući glavu, pogledao ju je sa druge strane dvorišta. Ma daj, kao da je govorio. Nisi me izvela u šetnju nedeljamu.

Džuli je izašla iz kola. Ne, ne možemo ići sada, rekla je. – Možda kasnije, kad dođe Majk.

Pevač je ostao na istom mestu.

– Žao mi je, ali nemam neku želju da idem tamo, u redu?

Čak i izdaleka mogla je da vidi kako je oborio uši. Hajde, molim te.

Džuli je prekrstila ruke i osvrnula se oko sebe. Nije videla Ričardov auto, niti ga je primetila tokom vožnje. Osim ako nije planirao da napravi šetnju od nekoliko kilometara kroz šumu, on nije bio tu. Jedina kola parkirana u ulici imala su na sebi logo agencije za nekretnine koja je nudila placeve na prodaju, zajedno sa imenom žene koja ih je prodavala, Edne Farli.

Edna je redovna mušterija u salonu. Iako je Majbel ta koja je šiša, tokom godina Džuli je upoznala Ednu. Punačka, sredovečna žena, ona je fina na onaj način na koji to svi agenti za nekretnine jesu – vesela i puna entuzijazma, sa sklonošću da ostavlja svoje vizitkarte svuda po salonu – ali je isto tako i malo rasejana. Kad je uzbuđena, što je gotovo uvek slučaj, činilo se da joj promiču očigledne stvari i uvek je kasnila za jedan korak u razgovoru. Pošto bi drugi već prešli na narednu temu, Edna bi nastavila da raspravlja o prethodnoj. Povremeno je to smetalo Džuli, ali tolerisala ju je na onaj drago mi je što je Mejbel šiša, a ne ja način.

Pevač je mahnuo repom, napred-nazad, kao talas. Mooolim te?

Džuli nije htela da pode sa njim, ali nije ga izvela u šetnju nedeljama.

Pogledala je ponovo uz ulicu. Ništa.

Da li bi on peške prešao nekoliko milja nadajući se da će ona možda izvesti psa u šetnju? ,

Ne, zaključila je, ne bi. Pored toga, Pevač je sa njom, a Pevač nije neka čivava. Sve što bi ona trebalo da uradi jeste da zacvili i on bi dojurio kao samuraj na steroidima.

No, i dalje joj se ta pomisao nije dopadala. Šuma ju je sada plasila isuviše mesta na koja bi se mogao sakriti. Mnogo mesta da iz prikrajka posmatraš i da budeš posmatran. Mnogo prilika za Ričarda da se sakrije iza drveta i sačeka da ona prođe, pa da joj s prišunja za leđa, dok bi grančice pucketale pod njegovom težinom

Džuli je osetila kako je panika ponovo obuzima i naterala je sebe da prestane. Ništa se neće dogoditi, ponovila je. Ne, kad je Pevač u njenoj blizini, a Edna nekom pokazuje plac. Ne. kad nema njegovih kola u blizini. Ričard nije tu.

Pa zašto onda ne bi izvela psa u šetnju?

Pevač je zalajao da bi joj privukao pažnju. Dakle?

– U redu, rekla je konačno. Ali ne možemo ostati dugo. Izgleda da se sprema oluja.

Pre nego što je izgovorila te reci, Pevač se okrenuo i odtumarao u šumu, nestajući iza drveća.

Bilo joj je potrebno pet minuta da shvati da šapuće naglas.

– Ništa se neće dogoditi, govorila je. Ode je savršeno bezbedno.

A i jeste, pomislila je, mora da bude, ali hajde da još jednom nabrojimo razloge za to. hoćemo li? Zato što jednostavno ima neki loš osećaj. Tako da je to i uradila i ponovo je došla do logičnog zaključka da Ričard ne vrebica negde u blizini. No, ni to joj nije pomoglo. Počela je ubrzano da diše.

Toliko o opuštajućoj šetnji po šumi.

Džuli se oprezno kretala po stazi, gurajući oko sebe velike grane. Zelenilo je postalo gušće otkad se poslednji put šetala po šumi, ili joj se bar tako činilo. U prošlosti, mogle su se videti uske trake svetlosti koje su se probijale kroz krošnje, ali pošto je sunce bilo na zalasku, a oblaci su bili tamnosivi, šuma se činila neuobičajeno mračnom.

Ovo je glupo. Glupo, glupo, glupo. Kad bi imali njen broj telefona, verovatno bi je već sutra pozvali iz redakcije onog jutarnjeg programa.

Zašto niste bili pažljiviji?, pitali bi je.

Zato, odgovorila bi, brišući oči maramicom, što sam guska.

Zaustavila se da bi oslušnula; nije čula ništa osim udaljeno kreštanje svrake. Okrenula se sa jedne na drugu stranu, pogledala uz niz stazu i nije ugledala ništa neobično. Ništa. Naravno da je ovde bezbedno, prošaputala je.

U redu, ženska glavo, pomislila je, sama si sebe n ovo uvalila, – zato pokušaj da se pribreš. Možda ne vidim Pevača, ali on je tu, i Irii Puslicu ga da još malo procunja, a onda ćemo se za par minuta uputiti kući i sve će se vratiti u normalu. Možda će mi trebati aša vina da povratim ravnotežu, ali, hej, ja sam samo običan smrtnik A i Pevač ovo ipak najviše voli...

U daljini je čula Pevača kako je zalajao i srce joj je tako snažno počelo da tuče u grudima da joj se pomračilo pred očima. U redu, Tliachi. pomislila je, promenivši mišljenje, mislim da je ovo dovoljno jasno...

– Pevaču! Hajde!, povikala je. Hajmo nazad! Vreme je da se vratimo!

Čekala je i osluškivala, ali Pevač nije dolazio. Umesto toga, ponovo je zalajao, ali to nije bilo ljutito rezanje. Zvučalo je kao prijateljsko lajanje, kao pozdrav.

Džuli je zakoračila u pravcu odakle je dolazio zvuk i zaustavila se. Ne idi tamo, pomislila je, sve dok nije prepoznala još jedan zvuk. Jedn glas. Keko se obraća Pevaču, a kad je prepoznala ko je u pitanju, odahnula je sa olakšanjem. Edna Farli...

Tada je ubrzala korak, prateći vijugavu stazu, sve dok nije ugledala more. Na tom mestu, šuma se proradila i videla je Ednu kako je potapšala Pevača po glavi. On je sedeo na zadnjici, razjapljene vilice. Kad je čuo kako je Džuli zakoračila na čistinu, okrenuo je glavu.

Ovo je pravi život, kao da je govorio. Malo šetnje, malo nežnosti... šta ti više treba?

I Edna se okrenula.

– Džuli!, povikala je. – I pomislila sam da ćeš ti naići ovuda. Kako si?

Džuli je krenula ka njoj. Zdravo, Edna. Dobro sam. Izašla sam u šetnju.

– Divan dan za šetnju. Bar je bio kad smo mi ovde došli. Ali sad izgleda kao da bi uskoro mogla da počne kiša.

U tom trenutku Džuli je već bila blizu nje.

– Mi?, pitala je.

– Ua, moj klijent je resio da pogleda nekoliko udaljenih placeva. Oni su već duže vreme na ponudi, ali on izgleda prilično zainteresovano – tako da – drži mi fige!

Dok je ona govorila, Pevač je odjednom ustao i prišao Džulj dlaka na vratu mu se nakostrešila. Poeo je da reži. Džuli je osetila kako joj srce lupa kad se okrenula u pravcu u kom je Pevač gledao. Bilo joj je potrebno nekoliko trenutaka da joj se oči pri viknu, a onda je s mukom udahnula. U pozadini, čula je Ednu kako brblja.

– O, evo njega, rekla je Edna.

Pre nego što je Džuli uspela da se pomeri, pre nego što je uspela da uradi bilo šta drugo osim da zuri u njega, Ričard se stvorio kraj Edne. Obrisao je čelo i nasmešio joj se. zbog čega se Edna blago zarumenela.

– U pravu ste, rekao je Ričard. – I oni placevi su sjajni, ali mislim da mi se ovi sa ove strane više dopadaju. O, da. Apsolutno ste u pravu, rekla je Edna. – A pogled na okean koji se pruža sa ove strane je neprocenjiv. Niko više ne pravi kuće na obali. To je vredna investicija. Nasmejala se, ali ni jedno ni drugo više nije slušalo šta Edna govori. – O, zaboravih na bonton. Želim da vas upoznam sa mojom prijateljicom...

– Zdravo, Džuli, rekao je Ričard. Kako lepo iznenađenje.

Džuli ništa nije rekla; morala je da čuti da bi ostala na nogama. Pevač je nastavio da reži, a gubica mu se razvukla i otkrila oštre zube. Edna se zaustavila usred reci. O, vas dvoje se znate?, pitala je.

– Može se i tako reći, rekao je Ričard. Zar ne, Džuli?

Džuli je pokušala da se sabere. Ti... kopile. Kako si znao da ću bili ovde? Kako si samo znao?

– Hej, Džuli, šta je sa Pevačem?, pitala je Edna. Zašto je tako uznemiren?

Pre nego što je ona stigla da joj odgovori, Ričard je pogledao Ednu.

– Edna, da li ste doneli one informacije o veličini placa koje sam vam tražio? A cene? Mislim da bi trebalo da pogledam vaše prospekte dok sam ovde.

Kad je pomenuo cene, Ednine oči su zaiskrile.

– Naravno da jesam. Sve je u kolima, rekla je. Idem ja da to donesem. Sigurna sam da ćete biti zadovoljni – cene su veoma razumne. Vraćam se za nekoliko minuta.

– Samo polako, rekao je on, sležući ramenima. Nikud ne žurim.

Trenutak kasnije, ona se teturala ka stazi, kao keglja koja se upranrema da padne. Kad je otišla, Ričard se okrenuo ka Džuli i nasmejao se.

Izgledaš divno, rekao je. Nedostajala si mi. Kako si?

U tom trenutku, Džuli je sa iznenadnom teskobom shvatila da su stali sami. a to je bilo dovoljno da je prene. Odmakla se za korak od njega, zahvaljujući Bogu što je Pevač između njih.

– Šta radiš ovde, Ričarde?

Ričard je slegao ramenima kao da je znao da će ga to pitati. Ovo je sjajna investicija. Mislim da ovo može biti odlično mesto za mene na kome bih mogao da se skrasim. Čoveku je potreban dom, a ovako bismo ti i ja bili komšije.

Džuli je prebledela.

On se nasmejao. Da li bi ti to volela, Džuli? Da ja stanujem u susednoj kući?... Ne? Onda, možda sam samo hteo da porazgovaram sa tobom. Promenila si broj telefona, nikud ne ideš sama. Šta sam drugo mogao?

Odmakla se za još jedan korak; Pevač je osato na istom mestu, kao da izaziva Ričarda da proba da mu se približi, a zadnje noge su mu se tresle, kao da se sprema za skok.

– Ja ne želim da razgovaram sa tobom, rekla je, mrzeći što joj je glas poprimio molećiv ton. Zašto ne utuviš to sebi u glavu?

– Zar se ne sećaš naših izlazaka?, rekao je Ričard tihim glasom. Izgledao je gotovo čežljivo i čela ta scena se Džuli odjednom učinila nadrealnom. Vreme koje smo proveli zajedno bilo je zaista posebno. Zašto odbijaš to da priznaš?

– Nemam šta da priznam. Udaljila se za još jedan korak.

– Zašto se ponašaš tako? Zvučao je povređeno, zbunjeno. Majk nije ovde – tu smo samo ti i ja.

Džuli je pogledom preletala uokolo, ka izlazu na stazu. Vreme je da ode odatle.

Ako načiniš i jedan pokret prema meni ili podeš za mnom, vristacu – I ovog puta neću reći Pevaču da prestane

On joj se blago nasmešio, kao da strpljivo pokušava da objasni nešto nekom detetu.

– Nema razloga da se bojiš. Znaš da te nikada ne bih povredio ja te volim.

Ona je zatreptala. Voli me?

– O čemu ti, do đavola, pričaš?, uspela je da progovori, a reci su zvučale oštrije nego što je očekivala.

– Volim te, ponovio je. Možemo početi ispočetka. Ponovo ćemo ići u pozorište – znam da ti se to dopalo. Ili, ako ne želiš to, možemo ići kuda god hoćeš. Nije važno. A ovu zaljubljenost u Majka otpisaćemo kao grešku, važi? Ja ti opraštam.

Dok je govorio, Džuli je nastavila da se povlači unazad, a kako je on izgovarao reč za rečju, ona je sve više i više širila oči u neverici. Ali, nisu je uplašile samo njegove reci, već izraz potpune iskrenosti na njegovom licu.

Lukavo se osmehnuo. Kladam se da mu čak nisi ni rekla da si mi dopustila da prespavam kod tebe. Sta misliš kako će se on sećati kad to čuje?

Te njegove reci pogodile su je gotovo kao da su imale fizičku snagu. Ričard je primetio njenu reakciju i, videvši da je upravu, ispružio je ruku.

– A sad hajde, idemo na neko lepo mesto da nešto pojedemo.

Džuli je nastavila da se odmiče, spotakavši se o koren koji je štrcao iz zemlje i gotovo izgubivši ravnotežu. Ja ne idem nikuda sa tobom, prosiktala je.

– Nemoj biti takva. Molim te. Ja ću te usrećiti, Džesika.

Na trenutak, Džuli se pitala da li ga je dobro čula, ali znala je da jeste.

– Ti... si... lud, procedila je kroz zube.

No, sada su je njegove reci zaustavile.

– Ne bi trebalo to da govoriš, rekao je Ričard, a glas mu je poprimio neku zastrašujuću oštrinu. Ne bi trebalo da govoriš ono što ne misliš.

Krajičkom oka, Džuli je spazila Ednu kako se ponovo pojavila na obodu čistine.

– Evo me, doviknula je ona veselo. Stižem...

Ričard je i dalje zurio u Džuli kad je Edna stigla do njih. Ona je pogledala najpre u jedno pa u drugo.

– Nešto nije u redu?, pitala je.

Ričard je konačno skrenuo pogled sa Džuli. Ne, rekao je, ništa. Samo smo pokušavali da izračunamo koliko bi kuća ovde moglo biti izgrađeno. Mislim da Džuli voli svoju privatnost.

Džuli je jedva čula njegov odgovor. Moram da idem, rekla je iznenada, ponovo počevši da se povlači unazad.

Ričard se csmehnuo. Zdravo. Džuli. Vidimo se.

Džuli se oirenila i izašla sa čistine. Pevač se zadržao na istom mestu još koji trenutak kao da hoće da se pobrine da Ričardu ne padne na pamet dt je prati, a onda je krenuo za njom.

Kad im je .zašla iz vidokruga, počela je da trči, a onda još brže. Lomila je gram usput, disanje joj je bilo teško i duboko. Pala je jednom i brzo ustila, ignorišući bol u kolenu. Čuvši neki zvuk. osvrnula se iza sebe: nije bilo znakova da je Ričard krenuo za njom. Ponovo je počela ds trči, terajući noge da nastave da se kreću, osećajući kako je granje grebe po licu dok je ona išla napred. Još malo i tu sam, molila se. još samo malo ...

Nekoliko ninuta kasnije, gušila je suze kad je Majk ušao u kuću. Držao ju je u naručju dok je plakala. Pošto mu je ispričala šta se desilo, konačne se dovoljno povratila da bi ga pitala kako to da je on tako brzo stiga.

Wtajk je pebledeo. Kad je progovorio, glas mu je bio poput šapata.

– Moj advokat mi nije ostavio nikakvu poruku.

Pola sata tasnije, pozornica Dženifer Romanelo sedela je za kuhinjskim stolom, pogleda usmerenog ka Džuli koja joj je prepričavala svoju priču.

Nije joj trebalo mnogo da joj sve ispriča. Iako su reci važne, izraz Džulinog lica mnogo što je govorilo u prilog istinitosti njenih reci. Uprkos spojašnjoj smirenosti čiji se privid trudila da održi, bilo je jasno da je zaista sluđena. Čak se i Dženifer uznemirila; koža joj se naježila kad je Džuli ispričala kako ju je Ričard nazvao Džesika.

– Ne sviđa mi se kako ovo zvuči, rekla je kad je Džuli završila.

Iako je zfa'a a Je to ona vrsta izjave dostojna nekoga sa koeficijentom inteligencije Poput Pita Gendija, šta je drugo mogla da kaže? Majku mu Kupite pištolj i zaključajte vrata – taj tip je potpuni luđak! Majk i Džuli su tako potreseni i potreban im je neko da ih smiri. On je majstor da smiri ljude u napetim situacijama. Uvek je govorio da je to najvažnija stvar koju jedan policajac treba da zna ako hoće da pozivi dovoljno dugo da počne da prima penziju.

– Šta da radimo?, pitao je Majk.

– Još uvek nisam sigurna šta da vam kažem, rekla je Dženifer Ali, možemo li da se vratimo na nekoliko stvari, samo da bih bila sigurna da sam sve dobro shvatila?

Džuli je odsutno grickala nokte, razmišljajući o onom delu priče koji je izostavila.

Kladim se da mu čak nisi ni rekla da si ini doolila da provedem noć u njoj oj kući. Šta misliš kako će se on osećati kad to bude čuo?

Majka bi verovatno bilo baš briga pošto se ništa nije desilo. To ni u kom slučaju ne podseća na ono što mu je Sara uradila. A i nije važno za celu priču, zar ne? Pa zašto onda ona to ne može da ispriča?

Zadubljena u sopstvene misli, isprva nije shvatila da joj je Dženifer upravo postavila pitanje.

– Imate li ikakvu prcdtavu kako je on mogao da zna da ste vi tamo?, ponovila je Dženifer.

– Ne, rekla je.

– Ali on je bio tamo pre nego što ste vi došli?

– Pretpostavljam da se dovezao sa Ednom. Ne znam koliko je dugo bio tamo, ali definitivno je došao tamo pre mene. Videla sam njena kola parkirana kraj puta i nisam ih primetila kako ulaze u šumu.

Dženifer se okrenula ka Majku. – A vi ste mislili da imate zakazan sastanak sa advokatom?, pitala je.

– Ostavili su mi poruku u radionici da treba da se sastanem sa njim u pet. Jedan od momaka koji radi u srevisu je zapisao poruku, ali kad sam otišao do kancelarije mog

advokata, on nije znao ništa ni o kakvom sastanku, tako da sam se odmah zaputio ka Džulinoj kući.

Majk je izgledao gotovo bolesno. I besno.

Dženifer se ponovo vratila na Džuli. Mogu li da vas upitam zašto ste uopšte otišli tamo?

– Zato što sam guska, promrmljala je Džuli.

– Molim?

– Ništa, ništa. Duboko je udahnula. Nisam ni videla ni čula Ričarda nedelju dana, pa pretpostavljam da sam se ponadala da je gotovo.

Mislim da to ne bi trebalo da radite u buduće. Javna mesta su u redu, ali pokušajte da izbegavate ona mesta na kojima bi mogao da vas zatekne samu, važi?

Džuli je frknula. Mislim da o tome više ne morate da brinete.

– A šta vi znate o Džesiki?

– Ništa, zaista. Rekao mi je da je bio oženjen njome par godina, ali da to nije išlo. Nije mi rekao ništa više od toga. Nikad nismo razgovarali o njoj.

– A on je iz Denvera?

– To je meni rekao.

– A sad ponovo, nije vam pretio ni na kakav poseban način?

– Ne. Ali nije ni morao. On je lud.

S tim moram da se složim, pomislila je Dženifer. Meni izgleda sasvim lud.

J nikada vam nije rekao šta bi sledeće mogao da uradi?, pitala je Dženifer.

Džuli je odmahнула glavom. Ali sam zato ja svašta zamišljala, pomislila je, hečeš o tome da ti pričam? Umesto toga, zažmurela je. Ja samo hoću da to prestane, prošaputala je.

– Hoćete li ga uhapsiti?, pitao ga je Majk. Ili ga bar privesti na saslušanje?

Dženifer je ćutala nekoliko trenutaka pre nego što je odgovorila. Uradiću sve što budem mogla, rekla je.

– A šta to znači za nas?, pitala je Džuli.

– Slušajte, ja znam da ste zabrinuti. Znam da se bojite. A ja sam na vašoj strani, verujte mi, zato nemojte da mislite da ću da odem odavde i da zaboravim na sve. Istražiću prošlost Ričarda Franklina da bih videla šta mogu tu da pronađem, a sigurna sam da ću u jednom trenutku razgovarati sa njim o ovome. Ali, setite se; ja moram na ovom slučaju da radim sa pozornikom Gendijem...

– O, super.

Dženifer je ispružila ruku preko stola i stegla Džuli za ruku.

– Ali, dajem vam reč, rekla je, da ćemo istražiti sve. I da ćemo uraditi sve što možemo da vam pomognemo. Verujte mi, važi?

Bio je to jedan od onih ohrabrujućih govora kakve su svi želeli da čuju u takvom trenutku. Sasvim očekivano, prošao je sjajno.

Andrea je gledala Šou Džerija Springera kad je začula telefon. Odsutno posegnuvši za slušalicom, držala je pogled prikovan za ekran i promrmljala halo.

Trenutak kasnije, oči su joj zaiskrile. – O, zdravo!, rekla je. Nadala sam se da ćeš se javiti...

Dženifer se jedva koncentrisala na vožnju na putu kući. Umesto toga, ono što je zaokupljalo njenu pažnju bio je osećaj mučnine u njenom stomaku i velika nervoza koju nije moglo da priguši brujanje motora. Ceo taj slučaj plašio ju je višestruko. Kao policajac, zna koliko su progonitelji opasni. Međutim, kao žena, takođe je saosećala sa Džuli na jedan lični način. Dovoljno je bilo da zažmuri i našla bi se tamo zajedno sa Džuli, osećajući njenu bespomoćnost. Nema ničeg goreg. Većina ljudi živi u iluziji da ima kontrolu nad svojim životom, ali to nije čela istina. Da, možete da izaberete šta ćete jesti za doručak ili šta ćete obući, sve te sitnice, ali čim zakoračite u spoljni svet nalazite se prepušteni na milost i

nemilost onima oko vas i sve što možete jeste da se nadate da ako su tada imali loš dan neće resiti da to iskale na vama.

Zna da je to prilično sumoran pogled na svet, ali to je upravo ono što se sada događa. Džulino osećanje sigurnosti je poljuljano i ona sad želi da joj Dženifer – da joj neko, bilo ko, u stvari – pomogne da to osećanje povrati. Šta je ona rekla? Ja samo hoću da to prestane. Da, ko to ne bi poželeo? Ono što je u stvari mislila je da želi da se stvari vrate u pređašnje stanje. U stanje kada je osećala da je svet bezbedno mesto.

Neće to biti tako lako. Deo problema je i to što se i Dženifer donekle osećala bespomoćnom. Ipak su oni nju pozvali u pomoć, ali ona čak ne može još uvek ni da razgovara sa Ričardom u svojstvu službenog lica. A Pit Gendi, iako bi verovatno uradio sve što bi ona zatražila ako bi to izložila koketirajući sa njim, on bi verovatno sve uprskao čim bi otvorio usta.

Ali, ona može da istraži prošlost tog tipa na svoju ruku. A kao što je i obećala Majku i Džuli, upravo to i namerava da uradi.

Sat vremena pošto je pozornica Dženifer Romanelo otišla, Majk i Džuli su i dalje sedeli za stolom. Majk je pijuckao pivo, ali Džuli mu se nije pridružila u tome. Nije mogla da podnese ni čašu vina koju je sebi nasula ranije i prosula ju je u sudoperu. Samo je piljila ispred sebe odsutno, ne govoreći skoro ništa, a iako je izgledala umorno. Majku nije ni padalo na pamet da joj predloži da ode u krevet pošto spavanje nije dolazilo u obzir ni za jedno od njih dvoje.

– Jesi li gladna?, upitao ju je.

– Ne.

– Hoćeš li da uzmemo kasetu iz video kluba?

– Ne baš.

– Dobro, onda imam ideju, rekao je Majk. Hajde da samo sedimo ovde i piljimo jedno u drugo neko vremc. A možemo i pomalo da se sekiramo, tek da razbijemo monotoniju. Mislim, potrebno nam je nešto da nam prođe vremc.

Kad je to rekao. Džuli se konačno nasmcjala.

– U pravci si, rekla je. Uzela je njegovo pivo i otpila gutljaj. Ionako mi postaje pomalo muka od svega toga. Ništa dobro mi nije donelo.

– Pa šta hoćeš da radimo?

– Hoćeš li samo da me zagrliš?, pitala ga je, a onda je ustala i prišla mu.

Majk je ustao i zagrlio ju je. Privukao ju je k sebi, upijajući toplotu njenog tela. U njegovom naručju, Džuli mu je naslonila glavu na grudi.

– Drago mi je što si ovde, prošaputala je. Ne znam šta bih bez tebe.

Pre nego što je Majk uspeo išta da kaže, telefon je zazvonio. I on i Džuli su se ukočili kad su začuli taj zvuk. Ostali su zagrljeni kad je pozvonio i drugi put.

A onda i treći.

Majk ju je pustio iz naručja.

– Nemoj, Džuli je povikala, sa strahom u očima.

Zazvonio je i četvrti put.

Majk ju je ignorisao. Otišao je u dnevnu sobu i podigao slušalicu. Držao ju je spuštenu nadole za trenutak, a onda ju je prislonio na uvo.

– Halo?, rekao je.

– O, zdravo, na trenutak nisam bila sigurna da ste tu, rekao je glas sa druge strane žice i Majkov izraz lica je postao opušteniji.

– O. zdravo, Emali, rekao je, razvukavši usne u osmeh. Kako si?

– Dobro sam, rekla je Ema čiji je glas odavao energičnost. Nego slušaj, ja sam u Murhed Sitiju i nećeš verovati koga sam upravo videla.

Džuli je ušla u dnevnu sobu i stala kraj Majka, a on je odmakao slušalicu od uveta da bi i ona mogla da čuje.

- Koga?
- Andreu. A nećeš poverovati sa kim je bila.
- Sa kim?
- Sa Ričardom. I znaš šta, upravo sam ga videla kako ju je poljubio.
- Nemam pojma šta to treba da znaši, rekla je Džuli. Mislim, nema nikakvog smisla.

Majk je spustio slušalicu i njih dvoje su sedeli na kauču, a jedna jedina lampa je svetelcla iza njih. Pevač je dremao ispred ulaznih vrata.

- Je li pominjala nešto u salonu ove nedelje? Mislim, nešto o tome da se vida sa njim?
- Džuli je odmahнула glavom. Ništa. Ni jednu jedinu reč. Znam da ga je ošišala, ali to je sve.
- Zar nije čula sve što ste pričale o njemu?
- Mora da jeste.
- Ali ju je bilo briga?
- Ili to, ili nije ni u šta poverovala.
- Zašto ti ne bi verovala?
- Ko zna. Ali razgovaraću sa njom sutra. Možda mogu da je urazumim.

Kasnije te večeri, Ričard je doveo Andreu kod sebe i oni su stajali na tremu, gledajući u nebo. Priljubljen uz nju, spustio je ruke na stomak, pomerajući ih ka njenim grudima. Andrea je spustila glavu na njegove grudi i uzdahnula. Na trenutak sam se bila zabrinula da mi se nećeš javiti.

Ričard ju je poljubio u vrat, a ona je zadrhtala od vreline njegovih usana. Mesec je bacao srebrnastu senku na drveće.

- Ovde je tako divno, rekla je. tako tiho.
- Psst. Čuti. Samo slušaj.

Nije želeo da čuje njen glas, zato što ga je on podsećao da ona nije Džuli. On je sa drugom ženom, ženom koja mu ne znači ništa ali telo joj je mekano i toplo i ona ga želi.

- A tek mesec...
- Psst, rekao je opet.

Sat vremena kasnije, kad su zajedno bili u krevetu, Andrea je zastenjala i zarila nokte u njegova leđa, ali Ričard joj je rekao da ne ispušta više nikakve zvuke. Nema šaputanja, nema razgovora. Takode, insistirao je i na potpunoj tami u sobi.

Legao je preko nje, osećajući njen dah na svojoj koži. Džuli, hteo je da prošapuće. Ne možeš nastaviti da bežiš od mene. Zar ne vidiš šta ja i ti imamo? Zar ne žudiš za ispunjenošću koje bi donelo naše spajanje?

Ali onda se setio njihovog susreta u šumi, prestrašenog pogleda u njenim očima. Video je da ga se ona gadi, čuo je reci kojim ga odbija. Osetio je mržnju. To sećanje ga je ranilo, kao napad na njegova čula. Džuli, hteo je da prošapuće, bila si okrutna prema meni danas. Ignorovala si moju izjavu ljubavi. Ponašala si se prema meni kao da ti ništa ne značim...

- Jao!, začuo je u tami, nemoj tako jako... to me boli... Jao!

Taj zvuk ga je prenuo.

– Psst, prošaputao je, ali nije olabavio stisak. Pri prigušenom svetlu koje je dolazilo sa prozora, mogao je tek da razazna senku straha u Andreinim očima. Odjednom je osetio nalet strasti.

Iako joj smena počinje tek u osam, Dženifer se u sredu ujutru nasla pred svojim kompjuterom već u šest sati, sa kopijom originalnog izveštaja o hapšenju Majka Harisa. Na početku izveštaja nalazili su se osnovni podaci: ime Ričarda Frenkilna, njegova adresa, broj telefona, radno mesto i tako dalje i ona je preletela preko tog dela pre nego što je prešla na opis tuče. Kao što je i sumnjala, nije tu bilo ničega što bi joj ukazalo na nešto iz Ričardove

prošlosti, ali osećala je da to mora da pročita. Bilo joj je potrebno nešto što će je pokrenuti sa mrtve tačke.

Njen otac joj je, hvala bogu, puno pomogao prethodne večeri. Pošto je stigla kući, pozvala ga je da bi ga pitala za njegove utiske, a kad je završila razgovor sa njim, shvatila je da je on uglavnom potvrdio njena razmišljanja, koliko god bila neodređena, u vezi s onim što bi moglo da se desi ubuduće. Može poći i po dobru i po zlu, rekao je njen otac, tako da moraš da otkriješ da li je on zaista lud ili se samo tako ponaša.

I dalje nije bila sigurna odakle da počne, pošto su informacije koje ima o Ričardu Franklinu površne, a vreme koje joj je bilo na raspolaganju da se pozabavi njime nije spadalo u redovne radne sate. Kadrovska služba kompanije koja je radila na mostu počinje da radi tek kasnije, a iako joj se to činilo kao najzgodnije mesto da započne istragu, otac joj je predložio da umesto toga počne od njegovog stanodavca. Oni su navikli da ih ljudi zovu uveče kasno, tako da je u redu ako ga pozoveš van radnog vremena. Možda ćeš od njega dobiti broj socijalnog osiguranja i broj vozačke dozvole, kao i preporuke. To su informacije koje se obično traže na formularima za iznajmljivanje kuća.

Upravo je to i uradila. Pošto je dobila ime vlasnika imanja od prijatelja koji radi za okružnu administraciju, razgovarala je sa vlasnikom, čovekom koji je zvučao kao da nema više od trideset godina. Kuća je, kao je saznala, bila u vlasništvu njegovih babe i dede; rentu je uvek plaćao na vreme preko firme za koju radi, a Ričard Franklin je takode položio i kaparu, kao i prvu i poslednju rentu unapred. Vlasnik nikad nije upoznao Ričarda; kuću nije obišao nijednom za godinu dana. Lokalna agencija za nekretnine bila je zadužena da raspolaže kućom i on joj je dao njihov broj.

Nakon toga, pozvala je direktora agencije, i posle nešto natezanja i slatkorečivosti, uspela je da ga ubedi da joj faksom pošalje kopiju formulara za iznajmljivanje kuće. U preporukama je naveo svog lokalnog poslodavca i šefa kadrovske službe; nije bilo nikoga iz Ohaja ili iz Kolorada. Uspela je da sazna njegov broj socijalnog i broj vozačke dozvole i dok je sedela za kompjuterom Pita Gendija, ukucala je te brojeve u kompjuter.

Provela je narednih sat vremena tražeći informacije, počevši od Severne Karoline. Navodno, Ričard Franklin nije imao policijski dosje u toj državi niti je bio hapšen. Iako mu je vozačka dozvola izdata u Ohaju, bilo je isuviše rano da bi to mogla da proveriti u tamošnjoj sobračajnoj policiji. Isto važi i za Kolorado.

Zatim se, koristeći svoj laptop, priključila na brzu telefonsku liniju i proverila šta nudi internet. Koristeći standardne pretraživače, našla je oko milijardu referenci sa njegovim imenom i priličan broj ličnih veb strana o Ričardu Franklinu, ali ne i o onom koji je nju interesovao.

Posle toga, nailazila je na sve same prepreke. Bio bi joj potreban čitav dan, kao i saradnja nekog drugog odeljenja, da dobije podatke o eventualnim policijskim dosjeima iz Ohaja ili iz Kolorada, pošto se ti podaci obraduju na lokalnom nivou. To ne bi bilo tako komplikovano da je ona zvanično policajac, ali nije baš lako za nekoga ko je na obuci. Pored toga, morali bi da je nazovu ponovo, a ako bi se to desilo kad ona nije tu – a bez sumnje neće biti tu jer ide u patrolu sa Pitom Gendijem danas – morala bi da objasni šefu zašto je kontaktirala policiju države Ohajo ili Kolorado, zbog čega bi je možda u potpunosti skinuli sa slučaja, ako ne bi i ostala bez posla.

No, opet, zapitala se da li je njegova prošlost baš onakva kakvom ju je predstavio?

Da li se on zaista rodio u Denveru? Džuli to misli, ali da li ona zaista zna istinu? I njen otac je to prokomentarisao sinoć: Taj je nov u gradu i pomalo je lud? Ja ne bih mnogo polagao u ono što je napričao toj ženi. Ako je do sada bio tako uspešan u izbegavanju zakona, siguran sam da je isto tako dobar u laganju u vezi svoje prošlosti.

Iako je to nezakonito. Dženifer je resila da proveriti njegovo finansijsko stanje. Znala je da postoje tri velike agencije koje izdaju izveštaj o pozajmicama, a većina njih je nudila

besplatan godišnji izveštaj. Koristeći se formularom za iznajmljivanje kuće kao polaznom osnovom, ukucala je podatke koje su tražili – bez sumnje iste one podatke koje je agencija za nekretnine upotrebila kad je trebalo da mu iznajme kuću. Ime, broj socijalnog, poslednju adresa, prethodnu adresu, broj računa – pritisnula je taster enter.

Detalji o finansijama Ričarda Franklina pojavili su se pregledno detaljno raspoređeni na nekoliko stranica.

Poslednji koji su tražili ove podatke u bili ljudi iz agencije za nekretnine – tu nije bilo iznenađenja – ali ono što se njoj učinilo upečatljivim je to što najveći deo tog izveštaja nije imao mnogo smisla. Naročito ako je u pitanju inženjer koji dobro zarađuje.

Nema kreditnih kartica trenutno u upotrebi ili registrovanih na njegovo ime, nema zajma za auto, nema podataka o podizanju kredita. Letimičan pogled na izveštaj ukazivao je na to da su svi zajmovi isplaćeni.

Proučavajući izveštaj detaljnije, primetila je jednu veliku pozajmicu iz banke u Denveru. pre četiri godine. Bila je zavedena pod kategorijom Nekretnine, a na osnovu iznosa pretpostavila je da je u pitanju hipoteka na kuću.

U tom periodu bilo je još niz zakasnelih uplata. Viza. Master kard. Ameriken ekspres. Račun za telefon. Račun za struju. Račun za vodu. SIRS kard. Sva ova potraživanja bila su zavedena u periodu od godinu dana, ali sva su na kraju bila isplaćena.

Posle toga, zatvorio je svoj račun za Viza karticu i Master kard, kao i za Ameriken ekspres i SIRS kard.

Dženifer se zavalila u stolicu, razmišljajući o tome. U redu, zna da je živeo u Denveru u jednom trenutku, a čini se da je imao neke finansijske poteškoće pre četiri godine. Postoje mnogobrojna objašnjenja za to – mnogo ljudi ne ume da raspolaže novcem – a i pomenuo je Džuli da se razveo. Možda to ima veze sa tim.

Buljila je u ekran. Ali zašto nema skorašnjih unosa podataka?

Verovatno plaća račune preko kompanije za koju radi, baš kao i sa rentom za kuću, pomislila je. Pribeležila to za sebe kako bi dalje ispitala.

Šta još? Svesna je da bez sumnje mora da pronađe više podataka o Džesiki. Ali bez nekih drugih informacija, nema na osnovu čega da počne.

Dženifer je isključila svoj laptop i odložila ga u njegovu kutiju, pitajući se šta sledeće činiti. Zaključila je da bi joj najkorisnije bilo da sačeka da se otvori kadrovska služba da bi mogla da popriča sa ljudima tamo. Ričard je konsultant na velikom projektu jedne poznate kompanije, tako da oni sigurno imaju i druge reference o njemu.

Možda neko od njih može da joj malo pobliže objasni šta se desilo pre četiri godine. A i to znači da mora da čeka još sat vremena.

Me znajući šta ni drugo, ponovo je preletela pogledom preko izveštaja o hapšenju pre nego što se usredsredila na njegovu adresu i pomislila, Zašto da ne? Nije ni sigurna šta to ona zapravo traži; samo želi da vidi gde on živi, nadajući se da će joj to pomoći da stvori detaljniji utisak o tom čoveku. Sa kompjuterom pod miškom, uzela je jednu kafu pre nego što je izašla napolje i ušla je u kola.

Pošto je još uvek učila da se snađe po gradu, prvo je proverila mapu koju je izvadila iz pretinca u kolima pre nego što je glavnim putem krenula van grada, u ruralni okoliš.

Deset minuta kasnije, Dženifer je skrenula na put posut šljunkom, a de se nalazila kuća Ričarda Franklina. Usporila je kako se približavala poštanskom sandučetu, tražeći tačan broj, pokušavajući da odredi koja od kuća može biti njegova. Pošto ju je locirala, ponovo je ubrzala, videvši da ima još da se vozi.

Iznenadilo ju je kako su te kuće bile udaljene. Većina ih se nalazila na velikim imanjima i pitala se zašto bi jedan inženjer iz velikog grada reio da se naseli ovako daleko od urbane sredine. To nije bila zgodna udaljenost ni od grada, ni od njegovog posla, niti od bilo čega drugog. A put je postajao sve lošiji.

Kako je išla sve dalje i dalje, kuće su postajale sve starije i oronulije. Nekoliko ih se činilo potpuno napuštenim. Prošla je pored ruševina starog skladišta za duvan. Zidovi su se urušili pošto je krov pao i sve je bilo obraslo bršljenom koji se obavio oko ruševina. Iza njega mogao se videti traktor koji je rđao među drvećem.

Još nekoliko minuta vožnje do sledećeg poštanskog sandučeta. Približavala se kući.

Dženifer je usporila. Njegova kuća je, kako je pretpostavila, sledeća sa desne strane i spazila ju je kroz drveće. Uvučena od puta, ima dva sprata, nije zapuštena kao ostale, ali dvorište je neverovatno zaraslo.

Pa ipak...

Ljudi koji žive u ovakvim zabitima čine to zato što su kuće u ouma stanuju porodično nasleđe ili zato što nemaju drugog izbora.

Jel on odabrao takvo mesto? Zato što želi da se sakrije? Ili zato što nešto krije?

Nije zaustavila kola; umesto toga, provezla se pored i napravila polukružno skretanje kilometar dalje uz put. Ista pitanja su joj se vrtela po glavi kad je ponovo prošla pored kuće i krenula nazad fca .stanici. i;

Ričard Franklin se odmakao od zavesa, mršteći se pomalo. Neko ga je posetio, ali nije prepoznao kola. To nisu bili ni Majk ni Džuli, to zna. Ni jedno ni drugo ne voze hondu, a i bio je siguran da ne bi došli ovamo da ga potraže. Niti je to bio neko ko živi tu. Put se završava nekoliko kilometara dalje, a niko od njegovih komsija nema hondu.

No, neko jeste bio tu. Posmatrao je kako se kola prikradaju putem, krećući se isuviše sporo, znajući da nešto traže. Polukružno skretanje je potvrdilo njegove sumnje. Da je u pitanju bilo pogrešno skretanje ili da se neko izgubio, ne bi usporio ispred njegove kuće – samo ispred njegove kuće – a onda ponovo ubrzao.

Ne, neko je došao da provcri gde on živi.

– U šta gledaš?, pitala je Andrea.

Ričard je vratio zavesu na mesto i okrenuo se. Ni u šta, rekao je.

Čaršav je spao, otkrivši joj grudi. Otišao je do kreveta i seo pored nje. Ne njenim rukama videle su se modrice i on je nežno prstom prešao preko njih.

– Dobro jutro, rekao je. Jesi li lepo spavala?

Na jutarnjoj svetlosti, obučen samo u farmerke, Ričard je izgledao egzotično. Pa šta ako je bio malo grub prethodne noći?

Andrea je sklonila pramen kose koji joj je pao preko obraza. Da, kad smo konačno zaspali.

– Jesi li gladna?

– Pomalo. Ali moram prvo da odem do kupatila. Objasni mi ponovo gde je. Sinoć sam bila malo pripita.

– Poslednja vrata sa desne strane.

Andrea je ustala iz kreveta, umotavši se u Čaršav. Bila je pomalo nesigurna na nogama. Ričard ju je posmatrao kako se kreće, poželevši da je otišla prethodno veče, a onda se ponovo okrenuo ka prozoru.

Neko je došao da vidi gde on živi.

Nisu to bili ni Henri, ni Mejbel. Zna i koja kola oni voze. Ko je to onda bio? Protrljao je čelo.

Policija? Da, mogao je da zamisli da im se Džuli obratila. Juče se ponašala potpuno iracionalno. Uplašeno i besno, A sada pokušava da preuzme kontrolu menjajući pravila igre.

Ali. koga od pozornika je pozvala? Nije Pit Gendi. U to je siguran. Ali, šta sa onom drugom, onom novom? Šta je ono Gendi rekao o njoj? Da joj je otac policajac u Njujorku?

Zamislilo se nad tim.

Pozornica Romanelo nije poverovala u njegovu priču o tuči u baru. Mogao je to da vidi u njenim očima, u njenom pogledu. A i ona je žena.

Da, zaključio je, to mora da je bila ona. Ali, da li je Gendi podržava u tome? Ne, ne još uvek, pomislio je. A i on će se pobrinuti da se to ne desi. Pozornik Gendi je idiot. Sa njim će biti lako kao i sa pozornikom Duganom.

Jedan deo problema je rešen. E sad, kad je u pitanju Džuli...

Ričarda je iz razmišljanja prenuo vrisak koji je potekao od Andree. Kada je izašao u hodnik, Andrea je stajala kao ukopana, razrogačenih očiju, držeći ruku preko usta.

Nije otvorila ona vrata sa desne strane, ona koja vode u kupatilo. Zurila je u vrata sa leve strane.

Soba za razvijanje fotografija. .,

Okrenula se i pogledala u Ričarda kao da ga vidi po prvi put.

– O moj bože, rekla je. – O moj bože...

Ričard je prineo prst ustima, pogleda prikovanog za nju. Psst...

Kad je videla pogled na njegovom licu, Andrea je zakoračila unazad.

– Nije trebalo da otvoriš ta vrata, rekao je Ričard. Rekao sam ti gde je kupatilo, ali ti me nisi slušala.

– Ričarde? Fotografije...

Zakoračio je prema njoj. Ovo je tako... razočaravajuće.

– Ričarde?, prošaputala je još jednom uzmičući unazad.

Dženifer je uspela da se vrati nazad nekoliko minuta pre početka radnog vremena. Hvala bogu da Pit Gendi još nije stigao i ona je otišla do njegovog stola, znajući da nema mnogo vremena. Zapisala je broj kancelarije uprave projekta mosta, a onda je vratila izveštaj o hapšenju nazad u dosje kome i pripada. Još uvek nema potrebe da Pit sazna čime se ona bavi.

Okrenula je broj i javila joj se sekretarica; pošto joj je Dženifer objasnila ko je, tražila je da razgovara sa Džejkom Blansenom i ona ju je stavila na čekanje.

To je onaj čovek koga je Majk spomenuo.

Dok je čekala da joj se javi, Dženifer je podsetila samu sebe da mora da bude obazriva; poslednje što želi je da Ričard sazna šta ona radi. Niti želi da gospodin Blansen pozove njenog šefa i počne da se žali na nju ili da joj kaže da joj treba sudski nalog da dobije takvu vrstu informacija. Ništa od toga ne dolazi u obzir, tako da je resila da malo zaobiđe istinu, pod izgovorom da želi da proveri izveštaj o hapšenju.

Džejk Blansen joj se javio, glas mu je bio promukao i sa južnjačkom aromom, kao da je pušio cigarete bez filtera pedeset godina. Dženifer se predstavila kao policajka iz Svansboroa, prošla uobičajeno početno ćaskanje, a onda je iznela sažetak tuče.

– Ne mogu da verujem da sam izgubila informacije o hapšenju koje smo izvršili, a pošto sam tek počela da radim, ne želim da se uvalim u još veću nevolju od one u kojoj sam. Niti želim da gospodin Franklin pomisli da smo izgubljeni. Želeli bismo da imamo potpun dosje, za slučaj da se vrati u stanicu.

Odigrala je ulogu smotane policajke do kraja, a iako je to u najboljem slučaju bila veoma nepouzdana karta na koju se odlučila da zaigra, gospodin Blansen kao da nije primetio, niti se činilo da ga je bilo briga.

– Ne znam koliko ja mogu da vam pomognem, rekao je bez oklevanja, a reci su dopirale kroz slušalicu sporo i razvučeno. Ja sam samo nadzornik. Verovatno ćete morati da razgovarate sa kompanijom. Oni imaju te informacije o konsultantima. Oni su u Ohaju, ali sekretarica vam može dati taj broj.

– Tako znači. Pa ipak, možda vi možete da mi pomognete.

– Ne vidim kako.

– Vi radite sa Ričardom Franklinom, zar ne? Kakav je on?

Džejk Blansen je dugo ćutao. A onda:

– Je l' ovo stvarno?

– Molim?

– Vi. Ovaj razgovor. To što ste izgubili izveštaj o hapšenju. To da radite za policiju. Sve što ste mi rekli.

– Da, naravno. Ako želite, mogu vam dati moj lokal i možete da me pozovete. Ili bih ja mogla da dođem do vas.

Džejk Blansen je duboko udahnuo. ..On je opasan, rekao je tihim slasom. ..Kompanija ga je unajmila zato što pravi niske troškove, ali on to radi tako što škrtari na sigurnosti. Neki moji ljudi su se povredili zbog toga.

– Kako se to desilo?

– Odlaže redovno održavanje mašina, one se kvare, ljudi stradaju. Inspekcija za bezbednost na radnom mestu bi ovde imala pune ruke posla. Jedne nedelje pokvarila se jedna od dizalica. Naredne nedelje. kotao na jednoj od barži. To sam čak prijavio kompaniji i oni su obećali da će istražiti šta se dogodilo. No, pretpostavljam da je on to saznao i onda se okomio na mene.

– Napao vas je?

– Ne... ali mi je zato pretio. Na indirektan način. Počeo je prijateljski, znate? Pitao me je kako su mi žena i deca, takve stvari. A onda mi je rekao kako je razočaran što mu ne verujem dovoljno i kako će, ako ne budem pažljiviji, morati da me otpusti. Kao da sam ja za sve kriv, a on mi čini veliku uslugu što pokušava da me zaštiti. A onda me je obgrlio oko ramena i nekako promumlao da bi bila velika šteta ako bi se desila još koja nezgoda... Zbog načina na koji je to rekao osećao sam se kao da misli na mene i na moju porodicu naročito. Sav sam se naježio i da budem iskren, bio sam oduševljen kad sam mu video leđa. Skakao sam od sreće čitav dan. Kao i svi drugi koji rade na ovom projektu.

– Čekajte... on je otišao?

– Da. Dao je otkaz. Imao je neki hitni slučaj van grada, a kad se vratio, obavestio nas je da mora da uzme slobodne dana iz ličnih razloga. Od tada ga nisam video.

Minut kasnije, pošto je ponovo razgovarala sa sekretaricom i dobila taj broj u Ohaju koji joj je potreban, Dženifer je prekinula vezu i pozvala sedište kompanije. Prebacivali su je od jednog do drugog, na kraju nisu rekli da osoba sa kojom treba da razgovara nije trenutno tu, ali da će se vratiti kasnije u toku dana.

Dženifer je pribeležila ime čoveka koga treba da kontaktira – Kejsi Ferguson – i zavalila se u svojoj stolici.

Ričard je opasan, to je rekao. U redu, ali to već znam. Šta još? Ričard je dao otkaz pre mesec dana; njoj i Pitu je rekao nešto drugo. Ti nije nešto što bi u uobičajenoj situaciji bilo važno, ali joj nepodudaranje vremena nije promaklo.

Dao je otkaz pošto se vratio u grad posle tog hitnog slučaja. Dao je otkaz pošto mu je Džuli rekla da više ne želi da se vida sa njim.

Da li tu postoji neka veza!

Na drugom kraju sobe ugledala je Pita Gendija kako ulazi kroz vrata. Nije ju video kako sedi za njegovim stolom i zbog toga joj je bilo drago. Bio joj je potreban još samo jedan trenutak. Zaključila je da se ipak susteklo isuviše stvari da bi bile tek slučajnosti, naročito posle svega onoga što je tog jutra saznala o njegovoj prošlosti. Ali Džuli je, prema sopstvenom priznanju, videla Ričarda samo nekoliko puta, a iako ju je zvao mnogo puta, ni jedan poziv nije trajao dugo.

Dženifer je pogledala kroz prozor, pitajući se.

Šta je još on radio sa svim tim slobodnim vremenom od tada?

Majk je zaustavio svoj kombi kod radionice. Magla je konačno počela da se diže. Džuli je usmerila pogled ka podu kombija i on je ispratio pravac njenog pogleda, zaustavivši se na vrhovima njenih cipela. Bile su prekrivene slojem rose sa njenog travnjaka, a kad je Džuli shvatila u šta on gleda, nekako malodušno je slegla ramenima, kao da hoće da kaže: Videćemo šta će biti danas. : Nijedno od njih dvoje nije dobro spavalo i oboje su proveli jutro lenjo se krećući po kući. Prethodne noći, Majk nikako nije mogao udobno da se smesti i

ustajao je četiri puta da popije čašu vode. Dok je bio van kreveta, osećao je kako ga neodoljivo privlači prozor koji gleda na dvorište, kraj koga bi onda dugo stajao, osmatrajući. Džuli je, s druge strane, provela noć sanjajući. Iako nije mogla da se seti detalja ni jednog sna, probudila se sa osećanjem jeze. To osećanje se zadržalo i povremeno bi je zapljuskivalo poput talasa dok se oblačila i dok je doručkovala.

Kad je Džuli izašla iz kola nije osećala ništa veći stepen kontrole nad svojim životom nego ranije. Majk ju je zagrlio i poljubio i ponudio se da je isprati preko ulice do salona, ali Džuli je to odbila. Pevač je, međutim, odskakutao ka salonu ispred nje u potrazi za svojim keksom. .

Biću dobro, obodрила ga je Džuli. Njen glas je odavao sumnju i ona je to znala.

Znam, rekao je on, zvućeci podjednako nesigurno. Svratiću do tebe malo kasnije da vidim kako si, u redu?

– Važi.

Kad je Majk krenuo ka radionici, Džuli je duboko udahnula i prešla ulicu. Centar grada se još nije probudio – zbog magle kao da su svi satovi kasnili – ali na pola puta preko ulice učinilo joj se kako neka kola odjednom jure prema njoj i potrčala je, pokušavajući da im se skloni s puta.

Nije bilo nikakvih kola.

Čim je stigla do trotoara, namestila je torbu i ponovo pogledala unaokolo, pokušavajući da se sabere. Kafa, pomislila je, još jedna šoljica kafe i biću dobro.

Svratila je u restoran. Konobarica joj je sipala svezu kafu koja je stajala na podlozi koja je čuvala njenu toplotu. Ona je dodala mleko i šećer, prosuvši malo na pult i kad je posegnula za salvetom da to i obriše, osetila je nešto čudno, kao da je posmatra neko iz ugla. Stomak joj se zarezao u čvor dok se okretala u tom pravcu, prelećući pogledom preko niza separea, od kojih su neki bili zatrpani ostacima doručka.

Ali nikoga nije bilo tamo.

Zažmurila je, osećajući da je na ivici suza. Otišla je iz restorana a da nije rekla ni do viđenja.

Bilo je rano – salon će početi da radi tek za sat vremena, ali ona je bila sigurna da je Mejbel već tu. Sreda je njen da za inventorisane i naručivanje, a kad je Džuli otvorila vrata, videla je Mejbel kako pomno pregleda police sa šamponima i regeneratorima. Kad se Mejbel osvrnula preko ramena i videla Džuli, na njenom licu se pojavila zabrinutost. Spustila je beležnicu pored sebe.

Sta se desilo?, to su bile prve reci koje je izgovorila. .

– Znači, tako loše izgledam?

– Ponovo Ričard?

Džuli se ugrizla za usnu umesto da odgovori, a Mejbel joj je odmah prišla i zagrlila je, čvrsto je stegnuvši.

Džuli je duboko udahnula, boreći se da uspostavi kontrolu nad sobom. Nije htela da počne da plače; pored toga što se osećala uplašenim se da je plakanje jedino što je u poslednje vreme radila.

Ali oseća se iscrpljeno. Tako da je, uprkos njenim naporima, osetila kako joj se suze skupljaju u uglovima očiju, pckući je – i trenutak kasnije, jecala je u Mejbelinom naručuju, telo joj se treslo, a osećala je i slabost u rukama i nogama, kao da će se srušiti ako je Mejbel pusti.

– De, de, promrmljala je Mejbel. – Psst... biće sve u redu...

Džuli nema pojma koliko je dugo plakala, ali na kraju joj je nos bio crven, a maškara joj se razmazala. Kad ju je Mejbel konačno pustila iz zagrljaja, Džuli je zašmrcala i uzela maramicu.

Ispričala je Mejbel kako se sreća sa Ričardom blizu svoje kuće. Ispričala joj je sve što je on rekao i kako je izgledao; rekla joj je i da je zvala pozornicu Romanelo, kao i kakav je bio razgovor sa njom u kuhinji.

Izraz Mejbelinog lica odavao je duboku brigu i saosećanje, ali ona nije ništa rekla. Kad joj je Džuli ispričala za Emin telefonski poziv, Mejbel je zadrhtala.

– Idem da pozovem Andreu, brzo se ponudila Mejbel.

Džuli ju je ispratila pogledom kad je prešla na drugi kraj prostorije i podigla slušalicu. Mejbel se najpre bojažljivo osmehnula, ali onda je njeno lice poprimilo zabrinut izraz kad je postalo očigledno da se Andrea ne javlja.

– Sigurna sam da je već na putu ovamo, rekla je Mejbel. Sigurno će stići za par minuta. A možda je resila da uzme jedan slobodan dan iz ličnih razloga. Znaš kakva je. Sredom ionako nema mnogo posla.

Džuli je zvučalo gotovo kao da Mejbel pokušava da ubedi samu sebe u to što je rekla. ,

Dženifer je provela jedan deo jutra – onaj koji je trebalo da posveti popunjavanju izveštaja Pita Gendija – potajno telefonirajući komunalnim službama. Njene sumnje su bile potvrđene. Svaki račun je platila Ričardova firma, – RPF industrija!, ine. Svi su takođe bili plaćeni na vreme.

Kad je to utvrdila, nazvala je kancelariju državnog sekretara u Denveru, u državi Kolorado i saznala da trenutno ne postoji ni jedna kompanija zavedena pod tim imenom, iako je postojala jedna pod imenom – RPF industris, ine. Prestala je da posluje pre oko tri godine.

Rukovodeći se predosećajem, pozvala je kancelariju državnog sekretara u Kolumbusu, u Ohaju i saznala da je Ričardova firma iz Ohaja registrovana nešto više od mesec dana pre nego što je počeo da radi za – Dž. D. Blanšar inženjering, a samo nedelju dana pošto je „RPF industris prestala da postoji u Koloradu.

Poziv banci u Kolumbusu kod koje Ričardova firma ima račun nije joj pružio mnogo informacija, osim činjenica da Ričard Franklin nema lični štedni niti tekući račun u toj banci.

Sedeći za stolom, Dženifer je razmišljala o tim novim informacijama. Njoj se činilo očigledno da je Ričard Franklin zatvorio jednu firmu da bi odmah potom otvorio drugu sa sličnim imenom u drugoj državi i da se od tada trudio da živi prilično neupadljivim životnim stilom. Obe odluke je doneo pre otprilike tri godine. Čudno, pomislila je. Nije krivično delo, ali je čudno.

Iako je prvo pomislila da se to desilo zato što je upao u neke probleme sa zakonom – ko bi inače uložio sve te napore da se sakrije, a uz sve što se dešavalo sa Džuli, to joj se učinilo sasvim očiglednim – ipak je odbacila tu ideju. Živeti neupadljivo, to je jedna stvar, biti nevidljiv nešto sasvim drugo, a Ričarda Franklina bi mogao relativno lako da nađe svako ko hoće da ga potraži, uključujući i policiju. Jednostavno potraži njegov finansijski izveštaj i nađe adresu. Ali, čemu onda sva ta misterioznost?

To nema smisla.

Dženifer je bacila pogled na sat, nadajući se da će njen poziv kompaniji – Dž. D. Blanšar inženjering pojasniti neke stvari.

Na nesreću, morala je da sačeka još nekoliko sati.

Pit Gendi je ušao u teretanu, na pauzi za ručak, i ugledao Ričarda Franklina kako diže tegove. Prošao je šest serija – ne sa onom težinom sa kojom Pit to radi, ali nije ni ovo loše – a onda je spustio teg na postolje.

Kad se Ričard uspravio, bio mu je potreban tek jedan trenutak da prepozna Pita Gendija.

– Hej, pozornice, kako ste? Ričard Franklin.

Pit Gendi mu se približio. Dobro sam, kako ste vi?

– Bolje. Ričard se osmehnuo. Nisam znao da ovde vežbate.

– Član sam već godinama.

– I ja sam pozeleo da se učlanim. Danas sam dobio probni čas Zastao je. Hoćete li vi da odradite seriju dok se ja povratim?

– Ako vi nemate ništa protiv.

– Nikako.

Slučajni susret praćen usputnim ćaskanjem.

A onda, nekoliko minuta kasnije: Hej, pozornice Gendi...

– Zovite me Pit.

– Pite, rekao je Ričard, upravo sam shvatio da sam nešto zaboravio da vam ispričam pre neko veče, a vi to verovatno već znate. Ali za svaki slučaj.

– Da?

Ričard mu je sve objasnio. A onda, kad je završio: Kao što rekoh, hteo sam da znate. Za svaki slučaj.

Odlazeći, setio se pozornika Dugana i njegovog izraza lica kad je skinuo jaknu. Idiot.

Džuli će se uvek sećati tog dana kao poslednjeg normalnog dana njenog života.

A i to samo u širem smislu reci, pošto joj se ništa nije činilo normalnim već nedeljama. Pevač je bio neuobičajeno nervozan u salonu; uznemireno se šetkao među stolicama dok su Džuli i Mejbel radile. Mušterije su dolazile, ali niko nije bio preterano govorljiv. Džuli je pretpostavila da to ima veze sa činjenicom da ona ne želi da bude tu (nije želela da bude ni na nekom drugom mestu, osim negde daleko, daleko), što su njene mušterije osećale, naročito žene.

Pošto se magla digla, temperatura je skočila, a da sve bude još gore, sredinom prepodneva, klima uređaj se pokvario, što je samo produbilo osećaj teskobe koji je ispunjavao salon. Mejbel je otvorila vrata i poduprla ih ciglom, ali pošto napolju nije bilo ni daška vetra, to i nije mnogo pomoglo, osim što je vrućina ušla unutra. Ventilator nije ni izdaleka bio dovoljan i kako je popodne odmicalo, Džuli je bila na ivici velikog preznojanja. Lice joj se sjajilo i stalno je nervozno povlačila prednji deo svoje bluze ne bi li malo rashladila kožu.

Nije zaplakala otkad ju je Mejbel zagrlila, a i Majk je vraćao posle toga, tako da je ona uspela da se sabere i sakrije činjenicu da je ponovo podlegla očaju. Mrzela je što joj se to desilo jutros; htela je da održi privid da se sa celom situacijom nosi na tih i dostojanstven način. Jedno je kad Majku pokaže šta oscća, a sasvim drugo kad pokaže nekom drugom, čak i kad je taj neko prijatelj. Od jutros, Mejbel je kradomice posmatra, kao da hoće da pokaže da je istog trenutka spremna da pojuri na drugi kraj salona širom raširenih ruku za slučaj da joj je potrebno da je neko ponovo zagrlji. To je divno, ali, sve u svemu, to je samo podseća na prvobitni razlog njenog očaja.

A i Andrea. Još uvek se nije pojavila. Pošto je proverila svesku za zakazivanje, Mejbel je primetila da prvi zakazani termin ona ima tek nešto kasnije tog prepodneva, tako da je bilo još par sati tokom kojih je sebe mogla da ubeđuje da je Andrea samo uzela slobodno prepodne.

Ali, kako su sati prolazili, a Andreine mušterije počele da se pojavljuju, Džulina zabrinutost je rasla.

Iako ona i Andrea nisu baš prave prijateljice, nadala se da je Andrea dobro. I molila se da nije sa Ričardom. Razmišljala je da li da pozove policiju, ali šta bi mogla da im kaže? Da Andrea nije došla na posao? Svesna je da bi je prvo pitali da li je njeno odsustvovanje sa radnog mesta neuobičajeno. Ali Andrea nikad nije baš redovno dolazila na posao.

Kad su se Ričard i Andrea uopšte upoznali? Kad ga je ona šišala? Očigledno je bilo da je Andrea zainteresovana, ali na osnovu onoga što je Džuli videla, Ričard na to nije reagovao. Ne, pomislila je, stalno je gledao u mom pravcu dok sam radila. Gledao me je isto onako kako me je pogledao čim je Edna otišla.

Andrea je bila sa Ričardom, to je Ema rekla Majku. Upravo sam g videla kako ju je poljubio.

Nije prošlo više od par sati od njenog susreta sa njim u šumi do trenutka kad je Ema zvala. Štaviše, ako su viđeni zajedno u Murhed oitiju – na pola sata vožnje od Svansboroa – mora da je pravo posle njihovog sastanka otišao kod Andree. A to je učinio, pomislila je, odmah nakon što mi je rekao da me voli.

To nema nikakvog smisla. Da li je Ričard video Emu? Iako su se sreli samo jednom, nije umnjala u to da bi Ričard ponovo prepoznao Emu i pitala se da li je sve to bilo smišljeno kao poruka koju je Ema trebalo da prenese, ako u pitanju zaista jeste poruka, ona ne shvata njeno značenje.

Ako je to uradio da bi je uljuljkao lažnim osećajcm sigurnosti, onda je promašio temu. Nema nameru da sebi ponovo to dozvoli.

Nema šanse, nikako. Ništa što on može da uradi više je ne može iznenaditi.

U svakom slučaju, to je ono što je ona pomislila.

Tokom razgovora sa Kejsijem Fergusonom iz firme „Dž. D. Blanšar“, Dženifer je držala spremno olovku i beležnicu u ruci.

– Da, naravno, rekao je Ferguson, nastavljajući da odugovlači, ali mi ne bi trebalo da odajemo takve informacije. Dosjei zaposlenih su poverljivi.

– Ja to razumem, rekla je Dženifer, promeškoljivši se u stolici, dajući sve od sebe da zvuči ozbiljno. Ali, kao što rekoh, mi smo usred istrage.

– Mi imamo veoma stroge sporazume o poverljivosti podataka. To savezne države traže od nas kada sklapamo ugovore sa njima.

– Ja to razumem, ponovila je Dženifer, ali, ako je neophodno, mi ćemo pribaviti sudski nalog za te podatke. Ja samo nisam želela da vašu kompaniju optuže za opstruiranje istrage.

– Je li to pretnja?

– Ne, naravno da nije, rekla je Dženifer, no bila je svesna da je preterala kad je Ferguson ponovo progovorio.

– Žao mi je što ne mogu da vam pomognem, rekao je Kejsi Ferguson na kraju. Ako dobijemo sudski nalog, onda ćemo, naravno, vrlo rado sarađivati.

Trenutak kasnije, prekinuo je vezu, a Dženifer je tiho opsovala dok je spuštala slušalicu, pitajući se šta sledeće da uradi.

Te večeri, dok su bili kod Džuli, Majk ju je uzeo za ruku i poveo u spavaću sobu.

Nisu vodili ljubav od noći pre nego što su imali susret sa Ričardom u baru. Uprkos tome, ni jedno od njih dvoje nije osećalo nikakvu neizdrživu potrebu za tim. Vodili su ljubav nežno i polako, uz puno poljubaca. Posle toga, Majk je grlio Džuli dugo, dodirujući usnama kožu između njenih lopatica. Džuli je odremala sve dok je Majklovo kretanje nije prenulo iz sna. Bio je mrak, ali je još uvek bilo no ni deset sati, a Majk je oblačio farmerke.

– Gde ćeš? Moram da izvedeni Pevača napolje. Mislim da mu se baš ide.

Džuli se protekla. Koliko dugo sam spavala? .

– Ne dugo – malo više od sat vremena.

– Izvini.

– Svidelo mi se to. Lepo je slušati te kako dišeš. Mora da si bila jako umorna.

Džuli se osmehnula. I dalje sam. Ali hoću nešto da pojedem. Hoćeš li i ti nešto?

– Samo jednu jabuku.

– To je sve? Nećeš sira, ili kreker, ili nešto drugo?

– Ne. Nisam uopšte gladan večeras. Samo sam umoran.

Izašao je iz sobe, a Džuli se uspravila u krevetu i uključila lampu, mršteći se dok su joj se oči privikavale na svetlo. Ustala je i prišla komodi sa fiokama iz koje je izvukla jednu dugačku majicu. Pošto ju je navukla preko glave, krenula je niz hodnik.

Majk je stajao kraj vrata i čekao Pevača bacivši pogled ka njoj kad je prošla pored njega na putu ka kuhinji. Otvorila je frižider, uzela jedan jogurt i nekoliko čokoladnih keksa, a onda je krenuvši nazad uzela i jabuku.

Dok je prolazila kroz dnevnu sobu ugledala je medaljon i stala kao ukopana. Nalazio se na stolu, blizu kalendara, delimično sakriven gomilom kataloga, a odjednom joj je postalo muka od samog pogleda na njega. Medaljon ju je podsetio na Ričarda: kako je izgledao kad joj ga je poklonio, Ričard koji je iznenada uhvatio vrata, Ričard u šumi, čeka nju. Nije želela tu stvar u kući, ali zbog svega što se desilo, zaboravila je da je tu.

Pošto je bio na stolu, lako ga je primetila, a da ga nije ni tražila – A da nije ni želela da ga vidi. Zašto ga nije ranije primetila?

Iza sebe čula je kucanje sata. Krajičkom oka, spazila je Majka kako se oslanja na vrata. Medaljon je reflektovao svestlost lampe koja se nalazila na čošku stola, svetleći nekako zlokobno. Shvatila je da joj se ruke tresu.

Posta, odjednom je pomislila. Da, to je to. Kad sam spustila postu na sto, mora da sam ga pomerila. Progutala je knedlu. Nije bila sigurna. Sve što je znala je da ga ne želi u kući više. Koliko god to apsurdno zvučalo, sada joj se činio zlim, kao da će se ako ga dotakne, Ričard stvoriti od negde. Ali nije imala izbora.

Nateravši sebe da mu se približi, posegla je za njim i izvukla ga ispod kataloga. To je samo medaljon, rekla je sebi. Ništa više. Razmišljala je da ga baci u đubre, ali umesto toga resila je da ga stavi u svoju fioku i založi ga u jednoj od lokalnih zalagaonica kasnije, kad se sve sredi. Neće vredeti mnogo pošto su ugravirani njeni inicijali, ali dobiće nešto za njega i taj novac dati kao prilog crkvi. Nema nameru da zaradi na njemu, a novac će tako otići u dobre svrhe.

Ponela ga je sa sobom u spavaću sobu i pogledala ga još jednom dok je otvarala fioku. Cvetne šare na spoljašnjosti medaljona izgledale su kao da su nekome ko ih je urezivao, i kome je očigledno veoma stalo do njegovog posla, bile potrebne nedelje da ih napravi.

Šteta, pomislila je. Biće dobro ako dobije pedeset dolara za njega.

Kad je počela da pomera odeću sa strane, ponovo je nešto na medaljonu privuklo njenu pažnju. Sam medaljon je isti, ali nešto je drugačije. Nešto...

Zastao joj je dah.

Ne, pomislila je. Molim te... ne...

Otkočila je kopču, znajući da je to jedini način da bude sigurna. Krećući se prema ogledalu u kupatilu, stavila je oba kraja lanca oko vrata i spojila ih na mestu gde bi trebalo da ih zakači kopča.

A onda, pogledavši u ogledalo, pokušala je da pripremi sebe za ono što je već bilo očigledno. Medaljon, koji je nekada dosezao do gornjeg dela njenih grudi, sada je stajao pet santimetara više, na njenoj grudnoj kosti.

Kupicu ti kraći lanac, rekao je. Tako ćeš moći da ga nosiš kad god hoćeš.

Džuli se odjednom zavrtele u glavi i ona se udaljila od ogledala, puštajući lanac iz ruku kao da joj je opekao prste. Medaljon je skliznuo niz njenu majicu pre nego što je uz zveket odskočio od poda.

Pa ipak, ona nije vrisnula.

Ne, vrisak je usledio tek nakon nekoliko sekundi kad je pogledala ka medaljonu.

Otvorio se prilikom pada.

A sa obe strane, sa slika koje je odabrao specijalno za nju, Ričard joj se osmehivao.

Ovoaga puta. Dženifer Romanelo nije bila sama kad je došla kod Džuli. Pozornik Pit Gendi je sedeo za kuhinjskim stolom, gledajući ih preko njega, ni ne trudeći se da sakrije sumnjičav uzraz lica. Medaljon je stajao na stolu, a Pit je posegao za njim.

– Dakle, da razjasnimo ovo, rekao je dok je otvarao medaljon, ti si pretukao tog tipa. a za uzvrat, on je Džuli ostavio nekoliko svojih slika. Ne razumem.

Majk je stisnuo ruke u pesnice ispod stola da bi sprečio sebe da ne eksplodira.

– Već sam ti objasnio. Taj tip je proganja.

Pit je klimnuo glavom, ali je nastavio da zuri u slike. Da, znam. Vi to stano ponavljate, ali ja samo pokušavam da vidim ima li još nekih objašnjenja.

– Još nekih objašnjenja?, pitao je Majk. Zar ne vidiš da je ovo ovde dokaz? Da je on bio u njenoj kući? To je provala.

– Ali. čini se da ništa ne nedostaje. Nema znakova provale. Sva vrata su bila zaključana kad ste došli, svi prozori zatvoreni. Sami ste to rekli.

– Ne kažemo mi da je on nešto uzeo! I ja ne znam kako je on to izveo, ali jeste. Sve što treba da uradiš jeste da otvoriš oči!

Pit je podigao ruke. Polako, Majke Nema razloga da se nerviraš. Ja samo pokušavam da otkrijem šta se ovde zaista zbilo.

I Dženifer i Džuli su kiptele od besa kao i Majk, ali Pit je rekao Dženifer da ima nameru da to resi jednom zauvek i da ona ne sme kažu ni reč. Njen izraz lica odavao je mešavinu gađenja i morbidne zainteresovanosti, naročito posle svega što je saznala tog jutra. Zar je moguće da je tako slep?

– Da otkriješ šta se zaista zbilo?

Da, rekao je Pit. Nagnuo se napred i ponovo spustio medaljon na sto – E sad, ja ne kažem da ovo ne zvuči donekle sumnjivo, zato zvuči. A ako Džuli govori istinu, onda Ričard Franklin ima problem Ja moram zbog toga da ga posetim.

Mišići na Majkovom licu su se ukočili. Ona govori istinu, procedio je kroz zube.

Pit je zanemario njegov komentar i pogledao preko stola prema Džuli. Jesi li sigurna u ovo što si mi rekla? Sigurna si da je Ričard mogao da stavi ove slike u medaljon samo tako što je provalio u tvoju kuću?

Klimnula je glavom.

– A, kako si rekla, nisi ni dotakla ogrlicu za poslednjih nekoliko nedelja?

– Ne, rekla je. Nalazila se ispod nekih časopisa na stolu. i...Ma daj. Pite, ubacio se Majk, kakve to ima veze sa bilo čim? Pit je zanemario ovaj komentar, a njegov sumnjičavi pogled i dalje je bio usmeren ka Džuli.

– Ne postoji mogućnost da je on u nekom drugom trenutku mogao da stavi te slike tu?, insistirao je. Nikakva mogućnost da je bilo tako?

Nakon ovih njegovih pitanja, u kuhinji je bilo neobično tiho. Pit je nastavio da pilji u Džuli i. pod njegovim ispitivačkim pogledom, Džuli je konačno shvatila šta on zna. Osetila je kako joj se nešto steglo u stomaku.

– Kad ti je rekao?, pitala je.

– Šta mu je rekao?, pitao je Majk. Kad mu je Džuli konačno odgovorila na pitanje, glas joj je bio tih, ali pun prezira.

– Da li te pozvao i rekao ti da je nešto zaboravio da ti pomene?. pitala je. Je l' tako bilo? Ili je slučajno naleteo na tebe negde i onda to pomenuo?

Pit nije ništa rekao, ali nije ni morao. Iznenadni, gotovo neprimetni trzaj njegove glave potvrdio je da je jedna od njenih pretpostavki tačna. Verovatno je ovo drugo tačno, pomislila je. Ričard je sigurno hteo lično da mu kaže, da bi ga Pit video dok mu to govori. Da bi mogao da obmane Pita.

Majk je, u međuvremenu, gledao malo u jedno malo u drugo, pokušavajući da shvati o čemu oni pričaju. Između njih se odvijala neka prikrivena komunikacija, zbog čega se on osećao kao da mu čitava situacija izmiče iz ruku.

– Možeš li molim te samo da odgovoriš na pitanje?, insistirao je Pit.

Ali Džuli mu nije odmah odgovorila. Nastavila je da gleda netremice u Pita.

Već je odgovorila na pitanje!, presekao je Majk ćutanje. Ne, nema nikakve mogućnosti...

Džuli jedva da ga je čula. Okrenula se ka prozoru i zagledala se besciljno u navučene zavesc.

Da, rekla je ravnim glasom. Postoji jedna prilika u kojoj je mogao to da uradi.

Pit se zavalio u stolicu, podignutih obrva. Misliš, kad je ovde proveo noć, rekao je.

– Šta?, povikala je Dženifer, razjapivši vilicu.

– Šta?, ponovio je Majk.

Džuli se okrenula prema njemu.

– Ništa se nije desilo među nama, Majk, rekla je mirno. Apsolutno ništa. Majka mu je umrla i bio je uznemiren, pa smo razgovarali. Samo smo razgovarali. Zaspao je na kauču. Na to Pit misli.

Iako je sve što je rekla bilo istina, kad je ponovo pogledala Pita, njegov izraz lica je potvrdio da mu je Ričard već nagovestio drugačiju verziju događaja.

A i Majk je to video, primetila je Džuli.

Ričard je spustio fotoaparat. Opremljen teleskopskim objektivom, on mu je služio kao zamena za dvogled kojom je posmatrao Majka i Džuli otkad su došli kući te večeri. Ili, bolje rečeno, posmatrao je ono što je mogao da vidi kroz zavese. Tokom dana, bilo je nemoguće razaznati bilo šta kroz njih, ali tokom noći, kada su svetla gorela u kuci, mogao je da raspozna senke, a to je bilo sve što mu je potrebno.

Ovo je noć kad će ga sigurno pronaći. Morao je da premesti medaljon na zgodnije mesto posle susreta sa Pitom Gendijem, naravno, a i znao je da će ga primetiti na stolu.

To će izazvati groznu scenu, znao je to, ali nema drugog načina, reme je da se okonča ta njena zanesenost Majkom.

Ali posto je Majk zatvorio vrata kad su policajci otišli, naslonio se njih, koristeći ih kao oslonac, poduprvši se obema rukama, kao da ce ujeta ako ga neko pretrese. Glava mu je bila pognuta, a Džuli je mogla da čuje njegove dugačke, teške uzdahe. Pevač je stajao sa strane, posmatrajući ga sa čuđenjem, kao da se pita da li je to neka nova igra. Majk nije mogao da je pogleda u oči.

– Zašto mi nisi rekla?, kazao je, isturivši bradu.

Stojeći još uvek u kuhinji, Džuli je skrenula pogled. Znala sam da ćeš biti besan...

Majk je frknuo prezrivo, ali ona je nastavila kao da ga nije čula.

– Ali, pre svega, znala sam da će te to povrediti, a nije bilo razloga za to. Kunem ti se – ništa se nije desilo. Samo smo razgovarali.

Majk se uspravio, a onda se konačno okrenuo prema njoj, ljutitog izraza lica. Napetog.

– To je bilo veće kad smo prvi put izašli, zar ne? To je, setio se, i veće kad sam prvi put pokušao da je poljubim, a ona mi nije dozvolila.

Džuli je klimnula glavom. Odličan tajming, zar ne?

Nije to bio trenutak za šalu i ona je odmah zažalila što je to rekla. Približila mu se za korak. Nisam znala da će da svrati. Upravo sam se spremala za krevet kad se on pojavio na vratima.

– I šta onda? Pustila si ga unutra?

– Nije bilo baš tako. Posvađali smo se zato što sam mu rekla da neću da se viđam više sa njim. Situacija se usijala i Pevač je...

Zastala je. Nije htela da se upušta u to. Uopšte to nije htela, zato što joj je sve izgledalo besmisleno.

– Sta je Pevač uradio?

Džuli je prekrstila ruke i slegla ramenima. Pevač ga je ugrizao. Kad sam ja pokušala da zatvorim vrata, on je isprečio ruku i Pevač ga je napao.

Majk je zurio u nju. I ti si mislila da ništa od toga nije dovoljno važno da bi mi rekla? Čak i posle svega što se desilo?

– Upravo tako, rekla je molećivo. Nije važno. Rekla sam mu da ne želim da se vidam sa njim i on se naljutio.

Majk je prekrstio ruke. Da razjasnimo, rekao je. On dođe na tvoja vrata, posvađa te se, Pevač ga napadne, a to ga onda pozoveš da prespava kod tebe. Ispravi me ako grešim, ali tvoja priča nekako nema mnogo smisla.

– Nemoj biti takav, Majk. Molim te...

– Kakav? Neko ko je malo iznerviran što si lagala?

– Nisam te lagala. –

– Ne? A kako ti onda ovo zoveš?

– Nisam ti ništa rekla, zato što to nije važno. Ništa mi nije značilo, ništa se nije dogodilo. Nije baš da se sve ovo događa samo zbog te noći.

– Otkud znaš? Možda je to ono što ga je nateralo da se ovako ponaša.

– Ali. ja nisam ništa uradila, samo sam ga saslušala!

Majk nije ništa rekao, a Džuli je videla optuživački pogled u njegovim očima.

– Ne veruješ mi?, pitala ga je. Šta? Ti misliš da sam ja spavala sa njim?

Majk je pustio da to pitanje visi u vazduhu nekoliko trenutaka. Više ne znam šta da mislim.

Džuli je ustuknula. Htela je odmah da ga napadne, da viče, da traži od njega da ode. ali oduprla se tim instinktima, dok su joj Ričardove reci odzvanjale u glavi.

Kladim se da mu nisi ni rekla da si mi dopustila da prespavam kod tebe. Šta misliš, kako će se on osećati kad to čuje.

Odjednom je postala svesna da je i to bio deo Ričardovog plana. On se poigrava sa njima, baš kao što se poigrao i sa Pitom Gendijem. Kao i onda u Kliperu. Duboko je udahнула, nateravši sebe da joj glas zvuči mirno, bez ljutnje.

– Je to ti misliš o meni. Majk? Da sam spavala sa čovekom koga jedva poznajem istog dana kad sam mu rekla da ne želim više da se vidam sa njim? Nakon što sam ti rekla da mi se čak ni ne dopada] Posle toliko godina koliko me poznaješ, zar zaista misliš da bih ja uradila tako nešto?

Majk je zurio u Džuli. Ne znam.

Te reci su je povredile i osetila je kako joj suze naviru na oči. Nisam spavala sa njim.

– Možda nisi, rekao je Majk na kraju. Krenuo je ka vratima. Ali me i dalje boli to što si mislila da to ne možeš da mi poveriš. Narocito nakon što je sve ovo počelo da se dešava.

– Ja imam poverenja u tebe. Ali nisam želela da te povredim.

– Upravo si to učinila, Džuli, rekao je. Upravo si to i učinila.

Sa tim recima, uhvatio se za kvaku i otvorio vrata, a Džuli je po prvi put shvatila da će on otići.

– Čekaj! Kuda si pošao?

Majk je podigao ruke. ..Potrebno mi je vreme da se suočim sa ovim u redu?

– Molim te, rekla je. Nemoj da ideš. Ne želim da budem sama večeras.

Majk je zastao i duboko udahnuo. No, trenutak kasnije, odmahnuo je glavom i otišao.

Ričard je posmatrao Majka kako se kreće niz stazu i kako zatvara vrata kombija pošto je seo u njega.

Nasmejao se, znajući da će Džuli konačno shvatiti kakav je zapravo Majk. Shvatiće da ne može da se osloni na njega. Da je on osoba koja reaguje emotivno i impulsivno, a ne razumno. Da je Majk nije dostojan, nit je ikada bio. Da ona zaslužuje nekoga jačeg, pametnijeg, nekoga dostojnog njene ljubavi.

Na drvetu, Ričard nije mogao da dočeka trenutak da je povede iz te kuće, iz tog grada, iz tog života u koji je sama sebe zarobila. Ponovo podigavši fotoaparat, posmatrao je Džulinu senku kroz zavese na dnevnoj sobi.

Čak i njena senka je prelepa.

– Šta je uradila?, pitao je Henri.

– Čuo si me, odgovorio je Majk. Dopustila mu je da prespava u njenoj kući.

Za petnaest minuta koliko mu je bilo potrebno da stigne do Henrijeve kuće. Majk se samo još više razbesneo. Stajali su u dvorištu. Ema je jednom otvorila vrata da ih pita šta se dešava, ali Majk je zastao usred rečenice, ubeđen da ona već zna šta je Džuli uradila. Henri je podigao ruku.

– Daj mi sekund, hoćeš li. Emice? Majk je sada veoma uzbuđen.

Pre nego što se vratila u kuću, Ema je uputila Henriju pogled koji je jasno govorio Zatvoriću vrata, ali kasnije očekujem pun izveštaj – Henri se okrenuo ka svom bratu.

– To ti je ona rekla?, pitao je Henri.

– Da, kad je policija došla...

– Čekaj, rekao je Henri, dolazila je i policija? Samo što su otišli. Zašto je policija dolazila?

– Zbog medaljona. Ričard je unutra stavio svoje slike. Šta bih ja, do đavola, sad trebalo da radim?

Henri je pokušao da ga prati, ali je samo postajao sve više zbunjen. Na kraju je uhvatio Majka za ruku.

– Hajde, smiri se, Majk. Možda bi najbolje bilo da počneš ispočetka.

– Dobro, koliko još nameravaš da budeš tako ćutljiva?, pitao je Pit Gendi.

Polako su se vozili centrom grada u patrolnim kolima, a Dženifer Romanelo jiiije progovorila ni reč sa njim otkad su otišli iz Džuline kuće.

Džcnifer se na zvuk njegovog glasa okrenula prema prozoru.

– Još uvek si ljuta zbog ovoga sa Majkom Harisom?, pitao je. Jer, ako jesi, moraš da naučiš da prevaziđeš takve stvari. Naš posao nije uvek lak.

Dženifer ga je pogledala sa izrazom gađenja na licu. Možda nije lak, rekla je, ali ne moraš ni da se ponašaš kao kreten.

– O čemu pričaš? Ja nisam kreten.

– Nisi? A šta je značio onda onaj komentar pred Majkom? Nije bilo razloga za to.

– Misliš to što sam spomenuo da je Ričard prespavao kod nje?

Nije mu odgovorila, ali nije ni morala. Čak je i Pit mogao da shvati šta je muči.

– Sto si se ti tako iznervirala zbog toga? Pa to je istina, zar ne?

Zaključila je da apsolutno prezire tog tipa.

– Ali nisi morao to da kažeš pred Majkom, rekla je. Mogao si a odvedeš Džuli na stranu i da je to pitaš. A onda je ona to mogla da objasni Majku.

– U čemu je razlika?

– Razlika je u tome što si ih oboje uhvatio nespemne i verovatno si time započeo veliku svađu.

– Pa šta? Nije moj posao da vodim računa da li su oni iskreni jedno sa drugim ili ne. Ja sam samo pokušavao da resim situaciju.

– Da, klimnula je Dženifer glavom, to je druga stvar. Kako si uopšte saznao da je on prespavao kod nje? Jesi li pričao sa Ričardom ili tako nešto?

– Da, da znaš da sam pričao sa njim. Naleteo sam na njega u teretani... čini mi se da je fin čovek.

– Fin čovek.

– Da, rekao je Pit, zvučeći kao da se brani. Kao prvo, neće podneti tužbu, a to nešto govori, zar ne? Hoće da završi sa svim tim i zaboravi da se ikad desilo. Neće podneti ni građansku tužbu.

– A kad si ti mislio da mi sve to kažeš?

– Šta ima da ti govorim? Kao što sam rekao, slučaj je završen, a i pored toga to nije tvoja briga. Ti i dalje učiš cake.

Dženifer je zažmurila. Problem je u tome što Ričard proganja Džuli, a ona je na smrt preplašena. Kako je moguće da ti to ne shvataš?

Pit je odmahnuo glavom. Vidi, Ričard mi je rekao šta je uradio sa medaljonom, znaš? Pomenuo mi je to u slučaju da nešto iskrсне i rekao mi je da je stavio slike unutra te noći koju je proveo kod nje. A seti se, čak je i Džuli priznala da medaljon nije ni pogledala od tada, pa ko može da kaže da on laže?

– A tebe baš briga za sve ono što nam je ona ispričala? Za to što je on prati? Ne misliš li da je sve to malo previše da bi bilo slučajno?

– Hej, pobunio se Pit, razgovarao sam sa čovekom već nekoliko puta...

Prekinuo ga je radio koji je uz krčanje oživeo. I dalje ljutilo gledajući u Pita, Dženifer je pružila ruku u pravcu radiostanice i podigla mikrofon.

Silvija, dispečer koji u policiji radi već dvadeset godina i koja poznaje sve u gradu, progovorila je kao da ne zna kako da se postavi u nastaloj situaciji.

– Upravo smo dobili poziv od jednog kamiondžije koji se kretao autoputem. Rekao je da je video nešto neobično u jednom jarku i pomislio da bi smo mogli poslati jedna patrolna kola da provere to.

– A šta je pomislio da je u pitanju?

– Nije rekao. Mislim da se žurio i da nije hteo da ostane na licu ništa i odgovara na eventualna pitanja. To je tik pored autoputa 42, oko pola kilometra posle „Amoko“ pumpe, na desnoj strani puta.

– Proverićemo, odgovorila je Dženifer, zahvalna zbog nečega što će učutkati Pita.

Majk je otišao pre pola sata i kuća je bila sablasno tiha. Džuli je prošla kroz sve prostorije, poroveravajući da li su sva vrata zaključana i prozori zatvoreni, a onda je nervozno koračala po dnevnoj sobi, dok ju je Pevač pratio. Napolju, čulo se zrikanje zrikavaca i šuštanje lišća na blagom povetarcu.

Džuli je prekrstila ruke i pogledala prema vratima. Pevač je seo pored nje, oslonivši glavu na njenu nogu. Nakon nekoliko trenutaka, zacvileo je i Džuli je počela da ga mazi. Kao da zna šta se događa, nije se odvajao od nje otkad je Majk otišao.

Bila je ubedena da Ričard nije stavio slike u medaljon one noći koju je proveo kod nje. Zaboga, samo što se bio vratio sa sahrane. A koliko je uopšte verovatno da se dogodilo da je on baš tada imao dve sopstvene male fotografije nadajući se da će mu se ukazati prilika da ih stavi u njen medaljon dok ona spava u drugoj sobi?

Nema šanse.

Ne, on je bio ovde. U njenoj kući. Razgledao je, otvarao njene fioke, preturao po njenim stvarima. Što znači da on može da uđe unutra.

I može to ponovo da učini.

Na tu pomisao, Džuli se steglo grlo i požurila je do kuhinje, zgrabila jednu stolicu i zaglavila je ispod kvake na ulaznim vratima. Kako je Majk mogao da je ostavi? Sad kad je Andrea nestala, a Ričard je proganja? Kako je, pobogu, mogao da je ostavi samu veceras.

Nije mu ispričala za Ričarda. Pa šta? Ništa se nije desilo! Ah Majk joj nije poverovao. Bila je ljuta na njega zbog toga, i povređena. Ali, od svih noći koje je mogao da odabere da je napusti odabrao je ovu.

Krećući se ka kauču, Džuli je počela da plače.

– Veruješ li joj?, pitao je Henri. Majk je pogledao niz ulicu i duboko udahnuo. Ne znam. Henri se zagledao u njega. Naravno da znaš.

– Ne, ne znam, brecnuo se Majk. Kako mogu da znam kad nisam bio tamo?

– Zato što znaš Džuli, rekao je Henri. Poznaješ je bolje nego iko.

Posle duge tišine. Majkova ramena su se malo opustila. Ne, rekao je konačno, ne mislim da je spavala sa njim.

Henri je sačekao jedan trenutak pre nego što mu je odgovorio.

– To je onda sve, zar ne?

– Lagala me je. Nije. Samo je prećutala. To je isto.

– Ne, nije. Zar ti misliš da ja sve Emi govorim? Naročito one stvari koje nisu važne? A Ovo je važno, Henri. Ne i njoj, Majk. Kako može da joj ne bude važno? Posle svega što se dešavalo?

Tu ima pravo, pomislio je Henri. Verovatno je trebalo da mu to spomene, ali nema smisla sada pričati o tome.

– Dakle, šta ćeš sad da radiš? .. Majk je dugo ćutao pre nego što je odgovorio. Ne znam.

Ričard je mogao da vidi Džulinu senku dok je sedela na kauču. Znao je da plače i pozeleo je da je zagrlji, da je uteši, da joj ublaži bol. Prineo je prst ustima, kao da pokušava da učutka dete koje plače. Njena osećanja su postala njegova i osetio je sve: njenu usamljenost i strah, slomljeno srce. Nikad ranije ga ovako nisu dotakle nečije suze.

Setio se da se nije ovako osećao otkad je posmatrao svoju majku kako plače mesecima nakon sahrane njegovog oca. No, ipak ju je pred kraj zamrzeo.

Majk je otišao od Henrija i krenuo kući, a u glavi mu se i dalje vrtelo.

Put mu je bio potpuno zamućen pred očima; prizori za koje se činilo da ne prepoznaje proletali su pored njega.

Džuli je trebalo da mu kaže, ponovo je pomislio. Da, bio bi iznerviran, ali bi to prevazišao. On je voli, a šta je ljubav bez poverenja i iskrenosti?

Takode, ljut je na Henrija što je tako lako prešao preko toga. Možda bi se osećao drugačije da ga je Ema prevarila, onako kako je to Sara njemu uradila pre par godina. Koga su zmije ujedale i guštera se plaši, tako kaže izreka.

Međutim, njega Džuli nije prevarila. Zna da to nije slagala.

No, ipak, nije imala poverenja u njega. On zna da se jedna veza na to svodi. Na poverenje. Ne sumnja uopšte da bi ispričala Džimu, pa zašto onda nije rekla njemu?

Da li je njihova veza toliko različita od onoga što su ona i Džim imali? Zar uj ne veruje onako kako je verovala Džimu?

Zar ga ne voli?

Na drvetu, Ričard je nastavio da razmišlja o svojoj majci. Nadao se da će ona biti bolja, jača nakon sahrane njegovog oca. No, umesto toga, ona je počela da se opija, a kuhinja je neprekidno bila obavljena dimom cigareta koje je pušila jednu za drugom. A onda je počela da se ponaša nasilno, kao da je resila da oživi sećanje na svog muža tako što će se ponašati isto kao on. Prvi put kad se to desilo, on je spavao u svom krevetu i probudio se kad je osetio iznenadan bol, kao da ga je neko opekao šibicom.

Njegova majka stajala je nad krevetom sa mahnitim pogledom u očima, a kaiš njegovog oca visio joj je u ruci. Udarala ga je šnalom kaiša.

– Ti si kriv!, vrisnula je na njega. Uvek si ga ljutio! Udarala ga je iznova i iznova. On se koprcao pri svakom udaru molio ju je da prestane i pokušavao je da navuče prekrivač na sebe ali ona je nastavila da zamahuje kaišom dok se nije iscrplila toliko da nije mogla da pomeri ruku.

Naredne noći je to isto učinila, ali on je tada očekivao da će ona doći i podnosio je batine sa onim istini pritajenim besom kao kad aa je otac tukao. Tada je shvatio da je mrzi, ali ništa nije mogao da uradi da je odmah zaustavi. Naročito ne zbog toga što je policija bila sumnjičava u vezi sa smrću njegovog oca.

Devet meseci kasnije, leđa i nogu prekrivenih ožiljcima, samleo je majčine pilule za smirenje i rastvorio ih u njenoj votki. Pošto je tada zaspala, više se nije probudila.

Ujutru, kad je stajao nad njenim krevetom i piljcr u nju, pomislio je na to koliko je njena inteligencija ograničena. Iako je sumnjala da smrt njegovog oca ima nekakve veze sa njim, nije mogla da pomisli da će se njoj desiti isto. Morala je da zna da je on dovoljno jak da uradi ono što mora. I Džuli je bila dovoljno jaka da promeni svoj život.

Divi se toj njenoj osobini. Voli je zbog toga.

Naravno, vreme je da ta borba prestane. Ričard je ubeđen da će Džuli to shvatiti sad. Možda ne svesno, ali podsvesno hoće. Sad kad je ta farsa sa Majkom gotova, nema svrhe odlagati ono što je neizbežno.

Polako. Ričard je krenuo da silazi sa drveta.

Pozornici Dženifer Romanelo i Pit Gendi su prošli pored „Amoko“ pumpe i parkirali svoja patrolna kola kraj autoputa. Pošto su uzeli baterijske lampe, izašli su iz kola.

Nedaleko od njeih, Dženifer je videla svetlo koje je dopiralo sa pumpe kao i automobile koji su stali da napune rezervoare. Kola su zujala autoputem pored njih. Mesto na kome su bili parkirani bilo je preplavljeno naizmenično plavom, pa crvenom svetlošću sa patrolni kola, upozoravajući vozače na njihovo prisustvo.

– Ti kreni onuda, rekao je Pit, pokazujući prema pumpi. Ja ću na ovu stranu.

Dženifer je uključila lampu i krenula u potragu.

Džuli je i dalje plakala na kauču kad je začula neko kretanje ispred vrata. Pevač je načuljio uši kad je potrčao prema prozoru, režeći. Dok joj je srce lupalo u grudima, Džuli se osvrtała unaokolo u potrazi za oružjem.

Kad je Pevač zalajao, poskočila je sa kauča razrogačenih očiju, ore neao što je shvatila da on maše repom.

– Džuli?, čula ga je kako ju je pozvao kroz vrata. To sam ja, Majk.

Krenula je prema vratima i brzo sklonila stolicu, a olakšanje je prostrujalo celim njenim bićem. Čim je otvorila vrata, Majk je pogledao u nju, a onda je odmah oborio pogled.

– Znam da nisi spavala sa njim, rekao je.

Džuli je klimnula glavom. Hvala ti.

– Ipak, voleo bih da popričam sa tobom o tome.

– U redu.

Nije joj ništa odmah rekao. Umesto toga, zavukao je ruke u džepove i duboko udahnuo.

– Da li bi rekla Džimu?, upitao ju je konačno.

Džuli je zatreptala. O tome nije ni jednog trenutka razmišljala.

– Da, odgovorila je. Rekla bih mu.

Majk je ponovo klimnuo glavom. Tako sam i mislio.

– Mi smo bili u braku, Majk. Moraš to da razumeš.

– Znam.

– To nema nikakve veze sa mojim osećanjima prema tebi. Da si me pitao da li bih mu rekla za tako nešto dok smo se još samo zabavljali, rekla bih ti ne.

– Stvarno?

– Stvarno. Nisam želela da te povredim. Ja te volim. A da sam znala da će se ovo ovako oseti kontroli, rekla bih ti još onda. Trebalo je da ti kažem u svakom slučaju. Žao mi je.

– I meni je žao. Zbog svega onoga što sam rekao.

Džuli je obazrivo zakoračila prema njemu, a pošto Majk nije ustuknuo, ona mu se približila i naslonila se na njega. Osetila je kako ju je obgrlio rukama.

– Voleo bih da ostanem kod tebe večeras, rekao je, ako nemaš ništa protiv.

Džuli je zažmurila. Nadala sam se da ćeš to reći.

Ričard je promenio plan čim je video Majka kako se parkirao ispred kuće i vratio se ponovo na drvo. Odatle ih je posmatrao, a izraz lica mu je postajao sve oštriji.

Ne, pomislio je Ričard. Ne, ne. ne...

Kao da proživljava najgoru noćnu moru, video ju je kako ju je Majk zagrlio; video ju je kako se pripila uz njega... ne, to se ne dešava, to nije moguće.

Majk se vratio i njih dvoje se grle. Kao da se vole.

Ričard je primorao sebe da se smiri, da povrati kontrolu. Zatvorivši oči, zamislio je fotografije Džesike, Džuli, ptica; ponavljao je u sebi uputstva kako da pravilno namesti fokus na aparatu. Šta sve može da se uradi sa objektivima. Koji je najbolji ugao za blic, kakva svojstva ima svetlost...

Disanje mu se umirilo kad je otvorio oči. Ponovo je uspostavio kontrolu, ali je i dalje osećao bes kako cirkuliše njime.

Zašto, pitao se, dopušta sebi da stalno ponavlja iste greške?

Pokušao je da bude fin. Pokušao je da bude pravičan. Bio je veoma strpljiv sa njom i njenim dragim. I više nego strpljiv.

Začkiljio je. Da li ona ima pojma šta ga tera da uradi?

Dženifer je usmeravala svetlost svoje baterijske lampe s jedne na drugu stranu, pokušavajući da utvrdi šta je to kamiondžija video.

Mesec je bio nisko na nebu, ispod vrhova krošnji. Nebo je bilo posuto hiljadama zvezda. Vazduh je bio ispunjen teškim isparenjima od izduvnih gasova. Kretala se napred polako, pretražujući ivicu jarka. Još uvek ništa.

Nešto manje od deset metara od puta, nalazila se jedna grupa borovih stabala. Oko njih je bio cestar sačinjen od gustog žbunja i visoke trave, što je onemogućavalo svetlosti njene lampe da prodre kroz njega.

Kola su nastavila da prolaze, ali ona jedva da ih je primećivala. Posmatrala je tlo, krećući se polako. Obazrivo. Dženifer je zakoračila kad je začula kretanje negde postrance.

Podigavši lampu, videla je par očiju od koje se odbila svetlost. Iznenađena, ukopala se u mestu pre nego što se jelen odjednom okrenuo i pobegao.

Odahnuvši, ponovo je pognula glavu i nastavila. Sve više se približavala benzinskoj pumpi i ponovo se zapitala šta je to što u stvari traži.

Zaobišla je kesu sa smećem, videla je konzerve i salвете nagomilane u jarku. Počela je da se pita da li bi trebalo da se okrene i ode da pomogne Pitu u njegovoj potrazi u suprotnom pravcu kad je njena lampa osvetlila nešto što je njen um isprva odbio da prepozna.

Kad se to desilo, ona je zavrištala.

Pit Gendi se okrenuo kad je čuo vrisak i počeo je da trči ka Dženifer. Stigao je do nje za manje od jednog minuta i tada je ugledao Dženifer povijenu nad nečijim telom. Odjednom se ukopao u mestu, nije mogao ni da mrdne.

– Zovi hitnu pomoć, odmah, povikala je Dženifer, a Pit se onda okrenuo i potrčao prema patrolnim kolima.

Pokušavajući da priguši svoju paniku, Dženifer se koncentrisala na telo pored sebe. Lice te mlade žene bilo je krvavo i izobličeno. Jedan mučni ljubičasti otisak okruživao je vrat mlade žene. Jedna ruka joj je ležala pod neobičnim uglom, očigledno slomljenog zgloba. Dženifer je bila ubedena da je mrtva dok joj nije napipala puls.

Kad se Pit vratio, čučnuo je pored Dženifer.

Trenutak kasnije, kad je prepoznao žrtvu, isповраćao se kraj puta.

Kad je Džuli stigla na posao u utorak ujutru, zatekla je policajce, Gendija i Romanelovu, kako je čekaju. Prema izrazima njihovih lica odmah joj je bilo jasno zašto su tu.

– U pitanju je Andrea, zar ne?

Mejbel je stajala iza njih, crvenih očiju i oteklih kapaka. – O, dušo moja, rekla je, prešavši do drugog kraja prostorije i bacivši se Lzuli u naručje. Majk i Henri stižu... Počela je da plače, a telo joj se nekontrolisano treslo.

Šta se dogodilo?

– Pretukao ju je, uspela je Mejbel da izgovori prigušenim glasom. Gotovo da ju je ubio... U k o m je... Ne zn a ĩ u d a l i ĩ e se izv u i ĩ . o a l i su sinoć da je prebace avionom u Vilmington...

Džuli je osetila kako joj klecaju kolena pre nego što je uspela da se smiri. Trenutak kasnije, Majk i Henri su nahrupili u salon. Majk je video Džuli i Mejbel pre nego što se suočio sa policajcima.

– Šta je uradio Andrei?, pitao je Majk.

Dženifer je oklevala sa odgovorom. Kako da opiše nekoga ko je tako pretučen? Krv, slomljene kosti...

– Užasno je, progovorio je konačno Pit. Nikad nisam video nešto tako.

Mejbel je ponovo počela da jeca dok se Džuli borila sa sobom da ne zaplače. Henri nije bio u stanju da se pomeri, ali Majk je pogledao Dženifer pravo u oči.

– Da li ste već uhapsili Ričarda?, pitao je Majk.

– Ne, odgovorila je Dženifer...i. , Zašto, do đavola, niste?

Zato što ne znamo zasigurno da je on odgovoran za to. Naravno da jeste! Ko bi drugi, do đavola, uradio tako nešto?, Dženifer je podigla ruke, pokušavajući da održi kontrolu nad situacijom. Vidi, znamo da ste uznemireni...

– Naravno da jesmo!, povikao je Majk. Kako bi inače trebalo da se ponašamo? On je još uvek na slobodi dok vas dvoje gubite vreme ovde!

– Daj, smiri se, rekao je Pit brzo, a Majk se ustremio na njega.

– Da se smirim? Ti si taj koji je sve ovo upropastio! Da nisi bio tako glup, ništa od ovoga se ne bi desilo! Rekao sam ti da je taj tip opasan! Molili smo te da učiniš nešto povodom toga! Ali ti si bio isuviše zauzet pretvarajući se da si opasan policajac da bi sahvatio šta se dešava.

– Polako...

Majk je krenuo ka njemu. Nemoj to da mi govoriš šta da radim! Za ovo si ti kriv!

Pitova usta su se zgrčila od besa i on se primakao Majku. Dženifer se isprečila između njih.

– Ovo ne pomaže Andrei!, povikala je. A sad obojica prekinite!

Majk i Pit su se odmeravali, dok su im tela i dalje bila napeta. Dženifer je brzo nastavila.

Vidi – mi nismo znali za Ričarda, rekla je, gledajući u Majka i Džuli – ..Niko od vas nije pomenuo ništa o tome da je Andrea viđena u njegovom društvu, a mi smo Andreu pronašli nakon što smo otišli od vas sinoć. Već je bila u komi i nije bilo načina da saznamo ko joj je to uradio. Pit i ja smo bili tamo sve do zore, a jutros smo došli ovde zato što je ovo Andreino radno mesto, a ne zato što smo nešto posumnjali. Mejbel nam je rekla za njega i Andreu pre pet minuta. Shvataš?

Majk i Pit su nastavili da se gledaju netremice dok Majk na kraju nije skrenuo pogled. Duboko je udahnuo.

– Da, shvatio sam, rekao je Majk. Uznemiren sam. to je sve. Izvinjavam se.

Pit je nastavio ljutito da gleda u Majka. Trenutak kasnije, Dženifer se okrenula ka Džuli.

– Mejbel je rekla da je videla Ričarda i Emu zajedno u Murhed Sitiju, je T tako?

– Da odgovorila je Džuli. Pre neki dan. Onda kad sam se ja srela sa njim u, šumi..

– A niko od vas nije znao da se njih dvoje viđaju? Da izlaze?

– Ne, rekla je Džuli. Meni nije ništa rekla o tome. Prvi put sam čula za to kad nas je Ema pozvala.

– Mejbel?

– Ne, ni meni nije ništa rekla.

- A juče se nije pojavila na poslu?
- Ne.
- Zar vam to nije bilo čudno? Mislim, pošto ste znali da je viđena sa Ričardom?
- Naravno da smo se zabrinule, ali morate razumeti kakva je Ana, rekla je Mejbel. Nije to prvi put da se nije pojavila na poslu. Ona je takva.
- Ali, zar se ne bi obično javila?
- Ponekad. Ne uvek.

Dženifer se ponovo okrenula ka Džuli. Zašto mi niste rekli ništa o Andrei i Ričardu sinoć, kad smo pozornik Gendi i ja svratili?

Nisam razmišljala o tome. Bila sam isuviše uzbuđena zbog svega što se desilo sa medaljonom, a onda, posle onoga što je Pit rekao...

Dženifer je klimnula glavom, pošto je tačno znala na šta Džuli misli. Da li biste pozvali Emu da dođe ovde? Volela bih da čujem njenu priču.

- Nema problema, rekao je Henri. Pozvaću je.

Želeći da se uveri da je shvatila ispravno ćelu priču, Dženifer je ponovo prošla kroz redosled događaja od protekle noći, a onda prešla na uopštena pitanja – gde Andrea obično izlazi, ko su joj prijatelji, kakve su druge mogućnosti vezane za to ko bi još mogao da bude umčan. To je standardna procedura, zato što je ona bila svcsna da, ako bi se utvrdio nedostatak u istrazi vezan za eventualne druge moguće osumnjičene, odbrana bi mogla to da iskoristi i da na sudu tvrdi da je kod policije postojala pristrasnost.

Džuli je bilo teško da se koncentriše dok joj je Dženifer postavljala pitanja. Koliko god da je bila uznemirena zbog onoga što se desilo Andrei, nije mogla da se otme pomisli da ju je Ričard pratio nedeljama. Da je bio u njenoj kući. I da je ona možda sledeća.

Emu je konačno stigla, očiju crvenih od plakanja. Dženifer je i njoj postavila ista pitanja.

Emu nije znala da joj kaže ništa više od onoga što je već čula od Džuli i Mejbel, iako joj je rekla gde ih je videla – ispred bara Moskito group, kraj same obale.

Pošto je ispitala Emu, Dženifer je pogledala u stranu. Hoće li vam smetati ako pregledam Andreino mesto u salonu?, pitala je. Možda je za sobom ostavila nešto što će nam ukazati na to kad je počela da izlazi sa Ričardom, ili je to bio njihov prvi izlazak.

- Nema problema, samo izvolite, rekla je Mejbel.

Dženifer je provela nekoliko minuta otvarajući fioke i pregledajući ih. Zatvorila ih je, a onda je spazila Andreinu sliku zakačenu za ogledalo.

- Mogu li da pozajmim ovo? Za slučaj da nam zatreba?

- Naravno, Mejbel je klimnula glavom.

Dženifer je proučila Andreinu fotografiju pre nego što je podigla pogled. – U redu, rekla je, to je sve zasada.

Svi kao da su zajedno klimnuli glavom. Dženifer je znala da bi verovatno trebalo da ode, ali, umesto toga, prišla je Džuli i Majku. Posle onoliko vremena koje je provela sa njima u Džulinoj kuhinji, počela je da ih posmatra gotovo kao prijatelje.

– Želim da oboje znate, rekla je, da, ako je Ričard taj koji je Ovo uradio Andrei, onda je on sposoban za sve. To su najgore batine koje sam ikada videla. To se recima gotovo ne može opisati. On je psihotičan. Samo želim da se potrudim da to shvatite.

Majk je progutao knedlu.

- Uradite sve što je neophodno da biste bili bezbedni, rekla je Dženifer. Oboje.

Kad su izašli napolje. Dženifer je hodala pored Pita, a niko od njih dvoje nije progovario. Mora da mu oda priznanje, ne samo što joj je dozvolio da ona vodi ispitivanje u salonu, već zbog novog izraza odlučnosti koji je primetila na njegovom smrknutom licu.

Pošto su ušli u kola, on je ubacio ključ u bravu za paljenje, ali nije pokrenuo motor, već se zavalio unazad u svom sedištu.

- Ona me šiša, progovorio je Pit konačno.

– Andrea?

– Da. Zato sam znao ko je sinoć.

Dženifer je ćutala, posmatrajući Pita kako je zažmurio.

– Ne zaslužuje ono što joj se dogodilo, rekao je. Niko ne zaslužuje nešto tako.

Dženifer je spustila ruku na njegovo rame, Žao mi je, rekla je.

On je odmahnuo glavom, kao da pokušava da zaboravi ono što je video prethodne noći. Pokrenuo je motor.

– Mislim da je vreme da posetimo Ričarda Frenkilna na poslu, rekao je tiho. Voleo bih da ga zateknem nespremnog, ako je to moguće. Ne bih da mu dam vremena da izmisli neku priču. Ako je on taj, onda hoću da plati za ono što je uradio. I to dobro.

Dženifer je sklopila ruke na krilu. Gledajući kroz prozor, drveće i zgrade su poprimali nejasne obrise dok su kola žurila ka mostu.

– Nećemo ga naći tamo, rekla je. Dao je otkaz pre mesec dana.

Pit ju je pogledao. Imao je tamne kolotove oko očiju; u senovitoj unutrašnjosti kola izgledao je iscrpljeno, kako se i osećao. Otkud ti to znaš?

– Zvala sam kadrovsku službu u firmi „Dž. D. Blanšar“. On je nastavio da zuri u nju. Istraživala si ga? Nezvanično.

Pit je vratio pogled na put i zaustavio kola u senci razgranatoo stabla magnolije. Počni od početka i kaži mi šta si sve radila. Posegao je za kafom koju je poneo sa sobom tog jutra. – I nemoj da se brineš da ćeš upasti u nevolju – ovo će ostati između nas.

Dženifer je duboko udahnula i počela.

U salonu. Henri je odsutno zurio u prazno, Majk je prebledeo, a Mejbel je brisala suze. Ema je izgledala slabašno dok je sedela sklupčana ispod Henrijeve ruke. Džuli je prekrstila ruke i njihala se polako, napred-nazad, na kauču.

– Ne mogu da verujem, prošaputala je Ema. Jednostavno, ne mogu da verujem. Kako je mogao to da joj uradi?

Niko nije ništa progovorio; Mejbel je oborila pogled. Mislim da ću otići da je posetim danas. Ne znam šta bih drugo radila.

– Ja sam kriva, rekla je Džuli. Trebalo je da je upozorim da se drži podalje od njega pošto ga je ošišala. Primetila sam da je on privlači.

– Nisi ti kriva, pobunio se Majk. Ti nisi mogla ništa da uradiš da to sprečiš. Da nije stradala ona, stradao bi neko drugi.

Na primer ja. Majk joj se približio. Biće ona dobro.

Džuli je odmahnuo glavom. Ti to ne možeš da znaš, Majk. Ne možeš da obećaš nešto tako.

On je zvučala nervoznije nego što je nameravala i on se okrenuo od nje. Ne, pomislio je, ne mogu.

– Ja to jednostavno ne razumem, rekla je Džuli. Zašto ovde? Zašto je od svih gradova morao da završi baš ovde? I zašto ona? Ona mu ništa nije uradila.

– On je lud, rekla je Mejbel. Kad ga uhvate, nadam se da će ga baciti u zatvor na dugo, dugo vreme.

Ako ga uhvate, pomislila je Džuli.

U tišini, Henri je pogledao prema prozoru, a onda prema Džuli.

– Policajci su bili u pravu kad su ti rekli da treba uraditi sve što je neophodno, rekao je. Ali ne možeš ostati ovde.

Džuli je podigla pogled.

Ne posle ovoga što se dogodilo Andrei, nastavio je Henri. Ne činjenicu da je bio u tvojoj kući. Nije bezbedno ovde, ne za vas dvoje.

– A gde da odemo?

Bilo ade. Samo idite iz grada. Držite se podalje dok ne uhvate tog tipa. Zastao je. Možete da odete u našu kuću na plaži, ako hoćete. Tamo vas neće naći.

– U pravu je, dodala je Ema. Morate otići odavde. – A šta ako grešiš?, pitala je Džuli. Šta ako me on ipak nade? Neće. Kuća čak nije ni registrovana na naša imena. Vodi se kao naslede i on ne može da uđe u trag činjenici da je mi posedujemo. Niko nije bio tamo već nekoliko meseci, tako da nema šanse da on zna za njeno postojanje. Neće znati ni odakle da počne da traži. Ježim se i pri pomisli na odlazak tamo, rekla je. Isuviše je tiho

– Hoćeš li onda da budeš kod mene?, ponudio se Majk. Ne, rekla je. Sigurna sam da takođe zna gde ti živiš. Idi, rekla je Mejbel. Henri je u pravu. Ovde je isuviše opasno.

– A šta ako nas prati? Šta ako me sad posmatra? Pet pari očiju instinktivno se okrenulo ka prozoru. Uzmite moja kola, rekao je Henri. Ne, uzмите Emina. Krenite odmah. Majk i ja ćemo provcriti ima li ga u blizini. Ako ga nema, samo izađite na autoput i držite se njega. To je prav put i odmah ćete znati da ii vas neko prati. Kad stignete do Džeksonvila, napravite nekoliko nepovezanih skretanja da biste se pobrinuli da niko ne ide za vama. Važno je da odete pre nego što Ričard shvati da vas nema. A policija? Zar ne bi trebalo da im se javim? Ja ću se pobrinuti za to. Vi samo idite. I šta god da radite, nemojte prvo ići kući.

Nekoliko trenutaka kasnije, Majk i Džuli su otišli.

Dženifer je bilo potrebno oko deset minuta da ispriča – sve što je saznala – o neobičnom kreditnom izveštaju, o novoj kompaniji u Ohaju koja je zamenila onu iz Kolorada, o očiglednoj Ričardovoj želji da bude što neupadljiviji, o komentarima Džejka Blansena da je Ričard opasan i o činjenici da više ne radi za – Dž. D. Blanšar. Pit je dobio prstima po volanu i klimnuo glavom kad je završila, kao da mu je sve odjednom postalo savršeno jasno.

– Znao sam da ima nečega sumnjivog u vezi sa tim tipom, rekao je. Čak i onda u terctani, nekako je bio isuviše samouveren, znaš?

Dženifer je zanemela i zurila je u njega. Uprkos olakšanju koje je osetila zbog toga što su mu se – konačno – otvorile oči, i uprkos očajanju što je bilo potrebno da ga ono što je očigledno opauči po gavi pa da shvati da je tako, bar je sada na njenoj strani.

– Da, tako sam i ja čula, konačno je progovorila.

Pitu je promakao sarkazam u njenom tonu i on je ponovo zadobovao po volanu.

– Pa, ako ne radi, gde je onda?, pitao je.

– Ne znam. Mogli bismo da ga potražimo kod kuće.

Pit je klimnuo glavom. Idemo tamo.

Petnaest minuta kasnije, Pit i Dženifer su se parkirali na prilazu stare viktorijanske kuće. Kad su izašli iz kola, oboje su otkopčali futrole sa pištoljima dok su pretraživali teren.

Pošto joj se približila, Dženifer je pomislila kako kuća izgleda oronulije nego što joj se činilo sa puta. Zavesе su bile navučene na prednje prozore. Nije bilo ni traga automobilu, iako je korovom obrasli kolski prilaz vodio do iza kuće.

Motor njihovih patrolnih kola je pucketao dok se hladio. Jato ptica je uzletelo, cvrkućući i krešteći kad su iznenada poletele sa grana. Veverica je protrčala u potrazi za sigurnošću ka gornjim granama jednog bora. Nije bilo ničega više, nikakvih drugih zvukova. Nije bilo znakova kretanja koji su mogli da se nazru kroz prozore.

– Čini se da je naš osumnjičeni pobegao, prošaputao je Pit.

Ne, pomislila je Dženifer sa iznenadnom uverenošću, još uvek je ovci e.

Ričard ih je posmatrao, sakriven iza drveća. Nalazio se iza kuće, brišući unutrašnjost svojih kola – već je pročešljao kuću pokušavajući da ukloni bar one najočiglednije znake sinoćnjih događaja – kad ih je čuo kako dolaze. – Očekivao ih je, naravno, samo ne tako brzo.

Pit i Dženifer su obazrivo krenuli ka ulaznim vratima, a daske na čemu su zaškrupale pod njihovom težinom. Našavši se pred odškrnutim vratima, zgledali su se, pre nego što je Pit pokucao. Dženifer je stajala postrance, držeći ruku na opasaču. Pogled joj je stalno preletao preko prozora, osmatrajući.

A onda je, instinktivno, izvukla pištolj.

Ričard je posmatrao policajce.

Duboko je i dugo udahnuo, a onda se tiho povukao još dublje među drveće, pitajući se kako su tako brzo uspjeli da povezu Andreu sa njim.

DNK? Ne, pomislio je, za to je potrebno vreme, bar nedelju dana. Andrea mora da je nekome nešto rekla, iako joj je on rekao da čuti. Ili to, ili ih je neko video zajedno. Možda u baru. Ili u Murhed Sitiju.

Nema veže. Ionako je znao da je njegovo vreme kao Ričarda Franklina došlo kraju. Situacija sa Andreom je samo ubrzala ono što je neizbežno. Uprkos tome što je ranije počistio, svestan je da je nemoguće ukloniti sve dokaze onoga što je uradio Andrei u kući. Moderne forenzičke tehnike su unapređene do tih granica da omogućavaju ekspertima da identifikuju i najmanje tragove krvi ili vlasi kose, a to je i bio razlog što se uopšte nije trudio da sakrije Andreino telo. Ako nekako nabave nalog za pretres – što je zaista samo pitanje vremena – naći će dokaze koji su im neophodni da ga optuže.

Ipak, voleo bi da je imao još koji sat da pokupi svoje stvari. Njegovi fotoaparati i objektiv i dalje su se nalazili u kući i bilo mu je zao što mora da se rastane sa njima. Kao i sa fotografijama, naročito Džesikinim, koje su se nalazile u njegovoj aktentašni. Znao je da je malo verovatno da će policija moći da ih iskoristi da sazna nešto o Džesiki – postarao se da uništi sve fotografije koje su ukazile na to gde su njih dvoje živeli – ali neće moći da ih zameni novima.

Nedostajaće mu i Džuline fotografije, takođe, ali za njih nije bio tako dirnut. Njih dvoje imaju na raspolaganju ostatak života da nadoknade ove koje će on ostaviti za sobom.

Pitao se da li je Džuli već saznala za Andreu. Da, verovatno jeste, pomislio je. Vrlo je verovatno da policija upravo dolazi od nje. Pa, šta će ona uraditi?

Pobeći će. Odmah je na to pomislio. Kao što je pobegla i od svoje majke. Pokušaće da se sakrije i verovatno će povesti onu budalu sa sobom. U stvari, verovatno je već otišla nekuda.

To je još jedan razlog da on pobegne odatle.

Razmatrao je svoje opcije. Ako oni krenu pozadi da pretraže zadnji deo kuće...

To je rizično, ali šta mu drugo preostaje? Polako je počeo da se kreće prema patrolnim kolima.

– Idemo pozadi, prošaputala je Dženifer. Pištolj joj je neuobičajeno lagano ležao u ruci. Imam neki čudan osećaj da je još uvek ovde negde.

Pit je klimnuo glavom i oni su sišli sa trema. Pit je krenuo prema prilazu posutom šljunkom, ali kad je video Dženifer da ide okolo, samo na trenutak je oklevao pre nego što je krenuo za njom. Krećući se tom stranom, morali su da se pobijaju kroz drveće, dok su im grančice pucketale pod nogama. Njihove uniforme su šuštale dok su se kretali kroz visoku travu i korov. Kad su se približili zadnjem delu kuće, Dženifer je zastala. Ona je bila ispred Pita i, priljubljena uz kuću, izvirila je iza ćoška.

Ričardova kola bila su parkirana tamo, a vrata sa suvozačeve strane otvorena.

Podigla je pištolj uz grudi, cevi uperene napred i klimnula u tom pravcu. Polako, Pit je izvukao svoj pištolj.

Ponovo je izvirila, pretražujući pogledom dvorište ne bi li ga spazila, a onda je klimnula glavom Pitu da krene za njom. Zašli su iza kuće šunjajući se, pokušavajući da budu što tiši.

Prošli su pored prozora na uglu kuće.

Osluškiivali su...

Ptice su se utišale, primetila je Dženifer.

Prošli su trem. Zadnja vrata na kući su, kako su videli, bila otvorena. Ona je pokazala u tom pravcu, a Pit je klimnuo glavom pre nego što je krenuo prema kući.

Sad su se već približili kolima. Iz njih je dopirao metalni zvuk radija, stanica iz Džeksonvila koja pušta stare bitove.

Dženifer je zastala, osvrćući se na sve strane. On je tamo, pomislila je. Sad nas posmatra.

Uhodi nas. Baš kao što je uhodio Džuli.

Ukaza joj se slika onoga što je ostalo od Andreinog lica. Osvrnuvši se preko ramena, videla je Pita na tremu sa zadnje strane kuće kako se približava otvorenim vratima.

Tad su začuli vrisak.

Bio je to prodoran jauk, bolan i piskutav i Dženifer gotovo da je potegla obarač na pištolju. Oklevala je samo na sekund pre nego što se zgedala sa Pitom.

Vrisak je dopro iz prednjeg dela kuće.

Pit je skočio sa trema i počeo da trči nazad onim putem kojim je i došao. Dženifer se okrenula i pošla za njim. Skrenuli su iza ćoška i probili se kroz drveće, dok su se lišće i grančice lomili o njih kako su se probijali napred.

Ali, Joid su stigli do prednjeg dela kuće, tamo nije bilo ničega.

Tada su se razišli. Pit je krenuo prema ulaznim vratima, a Dženifer napred, prema dvorištu.

Usta su joj bila suva i disala je duboko, pokušavajući da ostane mirna. Nedaleko od sebe, odmeravala je jedan šumarak niskog drveća koje je bilo obraslo zbnjeni, podsećajući je na roletnu navučenu do kraja da bi se postigao maksimalan efekat.

Pogledala je sa strane, a onda iza sebe. Osetila je kako joj pištolj klizi iz ruke od znoja.

Tamo je on, pomislila je. Krije se i hoće da ja dođem do njega. Iza sebe, čula je Pita kako se kreće po šljunku.

Dženifer je podigla pištolj ispred sebe, baš onako kako ju je otac naučio.

– Gospodine Frankline, ja sam pozornica Dženifer Romanelo i izvukla sam pištolj, polako je izgovorila. Javite se i izađite na čistinu podignutih ruku.

Pit se okrenuo kad je začuo zvuk njenog glasa i, videvši šta ona radi, krenuo je prema njoj, prelazeći preko kolskog prilaza. Kao i ona, on je izvukao pištolj.

Iza kuće začuo se zvuk motora automobila koji se pokrenuo. Motor je zacvileo kad je papučica za gas dotakla pod, a kamenje je odskakivalo pod gumama. Kola su se kretala ka njima sa druge strane kuće.

Pit je stajao kao ukopan nasred prilaza; ugledao je kola trenutak pre Dženifer.

Ona nisu usporila.

Na trenutak, Pit nije mogao ni da se pomeri. Uperio je pištolj prema kolima, ali je oklevao, a Dženifer je već tada postala svesna onoga što bi moglo da se dogodi.

U poslednjem trenutku. Pit je skočio u stranu kad su kola projurila pored njega. Pao je na grudi, kao bejzbol igrač kad se baca na bazu, a pištolj mu je odleteo iz ruke.

Dženifer je imala samo delić sekunde da puca, ali zbog Pitovos skoka i nepreglednog pogleda kroz grane drveea. odlučila je da to ne učini.

Kola su se sjurila niz put, skrenula i izgubila im se iz vida, ostavljajući za sobom trag od šljunka koji je leteo na sve strane.

Dženifer je potrčala ka Pitu. On se već pridigao i počeo je da traži svoj pištolj u trenutku kad je ona stigla do njega.

Nekoliko sekundi je prošlo pre nego što su ga našli, a onda su bez reci otrčali ka patrolnim kolima. Dženifer je stigla do suvozačke strane i uskočila unutra; zalupili su vratima u istom trenutku. Instinktivno, Pit je posegnuo za ključevima.

Nije ih bilo.

U tom trenutku Dženifer je videla da su žice koje povezuju radio sa komandnom tablom bile iščupane.

Ričardova kola su se već udaljila.

– Do đavola!, povikao je Pit, snažno udarivši o volan.

Dženifer je uzela svoj mobilni telefon i pozvala stanicu. Pošto je ovo mali grad i nema puno dežurnih policajaca, nije gajila prevelike nade da će stići Ričarda na vreme. Kad je prekinula vezu, Pit je pogledao u nju.

– Šta ćemo sad?

– Ja ulazim unutra.

– Bez naloga?

Dženifer je otvorila vrata i izašla iz kola. Pokušao je da te pregazi, a vjerovatno se uputio da još nekog povredi. Mislim da se to računa kao opravdani razlog za ulazak u njegovu kuću. Zar ne?

Trenutak kasnije, Pit Gendi ju je sledio.

Uprkos adrenalinu i frustraciji, nije mogao da ne primeti da Dženifer Romanelo brzo uči cake.

Dženifer je bila iznenađena uobičajenim izgledom unutrašnjosti kuće čim je ušla.

Ovo može biti bilo čija kuća primetila je.

Kuhinja je bila začuđujuće čista, sudopera se presijavala na sunčevoj svetlosti, sunder je uredno bio smešten kraj česme. Nijedna šerpa se nije nalazila na šporetu. niti je bilo prljavih sudova na pultu. Da je fotografisala tu prostoriju, niko ne bi primetio da išta nedostaje. Iako je očigledno sve u njoj bilo staro – frižider je ličio na one koji su se reklamirali u Sirsovom katalogu odmah nakon Drugog svetskog rata, a nije bilo ni mašine za sudove ni mikrotalasne – kuhinja je izgledala nekako domaćinski, kao one kuhinje kojih se deca sete kad pomisle na baku i dedu.

Dženifer je krenula dalje, prošavši pored stola koji je nekad služilo za doručak. Bilo je iznenađujuće svetlo u toj prostoriji, a zraci jutarnjeg sunca su pod uglom dopirali kroz prozor i u zlatnim prugama se razlivali po podu. Bogato ukrašene tapete, svetložute sa naznakama cvetne šare, i ivice zidova ukrašene hrastovinom, davali su prostoriji raskošan izgled. Sto je bio jednostavan, a stolice su bile uredno podvučene pod njega.

Prešla je u dnevnu sobu, ponovo pomislivši kako tu nema ničega neobičnog. Nameštaj je običan i sve je na svom mestu. Pa ipak...

Ovde nema nikakvih ličnih predmeta, pomislila je. Ničega. Nema fotografija niti slika na zidovima, nema časopisa ili novina naslaganih PO stočićima, nema biljaka. Nema muzičkog stuba, diskova, nema televizora.

Samo kauč, stočići i lampa.

Oženifer je pogledala uz stepenice. Za njom, u kuću je ušao Pit, izvučenog pištolja.

Nekako je prazno, zar ne?, primetio je. Ja idem gore, rekla je. Pit je krenuo za njom. Na vrhu stepeništa, provirili su niz hodnik pre nego što su krenuli na desno. Otvorivši vrata, naišli su na sobu za razvijanje fotografija i uključili su svetlo. Obasjana crvenkastom svetlošću, Dženifer je odjednom osetila slabost kad je shvatila šta je Ričard radio sa svojim vremenom otkad je dao otkaz na poslu.

– Neka nam je Bog u pomoći, to je bilo sve što je mogla da kaže.

Ne želeći da privuče pažnju, Ričard je usporio kad je izašao na glavni put.

Srce mu je lupalo, ali slobodan je! Slobodan! Pobegao je kad se bekstvo učinilo nemogućim i naglas se nasmejao. I dalje su mu pred očima bila lica policajaca dok je jurio niz prilaz i zbog toga je bio ushićeni

Šteta što mu se Pit Gendi sklonio s puta. U glavi je mogao da zamisli taj divni udarac da su ga kola oborila, ali, avaj, Pit će poživeti još jedan dan.

Ponovo se nasmejao, ushićen, a onda je počeo da se koncentriše na svoj plan.

Mora da se resi kola, ali hteo je što više da se udalji od Svansboroa. Skrenuo je na autoput i krenuo prema Džeksonvilu. Tamo će parkirati kola negde gde ona neće odmah biti primećena i počće potragu za Džuli.

I Džesika je jednom pokušala da pobegne, setio se, i pomislila je da je sve pažljivo isplanirala. Prešla je autobusom pola države i nadala se da će je on jednostavno pustiti da ode. Ali on ju je pronašao, a kad je otvorio vrata sobe koju je uzela u nekom propalom motelu i zatekao je kako sedi na krevetu, ona čak nije ni bila iznenađena što ga vidi. Očekivala ga je i na kraju ju je to čekanje iscrpio. Nije čak imala snage ni da zaplače. Kad joj je dao medaljon, ona ga je stavila oko vrata, kao da je znala da nema izbora.

Pomogao joj je da ustane iz kreveta, ignorišući beživotnost njenih pokreta, i obgrlio ju je rukama. Zario je lice u njenu kosu, udišući njen miris, a Džesikine ruke su bezvoljno visile pored tela.

– Nisi ni mislila da ću te tako lako pustiti da odeš, zar ne?, prošaputao je.

– Molim te, prošaputala je ona.

– Ponovi šta sam rekao.

Džesika je isprekidanim glasom odgovorila Ne bi mogao da me pustiš da odem.

– Pogrešila si što si pobjegla, zar ne.

Džesika je počela da plače, kao da je konačno shvatila šta joj se sprema.

– O... molim te... nemoj da me povrediš... molim te, ne opet... Ah, pokušala si da pobjegneš, rekao je. To me je povredilo, Džesika.

– O... bože... molim te... ne...

Stojeći u dovratku prostorije za razvijanje slika. Pit Gendi je nekoliko puta zatrepao, okrećući glavu sa jedne na drugu stranu, kao da pokušava sve da upije.

Bilo je tu na stotine Džulinih fotografija prilepljenih za zid. Džuli napušta salon i ulazi u kola, Džuli u šumi seta Pevača, Džuli za večerom, Džuli u supermarketu, Džuli na tremu iza svoje kuće, Džuli čita jutarnje novine, Džuli uzima poštu. Džuli na plaži. Džuli na ulici. Džuli u spavaćoj sobi.

Džuli svuda gde se nalazila za poslednjih mesec dana.

Dženifer je osetila kako se nešto u njoj urušilo. Čak ni ona nije očekivala ovako nešto. Htela je da ostane duže u kući jer je bila svesna da je važno pregledati ostale prostorije u potrazi za očiglednim dokazima da je Andrea bila tu. Pit je i dalje stajao kao ukopan.

– Ne mogu da verujem kakav je to čovek, prošaputao je kad je ona prošla pored njega. U susednoj, spavaćoj sobi, Dženifer je zatekla Ričardovc sprave za vežbanje. Ogledalo je stajalo obešeno na zidu, okruženo dodatnim slikama. Iako nije bila sigurna da je to što radi legalno, resila je da još malo pronjuška uokolo dok ne stigne pojačanje.

Otvarajući vrata druge prostorije, ugledala je okrnjenu komodu koja je izgledala kao da ju je tu zaboravio neko od prethodnih stanara kuće. U ormaru je zatekla Ričardova odela, uredno obešena – Uza zid, ugledala je korpu; telefon je stajao na podu pored kreveta.

Ali ono što je privuklo njenu pažnju bila je fotografija kraj uzglavlja kreveta.

Isprva je pomislila da je na njoj Džuli. Ista kosa, oči slične mesavine zelene i plave boje; pa ipak, to nije Džuli, shvatila je Dženifer Posle nekoliko trenutaka, već neko ko veoma liči na nju. Držeći ružu kraj obraza, žena na fotografiji bila je nekoliko godina mlađa od Džuli, a njen osmeh gotovo detinji.

U trenutku kad je posegla za ramom sa fotografijom primetila je medaljon oko vrata te žene. Isti onaj medaljon koji joj je Džuli pokazala u svojoj kući.

Isti...

Stopalom je zakačila nešto: šta god da je bilo, bilo je teško, iako se malo pomcrilo. Pogledavši nadole, ugledala je čošak aktentašne kako viri ispod kreveta.

Izvukla ju je i podigla je na krevet.

Unutra se nalazilo na desetine fotografija žene sa slike u ramu kraj kreveta i ona je počela da ih pregleda.

Pit joj je prišao s leđa. Šta je to?, pitao je...

Dženifer je odmahнула glavom.

– Još fotografija, rekla je.

– Džuli?

– Ne, rekla je Dženifer okrećući se ka njemu. Nisam sigurna, ali mislim da je ovo Džesika.

U roku od četrdeset minuta, kuća Ričarda Franklina vrvela je od policajaca iz Svansboroa i oblasnih šerifa iz Onsloua. Tim forenzičara iz Džeksonvila nalazio se u kući i uzimao otiske i tražio dokaze Andreinog prisustva.

Dženifer i Pit su stajali ispred kuće sa svojim kapetanom, Raselom Morisonom – ogromnim buldožerom od čoveka, se retkom sedom kosom i očima koje su bile preblizu jedno drugom. Naterao ih je da ponove svoju priču dva puta, a onda je slušao Dženifer dok mu je prepričavala informacije do kojih je ranije došla.

Kad je završila, Morison je nastavio da vrti glavom. On je rođen i odrastao u Svansborou i smatrao je sebe zaštitnikom grada; prethodne noći, on je bio jedan od prvih koji je stigao na mesto gde je pronađena Andrea, iako je bio u dubokom snu kad su ga pozvali kod kuće.

– Ovo je onaj isti tip koga je Majk Haris napao u baru? Onaj za koga je tvrdila da je proganja?

– Da, rekla je Dženifer.

– Ali. imate li neke konkretne dokae koji ga povezuju sa ovim zločinom?

– Nc. Došli smo ovde odmah nakon što smo napustili salon.

Rasel Morison je razmatrao ono što mu je rečeno.

– To što je pobegao ne znači da je on taj koji je napao Andreu. Niti na to ukazuje ono što si ti o njemu saznala.

– Ah.

Morison je podigao ruku da bi je prekinuo. Ne kažem da mislim da je nevin. Do đavola, pokušao je da ubije policajca, a to se ne dešava u mojoj smeni. Pogledao je Pita. Jesi li siguran da si dobro.

– Da. Besan sam ali sam dobro.

– Dobro je. Ti si glavni za ovu istragu, ali nameravam da sve stavim da rade na njoj.

Pit je klimnuo glavom kad ih je prekinuo povik Freda Burisa, jednog od policajaca koji su bili u kuci.

– Kapetane, povikao je.

Morison se okrenuo prema njemu. Molim?

– Mislim da smo nešto pronašli, izjavio je.

– Šta je u pitanju?

– Krv, rekao je jednostavno.

Henrijeva vikendica se nalazila na ostrvu Topsejl, što je parče kopna udaljeno oko osamsto metara od obale, na oko četrdeset minuta vožnje od Svansboroa. Prekriveno zaobljenim peščanim dinama obraslim morskom travom i posutim belim peskom, ostrvo je popularno porodično izletišta tokom leta, ali retko ko tu boravi čitave godine. Tokom leta, čini se kao da posetioci okupiraju ostrvo i u potpunosti ga prisvoje za sebe.

Kao i sve ostale kuće na ostrvu, i ova je imala najpre garažu i podrum, iznad kojih je bio sagrađen preostali deo kuće, a sve zbog naleta talasa koje su sobom donosile oluje. Stepenicama se silazilo do plaže, a sa prozora na zadnjem delu kuće pružao se nesmetan pogled na talasc koji su se kotrljali preko mora.

Džuli je stajala kraj prozora i posmatrala njihovo neprekidno kretanje.

Čak i tu ona nije mogla da se opusti. Ili da se oseća bezbedno.

Ona i Majk su usput svratili u supermarket. kupivši zalihe hrane za nedelju dana; zatim su svratili do robne kuće Val Mart da bi kupili nešto neophodne odeće za narednih par dana. Niko od njih dvoje nema predstavu koliko dugo će se tu zadržati, a ona ne želi da se pojavljuje među ljudima ako ne mora.

Zavesc su bile navučene na svim prozorima osim na ovom; Majk je parkirao Emina kola u garažu da se ne bi videla sa puta. Dok su se vozili, poslušao je Henrijev savet i skrenuo sa

puta tri puta, kružeći gradskim ulicama i stalno gledajući u retrovizor. Niko ih nije pratio; bili su sigurni u to. Pa ipak, Džuli nije mogla da se otrese osećaja da će je Ričard nekako ipak pronaći.

Iza nje, Majk je odlagao namirnice i Džuli je čula zvuk kredenaca i ormarića koji su otvarani i zatvarani.

– Možda su ga već uhvatili, rekao je Majk.

Džuli mu ništa nije odgovorila na to. Pevač je stao pored nje i gurnuo je njuškom po boku. Džuli je automatski spustila ruku na njegovu glavu.

– Jesi li dobro?

– Ne, rekla je, ne baš.

Majk je klimnuo glavom. Glupo pitanje.

– Nadam se da je Andrea dobro, rekao je.

Pošto mu opet nije odgovorila, Majk je podigao pogled. Ovde smo bezbedni, rekao je. Znaš to, zar ne? Nema šanse da će nas ovde pronaći.

– Znam.

Ali nije bila baš ubedena u to, a njen strah je bio takvog intenziteta da je instinktivno počela da uzmiče od prozora. Kad se pomerila, Pevač je načuljio uši.

– Šta je bilo?, pitao je Majk.

Džuli je odmahнула glavom. Na plaži, videla je dva para kako se šetaju uz ivicu mora, krećući se u suprotnim pravcima. Oni su prošli pored njihove kuće pre samo par minuta, a da se nisu ni osvrnuli. Nikoga drugog nije bilo tamo.

– Ništa, progovorila je konačno. .. Pogled odatle je divan, zar ne?

Džuli je oborila oči. Da bude iskrena, ona to nije ni primetila.

Morison se okupio sa ostalim policajcima ispred Ričardove kuće, navodeći ukratko šta se dogodilo i šta želi da oni preduzmu povodom toga.

..Policija iz Džeksonvila i njihovi šerifi traže kola ne bi li pronašli tog tipa, rekao je, ali, u međuvremenu, evo šta ja od vas tražim.

Uperio bi prst na svakoga ponaosob dok je govorio.

– Haroldsone i Titere – hoću da odete do mosta i porazgovarate sa radnicima ne biste li pronašli nekog ko zna kuda se taj tip obično kreće. Na koja mesta ide, ko su mu prijatelji, šta voli da radi...

– Tomase – hoću da ostaneš ovde dok forenzičari prikupljaju dokaze. Postaraj se da sve obeleže i spakuju u kese... Ovo mora da prođe bez ikakvih nepravilnosti...

– Džonsone – to važi i za tebe. Hoću da odeš do Murhed Sitija i pokušaš da pronađeš nekoga ko će potvrditi da su Andrea i Ričard Franklin viđeni zajedno...

– Pa – hoću da saznaš sa kim se još Andrea viđala, a ko bi mogao da uradi tako nešto. Najverovatnije već imamo krivca, ali znate kakvi su advokati – branioci. Moramo da ispitamo svakog mogućeg osumnjičenog...

Okrenuo se prema Dženifer i Pitu. – A, vas dvoje – hoću da saznate sve o ovom tipu. Sve. Vidite šta možete i o Džesiki da saznate. Hoću da porazgovaram sa njom, ako je to moguće.

– Šta ćemo sa sudskim nalogom za firmu „Dž. D. Blanšar“?

Morison ju je pogledao pravo u oči. Ja ću se pobrinuti za to.

Kao i Džuli i Majk, i Ričard je svratio u prodavnicu. Pošto je parkirao kola na udaljeni ćošak parkinga iza bolnice – gde neće privući pažnju time što stoje parkirana na istom mestu nekoliko dana – uzeo je iz njih kese iz prodavnice i zaputio se ka toaletu jedne benzinske pumpe. Zaključao je vrata za sobom. Ogladajući se u zamrljanom ogledalu iznad lavaboa, ponovo je povratio onu metodičnost i smirenost.

U plastičnoj kesi nalazile su se stvari koje su mu bile potrebne za onu vrstu promene kroz koju je već jednom prošao: brijač, makaze, farba za kosu, krema za samopotamnjivanje i par jeftinih naočara za čitanje. Ne mnogo, ali dovoljno da izmeni svoj izgled, da ne bude

prepoznatljiv iz daljine; dovoljno da se sakrije svima ispred nosa na kratko. Dovoljno da je pronađe.

Tu je, međutim, problem sa tim gde je otišla. A otišla jeste; u to je sada siguran. Niko se nije javio na telefon u salonu, a kad je telefonirao u radionicu, jedan od Henrijevih majstora rekao mu je da je i Majk otišao.

Znači, pobjegla je. ali gde? Ričard se osmchnuo. znajući da će ubrzo dobiti odgovor. Čak i kad se ljudi trude da budu obazrivi, oni prave greške. A njena greška se, u to je uveren, svodi na sledeće: Neko tačno zna gde se ona nalazi.

Henri, Ema ili Mejbel, neko do njih to zasigurno zna. A i policija takođe. Oni će hteti da porazgovaraju sa njom, da joj kažu šta su saznali, da je drže na oku.

Neko od njih će ga, siguran je, dovesti na njen prag.

Zviždao je tiho kad je počeo da menja svoj izgled. Trideset minuta kasnije, pojavio se na svetlosti dana, svetlije kose, tamnijeg tena, sa naočarima i bez brkova. Novi čovek.

Sve što mu je preostalo je. pomislio je, da nade nova kola. Krenuo je niz ulicu, prema tržnom centru preko puta bolnice.

Kad se vratila u stanicu, Dženifer je prvo pozvala policiju u Denveru, gde su je prebacivali od jednog do drugog dok konačno nije dobila detektiva Koena. Predstavila se i ispričala mu koju istragu vodi; čula je kako je detektiv tiho zviznuo.

– Da, rekao je, videću šta mogu da uradim. Trenutno nisam za svojim stolom, pa ću vam se javiti za par minuta.

Pošto je prekinula vezu, pogledala je ka Pitu. On je telefonirao raznim avio kompanijama na aerodromima u Džeksonvilu, Reliju i Vilmingtonu, pokušavajući da utvrdi da li je Ričard zaista otišao iz grada kad je rekao Džuli da je otišao majci na sahranu. Ako je tako, hteli su da otkriju gde je bio, nadajući se da će ih to odvesti do nekoga ko bi nešto bliže mogao da im kaže o njemu.

Morison je sedeo u svojoj kancelariji, predstavljajući tačku u koju su se slivale sve informacije koje su pristizale od drugih policajaca. Tomas se javio pre nekoliko minuta; rekao je da je forenzički tim našao tragove semene tečnosti na posteljini i da nastavljaju se pretraživanjem kreveta u potrazi za dodatnim dokazima.

Kad ju je Koen pozvao kao što je i obećao, Dženifer je podigla slušalicu nakon što je telefon samo jednom zazvonio.

– Imamo informacije o nekoliko ljudi sa imenom Ričard Franklin, rekao je. ..To nije neuobičajeno ime, tako da se više takvih pojavilo u sistemu. Opišite mi tog vašeg.

Dženifer mu je iznela sažet opis – visina, težina, boja kose i očiju, približne godine, rasa. .

– U redu, sačekajte sekundu.

Preko telefona ga je čula kako ukucava podatke u kompjuter.

– Uh, progovorio je konačno.

– Šta je bilo?

Oklevao je. Mislim da nemam nikakvu informaciju za vas.

– Ništa? Čak ni podatke o hapšenju?

– Ne na osnovu onoga što ste mi rekli. Imamo dosjee o sedam osoba sa imenom Ričard Frenkiln. Od toga, četvorica su Afroamerikanci, jedan je preminuo, a jedan ima šezdeset godina.

– A sedmi?

– Tipični narkoman. Otprilike ima isto godina kao i vaš osumnjičeni, ali ništa drugo se ne poklapa. Nema šanse da bi on mogao da prođe kao inženjer, makar i na jedan dan. Mnogo puta je bio u zatvoru za poslednjih dvadeset godina. A prema našim podacima, nikada nije živeo na toj adresi koju ste naveli.

– Ima li još nečega? Možete li da pregledate okružne dosjee? Ili možda dosjee iz nekog drugog grada?

– Sve je to ovde, rekao je Koen, zvučeći razočarano poput nje same. Osvežili smo podatke u sistemu pre samo par godina. Imamo informacije o svima koji su u ovoj državi ikad bili uhapšeni od 1977. pa naovamo. Da je bio uhapšen bilo gde u državi Kolorado, znali bi smo to.

Dženifer je dobovala olovkom po beležnici. Možete li mi ipak faksom poslati fotografiju tog poslednjeg tipa? Ili je priložiti uz i-mejl?

– Naravno. Ali mislim da to nije tip koga tražite, rekao je Koen, a onć'a je blago snizio ton. Čujte – ako vam je još nešto potrebno, javite mi se. Meni zvuči kao da je u pitanju prilično gadan tip. Od onih koje ne bismo želeli da vidimo kako se slobodno šetaju ulicama.

Pošto je prekinula vezu, Dženifer je pozvala policiju u Kolumbusu, nadajući se da će imati više sreće sa njima.

Mejbel je tog jutra otišla iz salona i odvezla se do bolnice. Sada se nalazila kraj Andree, na odeljenju intenzivne nege, držeći je za ruku i nadajući se da Andrea ipak nekako oseća da je ona tu.

– Bićeš to dobro, dušo, šaputala je, gotovo kao za sebe. Uskoro će stići tvoji mama i tata.

Kao odgovor na to, sa monitora za praćenje rada srca čulo se ravnomerno pištanje, a Mejbel je odmeravala telefon.

Želela je da sazna kako napreduje istraga. Na trenutak, razmatrala je da li da pozove Pita Gendija i raspita se. No, i dalje je bila toliko besna na njega što je dopustio da ćela ova situacija ode ovako daleko da je mislila da ne bi mogla da razgovara sa njim a da ne počne da viče. Majk je u pravu. Sve što je ovaj trebalo da uradi jeste da sasluša Džuli i ništa od ovga se ne bi dogodilo. Zašto li je to tako teško? Kako je, pobogu, on uopšte prošao obuku za policajca?

Mejbel je začula bat koraka koji su se približavali, podigla je pogled i ugledala medicinsku sestru. Svrćala je svakih dvadeset minuta da proveri ima li nekih promena.

Doktor je rekao da su prva dvadeset četiri časa najvažnija. Ako ima šanse da se Andrea probudi iz kome bez oštećenja mozga, do tada bi već trebalo da pokaže znake poboljšanja.

Nešto je steglo Mejbel u grlu dok je posmatrala sestru koja je proveravala vitalne znake i zapisivala njihove vrednosti.

Po izrazu njenog lica Mejbel je znala da nema nikakvih promena.

Dženifer je završila razgovor sa policijom u Kolumbusu u trenutku kad je Morison izašao iz svoje kancelarije.

– Dobio sam sudski nalog, rekao je. Sudija Rajli ga je potpisao pre nekoliko minuta, a upravo sada ga šalju faksom firmi Dž. D. Blanšar. Trebalo bi da od njih dobijemo informacije vrlo brzo, osim ako oni ne odluče da angažuju svoje advokate i probaju da odugovlače.

Dženifer je kiimnula glavom, ali nije mogla da sakrije razočaranost na licu zbog informacija koje je donila. – I dalje nemaš sreće?, pitao ju je Morison. Ona je odrečno odmahнула glavom. Ništa. Nisam saznata ni jednu prokletu stvar. Nije dobio ni kaznu za brzu vožnju ni u Ohaju ni u Koloradu. Nema dosjea o hapšenju, niti tragova da je ikada bio osumnjičen za neki zločin.

– Onaj faks iz Denvera nije pomogao? To nije naš osumnjičeni. Uopšte ne liči na njega. Pa ipak je još jednom bacila pogled na fotografiju. Ne razumem. Ovakav tip ne može samo da iskoči niotkuda. Znam da je ovako nešto radio i ranije. Mora postojati neki trag o tome. Prošla je rukom kroz kosu. Ima li nekih novosti od tima koji je u kući?

– Čini se da je skoro obavio veliko spremanje. Uspeli su da izdvoje nekoliko stvari kao moguće dokaze, ali nećemo znati da li je bilo šta od toga od ikakve koristi dok se ne obave analize. U ovom trenutku, neko se bavi analizom krvi u Vilmingtonu. Tamošnja policija ima jednu od najboljih laboratorija u državi i oni će, čim dobiju oba uzorka, izvršiti poređenje sa Andreinom krvi iz bolnice. To je broj jedan na listi prioriteta i nadamo se da će se uzorci poklopiti. Krvna grupa se podudara. Andrea je A pozitivna, a to se pokazalo i na uzorku iz

kuće. To nije tako česta krvna grupa kao O, tako da je vrlo verovatno da je on zaista glavni osumnjičeni.

– Ima li nešto iz Morheda? Ili od radnika sa mosta? Ništa, zasad. Franklin se izgleda držao po strani. Haroldson i Titer nisu pronašli nikoga kome se taj tip dopadao, a kamoli nekoga ko se družio sa njim. Niko čak ne zna ni gde je stanovao. Ostalo je još nekoliko ljudi sa kojima treba da razovaraju, ali ne nadaju se mnogo. Sto se tiče Burisa i Paka, kažu da se niko ne seća da je video Franklina u blizini Andreinog stana. No, njih dvojica prikupljaju informacije i o drugim mogućim osumnjičenima, za svaki slučaj. Bila je sklona izlascima sa nekim prilično lošim momcima i Puk prikuplja njihova imena.

– Ričard Franklin je naš davni osumnjičeni, ponovila je Dženifer.

Morison je podigao ruke kao da hoće da pokaže da je svestan toga. Bićemo sigurni u to za nekoliko sati, rekao je. Sto se tiče Murhed Sitija. Džonson pokazuje Andrcinu sliku meštanima. Usput, odlično si se setila da uzmeš tu sliku. No, do sada nije dobio nikakve informacije. Tamo ima puno barova i restorana koje treba obići, a njih dvojica su tamo stigli tek skoro. Večernja smena u barovima i restoranima počinje oko pet, tako da će to potrajati.

Dženifer je klimnula glavom.

Morison je pokazao prema telefonu. Jesi li uspela da pronađeš neke informacije o Džesiki?

– Ne, rekla je. Još uvek ne. To je sledeće što nameravam da uradim.

Džuli je sedela na kauču, a Pevač pored nje, jednog uveta načuljenog. Majk je uključio televizor i menjao nestrpljivo kanale, a onda ga je isključio. Prošao je kroz kuću, proverivši jesu li ulazna vrata zaključana, a onda je kroz prozor pogledao uz i niz ulicu.

Tiho. Sve je potpuno tiho.

– Mislim da ću pozvati Henrija, konačno je progovorio. Samo da mu javim da smo stigli.

Džuli je klimnula glavom.

Provukavši obe ruke kroz kosu, Dženifer je usmerila svoju pažnju na fotografije iz Ričardove aktentašne. Za razliku od Džuli, Džesika je, činilo se, rado pozirala na svakoj od njih. Takođe se činilo da je ona zaista bila njegova žena; Dženifer je primetila na par fotografija verenički prsten, kome se kasnije pridružila i burma.

Nažalost, te fotografije nisu joj govorile ništa o samoj Džesiki – ako je to zaista njeno pravo ime. Na poledini ni jedne od njih nije bilo nikakvih informacija koje bi mogle da ukazu na njeno devojačko prezime ili na mesto gde su fotografije snimljene. Na samim fotografijama nisu se videla nikakva obeležja predela, a nakon površnog pregleda, Dženifer se pitala kako da dođe do više informacija o njoj.

Pretražila je internet u nadi da će naći neki trag o Džesiki Franklin, usmerivši se na ono što je najočiglednije – na primer, ženska osoba iz Kolorada ili Ohaja – i proverila je sajtove na kojim su bile objavljene fotografije. Bilo ih je manje od desetak, a ni jedan fotografija nije odgovarala osobi koju ona traži. To je nije iznenadilo. Posle razvoda, većina žena vrati svoje devojačko prezime...

Ali, šta ako se nisu razveli?

Već je pokazao kako može da bude nasilan. Dženifer je pogledala ka telefonu. Posle nekoliko sekundi, okrenula je broj detektiva Koena u Denveru.

– Ne, nema nikakvih problema, odgovorio je on na njen zahtev. Nakon vašeg poziva, razmišljao sam o tom tipu. Iz nekog razloga, njegovo ime mi zvuči poznato. Ovu informaciju nije teško dobiti. Dajte da provcrim.

Ona je čekala dok je on proveravao dosjee.

– Ne, rekao je. Nema žrtava ubistva pod imenom Džesika Franklin, a ni osoba koje se vode kao nestale.

– Ima li načina da saznate bilo šta o njihovom braku? Kad su se venčali, koliko dugo su bili venčani?

– Nemamo takve informacije pri ruci, ali ih verovatno imaju u okružnoj administraciji. Najbolje šanse imate ako tražite od njih prijave poreza na imovinu, pošto se većina kuća vodi na imena oba supružnika, te vam to može pomoći da počnete. Ali morate pronaći nekoga ko ima pristup arhivi. I to, naravno, pod uslovom da su se ovde venčali.

– Imate li njihov broj?

– Nemam ga kod sebe, ali sačekajte da ga potražim.

Ćula ga je kako otvara fioku, zatim kako je opsovao, a onda zatražio imenik od jednog od svojih kolega.

Trenutak kasnije, diktirao joj je broj, a Dženifer ga je zapisivala, kad je Pit dotrčao do njenog stola.

– Dejtona, rekao je. Taj kućkin sin je bio u Dejtoni kad je rekao da ide na majčinu sahranu...

– Dejtona? Zar Džuli nije iz Dejtone?

– Ne sećam se, rekao je Pit brzo, ali, slušaj... ako mu je majka umrla, možda ćemo moći da pronađemo neke informacije o njoj u skorašnjim umrlicama. Već sam pristupio arhivi lokalnih novina i počeo sam da štampam materijal. To je prilično pametno od mene, zar ne

Dženifer mu nije ništa odgovorila dok je razmišljala o tome što joj je upravo rekao. Zar ne misliš da je to čudno?, pitala ga je. Mislim, to što mu je majka umrla u istom gradu u kome je Džuli odrasla?

– Možda su zajedno odrasli.

Moguće, ali malo verovatno, pomislila je, odmahujući glavom. To joj jednostavno ne zvuči dobro. Naročito uzimajući u obzir činjenicu da postoje dokazi da je on pre četiri godine bio u Denveru, a Džuli bi sigurno pomenula da se poznaju od ranije. Ali... zašto je išao u Dejtonu? Odjednom je prebledela.

– Imaš li broj telefona Džuline majke?, pitala je.

Pit je odmahnuo glavom. Ne.

– Nabavi ga, Mislim da bi trebalo da popričamo sa njom.

– Ali, šta ćemo sa umrlicama?

– Zaboravi ih. Čak nismo ni sigurni da je ta priča o njegovoj majci istinita. Umesto toga, hajde da nabavimo listu poziva sa njegovog telefona. Možda možemo da otkrijemo koga je zvao.

To je odmah trebalo da uradim, shvatila je. Toliko o tome da misli da sve zna.

– Lista poziva?

– Sa kućnog telefona, Pite. Nabavi listu poziva sa telefona Ričarda Franklina.

Pit je zatreptao, pokušavajući da je prati. Znači, umrlice nisu važne?

– Ne. Nije on išao tamo da bi video majku. Otišao je tamo da bi saznao što više o Džuli. Kladam se u život da je tako bilo.

Henri je sedeo sa Emom za kuhinjskim stolom, odsutna prateći pogledom muvu koja se vrzmala oko prozora.

– Znači, sigurni su da ih niko nije pratio?

Henri je klimnuo glavom. To mi je Majk rekao kad se javio.

– A ti misliš da su oni bezbedni? M Nadam se, ali dok ne uhvate tog kućkinog sina, neću se smirili.

– A šta ako ga ne uhvate?

– Naći će ga oni.

– Ali šta ako ga ne nadu?, ponovo ga je upitala Ema. „Koliko dugo će morati da se kriju tamo?

Henri je odmahnuo glavom. Koliko god bude potrebno. Zastao je No, verovatno bi trebalo da telefoniram policiji i kažem im gde su.

Dženifer je odsutno vitela pramen kose dok je završavala razgovor sa Henrijem.

– Hvala što ste mi se javili, rekla je. Cenim to. Doviđenja.

Znači, otišli su iz grada, pomislila je dok je spuštala slušalicu. S jedne strane, i ona bi verovatno uradila isto to da je na njihovom mestu. S druge strane, u slučaju da im zatreba pomoć, prilično su daleko. Iako Topsejl pripada istom okrugu, nalazi se na njegovom južnom kraju – na četrdesetak minuta vožnje od Svansboroa.

Poreske prijave iz arhive pokazale su se kao ćorsokak. Kuća je bila zavedena samo na ime Ričarda Franklina.

Bez drugih polaznih tačaka za nove informacije, Dženifer je svoju pažnju ponovo usmerila na fotografije. Fotografije joj, svesna je toga, mogu reći dosta ne samo o onome šta je na njima, već i o samom fotografu. A Ričard je veoma vest – mnoge od slika su bile zaista sjajne i Dženifer je zatekla sebe kako zuri u njih. Ričard Franklin, zaključila je, nije fotograf amater, već neko ko fotografiju posmatra kao umetnost. To ima smisla, s obzirom na opremu koju su našli u njegovoj kući.

To nije činjenica na koju se prvobitno usredsredila, ali, da li joj to saznanje može nekako pomoći? A ako može, na koji način? Još uvek nije bila sigurna kako.

Ipak, što je duže posmatrala fotografije, to je snažnije osećala da je na pravom putu. Iako još uvek nije bila sigurna kakve će joj odgovore takav pravac razmišljanja pružiti – a nije znala ni koja su prava pitanja koja treba postaviti – dok je posmatrala fotografije i pitala se šta joj one govore o Ričardu, nije mogla da se otme utisku da se Približava nečemu veoma bitnom.

U Denveru, detektiv Leri Koen razmišljao je o telefonskim razgovorima koje je vodio tog dana.

Pozornica Romanelo je tražila informacije o Ričardu Franklinu, a, iako je pretražio bazu podataka bez uspeha, znao je da je to ime čuo ranije. Kao što je i rekao Dženifer Romanelo, to ime mu jeste poznato.

No, u pitanju može biti bilo šta. Svedok u jednom od stotinu slučajeva na kojima je radio; možda je čak video to ime u novinama jednom. Možda je neki neznanac koga je sreo na nekoj zabavi, ili neko koga je upoznao u prolazu.

Pa ipak, imao je osećaj da to ime zaista ima neke veze sa policijom.

Ako nije hapšen, šta bi drugo moglo biti?

Ustajući od stola, resio je da se raspita. Možda će neko drugi moći da mu pomogne da to raščisti.

Sat kasnije, Morison se pojavio iz kancelarije sa listom telefonskih poziva i sa informacijama iz firme – Dž. D. Blanšar, sa formulara koji je Ričard Franklin prvobitno priložio. Uz faks je bio priložen i njegov rezime i informacije o prethodnim projektima na kojima je radio kao konsultant.

Pit se bacio na liste poziva; Dženifer je odložila fotografije sa strane i počela da proučava informacije koje su dobili od firme – Dž. D. Blanšar.

Na vrhu rezimea, naveo je adresu stana u Kolumbusu; ispod toga se, međutim, nalazio pravi rudnik informacija. Za koga je radio i u kojim periodima, lista saradnika, prethodno iskustvo, obrazovanje.

– Imam te, prošaputala je. Pošto je pozvala informacije, okrenula je broj kompanije Lentri kontrakšn u Cejenu, država Vajoming, što je poslednja kompanija za koju je radio pre nego što je osnovao sopstvenu firmu.

Pošto se predstavila sekretarici, dobila je Klensija Edvardsa, potpredsednika, koji radi u toj kompaniji već dvadeset godina.

– Ričard Franklin? Naravno da ga se sedam, izgovorio je Edwards čim je pomenula ime. On je ovde bio đavolski dobar menadžer,

Stvarno zna znanje. Nisam se iznenadio kad je pokrenuo sopstvenu firmu.

– Kad ste poslednji put razgovarali sa njim?

– O, da vidim... da razmislim. Preselio se u Denver, znate. Mora da je to bilo pre osam ili devet godina. Radili smo na... da vidimo... mora da je to bilo devedeset pete, zar ne? Mislim da smo radili na projektu u...

– Izvinite, gospodine Edvardse, ali znate li je li bio oženjen?

Edwardsu je trebalo nekoliko trenutaka da shvati da mu je ona postavila naredno pitanje. Oženjen?

– Da, da li je bio oženjen?

Edwards se tiho nasmejavao. Nema šanse. Svi smo bili gotovo ubeđeni da je on gej...

Dženifer je pritisnula telefonsku slušalicu bliže uz uvo. pitajući se da li ga je dobro čula. Čekajte. Jeste li sigurni?

– Pa, ne baš sto posto. Naravno, on se nije izjašnjavao po tom pitanju. A ni mi ga nismo ništa pitali. Lične stvari ostaju lične sve dok ta osoba dobro obavlja posao. To je oduvek bio način našeg poslovanja. Mi se dobro snalazimo sa principom pozitivnog odnosa prema diskriminisanim grupama pojedinaca u našoj kompaniji. Uvek je tako bilo.

Dženifer jedva da ga je slušala kad je nastavio.

– Vajoming je prešao dug put, ali nije San Francisko, ako znate na šta mislim, a ni to nije uvek bilo lako. Ali, vremena se menjaju, čak i ovde.

– Je li se dobro slagao sa kolegama?, odjednom ga je upitala, setivši se šta joj je Džejk Blansen ispričao preko telefona.

– O da, naravno. Kao što rekoh, znao je dobro svoj posao i ljudi su ga zbog toga poštovali. A i bio je fin čovek. Kupio je mojoj ženi šešir za rođendan. Ne nosi ga ona više često. Znate kakve su žene kad je u pitanju...

– A radnici na građevini? Je li se i sa njima slagao?

Pošto ga je uhvatila usred rečenice, Kelnsiju Edwardsu je bilo potrebno nekoliko sekundi da se povraća.

– Da, naravno, i sa njima se slagao. Kao što rekoh, svi su ga voleli. Nekolicina je možda imala problem sa njegovim... privatnim životom, ali svi su se sa njim dobro slagali. Svima nam je bilo žao kad je otišao.

Pošto Dženifer nije ništa rekla, Edwards je osetio potrebu da popuni tišinu.

– Mogu li da vas pitam o čemu se radi? Nije valjda upao u nekakvu nevolju? Ništa mu se nije desilo, zar ne?

Dženifer je i dalje pokušavala da svari nove informacije.

– Tiče se istrage. Žao mi je, ali ništa više ne mogu da vam kažem, odgovorila je. ..Da li se sećate da su vas ikad zvali iz kompanije „Dž. D. Blanšar“ po pitanju preporuke?

– Mene nisu. ali mislim da predsednika jesu. Bilo nam je drago da ga preporučimo. Kao što rekoh, radio je svoj posao odlično...

Dženifer je uhvatila kako joj pogled ponovo luta ka Džesikinim fotografijama. Znate li da li se bavio fotografijom kao hobijem?

– Ričard? Možda, ali ako jeste, meni to nikada nije pomenuo. Zašto?

– Onako, rekla je, pošto joj je odjednom ponestalo pitanja. Hvala vam na vašem vremenu, gospodine Edvardse. Ako mi bude potrebno još informacija, hoće li vam smetati ako vas opet pozovem?

– Ne, nikako. Možete me naći do šest sati gotovo svakog dana. Mi ovde veoma poštujemo sile reda i zakona. Moj deka je nekad bio šerif... o, bože... pretpostavljam oko dvadeset godina, ili tako nešto...

Dok je on još uvek govorio, Dženifer je prekinula vezu, vrteći glavom u neverici i pitajući se zašto ništa od ovoga što je upravo čula nema nikakvog smisla.

– Bila si u pravu, rekao je Pit Dženifer nekoliko minuta posle toga, izgledajući nekako zbunjeno što su njeni instinkti bili ispravni, a njegovi tako pogrešni. Našao sam na listi poziva broj privatnog detektiva u Dejtoni. Bacio je pogled na poruku koju je nažvrljao. Ričard je tri puta telefonirao kancelariji „Krumbs investigejšns“. Niko se nije javio kad sam telefonirao, ali ostavio sam poruku. Zvuči kao firma u kojoj radi samo jedan čovek. Nema sekretarice, a poruku na mašini je izgovorio muški glas.

– A Džulina majka?

Pit je odmahnuo glavom. Da, nabavio sam i njen broj preko službe za informacije, ali niko se nije javio. Pokušaću ponovo malo kasnije. Kako ide kod tebe?

Dženifer mu je ukratko prepričala svoj razgovor sa Klensijem Edwardsom. Kad je završila. Pit se počeo po ptiljku.

– Gej, kažeš? Klimnuo je glavom kao da to za njega ima smisla. Jasno mi je.

Dženifer je ponovo posegla za njegovim rezimeom, pokušavajući da ignoriše Pitov komentar.

– Pokušaću sa sledećom kompanijom na listi, rekla je. Prošlo je dosta vremena otkad je radio tamo, ali nadam se da ću naći nekoga ko ga se seća. Posle toga, mislim da ću probati sa bankorau Denveru gde ima otvoren račun, a možda ću dobiti i neke informacije od njeovih bivših komšija. To jest. ako uspem da pronađem nekoga od njih.

– Zvuči kao da će ti trebati vremena za to.

Dženifer je klimnula glavom, rastreseno, razmišljajući o razgovoru koji je vodila sa Edwardsom. Slušaj, rekla je beležeći osnovne podatke iz rezimea, dok se ja bavim time, ti pokušaj da nađeš neke podatke o njegovom detinjstvu. Kaže da je rođen u Sijetlu, te ti nazovi velike bolnice i pokušaj da nađeš njegov izvod iz knjige rođenih. Možda ćemo više saznati ako potražimo njegovu porodicu. Ja ću nastaviti sa ovim što sam započela.

– Naravno.

– O... i nastavi da pokušavaš da dobiješ tog privatnog detektiva i Džulinu majku. Zaista želim da razgovaram sa njima.

– Nema problema.

Trebalo mu je mnogo više vremena nego što je mislio da pronađe automobil, ali Ričard je izašao sa parkinga tržnog centra u zelenom trans am pontijaku iz 1994. i uključivši se u saobraćaj, krenuo je prema autoputu.

Besmisleno je u današnje vreme, pomislio je, što ljudi i dalje ostavljaju ključeve u kolima. Zar ne shvataju da će neko iskoristiti njihovu glupost? Ne, naravno da ne. Takve stvari se njima nikad neće desiti. Ovo je svet ljudi poput Pita Gendija, slepih, lenjih morona koji su nas učinili ranjivim za teroriste, ne samo svojom glupošću, već nedostatkom obazrivosti i debeloguzim, samozadovoljnim neznanjem. On nikada neće biti tako nepažljiv, ali nema na šta da se žali. Kola su mu bila potrebna, a ova će mu odlično poslužiti.

Popodne je prolazilo.

Tokom brojnih telefonskih poziva, Dženifer je nailazila sve na same ćorsokake. Pronalaženje komšija je bilo nemoguće – morala je da ubedi nekoga iz okružne administracije da prođe kroz sve prijave poreza na imovinu u arhivi da bi našla vlasnike, zatim da nađe njihova imena preko informacija, sve vreme se nadajući da se oni nisu odselili – a za to joj je bilo potrebno mnogo više vremena nego što je očekivala. Tokom četiri sata razgovarala je sa četiri osobe koje su u jednom trenutku poznavale Ričarda Franklina. Dvoje su bivše komšije, a dvoje menadžeri kompanije za koju je Ričard Franklin radio godinu dana u Santa Feu, država Nju Meksiko, i koji su se sasvim nejasno sećali Ričarda. Kao i Edwards, svo četvoro joj je ispričalo u suštini iste stvari o Ričardu Franklinu.

Fin čovek, sa svima se dobro slagao.

Verovatno gej.

Ako se bavio fotografijom kao hobijem, oni za to nisu znali.

Dženifer je ustala od stola i uputila se ka aparatu po još jednu solju kafe.

Ko je taj tip?, zapitala se. I zašto se, pobogu, oseća kao da su joj svi oni opisali u potpunosti drugačiju osobu?

Na drugom kraju zemlje, detektiv Leri Koen je raspravljao o onome što ga je mučilo sa još nekoliko kolega.

Kao i njemu, i njima je to ime zvučalo poznato, ali nisu mogli da ustanove zašto. Jedan od njih je otišao toliko daleko da je ponovo proverio sve što i Koen, ubeđen da ovaj ima dosje, ali je na kraju dobio iste rezultate.

Mršteći se, Koen je razmišljao o tome dok je sedeo za svojim stolom. Zašto mu je to ime tako poznato? I to ne samo njemu, već svima u stanici? Zašto, kad nikad nije bio hapšen, a niko nije mogao da se seti da je bio svedok u nekom od njihovih slučajeva?

Skočio je sa stolice kad mu je iznenada pao na pamet odgovor na sva ova pitanja. Pošto je ukucao nešto u kompjuter, pregledao je osnovne informacije koje su se pojavile na ekranu. Kako je potvrdio svoj predosećaj, otišao je da nade detektiva sa kojim je hteo da popriča.

Za svojim stolom, Pit je imao sreće. Završio je sa prikupljanjem podataka o ranom periodu Ričardovog života, koje nije bilo teško pronaći. Sav ponosan, krenuo je ka Dženifer da je obavesti šta je našao kad je njen telefon zazvonio. Podigla je prst, signalizirajući Pitu da sačeka dok završi razgovor.

– Policija Svansboroa, rekla je Dženifer, pozornica Romanelo na vezi.

Začula je kako se neko nakašljao sa druge strane žice.

– Ovde detektiv Koen, iz Denvera.

Dženifer se odjednom ispravila na stolici. – O... zdravo. Jeste li nešto pronašli?

– Otprilike. Posle vašeg poziva, stalno sam razmišljao o tome kako mi ime Ričard Franklin zvuči strašno poznato, tako da sam se raspitao kod kolega, dok mi konačno nije palo na pamet gde sam čuo to ime. Zastao je. Posle toga, jedan od detektiva rekao mi je nešto veoma zanimljivo. Tiče se slučaja nestale osobe koji je on istraživao pre četiri godine.

Dženifer je dohvatila olovku. Džesika Franklin?

Pit je bacio pogled ka Dženifer kad je začuo Džesikino ime.

– Ne. Nije Džesika.

– Pa o kome onda govorite?

– O Ričardu Franklinu. O tom tipu zbog kog ste me zvali.

Dženifer je zastala. Šta pokušavate da mi kažete?

– Ričard Franklin, izgovorio je detektiv Koen polako. On je nestala osoba.

– Ali on je ovde.

– Shvatam. Ali, pre četiri godine, nestao je. Nije se pojavio na poslu jednog dana, a posle otprilike nedelju dana, njegova sekretarica nam se konačno obratila. Razgovarao sam sa detektivom koji je vodio istragu. Rekao mi je da se, po svemu sudeći, činilo da je čovek jednog dana iznenada otišao. Odeća je bila razbacana po krevetu, a fioke – preturane. Nestala su dva kofera – sekretarica nam je rekla da je njih uvek nosio kad bi išao na poslovni put – a i kola nije bilo. Podigao je gotovinu sa bankomata toa dana kad je nestao i niko ga nije video. Posle toga.

– Pobegao je?

– Tako je izgledalo.

– Zašto?

– To je ono što taj detektiv nije uspeo da otkrije. Na osnovu razgovora sa njegovim poznanicima, niko nije shvatao šta se desilo. Rekli su da on nije od onih koji bi jednostavno otišli i ostavili sve za sobom. Nikome ništa nije bilo jasno.

– Nije bio umešan u neke probleme sa zakonom?

– Detektiv ništa nije otkrio. Nije bilo tužbi, a kao što sam vam već rekao, nije imao ni problema sa policijom. Činilo se da je jednostavno resio da počne ispočetka.

To isto je, setila se Dženifer, i ona pomislila kad je videla njegov finansijski izveštaj.

– Zašto niko od njegove porodice nije prijavio njegov nestanak?

– E, u tome je stvar. On nema porodicu. Otac je pokojni, nema braće ni sestara, a majka je bila u staračkom domu, dementna.

Dženifer je razmotrila šta to podrazumeva. Imate li neke informacije koje biste mi mogli poslati o tom slučaju?

– Naravno. Već sam pronašao taj dosje. Mogu vam ga poslati sutra poštom, kad ga iskbpiram.

– Ima li načina da mi ga pošaljete faksom?

– To je obiman dosje, rekao je. Verovatno će mi biti potrebno sat vremena da vam sve pošaljem.

– Molim vas, rekla je. Verovatno ću ostati ovde celu noć u svakom slučaju.

– U redu, rekao je. Učiniću to za vas. Izdiktirajte mi ponovo broj vašeg faksa.

Kroz prozor iznad kuhinjskog stola u Henrijevoj vikendici na plaži, mogao se videti okean koji se presijavao narandžastim sjajem, kao da je neko zapalio vatru ispod površine vode. Kako su poslednji tragovi dnevne svetlosti počeli da iščezavaju, kuhinja je polako postajala mračnija. Svetlo na tavanici zujalo je uz fluorescentni sjaj.

Majk se primakao Džuli dok je ona posmatrala Pevača na plaži. Ležao je u pesku, načuljenih ušiju, okrećući glavu povremeno s jedne na drugu stranu.

– Hoćeš li da večeramo?, upitao ju je.

– Nisam gladna.

Majk je klimnuo glavom. Kako je Pevač?

– Dobro je.

Tamo nema nikog, znaš, rekao je Majk. Pevač bi zalajao. Džuli je kiimnula glavom, a onda se naslonila na Majka kad ju je on zagrlio.

Morison je izašao iz svoje kancelarije, uputivši se ka Dženifer i Pitu.

– Krv pripada Andrei Redi. Upravo sam razgovarao sa laboratorijem i oni su mi to potvrdili. Nema nikakve sumnje.

Dženifer jedva da ga je čula: umesto toga, buljila je u prvu stranu izveštaja koji joj je faksom stigao iz Denvera.

– A Džonson je pronašao jednog svedoka, nastavio je Morison. Ispalo je da se jedan od šankera u baru „Moskito grouv“ seća Andree od prethodne noći. Dao je savršen opis Ričarda Franklina. Rekao je da je taj tip pravi kreten.

Dženifer je i dalje buljila u prvu stranu faksa, ignorišući ostatak koji je stizao...

– On nije Ričard Franklin, rekao je tiho.

Morison i Pit su je pogledali.

– Sta to govoriš?, pitao ju je Morison.

– Osumnjičeni, rekla je tiho. Njegovo ime nije Ričard Franklin. Pravi Ričard Franklin se već tri godine vodi kao nestala osoba. Evo, rekla je pružajući mu prvu stranu faksa. Bila je to fotografija nesatle osobe, i uprkos zamućenosti faksom poslale potografije, čela i grube crte lica njoj su bile dovoljne da shvati da to nije čovek koga traže. Ovo je upravo stiglo iz Denvera. Ovo je pravi Ričard Franklin.

Morison i Pit su pogledali fotografiju.

Pit je zbunjeno ztreptao. Ovo je Ričard Franklin?, pitao je.

– Da.

Pit je nastavio da zuri u fotografiju. Ali njih dvojica uopšte ne liče.

Morison je pogledao Dženifer pravo u oči. Ti hoćeš da kažeš da Je ovaj uzeo njegov identitet?

Dženifer je kiimnula potvrdno.

– Pa koga onda mi, do đavola, tražimo?, pitao je Morison.

Dženifer je bacila pogled ka prozorima na drugoj strani sobe...Nemam pojma.

– Ima li nekih ideja?, rekao je Morison.

Sat vremena kasnije, kada su se svi policajci okupili, Morison nije mogao da sakrije bes i frustraciju. Sa Dženifer i Pitom pregledao je detaljno sve predmete iz kuće u nadi da će oni ukazati na pravi identitet osumnjičenog, ali ništa od toga. Niti je pomogla ponovna analiza liste poziva sa njegovog telefona.

– Šta je sa otiscima prstiju? To bi moglo da pomogne, rekao je Buris.

– Tražili smo da se uporede sa bazom podataka. Ali, ukoliko nije hapšen u Severnoj Karolini. to nam neće pomoći. Razgovarao sam sa šefom policije države Kolorado i on je pristao da uporedi podatke, ali nemamo nikakve garancije da je naš osumnjičeni ikada zaista bio u Denveru.

– Ali on je preuzeo identitet Ričarda Franklina, pobunila se Dženifer.

– Nemamo dokaze da je on taj koji je odgovoran za njegov nestanak. Na osnovu onoga što mi znamo, on je mogao jednostavno da naleti na podatke o njemu i da ih iskoristi.

– Ali...

Morison je podigao ruke. Ja samo pokušavam da ostavim sve mogućnosti otvorene. Ne kažem da nije bio umešan, ali moramo sve da uzmemo u obzir. Pored toga, to nije ono što je ovde najvažnije. Ono što je najvažnije je Andrea Redli – ono što joj je uradio, ono što je sposoban da uradi. Šta je ono što zasigurno znamo? Romanelo? Ti ga, čini se, najbolje poznaješ.

Dženifer je ispričala sve ono što zna.

– Visoko je obrazovan. Najverovatnije ima zvanje inženjera, što znači da je išao na koledž. Voli fotografiju i vest je u tome, što znači da se time bavi već duže vreme. Nekada je imao suprugu, Džesiku, iako ne znamo ništa više o njoj. Verovatno je sociopata; uhodio je Džuli od prvog dana kad su se upoznali i čini se da ju je pomešao sa svojom ženom. Njih dve veoma liče, a on joj se čak i obratio njenim imenom. A zbog složenosti svega onoga što je izveo u proteklih par godina, prilično sam sigurna da je već upadao u nevolje sa zakonom. Pretpostavljam da je u bekstvu, što znači da ima iskustva u skrivanju od policije.

Morison je klimnuo glavom. Pite, šta ti misliš?

Pit se zamislio na trenutak. Snažniji je nego što izgleda. Može da dišne iz benča gotovo isto koliko i ja.

Drugi policajci su ga začuđeno pogledali. Video sam ga u teretani, rekao je on u svoju odbranu.

Morison je zavrteo glavom i izdahnuo, kao da se pita zašto se uopšte trudio sa njim. – U redu, evo kako ćemo. Burise, idi do „Blanšara“ i vidi imaju li neku njegovu fotografiju. Nemamo mnogo vremena, ali hoću da je večeras objave na veslima, ako je to moguće. Javiću se uredniku da mu objasnim šta se dešava. Takode, hoću da njegova slika izađe u novinama, zato pozovi reportera u stanicu, da bismo mi mogli da kontrolišemo informacije. Hoću da ostali pokušaju da otkriju gde se taj tip nalazi. Pozovite svaki hotel i motel u Svansborou i Džeksonvilu i proverite da li je danas neko ko odgovara njegovom opisu uzeo sobu. Znam da su nam šanse male, ali ne možemo odbaciti mogućnost da nam je on pred nosom. Ako nešto saznate, hoću da u parovima odete i proverite informaciju. A posle toga, hoću sve da vas vidim ovde posle dnevnika. Pozivi će nas preplaviti, a ja hoću da svi koji mogu budu ovde i da se javljaju na telefon. Najvažnije stvar je da utvrdite da li ga je neko video danas. Ne juče, ne prošle nedelje. Zatim, pokušajte da odbacite luđake, a onda ćemo videti gde smo.

Moriš se osvrnuo unaokolo. Jel sve jasno? Svi su promrmljali potvrdne odgovore.

– Onda, na posao.

Pošto je bio svestan da će ga tražiti u oblasti Svansboroa, Ričard se vozio oko dva sata na severoistok i uzeo sobu u jednom oronulom motelu, tik kraj autoputa, jedno od onih mesta gde gosti plaćaju gotovinom i nikakve isprave nisu potrebne da biste dobili sobu.

Sada je ležao u krevetu i posmatrao tavanicu. Mogu da me traže, pomislio je, ali me neće naći.

Pitao se da li je policija već otkrila da on nije Ričard Franklin. Sve i da jeste, on zna da to nije važno; ne mogu da ga povezu sa Franklinovim nestankom niti mogu da saznaju njegov pravi identitet. Ajteze je bilo pronaći pravog čoveka, čoveka bez porodice, čak i uz pomoć kompjutera i raznih biblioteka koje je posetio dok je bežao od policije. Pretraživanje udruženja profesionalaca preko Interneta je bilo dosadno i uzelo mu je mnogo vremena, ali on je bio uporan, vredan u potrazi, tražeći pravog čoveka dok se kretao od jednog do drugog grada. Uzimajući u obzir okolnosti, nije imao drugog izbora, a još uvek se sećao olakšanja i satisfakcije koju je osetio kad je konačno pronašao ono što mu je bilo potrebno.

Vozio se kroz tri države na putu za Denver, preko Misisipija i kroz pustare, a onda je proveo tri nedelje proučavajući navike tog čoveka. Uhodio je pravog Ričarda Franklina baš kao Džuli. Saznao je da je on nizak, proćelav čovek, sasvim očigledno homoseksualac, koji najveći deo vremena provodi sam. Povremeno. Franklin bi ostao sam do kasno u kancelariji, a jedne večeri ga je posmatrao kako se kreće preko mračnog parkinga do svojih kola, pognute glave dok je tražio pravi ključ.

Franklin ga nije čuo kako se približava i on mu je prislonio pištolj uz glavu.

– Uradi upravo ono što ti budem rekao, prošaputao je, – i poštedecu ti život.

To je, naravno, bila laž, ali poslužila je svrsi. Franklin je uradio sve što je on tražio od njega i odgovorio je na sva njegova pitanja. Otišao je do bankomata i spakovao je kofere. Čak mu je dopustio da ga veže i da mu stavi povez preko očiju, nadajući se da će biti nagrađen zato što je saradivao.

Odvezao je Franklina u planine i naredio mu da legne kraj puta. Setio se kako ga je ovaj preklinjao i kako je od straha ispraznio bešiku kad je čuo nepogrešivi zvuk obarača pištolja.

Gotovo da se nasmejao zbog slabosti tog čoveka, zbog njegove ništavnosti, pomislivši na to kako su njih dvojica različiti. Taj čovek je bio nula: jedno sićušno, beznačajno ništa. Da se on našao u takvoj situaciji, on bi se borio ili bi pokušao da pobjegne. Ali Franklin je počeo da plače i tri sata kasnije, bio je zakopan u grobu koji nikada neće biti otkriven.

Bez ikoga biskog ko bi insistirao na istrazi, znao je da će Franklinov slučaj ostati zakopan ispod gomile drugih slučajeva nestalih osoba i ubrzo biti zaboravljen. Dok god se Ričard Franklin vodi kao nestao, a ne kao mrtav, lako je preuzeti njegov identitet. Od tada, naučio je sebe da se ne odaziva na svoje ime, niti da se čak okrene kad čuje da ga je neko izgovorio na drugom kraju prostorije, a kada bi ga sad izgovorio, zvučalo mu je potpuno strano.

Pobrinuo se za pravog Ričarda Franklina baš kao što se pobrinuo za oca i majku, i za one dečake iz hraniteljske porodice. I za cimera na koledžu. I za Džesiku.

Oči su mu se suzile.

Sad je vreme da se pobrine za Majka.

Mejbel je sedela pored Andree kad su njeni roditelji stigli iz Buna. Šest sati su se vozili obuzeti strahom i suzama i Mejbel je izašla iz sobe da bi mogli da budu sami sa svojom ćerkom.

Prešavši u čekaonicu, pomislila je na Majka i Džuli, nadajući se da su bezbedni. Pošto je videla Andreine povrede kad su joj promenili zavoje, postala je ubedena da je Ričard Franklin čudovište i da su Majk i Džuli u većoj opasnosti nego što misle.

Topsejl nije dovoljno udaljen. Ne, oni moraju otići što dalje od Svansboroa i ostati tamo koliko god je potrebno. Mora ih nekako ubediti u to.

Tokom večeri, u policijskoj stanici u Svansborou je bilo kao u košnici.

Pošto su završili sa telefoniranjem, dobili su imena dvanaest mogućih osumnjičenih koji su tog dana uzeli sobe u hotelima. Uz pomoć šerifa iz Onlou okruga, istražili su svakog od njih, ali bezuspešno.

U firmi – Dž. D. Blanšar su imali dobru fotografiju osumnjičenog, koju je Buris fotokopirao i podelio televizijskim stanicama. To je bila udarna vest na svim informativnim emisijama, obaveštavajući javnost o čoveku koji je osumnjičen za napad na Andreu Redli, a koji se smatra izuzetno opasnim. Takode, deo izveštaja je bio i opis kola, sa brojem registarskih tablica.

Kao što je Morison predvideo, pozivi su počeli u roku od nekoliko minuta posle objavljivanja vesti.

Čitava stanica je odgovarala na njih; hvatane su beleške, imena, Pokušavali su da ustanove ko su luđaci među njima.

Do dva sata po ponoći, policajci su razgovarali sa preko dve stotine ljudi.

Ali niko nije toga dana video osumnjičanog. Niti je iko primetio.

Isprpljen, Ričard je pomislio na Džesiku pre nego što je utonuo u san.

Ona je bila konobarica u restoranu u koji je odlazio, a, iako ona nije bila ta koja ga je posluživala, privukla mu je pogled dok je jeo.

Ona ga je primetila kako je gleda i kratko mu se osmehnula, pogledavši ga pravo u oči; vratio se u restoran pred kraj radnog vremena i sačekao ju je.

Činilo se kao da ga je očekivala; način na koji se ulično svetio prclivalo preko njenog lica dok su se šetali ulicama Bostona kasno noću... kako ga je posmatrala preko stola za večerom... naredni vikend, kad su otišli na Kejp kod, na piknik na plaži... ili na piknik i na vožnju balonom... Džesika i Džuli... tako slične... njegove misli o njima su se stapale u jedno... slike su se preklapale... Džuli... suze u njenim očima dok je gledala Fantoma iz opere... senzualni dodir njenih prstiju dok ga je šišala... njeno saosećanje kad je slagao da mu je majka iznenada umrla... kako je samo bila ponosna kad ga je predstavila prijateljima u baru...

Bože, on je voli. Uvek će je voleti. Trenutak kasnije, disanje mu je postalo duboko i ujednačeno.

Narednog jutra, retka izmaglica nadvijala se nad autoputem, dižući se polako kako se sunce dizalo iznad krošnji drveća. Prizma svetlosti probila se kroz prozor policijske stanice, usmerivši se na Dženifer, koja je već ispijala treću šoljicu kafe tog jutra.

Oni traže duha, pomislila je.

Nemaju ništa, nikakav trag koji bi iskoristili, a čekanje je najgore od svega. Dženifer se vratila u stanicu nakon samo nekoliko sati sna, ali sad je zažalila zbog toga. Ništa što bi mogla da uradi nije joj padalo na pamet.

Otisci prstiju im nisu bili od pomoći; iako je Morison resio da iskoristi i bazu podataka FBI, ovi su zaostajali sa pružanjem podataka o toliko drugih slučajeva iz svih krajeva zemlje, te su ga obavestili da će informacije moći da dobije tek za nedelju dana.

Pozivi su i dalje pristizali u stanicu, naravno, i ona se ravnomernim ritmom javljala na telefon. Vest je objavljena ponovo tog jutra – i trebalo je da bude opet emitovana u podne – ali, kao ni prošle noći. ni sad nije dobijala informacije koje bi joj bile od koristi. Previše je bilo poziva od uplašanih građana koji su hteli da im neko kaže da ne brinu, ili od onih koji su lažno tvrdili da se osumnjičeni nalazi u njihovom dvorištu. Većina njenih kolega došla je u stanicu kad i ona i sad su bili na zadacima, proveravajući informacije iz poziva. Kao jedina koja je ostala u stanici, sumnjala je da će išta od toga uroditi plodom, ali policajci nisu imali drugog izbora do da istaže sve tragove.

To je loša strana korišćenja medijske podrške prilikom istrage, pomislila je. Iako postoji mogućnost da će se javiti neko sa korisnim informacijama, pogrešna obaveštenja su zagarantovana i to utiče na rasipanje resursa neophodnih za istragu.

No, s druge strane, koju istragu, pitala se. Jedina stvar na osnovu koje su mogli da rade dalje su fotografije iz aktentašne, a ona i dalje nije nTogla da ustanovi zašto je tako opčinjena njima. Sve ih je pregledala desetak puta, ali čim bi ih odložila sa strane, osetila bi potrebu da ih ponovo pogleda.

Prelistavajući ih, slike su joj se redale pred očima. Džesika u bašti. Džesika na stazi. Džesika sedi. Džesika stoji. Džesika se smeje. Džesika ozbiljnog izraza lica.

Dženifer je ponovo odložila fotografije, zgrožena. Ništa.

Trenutak kasnije, telefon je ponovo zazvonio. Pošto je saslušala sagovornika, Dženifer je započela sa svojim odgovorom.

– Da, gospođo. Sigurna sam da bezbedno možete da odete do prodavnice alata...

Kad je Mejbel otišla iz Vilmingtona – pošto je probdela najveći deo noći – osećala se malo bolje zbog Andree. Iako nije došla svesti, pomerila je ruku pred zoru, a doktori su iznova i iznova ponavljali njenim roditeljima kako je to dobar znak.

Znajući da ništa više ne može da učini, sela je u kola i vratila se u Svansboro. Od jutarnjeg sunca zbolele su je oči i mučila se da se usredsredi na put.

Njena zabrinutost za Džulinu i Majkovu bezbednost samo se još više pojačala tokom noći. Pivo ću da dremnem, rekla je sebi, a onda idem tamo da poraigovaram sa njima.

Ričard se probudio i istuširao i ponovo uskočio u ukradeni trans am. Dva sata kasnije, pošto je popio solju kafe i kupio nekoliko časopisa u jednoj radnji usput, stigao je u Svansboro, osećajući se kao da je došao kući.

Nosio je pantalone i majicu sa kragom; svetle kose i sa naočarima, čak ni sam sebe nije prepoznao kad se pogledao u retrovizor. Ličio je na bilo kog drugog porodičnog čoveka koji se zaputio na plažu preko vikenda.

Pitao se šta Džuli radi u tom trenutku. Tušira se? Doručkuje? Da li misli na njega sada kada on misli na nju? Nasmešio se kad je spustio par novčića na štand sa novinama. Novine iz Džeksonvila su bile dnevne, a one iz Svansboro su izlazile dva puta nedeljno.

Nakon toga, krenuo je ka obližnjem parku i namestio se na klupu blizu Ijuljaški, a onda je otvorio novine. Nije želeo da njegovo prisustvo u parku uznemiri roditelje; ljudi su u današnje vreme paranoični zbog odraslih koji se muvaju po parkovima, ali, on to razume, čak i u ovako malom gradu.

Njegova fotografija nalazila se na prvij strani novina i on je pažljivo pročitao članak. On je sadržao osnovne podatke, no, ništa više od toga – nije ni sumnjao da je izveštač dobio informacije direktno od policije – a bio je naveden i telefonski broj na koji se građani mogu javiti ako imaju bilo kakve informacije. Kad je završio sa čitanjem, preleteo je preko ostatka novina, tražeći neku vest o ukradenim kolima. Ništa. Zatim se ponovo vratio na uvodni članak, pogledajući preko novina svakih nekoliko minuta.

Čekaće čitav dan ako treba; zna koga traži i ko će ga odvesti pravo do Džuli i Majka.

– Kad je Pit prišao stolu za kojim je sedela Dženifer, ona je pomislila da on izgleda onako kako se ona oseća – iscrpljeno. Ima li nečega novog?, pitala je.

Odmahnuo je glavom, pokušavajući da priguši zevanje. Još jedna lažna uzbuna. A kod tebe?

– Ništa značajno. Pojavila se još jedna konobarica iz „Moskito grouva“ koja je videla Ričarda i Andreu zajedno. Takođe, javili su nam se i iz bolnice u Vilmingtonu. Andrea se još nije izvukla, ali doktori su optimistični. Zastala je. Zaboravila sam da te pitam jutros, ali da li si uspeo da se čuješ sa onim detektivom, ili sa Džulinom majkom?

- Još uvek nisam.
- Daj mi njihove brojeve, a ti idi po kafu. Važi? Ja ću pokušati da ih dobijem.
- Zašto? Već znamo zašto je išao tamo.
- Ne znam šta bih drugo radila.

Dženifer je konačno uspela da stupi u kontakt sa Džulinom majkom, ali Pit je bar ovoga puta bio u pravu. Taj poziv joj nije ukazao ni na šta drugačije od onoga što je ona već pretpostavila. Da, rekla je, njena majka, jedan čovek koji se predstavio kao stari Džulin prijatelj je dolazio. Nedelju dana kasnije, poveo je i prijatelja sa sobom. Opis tog prijatelja poklapao se sa opisom osumnjičenog.

Kada je pozvala privatnog detektiva, ponovo se niko nije javio.

I dalje nije bilo vesti o otiscima prstiju.

Bez novih informacija, ponovo je bila na početku i to ju je nerviralo. Da li je on još uvek u gradu? Ne zna. Šta će sledeće uraditi? Ne zna. Da li i dalje juri Džuli? Misli da je tako, ali nije apsolutno sigurna. Uvek postoji mogućnost da je, zbog toga što ga policija juri, napustio grad i resio da počne ispočetka, baš kao što je to činio i ranije.

Problem je u tome što je on uspeo da postane Ričard Franklin da bi ispunio sve svoje namere i ciljeve. U kući ni jedna jedina stvar nije bila lična, sa izuzetkom odeće, fotoaparata i fotografija. A one joj nisu ništa govorile, osim da je on odličan fotograf. Mogle su biti snimljene bilo gde, bilo kada, a pošto ih je Ričard sam razvijao, nisu ih mogle odvesti čak ni do neke fotografske radnje...

Dženiferin tok misli se zaustavio odjednom kad je osetila kako pravi odgovor počinje da postavlja stvari na svoje mesto.

Bilo gde, bilo kad?

Odličan fotograf?

Skupa oprema?

Sam ih je razvijao?

To nije samo hobi za njega, pomislila je. U redu, to je već shvatila. Šta još? Zagledala se u gomilu fotografija na stolu. To je nešto čime se on bavi već dugo vremena. Čak godinama. Što znači...

Možda se istim fotoaparatima koristio i pre nego što je postao čovek po imenu Ričard Franklin.

– Pite, odjednom je povikala, jesu li njegovi fotoaparati još uvek kod forenzičara. Ili smo ih zaveli u arhivi sa ostalim dokazima?

– Franklinovi? Tu su. Zaveli smo ih juče...

Dženifer je skočila sa stolice i krenula prema arhivi.

– Kuda si pošla?

– Mislim da znam kako ćemo saznati ko je zapravo ovaj tip.

Trenutak kasnije, Pit se svojski trudio da uhvati korak sa njom dok je žurila kroz stanicu.

– Šta se dešava?, pitao je Pit.

Džuli je za pultom kod policajca zaduženog za dokaze potpisivala revers za fotoopremu, dok ju je ovaj posmatrao.

– Fotoaparati, rekla je, objektivni. Sve to je skupo, zar ne? A kao što si rekao, te fotografije su mogle biti snimljene bilo kada. Čak i sa ovim istim aparatima, zar ne?

Pit je slegao ramenima. Pretpostavljam da je tako.

– Zar ne vidiš šta to znači?, pitala je. Mislim, to što on možda ove aparate ima odavno?

– Ne, ne shvatam. Zašto je to važno?

U tom trenutku onaj drugi policajac je spustio na pult plastičnu kutiju u kojoj su bili smešteni aparati i Dženifer je posegnula za njom. Iсуviše uzbuđena da bi mu odmah odgovorila, podigla ju je i odnela je do svog stola.

Minut kasnije, Pit Gendi ju je, fasciniran i zbunjen, posmatrao dok je proučavala zadnji deo aparata.

– Imaš li jedan mali šrafciğer?, pitala je.

– Zašto?

– Moram ovo ovde da uklonim.

– Zašto?

– Tražim serijski broj.

– Zašto?, ponovio je.

Dženifer je bila isuviše zauzeta proturanjem po fiokama svog stola da bi mu odgovorila. Do đavola!, rekla je.

– Možda neko iz održavanja ima šrafciğer, rekao je Pit, i dalje ne shvatajući zašto joj treba serijski broj.

Ona je uzbuđeno podigla pogled. Ti si genije!

– Jesam?

Petnaest minuta kasnije nabavila je listu serijskih brojeva sa aparata. Polovinu brojeva dala je Pitu, a drugu polovinu liste je ponela sa sobom, pokušavajući da se ne nada previše.

Pozvala je informacije i nabavila brojeve proizvođača fotoaparata, a onda je okrenula prvi od njih. Pošto je objasnila da mora da proveriti ime i adresu vlasnika, osoba sa druge strane žice je unela broj u kompjuter.

– Aparat pripada Ričardu P. Franklinu...

Dženifer je prekinula vezu i probala sa narednim proizvođačem. Zatim sa narednim. Kad je okrenula četvrti broj sa spiska, rekli su joj jedno drugo ime.

– Aparat je registrovan na Roberta Bonama iz Bostona, u državi Masačusets. Hoćete li i adresu?

Ruke su joj se tresle dok je beležila podatke.

Morison je pregledao iz veslaj. Koliko si sigurna da je baš ovo on?

– Četiri različita komada opreme zavedena su na ovo ime, a prema njihovim podacima, nikada nije prijavljeno da je bilo šta od toga ukradeno. Spremna sam da se kladim da je to naš osumnjičeni.

– Kako ja mogu da pomognem?

– Ako bude bilo nekih problema sa bostonskom policijom, volela bih da se vi umešate.

Morison je klimnuo glavom. Dogovoreno.

Dženifer, međutim, nije naišla ni na kakve probleme. Prvi detektiv koga je dobila dao joj je sve neophodne informacije.

– Robert Bonam je tražen radi saslušanja u vezi sa nestankom njegove supruge, Džesike Bonam, koji se dogodio pre četiri godine, rekao je.

Znajući da može izgledati sumnjivo ako čitav dan bude proveo na jednom mestu, Ričard je skupio svoje stvari i premestio se na drugu klupu.

Pitao se šta li radi unutra, no, s druge strane, to i nije tako važno. Odavno je naučio da bude strpljiv, a pošto je opet pogledao prema prozorima, vratio je pogled na novine. Svaki članak je pročitao tri ili četiri puta, neke i više od toga. Znao je koji filmovi se daju gde i kada, saznao je da u lokalnom domu kulture daju besplatne časove obuke za rad na računaru za penzionere, no novine su zaklanjale njegovo lice radoznalih pogleda meštana.

Nije ga brinulo to da će ga neko prepoznati; iako je bio svestan da ga traže, nikome ne bi palo na pamet da ga potraži baš tu. Sve i da bude tako, pošto je izmenio svoj izgled, niko ga ne bi mogao prepoznati na osnovu slike iz novina.

Kola su mu parkirana iza čoška, na parkingu supermarketa, te lako može doći do njih ako se za to ukaže potreba. Sad je to, znao je, samo pitanje vremena.

Sat kasnije, dok su faksom i dalje stizali detalji iz Bostona o nestanku Džesike Bonam, Dženifer je sedela za svojim stolom, pripremajući se za jedan telefonski poziv koji je znala da mora da obavi. Pošto je okrenula broj, ženski glas je odgovorio na poziv.

– Halo?

– Je li to Ilejn Maršal?

– Da. Ko je to?

– Ovde pozornica Dženifer Romanelo. Zovem iz policijske stanice u Svansborou. Svansboro?

– To je mali grad u Severnoj Karolini, rekla je Dženifer. Imate li vremena za jedan razgovor?

– Ja ne poznajem nikoga iz Severne Karoline.

Zovem zbog nestanka vaše sestre, Džesike, rekla je.

Usledila je druga pauza sa druge strane žice.

– Jeste li je pronašli? Njen glas je zvučao slabašno, kao da očekuje najgore.

– Žao mi je, ali nismo. No, pitala sam se da li mi možete reći nešto o Robertu Bonamu.

Na pomen njegovog imena, Dženifer je čula kako je Ilejn Maršal duboko i oštro udahнула.

– Zašto?

– Zato što mi upravo vodimo istragu o njemu.

– U vezi s Džesikinim nestankom?

Dženifer se pitala koliko bi informacija trebalo da otkrije. Ne, rekla je. Tražen je u vezi sa jednim drugim slučajem.

Usledila je još jedna duga pauza.

– Ubio je nekoga, zar ne?, rekla je Ilejn Maršal automatski. – U Svansborou?

Dženifer je oklevala. Možete li mi reći nešto o njemu?

– On je lud, rekla je. Reci su joj bile odsečne, kao da se iz petnih zila trudit?? da ne izgubi kontrolu. Svi su ga se plašili, uključujući i Džesiku. On je nasilan i opasan... a i pametan je. Džesika je jednom pokušala da pobjegne od njega. Tukao ju je. Jedne večeri je otišla u nabavku u supermarket i posle toga je više nikada nismo videli. Svi znaju da je on to uradio, ali nju nikada nisu pronašli.

Ilejn Maršal je počela da plače. – O bože... tako je teško... Ne možete ni zamisliti kako je kad ne znate... Mislim, kad niste sigurni... Znam da nje više nema, ali ipak, postoji nekakva sićušna iskra nade za koju se držite... Pokušate da krenete dalje sa životom, ali onda se desi nešto zbog čega sve to opet oživi...

Dženifer je slušala jecaje koji su dopirali kroz slušalicu. Kakav je on bio na početku njihove veze?, upitala je što je blaže mogla, nakon nekoliko trenutaka.

– Kakve to veze ima? Uradio je sve ono što pretpostavljate da je uradio. On je zao...

– Molim vas, rekla je Dženifer. Mi samo želimo da ga uhvatimo.

– I vi mislite da će vam to pomoći? Neće. Mi ga tražimo već godinama. Unajmljivali smo privatne detektive, pobrinuli smo se da policija ne zanemari slučaj... Ilejn Maršal je zastala.

– On je ovde, rekla je Dženifer. – A mi hoćemo da se pobrinemo da ovoga puta ne pobjegne. A sada vas molim da mi kažete nešto više o njemu.

Ilejn Maršal je duboko udahнула, boreći se da nade prave reci.

– O, sve je baš kao što bi se i očekivalo – to je stara priča. Nije mogla da prikrije tugu u svom glasu. Bio je šarmantan, zgodan, jurio je Džesiku dok se nije do ušiju zaljubila u njega. U početku se činio finim i svima nam se svideo. Pobjegli su da bi se uzeli nakon šest meseci zabavljanja, a pošto su se vcnčali, stvari su se promenile. On je postao posesivan i nije mu se dopadalo što nam se Džesika javlja telefonom. Uskoro je gotovo prestala da izlazi iz kuće, ali prilikom retkih susreta koje smo uspeli da ostvarimo, na njoj smo videli modrice. Naravno, pokušali smo da je urazumimo, ali potrajalo je dok nije pristala da nas posluša.

– Kad ste rekli da je Džesika jednom pokušala da pobjegne...

– Konačno je shvatila da mora to da uradi. Nekoliko dana on se ponašao kao da se ništa nije desilo. Pokušao je da nas navede da mu kažemo gde je otišla, ali, naravno, niko od nas mu ništa nije rekao. Tada smo već bili upućeni u ono što se dešavalo između njih dvoje. Otišla je u Kansas Siti da bi otpočela život nanovo, ali on ju je ulovio. Nemam pojma kako, ali našao ju je i vratio ju je. Ona je ostala sa njim još nekoliko nedelja. Ne mogu to da objasnim drugačije nego nekom vrstom moći koju se činilo da on ima nad njom kad su zajedno. Mislim, oči su joj izgubile svaki sjaj kad smo razgovarali sa njom – kao da je znala da ne može pobeći – ali moja mama i ja smo otišle tamo i na kraju smo uspele da je izvučemo iz te kuće. Uselila se ponovo kod naših roditelja i pokušavala je da povrati život u normalu. Jedno vreme se čak činilo da joj je bolje. A onda, jedne noći, otišla je do supermarketa i od tada je više nismo videli.

Pošto je prekinula vezu, Dženifer je ostala za svojim stolom, razmišljajući o razgovoru, a reci su joj još odzvanjale u ušima.

On ju je ulovio.

Mejbel je ustala i istuširala se. Uprkos iscrpljenosti koju je osećala, nije dobro spavala zbog zabrinutosti za Majka i Džuli. Mora lično da razgovara sa njima da bi postali svesni toga koliko je situacija zaista ozbiljna. Zgrabila je ključeve od kola i krenula je prema vratima pre nego što se selila Džulinih reci koje je izgovorila pre nego što su ona i Majk seli u Emina kola.

Šta ako nas bude pratio?

Mejbel je stala kao ukopana ispred salona. Šta ako je Ričard planirao da je prati do plaže? Šta ako je sada upravo posmatra?

Na ulici nije bilo nikoga, ni u jednom ni u drugom pravcu, ali Mejbel se nije osetila sigurnom.

Niti je bila spremna da rizikuje.

Okrenula se i vratila se unutra.

Pošto je razvrstala informacije o Robertu Bonamu i obavila još nekoliko razgovora preko telefona – uključujući i drugi razgovor sa Ilejnom Maršal – Dženifer je sve podatke sažela na nekoliko strana. Razgovarala je sa Pitom o tome šta namerava da uradi, a onda su zajedno otišli do Morisona.

Podigao je pogled kad mu je Dženifer pružila svoj izveštaj, a onda ga je nekoliko trenutaka proučavao. Kad je završio, pogledao ju je pravo u oči?

– Jesi li sigurna u ovo?

– Prilično. Još uvek moram da obavim nekoliko poziva, ali sve što tu vidite je provereno i potvrđeno.

Morison se zavalio u stolici. Sedeo je ćuteći nekoliko trenutaka, pokušavajući da sagleda ozbiljnost situacije.

– Šta želiš da preduzmemo?

Dženifer se nakašljala. Dok ga ne nađemo, mislim da je najbolje da Pit bude sa Džuli i Majkom u vikendici. Ne vidim drugu opciju. Ako je ono što smo saznali istina, znate šta je sposoban da uradi i šta će najverovatnije sledeće uraditi.

Morison ju je netremice posmatrao. Misliš li da će oni pristati na to?

– Da, rekla je Dženifer. Sigurna sam da hoće. Mislim, kad saznaju sve.

– Hoćeš li ih pozvati telefonom?

– Ne. Mislim da će biti najbolje da lično popričam sa Džuli.

Morison je potvrdno klimnuo glavom. Ako se ona složi, ja ću to odobriti.

Nekoliko minuta kasnije, Dženifer i Pit su ušli u kola.

Ni jedno od njih dvoje nije primetilo ukradeni trans am koji se uključio u saobraćaj odmah nakon njih.

– Zove se Robert Bonam, počela je Dženifer. PrS'K Ričard Franklin se vodi kao nestao već tri godine.

– Ne razumem, rekla je Džuli.

Sedeli su u kuhinji u Henrijevoj vikendici. Majk i Džuli su sedeli za stolom; Pit se, odlučno zauzevši pozu ćutljivog policajca, naslonio na pult.

Majk je uhvatio Džuli za ruku i stisnuo je.

Dženifer je bila svesna da mora da počne ispočetka, jer ni Majk ni Džuli nisu znali ništa vezano za istragu. Ako krene korak po korak, to će pitanja svesti na minimum; takode, to će joj dozvoliti da im izloži punu ozbiljnost situacije.

– Kako je to moguće?, pitao je Majk.

– Pravi Ričard Franklin nije oženjen, a pored njegove majke – koja je preminula u staračkom domu prošle godine – on nema nikoga ko je mogao da primeti da se njegov broj socijalnog osiguranja ponovo koristi. A pošto se vodi kao nestao – a ne kao pokojni – ništa se nije desilo što bi izazvalo sumnju.

Majk je zurio u nju. Vi mislite da ga je Robert Bonam ubio. To je više bila izjava, nego pitanje.

Dženifer je zastala. Mislite, na osnovu onoga što smo saznali o njemu? Da, to je vrlo verovatno.

– Isuse...

Džuli je pogledala kroz prozor, odjednom zanemevši. Na plaži, ugledala je jedan stariji par kako se zaustavio ispred kuće. Muškarac se savio i podigao školjku koju je smestio u plastičnu kesu pre nego što je krenuo dalje.

– Pa, ko je onda Robert Bonam?, pitala je. I kako uopšte znate da mu je to pravo ime?

Saznali smo njegovo ime pomoću serijskih brojeva sa fotoaparata. Zavedeni su pod njegovim imenom još pre mnogo godina. To je jedina veza sa njegovom prošlošću, ali kad smo saznali njegovo ime i mesto odakle je, ostatak priče smo saznali prilično lako. Dženifer je bacila pogled na svoje beleške. Odrastao je u predgrađu Bostona kao jedinac. Otac mu je bio alkoholičar koji je radio u hemijskoj fabrici, a majka domaćica. Postoji više optužbi za zlostavljanje – policija je istražila desetak incidenata tokom niza godina – sve dok njegov otac nije umro." Pošto je objasnila okolnosti smrti njegovog oca. Dženifer je lupnula prstima po njegovom dosjeu. Razgovarala sam sa jednim od policajaca koji su radili na tom slučaju. On je sada u penziji, ali odlično ga se seća. Rekao mi je da niko nije bio uveren da je Vernon Bonam izvršio samoubistvo, ali pošto nisu ništa mogli da dokažu – a znali su da Vernon nije baš uzoran otac i muž – prestali su da istražuju. No. on je sumnjao da je sin zatvorio vrata garaže i stanovao motor kola pošto se Vernon onesvestio u kolima od alkohola.

Dok ju je slušala, Džuli je osetila kako joj se u stomaku sve uskomešalo. A majka?, prošaputala je.

– Umrkla je od prekomerne doze pilula za spavanje nešto manje od godinu dana posle toga. I ta smrt je proglašena za samoubistvo.

Dženifer je na trenutak pustila da neizgovorena optužba visi u vazduhu, prijre nego što je nastavila.

– Narednih nekoliko godina proveo je u hraniteljskim porodicama, seleći se od jednih do drugih, ne zadržavajući se nigde dugo. Njegov maloletnički dosje je zapečaćen, tako da ne možemo da saznamo šta je sve još uradio dok je bio tinejdžer, ali na koledžu je bio osumnjičen za napad i nanošenje telesnih povreda svom bivšem cimeru. Cimer ga je optužio da mu je ukrao novac, a Robert je to porekao. Nekoliko meseci kasnije, cimer je pretučen palicom za bejzbol pošto je izašao iz devojinog stana, i proveo je tri nedelje u bolnici. Iako je za to optužio Roberta Bonama, nije bilo dovoljno dokaza za njegovo hapšenje. Godinu dana kasnije, Robert je diplomirao i stekao zvanje inženjera.

– Dopustili su mu da ostane na koledžu?, pitao je Majk.

– Nisam sigurna da su uopšte imali izbora, pošto taj slučaj nikad nije dospeo na sud. Zastala je. Posle toga, nema nikakvih podataka o njemu tokom narednih nekoliko godina. Ili se preselio u drugu državu, ili se klonio nevolja, to još uvek ne znamo. Sledeći podatak na koji smo naišli je iz 1994, kada se oženio Džesikom.

– Šta se njoj dogodilo?, pitao je Majk, oklevajući, jer nije bio siguran da želi da čuje odgovor.

– Džesika se vodi kao nestala od 1998. rekla je Dženifer. Živela je sa svojim roditeljima, a poslednji put je viđena u lokalnom supermarketu. Jedan svedok se seća da je te večeri na parking video kola Roberta Bonama. ali niko nije video šta se sa njom dogodilo. On je nestao iste noći kad i ona.

– Mislite, on ju je ubio, rekao je Majk.

– To je ono što misli i njena porodica i bostonska policija, rekla je Dženifer.

Majk i Džuli su se zavalili unazad na stolicama, oboje blede od šoka. Vazduh im se činio težak i gušio ih je.

– Razgovarala sam sa Džesikinom sestrom, nastavila je Dženifer lagano, – i to je deo razloga što smo ovde. Ona mi je rekla da je Džesika jednom pokušala da pobegne od njega. Prešla je pola države, ali Robert je nekako uspeo da joj ude u trag. U stvari, ona je upotrebila reci da je ulovi

Zastala je, ne bi li značenje tih reci doprlo do njih. Ne znam da li to znate, ali Robert Bonam – Ričard – dao je otkaz pre mesec dana. U njegovoj kući našli smo vaše fotografije. Na stotine slika. Na osnovu onoga što smo videli, uhodio vas je gotovo non-stop otkad ste počeli da izlazite sa njim. Takode, raspitivao se i o vašoj prošlosti.

– Kako to mislite?, upitala je Džuli isprekidanim glasom.

– One nedelje kad je navodno bio kod majke koja je bila na samrti, u stvari je otišao u Dejtonu. Privatni detektiv je istraživao vašu prošlost – razgovarali smo o tome sa vašom majkom. Čini se sasvim sigurno da vas je uhodio od prvog trenutka.

Kao lovac, pomislila je Džuli, a nešto joj se steglo u grlu.

– Zašto ja?, zapitala je konačno. Zašto je mene odabrao? Izgovorila je te reci tužno, kao dete koje je na ivici suza.

– Nisam u potpunosti sigurna, rekla je Dženifer. Ali, dopustite mi da vam pokažem šta smo još pronašli.

Još? Šta je sad u pitanju?

Iz dosjea, Dženifer je izvukla jednu fotografiju, onu koju je našla na noćnom stočiću u njegovoj spavaćoj sobi, i gurnula ju je preko stola. Majk i Džuli su je pogledali, a onda su ponovo podigli pogled.

– Neverovatno, zar ne? Ovo je Džesika. Evo, i ovo sam želela da vidite.

Iako se zbog toga osećala kao da joj stotine žmaraca podilazi kožu, Džuli je ponovo pogledala fotografiju i ovoga puta je videla ono na šta je Dženifer pokazivala.

Oko vrata te žene visio je medaljon koji je Ričard... Robert. ko god... poklonio Džuli. Začula je samu sebe kako šapuc'c njeno ime.

– Džesika Bonam, rekla je Dž. B.

Iza nje. Džuli je čula Majka kako je oštro udahnuo.

– Znam da je to teško za vas, nastavila je Dženifer, ali postoji još jedan razlog zbog koga smo hteli da razgovaramo sa vama. Zbog Andrice, kao i ubog onoga što verujemo da se dogodilo Džesiki – kao i pravom Ričardu Franklinu – želeli bismo da policajac Gendi ostane sa vama nekoliko dana.

– Ovde, u kući?, pitao je Majk.

– Ako je to u redu.

Džuline oči bile su gotovo staklaste kad je Majk pogledao Pita. Da, rekao je. mislim da je to dobra ideja.

Pit je vadio iz prtljažnika kofer sa stvarima koje je spakovao kad je ugledao Dženifer kako pogledom proučava kuće uz obalu.

– Ovde je uvek ovako tiho?

– Pretpostavljam da jeste, odgovorio je Pit.

Ponovo je usmerila pogled na kuće. Samo nekoliko kola bilo je parkirano na prilazima, uobičajena terenska vozila, tojota kamri, kao i trans am, kola koja liče na nešto što bi neki tinejdžer vozio, kola kakva je i ona sama želela u srednjoj školi. Ukupno šest vozila, što znači da ljudi ima u tek nešto manje od jedne četvrtine kuća. Nije se osećala baš smireno zbog te činjenice, ali, bez sumnje, ovde je bolje nego u gradu.

– Ostaćeš budan celu noć?, pitala je Pita.

– Da, rekao je, zalupivši prtljažnik. Odsputaću nekoliko sati ujutru. Ti ćeš me obavestavati o svemu što se događa, zar ne?

– Čim nešto saznam, ja ću te zvati.

Klimnuo je glavom. Zatim je, posle jedne pauze, rekao: Slušaj, znam da je ovo nešto što moram da uradim, ali – da li ti zaista misliš da je on još uvek u blizini? Ili možda misliš da se ponovo dao u beg?

– Iskreno? Da, mislim da je još uvek ovde negde.

Pit je svojim pogledom ispratio njen, uz i niz ulicu. – I ja to mislim.

Te noći, Džuli nije mogla da spava.

Spolja je čula zvuk talasa koji su u ravnomernom ritmu zapljuskivali obalu. Majk je ležao u krevetu pored nje i blago je odškrinuo prozor; čim je on zaspao, Džuli je ustala iz kreveta i zatvorila ga je. proverivši da li je reza dobro zatvorena.

Ispod vrata, videla je kako svetio gori u kuhinji. Pit se nešto ranije šetao kroz kuću. ali poslednjih nekoliko sati kao da se skrasio na jednom mestu.

Uprkos tome kako se ranije ponašao, njoj je drago što je on tu. Ne samo da je snažan, već, što je još važnije, ima pištolj.

Sa peščanih dina, Ričard je posmatrao svetio koje je gorelo kraj prozora vikendice.

Iznervirao se što je policajac Gendi resio da ostane sa njima, ali znao je da ga policija ne može zaustaviti. Niti mogu Majk, ili Pevač. On i Džuli su stvoreni jedno za drugo i on će jednostavno savladati sve prepreke koje stoje na putu njihovoj sreći. Sve drugo je samo smetnja, ništa veći izazov od promene izgleda ili krađe kola.

Pitao se gde će se skrasiti pošto napuste Severnu Karolinu. Mogao je da zamisli Džuli kako uživa u San Francisku, u njegovim bistorima na šetalištu pored obale i u pogledu na Pacifik. Ili u Njujorku, gde su mogli da uživaju u pozorišnim predstavama cele sezone. Ili čak u Čikagu, sa njegovim duhom i živošću.

Bilo bi to divno, pomislio je. Magično.

Spavaj lepo, pomislio je uz osmeh. Spavaj i sanjaj o novoj budućnosti, jer ona počinje sutra uveče.

U vazduhu se naredne večeri osećala nekakva beživotnost. Povetarac je duvao jednakom jačinom, a tajimo nebo je ublažilo nešto oblaka. Okean je bio miran, talasi su se ravnomerno dizali i spuštali. Miris slane vode ispunjavao je vazduh kao izmaglica.

Pre sat vremena završili su sa večerom i Pevač je stajao kraj vrata, mašuci repom. Džuli je prišla vratima i otvorila ih, posmatrajući ga kako silazi niz stepenice i trenutak kasnije nestaje među senkama.

Nije volela što ga pušta napolje – uprkos Majkovom i Pitovom prisustvu, uz. Pevača se osećala sigurnije – ali on je morao u šetnju, a noć je najbolje vreme za to. Nije joj smetalo da ga pusti napolje rano ujutru kad nikoga nije bilo okolo, ali tokom dana, bilo je isuviše ljudi na plaži da bi on mogao slobodno da se kreće bez povoca.

I ona je pomišljala na to da izađe napolje – sa Pitom i Majkom, naravno – razmišljajući o tome kako bi joj svež vazduh prijao, ali onda je ipak resila da to ne učini. Bez sumnje, i Majk i Pit bi rekli ne, čak i kad bi insistirala. Pa ipak, bilo bi to lepo. U teoriji, naravno.

I Ema i Mejbel su je zvale telefonom; Henri je nazvao ponovo kasnije da bi se ispričao sa Majkom. Nijedan od tih poziva nije trajao duže od nekoliko minuta. Niko od njih, činilo se, nije imao mnogo, toga da kaže, osim Mejbel, koja je nazvala pošto je razgovarala sa Andreinim roditeljima. Kasno prethodne noći, Andrea se probudila iz kome i čini se da će biti dobro, iako je još uvek pomalo dezorijentisana. Dženifer planira da porazgovara sa njom za nekoliko dana.

Dženifer Romanelo se javljala dva puta sa novim informacijama; konačno je uspela da pronađe privatnog detektiva koji je njuškao po Džulinoj prošlosti i, pošto je, kao i uobičajeno, pokušao da odugovlači sa etičkim razlozima koji mu ne dozvoljavaju da otkrije ko ga je unajmio, popustio je. Ponudio je kao dokaz i račun za telefon koji pokazuje nekoliko poziva upućenih na Ričardov kućni broj.

Nažalost, još uvek nisu našli ni traga od Ričarda. Roberta. Koga god.

Džuli se okrenula od vrata i kroz dnevnu sobu došla do kuhinje, gde je Majk potapao sudove u sudoperu. Pit je i dalje sedeo za stolom, otvarajući pasijans. Odigrao je oko stotinu partija od podneva, ubijajući vreme i uglavnom se trudeći da ne smeta, osim kad bi izašao napolje da izvidi situaciju.

– Okolina je čista, to je postala jedna od njegovih omiljenih rečenica.

Džuli je obgrlila Majka, a on je okrenuo glavu osetivši njen dodir.

– Skoro sam gotov, rekao je. Samo još nekoliko da operem. Gde je Pevač?

Džuli je uzela krpu i počela da briše tanjire. Pustila sam ga napolje.

– Ponovo?

– Nije navikao da bude ovako zatvoren.

– I dalje razmišljaš o onome što nam je Dženifer rekla?

– Razmišljam o tome, o svemu. O onome što je radio u prošlosti. O onome što je uradio Andrei. Gde li je sada? Zašto ja? Kad god bih slušala o progoniteljima, uvek bi postojala neka uvrnuta logika iza njihovih postupaka. Kao kod onih što uhode muzičke zvezde. Ili kad su u pitanju bivši momci ili muževi. Ali, nas dvoje smo izašli tek nekoliko puta i jedva da se poznajemo. Zato se stalno vraćam na to i pokušavam da shvatim da li je nešto što sam ja uradila izazvalo sve ovo.

– On je jednostavno lud, rekao je Majk. Ne znam da li ćemo ikad to razumeti.

Sa mesta na kome je stajao kraj dine, Ričard je posmatrao Džuli kako je otvorila vrata i pustila Pevača napolje. Pošto joj je svetio sijalo iza leđa, ličila je na anđela koji se spustio sa neba. Ričard je primetio kako postaje sve uzbuđeniji zbog onoga što će se desiti te večeri.

Juče, nakon što ih je pronašao, parkirao je kola na prilazu kuće koja je bila obhepljena znakovima neke agencije za nekretnine koji su oglašavali da je na prodaju. Iako su mnoge kuće kraj obale još uvek bile prazne u ovo doba godine, ova je izgledala kao da u njoj dugo niko nije boravio. Brzom proverom stanja, ustanovio je da je kuća zaštićena alarmom, ali ne i garaža, te je jednostavno bravu obio šrafčigerom koji je našao u pregradi za dokumenta u trans amu. Iz prtljajnika je izvaadio štanglu.

Spavao je na prašnjavom dušeku za plažu koji je našao na polici u garaži, a u ostavi je našao mali frižider. Iako se ubudavio, odgovarao je njegovi im namearna, tako da je čitavo popodne proveo u nabavci neophodnih stvari.

Sve što je trebalo sada da radi jeste da sačeka da Pevač odšeta do plaže. Znao je da će ga Džuli pustiti napolje, kao što je to učinila sinoć, a verovatno i prethodne noći. Ljudi koji su pod stresom uvek formiraju navike i rutinu, kao da se nadaju da će to uspostaviti neki red u njihovim životima.

U daljini, izgubio je Pevača iz vida.

Pored njega nalazila su se četiri hamburgera koja je kupio u restoranu brze hrane na ostrvu, kraj radnje sa alatom u kojoj je bio tog popodneva.

I dalje su bili zamotani u foliju, ali on ih je već jednom odmotao i izlomio ih u komade.

Ponevši hamburger sa sobom, počeo je da puže kroz travu prema stepenicama koje su vodile ka zadnjoj strani kuće.

– Mrzim ovu prokletu igru, rekao je Pit. Nemoguće je pobediti.

Dok je Džuli redala tanjirc u kredenac, bacila je pogled prema stolu. Stavi crvenu sedmicu na crnu osmicu.

Pit Gendi je i dalje treptao, pokušavajući da vidi šta mu govori. Gde?

– U krajnjem stupcu.

– O, da. Evo je.

Ponovo se zadubivši u igru, Pit je oborio pogled.

Majk je oprao i poslednji sud i izvukao je zupušač iz odvoda, a onda je pogledao prema prozoru.

Pošto se kuhinjsko svetlo odbijalo od okna, ugledao je samo svoj sopstveni odraz.

Napolju, Ričard je odmotao foliju i razbacao iskomadano goveđe meso iz hamburgera po stepenicama koje su preko dine vodile ka kuci. Znao je da će se Pevač tu prošetati prč Džuli ili Majka i nije bio zabrinut da će oni možda to prvi spaziti.

Nije bio siguran koliko je Pevač težak, tako da je umešao onoliko gorkog praha koliko je mogao a da ne naruši aromu mesa. Nije Meo da Pevač onjuši meso nekoliko puta, shvati da to nije to i zbog toga ga ignoriše. Ne, to ne bi valjalo, uopšte. Pevač ga je već jednom ujeo i on ne želi ponovo da oseti te zube. Džuli je zaustavila Pevača prvi put, ali nije gajio nikakve iluzije da bi to ponovo učinila. Stavise, ima nešto u tom psu što ga muči, nešto što ne može tačno da odredi. Nešto što nije... kućeće, pošto ne može da nađe bolju reč. Sve što zasigurno zna je da će Džuli, dok god je taj pas tu, biti zbunjena i pružati mu otpor.

Ponovo se prikrao svom skrovištu i smestio se u iščekivanju.

Majk i Džuli su sedeli na kauču u dnevnoj sobi, posmatrajući kako Pit Gendi gubi jednu partiju za drugom.

– Jesam li ti ikad rekla za ono pismo koje sam dobila od Džima?, pitala je Džuli. Ono koje je stiglo na Badnje veče posle njegove smrti?

Zvučalo je kao da hoće da se ispovedi. Senka je preletela preko njenog lica i Majk je video da nije sigurna da li želi to da mu ispriča.

– Pomenula si ga, ali ne znam šta je pisalo u njemu.

Džuli je klimnula glavom pre nego što se naslonila na njega, osetivši kako ju je obgrlio rukom oke. ramena.

– Ne moraš da mi kažeš ništa o tome ako ne želiš, rekao je Majk.

– Mislim da bi trebalo da znaš, rekla je. Na neki način, mislim da se ono tiče mene i tebe.

Majk je ćutao, čekajući da ona produži. Na trenutak, ona se zagledala ka kuhinji, a onda su im se pogledi sreli. Glas joj bio tih.

– To pismo se uglavnom odnosilo na Pevača. Naveo je razloge zbog kojih mi je kupio štene velike danske doge, napisao je kako ne želi da budem sama, i kako misli da će mi, pošto nemam porodicu, pas pomoći. Bio je u pravu za sve te stvari, ali na kraju pisma je rekao da želi da ja ponovo budem srećna. Rekao mi je da pronađem nekoga ko će me učiniti srećnom.

Zastala je, sa tužnim osmehom na licu, prvim posle toliko vremena da se činilo da je prošla čitava večnost.

– Zato mislim da se to odnosilo na mene i tebe. Znam da me voliš, a i ja volim tebe, i ti me činiš srećnom, Majk. I pored svih ovih groznih stvari koje se dešavaju, ipak me činiš srećnom. Samo želim da to znaš.

Te reci su zvučale tako čudno i neprikladno; nije shvatio zašto je osetila potrebu da mu sve to sad kaže. Gotovo da se činilo da traži fin način da se oprostí sa njim. Majk ju je privukao.

– I ti mene činiš srećnim, Džuli, rekao je. I u pravu si. jer i ja tebe volim.

Džuli je spustila ruku na njegovu nogu. Ne govorim ti sve ovo zato što hoću da raskinem s tobom. Nikako. Govorim ti ovo jer ne znam kako bih preživela poslednjih par nedelja bez tebe. I zato što mi je žao što sam te uvukla u sve ovo.

– Nema zbog čega da ti bude žao...

– Naravno da ima. Ti si uvek bio pravi čovek za mene i ja mislim da je. na neki način. Džim to i pokušavao da mi kaže u pismu. No, dugo sam bila šlepa i nisam uviđala tu činjenicu. Da sam slušala njega, ne bi ni bilo Ričarda. I želim da znaš da sam zahvalna ne samo zbog toga što si ti sve to istrpeo, već i zbog toga što si sada ovde za mene.

– Nisam imao izbora, promrmljao je.

Ričard je ležao u travi, posmatrajući stepenice. Minuti su prošli pre nego što je video kretanje među senkama kraj dina.

Pevač je izašao na mesečinu i okrenuo glavu sa jedne na drugu stranu. Zbog boje njegovog krzna, prigušene senkama, i zbog njegove veličine gotovo da je ličio na duha.

Ričard ga je posmatrao kako se opet okreće i kaska prema stepenicama.

Samo što nije stigao do tamo.

Pevač je usporio korak pre nego što se zaustavio. Blago je podigao njušku dok se činilo da osmatra stepenice, ali nije zakoračio prema njima.

Hajde, pomislio je Ričard, šta čekaš? No, Pevač se i dalje nije pomerio. Ričard je osetio kako postaje sve napetiji. Pojedi to, kao da ga je požurivao.

Nije ni shvatio da zadržava dah. Uz obalu, čulo se valjanje talasa. Trava se njihala na vetru. Na nebu, jedna zvezda padalica ostavila je kratkotrajni tjeli trag.

Konačno, Pevač je krenuo napred.

Bio je to obazriv korak, ali ipak korak, a onda je izdužio vrat, kao da je konačno nanjušio meso. Zakoračio je drugi put, a onda i treći, dok se konačno nije našao nad hamburgerom.

Spustio je glavu i onjušio ga, a onda je podigao glavu kao da se pita da li bi smeo da ga proba.

Iz daljine je dopro prigušeni zvuk ribarskog čamca, nošen vetrom. Nakon toga, Pevač je spustio glavu i počeo da jede.

U Svansborou, pozornica Romanelo je provodila večer pokušavajući da sazna sve što može o misterioznom Robertu Bonamu.

Nešto ranije, kapetan ju je pozvao u njegovu kancelariju. Nije bila sigurna šta je čeka, ali, na njeno iznenađenje, pošto je zatvorila vrata, on ju je pohvalio na dobro obavljenom poslu.

– Ne možemo bolje da istreniramo instinkte koje posedujemo, ali oni su nam svakako potrebni ovde. Pit Gendi možda greši kad tvrdi da je mafija počela da se infiltrira u ovaj grad, ali ne greši što misli da se Svansboro menja zajedno sa ostatkom sveta, rekao je kapetan. Znam da bismo svi želeli da verujemo da je ovo uspavani gradić, što on u najvećoj meri i jeste, ali loše stvari se dešavaju i u takvim mestima.

Dženifer je bila dovoljno pametna da ne progovara dok ju je kapetan odmeravao. Ti si znala da je ovaj tip loš od samog početka i odradila si odličan posao kad si sakupila sve informacije i njemu, a naročito kad si otkrila njegov pravi identitet. Za sve to si ti zaslužna.

– Hvala vam, rekla je.

A onda, da ne bi pomislila da je odjednom smekšao, rekao joj je da može da ide: lice mu je poprimilo izraz nestrpljenja, kao da se pita zašto ona još uvek sedi u njegovoj kancelariji i pokazao je prema vratima.

– A sad. nazad na posao, komandovao je. I dalje želim da otkrijem šta može da isprovocira ovog tipa. Možda će nam to pomoći da ga uhapsimo.

– Da, gospodine, rekla je, a kad je izašla iz njegove kancelarije, a pogledi svih drugih policajaca bili su usmereni ka njoj, bila joj je potrebna sva snaga da se ne nasmeje.

Sada, dok je izvršavala kapetanovo naređenje – i dalje je proučavala dokumenta koja je dobila iz Bostona i zvala ljude koji poznaju Roberta Bonama – začula je Burisa kako odjednom sve glasnije govori preko telefona i podigla je pogled. Klimao je glavom užurbano i beležio neke podatke, a onda je konačno spustio slušalicu, listajući od stola, zgrabio je taj komad papira i krenuo ka njoj.

– Upravo smo primili poziv, rekao je. Njegova kola su pronađena na parking u bolnici Onslou u Džeksonvilu.

– Jeli on još uvek tamo?

– Najverovatnije nije. Je prilično siguran da kola stoje tu već nekoliko dana. On obilazi parking svako veče, beležeći registarske oznake, a ovo vozilo stoji u njegovoj evidenciji od onog dana kad ste ti i Gendi Oflšli do njegove kuće. No, pošto je čuvar radio, vesti je video tek juče, a tek sada je sabrao dva i dva.

To objašnjava činjenicu da niko nije pronašao kola.

– Ali, niko ga tamo nije video?

– Koliko mi znamo, ne. Policija iz Džeksonvila pokazala je njegovu sliku čuvaru, ali on ga nije prepoznao. No, ja sada idem tamo, da se raspitam okolo. Možda je neko video gde je otišao. Hoćeš li i ti da pođeš?

Dženifer je počela da razmatra taj predlog. Nije postigla mnogo radeći što je do tad radila, ali nije bila sigurna gde je to može odvesti. Naravno, mogli bi da pronađu nekoga ko ga je video kako izlazi iz kola, ali šta onda? Ono što oni hoće da saznaju je gde se on sada nalazi.

– Ne, rekla je, mislim da ću ostati ovde i nastaviti da proučavam ova dokumenta. Možda ću naći nešto što sam propustila.

Iako su zavese prekrivale skoro sve prozore, onaj na trpezariji je bio otvoren i Ričard je posmatrao senke. Osim šuma talasa nije čuo ništa drugo. Vazduh se potpuno umirio, kao da mu se pridružio u iščekivanju bez daha.

Džuli će uskoro izaći na zadnja vrata; obično nije puštala Pevača da ostane napolju duže od dvadeset minuta, a on je želeo da vidi njeno lice dok ga bude dozivala. Zureći u pravcu kuće, nadao se da će mu ona oprostiti za ono što je učinio.

On će joj pružiti utchu, ali biće dovoljno vremena za to kasnije. Pošto prođu sve ružne stvari. Kad ostanu samo njih dvoje, baš onako kao što i treba da bude.

Pevač je krenuo uz stepenice ka tremu na zadnjem delu kuće, ali onda se stepenicama opet spustio ka plaži i počeo da kruži unaokolo, dok mu je jezik visio iz usta. Počeo je da kaska, kao da pokušava da otrese bo! koji je osećao u stomaku.

Već je počeo ubrzano da diše.

Dženifer je proučavala podatke o Džesiki Bonam, pitajući se kako je uspeo da je pronađe.

Da je u tome uspeo pomoću kreditnih kartica? Sumnjam u to, pomislila je. Osim ako nije poznao nekoga u policiji, to je malo verovatno. Pa kako je onda uspeo? Zapitala se da nije možda neko od članova njene porodice pozvao Džesiku, te je onda on uspeo nekako da otkrije njen novi broj. To je moguće – većina ljudi jednostavno baci račune u smeće pošto ih plati – i sve što je on trebalo da uradi je da pozove svaki međugradski broj koji bi našao na listi poziva. No, to bi podrazumevalo prebiranje po smeću... ili provaljivanje u njihovu kuću kad oni nisu tu.

Provalio je u Džulinu kuću, pomislila je, pa je onda možda...

Pitala se da li se telefonski poziv iz Svansboroa za Topsejl računa kao međugradski razgovor, a ako je tako, moraće da upozori Henrija, Emu i Mejbel da ne zovu Majka i Džuli – a ako su to već činili, reći će im da spale svoje telefonske račune čim ih plate.

Misli su joj ponovo odlutale ka kolima.

Nije je iznenadilo to što ih je ostavio na parking u bolnici, naravno, ali morao je naći neko drugo prevozno sredstvo. Koje? Taksi? Razmislila je o tome, a onda odbacila tu pomisao. On

je dovoljno pametan da zna da se vožnje i destinacije beleže, a na osnovu toga kako je lako nestajao u prošlosti, ona je bila sigurna da on ne bi napravio takvu grešku.

Dakle, ako je još uvek u blizini i ako traži Džuli, kako se kreće?

Dobujući prstima po imeniku, ugledala je kapetana Morisona kako se kreće kroz kancelariju.

– Kapetane?

On ju je pogledao iznenađeno. Mislio sam da si otišla do bolnice da vidiš šta se dešava sa kolima.

– Razmišljala sam o tome, ali...

– Ali šta?

– Gde se tačno nalazi ta bolnica?, pitala ga je Dženifer. – U centru grada? Ili na obodu?

– U samom centru grada. Zašto?

– Šta se nalazi u blizini bolnice? Mislim, jeste li nekad bili tamo?

– Naravno, puno puta. Okružuje je dosta doktorskih ordinacija, benzinskih pumpi i jedan tržni centar. Kao što rekoh, nalazi se u centru grada.

– Koliko je blizu taj tržni centar?

– Odmah preko puta ulice. Zastao je. Zašto pitaš?

– Samo se pitam kako se kreće. Mislite li da je moguće da je ukrao kola?

Kapetan je podigao obrve. Proveriću. Sačekaj da telefoniram.

Dženifer je klimnula glavom, a kroz glavu su joj već prolazili moguće verzije događaja. Uzela je ključeve patrolnih kola.

– Kuda ćeš?, pitao ju je Morison.

– Mislim da ću se zaputiti ka bolnici da bih proverila da li su našli nešto što može biti od koristi. Ako saznate nešto o nekim ukradenim kolima, javite mi odmah, važi?

– Dogovoreno.

Džuli je otišla do prozora i približila lice staklu, prelazeći dom preko plaže.

– Jesi li čuo Pevača kako laje?, upitala je.

Majk joj je prišao. Ne, još uvek ne. Mislim da se još uvek nije vratio. Koliko dugo je već napolju? Ne dugo. Siguran sam da će se vratiti svakog minuta. Džuli je klimnula glavom. U daljini, videla je prigušena svetla sa ribarske brodice koja je bila nedaleko od obale. Iako je plaža bila u mraku, pomislila je da će možda moći da vidi Pevača. ; Možda bi trebalo da izađem i da ga dozovem. Hoćeš li da ja to uradim? i Ne, u redu je. Ionako mi treba malo svežeg vazduha.

Pit ju je posmatrao kako prelazi prostoriju i približava se vratima.

Ričard se nagnuo napred kad ju je video kako se pojavila na prozoru, lica obasjanog svetlošću. Odjednom je spoznao da nikada nikoga nije voleo toliko koliko voli nju.

A onda se Majk pojavio, upropastivši prizor. Upropastio je sve, a onda su oboje nestali sa prozora. Odmahnuo je glavom. Ne žali zbog onoga što će se desiti Majku.

Ričard je čekao, znajući tačno šta će sledeće ona uraditi. Za koji trenutak, začuće njen glas kako odjekuje kroz solju ispunjen vazduh. Ako bude imao sreće, ona će se odvažiti da siđe do plaže, ali nije ubeđen da će biti tako. Ne, ona će pozvati Pevača, a on se neće pojaviti.

Pevač će ostati tamo gde je i sada.

Džuli ga je dozivala već gotovo tri minuta, krećući se od Viata ka oba kraja trema, pre nego što joj se Majk pridružio.

– Još uvek ga nema?, pitao je.

Džuli je odmahnula glavom. Ne. Niti ga vidim. Majk je pogledao s jedne na drugu stranu. Hoćeš li da ja odem da ga potražim? Možda ne može da te čuje zbog talasa?

Džuli se osmehnula. Hvala ti.

Majk je sišao niz stepenice. Vraćam se za nekoliko minuta.

Trenutak kasnije, začula je Majkov glas jer je i on počeo da doziva Pevača.

Dženifer Romanelo je čkiljila zbog svetlosti farova kola koja su joj dolazila u susret. Nedovoljno sna za poslednjih nekoliko dana uzelo je danak, tako da su je oči bolele. Pitala se da li da stane i popije solju kafe koja bi je održala u budnom stanju, ali onda je začula krčanje radija. Prepoznavši kapetanov glas, uzela je mikrofonom.

Izgleda da sam nešto otkrio, rekao je Morison. Upravo sam završio razgovor s policijom u Džeksonvilu i rekli su mi da imaju jednu prijavljenu krađu vozila na dan Ričardovog nestanka. Kola su registrovana na ime Sejn Klinton, a on stanuje u Džeksonvilu.

– Imate li njegovu adresu?

– Da – Melodi Lejn, broj 412.

– Koja kola su u pitanju?

– Pontijak trans anv iz 1984. zelene boje. Izdiktirao joj je broj registarskih tablica i rekao: Već smo izdali potrenicu za njima.

Dženifer je zapamtila podatke koje joj je rekao. Jest li već razgovarali sa vlasnikom?

– Ne, ali on stanuje blizu bolnice. Hoćeš li njegov broj telefona?

– Naravno.

Morison ga je izdiktirao, Dženifer ga je zapamtila, a onda je resila da se zaputi u tom pravcu.

Majkovaopala su propadala u pesak dok se kretao prema plaži. Osvrćući se preko ramena, video je Džuli kako stoji na tremu, a njena prilika se sve više smanjivala kako se on udaljavao.

– Pevaču!, povikao je opet.

Oči su mu se postepeno privikavale na tamu i on je pogledom prelazio preko peščanih dina, tražeći psa. Znao je da je Pevač imao običaj da ponekad odluta preko dina i ode u istraživanje oko kuća, ali čudno je što se još uvek nije vratio.

Prineo je šake ustima ne bi li ponovo pozvao njegovo ime, kad je primetio neku senku sa svoje leve strane, blizu jednih stepenica. Začkiljio je, približavajući se, a onda je prepoznao obrise prilike na pesku. Okrenuvši se nazad, doviknuo je u Džulinom pravcu.

– Našao sam ga!

Približio se još nekoliko koraka. Šta ti to radiš? Hajde. Idemo unutra.

Pevač je slabašno zavrteo repom, a Majk je začuo nešto što mu se učinilo kao tiho cviljenje. Pas je teško disao, a jezik mu je bio isplažen. Grudni koš mu se ubrzano dizao i spuštao.

– Izgleda mi da se se umorio..., počeo je, ali pošto je Pevač još jednom zacvileo, zastao je.

– Jesi li dobro?, upitao je.

Pcvač se i dalje nije pomerao.

– Pevaču?, ponovio je.

Majk je onda čučnuo pored njega i spustio ruku na grudi psa; osetio je kako Pevačevo srce snažno tuče. Oči su mu hile staklaste, a pogled mu nije bio usredsređen. Pevač nije odreagovao na njegov dodir, a on je u tom trenutku primetio kako se jedna Pevačeva zadnja noga trese.

Pit Gendi se pridružio Džuli koja je stajala na tremu sa zadnje strane kuće.

– Šta se dešava?, pitao je.

Džuli ga je pogledala. Čekam da se Majk i Pevač vrate.

Pit je klimnuo glavom, oboje su stajali čuteći, osmatrajući plažu. Džuli samo što je počela da se pita šta je sa njima, kad je začula Majka kako uzvikuje njeno ime. Čak i na tolikoj udaljenosti, prepoznala je trag panike u njegovom glasu. Trenutak kasnije, on se pojavio na pesku ispod njih.

– U pitanju je Pevač!, povikao je Majk. Nešto nije u redu sa njim! Dođite!

Bilo joj je potrebno nekoliko trenutaka da te reci prodru do njene svesti, a onda je zatreptala.

– Kako to misliš? Šta nije u redu?, odvrtila mu je.

– Ne znam! Požuri!, povikao je Majk.

Osetila je kako joj se nešto steglo u grudima i krenula je niz stepenice.

– Čekaj, rekao je Pit. Pokušao je da je uhvati za ruku da bi je ustavio, ali Džuli mu je već umakla. Gledajući je kako juri niz stepenice, dvoumio se da li da pođe za njima ili ne. Sranje, promumlao je, a onda se zaputio ka plaži.

Ričard je posmatrao njih troje kako trče niz plažu. Kako su odmicali sve dalje, on je osetio nalet adrenalina u telu. Počelo je.

Kad su mu se konačno izgubili iz vida, on se uspuzao uz dinu. Krijući se među senkama, kretao se ka kući držeći u ruci štanglu.

Dišući ubrzano pošto je pokušavala da održi korak sa Majkom. Džuli je osetila kako je panika počela da je obuzima. Iza sebe. čula je Pita kako je doziva po imenu, moleći je da se vrati u kuću.

Trenutak kasnije, videla je gde se Majk zaputio – i ugledala je Pevača kako leži na pesku.

Počela je da drhti kad je potrčala prema Pevaču. Kad ju je Pit stigao, i ona i Majk su stajali nad psom.

– Šta se dešava?, igovorio je Pit zadihano.

– Pevaču? Šta je s tobom, dušo?, tužno je govorila Džuli dok ga je gladila po leđima.

Odgovora nije bilo. Džuli je pogledala Majka sa detinjim izrazom na licu, a njene oči su ga preklinjale da joj kaže da nema razloga za brigu, da greši, da nema razloga za strah.

– Zašto se ne miče?, upitao je Pit.

– Majk?, pitala je ona.

– Ne znam, promumlao je. Zatekao sam ga ovakvog...

– Možda ig, umoran, rekao je Pit, ali odmah je začutao kad ga je Majk presekao pogledom.

– Šta nije u redu sa njim?, vrištala je Džuli. Pomozi mu!

Majk je nežno podigao Pevačevu glavu sa peska. Hajde, momče, ustani...

Pevačev vrat bio je ukočen, a dahtanje se ubrzalo, kao da ga je to pomeranje zbolelo. Kad je zacvileo, Majk mu je spustio glavu. Pit je gledao čas u Majka čas u Džuli, pitajući se šta bi sledeće trebalo da uradi, osećajući se zbunjeno poput njih.

– Moramo nešto da učinimo!, vrištala je Džuli.

Taj njen povik pun bola potakao je Majka da konačno nešto preduzme. Pite, vrati se do kuće i pokušaj da pronađeš dežurnog veterinara.

– Ne bi trebalo da vas ostavljam same...

– Idi!, povikao je Majk. – I požuri!

– Ali...

– Kreni!

– U redu, u redu, rekao je. Trenutak kasnije, izgubio se u tami, ostavivši Majka i Džuli sa Pevačem.

Dok je trčao, Pit je čuo Džuli kako plače.

Dženifer tek što je zašla na teritoriju grada Džeksonvila, kad je shvatila da je nešto muči. Počelo je nekoliko minuta pošto joj je Morison preneo informacije preko radija, ali nije uspela da ustanovi zašto se oseća tako nelagodno.

Nešto joj promiče, pomislila je. Ali šta?

Ispred sebe videla je samo zadnja svetla vozila, a put kao da je delio svet na dve polovine. Motor je zacvileo kad je pritisla pedal za gas. Pruge na putu nestajale su pod točkovima velikom brzinom.

Nema to veze sa ukradenim kolima... ili možda ima? A ako je tako...

Nije mogla da ustanovi šta je u pitanju, ali bila je svesna da je nešto važno. Nešto u njenoj podvesti, nešto očigledno, nešto što joj je na dohvat ruke.

U redu, pomislila je. rešivši da prođe još jednom kroz sve činjenice. Ričardova kola su nađena napuštena na bolničkom parkingu. U redu. Ova kola su ukradena otprilike u ono vreme kad je Ričard već mogao da stigne do Džeksonvila. U redu. Ako se saberu dva i dva, ona sumnja – ne, ona je ubeđena da ih je on ukrao. U redu.

Šta joj je ono kapetan rekao? Marku i model kola, ime osobe koja je vlasnik, adresu tog mladica. Razmislila je o tome. Poslednje dve informacije joj ništa ne znače, pomislila je, ali šta je sa markom i modelom auta?

Zeleni pontijak transam.

Baš onakva kola kakva je i sama iclela kao srednjoškolka... Namrštila se, pitajući se zašto joj to zvuči tako poznato.

Sa trema, Ričard je čuo Džuli kako plače zbog svog psa. Na trenutak je zastao i oslušnuo njene jauke, osetivši blago saosećanje. Naravno, znao je on da će to biti teško za nju, ali kad je zaista čuo njeno plakanje – njen strah i bol – to ga je pogodilo više nego što je pretpostavljao.

Nije hteo da uznemiri Džuli i voleo bi da je postojao neki drugi način. Ali nije ga bilo. Morao je to da učini. Da je Pevač neki bezopasan, prijateljski nastrojen pas, on ga nikad ne bi povredio. Ali, Pevač je zbunjen i nezgodne naravi, baš kao i ona.

Džulino plakanje je postalo glasnije, uspaničeno i taj zvuk je bio strašan. Bilo mu je žao nje i hteo je da se izvini, ali sačuvaće to za kasnije, kad ona bude mogla da prevaziđe svoj bol i shvati da je on to uradio za njih.

Možda će joj onda nabaviti novog psa, kad sve ovo bude iza njih. Iako nikad nije želeo psa, shvatio je da bi to mogao da uradi za nju: Mogli bi zajedno da izaberu rasu i ona će onda zaboraviti na Pevača. Možda će zajedno otići do kafilcrije i izabrati nekog psa koji voli da aportira, baš kao i Pevač. Ili će pogledati oglase u novinama i pronaći nekog ko prodaje štence, a onda izabrati ono za koje oboje budu mislili da je najbolje.

Da, pomislio je, tako će i biti. Još jedan pas. Bolji pas. To će on učiniti za nju kad se sve ovo završi. Njoj će se to dopasti. To će je usrećiti, a to je sve što je on ikada želeo da joj priredi. Sreću.

Sad kad je osetio da je povratio kontrolu, njeno plakanje mu se činilo ne tako potresnim.

Na plaži je ugledao iznenadno kretanje. Znajući šta to znači, Ričard se povukao u ćošak, sakrivši se u senku.

Pit Gendi je pojurio uz stepenice, preko trema, pa kroz vrata na zadnjem delu kuće, utrčavši u kuhinju. Tako snažno je povukao fioku na komodi na kojoj je stajao telefon da ju je gotovo polomio, a onda je odatle izvukao imenik.

– Hajde, hajde, govorio je dok je prevrtao stranice, tražeći najbližeg veterinara.

Pronašao je odgovarajući deo i povlačeći prstom niz strane pokušao je da nade nekog ko bi mogao da odgovori na hitan poziv.

Najbliža veterinarska bolnica nalazi se u Džeksonvilu, na pola sata vožnje, ali on je odjednom postao ubeđen da pas neće izdržati toliko dugo.

Šta da radim, pomislio je Pit. Šta da radim sad?

Naterao je sebe da sredi uspaničene misli.

Imena veterinara su bila navedena, a njihovi kućni brojevi zavedeni u imeniku, tako da je odlučio da ih pozove na kuću, jer je bilo isuviše kasno da bi neka od ordinacija radila. No, to je zahtevalo od njega da pronađe svaki broj pojedinačno.

A vremena mu je ponestajalo.

Dženifer se zaustavila zbog crvenog svetla na jednom od semafora u Džeksonvilu. Iako se navodno kretala ka Melodi Lejnu kako bi popričala sa Šejnom Klintonom, kroz glavu joj se i dalje vrzmao problem sa zelenim pontijak trans amorn.

Kola kakva je i sama imala u srednjoj školi.

Isto je pomislila skoro, ali kad? U stanici? Ne, jedva da je ustajala od stola za poslednjih nekoliko dana. U stanu? Ne, ni tamo. Pa gde onda?

Zeleno svetlo se uključilo na semaforu i Dženifer je odmahнула glavom pošto je krenula napred.

Gde li sam to bila? Išla sam samo da popričam sa Džuli i Majkom kad sam odbacila Pita do njih...

Rukama je čvrsto stegla volan.

Ne, pomislila je, nije moguće...

Zgrabivši mobilni telefon, pritisla je pedalu za gas, znajući da će joj biti potrebno bar dvadeset minuta da stigne do Topsejla... i do zelenog trans ama koga je videla tamo, parkiranog uz ulicu.

Pit Gendi je prevrtao imenik, povlačeći prst niz stranice, sve više se nervirajući. U imeniku je bilo desetak veterinara, ali većina ih stanuje u Džeksonvilu, previše daleko da bi bili od pomoći.

Ostala su samo tri imena i on je ponovo počeo da prevrće strane, tražeći sledećeg na listi.

Linda Patinson je bila sledeća i on je okrenuo onaj deo imenika u kome su bila navedene adrese. Ona ne stanuje ni u Džeksonvilu, ni u Ortonu ili Mejsvilu. Okrenuvši poslednji deo imenika, našao je Lindu Patinson.

Kuća joj se nalazi u Snids Feriju, na samo deset minuta vožnje.

Podigao je slušalicu i okrenuo broj; pogrešio je pri biranju, pa je prekinuo vezu i naterao sebe da pri tom duboko udahne. Smiri se, rekao je sebi. Ako budeš zvučao slušeno, to neće biti ni od kafe pomoći.

Ponovo je počeo da okreće broj, a telefon je sa druge strane žice počeo da zvoni.

Jednom,

Dvaput.

Hajde...

Tri puta.

A onda četiri.

– Samo budi kod kuće...

Začuo se klik kad je neko podigao slušalicu...

– Halo?

Glas je zazvučao kao da pripada nekoj mladoj osobi, poput studentkinje.

– Zdravo, ja sam policajac Pit Gendi iz stanice u Svansborou. Žao mi je što vas uznemiravam, ali je li to Linda Patinson, veterinar?

Usledila je kratka pauza. Da, rekla je. Glas joj je zvučao oprezno.

– Ne znam koga bih drugog pozvao. Izgleda da naš pas ima nekakve grčeve.

– Pa, u Džeksonvilu postoji veterinarska klinika.

– Znam. Ali mislim da ne bi izdržao put... Sav se trese i diše ubrzano. Srce mu lupa, a ne može ni glavu da podigne.

Pit je nastavio, opisujući simptome Pevačevog stanja što je bolje mogaij, a kad je završio, Linda Patinson je oklevala. Iako je bila relativno nova u poslu – završila je školu tek pre nekoliko godina – shvatila je da je situacija ozbiljna, ne samo zbog panike u Pitovom glasu, već zbog simptoma koje je opisivao.

– Da nije pojeo nešto što držite u garaži? Neki insekticid? Ili neku vrstu otrova?

– Koliko ja znam nije. Bilo mu je dobro do skoro.

– Koja rasa je u pitanju?

– Velika danska doga.

Linda Patison je oklevala. Ima li načina da ga prenesete do kola i dovezete? Mogu da stignem do ordinacije za deset minuta; Tu je odmah niz ulicu...

– Naći ću vas.

Nekoliko sekundi kasnije, Pit je prekinuo vezu i već se našao na tremu. Zalupivši vrata uz tresak za sobom, nije ni primetio senku koja se kretala ka njemu.

Džuli je nežno mazila Pevača, a ruke su joj se tresle.

– Gde je do sad?, rekla je molećivim glasom. Šta radi?

Majk joj nije odgovorio, znajući da je ona to rekla više za sebe nego što je to bilo upućeno njemu. Umesto toga, pokušao je da je uteši.

– Biće on dobro, prošaputao je.

. Pevač je dahtao još brže, razrogačenih očiju. Jezik mu je bio položen na pesak, prekriven gromuljicama. Uz svaki izdah začulo bi se cviljenje.

– Drži se, dušo, molila ga je Džuli. Molim te... o bože... molim te...

Na tremu, Pit Gendi nije bio siguran šta ga je naterato da se okrene.

Možda tiho trenje cipele o drvene daske, ili skoro neprimetno pomeranje senki koje je pravilo žuto svetio trema. Nije to bila samo intuicija, uveren je Pit. U tom trenutku razmišljao je o otrovu i o tome šta bi to moglo da znači; nije bilo mesta u njegovoj podsvesti da analizira ništa drugo osim onoga što bi sledeće trebalo da uradi.

No, bio je svestan, i pre nego što je ugledao Ričarda, da se neko kreće ka njemu i već je počeo instinktivno da se sklanja, kad je osetio kako ga je nešto tresnulo po glavi.

Osetio je momentalni bol, a zatim je krajičkom oka ugledao bleštavu svetlost koje se odmah potom pretvorila u mrak.

– Možda bi trebalo da odem i proverim šta se dešava sa Pitom, rekao je Majk. Da vidim zašto se toliko zadržao.

Džuli jedva da ga je čula, ali klimnula je glavom, čvrsto stisnutih usana.

Majk se okrenuo i pošao prema kući.

Ričard je posmatrao opruženo telo Pita Gendija. Grozno je to, istina, ali neophodno, a na neki način i neizbežno.

A onda, naravno, tu je i činjenica da Pit ima pištolj kod sebe. To znatno olakšava ostatak posla. Na trenutak, pošto je izvukao pištolj iz futrole, pomišljao je da prosvira metak kroz glavu Pita Gendija; no, resio je da to ne učini. Nema on ništa protiv Pita Gendija. On je samo čovek koji radi svoj posao.

Ričard se okrenuo i pošao ka stepenicama kad je video Majka kako se preko plaže približava kući.

Pogledavši prema nepomičnom telu, shvatio je da će ga Majk odmah spaziti. Razmišljao je kako bi mogao da resi taj problem i čučnuo je, čekajući da začuje Majkov teški korak na stepenicama.

Dok je Dženifer Romanelo žurila ka vikendici, stalno je okretala njihov broj. Prvo je linija bila zauzeta; sada se niko nije javljao. Dok je telefon zvonio, nije mogla da se otme utisku da je nešto pošlo naopako. Preko radioveze pozvala je pojačanje, ali čak i dok je prenosila svoju zabrinutost kolegama, znala je da niko ne može da stigne do vikendice pre nje.

Majk je podigao pogled i ugledao senkama zaklonjenu figuru koja se bacila na njega sa vrha stepenica. :

Od snage tog naleta, skotrljao se unazad; glavom je udario o stepenice kad se nešto obrušilo na njega, što mu je smrskalo grudni koš i nabilo donji deo leđa na ivcu jednog stepenika.

Bol je bio neizdrživ. Majk ništa nije mogao da vidi, ali osetio je kako klizi niz stepenice na leđima, okrenut glavom na dole, a svaki pokret je bio kao da ga je neko udario čekićem u rebra, sve dok mu glava nije udarila o pesak i iznenada se zaustavio, vrata savijenog pod nezgodnim uglom. Nad sobom, osetio je kako ga je neko zgrabio za vrat i počeo da steže. Nečija stopala bila su u pesku sa obe strane njegovog tla, a nešto teško poput džaka olova sedelo mu je na grudima.

Ruke su počele da se stežu ok njegovog vrata i Majk se borio sa mučninom dok mu je bol kolao kroz telo. Bilo mu je teško čak i da otvori oči, ali kad je ugledao lice Ričarda Frenklina, misli su mu se odjednom usredsredile.

Džuli!, želeo je da vikne. Beli!

Ali nije pustio ni glasa od sebe. Pošto nije imao kiseonika, osetio je vrtoglavicu, a u glavi mu je sve bilo zbrkano. Dok se borio da dođe do daha, instinktivno je uhvatio Ričarda za ruke, pokušavajući da olabavi njihov stisak, kad je osetio nalet adrenalina. Ali Ričard nije hteo da popusti.

Majk je zamahnuo snažno, udarivši Ričarda po licu, ali to nije imalo nikakvog efekta. Svaka ćelija u njegovom telu vapila je za kiseonikom. Mlatao je nogama, pokušavajući da zbací Ričarda sa sebe, ali Ričard nije hteo ni da mrdne. Majk je pokušao da pomeri glavu napred-nazad, ali zbog toga ga je Ričard samo još jače stegao

A bol...

Dođi do vazduha. To je sve na šta je mislio kad je pružio ruke ka Ričardovom licu, ciljajući ka njegovim očima. Rukama kao kandžama, besno se boreći, za trenutak je dohvatio cilj, ali Ričard je podigao glavu, izmakavši mu.

Tada je Majk shvatio da će umreti.

U panici, ponovo je zgrabio Ričarda za ruke. grebući ga i stežući, ali ovoga puta je napipao njegov palac i uspeo je da se uhvati za njega, a onda ga je povukao poslednjim atomima snage.

Osetio je kako je nešto puklo, ali Ričard ga i dalje nije puštao. Kako je vukao sve jače, palac se iskrivio pod neprirodnim uglom. Ričard je olabavio stisak dok su mu se usta iskrivila od bola. Nagnuo se napred.

To je bilo sve što je Majku potrebno. Mlateći rukama i nogama, konačno je osetio kako mu je vazduh prošao kroz grlo. Zgrabio je Ričarda za kosu slobodnom rukom, a kolena mu je zabio u leđa, iskoristivši snagu i gravitaciju da preokrene situaciju u svoju korist. Prebacio je Ričarda preko sebe i on je završio na pesku.

Boreći se da dođe do daha, Majk se bacio na pesak pored Ričarda, sklonivši se sa stepenica, ali i sam napor da se osloni na sve četiri iscrpeo ga je. Iako je mogao da udahne nešto vazduha, grlo mu se stalno stezalo i sprečavalo ga u tome. Ričard je prvi stao na noge i iznenada se okrenuvši, šutnuo je Majka divljački u rebra, a onda je to i ponovio. Majk se srušio na leđa, a zatim ga je Ričard šutnuo u glavu. Bol je bio gotovo zaslepljujući i on opet nije mogao da diše.

Pomislio je na Džuli.

Džuli...

Oslonivši se s mukom na sve četiri, bacio se na Ričarda. Ričard sa je šutnuo; Majk je osetio udarac, ali je nastavio. Trenutak kasnije, dohvatio je Ričarda za grlo kad je osetio kako mu se nešto čvrsto zabilo u stomak i začuo je pucanj.

Isprva, nije osetio ništa, no onda je nastupila vatra u njegovom stomaku, uzavrela krv je prožela njegove nerve, bol se prostirao na sve strane, penjući se uz kičmu. Majk je zatreptao od šoka i kao da je izgubio kontrolu nad svojim jezikom. Noge su mu se ukočile, telo mu je izgubilo snagu i Ričard ga je odgurnuo.

Kad se Majk uhvatio za stomak, osetio je nešto ljigavo, što je teklo iz njega. U mraku, sopstvena krv mu je ličila na motorno ulje koje je iscurilo i napravilo baricu ispod automobila. Nije shvatao odakle dolazi ta krv, ali kad se Ričard uspravio na noge, ugledao je pištolj.

Ričard je sa visine zurio u njega, a Majk se otkotrljao na stranu.

Moram da ustanem... moram da stanem na noge... moram da upozorim Džuli...

Zna. da će Ričard sada krenuti za njom i mora to da sprčči. Mora da spase Bžuli. Pokušao je da zanemari bol, da smisli šta bi sledeće trebalo da uradi... Dobio je još jedan udarac u glavu.

Ponovo se našao na stomaku, a krv je kuljala pod njim. Prineo je ruku stomaku i osećao je kako ga životna snaga napušta. Džuli!, povikao je, ali zvuk koji se začuo bio je obično šištanje.

Vrti mi se u glavi... slab sam... moram da je spasim...

Još jedan udarac u glavu i onda ništa.

Ričard je stajao nad Majkom, širom otvorenih očiju, dišući teško, osećajući se punim energije kao nikada ranije. Ruke su mu podilazili žmarci, noge su mu se tresle, a tek čula! Oh, ona su ispunjena životom! Oseća se kao da je otkrio čitav novi, do tada nepoznati svet. Čula vida i sluha su mu se intenzivirala, a osećao je i najmanje pomeranje vazduha oko svoje kože. Sve to ima vrtoglavo, omamljujuće dejstvo.

Ono što se desilo Pitu je ništa u poređenju sa ovim. Kao i ono što se desilo pravom Ričardu Franklinu. Ili čak Džesiki. Džesika se borila, ali ne ovako. Džesika mu je umrla na rukama, ali on pri tom nije osetio razaranje, ili osvajačku slast pobednika. Samo tugu zbog toga što je ona sama to prouzrokovala.

Ne, večeras se oseća kao pobednik, neumoran, nepobediv. Ima misiju koju treba da ostvari, a bogovi su na njegovoj strani.

Zanemarivši bol u palcu, Ričard se okrenuo i pošao niz plažu. Sa njegove leve strane, dine su bile obrasle travom i bršljcnom; talasi su nastavili sa svojim beskrajnim kotrljanjem. Noć je divna, pomislio je. Među senkama ispred sebe, razaznao je Džuli nadvijenu nad psom. No, pas je ili već mrtav, ili će uskoro umreti. Bićemo sami, pomislio je. Više neće biti komplikacija. Nikoga ko bi nas zaustavio.

Ubrzao je korak, uzbuđen pomišlja da će je uskoro videti. Džuli će, bez sumnje, biti uplašena kad ga bude videla. Reagovaće verovatno isto kao i Džesika one noći kada ga je zatekla u svojim kolima na parking supermarketa. Pokušao je da joj objasni svoje postupke, da je natera da ga razume, ali ona se opirala, ogrebala ga je, a on joj je onda stegao vrat rukama i stezao ga dok joj se oči nisu zakovrnule, posmatrajući je i znajući da ga je ona naterala da joj to uradi, naterala ga je iz sopstevnih sebičnih razloga koji su sprečili njihovu zajedničku budućnost.

Ali, on će se ophoditi prema Džuli sa strpljenjem koje ona zaslužuje. Razgovaraće sa njom mirnim glasom, a kad ona konačno shvati prirodu njegove ljubavi prema njoj, kad bude shvatila da je on to sve uradio zbog nje – zbog njih – onda će popustiti. Verovatno će i dalje biti uznemirena zbog Pevača, ali on će na kraju uspeti da je uteši i ona će uvideti zašto on nije imao izbora.

Poželeće da je posle toga odvede do spavaće sobe, no svestan je da za to neće biti vremena. Kasnije, kad umaknu i nađu se na sigurnom, svratiće u neki motel i vodice ljubav, a imaće čitav život pred sobom da nadoknade propušteno.

– On stiže, dušo moja, šaputala je Džuli. Brzo će stići, a onda ćemo te odvesti doktoru, važi?

Jedva da je videla Pevača kroz suze. Postajalo mu je gore svakog minuta; zažmurio je, a, iako je i dalje dahtao, počeo je i da šišti, a čulo se i neko potpuno neprirodno zviždanje, poput vazduha koji kroz sićušnu rupu izlazi iz dušeka na naduvavanje, što nikako nije zvučalo prirodno. Nisu mu se samo noge tresle; treslo mu se čitavo telo. Pod rukom je osećala kako mu se mišići stežu sve više, kao da se bori sa smrću.

Pevač je cvileo, a Džuli je začula paniku u sopstvenom glasu. Obema rukama ga je mazila, bolovala je zajedno sa njim, osećala je sve kao da se njoj dešava.

– Ne možeš me ostaviti. Molim te...

U sebi, vrištala je na Pita i Majka i govorila im da požure, da im ponestaje vremena. Iako ih nije bilo tek nekoliko minuta, činilo joj se da je prošla čitava večnost. a bila je svesna da Pevač neće moći još dugo da nastavi da se bori.

– Pevaču... ti to možeš... Nemoj da odustaješ. Molijn te...

Samo što nije uzviknula Pitovo ili Majkovo ime, a reci su joj zastale u grlu.

U početku, odbijala je da poveruje u ono što joj je bilo pred očima i pokušala je treptanjem da odagna tu sliku. Ali, kad je ponovo pogledala, znala je da ne greši.

Kosa mu je bila druge boje, nosio je naočare i obrijao je brkove, ali ona ga je ipak odmah prepoznala.

– Zdrave Džuli, rekao je Ričard.

Dženifer je vozila brzo, provlačeći se između drugih kola na putu, uključivši rotaciona svetla na patrolnim kolima.

Usmerivši pogled na put. stezala je volan tako čvrsto da su je ruke zbolele.

Deset minuta, pomislila je. Treba mi još samo desetminuta.

Džuli je zurila u Ričarda bez daha dok su joj se u glavi slagale sve kockice.

On je tu. Uradio je nešto Pevaču. Uradio je nešto Pitu. Uradio je nešto Majku.

O, bože...

Majk ...

A sad je došao po nju.

Kretao se polako prema njoj.

– Ti..., to je sve što je uspela da izusti.

Osmeš mu je zaigrao na licu za trenutak. Naravno, kao da je govorio, koga si očekivala? Zaustavio se na nekoliko metara od nje, a pošto ju je nekoliko trenutaka gledao pravo u oči, pogled mu je odlutao ka Pevaču.

– Žao mi je zbog Pevača, rekao je, tiho. Znam koliko ti je drag.

Izgovorio je te reci kao da on nema nikakve veze sa tim što se dogodilo. Ožalošćeni izraz mu se na trenutak pojavio na licu. kao da je na sahrani bliskog prijatelja.

Džuli je odjednom osetila mučninu, kao da će povratiti, ali naterala je sebe da se suzdrži, pokušavajući da zadrži bar nešto kontrole nad sobom. Pokušavajući da smisli šta da uradi. Pokušavajući da otkrije šta se desilo Majku.

O, bože. Majk.

– Gde je Majk?, upitala je, želeći da zna, no, odjednom se uplašila onoga što bi mogla da čuje. To je bilo sve što je mogla da izgovori smirenim glasom.

Ričard je podigao pogled, istog tužnog izraza lica. Sa tim je svršeno, rekao je ravnim tonom.

Te njegove reci su gotovo fizički uticale na nju i ona je odjednom osetila kako su ruke počele da joj se tresu.

– Šta si mu uradio?, reci su je gušila.

– To nije važno.

– Šta si mu uradio?!, zavrištala je, ne mogavši da se kontroliše. Gde je on?

Ričard je opet zakoračio prema njoj, a glas mu je i dalje bio tih. Nisam imao izbora, Džuli. Ti to znaš. On je imao kontrolu nad tobom, a ja nisam mogao da dozvolim da se to nastavi. Ali, sad si bezbedna. Ja ću se pobrinuti za tebe.

Još jednom je zakoračio, a Džuli je iznenada uzmakla, udaljivši se od Pevača.

– On te nije voleo, Džuli, rekao je. Ne onako kako te ja volim.

On će me ubiti, gomislila je. Ubio je Majka, Pevača i Pita, a sada će ubiti i mene, Kako joj se Ričard približavao, Džuli je ustala, a strah je u njoj rastao sa svakim njegovim korakom. Videla je to u njegovim očima, videla je tačno ono što namerava da joj uradi.

Ubiće me, ali će me pre toga silovati...

Ta spoznaja ju je gotovo paralisala, ali nešto u njoj je povikalo; Beži, i Džuli je instinktivno reagovala. – Jurnula je napred, ni ne okrenuvši se za tobom, a stopala su joj se klizala po pesku dok je trčala niz plažu.

Ričard nije pokušao da je zaustavi. Umesto toga, nasmešio se, znajući da ona nema kuda da ode. Umoriće se, zna on to; panika će je savladati. On je zatakao pištolj za pojas i počeo da trči za njom, tek toliko da je drži na oku i sustigne je u pravom trenutku.

Majk je s vremena na vreme gubio svest i ponovo dolazi sebi. Zarobljen negde u svetu između snova i zbilje, njegov um je konačno uspeo da shvati činjenicu da gubi dosta krvi.

I da je potreban Džuli.

Drhteći, polako je počeo da ustaje.

Džuli je pokušala da održi brz tempo dok je trčala ka jedinoj kući na plaži u kojoj je, činilo se, bilo nekoga. Noge su joj postajale sve teže i počela je da se oseća kao da trči u mestu. Svetla su joj se činila sve bliže, ali nikako nije stizala do njih.

Ne, rekla je sebi, nel Neće me uhvatiti. Uspeću i oni će mi pomoći. Vrištaću u pomoć i oni će pozvati policiju i...

Ali, njene noge... pluća su je pekla... srce joj je tuklo. . .

Nastavila je da se kreće samo zbog straha koji je osećala.

Trčeći što je brže mogla, osvrnula se preko ramena.

Uprkos mraku, videla je Ričarda kako je sustiže.

Neću uspeti, odjednom je shvatila.

Sad se već spoticala. Hvatali su je grčevi u listovima. Jedva da se održavala uspravno na nogama.

A on se i dalje približavao...

Gde su svi nestali?, poželela je da poviče. Pomolite mi!

Shvatila je sa neverovatnom sigurnošću da će šum talasa pogušiti njene povike. Još nekoliko koraka, a onda se ponovo osvrnula On joj je još bliže.

Začula je njegove korake.

Ali ja ne mogu dalje...

Skrenula je ka dinamama, nadajući se da će sa druge strane naći neko mesto na kome bi mogla da se sakrije.

Ričard je video njenu kosu kako se vijori za njom. Sad joj je već blizu, gotovo da može da je dohvati.

Samo što je nisam stigao, pomislio je, kad je ona naglo promenila pravac i jurnula ka dinamama. Izgubivši ravnotežu, Ričard je blago posrnuo, ali uskoro se opet našao u trku. Nasmejao se naglas.

Takav duh! Takav trud! Ona mu je u svemu jednaka. Gotovo da joj je aplaudirao od sreće.

Džuli je ugledala kuću koja se nadvijala nad dinamama, iako je samo penjanje uz dinu bilo previše za nju; pošto su joj se stopala klizala, morala je da se pomogne rukama da bi održala ravnotežu, a kada je stigla do vrha, noge su joj već otkazivale poslušnost.

Na trenutak, osmotrila je kuću; sa drvenom osnovom, ispod nje su bila četiri parking mesta, ali malo mesta za skrivanje. Međutim, kuća do nje je imala reljefni okoliš i ona se usmerila u tom pravcu.

Tad je osetila kako ju je Ričard uhvatio za noge, bacivši se na nju kao ragbista na protivničkog igrača. Izgubivši ravnotežu, skotrljala se niz dinu.

Kad je Ričard stigao do nje, sagnuo se i uhvatio je za ruku, pomažući joj da ustane.

– Zaista si nešto posebno, rekao je, cereći se kad je došao do daha. Znao sam to čim sam te video.

Džuli se otimala iz njegovog stiska, ali on je samo još jače zario prste u njenu ruku. Ona je počela još snažnije da se opire.

– Nemoj biti takva, Džuli, rekao je. Zar ne vidiš da je ovako oduvek trebalo da bude?'

Džuli je pokušala da oslobodi ruku. Pusti me!, povikala je.

Ričard ju je još jače stegao, zbog čega je ustuknula. On je razvukao sta u kez, kao da je pita: Vidiš li kako je sve ovo nepotrebno?

– Verovatno bi trebalo da pođemo, predložio je smireno.

– Ne idem ja nikuda sa tobom!

Ona je ponovo pokušala da se otme i konačno se oslobodila njegovog stiska, ali kako je počela da se odmiče od njega, osetila je kako je on gura otkozadi, zbog čega je ponovo pala na zemlju.

Zureći u nju, odmahnuo je glavom.

– Jesi li dobro?, rekao je. Žao mi je što sam ovo morao da uradim, ali nas dvoje moramo da razgovaramo.

Da razgovaraju? On hoće da razgovara!

Jebi se, pomislila je. Zajebi ovo.

Čim je ponovo krenuo ka njoj, Džuli je ustala i pokušala da potrči, ali Ričard ju je iznenada uhvatio za kosu i snažno je počupao.

Čula ga je kako se, zapanjen, nasmejao.

– Zašto mi sve ovo otežavaš?, pitao je.

Na plaži, Majk je pokušavao da ustane, boreći se sa mučninom dok ga je bol celog prožimao, a misli su mu se redale nasumično i isprekidano:

Ustani... moraš pozvati policiju... pomoz Džuli... pucanj... bol... gde sam to ja... stalno zavijanje... iznova iznova... bol... zapljuskuje me poput talasa... talasi... okean. . . Džuli... moram joj pomoći...

Zakoračio je.

A onda još jednom.

Džuli je besno zamahnula, udarivši Ričarda po grudima i licu. On ju je ponovo počupao, zbog čega je ona vrisnula.

– Zašto se opireš?, pitao je Ričard, mirnog glasa i izraza lica, kao da pokušava da urazumi zabludelo dete. Zar ne razumeš da je sve gotovo? Ostali smo samo nas dvoje. Nema razloga da se ovako ponašaš.

– Pusti me!, zavrištala je. Drži se dalje od mene. Zamisli šta bismo sve mogli da uradimo zajedno, rekao je. Nas dvoje smo srodne duše, znaš. Mi smo oni koji opstaju.

– Mi nećemo ništa raditi zajedno!, povikala je. Ja te mrzim! Ponovo ju je divljački povukao za kosu, zbog čega je pala na kolena. Ne govori to.

– Mrzim te!, ponovo je zavrištala. i

– Ozbiljan sam, rekao je, tišim glasom koji je zvučao zlokobno. Znam da si uznemirena, ali ja ne želim da te povredim, Džesika. Ja nisam Džesika!, povikala je.

Uspevši da se pridigne do pola, Majk je pao na kolena i počeo da se vuče unapred. Držeći se jednom rukom za stomak, dohvatio se za gelender na stepenicama i uspravio se.

Bližio se vrhu i ugledao je Pita, koji je licem nadole ležao na tremu, a krv mu se skupljala oko glave.

Još nekoliko stepenica i stigao je na trem. krećući se ka vratima. Bez gelendera teško je održavao ravnotežu, ali pogled je držao usmeren ka vratima, usredsreden na ono što mu predstoji.

Ričard je zurio u nju, začuđenog izraza lica, kao da nije shvatio šta je ona htela da kaže. Zatreptao je i iskrivio glavu u stranu, kao dete koje po prvi put posmatra svoj odraz u ogledalu.

– Šta si rekla?

– Ja nisam Džesika!, povikala je ponovo.

Ričard je slobodnu ruku zavukao iza leđa; trenutak kasnije ona je ugledala pištolj.

Majk je posegao za kvakom i okrenuo je, osećajući se kao da se nalazi van svog tela kad su se vrata otvorila.

Telefon, pomislio je. Moram stići do telefona pre nego što bude prekasno.

Tada je začuo kako je nešto provalilo kroz ulazna vrata. Podigavši pogled, odjednom je osetio ogromno olakšanje.

– Džuli je potrebna pomoć, procedio je. Tamo, na plaži...

Šokirana stanjem u kojem je zatekla Majka, Dženifer je brzo stigla do njega i pomogla mu da sedne u stolicu. Zatim je zgrabila telefon i okrenula broj hitne službe. Kad je počeo da zvoni, dodala mu je telefon.

– Pozovi hitnu pomoć!, rekla mu je. Možeš li to?

Majk je klimnuo glavom, dišući teško kad je slušalicu prineo uvetu.

– Pit... napolju...

Dženifer je pojurila ka vratima kad je čula Majka kako je zatražio ambulatna kola. Na tremu, najpre je osetila olakšanje što Pit nije mrtav. Krv mu je liptala iz glave, ali kad se nadnela nad njim da proveriti kako je, on je pomerio ruku i jauknuo.

– Ne mrdaj, rekla je. Hitna pomoć stiže.

Usmerila je pogled ka stepenicama. Trenutak kasnije, jurnula je niz njih.

Ričard joj je prislonio pištolj uz slepoočnicu, a Džuli je instinktivno prestala da se pomera. Smireni izraz nestao je sa njegovog lica; kao da je potpuno izgubio percepciju stvarnosti. Videla je to u njegovom pogledu, osetila je to po šištanju koje se čulo kad je udisao vazduh.

– Volim te, ponovio je. Uvek sam te voleo.

Ne pomeraj se, pomislila je. Ako se pomeriš, ubiće te.

– Ali ti mi ne pružaš šansu da ti to pokažem. Povukao ju je za kosu, približivši svoja usta njenom uvetu.

– Kaži mi. Kaži mi da me voliš.

Džuli je i dalje ćutala.

– Kaži mi tor, povikao je on, a Džuli je ustuknula od besa u njegovom glasu. Zvučao je surovo, gotovo smrtonosno. Osećala je vrelinu njegovog daha na svom licu.

– Pružio sam ti priliku, čak sam ti i oprostio ono što si mi uradila! Ono što si me naterala da uradim. A sad, kali mi ono što hoću da čujem.

Sada je osećala strah u grudima, u grlu, u udovima.

– Volim te, zacvilela je, na ivici suza.

– Kaži to glasno, da mogu da čujem. Kaži to kao da zaista tako i misliš.

Počela je da plače. Volim te.

– Ponovo.

Plakala je sve jače i jače. Volim te.

– Kaži da hoćeš da pođeš sa mnom.

– Hoću da pođem sa tobom.

– Zato što me voliš.

– Zato što te volim.

A onda je kao u snu krajičkom oka, ugledala jednu priliku na vrhu dine, njenog čuvara koji je jurišao kroz mrak.

Kako je prilika pred njenim očima poprimala sve jasniji oblik. Džuli je posmatrala kako se Pevač bacio na Ričarda, režeći, a njegova vilica je zgrabila ruku u kojoj je držao pištolj.

Pevač ga je čvrsto ugrizao, a onda su se oboje, i Džuli i Ričard srušili na zemlju. Ričard trzajući ruku, pokušavajući da se oslobodi. Pevač ga je vukao i drmao glavom s jedne na drugu stranu, cimajući ga svom snagom, kad je Ričard počeo da vrišti, a pištolj mu se otkotrljao iz ruke.

Našao se na leđima, pokušavajući da spreči Pevača da ga zgrabi za grlo.

Grčeći lice od bola. odbijao je Pevačeve nalete jednom rukom, a drugom je počeo da traži pištolj. Pas nije prestao sa napadom, ali Džuli je vrisnula, i to je bio zvuk koji joj je dao snage da ustane i pokrene se.

Uspravila se, znajući da nema mnogo vremena.

Iza nje, Ričardovi prsti su se obavili oko drške pištolja.

Zbog zvuka pištolja koji je opalio, Džuli se odjednom ukočila u mestu. Pevač je zacvileo, a jauk mu je bio dugačak i razvučen.

– Pevaču!, povikala je Džuli. O, bože... neeeee!

Začuo se još jedan pucanj i još jedan jauk, ovoga puta slabiji. Osvrnuvši se preko ramena, videla je Ričarda kako je odgurnuo Pevačevo telo sa sebe i ustao.

Džuli je nekontrolisano počela da se tresе.

Pevač je ležao na boku, pokušavajući da ustane, režeći i cvileći istovremeno, trzajući se od bola, a krv je liptala na pesak. U daljini začuo se zvuk sirena.

– Moramo da krenemo, rekao je Ričard. Nemamo vremena.

No, sve što je Džuli mogla je da zuri u Pevača.

– Odmah!, razdrao se Ričard. Zgrabio ju je ponovo za kosu i počupao. Džuli je počela da se opire, vrištala je i šutirala ga, kad se začuo jedan glas sa vrha dine.

– Ne mrdaj!

Ričard i Džuli su u istom trenutku ugledali pozornicu Romanelo. Ričard je uperio pištolj prema njoj i opalio; trenutak kasnije, ispustio je jedan prigušeni izdah. Osetio je oštar, vreo bol u grudima, a u ušima mu je tutnjalo kao od tretnog voza. Odjednom mu se pištolj koji je držao u ruci učinio neobično teškim. Ponovo je opalio, promašio i osetio još jedan bol u grlu, od čega se zaneo unazad. Osetio je kako mu se pluća pune krvlju, začuo je žubor tečnosti kad je pokušao da udahne. Nije mogao da proguta, gusta tečnost je to onemogućavala. Hteo je da je iskašlje, da pljune u pravcu policajke, ali snaga ga je brzo napuštala. Pištolj mu je ispao iz ruku i pao je na kolena, a um mu se usporio. Sve što je želeo Džuli je sreća, njihova zajednička sreća. Obrisi oko njega su postajali sve tamniji, sve mračniji kako su sekunde odmicalе. Okrenuo se prema Džuli i pokušao je da progovori, ali njegova usta nisu mogla da oblikuju reci.

No, dalje se držao svog sna, sna o životu sa Džuli, ženom koju voli. Džuli, pomislio je, draga moja Džesika... Ričard se srušio u pesak.

Džuli je na trenutak zurila u njegovo telo, a onda se okrenula ka Pevaču.

On je ležao na boku, dahćući teško, a usta su mu bila otvorena. Džuli mu je prišla, spustila se pored njega i borila se da ga vidi kroz suze koje su tekle.

On je zacvileo kad mu je ona spustila ruku na glavu i liznuo ju je.

– O... dušo moja, plakala je.

Krvario je iz dve duboke rane, a krv je natapala pesak pod njim. Drhteći, Džuli je spustila svoju glavu na njegovo telo i Pevač je opet zacvileo. Oči su mu bile razrogačene i uplašene, a kad je pokušao da podigne glavu, zajaukao je tako da je njoj srce gotovo prepuklo.

– Ne mrdaj... odvešću te ja kod veterinara, važi?

Osetila je njegov dah na svojoj koži, plitak i ubrzan. Ponovo ju je liznuo i ona ga je poljubila.

– Tako si divan, dušo moja. Tako si bio hrabar... tako hrabar...

Pogled je usmerio ka njoj. Zacvileo je ponovo, a Džuli je prigušila plač.

– Volim te, Pevaču, promrmljala je kad su mišići na njegovom telu počeli da se opuštaju.

– U redu je, dušo. Ne moraš više da se boriš. Ja sam sada dobro, možeš da zatvoriš oči i da zaspiš...

Džuli je otišla do spavaće sobe, dok je Majk pripremao večeru u kuhinji. a miris sosa za špagete je ispunjavao kuću. Uključila je svetlo.

Gotovo dva meseca su prošla od one grozne noći na plaži. Iako se sećala svega što se tamo desilo, ono što se dešavalo kasnije joj je nekoko bilo zbrkano, gomila događaja koji su se odvijali paralelno. Sećala se kako joj je Dženifer Romanelo pomogla da dođe do kuće, sećala se kako su se lekari hitne pomoći pobrinuli za Majka i Pita i sećala se kako se kuća polako ispunjavala ljudima; posle toga, sve joj je postalo maglovito, a onda potpuno crno.

Probudila se u bolnici. I Pit je bio tu, a Majk u drugoj sobi, niz hodnik. Pit se već za nekoliko dana oporavio i našao na nogama, ali Majk je bio u kritičnom stanju nedelju dana. Kad mu se stanje stabilizovalo i počelo da se popravlja, ostao je u bolnici još tri nedelje. Sve vreme, Džuli je kampovala pored njegovog kreveta, držeći ga za ruku, šapućući mu čak i kad je spavao.

Policija je imala dodatna pitanja, ali i dodatne informacije o Ričardovoj prošlosti, ali ona je shvatila da joj do toga uopšte nije stalo. Ričard Franklin je mrtav – ona ga nikad neće pamtiti kao Roberta Bonama – i to je sve što joj je bilo važno.

A i Pevač je, naravno, mrtav.

Kasnije, veterinar joj je rekao da mu je dat otrov za pacove, u količini dovoljnoj da ubije šest pasa za nekoliko minuta. Ne razumem, rekla je Linda Patinson Džuli. Pravo je čudo što je uopšte mogao da se kreće, a kamoli da se bori sa odraslim čovekom.

Ali on je to učinio, pomislila je Džuli. spasio me je.

Na dan kada su pokopali Pevača u Džulinom dvorištu, topla, blaga kiša je okupala onu malu grupu ljudi koji su se skupili da se oproste od velike danske doge koja je bila Džulin životni pratilac, i na kraju, njen čuvar.

Pošto je Majk izašao iz bolnice, narednih nekoliko nedelja posle toga prošlo je kao u magli. Najvećim delom, on se preselio kod Džuli. Iako je zadržao svoj stan, nije prespavao tamo od onda kada su otišli u vikendicu na plaži, a Džuli mu je na tome bila zahvalna. Umeo je da prepozna da li joj je potrebno da je zagrlji, ili da je ostavi samu.

Ali ništa više nije bilo kao nekad; kuća je bila isuviše prazna, ostaci hrane su bacani u smeće, a ništa joj se više nije motalo oko nogu. Međutim, u pojedinim trenucima joj se činilo kao da je Pevač još uvek tu. Ponekad bi krajičkom oka ugledala neko kretanje. Kad god bi se to desilo, bilo je veoma živo, ali kad bi se okrenula da vidi šta je u pitanju, ničega ne bi bilo. Jednom je namirisala njegov miris. Osetila je isto ono što je mirisalo kad je on sedeo pored nje pošto se igrao u moru – ali kad je ustala sa kauča da bi pronašla izvor tog mirisa, on je jednostavno nestao. A jednom, kasno noću, osetila je potrebu da ustane i ode u dnevnu sobu. Iako je u kući bio mrak, čula ga je kako pije vodu iz svoje posude u kuhinji. Ukočila se od tog zvuka, srce joj je počelo da tuče, no onda je zvuk jednostavno nestao.

Jedne noći, sanjala je zajedno Džima i Pevača. Zajedno su šetali preko velikog polja, leđima joj okrenuti, a ona je trčala za njima da bi ih sustigla. U snu, uzviknula je njihova imena, a oni su se zaustavili i okrenuli se prema njoj. Džim se nasmejao; Pevač je zalajao. Htela je da im se približi, ali nije mogla ni da se pomeri. Oni su je posmatrali, glava malo nakrivljenih u stranu na isti način, sa istim pogledom, a svetlost iza njihovih leđa obasjavala ih je na isti način. Džim je spustio ruku na Pevačeva leđa, a ovaj je ponovo srećno zalajao, kao da je želeo da joj kaže da je sve baš trebalo tako da bude. Umesto da krenu prema njoj, ponovo su se okrenuli i ona ih je posmatrala kako odlaze, a njihovi obrisi su se postepeno stapali u jedno.

Kad se probudila, uzela je u ruke Pevačevu sliku koju je držala kraj kreveta i strašno joj je nedostajao. Srce bi je i dalje zbolelo kad god bi pogledala u nju, iako više nije plakala. Na poledinu rama stavila je pismo koje joj je Džim napisao i ono je sada ispalo.

Kako je jutarnje sunce zagrevalo prozore, ponovo ga je pročitala, usporivši kad je stigla do poslednjeg pasusa.

Ne brini. Gde god da budem, ja ću te čuvati. Ja ću biti tvoj anđeo čuvar, dušo moja. Možeš da budeš sigurna da ću te paziti.

Džuli je podigla pogled, a oči su joj bile pune suza.

Da, pomislila je, sačuvao si me.

Nastajanje jednog romana je uvek nezgodan proces. Cesto se počinje sa neodređenom idejom, a za ovaj roman, ja sam izabrao temu ljubavi i opasnosti. Drugim recima, hteo sam da napišem priču u kojoj se dva uverljiva lika zaljubljuju jedno u drugo, ali sam hteo da dodam i elemente uzbuđenja i opasnosti, koji će na kraju oboje dovesti u nevolju. Ne mogu da se setim gde sam bio kad sam odlučio da napišem takvu priču, ali sećam se kako sam pomislio da ću uživati u procesu stvaranja onog tipa romana kakav ranije nisam pisao.

Čoveče, kako sam se samo prevario.

No, preformulisaoću ovu izjavu. Istina je da je, iako sam uživao u samom procesu pisanja romana, proces revizije teksta bio daleko najteži koji sam ikada morao da obavim. Od prve verzije do konačnog izgleda teksta, roman je prošao kroz osam velikih revizija, sve dok se moj izdavač i ja nismo u poptunosti uverili da je ovim romanom postignuto ono što je i nameravano; a to je da je ovo jedna, pre svega, ljubavna priča, kao i da je – na onaj način kada čitaoci to ni ne osete – jedan triler koji ne možete da ispustite iz ruku.

Tokom svog života, pročitao sam verovatno oko nekoliko hiljada trilera, ali, iako se u mnogima od njih tokom same radnje ostvarivala ljubavna veza između likova, ne sećam se da sam pročitao ijedan u kome je element trilera bio manje važan od same ljubavne priče. Razlog za to je jednostavan – što je nešto strasnije, to više dominira pričom. Izazov kod a bio je da pronađem pravu ravnotežu između ta dva elementa što će priči dati pravi ritam, tako da čitaoci nikada ne izgube iz vida šta je zapravo predmet ovog romana – ljubavna priča dve osobe čiji se putevi ukrste sa pogrešnim čovekom. Iako to zvuči lako, za mene je kao posledicu imalo mnogo neprospavanih noći.

Takođe, oduvek sam želeo da napišem priču čiji će junak biti pas. Bilo da je u pitanju roman Freda Gibsona Stari lajavac, roman Vilsona Rolsa Tamo gde raste crvena paprat, Plesati sa belim psom Terija Keja, ili Moj pas Skip Vilija Morisa, oduvek sam voleo priče sa psima i pomislio sam kako bi bilo lepo kad bih uključio psa kao jedan od likova u ovaj roman. Zahvalan sam ovim piscima na njihovim delima i na brojnim časovima sreće koje su mi njihove knjige podarile. Takođe, jedna dirljiva priča, Zakasnela isporuka Ketii Miler, iz zbirke Pileća supa ljubitelja životinja (urednici izdanja Džek Kenfield. Mark Viktor Hansen, Mani Beker i Kerol Klajn. izdavačka kuća HCI) poslužila je kao inspiracija za prolog a, te bih hteo da se zahvalim njoj – i urednicima – što su mi naterali suze na oči.

Retko koji pisac ume da nas dirne u srce, kao što to čini . Otkrivajući nam snagu i tananost najdubljih osećanja, njegova dva romana, bestseleri Nujork Tajmsa, Beležnica i Poruka u boci, učinili su ga piscem najlepših ljubavnih priča.

Minet Volters ČUVAR

2005

Izdaje NARODNA KNJIGA

ALFA Beograd, Safarikova 11

Za izdavača Snežana Mijović

Virmanska prodaja

O11848-70-31, 848-70-34, 848-70-35 Velimir Milićević

Klub čitalaca

O113229-158

Ruža Vasiliević

Marketing

O113227-426

Jelena Mojović

Tiraž 1000-primeraka

Štampa ALFA – Beograd